frank herbert

copiii dunei

frank herbert
copiii dunei

N

FRANK HERBERT
Copiii Dunei

Titlul original: CHILDREN OF DUNE

Învăţăturile lui Muad'Dib au devenit terenul de joc al dogmaticilor, al superstiţioşilor şi al depravaţilor. Ceea ce ne-a învăţat Muad'Dib, este un mod de viaţă echilibrat, o filosofie care îngăduie omului să înfrunte problemele unui univers aflat în permanentă schimbare. Ceea ce ne-a spus el, este că omenirea continuă să evolueze, conform unui proces care nu va lua sfârşit niciodată. Şi ne-a mai spus că această evoluţie se supune unor principii schimbătoare, cunoscute doar de eternitate. Pot, oare, nişte raţionamente denaturate să dispună de o asemenea esenţă?

Cuvinte ale Mentatului Duncan ldaho

O PATĂ DE LUMINĂ APĂRU pe covorul gros, roşu, care acoperea solul stâncos al grotei. S-ar fi zis că lumina nu avea o sursă anume, că exista doar în urzeala roşie din fibră de mirodenie. Era un cerc iscoditor, cu diametrul de vreo doi centimetri, ce se mişca de colo-colo, deformându-se uneori, devenind oval. Întâlnind marginea verde închis a unui culcuş, pata se ridică brusc, se prelinse peste o pătură verde.

Pătura acoperea un copil cu părul roşcat, a cărui faţă vădea încă, în jurul gurii generoase, rotunjimi de prunc — un chip care n-avea nimic din tradiţionala slăbiciune ascetică a fremenilor, dar nici nu era umflat de apă, ca al celor străini de această

lume. Când pata de lumină trecu peste pleoapele închise, copilul tresări. Lumina se stinse.

Acum, nu se mai percepea decât o respiraţie regulată şi, răzbătând slab, de departe, clipocitul liniştitor al picăturilor de apă care cădeau în bazinul capcanei de vânt, sus de tot, deasupra tavernei.

Lumina reveni, un pic mai mare, parcă mai vie. De această dată, i se desluşea sursa, ca şi mişcările ce-o orientau. O siluetă cu glugă se contura în cadrul arcuit al pasajului de la capătul încăperii. Din nou, pata de lumină se prelinse prin cameră, tato- nând, căutând. Părea, în acelaşi timp, ameninţătoare, nervoasă, nemulţumită. Evită copilul adormit, poposi o clipă pe grilajul de aerisire dintr-un colţ al tavanului, scotoci printre faldurile draperiilor în auriu şi verde, care mascau pereţii de stâncă.

Apoi, pentru a doua oară, lumina dispăru. Cu un foşnet indiscret, de stofă, silueta se deplasă, se opri lângă unul dintre montanţii arcadei. Din această clipă, orice membru al sietchului Tabr nu s-ar mai fi îndoit că silueta era a lui Stilgar, Naibul, tutorele gemenilor orfani care, într-o zi, aveau să moştenească hlamida tatălui lor, Paul Muad'Dib. Deseori, noaptea, Stilgar venea, astfel, să le inspecteze sălaşul, începând întotdeauna cu odaia Ghanimei, pentru a trece apoi la cea în care dormea Leto, ca să se asigure că nu-i pândea nici o ameninţare.

Sunt bătrân şi prost, gândi Stilgar.

Pipăi suprafaţa rece a proiectorului de lumină înainte de a-l vârî la loc, în gaica de la cingătoare. Deşi îi era necesar, detesta proiectorul. Era un instrument subtil al Imperiului, care putea detecta prezenţa organismelor vii de dimensiuni mari. Până acum, nu dezvăluise decât copiii care-şi făceau somnul în dormitoarele regale.

Stilgar ştia că gândurile şi sentimentele lui erau asemenea luminii dinainte. Nu-şi putea înfrâna o intensă şi năvalnică proiecţie interioară. *Acel* imbold era controlat de o putere mai presus de el. Îl aducea, mereu, la acel moment în care percepea cumulul de pericol. Aici se afla magnetul care putea atrage toate visurile de mărire ale universului cunoscut. Aici zăceau imense bogăţii temporale, autoritatea seculară şi acel talisman mistic, cel mai puternic dintre toate: divina autenticitate a testamentului religios al lui Muad'Dib. În aceşti doi gemeni, Leto şi sora sa, Ghanima, era concentrată o forţă înfricoşătoare. Cât

timp trăiau ei, Muad'Dib, deşi mort, trăia în ei.
Copiii care dormeau aici nu erau doar nişte copii în vârstă de nouă ani. Erau o forţă a naturii, inspirând, deopotrivă, veneraţie şi teamă. Erau copiii lui Paul Atreides, cel care devenise Muad'Dib, Mahdi al tuturor fremenilor. Muad'Dib declanşase o explozie a omenirii — o explozie care îi proiectase pe fremeni departe de lumea lor, într-un Jihad ce se revărsase peste universul uman asemenea unui enorm şi năprasnic val de putere religioasă, ale cărui amploare şi autoritate omniprezentă îşi lăsaseră amprenta asupra fiecărei planete.
Şi, totuşi, aceşti copii ai lui Muad'Dib sunt făcuţi din carne şi sânge, gîndi Stilgar. *Cu două lovituri de cuţit, aş putea să le străpung inimile şi apa lor ar reveni tribului.*
Minţea lui înfierbântată se cutremură numai la acest gând: *Să-i omori pe copiii lui Muad'Dib!*
Dar anii îl făcuseră iscusit în arta introspecţiei. Stilgar cunoştea originea acestui gând înfricoşător. Sorgintea lui nu putea fi decât mâna stângă a damnaţilor şi nu mâna dreaptă a celor ce erau binecuvântaţi. Pentru el, minunatele *ayat* şi *burhan* ale vieţii nu mai ascundeau prea multe mistere. Odinioară, fusese mândru că era fremen, că deşertul îi era prieten, că, pentru el, lumea aceasta se numea Dune, nu Arrakis, cum figura pe hărţile astrale ale Imperiului.
Cât de simple erau lucrurile pe vremea când Mântuitorul nostru părea doar un vis, gândi el. *Găsindu-l pe Mahdi, am dat frâu liber delirurilor mesianice, care s-au răspândit în tot universul. Fiecare popor subjugat de Jihad visează acum la venirea unui conducător.*
Stilgar îşi roti ochii prin dormitorul întunecat.
Dacă, folosindu-mi cristaiul, aş reda libertatea tuturor acestor popoare, ar face din mine mântuitorul lor?
În culcuşul său, Leto se foi, agitat.
Stilgar oftă. Nu apucase să-l cunoască pe bunicul după care i se dăduse numele acestui copil. Dar multă lume considera că de la el moştenise Muad'Dib forţa morală. Ar fi fost cu putinţă ca acel terifiant simţ al *corectitudinii* să sară, acum, peste o generaţie? Stilgar nu era în stare să răspundă la această întrebare.
Sietch Tabr este al meu, gândi. *Aici eu sunt stăpân. Sunt un Naib fremen. Fără mine, n-ar fi existat nici un Muad'Dib. Acum, există aceşti doi copii gemeni... şi, prin Chani, care lor le-a fost*

mamă iar mie mi-a fost rudă apropiată, în venele lor curge şi sângele meu. Ce-am făcut din universul nostru?

Stilgar nu-şi putea explica de ce-i veneau asemenea gânduri noaptea şi nici de ce se simţea atât de vinovat. Îşi strânse trupul în faldurile mantiei. Realitatea nu semăna deloc cu visul. Deşertul Prieten, care, cândva, se întindea de la un pol la celălalt, era acum redus la jumătate. Imensul paradis înverzit promis de legende nu adusese decât îndoiala. Nu, nu era un vis. Şi, o dată cu lumea sa, se schimbase şi Stilgar. Fosta căpetenie de sietch nu fusese niciodată omul acesta cu raţionamente complexe; Stilgar, cel de odinioară, nu cunoscuse atâtea şi atâtea lucruri — arta guvernării şi consecinţele profunde ale celor mai mărunte decizii. Cu toate astea, avea senzaţia că toată această ştiinţă, această nouă subtilitate nu erau decât un strat subţire de smalţ, care acoperea un bloc solid şi dens de cunoaştere, ca un miez de fier. Şi spre acest miez mai vechi se îndreptau gândurile sale, răspunzând parcă unei chemări insistente de întoarcere la valori mai curate.

Zgomotele matinale ale sietchului îi întrerupseră şirul gândurilor. Oamenii începeau să se mişte în interiorul cavernei. O adiere uşoară îi atinse obrajii: izolaţiile de la porţi fuseseră îndepărtate, lăsând să pătrundă răcoarea dinaintea zorilor. Iar adierea îi vorbea lui Stilgar. Îi indica ora, dar şi neglijenţa. Locuitorii sietchului nu mai respectau stricta disciplină a apei, pe care o cunoscuseră în vremurile trecute. Şi de ce ar fi respectat-o, când pe această planetă plouase, când pe cer se puteau vedea nori, când opt fremeni fuseseră surprinşi şi omorâţi de o viitură neaşteptată, într-un wadi? Până la acel accident, cuvântul *înecat* nu existase în limbajul Dunei. Dar Dune nu mai era decât Arrakis... iar dimineaţa aceasta era cea a unei zile însemnate.

Jessica, gândi Stilgar. *Mama lui Muad'Dib, bunica gemenilor regali, revine astăzi pe planeta noastră. De ce a hotărât dintr-o dată să pună capăt exilului ei voluntar? De ce vrea să părăsească siguranţa şi confortul Caladanului pentru pericolele Arrakisului?*

Şi mai erau lucruri care îl frământau pe Stilgar: ar putea Jessica să ghicească îndoielile lui? Era o vrăjitoare Bene Gesserit, educată în cel mai profund spirit al Comunităţii Surorilor şi, de drept, o Cucernică Maică. Asemenea femei aveau

mintea ascuţită şi erau periculoase. I-ar putea cere Doamna Jessica să se arunce în propriul lui cuţit, aşa cum, demult, i se poruncise acelui Umma-Protector al lui Liet-Kynes?

Şi i-aş da ascultare? se întrebă Stilgar.

Încă o întrebare la care nu putea să răspundă. Da, gândurile i se îndreaptă acum spre Liet-Kynes, planetologul care nutrise cel dintâi visul transformării Dunei în lumea înverzită şi primitoare ce era pe cale să devină. Liet-Kynes fusese tatăl lui Chani. Fără el, n-ar fi apărut nici visul, nici Chani, nici gemenii regali. Fragilitatea acestui lanţ îl tulbura pe Stilgar.

Cum de ne-am întâlnit aici? Cum de-am putut să ne amestecăm existenţele şi în ce scop? Este de datoria mea să curm totul? Să distrug această măreaţă alianţă?

Stilgar trebui să recunoască imboldul cumplit pe care-l simţea. Da, putea face această alegere. Putea să renege dragostea şi familia şi să ia o decizie de felul celor pe care un Naib trebuia să le ia în anumite împrejurări: o decizie de moarte pentru binele tribului. Dintr-un anumit punct de vedere, ar fi fost, desigur, un act atroce, o culme a trădării. *Să ucizi nişte copii!* Dar aceştia nu erau doar "nişte" copii. Aceşti copii ingeraseră melanj, participaseră la orgiile de sietch, vânaseră păstrăvi de nisip în adâncul deşertului şi se jucaseră împreună cu ceilalţi copii fremeni... Aceşti copii îşi aveau locul lor în Consiliul Regal. Deşi la o vârsta atât de fragedă, erau destul de înţelepţi pentru a li se îngădui să participe la şedinţele Consiliului. De fapt, doar carnea lor era tânără. În virtutea experienţei lor, erau bătrâni, dotaţi din naştere cu o vastă memorie genetică, deţinători ai unei înspăimântătoare cunoaşteri care, ca şi în cazul mătuşii lor, Alia, îi deosebea total de ceilalţi oameni.

De nenumărate ori, în nenumărate nopţi, mintea lui Stilgar se învârtise în jurul acestei *diferenţe* pe care o împărtăşeau gemenii şi mătuşa lor; de nenumărate ori fusese smuls din somn de aceste frământări şi, lăsându-şi visele neterminate, venise aici, în dormitoarele gemenilor. Dar acum, în această clipă, îndoielile lui se precizau. Chiar neputinţa de a lua o decizie era un fel de decizie — şi ştia asta. Gemenii, aidoma mătuşii lor, deveniseră conştienţi în uter, adunaseră toate amintirile strămoşilor lor. Din cauza mirodeniei, prin intoxicaţia mamelor lor, Doamna Jessica şi Chani. Înainte de a deveni dependentă de mirodenie, Doamna Jessica născuse un fiu, pe Muad'Dib. Alia însă venise pe

lume după mirodenie. Retrospectiv, lucrurile erau clare. Nenumăratele generaţii de selecţie Bene Gesserit duseseră la Muad'Dib, dar în planurile Comunităţii nu figurase nicidecum melanjul. Desigur, Surorile cunoşteau această posibilitate, dar se temeau de ea şi o numeau *Monstruozitatea.* Acesta era aspectul cel mai cutremurător: Monstruozitatea. Cu siguranţă că Surorile aveau motive întemeiate să o numească astfel. Şi, dacă susţineau că Alia era o Monstruozitate, acelaşi lucru era valabil şi în cazul gemenilor, deoarece şi Chani avusese organismul saturat de mirodenie, iar genele ei le completaseră, cumva, pe ale lui Muad'Dib.

Gândurile lui Stilgar începură să fermenteze. Nu încăpea nici o îndoială că aceşti copii îşi depăşeau tatăl. Dar în ce sens? Băiatul susţinea că *este* tatăl său — şi o dovedise încă de mic copil, când relatase amintiri ce nu puteau fi decât ale lui Muad'Dib. Mai erau şi alţi strămoşi care aşteptau în acest gigantic spectru de trecuturi — strămoşi ale căror credinţe şi cutume proiectau primejdii de nebănuit asupra oamenilor vii?

Monstruozităţi, spuneau sfintele vrăjitoare Bene Gesserit. Cu toate astea, Comunitatea râvnea la genofaza acestor copii. Vrăjitoarele aveau nevoie de spermă şi de ovule, dar nu şi de carnea turbulentă care le producea. Acesta să fi fost motivul pentru care revenea acum Doamna Jessica? Cândva, rupsese relaţiile cu Bene Gesseritul pentru a-şi susţine consortul ducal, dar umbla zvonul că, între timp, îşi reluase locul printre Surori.

Aş putea să sfârşesc odată pentru totdeauna cu toate aceste visuri, îşi spuse Stilgar. *Ar fi atât de simplu.*

Şi, din nou, căzu pradă frământărilor. Putea, într-adevăr, să aleagă această soluţie? Erau copiii lui Muad'Dib răspunzători pentru realitatea care nimicea visurile altora? Nu. Ei nu erau decât lentilele prin care trecea lumina ce dezvăluia noi forme ale universului.

Chinuită, mintea lui Stilgar încercă să se agaţe de credinţele fundamentale ale fremenilor. *Porunca lui Dumnezeu va veni; nu încerca s-o grăbeşti. Dumnezeu îţi va arăta calea, cea de la care alţii vor să se abată.*

Ceea ce-l tulbura mai mult decât orice era religia lui Muad'Dib. De ce făcuseră din el un zeu? De ce trebuise zeificat un om despre care toată lumea ştia că era făcut din carne? Religia lui Muad'Dib, *Elixirul de Aur al Vieţii,* crease un monstru

birocratic care strivea tot ce era omenesc. Puterea şi Religia deveniseră sinonime, iar încălcarea unei Legi însemna săvârşirea unui Păcat. Punerea la îndoială a hotărârilor Puterii căpăta imediat un iz de blasfemie. Orice răzvrătire atrăgea după sine focul iadului şi judecăţi implacabile.

Dar cei ce luau acele hotărâri erau oameni.

Posomorât, Stilgar dădu din cap, fără a-i observa pe servitorii care tocmai intrau în Anticamera Regală pentru a-şi îndeplini sarcinile matinale.

Pipăi cristaiul prins la centură şi gândurile îi alergară la trecutul pe care-l simboliza această armă. Nu o dată simpatizase cu rebeli ale căror răzmeriţe avortate fuseseră reprimate chiar din ordinul său. Confuzia îi împăienjenea mintea. Ar fi vrut atât de mult să ştie cum s-o înlăture, să se întoarcă la evidenţele pe care le reprezenta acest cuţit. Dar universul n-ar fi făcut cale întoarsă. Era o maşină uriaşă lansată spre vidul cenuşiu al nonexistenţei. Cuţitul său, dacă ar fi adus moartea gemenilor, n-ar fi făcut decât să reverbereze în acest vid, creând noi complicaţii, care, intrând în rezonanţă cu istoria umană, ar fi generat noi tălăzuiri de haos, îndemnând omenirea să încerce alte forme de ordine şi dezordine.

Stilgar suspină, devenind treptat conştient de activităţile dimprejur. Iată, aceşti servitori reprezentau un fel de ordine în jurul copiilor lui Muad'Dib. Treceau de la un moment la altul, înfruntând fiecare necesitate în clipa în care ea se ivea.

Cel mai bine este să fac ca ei, îşi spuse Stilgar. *Să înfrunt ce va fi, când va fi. Eu însumi sunt un servitor iar stăpânul meu este Dumnezeu cel Milostiv.* Şi îşi cită singur: *"Adevărat este că Noi le-am încătuşat grumazul până la bărbie, ca să-şi înalţe capetele; şi am ridicat o stavilă înaintea lor şi o stavilă în spatele lor; şi deasupra lor am aşezat un acoperiş, ca să nu poată vedea".*

Aşa glăsuia vechea religie fremenă.

Stilgar dădu din cap, într-o tăcută aprobare. *A vedea,* a cunoaşte momentul următor, aşa cum putuse să desluşească Muad'Dib viitorul, era o forţă ce se exercita împotriva a ceea ce era omenesc, creând alte locuri pentru decizii. O descătuşare putea să însemne doar un capriciu al lui Dumnezeu, un act a cărui complexitate depăşea înţelegerea omenească.

Mâna lui Stilgar se desprinse de pe mânerul cristaiului.

Degetele păreau încă încleştate de amintirea formei lui. Dar lama, care cândva scânteiase în gura deschisă a unui vierme de nisip, rămase în teacă. Fiindcă Stilgar ştia că nu poate s-o scoată pentru a-i sacrifica pe gemeni. Decizia lui era luată. Mai bine să păstreze acea veche virtute pe care o preţuise dintotdeauna: loialitatea. Mai bine complicaţiile pe care puteai crede că le cunoşti, decât cele care sfidau cunoaşterea. Mai bine prezentul, decât viitorul unui vis. Căci visurile puteau fi deşarte şi dureroase: o ştia după gustul amar pe care-l simţea în gură.

Nu! Gata cu visurile!

ÎNTREBARE: "L-ai văzut pe Propovăduitor?"

RĂSPUNS: "Am văzut un vierme de nisip"

ÎNTREBARE:"Ce-i cu viermele de nisip?"

RĂSPUNS: "Ne dă aerul pe care-l respirăm."

ÎNTREBARE: "Atunci, de ce îi distrugem ţinutul?"

RĂSPUNS: "Pentru că Shai-Hulud (viermele zeificat) *a poruncit aşa.*

Enigmele Arrakisului de Harq al-Ada

DUPĂ OBICEIUL FREMEN, gemenii Atreides se treziră cu o oră înaintea zorilor. Amândoi, în odăile lor separate, căscară şi se întinseră în aceeaşi clipă. În jurul lor, activităţile matinale ale grotei erau în plină desfăşurare. Dinspre anticameră, îi auzeau pe servitorii care pregăteau micul dejun, o simplă fiertură cu nuci şi curmale amestecate într-un lichid provenit din fermentaţia parţială a mirodeniei. Lumina blândă, galbenă, a licurigloburilor din anticameră pătrundea pe sub arcadele deschise ale dormitoarelor. În această lumină plăpândă, cei doi

copii se îmbrăcară repede, fiecare trăgând cu urechea la mişcările celuilalt. După cum se înţeleseseră dinainte, se echipară amândoi cu distraie menite să-i apere de vântul fierbinte şi uscat al deşertului.

Îşi făcură apariţia în anticameră simultan şi observară numaidecât surpriza pe care le-o provocaseră celor prezenţi. Leto purta, peste griul lucios al distraiului, o capă cafenie, tivită cu negru. Capa surorii sale era verde şi, la fel ca a lui, prinsă la gât cu o agrafă de aur — şoimul Atreizilor, cu ochi de rubin.

Harah, una dintre soţiile lui Stilgar, comentă:

—Văd că v-aţi ales anume hainele, în cinstea bunicii voastre.

Leto îşi luă în tăcere bolul, înainte de a ridica ochii spre faţa smeadă şi ridată a femeii. Clătină încet din cap, apoi spuse:

— De unde ştii că nu ne-am ales hainele în cinstea noastră?

Harah îi susţinu privirea ironică, fără să clipească.

— Ochii mei sunt la fel de albaştri ca şi-ai voştri! replică ea.

Ghanima izbucni în râs. Harah rămânea o adeptă a jocului fremen al cimiliturilor. Printr-o singură propoziţie, spusese: "Nu încerca să mă iei peste picior, băiete. Vei fi având tu sânge regal, dar purtăm, amândoi, stigmatul melanjului: ochi fără alb. Ce fremen are nevoie de podoabă sau de cinste mai mare ca asta?"

Leto zâmbi, legănându-şi capul ca şi când ar fi vrut să-şi exprime regretul.

— Harah dragă, spuse el, dac-ai fi fost un pic mai tânără şi nu i-ai fi aparţinut deja lui Stilgar, te-aş fi luat eu.

Harah acceptă această mică victorie şi le făcu un semn servitorilor să-şi reia îndatoririle în vederea acestei zile importante.

— Să mâncaţi tot, se adresă apoi gemenilor. Astăzi va trebui să fiţi cât mai în formă.

— Vasăzică recunoşti că nu suntem destul de în formă pentru bunica noastră? întrebă Ghanima, cu gura plină.

— Să nu te temi de ea, Ghanima, zise Harah.

Leto mai înghiţi o lingură de fiertură şi-i aruncă femeii o privire iscoditoare. Harah avea acel bun simţ al omului din popor, care-i îngăduia să dibuie al naibii de repede jocul subtilităţilor.

— Crezi că-şi va închipui că ne temem de ea? întrebă el.

— Nu cred. Nu uita că ne-a fost Cucernică Maică. O cunosc

destul de bine.

— Cum s-a îmbrăcat Alia? se interesă Ghanima.

— Încă n-am avut ocazia s-o văd, răspunse laconic Harah, îndepărtându-se.

Leto şi Ghanima schimbară o privire plină de înţelesuri pe care le cunoşteau numai ei, apoi se grăbiră să-şi golească bolurile. Câteva clipe mai târziu, ieşeau în marele pasaj central al sietchului.

— Aşadar, de astăzi avem o bunică, rosti Ghanima într-una dintre limbile vechi pe care le moşteniseră în memoria genetică.

— Alia e foarte nervoasă, comentă Leto.

— Cui i-ar face plăcere să renunţe la atâta putere?

Leto râse printre buze, un râs ciudat de matur pentru corpul lui de copil.

— Nu-i vorba numai de asta, spuse el.

— Vor observa oare şi ochii mamei ei ceea ce-am observat noi?

— De ce nu?

— Da... Probabil că de asta se teme Alia.

— Cine cunoaşte mai bine Monstruozitatea, decât Monstruozitatea însăşi?

— S-ar putea să ne şi înşelăm, ştii, observă Ghanima.

— Dar nu ne înşelăm, zise Leto, şi cită din Cartea Azhar a Bene Gesseritului: "Pe bună dreptate şi dintr-o cumplită experienţă numim un pre-născut *Monstruozitate.* Căci cine poate şti ce personaj blestemat, pierdut în monstruosul nostru trecut, ar putea pune stăpânire pe carnea vie?"

— Cunosc istoria, spuse Ghanima. Dar, dacă-i adevărată, de ce nu suntem şi noi victimele acestui atac lăuntric?

— Poate pentru că părinţii noştri veghează înlăuntrul nostru, răspunse Leto.

— În cazul ăsta, de ce n-o veghează cineva şi pe Alia?

— Nu ştiu. Poate fiindcă unul dintre părinţii ei se mai află printre cei vii. Sau poate că, pur şi simplu, noi suntem încă tineri şi mai puternici. Cine ştie dacă nu cumva, când vom fi mai vârstnici şi mai cinici...

— Va trebui să fim foarte prudenţi cu această bunică, spuse Ghanima.

— Şi să nu discutăm cu ea despre acel Propovăduitor care rătăceşte pe cuprinsul planetei rostind erezii?

— Doar nu crezi cu adevărat că e tatăl nostru!

— N-am nimic de spus în această privinţă, dar Alia se teme de el.

Ghanima scutură cu îndărătnicie din cap.

— Nu pot să cred în aiureala asta cu Monstruozitatea!

— Ai tot atâtea amintiri ca şi mine. Poţi să crezi ce vrei tu să crezi.

— Tu însă crezi că-i fiindcă noi n-am încercat încă transa mirodeniei, ca Alia?

— Exact asta cred.

Tăcură, urmând încet şuvoiul mulţimii care se scurgea prin pasajul central. Era răcoare în Sietch Tabr, dar distraiele ţineau de cald şi gemenii păstraseră glugile condensatoare date pe spate, lăsându-şi descoperit părul roşcat. Chipurile lor, aproape identice, purtau pecetea genelor comune: aceeaşi gură generoasă, aceiaşi ochi mari şi complet albaştri, ai dependenţei de mirodenie.

Leto fu primul care o observă apropiindu-se pe mătuşa lor, Alia.

— Uite-o, rosti el simplu, folosind în semn de avertisment graiul de luptă al Atreizilor.

Când Alia se opri în faţa lor, Ghanima înclină capul şi zise:

— *Captura de război o* salută pe ilustra ei rudă.

Recurgând la acelaşi dialect chakobsa, Ghanima voia să accentueze traducerea numelui ei fremen: *Captură de război.*

— După cum vezi, dragă mătuşă, spuse Leto, suntem pregătiţi pentru întâlnirea de astăzi cu mama ta.

Alia, singura persoană din întregul anturaj al casei regale care nu se pierdea cu firea la comportamentul adult al celor doi copii, îi fulgeră, pe rând, cu privirea, apoi şuieră:

— Struniţi-vă limba, voi doi!

Părul ei de culoarea bronzului era strâns la spate cu două acverigi de aur. Pe ovalul feţei, expresia încruntată îi transformase gura cărnoasă într-o linie subţire şi făcuse să-i apară riduri mărunte în colţurile ochilor albastru-în-albastru.

— V-am prevenit pe amândoi cum să vă purtaţi astăzi, urmă ea. Motivele le cunoaşteţi la fel de bine ca mine.

— Noi cunoaştem motivele tale, mătuşă, dar s-ar putea ca tu să nu le cunoşti pe-ale noastre, zise Ghanima.

— Ghani! mârâi Alia.

Leto o săgetă cu privirea şi spuse:
— Astăzi, mai mult ca oricând, nu vom admite să facem pe copiii nătângi!
— Nu v-a cerut nimeni aşa ceva, replică Alia. Dar credem că n-ar fi înţelept din partea voastră să-i treziţi mamei mele gânduri periculoase. Irulan e de aceeaşi părere. Cine ştie ce rol va alege Doamna Jessica? În definitiv, e o Bene Gesserit.
Leto îşi scutură capul, întrebându-se: *Cum de nu ghiceşte Alia bănuiala noastră? A mers deja prea departe?* Scrută cu atenţie subtilele repere genetice care, pe chipul Aliei, trădau prezenţa bunicului ei dinspre mamă. Baronul Vladimir Harkonnen nu fusese un personaj tocmai agreabil. Gândul îl făcu pe Leto să simtă zbuciumul vag al propriei sale nelinişti: *Dar e şi strămoşul meu.*
— Doamna Jessica a fost educată pentru a domni, rosti el.
Ghanima încuviinţă cu un gest al capului şi întrebă:
— De ce-a ales acest moment pentru a veni înapoi?
Alia se încruntă o clipă, apoi zise:
— Poate doar ca să-şi revadă nepoţii...
Aşa tragi tu nădejde, dragă mătuşă, gândi Ghanima. *Dar e al naibii de improbabil.*
— Aici nu poate domni, reluă Alia. Are Caladanul. Ar trebui să-i fie de-ajuns.
Adoptând un ton împăciuitor, Ghanima spuse:
— Când tatăl nostru s-a dus să moară în inima deşertului, te-a desemnat Regentă. El...
— Ai de formulat vreo plângere? o întrerupse Alia.
— A fost o alegere judicioasă, interveni Leto, preluând ideea surorii sale. Erai singura persoană care ştia ce-nseamnă să te naşti aşa cum ne-am născut noi.
— Se zvoneşte că mama s-a întors la Comunitate, zise Alia. Şi ştiţi, amândoi, ce crede Bene Gesseritul despre...
— Monstruozitate, completă Leto.
— Da! rosti muşcător Alia.
— Dac-ai fost vrăjitoare odată, vrăjitoare rămâi viaţa toată — zice-o vorbă, supralicită Ghanima.
Surioară, te aventurezi într-un joc periculos, gândi Leto, dar o susţinu, spunând:
— Bunica noastră a fost o persoană ceva mai simplă decât altele de acelaşi rang. Posezi toate amintirile ei, Alia; cu

siguranţă că ştii la ce să te-aştepţi.

— Mai simplă! exclamă Alia, clătinând din cap. Privirea ei parcurse în lung şi-n lat pasajul plin de lume, înainte de a reveni la gemeni. Dacă mama ar fi fost mai puţin complexă, voi doi n-aţi mai fi aici, şi nici eu. Aş fi fost primul ei copil şi nimic din toate astea... (Se întrerupse, cu o mişcare ce era jumătate fior, jumătate ridicare din umeri.) Vă atrag încă o dată atenţia: fiţi cu băgare de seamă la ce faceţi astăzi. (Ridică ochii, privi în lungul pasajului.) Vin gărzile mele.

— Şi rămâi de părere că pentru noi e mai sigur să nu te-nsoţim la spaţioport? întrebă Leto.

— Aşteptaţi aici. Vin eu cu ea.

Leto schimbă o privire cu sora sa, apoi zise:

— Ne-ai spus în repetate rânduri că amintirile pe care le deţinem de la cei dinaintea noastră nu ne vor fi de folos decât când vom fi dobândit destulă experienţă cu propriile noastre trupuri pentru a le conferi realitate. Credem acest lucru. Şi mai credem că sosirea bunicii noastre anunţă schimbări primejdioase.

— Fiţi convinşi, spuse Alia.

Se întoarse şi, încadrată numaidecât de escortă, porni cu paşi repezi spre intrarea principală, unde stăteau în aşteptare ornitopterele.

Ghanima îşi şterse o lacrimă în colţul ochiului drept.

— Apă pentru morţi? şopti Leto, prinzând-o de braţ.

Ea inspiră adânc, o inspiraţie ca un suspin. Îşi observase mătuşa, făcând apel la toate experienţele ancestrale acumulate în ea.

— Transa mirodeniei a dus la asta? întrebă, deşi ştia ce avea să-i răspundă fratele ei.

— Ai vreo ipoteză mai bună?

— Presupun că aşa ar fi... de ce nu i s-a întâmplat acelaşi lucru tatălui nostru... sau chiar bunicii?

Leto îşi studie sora preţ de o clipă.

— Cunoşti răspunsul la fel de bine ca mine. Când au sosit pe Arrakis, personalităţile lor erau deja formate. Transa mirodeniei... mă rog... (Ridică din umeri.) Ei nu se născuseră înlăuntrul acestei lumi pe care o posedau deja strămoşii lor. Alia, în schimb...

— De ce n-a crezut avertismentele Bene Gesseritului?

(Ghanima îşi muşcă buza de jos.) Avea la dispoziţie aceleaşi surse de informaţie ca şi noi.

— Surorile o numeau deja Monstruozitate. Pe tine nu te-ar tenta să afli dacă poţi fi mai puternică decât toate acele...

— Nu, nu m-ar tenta!

Ghanima ocoli privirea sfredelitoare a fratelui ei. Se cutremură. Îi era deajuns să-şi consulte memoria genetică pentru a descoperi, reliefându-se cu pregnanţă, avertismentele Comunităţii. Pre-născuţii tindeau în mod vădit să devină adulţi cu porniri malefice. Iar cauza probabilă... Din nou, Ghanima se cutremură.

— Păcat că, printre străbunii noştri, nu sunt şi câţiva pre-născuţi, spuse Leto.

— Poate că sunt.

— Dacă erau, am fi... Ah, da... Vechea întrebare fără răspuns: avem, cu adevărat, acces liber la întregul şir de experienţe al fiecăruia dintre înaintaşii noştri?

După tumultul propriilor sale emoţii, Leto ştia cât de mult o tulburau aceste cuvinte pe sora sa. Era o întrebare la care cugetaseră de nenumărate ori împreună, fără a ajunge la vreo concluzie.

— Va trebui să tergiversăm, şi iar să tergiversăm, ori de câte ori ea ne va incita să încercăm transa, reluă Leto. Trebuie să evităm cu orice preţ o supradoză de mirodenie. Pentru noi, asta e cea mai bună strategie.

— O supradoză ar însemna o cantitate enormă, observă Ghanima.

— Gradul nostru de toleranţă e, probabil destul de ridicat, admise Leto. Se vede după câtă mirodenie absoarbe Alia.

— Mi-e milă de ea. Cât de subtilă şi de perfidă trebuie să fi fost ispita, punând stăpânire pe ea încetul cu încetul, până în clipa în care...

— Da, Alia este o victimă... a Monstruozităţii.

— Dar s-ar putea să ne şi înşelăm.

— Ce-i drept.

— Mereu mă întreb dacă următoarea memorie ancestrală peste care voi da nu va fi cea care...

— Trecutul nu-i mai departe de perna pe care dormi.

— Trebuie să găsim prilejul de a discuta despre asta cu bunica noastră.

— Aşa mă îndeamnă şi pe mine memoria ei dinlăuntru, spuse Leto.

Ghanima îi susţinu privirea, înainte de a conchide:

— Când ştii prea multe nu-i deloc uşor să iei decizii simple.

Sietchul din pragul deşertului
A fost al lui Liet, a fost al lui Kynes,
Apoi al lui Stilgar, al lui Muad'Dib, mai târziu,
Şi, pe urmă, din nou al lui Stilgar.
Rând pe rând, Naibii dorm în deşert,
Dar sietchul dăinuie lângă nisipuri.

Fragment dintr-un cântec fremen

DESPĂRŢINDU-SE DE GEMENI, Alia îşi simţi bătăile năvalnice ale inimii. Pentru câteva secunde fremătătoare, fusese cât pe ce să cedeze unui imbold de-a rămâne cu ei şi a-i implora s-o ajute. Ce slăbiciune prostească! Chiar numai amintirea ei şi îi aşternea în cuget o tăcere alarmantă. S-ar încumeta oare gemenii să recurgă la preştiinţă? Nu se putea să nu fie ispitiţi de acea cale pe care tatăl lor se pierduse, acea transă a mirodeniei, cu viziunile viitorului unduind ca un voal bătaia unui vânt capricios.

De ce nu pot să văd viitorul? se întrebă Alia. *De ce, oricât m-aş strădui să-l desluşesc, se fereşte de mine?*

Trebuia să facă în aşa fel, încât să încerce şi gemenii, îşi spuse ea. Cumva, puteau fi ademeniţi. Aveau curiozitatea oricărui copil şi, în plus, amintiri care traversau milenii.

Întocmai ca şi mine.

Gărzile deschiseseră izolaţiile de la intrarea principală a sietchului şi se dădură în lături. Alia ieşi pe platforma unde aşteptau ornitopterele. Dinspre deşert bătea un vânt care purta perdele diafane de praf, dar cerul era senin. Trecerea de la strălucirea difuză a licurigloburilor din grotă la lumina zilei o făcu pe Alia să-şi schimbe brusc şirul gândurilor.

De ce se întorcea Doamna Jessica astăzi? Ajunseseră vorbe pe Caladan? Vorbe despre felul în care Regenta era...

— Trebuie să ne grăbim, Doamnă! rosti unul dintre soldaţi, ridicând glasul pentru a acoperi şuierul vântului.

Alia se lăsă ajutată să urce la bordul topterului ei şi-şi prinse centura de siguranţă, în timp ce acelaşi gând continua s-o frământe.

De ce acum?

Când aripile ornitopterului coborâră şi aparatul îşi luă zborul, avu senzaţia fizică a strălucirii şi a puterii ei — dar acestea erau elemente fragile, atât de fragile!

De ce acum, când planurile ei nu erau încă definitivate?

Perdelele de praf se destrămară, depărtându-se, şi, în lumina puternică a soarelui, Alia putu să vadă peisajul în schimbare al planetei: arhipelaguri vaste de vegetaţie, acolo unde, odată, nu existase decât pământ arid.

Fără o viziune a viitorului, pot să eşuez. Oh, de-aş fi în stare să văd cum vedea Paul, aş putea săvârşi adevărate minuni! Pe mine nu m-ar afecta cu nimic amarul viziunilor preştiente.

Simţi dintr-o dată o sete chinuitoare şi un frison îi străbătu trupul. Ar fi vrut atât de mult să se poată descotorosi de putere, să fie asemenea celorlalţi — oarbă, în siguranţa deplină a beznei, ducând semiexistenţa hipnoidă în care şocul naşterii îi arunca pe cei mai mulţi dintre oameni. Dar nu! Era de obârşie Atreides, născută dintr-o mamă intoxicată cu mirodenie, victima unei percepţii care venea din adâncul veacurilor.

De ce se întoarce mama astăzi?

Însoţită, fără doar şi poate, de Gurney Halleck, acelaşi slujitor devotat, mercenarul loial, slut la chip, deschis la suflet, muzicianul care ştia să cânte la fel de bine acordurile morţii, folosind şişul, ca şi pe cele desfătătoare ale balisetului cu nouă coarde. Se zvonea că devenise amantul Doamnei Jessica. Era un lucru ce rămânea de verificat, căci ar fi putut constitui o pârghie eficientă.

Brusc, Alia nu-şi mai dori să fie ca toţi ceilalţi.

Leto trebuie determinat să accepte transa.

Îşi aminti că-l întrebase pe băiat ce atitudine avea să adopte faţă de Gurney Halleck. Iar Leto, intuind dedesubtul întrebării, îi răspunsese că Halleck era loial "unei greşeli", adăugând: "Avea un adevărat cult pentru... tata".

Infima ezitare nu-i scăpase Aliei. Leto fusese pe punctul de a spune: "Pentru mine". Da, era greu, câteodată, să separi

memoria genetică de glasul cărnii vii. Gurney Halleck n-avea să-l ajute pe Leto în această privinţă.

Un zâmbet rece flutură pe buzele Aliei.

După moartea lui Paul, Gurney hotărâse să se întoarcă pe Caladan, împreună cu Doamna Jessica. Revenirea sa pe Arrakis avea să complice multe lucruri. Firele încurcate ale personalităţii lui aveau să se amestece printre iţele existente. Iniţial, îl slujise pe tatăl lui Paul — şi succesiunea era evidentă: Leto I, Paul, Leto II. Iar, conform planului Bene Gesserit: Jessica, Alia, Ghanima — ramura secundară. Da, accentuând confuzia identităţilor, Gurney se putea dovedi util.

Ce-ar face dac-ar descoperi că purtăm în noi sângele Harkonnenilor, al acelor Harkonneni pe care-i urăşte atât de amarnic?

Zâmbetul de pe buzele Aliei deveni introspectiv. Gemenii erau, în definitiv, copii. Nişte copii cu nenumăraţi părinţi, care-şi aveau propria memorie şi, în acelaşi timp, memoriile tuturor celorlalţi. De pe platforma de la Sietch Tabr, aveau să observe siajul navetei care-o aducea pe bunica lor. Această dungă de foc, vizibilă pe cer deasupra Bazinului Arrakeen, avea să confere mai multă realitate sosirii Jessicăi, pentru nepoţii ei?

O să mă întrebe despre educaţia lor, gândi Alia. *Dacă am grijă să combin cu suficientă chibzuinţă disciplinile* prana *şi* bindu. *Îi voi răspunde că gemenii se educă singuri, aşa cum m-am educat şi eu. Şi-am să i-l citez chiar pe nepotul ei: "Printre responsabilităţile guvernării se află şi aplicarea pedepsei... dar numai când o cere victima".*

Aliei îi dădu atunci prin minte că, dacă reuşea să o facă pe Doamna Jessica să-şi îndrepte întreaga atenţie spre gemeni, alţii ar fi putut să scape unei examinări mai amănunţite.

Asta se putea face. Leto era, în foarte multe privinţe, la fel ca Paul. Nici nu era de mirare. Putea *să fie* Paul oricând voia. Chiar şi Ghanima poseda această aptitudine năucitoare.

După cum şi eu pot fi mama sau oricare dintre cei care şi-au împărţit vieţile cu noi.

Alia alungă acest gând, privind pe geam în timp ce topterul survola stâncile Scutului de Piatră. Apoi se întrebă: *Oare ce va fi simţit mama părăsind lumea blândă a Caladanului şi securitatea apei, pentru a reveni pe Arrakis, planeta-deşert unde Ducele ei fusese asasinat, iar fiul ei murise ca un martir?*

De ce se întorcea Doamna Jessica într-un moment ca acesta?

Alia nu izbutea să desluşească nici un răspuns sigur. Putea să împărtăşească percepţiile unui ego străin dar, când experienţele urmau căi divergente, motivaţiile începeau să difere şi ele. Nucleul deciziilor consta în acţiunile personale ale indivizilor. Pentru pre-născuţi, *multi-născuţii* Atreides, aceasta rămânea o realitate absolută, o altă formă de naştere: desprinderea totală a fiinţei din carne, a fiinţei cu respiraţie, de matricea din care dobândise conştiinţa multiplă.

Alia nu vedea nimic straniu în faptul că îşi iubea mama şi, în acelaşi timp, o ura. Aceasta era o cerinţă, un echilibru necesar, care excludea vinovăţia şi reproşul. Unde se putea opri iubirea şi ura? I se putea reproşa Bene Gesseritului că stabilise un anumit făgaş pentru Doamna Jessica? Atunci când memoria acoperea milenii, vinovăţia şi reproşul deveneau greu de desluşit. Comunitatea Surorilor încercase să ajungă, prin selecţie genetică, la Kwisatz Haderach, echivalentul masculin al unei Cucernice Maici în deplinătatea forţelor sale... Şi, mai mult, o fiinţă dotată cu o conştiinţă şi o sensibilitate superioare, Kwisatz Haderach, cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Doamna Jessica, simplu pion în acest joc genetic, avusese proasta inspiraţie să se îndrăgostească de partenerul care-i fusese desemnat exclusiv în scopuri de reproducere. Dând curs dorinţei Ducelui ei iubit, concepuse un fiu şi nu fiica pe care Bene Gesseritul îi poruncise s-o aducă pe lume ca întâiul născut.

Iar eu, al doilea copil, m-am născut după ce devenise dependentă de mirodenie! Şi acum Surorile mă resping. Acum le e frică de mine! Au şi de ce!...

Paul, mult râvnitul lor Kwisatz Haderach, se născuse cu o viaţă mai devreme. O mică eroare într-un plan de anvergură. Acum, Comunitatea avea de făcut faţă unei alte probleme: Monstruozitatea — purtătoarea genelor preţioase pe care Bene Gesseritul urmărise să le obţină, preţ de atâtea generaţii.

O umbră trecu pe deasupra ei şi Alia ridică ochii. Escorta aeriană evolua în formaţie de acoperire, în vederea aterizării. Iritată de propriile-i gânduri, Alia scutură cu nervozitate din cap. La ce-i folosea să evoce vechile existenţe şi să le amestece toate greşelile? Tot ce conta era actuala existenţă, o existenţă nouă şi reală.

Duncan Idaho făcuse apel la percepţia sa de mentat, la

facultăţile lui de calculator uman, pentru a încerca să răspundă la întrebarea despre motivul revenirii Jessicăi. Concluzia lui era că Jessica venea pentru a prelua gemenii în folosul Comunităţii, întrucât erau, şi ei, purtătorii aceloraşi preţioase gene. Nu era exclus ca Duncan să aibă dreptate. Părea un motiv suficient pentru a o smulge pe Doamna Jessica din autoizolarea de pe Caladan. Dacă aşa-i porunciseră Surorile... La naiba, ce alt motiv ar fi determinat-o să se întoarcă pe această lume care îi provocase atâtea suferinţe?

"Vom vedea", murmură Alia.

În aceeaşi clipă, simţi ornitopterul aterizând pe terasa Citadelei — o zdruncinătură violentă, care avu darul să-i trezească un presentiment sinistru.

Melanj (me'-lange *sau* ma, lanj), *s.n, etimologie incertă (presupus derivat din vechea limbă franzh terrană): a) amestec pe bază de mirodenii; b) mirodenie de pe planeta Arrakis (Dune), ale cărei proprietăţi geriatrice au fost descoperite de Yanshuph Ashkoko, chimist al Curţii Regale, sub domnia lui Shakkud cel Înţelept; melanjul arrakian, existent numai în nisipurile din inima deşertului de pe Arrakis, este asociat cu viziunile profetice ale lui Paul Muad'Dib (Atreides), primul Mahdi al fremenilor; utilizat, in egală măsură, de Navigatorii Ghildei Spaţiale şi de Comunitatea Bene Gesserit.*

Dicţionarul Regal, Ediţia a cincea

ÎN LUMINA ZORILOR, cele două feline uriaşe traversară, cu salturi suple, creasta stâncoasă. Nu porniseră încă la vânătoare; deocamdată doar îşi inspectau teritoriul. Erau tigri Laza, a căror rasă, ameliorată genetic, fusese introdusă pe Salusa Secundus cu opt milenii în urmă. Manipulările genetice suprimaseră anumite trăsături dominante ale tigrului terran, pentru a intensifica altele. Colţii rămăseseră lungi. Capetele erau masive, cu ochi vioi şi inteligenţi. Labele, mai late, spre a uşura deplasarea pe teren accidentat sau nisipos; aveau gheare retractile care atingeau zece centimetri lungime şi ale căror vârfuri erau ascuţite ca briciul, datorită efectului de abraziune al tecilor. Ocrul uniform al blănii îi făcea aproape invizibili pe nisip. Un ultim detaliu îi deosebea radical de strămoşii lor: servostimulatoarele care le fuseseră implantate în creier la scurt timp după naştere. Stimulatoarele îi transformau în marionete ale celui ce poseda emiţătorul.

Era frig şi, când animalele se opriră pentru a scruta terenul, răsuflarea lor se preschimbă în aburi. Acest ţinut de pe Salusa Secundus fusese anume lăsat arid şi sălbatic, pentru a adăposti cei câţiva păstrăvi de nisip aduşi prin contrabandă de pe Arrakis şi abia menţinuţi în viaţă, în iluzia că, într-o zi, monopolul melanjului va putea fi distrus. Peisajul pe care-l contemplau tigrii Laza era punctat de stânci roşietice şi tufe răzleţe, ca nişte pete verzi-argintii în umbrele lungi ale dimineţii.

Cu o tresărire abia perceptibilă, felinele deveniră deodată atente. Încet, ochii lor alunecară spre stânga, apoi capetele li se întoarseră în aceeaşi direcţie. Departe, la poalele crestei, doi copii urcau anevoie prin făgaşul secat al unui torent, ţinându-se de mână. Nu păreau să aibă mai mult de nouă sau zece ani standard. Aveau amândoi părul roşcat şi fiecare purta, peste distrai, o somptuoasă bourka albă având, pe tivul de jos şi pe marginea glugii, motivul capului de şoim al Casei Atreides, brodat cu fir de mărgăritar. Copiii sporovăiau nepăsători, şi vocile lor răzbăteau cu claritate până în locul unde pândeau fiarele. Tigrii cunoşteau acest joc; participaseră la el în mai multe rânduri, dar, deocamdată, rămaseră pasivi, aşteptând semnalul de atac al stimulatoarelor.

Un om îşi făcu apariţia, pe o culme, în spatele lor. Omul rămase nemişcat, observând scena: felinele, copiii. Purta

uniforma de campanie a sardaukarilor, gri şi negru, cu însemne de Levenbrech — aghiotant de Bashar. O curea petrecută pe după gât şi pe sub braţe, ca un ham, îi fixa micul emiţător pe piept, unde comenzile erau, din orice poziţie, la îndemână.

Felinele nu întorseseră capul la apariţia lui. Îl cunoşteau pe acest om după zgomotul mişcărilor şi după miros. Sardaukarul coborî tiptil, aplecat, se opri la doi paşi de fiare, îşi şterse sudoarea de pe frunte. Chiar dacă aerul era rece, urmărirea fusese toridă. Din nou, ochii spălăciţi ai Levenbrechului cercetară scena: felinele, copiii. Cu degetul, împinse sub casca neagră o şuviţă de păr blond şi ud de transpiraţie, apei atinse microfonul implantat în laringe.

— Animalele i-au reperat.

O voce îi răspunse în receptoarele grefate în dosul urechilor.

— Le vedem.

— Acum? întrebă Levenbrechul.

— Ar putea să-i atace fără declanşarea semnalului?

— Sunt pregătite.

— Foarte bine. Să vedem dacă patru şedinţe de condiţionare au fost suficiente.

— Spuneţi-mi când sunteţi gata.

— Oricând.

— Atunci, să-i dăm drumul, rosti Levenbrechul.

Îndepărtă o baretă care proteja un buton roşu din partea dreaptă a emiţătorului, apăsă pe buton. Cei doi tigri erau acum eliberaţi din lesa lor electronică. Omul rămase, totuşi, cu degetul deasupra butonului negru de sub cel roşu, pregătit să oprească fiarele, dacă s-ar fi întors să-l atace. Dar ele nu-i acordară nici o atenţie. Ghemuindu-se, începură să coboare cu mişcări furişate panta, în direcţia copiilor. Labele lor enorme păreau să alunece pe deasupra solului.

Levenbrechul se lăsă pe vine, cu ochii ţintă la tigri. Ştia că undeva, în preajma lui, un transochi camuflat transmitea totul pe ecranul unui monitor secret din Palatul Prinţului.

Brusc, felinele prinseră să alerge în salturi mari, ţâşnind la atac.

Copiii, atenţi la urcuşul anevoios printre stânci, nu sesizară pericolul. Unul dintre ei râse — un sunet ascuţit, cristalin în liniştea văii. Celălalt se împiedică şi, întorcând capul în momentul în care-şi regăsea echilibrul, văzu animalele. Arătă cu

mâna şi exclamă:

— Ia uite!

Amândoi se opriră, miraţi de această întâmplare neaşteptată. Se aflau încă în aceeaşi poziţie în clipa în care tigrii Laza îi doborârâ, fiecare fiară câte un copil. Muriră pe loc, nespectaculos, cu şira spinării ruptă instantaneu. Fiarele începură să se hrănească.

— Să-i chem înapoi? întrebă Levenbrechul.

— Lasă-i să termine. Au făcut treabă bună. Nici nu mă îndoiam: sunt o pereche superbă.

— Cea mai bună cu care-am avut de-a face, încuviinţă Levenbrechul.

— E-n regulă. Trimitem un aparat să te ia de acolo. Acum o să întrerupem comunicaţia.

Levenbrechul se ridică în picioare şi se întinse. Evită să privească direct spre versantul din stânga, unde sclipirea unei raze de soare îi dezvăluise prezenta transochiului prin intermediul căruia Basharul aflat departe, în ţinutul înverzit al Capitolului, urmărise felul în care-şi îndeplinise misiunea. Zâmbi mulţumit. Acţiunea de azi avea să-i aducă în mod sigur o avansare. Se şi vedea cu însemnele de Bator pe gulerul uniformei. După asta, aveau să urmeze cele de Burseg... Şi, poate, într-o zi, chiar cele de Bashar. Cei ce slujeau cu vrednicie şi devotament în trupele lui Farad'n, nepotul regretatului Shaddam IV, erau recompensaţi cu avansări generoase. Iar mai târziu, când Prinţul îşi va fi reluat locul cuvenit pe tron, aveau să urmeze recompense şi mai mari. Putea spera să obţină mai mult decât gradul de Bashar. O mulţime de baronii şi de ducate aveau să fie disponibile pe numeroasele lumi ale Imperiului... după ce vor fi fost eliminaţi gemenii Atreides.

Fremenul trebuie să-şi regăsească vechea credinţă, harul său dea forma comunităţi umane. Trebuie să-şi regăsească trecutul, să revină la acea lecţie de supravieţuire pe care a învăţat-o

luptând cu Arrakisul. Singura grijă a unui fremen ar trebui să fie aceea de a-şi deschide sufletul la învăţăturile lăuntrice. Lumile Imperiului, Landsraadul şi Confederaţia CHOAM-ului nu au ce învăţături să-i transmită. Ele nu pot decât să-i răpească sufletul.

Propovăduitorul la Arrakeen

NAVETA SPAŢIALA sfârâia şi trosnea din toate încheieturile, după traversarea încinsă a atmosferei şi, de jur-împrejurul Doamnei Jessica, atât cât vedea cu ochii, un ocean uman acoperea întinderea mohorâtă şi plată a spaţioportului. Estimă numărul oamenilor la cel puţin o jumătate de milion, din care doar o treime erau pelerini. Aşteptau cu toţii, într-o linişte mormântală, cu privirile aţintite la platforma din faţa ecluzei de ieşire a navetei, în penumbra căreia Doamna Jessica şi suita ei rămâneau încă ascunse vederii.

Mai erau două ore până la amiază, dar deja aerul de deasupra mulţimii avea acea licărire ceţoasă care anunţa arşiţa.

Jessica îşi netezi părul arămiu, vârstat cu fire argintii, care-i încadra faţa ovală, sub gluga abei de Cucernică Maică. Ştia că n-avea o mină prea bună după această lungă călătorie şi că negrul abei nu era tocmai culoarea care-o avantaja. Dar mai purtase odată veşmântul acesta, aici. Fremenilor nu avea să le scape din vedere semnificaţia mantiei aba. Oftă. Detesta voiajele spaţiale, iar cel pe care tocmai îl încheiase adăugase şi povara amintirilor legate de cealaltă călătorie de la Caladan la Arrakis, atunci când Ducele ei fusese constrâns să preia acest fief, împotriva îndemnului pe care i-l dicta raţiunea.

Încet, privirea ei parcurse marea de oameni, în căutarea amănuntelor semnificative, care nu puteau scăpa simţurilor ei Bene Gesserit. Glugi de distrai, de un gri mohorât: fremeni din inima deşertului. Mantii albe, cu urmele penitenţei pe umeri: pelerini. Ici şi colo, pâlcuri de negustori bogaţi cu capetele descoperite şi îmbrăcaţi în veşminte uşoare, pentru a sublinia astfel dispreţui lor pentru economia de apă. Şi... o delegaţie a Societăţii Credincioşilor, inşi în mantii verzi cu glugi imense,

distanţi, închişi în sanctitatea tagmei lor.

Jessica ridică privirea spre cer şi, abia în acel moment, regăsi atmosfera de altădată, din ziua îndepărtată când sosise pe Arrakis cu iubitul ei Duce. Cât timp trecuse de-atunci? *Peste douăzeci de ani!* Câte bătăi de inimă în acest interval... Se înfioră. În ea, timpul era ca o greutate moartă, ca şi când toţi anii petrecuţi departe de această planetă nu existaseră în realitate.

Iată-mă, încă o dată, în gura dragonului, gândi.

Chiar aici, pe această câmpie, fiul ei îl zdrobise pe Shaddam IV, luându-i Imperiul. O convulsie a istoriei lăsase în cugetele şi credinţele oamenilor amprenta acestui loc.

Jessica auzi foiala nervoasă a însoţitorilor din spatele ei şi oftă din nou. Trebuiau s-o aştepte pe Alia, care, cine ştie din ce motive, întârziase. Abia acum îşi făcea apariţia, în depărtare, cortegiul Aliei, creând un val uman pe măsură ce triunghiul format de Garda Regală deschidea calea prin mijlocul mulţimii.

Încă o dată, Jessica scrută peisajul. Remarcă iarăşi cât de multe schimbări interveniseră. Un balcon de rugăciune fusese adăugat pe tumul de control. Departe, în stânga, la capătul câmpiei, se înălţa colosalul morman de piatră şi plastoţel care fusese fortăreaţa lui Paul, acel "sietch deasupra nisipurilor". Era cel mai gigantic edificiu construit vreodată de mâna omului. Între zidurile sale ar fi încăput uşor oraşe întregi. Acum, adăpostea cel mai puternic guvern al Imperiului, Societatea Credincioşilor, pe care Alia o edificase pe trupul fratelui ei.

Bastionul ăsta trebuie să dispară, gândi Jessica.

Suita Aliei se oprise la baza rampei, în aşteptare. Jessica recunoscu chipul parcă cioplit în piatră al lui Stilgar. Şi... Doamne păzeşte! Da, era chiar Prinţesa Irulan, ascunzându-şi ferocitatea în acelaşi corp seducător, cu marama de aur a părului înfoindu-se brusc sub o adiere hoinară. Irulan părea să nu fi îmbătrânit nici măcar cu o zi! Ce afront! Iar în faţă, în vârful triunghiului... Alia. Ochii ei erau aţintiţi la platforma cufundată în umbră şi Jessica, sondând trăsăturile de o tinereţe aproape neruşinată ale chipului fiicei sale, fu năpădită de un sentiment apăsător. Strânse din buze, în timp ce în urechi îi răsuna tunetul brizanţilor propriei ei existenţe. Zvonul era adevărat! Groaznic! Oribil! Alia apucase pe făgaşul interzis. Orice iniţiată putea citi semnele. *Monstruozitatea]*

În cele câteva clipe de care avu nevoie pentru a-şi domina emoţiile, Jessica îşi dădu seama că, de fapt, nădăjduise ca zvonul să nu se adeverească.

Dar gemenii? se întrebă imediat. *Sunt, şi ei, condamnaţi?*

Cu paşi măsuraţi, aşa cum se cuvenea pentru mama unui zeu, ieşi din umbră şi înaintă până la marginea rampei de coborâre. În spatele ei, membrii suitei rămaseră pe loc, după cum le ceruse. Următoarele clipe aveau să fie decisive. Acum, se înfăţişa singură, în văzul imensei mulţimi. Din spate se auzi tusea nervoasă a lui Gurney Halleck. Gurney se opusese: *"Fără să porţi măcar un scut defensiv? Pe toţi zeii din adâncuri, femeie! Ţi-ai pierdut minţile!"* Dar una dintre calităţile cele mai preţioase ale lui Gurney era simţul uluitor al obedienţei. Spunea întotdeauna ce-avea de spus, dar în cele din urmă se supunea. Aşa cum făcuse şi de această dată.

În momentul în care Jessica se ivi, marea de oameni emise un sunet care aducea cu şuieratul produs de un vierme uriaş. Ea ridică braţele în semnul de binecuvântare cu care preoţimea obişnuise Imperiul. Reacţionând imediat ca un singur şi colosal organism, cu doar câteva zone de şovăială foarte precise, mulţimea îngenunche. Până şi cei din suita oficială puseră un genunchi în pământ.

Dar Jessica înregistrase punctele în care reacţia întârziase şi ştia că alţi ochi, în spatele ei şi printre agenţii săi răspândiţi în mulţime, memoraseră o hartă instantanee cu ajutorul căreia să-i localizeze pe şovăielnici.

În timp ce Jessica stătea nemişcată, cu braţele ridicate, Gurney şi oamenii săi îşi făcură numaidecât apariţia. Trecură cu repeziciune pe lângă ea, coborâră rampa şi, indiferenţi la privirile surprinse ale delegaţiei oficiale, stabiliră contactul cu agenţii care se identificau prin semnale de mână. Sărind peste siluete îngenuncheate, ţâşnind prin intervale înguste, se răspândiră fulgerător în oceanul uman. Câţiva dintre cei pe care-i vizau sesizară primejdia şi încercară sa fugă. Fură primii atinşi: cuţite şi laţuri săgetară prin aer, străpungând, sugrumând. Fugarii căzură. Ceilalţi fură scoşi din mulţime, cu cătuşe la mâini şi la picioare»

În tot acest timp, Jessica rămăsese cu braţele întinse, binecuvântând cu prezenta ei, dominând şi paralizând mulţimea. Putea însă recunoaşte cu uşurinţa semnele zvonurilor

care se răspândiseră şi ştia care era cel precumpănitor, căci fusese implantat: *"Cucernica Maică se întoarce pentru a-i rări pe cei mai puţin zeloşi. Binecuvântată fie Maica Domnului Nostru!"*

Când se termină totul — câteva trupuri prăvălite pe nisip, prizonierii închişi în beciurile turnului de control — Jessica lăsă braţele să-i coboare. Nu trecuseră mai mult de trei minute. Ştia că era puţin probabil ca Gurney şi oamenii lui să fi pus mâna pe vreunii dintre organizatorii complotului, cei care reprezentau ameninţarea cea mai serioasă. Aceştia erau indivizi prea ageri şi prudenţi. Dar, printre prizonieri, cu siguranţă că aveau să se numere câteva capturi interesante, după ce vor fi cernuţi neghiobii şi incapabilii.

În clipa în care Jessica lăsă jos braţele, mulţimea se ridică, aclamând.

Ca şi când n-ar fi avut loc nici un incident, Jessica parcurse singură planul înclinat al rampei şi, ocolindu-şi fiica, se opri în faţa lui Stilgar. Barba neagră, care se revărsa peste colierul glugii distraiului ca o deltă stufoasă, era străbătută de şuviţe sure, dar, în privirea ochilor lipsiţi de alb, Jessica regăsi aceeaşi intensitate ca la prima lor întâlnire în deşert. Stilgar ştia ce se petrecuse mai înainte şi era de acord. Ca un adevărat Naib fremen, ca un conducător suprem, capabil de cele mai sângeroase decizii. Primele sale cuvinte fură cât se poate de elocvente:

— Fii binevenită acasă, Doamnă. Acţiunile directe şi eficiente mi-au făcut întotdeauna plăcere.

Jessica îşi îngădui un surâs trecător.

— Dă poruncă să-nchidă portul, Stil. Nu pleacă nimeni până ce nu-i vom fi interogat pe cei prinşi.

— Am şi făcut-o, Doamnă. Am pus la punct tot planul împreună cu trimisul lui Gurney.

— Vasăzică oamenii tăi au fost cei care ne-au ajutat.

— Doar unii dintre ei, Doamnă.

Ea desluşi rezervele nerostite ale Naibului, încuviinţă cu o mişcare a capului.

— M-ai studiat cu destulă osârdie în zilele de demult, Stil.

— După cum ai binevoit să-mi spui odinioară, Doamnă, observându-i înveţi de la supravieţuitori.

În momentul acela Alia făcu un pas înainte şi Stilgar se retrase, lăsând-o pe Jessica faţă în faţă cu fiica ei.

Ştiind că nu avea cum să ascundă ceea ce aflase, Jessica nici nu încercă s-o facă. Alia putea să citească în ea tot ce dorea, ca orice adeptă a Comunităţii Surorilor. Fără-ndoială, că-şi dăduse seama, după comportamentul Jessicăi, ce anume fusese văzut şi interpretat. Erau duşmane. Cât despre atributul *"de moarte",* acesta nu atingea decât suprafaţa.

Alia optă pentru mânie, care era reacţia cea mai facilă şi mai bine adaptată momentului.

— Cum ţi-ai permis să întreprinzi o acţiune ca asta fără să mă consulţi şi pe mine? întrebă, apropiindu-se şi mai mult de mama ei.

Jessica răspunse cu glas molcom:

— După cum tocmai ai auzit, Gurney nu m-a pus nici pe mine la curent cu întregul plan. S-a considerat că...

— Şi tu, Stilgar! se răsti Alia, întorcându-se către fremen. Cui îi eşti *tu* loial?

— Jurământul meu de credinţă este faţă de copiii lui Muad'Dib, rosti Stilgar pe un ton aspru. Am eliminat o ameninţare la adresa lor.

— Şi asta n-ar trebui să te umple de bucurie... fiica mea?

Alia clipi, o fulgeră pe mama ei cu privirea, apoi înăbuşi furtuna dezlănţuită în ea şi izbuti chiar să arboreze un zâmbet larg.

— Dar sunt *plină* de bucurie... mamă.

Şi, spre surprinderea sa, Alia constată că resimţea o bucurie reală, intensă, la această confruntare deschisă cu mama ei. Momentul de care-i fusese frică trecuse şi echilibrul puterii nu părea să se fi modificat în vreun fel.

— Vom discuta mai amănunţit despre asta când vom avea un prilej mai potrivit, zise ea, adresându-se atât Jessicăi cât şi lui Stilgar.

— De bună seamă, încuviinţă Jessica, punând astfel capăt discuţiei şi întorcându-se spre Prinţesa Irulan.

Timp de câteva palpitaţii, Jessica şi Prinţesa se priviră în tăcere, ca două Surori Bene Gesserit care se rupseseră de Comunitate din acelaşi motiv: dragostea... dragostea pentru bărbaţi care, astăzi, nu mai erau printre cei vii. Această Prinţesă îl iubise zadarnic pe Paul, devenind soţia, dar nu şi tovarăşa lui de viaţă. Acum, nu mai trăia decât pentru copiii pe care i-i dăruise lui Paul concubina sa fremenă, Chani.

— Unde-mi sunt nepoţii? întrebă în cele din urmă Jessica.

— La Sietch Tabr.

— Locul acesta era prea periculos pentru ei; înţeleg.

Irulan schiţă un gest de încuviinţare. Observase înfruntarea dintre Jessica şi fiica ei, dar îi dădea interpretarea pentru care o pregătise Alia:' *"Jessica a restabilit relaţiile cu Bene Gesseritul şi ştim amândouă că Surorile şi-au făcut planuri în legătură cu copiii lui Paul".* Irulan nu fusese niciodată o desăvârşită Bene Gesserit; valoarea ei consta mai mult în faptul că era una dintre fiicele lui Shaddam IV, însă prea orgolioasă pentru a face efortul de a-şi dezvolta aptitudinile. Felul tranşant în care lua poziţie acum, nu făcea câtuşi de puţin cinste educaţiei şi antrenamentului ei.

— Serios, Jessica, rosti ea, ar fi trebuit să fie consultat şi Consiliul Regal. N-ai făcut bine acţionând doar prin...

— Trebuie să cred că nu are nimeni încredere în Stilgar?

Irulan era destul de deşteaptă ca să-şi dea seama că nu se putea răspunde la o asemenea întrebare. Spre marea ei uşurare, delegaţii ecleziastici, incapabili să-şi mai ţină în frâu nerăbdarea, începură să avanseze. Schimbă o privire rapidă cu Alia, gândind: *Jessica e la fel de trufaşă şi de sigură pe ea cum a fost totdeauna!* Şi, dintr-o dată, îi veni in gând o axiomă Bene Gesserit: *"Cei trufaşi nu fac altceva decât să înalţe castele, între zidurile cărora încearcă să-şi ascundă temerile şi îndoielile".* Dar putea fi acest lucru valabil şi în ceea ce o privea pe. Jessica? Mai mult ca sigur că nu. Însemna că afişa doar o poză. Dar în ce scop? Era o întrebare care o tulbura pe Irulan.

Zgomotoşi, Preoţii o acaparaseră pe mama lui Muad'Dib. Unii se mulţumeau să-i atingă doar braţele, dar cei mai mulţi făceau plecăciuni adânci şi debitau urări de bun venit. Ultimii —"cei dintâi vor fi cei de pe urmă" — fură conducătorii delegaţiei, care, conform rolului ce le era sorocit, se prezentară în faţa Preasfîntei Cucernice Maici pentru a o invita, cu surâsul de circumstanţă, la ceremonia oficială de Purificare ce urma să aibă loc la Citadelă, vechiul fort al lui Paul.

Jessica îi cercetă cu privirea pe cei doi Preoţi şi-i găsi antipatici. Unul se numea Javid. Era tânăr, cu un aer ursuz în pofida obrajilor bucălaţi, şi cu ochii adumbriţi, care nu reuşeau să ascundă pânda suspiciunilor lăuntrice. Celălalt răspundea la numele Zebataleph şi era cel de-al doilea fiu al unui Naib pe

care Jessica îl cunoscuse pe vremuri, după cum nu scăpă ocazia să-i amintească. Acesta era uşor de clasificat: un amestec de cruzime şi veselie, cu o barbă blondă încadrând o faţă prelungă, degajând o bizară impresie de trăiri tainice şi profundă cunoaştere. Pentru Jessica nu încăpea îndoială că Javid era cel mai periculos. Un individ ascuns, în acelaşi timp atrăgător şi -nu găsea alt calificativ — *respingător.* Vorbea cu un accent ciudat, impregnat de pronunţii arhaice, de parcă s-ar fi tras dintr-o comunitate izolată.

— Spune-mi, Javid, întrebă ea, care ţi-e obârşia?

— Nu-s decât un umil fremen al deşertului, răspunse el, dar minciuna răsuna în fiecare silabă.

Zebataleph interveni cu o deferenţă agresivă, aproape parodică:

— Sunt multe de spus despre zilele de demult, Doamnă. Eu, unul, m-am numărat printre primii care au recunoscut natura sfântă a misiunii fiului Domniei-Tale.

— Dar nu te-ai numărat printre fedaykinii săi.

— Nu, Doamnă. Înclinaţiile mele erau mai degrabă filosofice. Mă pregăteam pentru sacerdoţiu.

Punându-ţi, astfel, pielea la adăpost, gândi Jessica.

— Suntem aşteptaţi la Citadelă, Doamnă, spuse Javid.

Din nou, Jessica percepu ciudăţenia accentului său ca pe o întrebare care cerea neapărat un răspuns.

— Cine ne aşteaptă?

— Soborul Credinţei, toţi cei ce întreţin flacăra vie a numelui şi a faptelor sfântului fiu al Domniei-Tale.

Întorcându-şi privirea, Jessica o surprinse pe Alia zâmbindu-i lui Javid şi întrebă:

— Omul acesta e în slujba ta, fiica mea?

Alia încuviinţă, adăugând:

— Şi hărăzit unor fapte măreţe.

Dar Jessica observă că Javid nu părea deloc încântat de acest elogiu şi hotărî că omul merita atenţia specială a lui Gurney, care tocmai se apropia, însoţit de cinci dintre oamenii lui de încredere. De la distanţă, prin gesturi, îi dădu de ştire că interogatoriul suspecţilor era în curs de desfăşurare. Gurney avea mersul de tăvălug al unui om cu o putere ieşită din comun; privirea lui săgeta când într-o parte, când în alta, şi fiecare muşchi al corpului său răspundea energiei şi supleţei pe care

Jessica i le antrenase după manualul *prana-bindu* Bene Gesserit. Era un colos cu reflexe aproape inumane, un ucigaş care vâra spaima în multă lume, dar Jessica îl îndrăgea şi-l preţuia mai mult decât pe oricare alt bărbat... viu.

Cicatricea lăsată de şfichiul unui bici de viţă neagră se vălurea pe falca lui Gurney, conferindu-i o expresie sinistră, dar un surâs lumină faţa lui când dădu cu ochii de Stilgar.

— Bine lucrat, Stil! rosti el.

Îşi strânseră unul altuia braţele, în semn de efuziune, după vechiul obicei fremen.

— Ceremonia, spuse Javid, atingând uşor umărul Jessicăi.

Ea se retrase un pas, îşi alese cu grijă vorbele pentru puterea controlată a Glasului, cu tonul şi intensitatea astfel controlate, încât să obţină un efect emoţional precis asupra lui Javid şi Zebataleph:

— M-am întors pe Dune ca să-mi văd nepoţii. Trebuie să ne pierdem vremea cu această aiureală popească?

Zebataleph fu şocat. Cu gura căscată, privi alarmat împrejur, încercând să-i repereze pe cei ce vor fi auzit. *Aiureală popească!* Ce efect ar fi putut avea asemenea cuvinte, pronunţate de mama Mântuitorului lor?

Javid, în schimb, confirmă aprecierea Jessicăi. Gura îi împietri, apoi schiţă un zâmbet. Ochii săi însă nu zâmbiră şi nici nu încercară să-i descopere pe cei ce vor fi putut trage cu urechea. Javid îşi cunoştea oamenii din suită. Se afla deja în posesia unei hărţi auditive pe care figurau toţi cei ce, din acest moment, trebuiau supravegheaţi îndeaproape. Zâmbetul îi pieri brusc, abia după câteva secunde, când îşi dădu seama că se trădase. Dar Javid era bine pregătit: cunoştea puterile de observaţie ale Doamnei Jessica. Înclinându-şi scurt, nervos, capul, validă această cunoaştere.

Într-un fulger mental, Jessica evaluă măsurile posibile. Ar fi fost suficient un subtil semnal de mână pentru ca Gurney să-i facă de petrecanie lui Javid. Pe loc, pentru efect, sau mai târziu, discret, sub aparenţa unui accident.

Tocmai când încercăm să ascundem pornirile noastre cele mai secrete, urlă întreaga noastră fiinţă şi ne trădează, gândi Jessica. De la această dezvăluire pornise educaţia Bene Gesserit pentru a-şi învăţa adeptele să o contracareze şi, totodată, să o folosească pentru a citi în cartea de carne a altora. Astfel, putea

citi, în această clipă, că inteligenţa lui Javid reprezenta o valoare, o greutate provizorie pe talerul balanţei. Dacă reuşea să-l câştige, Javid putea deveni veriga care-i lipsea pentru a face legătura cu preoţimea arrakiană. Iar Javid era omul Aliei.

— Suita mea trebuie să rămână modestă, spus ea. Totuşi, ne putem permite să mai primim o persoană. Javid, poţi să ni te alături. Zebataleph, îmi pare rău. Şi, Javid... am să particip la această... la această ceremonie, daca ţii atât de mult.

Javid inspiră adânc şi rosti cu voce scăzută:

— Cum e voia mamei lui Muad'Dib. Se uită, pe rând, la Alia şi la Zebataleph, înainte de a se adresa direct Jessicăi: Sunt mâhnit să întârzii astfel întâlnirea cu nepoţii Domniei-Tale, dar există, ca să zic aşa, raţiuni de stat...

E bine, gândi Jessica. *Mai presus de orice, îl interesează afacerile. De îndată ce vom cunoaşte moneda potrivită, îl vom cumpăra.* Acum era bucuroasă că Javid insistase în legătură cu preţioasa lui ceremonie. Această victorie avea să-i confere un ascendent asupra egalilor lui, şi amândoi ştiau asta. Acceptarea participării la această Purificare putea fi acontul unor servicii ulterioare.

— Presupun că ne-ai pregătit transportul, spuse ea.

Vă dau cameleonul deşertului, a cărui pricepere de a se contopi cu mediul vă spune tot ce trebuie să ştiţi despre rădăcinile ecologiei şi temelia propriei voastre identităţi.

Cartea Diatribelor, din **Cronica lui Hayt**

LETO STĂTEA AŞEZAT, cântând la micul baliset pe care Gurney Halleck, un adevărat virtuoz al acestui instrument, i-l trimisese în dar cu ocazia celei de-a cincea aniversări. Trecuseră patru ani de atunci şi Leto, exersând aproape zilnic, dobândise o oarecare iscusinţă, chiar dacă cele două coarde de grave îi mai dădeau încă de furcă. Constatase însă că balisetul era un

remediu eficace pentru un anumit gen de frământări, lucra care, de altfel, fusese remarcat de Ghanima. Acum, în amurg, se instalase pe un prag de piatră, la extremitatea sudică a aflorimentului stâncos care adăpostea sietchul Tabr, şi degetele sale mângâiau încetişor strunele.

Ghanima stătea în picioare, în spatele lui. Silueta ei măruntă era imaginea vie a dezaprobării. După ce Stilgar le dăduse de ştire că bunica lor era reţinută la Arrakeen, Ghanima se împotrivise unei escapade în aer liber, mai ales la o oră atât de apropiată de căderea nopţii. Încercând să-şi zorească fratele, întrebă:

— Ei, ce este?

Drept răspuns, el începu altă melodie.

Pentru prima oară de când primise acest dar, Leto era intens conştient de originea instrumentului: acest baliset fusese construit de un maestru lutier de pe Caladan. Memoriile vieţilor existente în el aveau darul să-i picure în suflet o profundă nostalgie pentru planeta de vis unde domnise Casa Atreides. La auzul acestei muzici, îi era de ajuns să înlăture barierele lăuntrice pentru a regăsi amintirile acelor vremuri trecute, când Gurney cânta la baliset pentru protejatul şi prietenul lui, Paul Atreides. Când instrumentul vibra în mâinile sale, ca acum, Leto se simţea din ce în ce mai pătruns de prezenţa fizică a tatălui său. Cânta şi, cu fiecare secundă ce trecea, avea impresia că se contopeşte tot mai mult cu instrumentul. Simţea, înlăuntrul fiinţei sale, o sumă ideală de talente, care exploraseră toate secretele balisetului şi care ghida muşchii lui de copil de nouă ani.

Nerăbdătoare, Ghanima începu să bată din picior,fără a-şi da seama că făcea acest lucru în ritmul muzicii.

Cu o grimasă de concentrare, Leto abandonă melodia familiară şi începu un cântec mai vechi decât oricare dintre cele pe care le cântase vreodată Gurney. Un cântec care fusese străvechi deja pe vremea celei de-a cincea migraţii planetare a fremenilor. Cuvintele reluau un motiv zensunnit şi lui Leto îi veneau în memorie pe măsură ce degetele sale înjghebau o versiune şovăitoare a melodiei.

"Frumuseţea naturii
Conţine o dulce esenţă

Numită de unii... declin.
Prin această sublimă prezenţă
Viaţa reînvie deplin.
Lacrimile tăcute
Sunt apa simţirii:
Ele reînvie
Suferinţa firii...
Despărţirea de acea privire
Căreia moartea îi dă împlinire"

Din spate, vocea Ghanimei se suprapuse ultimului acord:

— Ce vechitură răsuflată! De ce-ai ales tocmai cântecul ăsta?

— Fiindcă se potriveşte.

— Ai de gând să i-l cânţi şi lui Gurney?

— Poate.

— Va spune că-i deprimant şi stupid.

— Ştiu.

Leto întoarse uşor capul şi-şi privi sora. Nu-l surprindea faptul că ea cunoştea cântecul şi cuvintele, dar îl copleşise deodată gândul unicităţii vieţilor lor îngemănate. Dacă vreunul dintre ei ar fi murit, celălalt i-ar fi moştenit conştiinţa, amintirile, fără nici cea mai mică denaturare. Nimic din momentele petrecute împreună nu s-ar fi pierdut. Ţesătura eternă a acestei apropieri insolite îl înfricoşă brusc pe Leto şi-l făcu să-şi ia ochii de la Ghanima. Ştia că în ţesătură existau goluri, iar frica i-o stârnea cel mai recent dintre ele. Simţea că vieţile lor încep să se despartă şi se întrebă: *Cum să-i spun despre lucrul acesta care mi s-a întâmplat numai mie!*

Privi spre deşert. Umbra se îndesa în spatele brachanelor - înaltele dune migratoare, în formă de semilună, ce unduiau, asemenea valurilor, pe suprafaţa Arrakisului. Aceasta era *Kedemul,* Deşertul Interior, dar nisipurile sale erau, astăzi, din ce în ce mai rar tulburate de trecerea unui vierme uriaş. Amurgul lăsa dâre însângerate peste crestele dunelor şi, pe alocuri, hotarele dinspre umbră păreau pradă unor incendii mocnite. Un şoim căzu în picaj din cerul stacojiu şi privirea lui Leto îl surprinse în clipa în care înşfăca din zbor o potârniche de stâncă.

Jos, chiar sub locul în care şedea, plantele alcătuiau un covor

în nuanţe de verde, străbătut de firul apei unui qanat care, din loc în loc scânteia sub cerul liber, înainte de a dispărea în tunelul unei conducte subterane. Apa provenea de la giganticele bazine colectoare ale capcanelor de vânt instalate în spatele lui, pe cel mai înalt pisc al stâncii. Acolo unde flutura în vânt steagul verde al Atreizilor.

— *Apa şi culoarea verde.*

Noile simboluri ale Arrakisului.

Ceva mai departe, oaza în formă de diamant a unor dune plantate atrase atenţia simţurilor sale de fremen. Ţipătul strident al unei păsări de noapte, undeva, sub faleza, îi amplifică senzaţia că fusese proiectat pe neaşteptate într-un moment din trecutei sălbatic.

Nous avons change tout cela, gândi el, într-una din limbile arhaice pe care el şi Ghanima le foloseau în intimitate. *"Noi am schimbat toate astea".* Suspină. *Oublier, je ne puis. "Nu pot să uit".*

Dincolo de oază, în lumina care scădea, putea încă distinge ţinutul pe care fremenii îl numeau "Pustia" — locul unde nu creştea nimic, locul veşnic sterp. Aşa şi marele plan ecologic era pe cale să schimbe şi asta. Astăzi existau pe Arrakis, zone în care se puteau vedea coline acoperite de catifeaua verde a pădurilor. Păduri pe Dune! Celor din generaţia nouă le venea greu să-şi închipuie că sub ondulaţiile înverzite se aflau dune de nisip. Pentru ochii lor tineri, priveliştea frunzişului des al copacilor n-avea nimic şocant. Dar Leto se pomeni gândind, în această clipă, cu mentalitatea Vechilor Fremeni, bănuitor faţă de orice schimbare, temător faţă de tot ce era nou.

— Copiii zic că nu mai găsesc aproape deloc păstrăvi de nisip la mică adâncime pe-aici, spuse el brusc.

— Şi ce poate să-nsemne asta? întrebă Ghanima pe un ton oarecum iritat.

— Că lucrările încep să se schimbe cu repeziciune.

Din nou, ţipătul păsării răsună sub faleză şi noaptea căzu asupra deşertului aşa cum se repezise şoimul asupra potârnichii. Noaptea îl supunea adesea pe Leto unui adevărat asalt al amintirilor — de parcă toate vieţile existente în el îşi cereau dreptul. Pe Ghanima, fenomenul acesta n-o tulbura în aceeaşi măsură ca pe el. Cunoştea însă frământările lui şi, acum, Leto îi simţi mâna lăsându-se pe umărul său, cu afecţiune.

Placă un acord furios pe baliset.

Cum putea să-i explice surorii sale ce i se întâmpla?

În capul lui se purtau războaie, vieţi fără număr îşi disputau vechile lor amintiri: accidente violente, aleanuri de dragoste, locuri şi chipuri multicolore… multitudini de dureri înăbuşite şi de bucurii neţărmurite. Auzea elegii închinate primăverii pe planete care nu mai existau de mult, zvon de dansuri în jurul focurilor de tabără, bocete şi chemări, un potop de conversaţii întrepătrunse.

Cel mai greu era de suportat asaltul lor la căderea nopţii, sub cerul liber.

— N-ar fi mai bine să ne-ntoarcem, acum? întrebă Ghanima.

El scutură din cap şi, simţindu-i mişcarea, ea îşi dădu în sfârşit seama că frământările lui erau mai adânci decât îşi închipuise.

De ce vin atât de des să întâmpin noaptea aici? se întrebă el. Nu simţi când Ghanima îşi retrase mâna.

— Ştii de ce te chinui aşa, rosti ea.

Leto percepu reproşul blând din glasul ei. Da, ştia. Răspunsul era acolo, în conştiinţa sa, cât se poate de evident: *Pentru că acest mare necunoscut-cunoscut care se află în mine mă poartă ca un val.* Trecutul său era un talaz pe care el îl călărea ca şi când s-ar fi aflat pe o planşă de surfing. Avea la dispoziţie amintirile viziunilor preştiente ale tatălui său, care se suprapuneau peste orice altceva şi, totuşi, voia toate acele trecuturi. Le voia. Şi erau atât de periculoase. Ştia fără greş lucrul acesta, acum, cu noul element despre care trebuia să-i vorbească Ghanimei.

Deşertul începu să strălucească în lumina răsăritului Primei Luni. Privirea lui Leto scrută falsa încremenire a undelor de nisip ce se pierdeau în infinit. În stânga lui, la mică distanţă, se profila Slujitorul, un afloriment pe care eroziunea furtunilor de nisip îl redusese la o coamă joasă şi sinuoasă, ca un vierme întunecat traversând dunele. Într-o zi, stânca de sub el avea să fie, şi ea, astfel măcinată iar Sietch Tabr n-avea să mai existe decât în memoria cuiva asemenea lui. Nu se îndoia că va mai fi cineva asemenea lui.

— De ce te uiţi la Slujitor? întrebă Ghanima.

El ridică din umeri. În ciuda ordinelor primite de gărzile lor, el şi Ghanima se duceau deseori la Slujitor. Descoperiseră acolo o

ascunzătoare, dar Leto ştia, acum, de ce locul acela exercita o asemenea atracţie asupra lor.

Privi în jos. Sub el, părând mai aproape din cauza întunericului, o fâşie de qanat sclipea sub razele lunii; oglinda apei era vălurită de săgetarea peştilor de pradă cu care fremenii îşi populau toate rezervele de apă pentru a îndepărta păstrăvii de nisip.

— Mă aflu între peşte şi vierme, murmură.

— Poftim?

El repetă, mai tare.

Ghanima duse mâna la gură, brusc năpădită de-o bănuială în legătură cu zbuciumul fratelui ei. Tatăl lor se purtase la fel; era suficient să privească în ea şi să compare.

Leto se cutremură. Amintiri ce-l legau de locuri pe care carnea lui nu le cunoscuse niciodată îi şopteau răspunsuri la întrebări pe care nu le pusese. Un imens ecran interior îi dezvăluia corelaţii, evenimente înlănţuite. Viermele nisipurilor de pe Dune nu putea traversa apa; apa îl otrăvea. Cu toate astea, în erele preistorice Dune cunoscuse apa. Bazinele cu depozite de ghips atestau existenta trecută a lacurilor şi a mărilor. Puţurile forate la mare adâncime dădeau de apă, pe care păstrăvii de nisip o izolau cu repeziciune. La fel de limpede ca şi cum ar fi asistat direct la evenimente, Leto înţelese ce se întâmplase pe această planetă şi fu cuprins de presimţiri negre cu privire la schimbările dezastruoase provocate de intervenţia omului.

Aproape în şoaptă, rosti:

— Ştiu ce s-a întâmplat, Ghanima.

Ea se apleacă mai aproape.

— Ce?

— Păstrăvul de nisip...

Se întrerupse şi ea se miră de ce-l obseda faza haploidă a viermelui de nisip dar nu cuteză să-l întrebe.

— Păstrăvul de nisip, reluă el, a fost adus aici de pe o altă lume. Pe vremea aceea exista apă pe Dune. Păstrăvii au proliferat peste limita la care ecosistemele de atunci le puteau face faţă. Au închistat toată apa de la suprafaţă şi au transformat planeta într-un deşert... Au făcut-o pentru a supravieţui, fiindcă numai o lume suficient de aridă le îngăduia să ajungă în faza de vierme.

— Păstrăvii de nisip?

Ghanima clătină din cap, nu pentru că i-ar fi pus la îndoială cuvintele, ci fiindcă nu voia să sondeze adâncurile de unde proveneau informaţiile lui. *Păstrăvii de nisip?* repetă ea în gând. De multe ori, în acest trup ca şi în altele, participase la acel joc al copiilor fremeni, care prindeau păstrăvii de nisip lăsându-i să le acopere mâna ca o mănuşă dintr-o membrană fină, înainte de a-i duce la alambicul morţii pentru a le recupera apa. Îi era greu să-şi imagineze că această creatură măruntă, lipsită de creier, se afla la originea unor evenimente de o asemenea anvergură.

Leto dădu din cap pentru el însuşi. Fremenii ştiuseră dintotdeauna să populeze cu peşti răpitori cisternele lor de apă. În haplofază, păstrăvii de nisip rezistau activ marilor acumulări de apă aflate aproape de suprafaţă; în qanatul de sub locul în care şedea el înotau peşti carnivori. Vectorul vierme putea să suporte apa doar în cantităţi foarte mici — ca, de pildă, cele prezente în celulele ţesuturilor umane. Confruntate cu un volum mare de apă, complexele sale de prelucrare chimică se detracau, explodau pur şi simplu, generând, în momentul morţii, periculosul concentrat de melanj, supremul drog psihotrop folosit, într-o soluţie foarte diluată, în orgiile de sietch. Concentratul în stare pură îl proiectase pe Paul Muad'Dib dincolo de zidurile Timpului, în abisul de dezintegrare în care nici o fiinţă umană de sex masculin nu se aventurase vreodată.

Ghanima simţi tremurul care scutura trupul fratelui ei.

— Ce-i cu tine? întrebă ea. Ce-ai făcut?

Dar el nu vru să se desprindă de şirul propriilor lui revelaţii.

— Păstrăvii de nisip se împuţinează... Transformarea ecologică a planetei...

— Îi opun rezistenţă, fireşte, zise ea şi, deodată, începu să înţeleagă frica din glasul lui, atrasă pe acelaşi făgaş în pofida voinţei ei.

— Dacă dispar păstrăvii de nisip, dispar şi viermii, spuse el. Trebuie să avertizăm triburile.

— Nu va mai fi mirodenie, murmură Ghanima.

Cuvintele abia dacă evocau punctele de vârf ale pericolului ce ameninţa întregul sistem din cauza intervenţiei oamenilor în milenarele interdependenţe ale mediului Dunei.

— Alia ştie, rosti Leto. Ştie şi-i pare bine.

— Dar nu poţi fi sigur de asta.

— Sunt sigur.

De data aceasta, Ghanima nu mai avu nici o îndoială: ştia ce-l chinuia pe fratele ei şi simţi că-i îngheaţă sângele în vine.

— Dacă ea neagă, triburile n-or să ne creadă, spuse el.

Afirmaţia lui făcea trimitere la problema primordială a existentei for: ce fremen ar fi putut crede în înţelepciunea unui copil de nouă ani? Alia, care, cu fiecare zi ce trecea, se îndepărta tot mai mult şi mai mult de propria ei moştenire lăuntrică, se bizuia pe acest lucra.

— Trebuie să-l convingem pe Stilgar, zise Ghanima.

Dintr-o mişcare, amândoi întoarseră capul spre deşertul scăldat în lumina lunii. Pentru ei, deşertul devenise deodată un loc diferit. Îl transformaseră doar câteva clipe de percepţie intensă. Interacţiunea dintre om şi acest mediu nu li se păruse niciodată mai evidentă. Se simţeau părţi integrante ale unui sistem dinamic cu un echilibru extrem de fragil. Această nouă perspectivă provocase în ei o schimbare de conştiinţă şi o revărsare de observaţii. Aşa cum spusese Liet-Kynes, universul era teatrul unei conversaţii permanente între populaţiile animale. Păstrăvul de nisip le vorbise ca unor animale umane.

— Triburile vor înţelege o ameninţare care vizează apa, spuse Leto.

— Dar nu e ameninţată doar apa. Este o...

Ghanima tăcu brusc, realizând sensul mai profund al cuvintelor lui. Apa era simbolul absolut al puterii pe Arrakis. În esenţa lor, fremenii rămâneau nişte animale specializate, supravieţuitori ai deşertului, experţi ai guvernării în condiţii de tensiune. O dată cu abundenţa apei, în ei avea loc un straniu transfer de simbol, chiar dacă înţelegeau încă vechile necesităţi.

— Vrei să spui, ameninţarea care vizează puterea, îl corectă ea.

— De bună seamă.

— Dar ne vor crede?

— Dacă reuşesc să-şi dea seama, dacă sesizează dez-echilibrul.

— Echilibrul, rosti ea, şi repetă cuvintele pronunţate odinioară de tatăl lor: Asta deosebeşte un popor de o gloată.

Vorbele ei treziră din nou în Leto prezenţa tatălui său.

— Economie contra frumuseţe, murmură el. O poveste mai veche decât Saba. (Oftă şi-şi privi sora). Am început să am vise

preştiente, Ghani.

Ea avu un geamăt scurt şi adânc.

— Când Stilgar ne-a spus că bunica o să întârzie, urmă el, cunoşteam deja acea clipă. Despre celelalte vise însă... nu-s sigur.

Cu ochii împăienjeniţi de lacrimi, ea scutură din cap.

— Leto... La tata, asta a început mai târziu. Nu crezi că...

— Am visat că eram închis într-o armură şi goneam peste dune. Fusesem la Jacurutu.

— Jacu... Ghanima îşi drese glasul. Legenda aceea străveche!

— Jacurutu există. Ghani! Trebuie să-l găsesc pe omul căruia i se spune Propovăduitorul. Trebuie să-l găsesc şi să vorbesc cu el.

— Crezi că e... tatăl nostru?

— Pune-ţi ţie întrebarea asta.

— Ce-i drept, i s-ar potrivi, admise ea, dar...

— Nu-mi plac lucrurile pe care ştiu că va trebui să le fac. Pentru prima oară, îl înţeleg pe tata.

Ghanima se simţi exclusă din gândurile lui; spuse:

— Probabil că Propovăduitorul nu-i decât un bătrân bigot.

— Mă rog să fie aşa, şopti el. Oh, de-ai şti cum mă rog!

Se apleacă şi, când se ridică în picioare, balisetul din mâna lui emise un sunet stins.

— Aş vrea din tot sufletul să se dovedească a fi doar un Gavriil fără trâmbiţă, rosti.

Rămase nemişcat, cu privirea aţintită la deşertul luminat de lună.

Întorcându-şi ochii în aceeaşi direcţie, Ghanima văzu, la hotarul cel mai îndepărtat al plantaţiilor sietchului, luminiscenţa organică a vegetaţiei în descompunere şi, dincolo de ea, striaţiile nesfârşite ale dunelor. Ţinutul acela era viu. Chiar şi când deşertul dormea, ceva, pe cuprinsul lui, sta de veghe. Era o veghe perceptibilă: Ghanima auzea, dedesubt, animale care se adăpau din qanat. Dezvăluirea lui Leto preschimbase priveliştea nopţii: acesta era un moment palpabil, o clipă în care ieşeau la iveală regularităţile schimbării interminabile, o clipă în care se făcea simţită acea lungă transformare de la trecutul lor terran, ale cărei etape erau, toate, comprimate în memoriile lor.

— De ce Jacurutu? întrebă Ghanima şi tonul ei sec spulberă

clipa.

— De ce... nu ştiu. Când Stilgar ne-a povestit prima oară cum au fost omorâţi cei de-acolo şi că locul este tabu, am gândit... ce-ai gândit şi tu. Dar, acum, de acolo vine pericolul... şi de la Propovăduitor.

Ghanima nu comentă, nu-i pretinse să-i dezvăluie mai multe despre visele lui premonitorii, conştientă că, astfel, îi dădea de-nţeles cât de înspăimântată era. Calea aceasta era calea Monstruozităţii, o ştiau amândoi. Cuvântul rămase nerostit, dându-le târcoale, în timp ce Leto o luă înainte, strecurându-se printre stânci, spre intrarea sietchului. *Monstruozitatea.*

Universul e al lui Dumnezeu. El este un singur lucru, un tot de la care pornind se pot identifica toate separaţiile. Viaţa trecătoare, inclusiv acea viaţă înzestrată cu raţiune şi conştiinţă pe care noi o numim inteligenţă, nu deţine decât un mandat fragil asupra unei părţi oarecare din tot.

Comentariile CT.E.

(Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici)

HALLECK, vorbind cu voce tare despre alte subiecte transmitea prin semne adevăratul mesaj. Nu-i plăcea anticamera mică pe care Preoţii i-o puseseră la dispoziţie pentru a-şi prezenta raportul şi care era, cu siguranţă, ticsită de aparate de spionat. Foarte bine! Să încerce să decodeze semnalele discrete ale mâinilor! Atreizii practicaseră acest mod de comunicare din moşi-strămoşi şi nimeni nu fusese în stare să-l descifreze.

Afară se înnoptase. Mica încăpere, lipsită de ferestre, era luminată de licurigloburi plasate în colţurile tavanului.

— Mulţi dintre cei pe care i-am prins erau oamenii Aliei,

transmise Halleck, privind-o cu atenţie pe Jessica în timp ce o informa cu voce tare că interogatoriul prizonierilor continua.

— Deci, după cum ai prevăzut, observă Jessica prin câteva semne rapide. Apoi, dând din cap, glăsui: Aştept un raport complet, Gurney, de îndată ce vei crede de cuviinţă.

— Desigur, Doamnă, o încredinţă el, şi degetele lui continuară: Mai e ceva, destul de tulburător: sub influenţa drogurilor puternice, câţiva prizonieri au vorbit despre Jacurutu şi, în momentul în care au pronunţat numele, au murit.

— Un cardio-fuzibil? întrebară degetele Jessicăi. Şi, tare: Ai eliberat dintre prizonieri?

— Câţiva, Doamnă; cei care nu prezentau nici un interes evident. Iar degetele sale semnalizară: Bănuim o posibilă constrângere cardiacă, dar încă nu suntem siguri. Autopsiile sunt în curs. Am considerat însă că trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă povestea asta cu Jacurutu şi-am venit imediat.

— Ca şi Ducele meu, am considerat întotdeauna Jacurutu drept o legendă interesantă, generată, probabil, de un fapt real, comentă neauzit Jessica şi ignoră strângerea de inimă pe care-o resimţea ori de câte ori pomenea despre vechea ei dragoste.

— Alte instrucţiuni? se interesă Halleck cu voce tare.

Jessica îi spuse să se întoarcă la spaţioport şi să revină când va dispune de noi informaţii, dar degetele ei ordonară:

— Reia legăturile cu prietenii tăi contrabandişti. Dacă Jacurutu există, cei de-acolo trăiesc din vânzarea de mirodenie. Şi piaţa lor de desfacere nu poate fi decât contrabanda.

Halleck încuviinţă cu o mişcare scurtă, în vreme ce degetele sale spuneau:

— E o acţiune pe care am şi început-o. Şi, pentru că nu putea să uite experienţa de-o viaţa, adăugă: Fii extrem de prudentă pe-aici, Doamnă! Alia îţi este duşmană şi majoritatea preoţimii este de partea ei.

— Nu şi Javid, replicară degetele Jessicăi. El îi urăşte pe Atreizi. Cred că-i un lucru de care numai un adept ar putea să-şi dea seama, dar, în ceea ce mă priveşte, sunt sigură. Pune ceva la care şi Alia nu ştie.

— Am să mai adaug câţiva oameni la garda personală a Domniei-Tale, rosti Halleck cu voce tare, prefăcându-se că nu vede privirea nemulţumită pe care i-o aruncă Jessica. Sunt sigur că există pericole. Vrei să-ţi petreci noaptea aici?

— Vom merge la Sietch Tabr cât de curând, spuse Jessica.
Şovăi un moment, gata să-i ceară să nu-i mai vâre şi alţi oameni în gardă, dar se abţinu. Era mai bine să se încreadă în instinctul lui Gurney. Destui Atreizi avuseseră prilejul să se convingă de asta, spre satisfacţia sau mâhnirea lui.
— Mai am de participat la o întâlnire cu Şeful Noviciatului, adăugă ea. După asta, voi părăsi cu plăcere locul acesta.

Şi am văzut ridicându-se din nisip altă fiară, care avea două coarne, ca de miel, dar o gură plină de colţi ascuţiţi şi din gură îi ieşeau flăcări, ca din gura unui balaur, iar trupul sclipea şi ardea cu dogoare mare în vreme ce fiara şuiera precum şarpele.

Noua Biblie Catolică Portocalie

ÎŞI SPUNEA SINGUR *Propovăduitorul* şi mulţi, pe Arrakis, ajunseseră să resimtă o frică grozavă că ar putea fi Muad'Dib, întors în deşert, câtuşi de puţin mort. Muad'Dib mai putea fi încă în viaţă; căci cine-i văzuse trupul? Dar cine văzuse vreodată un trup pe care-l luase deşertul? Totuşi... Muad'Dib? Se puteau detecta unele puncte de comparaţie, deşi nimeni din zilele de demult nu venise vreodată să spună: "Da, acesta era Muad'Dib. Îl recunosc".
Totuşi... Ca şi Muad'Dib, Propovăduitorul era orb iar orbitele şale negre şi cicatrizate s-ar fi putut datora efectelor unui arde-piatră. Vocea sa avea aceeaşi putere de penetraţie, aceeaşi forţă irezistibilă care cerea un răspuns din adâncul fiinţei. Mulţi observaseră asta. Era slab, acest Propovăduitor, cu faţa tăbăcită şi brăzdată de riduri, cu părul cărunt. Dar aşa arătau mulţi dintre cei ce trăiseră în largul deşertului. Dovada o aveai la tot pasul, privind împrejur. Şi mai era un aspect care dădea loc la discuţii: Propovăduitorul avea drept călăuză un tânăr fremen al cărui

sietch nu-l cunoştea nimeni şi care, atunci când era întrebat, răspundea că se angajase în slujba Propovăduitorului contra cost. Dar, obiectau unii, Muad'Dib, care cunoştea viitorul, nu avusese niciodată nevoie de-o călăuză, decât în ultima clipă, când îl copleşise durerea. Atunci, da, avusese nevoie de un însoţitor, o ştia toată lumea.

Propovăduitorul îşi făcuse apariţia pe străzile Arrakeenului într-o dimineaţă de iarnă, ţinându-şi o mână brună, străbătută de vine proeminente, pe umărul tinerei sale călăuze. Băiatul, care spunea că se numeşte Assan Tariq, se strecura prin mulţime şi praful cu iz de cremene al aglomeraţiei matinale cu agilitatea celui născut în înghesuiala cavernelor, fără a pierde nici o clipă contactul cu stăpânul său.

Orbul, după cum se putu observa, purta bourka tradiţională peste un distrai cu aspectul inconfundabil al celor confecţionate odinioară doar în sietchurile din inima deşertului. Veşmântul nu semăna nicidecum cu straiele făcute de mântuială care se vedeau în ultima vreme. Tubul nazal, care-i capta umezeala din respiraţie pentru a o conduce spre straturile de reciclare acoperite de bourka, era înfăşurat într-o împletitură măruntă din acea viţă neagră care aproape că dispăruse cu totul în ultimii ani. Masca distraiului, trasă peste partea inferioară a feţei, era plină de pete verzi în locurile unde o rosese nisipul purtat de vânt. Pe scurt, Propovăduitorul era, întru totul, o figură ivită din trecutul Dunei.

În mulţimea aflată deja pe străzi în acea dimineaţă de iarnă, nu puţini fură cei care-l remarcară. Un fremen orb era, ce-i drept, o raritate. Legea fremenă mai cerea şi acum ca orbii să fie lăsaţi în voia lui Shai-Hulud. Deşi mai puţin respectată în aceste vremuri modeme, îmblânzite de apă, litera Legii rămăsese neschimbată din timpurile cele mai vechi. Orbii erau prinosul lui Shai-Hulud. Trebuiau abandonaţi în plin *bled,* pentru a fi devoraţi de viermii cei mari. Iar când se întâmpla acest lucru — şi, câteodată, veştile răzbăteau până-n oraşe — el se petrecea întotdeauna departe, în ţinuturile stăpânite încă de cei mai uriaşi dintre viermi, cei cărora li se spunea Bătrânii Deşertului. Un fremen orb era, aşadar, o curiozitate şi oamenii se opreau pentru a urmări cu privirea ciudata pereche.

Băiatul părea de vreo paisprezece ani standard. Aparţinea noii generaţii purtătoare de distraie modificate, care lăsau faţa

expusă aerului lacom de umiditate. Avea trăsături ascuţite, ochii complet înalbăstriţi de mirodenie, un nas mic şi acel aer de inocenţă care ascundea adesea, la cei foarte tineri, o cunoaştere cinică. Prin contrast, orbul era un memento al unor vremuri aproape uitate — umbla cu paşi mari, cu vigoarea celui care a petrecut ani îndelungaţi printre nisipuri, purtat doar de propriile-i picioare sau călărind pe spinarea unui vierme capturat. Îşi ţinea capul în poziţia ţeapănă pe care-o adoptă involuntar mai toţi orbii. Capul, acoperit de glugă, se mişca doar când omul trăgea cu urechea la vreun sunet anume.

Straniul cuplu înaintă prin mulţimea tot mai deasă, până la vastele trepte ce urcau, ca un şir lung de terase, spre povârnişul care era Templul Aliei, o replică pe măsură pentru Citadela lui Paul. Propovăduitorul şi tânărul său însoţitor nu se opriră decât când ajunseră la cel de-al treilea palier, unde pelerinii Hajjului aşteptau, ca în fiecare dimineaţă, deschiderea porţilor gigantice de deasupra lor. Erau porţi îndeajuns de mari pentru a înghiţi o întreagă catedrală a uneia dintre religiile vechi. Se considera că, atunci când pelerinul le traversa, sufletul lui era redus la dimensiunea firicelului de praf, astfel încât, după asta, putea să treacă prin urechea unui ac şi să ajungă în împărăţia cerurilor.

Pe marginea celui de-al treilea palier, Propovăduitorul se întoarse şi păru să scruteze mulţimea, *privind* cu orbitele sale goale puzderia orăşenilor sclivisiţi, unii dintre ei fremeni, cu veşminte care imitau distraiele, dar care nu erau decât cârpe decorative, *observând* pelerinii, proaspăt debarcaţi de transportoarele Ghildei şi abia aşteptând acest prim pas al devoţiunii, care avea să le asigure locul în paradis.

Palierul era un loc zgomotos. Adepţi ai Spiritului lui Mahdi, în mantii verzi, purtau şoimi vii, dresaţi să emită o "chemare a paradisului". Vânzători ambulanţi îşi lăudau în gura mare produsele alimentare, la concurenţă cu alţi negustori care, pe acelaşi ton strident, propuneau tot felul de mărfuri — printre altele, Tarotul Dunei, cu ale sale comentarii întregistrate pe filament shiga. Un şarlatan oferea bucăţele de ţesături exotice "garantate a fi fost atinse de mâna lui Muad'Dib însuşi!" Altul avea sticluţe cu apă "autentificată" de la Sietch Tabr, "unde a sălăşluit Muad'Dib". Toate acestea răzbăteau din larma conversaţiilor purtate într-o sută şi mai bine de dialecte derivate din galach, întrepătrunse de sunetele piţigăiate sau guturale

caracteristice limbilor *extrine* ale popoarelor anexate de flamura Sfântului Imperiu. Dansatori-feţe şi pitici de pe suspectele lumi artizane ale Tleilaxului săreau şi se învârteau prin mulţime, în veşminte strălucitoare. Chipuri ascetice se amestecau cu feţe pline, ghiftuite de apă. Miile de picioare care se foiau de colo-colo pe plastoţelul plin de nisip al uriaşelor trepte compuneau un fundal scrâşnitor întregii cacofonii, din care se înălţa, când şi când, tânguiala acută a unei rugăciuni — "Muaaad'Dib! Muaaad'Dib! Primeşte ruga sufletului meu! Tu, unsul lui Dumnezeu, vino în întâmpinarea sufletului meu! Muaaad'Dib!"

Nu departe de pelerini, doi comedianţi interpretau, pentru câteva monede, populara "Sfadă dintre Armistead şi Leandgrah".

Propovăduitorul înclină capul, trăgând cu urechea.

Comedianţii erau orăşeni între două vârste şi-şi debitau textul cu voci plictisite. Dând ascultare unei porunci scurte, tânăra călăuză îi descrise Propovăduitorului înfăţişarea lor. Erau îmbrăcaţi în mantii descheiate, iar peste trupurile umflate de apă nu catadicsiseră să-şi pună nici măcar o imitaţie de distrai. Assan Tariq găsi lucrul acesta hazliu, dar Propovăduitorul îl dojeni.

Histrionul care juca rolul lui Leandgrah tocmai îşi încheia monologul:

— Vax! Numai o mână conştientă poate apuca universul. Ea este cea care conduce preţiosul tău creier, după cum conduce tot ce vine din creier. Nu vezi ce-ai creat, nu *devii* conştient, decât după ce mâna şi-a făcut treaba!

Câteva aplauze răzleţe îi răsplătiră truda.

Propovăduitorul adulmecă aerul şi nările sale înregistrară bogăţia olfactivă a locului: esteri degajaţi de distraie prost ajustate, parfumuri de diverse origini, nelipsitul iz de cremene al prafului, exalaţiile nenumăratelor regimuri alimentare exotice, aromele subtile provenite de la tămâierniţele aprinse în Templul Aliei şi care se scurgeau pe deasupra treptelor, duse de curenţi bine dirijaţi. În timp ce Propovăduitorul se lăsa pătruns de atmosfera din preajmă, pe chip i se oglindeau gândurile: *Va-să-zică, asta am ajuns, noi, fremenii!*

Un eveniment neaşteptat provocă un val de agitaţie în mulţimea de pe palier. În piaţă, la baza treptelor, îşi făcuse apariţia un grup de Dansatori ai Nisipurilor. Erau vreo cincizeci,

legaţi unii de alţii cu frânghii de elacca. Nu încăpea nici o îndoială că dansaseră zile în şir, pentru a ajunge la starea de extaz. Aveau gurile înspumate şi împroşcau bale în timp ce se contorsionau şi frământau pământul în ritmul muzicii pe care-o auzeau numai în capul lor. Cel puţin o treime din ei atârnau inconştienţi în frânghii, târâţi încolo şi-ncoace de ceilalţi, ca nişte marionete. Dar una dintre aceste marionete umane îşi recăpătase subit cunoştinţa şi mulţimea părea să ştie ce avea să urmeze.

— Am *văzuuuut!* zbieră dansatorul abia deşteptat. Am *văzuuuut!* (Se împotrivi dintr-o dată smucelilor celorlalţi, aruncă priviri rătăcite într-o parte şi-n alta.) Aici, pe locul unde se află oraşul acesta, nu va mai fi decât nisip! Am *văzuuuut!*

Un enorm hohot de râs zgudui asistenţa. Râdeau până şi noii pelerini.

Pentru Propovăduitor fu picătura care umplu paharul. Ridică ambele braţe şi, cu voce tunătoare — o voce care, cu siguranţă, comandase călăreţi ai viermilor de nisip — , strigă:

— *Linişte!*

Fu ca un strigăt de luptă, care făcu să amuţească întreaga mulţime.

Propovăduitorul arătă cu o mână descărnată spre dansatori şi impresia că-i vedea cu adevărat fu izbitoare.

— Nu l-aţi auzit pe omul de colo? Hulitori şi idolatri! Asta sunteţi, cu toţii! Religia lui Muad'Dib nu este Muad'Dib. El o dispreţuieşte, după cum vă dispreţuieşte pe voi! Nisipul va acoperi locul acesta. Nisipul vă va acoperi pe toţi!

Coborî braţele, puse o mână pe umărul călăuzei şi porunci:

— Du-mă de-aici!

Poate că fu din cauza cuvintelor alese de Propovăduitor: *El o dispreţuieşte, după cum vă dispreţuieşte pe voi!* Poate că fu din cauza tonului pe care fuseseră pronunţate, un ton mai presus de omenesc, un ton vădind stăpânirea deplină a artei Glasului Bene Gesserit, care putea să poruncească doar prin jocul subtil al inflexiunilor. Sau poate nu fu decât atmosfera inerent mistică a acestui loc unde, odată, trăise, umblase şi domnise Muad'Dib. Oricum, cineva ridică glasul din mijlocul mulţimii adunate pe palier şi, cu timbru tremurat, pătruns de emoţie religioasă, strigă spre Propovăduitorul ce se depărta:

— Muad'Dib s-a întors printre noi?

Propovăduitorul se opri, scotoci în punga de sub bourka şi scoase la iveală un obiect pe care doar cei din apropiere îl desluşiră. Era o mână mumificată de deşert, unul dintre acele daruri ironice ale planetei, pe care le descoperea câteodată nisipul şi pe care toată lumea le considera mesaje de la Shai-Hulud. Mâna aceasta nu mai era decât un pumn zbârcit, căruia vântul şi nisipul îi roseseră până la os articulaţiile falangelor.

— Aduc Mâna Domnului, asta-i tot ce aduc! strigă Propovăduitorul. Vorbesc pentru Mâna Domnului. Sunt Propovăduitorul!

Unii înţeleseră că aceea era mâna lui Muad'Dib, că asta voise să le spună Propovăduitorul. Alţii însă rămaseră cu gândul la prezenta lui impunătoare, la acea voce cutremurătoare. Aşa află Arrakisul de el. Dar nu fu ultima oară când îşi făcu auzit glasul.

Se susţine, în mod obişnuit, dragul meu Georad, că experienţa melanjului conferă o mare virtute naturală. Poate că aşa este. Eu însă am îndoieli serioase că fiecare folosire a melanjului ar fi, întotdeauna, aducătoare de virtute. Impresia mea este că unii, sfidându-l pe Dumnezeu, au degradat această folosinţă. Cum ar spune Ecumenul, au desfigurat sufletul. Ei se mulţumesc să ia spuma de la suprafaţa melanjului, crezând că, astfel, au dobândit starea de graţie. Îşi batjocoresc semenii, aduc daune uriaşe sentimentului religios şi deformează, cu rea-voinţă, semnificaţia acestui dar îmbelşugat — o schilodire ce depăşeşte puterea de refacere a omului. Pentru a fi într-adevăr totuna cu virtutea

*mirodeniei, nicicum pervertit, deplin onest, un om trebuie să-şi pună de acord faptele şi vorbele. Când acţiunile tale denotă un ansamblu de consecinţe nefaste, trebuie să fii judecat după aceste consecinţe, şi nu după explicaţiile tale. Aşa ar trebui să-l judecăm p*e Muad'Dib.

Erezia Pedantă

ERA O CAMERĂ MICĂ, mirosind vag a ozon, cufundată într-o penumbră cenuşie. Singurele surse de lumină erau două licurigloburi reglate la intensitatea minimă şi lucirea metalică, albastră, a ecranului unui monitor de transviziune. Ecranul avea cam un metru lăţime şi doar şaizeci de centimetri în înălţime. Înfăţişa panta aridă a unei văi stâncoase, unde doi tigri Laza se înfruptau din resturile însângerate ale unei prăzi recente. Ceva mai sus, pe un povârniş, veghea un om slab, în uniforma de campanie a sardaukarilbr, cu însemnele de Levenbrech. Pe pieptul lui era fixat un aparat de servocomandă.

În scaunul veriform cu suspensie dinaintea ecranului, şedea o femeie blondă, a cărei vârstă era greu de determinat. Faţa ei avea forma unei inimi şi mâinile sale fine erau încleştate de braţele scaunului. O robă largă, albă, cu tivuri aurii, îi ascundea formele trupului. Cam la un pas în dreapta ei, stătea în picioare un bărbat masiv, cu părul sur tuns deasupra unei feţe pătrate, inexpresive. Uniforma sa, în nuanţe de bronz şi aur, era cea a Aghiotanţilor-Bashari din Corpul Sardaukar al vechiului Imperiu.

Cu ochii la ecran, femeia tuşi uşor şi observă:

— Totul a decurs după cum ai prevăzut, Tyekanik.

— Întocmai, Prinţesă, încuviinţă Aghiotantul-Bashar, cu glas răguşit.

Percepând încordarea din vocea lui, femeia zâmbi, apoi întrebă:

— Spune-mi, Tyekanik, cum i-ar surâde fiului meu perspectiva de a deveni Împăratul Farad'n I?

— Titlul i se potriveşte, Prinţesă.

— Nu asta te-am întrebat.

— S-ar putea să nu aprobe unele dintre demersurile noastre

în vederea dobândirii acestui... titlu.

— Aşa deci... (Întoarse capul şi scrută, în semiîntuneric, chipul sardaukarului.) L-ai slujit bine pe tatăl meu. Nu-i vina ta că Atreizii i-au răpit tronul. Dar fără îndoială că această pierdere va fi fost la fel de dureroasă pentru tine ca pentru oricare alt…

— Prinţesa Wensicia vrea să-mi încredinţeze o sarcină mai deosebită? întrebă Tyekanik cu acelaşi glas răguşit, dar pe un ton ceva mai tăios.

— Ai prostul obicei de a mă întrerupe, Tyekanik.

Bărbatul surâse, expunând un şir de dinţi puternici, care sclipiră în lumina ecranului.

— Uneori, rosti el, îmi aminteşti de tatăl Domniei-Tale. Mereu aceste digresiuni pentru a prefaţa o... hmm... misiune delicată.

Ea reveni cu ochii la ecran, ca să-şi ascundă furia.

— Chiar crezi că. aceşti Laza îi vor da fiului meu tronul?

— Este perfect posibil, Prinţesă. Trebuie să recunoşti că bastarzii lui Paul Atreides n-ar fi decât nişte îmbucături fragede pentru fiarele astea. Şi, de îndată ce-i vom fi înlăturat pe gemeni…

Tyekanik ridică din umeri.

— Nepotul lui Shaddam IV va deveni moştenitorul logic al puterii, completă Prinţesa. Cu condiţia să putem înfrânge obiecţiile fremenilor, ale Landsraadului şi ale CHOAM-ului, ca să nu mai Vorbim de Atreizii rămaşi în viaţă, care ar putea…

— Javid m-a asigurat că oamenii lui o pot neutraliza fără probleme pe Alia. Pe Doamna Jessica n-o consider o Atreides. Cine mai rămâne?

— Landsraadul şi CHOAM-ul vor merge pe urma profitului, desigur, admise ea, dar ce facem cu fremenii?

— Îi vom îneca în religia lor închinată lui Muad'Dib!

— Uşor de spus, dar greu de făcut, dragul meu Tyekanik.

— Vasăzică iar ne întoarcem la vechea discuţie.

— Casa Corrino a făcut altele şi mai rele pentru a câştiga puterea.

— Dar a îmbrăţişa această... această religie a lui Mahdi!...

— Fiul meu te respectă.

— Prinţesă, tot ce-mi doresc este să apuc ziua în care Casa Corrino îşi va relua locul ce i se cuvine. Acelaşi lucru şi-l doreşte fiecare sardaukar care a mai rămas aici, pe Salusa. Dar dacă Domnia-Ta...

— Tyekanik! Numele acestei planete este Salusa *Secundus!* Nu cădea în capcana indolenţei care se răspândeşte pe tot cuprinsul Imperiului nostru. Numele întreg, titlul complet — atenţie la fiecare amănunt! Acestea sunt atributele care vor face ca sângele Atreizilor să fie înghiţit de nisipurile Arrakisului. Fiecare amănunt, Tyekanik!

Ofiţerul ştia ce urmărea Prinţesa cu această ofensivă. Era una dintre manevrele viclene şi înşelătoare pe care le învăţase de la sora ei, Irulan. Dar simţea că, oricum, pierde teren.

— Ai auzit ce-am spus, Tyekanik?

— Am auzit, Prinţesă.

— Vreau să te converteşti la această religie a lui Muad'Dib.

— Prinţesă, sunt gata să mă arunc în foc pentru Domnia-Ta, dar asta...

— E un ordin, Tyekanik!

El înghiţi cu greutate, privind fix ecranul monitorului. Tigrii Laza terminaseră de devorat prada şi acum, lungiţi pe nisip, îşi făceau toaleta, lingându-şi cu mişcări prelungi labele dinainte.

— Un *ordin,* Tyekanik! Ai înţeles?

— Am înţeles şi mă voi supune, Prinţesă, răspunse el, fără să schimbe tonul.

Ea oftă adânc.

— Oh, dacă tata ar mai fi fost în viaţă...

— Într-adevăr, Prinţesă.

— Nu încerca să fii ironic, Tyekanik. Ştiu ce aversiune îţi provoacă treaba asta. Dar exemplul tău...

— S-ar putea să nu-l urmeze, Prinţesă.

— O să-l urmeze.

După o clipă de tăcere, ea îndreptă un deget spre ecran.

— Mă gândesc că Levenbrechul acela ar putea fi o problemă.

— O problemă? În ce fel?

— Câţi ştiu despre tigrii ăştia?

— Levenbrechul, care i-a dresat... pilotul navei... Domnia-Ta şi, bineînţeles...

Tyekanik se arătă pe sine.

— Dar cumpărătorii?

— Ei nu ştiu despre ce-i vorba. Ce te frământă, Prinţesă?

— Fiul meu este... să zicem, sensibil.

— Sardaukarii nu trădează niciodată un secret.

— Nici morţii.

Întinzând mâna, Prinţesa apăsă pe un buton roşu de sub ecran.

Imediat, tigrii Laza înălţară capul. Apoi se ridicară şi priviră în sus, în direcţia Levenbrechului. Dintr-un salt, se răsuciră şi începură să urce în goană povârnişul.

Părând destul de calm la început, Levenbrechul apăsă pe un buton de pe consola sa. Mişcările lui erau încă sigure, dar, când văzu că felinele continuau să alerge spre el, îşi pierdu dintr-o dată cumpătul şi degetele lui începură să lovească nebuneşte butoanele. O expresie buimacă i se întipări pe chip şi mâna lui ţâşni spre pumnalul de la şold. Prea târziu. O labă cu gheare ca nişte cuţite îi greblă pieptul şi-l azvârli la pământ. În aceeaşi clipă, celălalt Laza îşi înfipse colţii în ceafa lui şi scutură scurt. Vertebrele cedară.

— Atenţie la fiecare amănunt, rosti Prinţesa.

Se întoarse, tresări violent. Tyekanik îşi scotea pumnalul. Dar îi întinse arma cu mânerul înainte.

— Poate că ai nevoie de cuţitul meu pentru încă un amănunt, spuse el.

— Vâră pumnalul în teacă şi nu mai fă pe nebunul! Bagă de seamă, Tyekanik! Uneori întinzi prea mult...

— Levenbrechul era un om preţios, Prinţesă. Unul dintre cei mai buni oameni ai mei.

— Unul dintre cei mai buni oameni *ai mei,* îl corectă ea.

El inspiră adânc, tremurat, apoi vârî lama în teacă.

— Şi pilotul navetei? întrebă.

— O să-i aranjăm un accident. Îi vei atrage atenţia să-şi ia toate măsurile de precauţie când va readuce tigrii. Şi, evident, după ce va fi predat pisicuţele noastre oamenilor lui Javid...

Privirea ei lunecă spre pumnalul lui Tyekanik.

— E tot un ordin, Prinţesă?

— Da.

— Şi, după asta, va trebui să mă împiedic şi să cad în propriul meu cuţit sau te vei ocupa personal de acest, ăăă... amănunt?

Cu prefăcută seninătate, dar cu glas apăsat, ea spuse:

— Tyekanik, dacă n-aş fi perfect convinsă că *eşti gata* să cazi în propriu-ţi pumnal la ordinul meu, nu te-ai afla aici, lângă mine, înarmat.

Din nou, el înghiţi anevoie, cu ochii la ecran. Tigrii

începuseră un al doilea ospăţ.

Prinţesa, ignorând spectacolul, continuă să-l privească pe Tyekanik.

— De asemenea, reluă ea, le vei spune cumpărătorilor noştri să nu ne mai aducă alte perechi de copii care corespund descrierii.

— Cum ţi-e voia, Prinţesă.

— Nu mă lua pe tonul ăsta, Tyekanik.

— Prea bine, Prinţesă.

Ea strânse din buze, apoi întrebă:

— Câte perechi de veşminte mai avem?

— Şase seturi: mantii, distraie şi ghete de deşert, toate purtând emblema Atreizilor.

— Materialele-s la fel de scumpe ca ale celor doi? întrebă ea, arătând, spre ecran.

— Cum se cuvin unor capete încoronate, Prinţesă.

— Atenţie la fiecare amănunt. Hainele vor fi trimise pe Arrakis ca daruri pentru verii noştri regali. Daruri din partea fiului meu. Ai înţeles, Tyekanik.

— Perfect, Prinţesă.

— Îndrumă-l să aştearnă câteva cuvinte de circumstanţă. Să menţioneze că trimite această modestă garderobă în semn de devotament faţă de Casa Atreides. Ceva de genul ăsta.

— Şi cu ce ocazie?

— Vreo aniversare sau vreo zi sfântă sau mai ştiu eu ce… Las asta în grija ta. Am încredere în tine, prietene.

El o privi în tăcere.

Chipul ei se înăspri dintr-o dată.

— Doar ştii asta, nu-i aşa? În cine altul aş mai putea avea încredere de când a murit soţul meu?

El strânse din umeri. Dar se gândi cât de mult semăna Prinţesa cu un păianjen. Era de preferat să nu întreţii relaţii prea intime cu ea, după cum bănuia acum că întreţinuse Levenbrechul.

— Şi… Tyekanik… Încă un amănunt.

— Da, Prinţesă.

— Educaţia fiului meu urmăreşte să-l pregătească pentru domnie. Va veni o vreme când va trebui să ia sabia în propriile lui mâini. Tu vei şti când se va întâmpla asta. Vreau să mă informezi neîntârziat.

— Cum porunceşti, Prinţesă.
Ea se lăsă pe spate şi îl privi lung.
— Ştiu că nu mă aprobi, dar asta n-are nici o importanţă pentru mine atâta vreme cât nu uiţi lecţia Levenbrechului.
— Se pricepea la animale, dar nu era indispensabil; am înţeles, Prinţesă.
— Nu asta am vrut să spun!
— Nu? Atunci... nu înţeleg.
— O armată, Tyekanik, este alcătuită din elemente disponibile, perfect înlocuibile. Asta e lecţia Levenbrechului.
— Elemente înlocuibile, rosti el. Inclusiv comandamentul suprem?
— Fără comandament suprem o armată n-are nici o raţiune de-a fi, Tyekanik. Iată de ce vei trece de îndată la religia lui Mahdi şi, în acelaşi timp, vei începe campania de convertire a fiului meu.
— Fără zăbavă, Prinţesă. Presupun însă că nu doreşti să-i restrâng pregătirea vizând celelalte arte marţiale, în favoarea acestei, ăăă... religii...
Ea se ridică din scaun şi trecu pe lângă el, îndreptându-se spre uşă. În prag, se opri şi-i spuse fără să se întoarcă:
— Într-o zi, Tyekanik, ai să-mi pui prea mult răbdarea la încercare.
Apoi ieşi.

Ori abandonăm Teoria Relativităţii, ţinută atâta vreme la loc de cinste, ori încetăm să mai credem în pretenţia de a prezice întotdeauna cu exactitate viitorul. Într-adevăr, cunoaşterea viitorului ridică o sumedenie de întrebări la care nu se poate răspunde conform ipotezelor tradiţionale, decât, în primul rând, proiectând un Observator în afara Timpului şi, în al doilea rând, anulând orice mişcare.

Dacă se acceptă Teoria Relativităţii, se poate demonstra că Timpul şi Observatorul trebuie să rămână în repaus unul faţă de celălalt, altminteri apar inexactităţi. Asta pare să spună că nu se poate ajunge la o prezicere exactă a viitorului. Dar, în cazul acesta, cum se explică faptul că atâţia savanţi respectabili continuă să urmărească acest ţel iluzoriu? Şi, în cazul acesta, cum poate fi explicat Muad'Dib?

Conferinţa despre preştiinţă
de Harq al-Ada

— TREBUIE SĂ-ŢI SPUN CEVA, zise Jessica, deşi ştiu că asta îţi va reaminti multe experienţe din trecutul nostru comun şi te va expune la riscuri.

Făcu o pauză, pândind reacţia Ghanimei.

Erau singure, tolănite pe perne mari, într-o odaie din Sietch Tabr. Fusese nevoie de multă iscusinţă pentru a aranja această întrevedere şi Jessica nu era deloc sigură că meritul îi revenea în exclusivitate. Ghanima părea să fi prevăzut şi facilitat fiecare iniţiativă a ei.

Trecuseră două ore de când se luminase de ziuă, iar agitaţia primirii şi-a regăsirilor se consumase. Jessica îşi domoli şi-şi regulariză bătăile inimii, apoi îşi concentră atenţia asupra acestei încăperi cu pereţi de stâncă, draperii negre şi perne galbene. Ca să reziste tensiunilor acumulate în ea, pentru prima oară după atâţia ani se pomeni recitându-şi în gând Litania împotriva Fricii, din ritualul Bene Gesserit:

"Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desfiinţării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Şi, după ce va fi trecut, îmi voi întoarce ochiul interior şi voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Voi rămâne doar eu ".

Apoi inspiră adânc, calm.

— Câteodată ajută, zise Ghanima. Mă refer la Litanie.

Jessica închise ochii pentru a ascunde şocul surprizei. De mult nu mai fusese nimeni capabil să citească în ea cu atâta precizie. Constatarea era cu atât mai descumpănitoare, cu cât era provocată de un intelect care se ascundea îndărătul unei măşti de copil.

Dar, cum îşi înfruntase deja frica, Jessica deschise ochii şi descoperi sursa zbuciumului: *Mă tem pentru nepoţii mei.* Nici unul dintre copii nu vădea stigmatul Monstruozităţii, pe care Alia îl etala pur şi simplu, deşi Leto dădea toate semnele că ar ascunde un secret terifiant. Era motivul pentru care fusese cu dibăcie exclus de la această întâlnire.

Sub imboldul momentului, Jessica lepădă toate măştile emoţionale adânc imprimate, ştiind că i-ar fi fost prea puţin de folos în cazul de faţă şi ar fi împiedicat comunicarea. Nu mai înlăturase aceste paveze niciodată, de la clipele dulci petrecute alături de Ducele ei şi, acum, acţiunea i se păru, în acelaşi timp, alinătoare şi dureroasă. Rămâneau fapte pe care nici un blestem, nici o rugăciune şi nici o litanie nu le puteau şterge din realitate. Fuga de ele n-ar fi lăsat asemenea fapte în urmă. Ele nu puteau fi ignorate. Elemente ale viziunii lui Paul fuseseră reordonate şi timpul îi ajunsese din urmă pe copiii săi. Ei erau un magnet în vid: răul şi toate abuzurile regretabile ale puterii se adunau împrejurul lor.

Ghanima, urmărind jocul emoţiilor pe chipul bunicii ei, fu uimită să constate că Jessica îşi abandonase controlul.

Cu o sincronizare surprinzătoare a mişcărilor, amândouă ridicară capul, se priviră lung, ochi în ochi, sondându-se, şi gândurile lor nerostite se încrucişară.

Jessica: *Vreau să-mi vezi frica.*

Ghanima: *Acum ştiu că mă iubeşti.*

Fu o fulgerare de încredere absoluta.

Jessica spuse:

— Tatăl tău mai era încă doar un copil când am chemat pe Caladan o Cucernică Maică pentru a-l testa.

Ghanima dădu din cap. Amintirea acelui episod era extrem de vie în memoria ei.

— Noi, Surorile Bene Gesserit, voiam de pe atunci să ne asigurăm că toţi copiii de a căror evoluţie ne ocupam erau fiinţe umane, nu animale. Fiindcă aspectul exterior nu e întotdeauna revelator.

— Aşa aţi fost educate, rosti Ghanima.

Şi revăzu scena, cu ochii minţii: bătrâna Cucernică Maică Bene Gesserit, Gaius Helen Mohiam, care venise la Castelul Caladan cu gom jabbarul ei otrăvit şi cutia cu durere arzătoare. Mâna lui Paul (mâna Ghanimei, în amintirea pe care o împărtăşea) agonizând în focul din cutie, în timp ce bătrâna îi spunea liniştită că va muri dacă nu va putea suporta suferinţa. Şi moartea din acul ce pândea la gâtul copilului, pe când bătrâna îi dădea, cu voce răguşită şi zbârnâitoare, explicaţia raţională:

"Ai auzit de animalele care-şi retează cu colţii laba ca să scape din capcană. Un vicleşug demn de un animal. Omul însă trebuie să rămână în capcană, să îndure suferinţa şi să se prefacă mort, ca să-l nimicească apoi pe cel ce-i ameninţă întreaga specie".

Ghanima scutură violent capul, încercând să alunge amintirea durerii. Focul! Focul! Lui Paul i se păruse că simte pielea mâinii din cutie plesnind, carbonizându-se, că sub ea carnea se desprindea şi cădea, dezvelind oasele calcinate. Dar totul nu fusese decât un simulacru. Mâna rămăsese nevătămată... iar fruntea Ghanimei, acum, acoperită cu broboane de sudoare.

— Fireşte, tu poţi să-ţi aminteşti asta într-un fel în care eu nu pot, murmură Jessica.

Pentru o clipă, purtată de memorie, Ghanima o văzu pe bunica ei într-o altă lumină: ce putea face această femeie sub imperiul necesităţilor stringente dictate de condiţionarea primordială imprimată de şcolile Bene Gesserit! Un aspect ce ridica noi întrebări în legătură cu întoarcerea ei pe Arrakis.

— O repetare a acestei încercări, cu tine sau cu fratele tău, ar *fi,* desigur, o prostie, spuse Jessica. Ştiţi amândoi, deja, în ce constă ea. Trebuie deci să presupun că sunteţi fiinţe umane, că nu veţi abuza de puterile pe care le-aţi moştenit.

— Dar nu presupui deloc lucrul acesta, replică Ghanima.

Jessica clipi, îşi dădu seama că pavezele se restabiliseră cu de la sine putere şi, încă o dată, le înlătură, întrebând:

— Crezi în dragostea ce vi-o port?

— Da, răspunse Ghanima, şi ridică mâna în secunda în care Jessica vru să continue. Dar această dragoste nu te-ar împiedica să ne distrugi. O, da, cunosc raţionamentul: "Mai bine ca omul-

animal să moară, decât să se reproducă". Mai ales dacă omul-animal poartă numele Atreides.

— Tu, cel puţin, eşti fiinţă umană, rosti precipitat Jessica. Mă încred în instinctul meu.

Ghanima desluşi în cuvintele ei adevărul şi spuse:

— Dar nu eşti sigură şi în ceea ce-l priveşte pe Leto.

— Nu-s.

— Monstruozitatea?

Jessica nu putu decât să dea din cap.

Ghanima zise:

— În orice caz, nu încă. Dar cunoaştem amândoi pericolul. Vedem ce se petrece cu Alia.

Jessica îşi acoperi ochii cu palmele, gândind: *Nici măcar dragostea nu nepoate apăra de faptele care ne îngrozesc.* Şi ştiu, în acea clipă, că încă îşi mai iubea fiica, în timp ce blestema surd destinul! *Alia! O, Alia! Mă doare că trebuie să particip la distrugerea ta.*

Ghanima tuşi apăsat

Jessica, luându-şi mâinile de pe ochi, gândi: *Oricât aş deplânge-o pe sărmana mea fiică, acum altele sunt mai importante.*

— Aşadar, aţi remarcat ce s-a întâmplat cu Alia, rosti ea.

— S-a petrecut sub ochii noştri. N-am putut să facem nimic, deşi am discutat câteva posibilităţi.

— Eşti sigură că fratele tău nu-i atins de acest blestem?

— Sunt sigură.

Fermitatea calmă a afirmaţiei era de netăgăduit. Jessica se văzu nevoită să o accepte.

— Cum se face că voi aţi scăpat?

Ghanima îi expuse teoria pe care o elaborase împreună cu Leto şi conform căreia totul se datora faptului că ei reuşiseră să evite transa mirodeniei, în vreme ce Alia recurgea la ea foarte des. Apoi îi dezvălui Jessicăi visele lui Leto şi planurile pe care le discutaseră — inclusiv Jacurutu.

Jessica clătină din cap.

— Alia este, totuşi, o Atreides şi asta ridică probleme enorme.

Ghanima ramase tăcută, înţelegând dintr-o dată că Jessica îl mai jelea încă pe Ducele ei ca şi când acesta şi-ar fi găsit sfârşitul doar cu o zi în urmă şi că era gata să-i apere numele şi

memoria împotriva oricărei ameninţări. Frânturi de amintiri din viaţa Ducelui se perindară cu repeziciune prin conştiinţa ei, venind să întărească această certitudine, dar s-o şi îmblânzească printr-o reală înţelegere.

— Spune-mi, rosti brusc Jessica, ce-i cu acest Propovăduitor? Am auzit câteva relatări îngrijorătoare, ieri, după afurisita aia de Purificare.

— S-ar putea să fie...

Ghanima tăcu, ridică din umeri.

— Paul?

— Da, dar încă nu l-am văzut, ca să avem confirmarea.

— Javid ia în derâdere zvonul ăsta.

Ghanima şovăi, apoi întrebă:

— Acest... Javid îţi inspiră încredere?

Un zâmbet mohorât apăru pe buzele Jessicăi.

— Nu mai mult decât ţie.

— Leto spune că Javid râde de lucruri care nu sunt de râs.

— Să-l lăsăm pe Javid şi râsul său, spuse Jessica. Dar voi chiar admiteţi ideea că fiul meu mai este încă în viată, că s-a întors sub această înfăţişare?

— Credem c-ar fi cu putinţă. Iar Leto...

Ghanima se întrerupse, simţindu-şi deodată gura uscată, pieptul strâns de menghina fricii brusc amintite. Cu un efort, se sili să depăşească momentul şi-i relată Jessicăi revelaţiile celorlalte vise preştiente ale fratelui ei.

Jessica începu să-şi legene capul dintr-o parte în alta, ca şi cum ar fi fost pradă unei dureri reînviate.

— Leto spune că trebuie să-l găsească pe acest Propovăduitor ca să poată fi sigur.

— Da... De bună seamă. N-ar fi trebuit să plec de aici. A fost o laşitate din partea mea.

— De ce te acuzi? Atinseseşi o limită. Ştiu asta. Ştie şi Leto. Poate că şi Alia.

Jessica duse mâna la gât, masându-l câteva clipe.

— Da, murmură ea, problema Aliei.

— Exercită o stranie atracţie asupra lui Leto, spuse Ghanima. De-asta te-am ajutat să ne putem întâlni între patru ochi. Fratele meu e de acord că, pentru ea, nu mai este nici o speranţă şi, totuşi, face în aşa fel, încât să se afle cât mai des în preajma ei şi... s-o studieze. Este... un lucru foarte tulburător. Ori de câte

ori încerc să-i reproşez asta, adoarme. Leto...

— Nu cumva îl droghează?

— Nuuu... (Ghanima scutură din cap.) Dar manifestă această ciudată empatie în ceea ce o priveşte. Şi, în somn, bolboroseşte ades: *Jacurutu.*

— Iar asta!

Şi Jessica se pomeni relatând ce-i raportase Gurney despre conspiratorii capturaţi la spaţioport.

— Uneori, spuse Ghanima, am impresia că Alia vrea să-l incite pe Leto să încerce să descopere Jacurutu. Am considerat întotdeauna că nu-i decât o legendă. O cunoşti şi tu, presupun.

Jessica se scutură.

— O poveste înfiorătoare, înfiorătoare.

— Ce-i de făcut? întrebă Ghanima. Mi-e frică să caut printre amintirile mele, printre toate vieţile care...

— Ghani! Să nu cumva să faci asta. Rişti să...

— S-ar putea întâmpla fără să risc eu. În fond, ce ştim noi despre ce s-a întâmplat, de fapt, cu Alia?

— Nu! S-ar putea să scapi de această... de această *posesie.* (Jessica scuipase cuvântul.) Pe de altă parte... Jacurutu, zici? L-am trimis pe Gurney să caute acest loc — dacă există.

— Dar cum ar putea el să... Ah! Sigur că da: contrabandiştii.

Jessica rămase fără glas în faţa acestui nou exemplu al modului în care mintea Ghanimei conlucra cu ceea ce trebuie că era percepţia lăuntrică a altor conştiinţe. *A conştiinţei mele!* I se părea mai mult decât straniu faptul că o carne atât de tânără putea să poarte în ea toate amintirile lui Paul cel puţin până în momentul în care sperma lui Paul se despărţise de trecutul lui. Era o intruziune în intimitatea fiinţei, care-i provoca Jessicăi o reacţie de revoltă primitivă. Pentru o clipă, simţi cum se afundă în judecata absolută şi inflexibilă a Bene Gesseritului: *Monstruozitatea!* Dar nu putea nega ceea ce era înduioşător la această copilă, voinţa ei de a se sacrifica pentru fratele geamăn.

Suntem o singură viaţă îndreptată spre viitorul întunecat, gândi ea. *Suntem un singur sânge.*

Mai mult ca oricând era pregătită să facă faţă evenimentelor pe care le declanşase împreună cu Gurney Halleck. Trebuia să-l despartă pe Leto de sora sa şi să procedeze cu el după cum insistase Comunitatea Surorilor.

Aud vântul suflând peste întinderea deşertului şi văd lunile unei nopţi de iarnă înălţându-se, asemenea unor nave uriaşe, în spaţiu. Lor, le fac jurământ: voi fi hotărât şi voi face din guvernare o artă; voi echilibra trecutul pe care l-am moştenit şi voi deveni un depozit ideal al amintirilor mele relicve. Voi fi cunoscut pentru bunătatea mea, mai degrabă decât pentru ştiinţa mea. Chipul meu va lumina coridoarele timpului atâta vreme cât vor exista oameni.

Jurământul lui Leto, după Harq al-Ada

ÎNCĂ DE MIC COPIL, Alia Atreides practicase ore în şir transa *prana-bindu,* pentru a încerca să-şi consolideze propria personalitate în faţa asaltului *tuturor celorlalte.* Cunoştea problema — melanjul nu putea fi evitat când trăiai într-un sietch. Era prezent în orice: în alimente, în apă, în aer, până şi în aşternutul în care plângea ea, noaptea. Cunoscuse de timpuriu ritualul orgiei de sietch, în cursul căruia tribul absorbea apa-morţii unui vierme. Prin orgie, fremenii îşi eliberau presiunile acumulate ale propriilor lor memorii genetice şi, în acelaşi timp, se lepădau de aceste memorii. Alia avusese destule ocazii să-şi vadă tovarăşii temporar posedaţi, în timpul orgiei.

Pentru ea însă nu exista nici eliberare, nici lepădare. Ea fusese deplin conştientă deja înainte de a se naşte. Iar această conştienţă îi conferise o percepţie catastrofică a circumstanţelor existenţei ei: ferecată în uter, aflată într-un contact intens, inevitabil, cu persoana tuturor strămoşilor ei şi cu toate identităţile pe care *tau*-ul mirodeniei le transmisese, de dincolo de moarte, Doamnei Jessica. Înainte de a se naşte, Alia se afla deja în posesia tuturor cunoştinţelor ce se cereau unei

Cucernice Maiei Bene Gesserit — plus multe, foarte multe altele, dobândite de la *toţi ceilalţi.*

Toate astea implicau recunoaşterea unei cumplite realităţi — Monstruozitatea. Totalitatea acestei cunoaşteri o şubrezea pe Alia. Un pre-născut n-avea scăpare. Totuşi, luptase împotriva celor mai redutabili dintre strămoşii ei, obţinând, câtva timp, o victorie â la Pyrrhos, ce durase pe toată perioada copilăriei. Îşi dezvoltase o personalitate proprie, care însă n-avea nici o imunitate la ingerinţele nestingherite ale celor ce-şi trăiau vieţile lor, reflectate în ea.

Aşa voi fi şi eu într-o zi, gândea ea. Iar gândul o înfiora. Să se infiltreze, să se ascundă în viaţa unui copil conceput în pântecul ei, invadându-i, ocupându-i conştiinţa pentru a adăuga un cuantum de experienţă.

Frica îi dominase anii copilăriei, apoi pe cei ai pubertăţii. O combătuse de una singură, fără să ceară ajutor. Cine ar fi putut înţelege ajutorul de care avea nevoie? În nici un caz mama ei, care n-ar fi putut să alunge spectrul implacabilului verdict Bene Gesserit: pre-născuţii erau Monstruozităţi.

Apoi venise acea noapte când fratele ei luase, singur, calea deşertului, pentru a-şi căuta moartea oferindu-se lui Shai-Hulud, aşa cum trebuiau să facă fremenii orbi. În cursul aceleiaşi luni, Alia se căsătorise cu maestrul de scrimă al lui Paul, Duncan Idaho, un mentat înviat din morţi de artele tleilaxu. Mama ei plecase pe Caladan. Iar creşterea gemenilor lui Paul fusese încredinţată legal Aliei.

Ca şi Regenţa.

Imperativele responsabilităţii alungaseră vechile spaime şi Alia dăduse frâu liber vieţilor interioare, cerându-le sfatul, recurgând la transa mirodeniei pentru a obţine viziuni care s-o călăuzească.

Criza survenise într-o zi ca atâtea altele, primăvara, în luna lui Laab. Era o dimineaţă senină la Citadela lui Muad'Dib, cu un vânt subţire şi rece care sufla dinspre pol. Alia mai era încă îmbrăcată în galben, culoarea de doliu a soarelui steril. Din ce în ce mai des, în ultimele săptămâni, se făcuse surdă la glasul lăuntric al mamei ei, care lua în derâdere pregătirile pentru Zilele Sfinte al căror punct central urma să fie marea ceremonie de la Templu.

Conştiinţa interioară a Jessicăi se estompase tot mai mult şi

mai mult, dispărând, în sfârşit, cu un ultim apel adresat Aliei de a se ocupa, mai bine, de respectarea Legislaţiei Atreides. Noi vieţi începură să-şi ceară, atunci, momentul lor de conştiinţă şi Alia îşi dădu seama că deschisese un puţ fără fund. Chipuri se ridicară din el, ca un nor de lăcuste. Unul dintre ele se impuse, îi atrase atenţia fiindcă era aproape o fiară: bătrânul Baron Vladimir Harkonnen. Cuprinsă de revoltă şi groază, urlase pentru a acoperi vacarmul din ea şi izbutise să obţină o linişte vremelnică.

În acea dimineaţă, Alia îşi făcea obişnuita plimbare dinaintea micului dejun, prin gradina-terasă de pe acoperişul Citadelei. Într-o nouă încercare de a câştiga bătălia lăuntrică, se străduia să-şi concentreze întreaga conştiinţă asupra avertismentului lui Choda către zensunniţi:

"*Cine abandonează scara riscă să cadă în sus!*"

Dar strălucirea dimineţii pe stâncile Scutului de Piatră îi distrăgea atenţia. Potecile grădinii erau acoperite cu un covor elastic de puf-de-iarbă. Luându-şi privirea de la falezele Scutului, Alia observă acest covor care colectase umiditatea din timpul nopţii în milioane de picături de rouă. O multitudine de scânteieri la trecerea ei. Multitudinea o ameţi. Fiecare scânteiere părea să poarte amprenta unui chip din multitudinea interioară.

Încercă să se concentreze, atunci, la ceea ce reprezenta această iarbă pe care călca. Abundenţa de rouă îi spunea cât de mult avansase transformarea ecologică a Arrakisului. Clima acestor latitudini nordice se încălzea: cantitatea de bioxid de carbon din atmosferă era în creştere. Se gândi la sutele de hectare ce urmau să fie însămânţate în cursul anului viitor, la faptul că era nevoie de trei mii şapte sute de metri cubi de apă pentru a iriga un hectar...

În pofida tuturor eforturilor ei de a-şi îndrepta gândurile spre realitatea înconjurătoare, nu putea să scape de pânda *celorlalţi,* care, înlăuntru, îi dădeau târcoale ca nişte rechini.

Îşi lipi palmele de tâmple, apăsând cu putere.

În ajun, la ora amurgului, gărzile Templului îi aduseseră la judecată un arestat: Essas Paymon, un individ scund şi negricios care lucra, chipurile, pentru o Casă Mică, Nebiros, specializată în comerţul cu obiecte religioase şi produse decorative de artizanat. În realitate, Paymon se dovedise a fi un spion al

CHOAM-ului, având misiunea de a evalua recolta anuală de mirodenie. Alia era pe punctul de a-l trimite la beci, când el protestase energic împotriva "nedreptăţii Atreizilor". Gestul era suficient pentru a-i atrage, pe loc, condamnarea la moarte sub tripodul spânzurătorii, dar cutezanţa lui o surprinsese pe Alia. De pe tronul Judecăţii, i se adresase cu asprime, încercând să-l sperie pentru a-l determina să dezvăluie mai mult decât le mărturisise deja inchizitorilor ei.

— De ce manifestă Corporaţia atât de mult interes pentru recoltele noastre de mirodenie? întrebă ea. Răspunde şi poate că-ţi vom cruţa viaţa.

— Eu nu fac decât să culeg ceva pentru care există o piaţă de desfacere, răspunse Paymon. Nu ştiu ce se întâmplă mai departe cu recolta mea.

— Şi pentru acest câştig mizerabil stânjeneşti planurile noastre regale?

— Regalitatea nu se gândeşte niciodată că am putea avea, şi noi, planurile noastre.

Impresionată de curajul lui desperat, Alia îl întrebă:

— Essas Payraon, ai accepta să lucrezi pentru mine?

Un rânjet se întipări pe faţa lui negricioasă.

— Erai gata să mă trimiţi la moarte fără nici o remuşcare. Ce nouă valoare îmi vei fi descoperit ca să-mi propui târgul ăsta?

— O valoare simplă şi practică. Nu-ţi lipseşte curajul şi-ţi oferi serviciile celui care oferă mai mult. Eu pot să ofer mai mult decât oricine altcineva din Imperiu.

Omul nu se sfii să pretindă o sumă considerabilă pentru serviciile lui, dar Alia râse şi-i propuse o cifră pe care-o considera mai rezonabilă şi care era, oricum, mult superioară câştigurilor lui dinainte.

— În plus, supralicită ea, îţi dăruiesc viaţa, căreia presupun că-i acorzi un preţ inestimabil.

— S-a făcut! exclamă Paymon şi, la un semn al Aliei, se retrase, condus de Maestrul ei de Audienţe, Ziarenko Javid.

La nici o oră după aceea, când Alia se pregătea să părăsească Sala de Judecată, Javid îşi făcu apariţia în grabă pentru a-i raporta că Paymon fusese auzit murmurând cuvintele fatidice din Biblia Catolică Portocalie: *"Maleficos non patieris vivere".*

"Să nu rabzi ca o vrăjitoare să trăiască", traduse Alia.

Vasăzică, asta-i era recunoştinţa! Era unu! dintre cei care unelteau chiar împotriva vieţii ei! Într-o izbucnire de furie cum nu mai cunoscuse niciodată, porunci ca Paymon să fie numaidecât executat iar cadavrul cărat fără zăbavă la alambicul morţii, de la Templu, pentru ca măcar apa lui să fie valorificată în sipetele clerului.

Şi, toată noaptea, chipul negricios al lui Paymon nu-i dăduse pace.

Alia încercase toate stratagemele pentru a alunga imaginea lui obsedantă şi acuzatoare, recitându-şi *Bu Ji*-ul din cartea Kreos a fremenilor: "Nu se întâmplă nimic! Nu se întâmplă nimic!" dar Paymon continuase s-o chinuie până în zorii acestei zile buimăcitoare, iar acum chipul său se adăugase celor care scânteiau în picăturile de rouă.

O femeie din gardă apăru de după tufa de mimoza care masca uşa terasei şi-o anunţă că micul dejun era servit. Alia oftă. Nu prea avea de ales între infernuri: gălăgia din mintea ei sau gălăgia slujitorilor. Toate erau glasuri fără noimă, dar insistente în pretenţiile lor, zgomote de clepsidră pe care ar fi vrut să le poată stinge cu o lovitură de cuţit.

Fără să-i acorde vreo atenţie femeii, Alia privi din nou către Scutul de Piatră. Pe terenul protejat al domeniului ei, o *bahada* lăsase o morenă vastă, ca un evantai detritic. Delta de nisip se contura cu claritate în lumina dimineţii. Un profan, îşi spuse Alia, ar fi luat imensul evantai drept albia secată a unui mare râu, când, de fapt, nu era decât locul în care fratele ei spărsese Scutul de Piatră cu armele atomice ale Familiei Atreides, deschizând cale liberă viermilor de nisip care-i purtaseră trapele fremene spre victoria zdrobitoare asupra predecesorului său, Împăratul Shaddam IV. Acum, de partea cealaltă a Scutului de Piatră, un qanat larg era noul obstacol în calea viermilor de nisip. Viermii nu puteau traversa acumulările de apă; apa îi otrăvea.

De-aş putea ridica şi eu un astfel de obstacol înlăuntrul cugetului meu, gândi Alia.

Gândul îi spori senzaţia derutantă a ruperii de realitate.

Viermii de nisip! Viermii de nisip!

Memoria îi etala o colecţie de imagini ale viermelui de nisip — puternicul Shai-Hulud, demiurgul fremenilor, fiara ucigaşă din adâncurile deşertului şi sursa inestimabilei bogăţii a mirodeniei.

Era destul de dificil, gândi Alia, să-ţi reprezinţi evoluţia uriaşilor viermi de nisip pornind de la măruntele făpturi plate şi membranoase care erau păstrăvii de nisip. Şi care semănau atât de mult cu puhoiul celor ce voiau să dea năvală în conştiinţa ei. Păstrăvii de nisip, atunci când se înlănţuiau, strânşi unii într-alţii, pe roca-mamă a planetei, formau adevărate cisterne vii; ei reţineau apa, pentru ca vectorul lor, viermele de nisip, să poată trai. Pentru Alia, analogia era evidentă: unii dintre *acei ceilalţi* din mintea ei reţineau forţe periculoase, care ar fi putut s-o distrugă.

Din nou, femeia din gardă o chemă la masă, de data aceasta cu o notă de nerăbdare în glas.

Alia se întoarse furioasă şi-i făcu semn să plece.

Femeia se supuse, dar dispăru trântind uşa terasei.

Zgomotul uşii trântite fu ca un semnal: toate vieţile pe care Alia izbutise pînă atunci să le respingă se împrăştiară, etalându-se, într-un hidos val de maree. Fiecare avea o faţă... erau un nor de fete diferite, care-i atacau centrii vizuali. Unele aveau pielea mâncată de lepră, altele erau tăbăcite şi ca pătate de funingine; gurile lor erau romburi îmbăloşate. Puhoiul o copleşi ca un curent irezistibil, care-i cerea să se lase purtată, să se lase înghiţită.

— Nu, gemu ea. Nu... nu... nu...

Fu cât pe ce să se prăbuşească, dar, în clipa în care trupul i se muia, dădu cu mâna de o bancă, la marginea aleii. Încercă să rămână aşezată, însă nu mai avea putere. Se întinse pe plastoţelul rece, continuând să protesteze în şoaptă.

În ea, mareea nu contenea să urce.

Simţea că era acordată la semnalul cel mai slab, era conştientă de risc, dar şi atentă la fiecare exclamaţie a gurilor care zbierau în mintea ei. Toate aceste glasuri îi cerşeau atenţia, într-o cacofonie de: "Eu! Eu!" "Ba eu!" Ştia însă că, dacă le-ar fi dat ascultare, dacă ar fi cedat o singură dată, vreunuia, întreaga ei atenţie, ar fi fost pierdută. Alegând o singură faţă din această mulţime, urmându-i glasul, ar fi devenit prizoniera acelui egocentrism, care-şi împărtăşea existenţa cu a ei.

— De la preştiinţă ţi se trage asta, murmură o voce.

Alia îşi duse mâinile la urechi. *Nu sunt preştientă! Transa n-are nici un efect asupra mea!*

Dar vocea insistă:

— *Ar putea să aibă, cu puţin ajutor.*

— Nu... nu, icni ea.

Alte voci i se strecurară în minte.

— Eu, Agamemnon, strămoşul tău, cer audienţă!

— Nu, nu...

Apăsarea mâinilor pe urechi era atât de puternică, încât carnea îi răspunse cu fulgere de durere.

Un glas behăitor, de dement, strigă:

— Ce-a ajuns Ovidius? Simplu. John Bartlett redivivus!

Numele n-avea nici o noimă în starea în care se afla. Ar fi vrut să urle la ele pentru a le goni, pentru a goni toate celelalte glasuri, dar nu era în stare să-şi găsească propriul ei glas.

Trimisă înapoi de personalul de serviciu, femeia din gardă se ivi din nou în uşa terasei. Privind de după tufa de mimoză, o văzu pe Alia întinsă pe bancă şi-i spuse, peste umăr, unei însoţitoare din spatele ei:

— Ah, se odihneşte. Ai observat şi tu că n-a prea dormit azi-noapte. *Zaha,* siesta de dimineaţă, o să-i facă bine.

Alia n-o auzi. Voci isterice îi lălăiau strident în minte: "Păsăroi bătrâni noi suntem, ura, să trăiască!" Ecourile se răsfrânseră în pereţii craniului şi Alia gândi: *Mă smintesc! Îmi pierd minţile!*

Picioarele ei schiţară câteva mişcări anemice. Îşi spunea că, dacă izbutea să poruncească trupului ei să fugă, avea şanse să scape. Trebuie să scape, altminteri această maree din ea avea s-o acopere cu totul, reducând-o la tăcere şi corupându-i sufletul pentru totdeauna. Dar trupul refuza să-i dea ascultare. Forţele cele mai redutabile ale universului imperial se supuneau oricărui capriciu al ei, dar propriul trup i se împotrivea.

Una dintre vocile interioare emise un râs cavernos şi rosti:

— Dintr-un anumit punct de vedere, copila mea, fiecare incident al creaţiei reprezintă o catastrofă. (Era o voce de bas, ca un muget. Râse din nou, de parcă şi-ar fi bătut joc de propriile-i vorbe.) Copilă dragă, am să te ajut, dar trebuie să mă ajuţi şi tu.

În vacarmul infernal care încerca să acopere vocea de bas, Alia, clănţănind din dinţi, izbuti să îngaime:

— Cine... cine...

O faţă prinse contur în conştiinţa ei. O faţă surâzătoare şi atât de adipoasă, încât ar fi putut să pară o faţă de prunc, de n-ar fi fost sclipirea pofticioasă a ochilor. Alia dădu să se retragă,

dar nu se alese decât cu o perspectivă mai largă, care-i dezvălui corpul căruia îi aparţinea faţa — un corp enorm, înfiorător de obez, înveşmântat într-o roba sub care câteva umflături discrete trădau faptul că toată această osânză trebuise să se susţină parţial pe dispozitive de suspensie portabile.

— După cum vezi, mugi vocea de bas, sunt bunicul tău dinspre mamă. Mă cunoşti. Am fost Baronul Vladimir Harkonnen.

— Eşti... eşti mort! bolborosi Alia.

— Desigur, drăguţo! *Mai toţi* cei de-aici, din tine, suntem morţi. Dar nici unul nu vrea cu adevărat să te-ajute. Nu pot să te înţeleagă.

— Pleacă! imploră ea. Te rog, pleacă!

— Dar ai nevoie de ajutor, nepoată dragă! protestă Baronul.

Ce înfăţişare ieşită din comun are! gândi ea, observând imaginea Baronului, proiectată pe ecranul pleoapelor ei închise.

— Eu vreau într-adevăr să te-ajut, o ispiti el. Ceilalţi de-aici se bat doar ca să pună stăpânire pe conştiinţa ta. Oricare din ei ar fi în stare să te elimine ca să-ţi ia locul. Eu însă... nu vreau decât să am colţişorul meu.

Din nou, celelalte vieţi ridicară vehement glasul. Din nou, mareea ameninţă s-o înghită şi Alia distinse ţipătul ascuţit al mamei sale. *Ea nu-i moartă,* îi fulgeră prin gând.

— Linişte! porunci Baronul.

Alia simţi propria-i dorinţă întărind porunca, difuzând-o în toată fiinţa ei.

Tăcerea interioară o învălui ca un duş răcoritor. Loviturile de baros ale inimii se potoliră, redevenind bătăi normale. Vocea Baronului se insinuă, mângâietoare:

— Vezi? Împreună, suntem de neînvins. Ajută-mă, ca să te ajut.

— Ce... ce doreşti? şopti ea.

O expresie meditativă apăru pe faţa buhăită din spatele pleoapelor ei strânse.

— Ahh, scumpa mea nepoată... Nu doresc decât câteva plăceri banale. Îngăduie-mi, când şi când, un moment de contact cu simţurile tale. Nimeni nu va şti nimic, niciodată. Lasă-mă şi pe mine să gust câte puţin din viaţa ta. De pildă; când vei fi în braţele iubitului tău. Nu crezi că-i un preţ cu totul modest?

— D-ta...

— Bun, bun! hohoti gros Baronul. În schimb, scumpă

nepoată, eu pot să-ţi fiu de folos în multe privinţe. Pot să te Îndrum, pot să te ajut cu poveţele. Vei fi invincibilă, atât înlăuntru, cât şi în afară. Vei mătura din calea ta orice obstacol. Istoria va uita de fratele tău şi te va slăvi pe tine. Viitorul va fi al tău.

— Ai să-i... Împiedici... pe ceilalţi să... să mă domine?

— N-or să ne poată rezista! Izolaţi, putem fi copleşiţi. Ascultă.

Baronul tăcu, ştergându-şi imaginea, retrăgându-şi prezenţa. Nici o amintire, nici o faţă, nici o voce străină nu se manifestă.

Alia îşi îngădui un suspin tremurat.

Iar suspinul deschise calea unui gând. Gândul îi pătrunse în conştiinţă ca şi când ar fi emanat de la ea, dar în spatele lui Alia simţi glasuri amuţite.

Bătrânul Baron a fost o bestie. Ţi-a ucis tatăl. A vrut să vă ucidă pe tine şi pe Paul. A şi încercat, dar a dat greş.

Baronul îşi făcu auzit glasul, fără a-şi arăta faţa:

— Bineînţeles că am vrut să te ucid. Nu mi te-ai ridicat în cale? Dar conflictul ăsta s-a încheiat. Tu eşti cea care a învins, copila mea! Tu eşti noul adevăr.

Alia se pomeni dând din cap şi obrazul i se frecă de suprafaţa rugoasă a băncii. Cuvintele Baronului erau juste. Un precept Bene Gesserit confirma justeţea acestor cuvinte: *"Scopul unui conflict este de a schimba natura adevărului".*

Da, gândi ea, *aşa ar vedea Bene Gesseritul problema.*

— Cu siguranţă! întări Baronul. Iar eu sunt mort, pe când tu eşti vie. Eu n-am decât o existenţă precară. Nu sunt decât o amintire în cugetul tău. Şi-ţi cer atât de puţin în schimbul preţioaselor sfaturi pe care numai eu ţi le pot oferi.

— Ce sfat mi-ai putea oferi acum? întrebă ea.

— Te frământă verdictul pe care l-ai pronunţat ieri seară. Te întrebi dacă Paymon a rostit într-adevăr vorbele ce ţi-au fost raportate. Te întrebi dacă nu cumva Javid a văzut, în acest Paymon, o ameninţare la adresa propriei sale poziţii. Asta e îndoiala care nu-ţi da pace, aşa-i?

— D-da...

— Iar îndoiala asta se întemeiază pe o observaţie atentă, de bună seamă. Javid are o comportare din ce în ce mai intimă faţă de persoana ta. A remarcat până şi Duncan, nu-i aşa?

— Ştii bine că da.

— Perfect. În cazul acesta, fă din Javid amantul tău şi...

— Nu!

— Îţi faci probleme din cauza lui Duncan? Dar soţul tău e un mistic-mentat. Pe el, actele cărnii nu pot nici să-l emoţioneze, nici să-l rănească. N-ai simţit, uneori, cât de departe este de tine?

— D-dar el...

— Mentatul din Duncan ar înţelege, dacă i-ar fi dat să afle vreodată de procedeul pe care l-ai folosit pentru a-l distruge pe Javid.

— A-l distruge...

— Evident! Poţi să utilizezi unelte periculoase, dar trebuie să te descotoroseşti de ele când devin prea periculoase.

— Dar, atunci... de ce-aş... Vreau să spun...

— Ahh, sfântă naivitate! Din cauza valorii înglobate în lecţie.

— Nu pricep.

— Valorile, draga mea, nu sunt acceptate decât în măsura în care înseamnă succes. Supunerea lui Javid trebuie să fie necondiţionată, acceptarea de către el a autorităţii tale, absolută, iar...

— Morala acestei *lecţii* îmi scapă...

— Nu fi obtuză, nepoată! Morala trebuie să se bazeze întotdeauna pe eficienţa practică. Daţi Cezarului ce-i al Cezarului şi toate aiurelile astea... O victorie nu-şi are rostul dacă nu reflectă dorinţele tale profunde. Ce, nu-i adevărat că ai admirat virilitatea lui Javid?

Alia îşi înghiţi nodul din gât. Mărturisirea nu-i făcea nici o plăcere, dar era dezarmată în faţa celui care putea trage cu ochiul din interior.

— Ba da.

— Bine! (Cât de jovial răsună cuvântul în capul ei!) Începem să ne-nţelegem. Când va fi la cheremul tău, în pat, convins că *el* este cel care poate să facă orice din tine, întreabă-l de Paymon. Fă-o pe un ton de glumă, ca şi când ai vrea să faceţi haz împreună. Iar în clipa în care va recunoaşte minciuna, strecoară-i un cristai între coaste. Ahhh... şuvoiul de sânge îţi va aduce o satis...

— Nu! şopti ea şi oroarea o făcu să-şi simtă dintr-o dată gura uscată. Nu... nu... nu...

— Atunci, am s-o fac eu pentru tine. Treaba asta trebuie

oricum făcută; recunoaşte. Dacă tu nu reuneşti toate condiţiile, sunt gata să preiau temporar controlul şi...

— Nu!

— Teama ta e atât de transparentă, dragă nepoată... Stăpânirea mea asupra simţurilor tale nici n-ar putea fi altfel decât temporară. Sigur, sunt destui alţii care ar fi capabili să te imite atât de perfect, încât... Dar ştii asta. În cazul meu însă... O, oamenii mi-ar detecta imediat prezenţa. Cunoşti Legea fremenilor în ceea ce-i priveşte pe posedaţi. Te-ar omorî fără nici o ezitare. Da, chiar şi pe tine. Or, ştii bine că nu vreau să se întâmple una ca asta. Am să-ţi rezolv eu problema cu Javid şi, pe urmă, mă voi retrage. Tu trebuie doar să...

— De ce-ar fi ăsta un sfat bun?

— Pentru că te scapă de o unealtă periculoasă. Şi pentru că pecetluieşte, copilă, o relaţie de conlucrare între noi doi, o relaţie în care nu vei avea decât de învăţat lucrări utile pentru judecăţi viitoare, la care...

— De învăţat?

— Fireşte!

Alia îşi acoperi pleoapele cu podul palmelor, încercând să gândească, ştiind că oricare dintre gândurile ei putea fi citit de cel ce pândea înlăuntru, că oricare dintre gândurile emanate de această prezentă străină putea fi luat drept propriul ei gând.

— Te chinui degeaba, rosti cu glas mieros Baronul. Oricum, Paymon ăla era...

— Am comis o greşeală! Eram obosită şi am acţionat pripit. Trebuia să verific cele...

— Ai acţionat foarte bine! Judecăţile tale nu se pot baza pe abstracţii stupide ca acea noţiune de egalitate, de echitate, vehiculată de Atreizi. Asta ţi-a alungat somnul, nu moartea lui Paymon. Decizia ta a fost corectă! Paymon nu era decât o altă unealtă periculoasă. Ai acţionat în vederea menţinerii ordinii în societatea ta. Asta-i justificarea reală a unei judecăţi şi nu absurditatea numită *dreptate!* Nu există nicăieri dreptate egală. Cei ce încearcă să realizeze un astfel de fals echilibru ameninţă societatea!

Aliei îi făcu plăcere această pledoarie în favoarea sentinţei pe care o dăduse în cazul lui Paymon, dar conceptul imoral pe care se sprijinea argumentaţia Baronului o şocă.

— Pentru Atreizi, dreptatea era... era...

Luă mâinile de pe pleoape, dar rămase cu ochii închişi.

— Toţi judecătorii clerului tău ar trebui să fie avertizaţi în legătură cu această eroare, îşi reluă argumentaţia Baronul. Deciziile trebuie cântărite numai după puterea pe care o au de a menţine ordinea în societate. Nenumărate civilizaţii din trecut au naufragiat pe stâncile dreptăţii şi ale egalităţii. Prostii ca acestea distrug ierarhiile naturale, care sunt mult mai importante. Un individ n-are sens decât prin relaţia pe care o întreţine cu ansamblul societăţii. Dacă această societate nu este logic organizată în straturi, nimeni nu-şi va putea găsi locul, de la cel mai sublim până la cel mai umil. Asta e, nepoată! Trebuie să fii o mamă severă pentru poporul tău. Datoria ta este să menţii ordinea.

— Tot ce-a făcut Paul a fost pentru...

— Fratele tău e mort! A dat greş!

— Ca şi tine!

— Adevărat... Însă, în cazul meu, a fost un accident neprevăzut. Dar hai mai bine să ne ocupăm de acest Javid, după cum ţi-am propus.

Un val de căldură invadă trupul Aliei la acest gând.

— Trebuie să mai chibzuiesc, spuse ea repede.

Şi gândi: *Dac-am s-o fac, o voi face doar pentru a-l pune pe Javid la locul lui. Pentru asta, nu-i nevoie să moară. Şi nu-i exclus ca neghiobul să se trădeze... În patul meu.*

— Cu cine vorbeşti, Doamnă? întrebă o voce.

Pentru o clipă, buimacă, Alia crezu că era vorba de o nouă intruziune din mulţimea de glasuri interioare, apoi recunoscu vocea şi deschise ochii: Ziarenka Valefor, şefa Corpului de Gardă al Amazoanelor, stătea în faţa băncii, cu o expresie îngrijorată pe faţa ei tăbăcită, de fremenă.

— Vorbesc cu vocile mele interioare, răspunse Alia, ridicându-se.

Se simţea întremată, cu forte proaspete, acum, când înlăuntrul ei se făcuse din nou linişte.

— Vocile interioare... Înţeleg.

Ochii Ziarenkăi scânteiau. Toată lumea ştia că Alia cea Sfântă dispunea de resurse lăuntrice inaccesibile altora.

— Condu-l pe Javid la apartamentele mele, spuse Alia. Am de discutat cu el o problemă urgentă.

— La apartamentele Domniei-Tale, Doamnă?

— Da! În camera mea.

— Cum porunceşte Doamna.

Ziarenka dădu sa plece.

— O clipă, o opri Alia. Domnul Idaho a plecat spre Sietch Tabr?

— Da, Doamnă. A plecat înainte de răsăritul soarelui, după cum a fost voia Domniei-Tale. Doreşti să trimit după...

— Nu. Am să mă descurc şi singură. Dar... Zia... să nu ştie nimeni că l-am convocat pe Javid. Te ocupi personal de asta. Problema e foarte serioasă.

Amazoana duse o mână la cristaiul prins de centură.

— Doamnă, e vreo ameninţare la...

— Da, e o ameninţare şi s-ar putea ca sursa să fie Javid.

— Atunci, Doamna, poate c-ar fi mai bine să nu-l...

— Zia! Crezi că nu-s în stare s-o scot la capăt cu unul ca el?

Un rânjet de lup răsfrânse buzele femeii.

— Iertare, Doamnă. Am să-l conduc numaidecât unde mi-ai poruncit, dar... cu voia Domniei-Tale, voi rămâne de strajă în faţa uşii.

— Numai tu singură, se învoi Alia.

— Da, Doamnă. Am plecat.

Alia dădu încet din cap, în timp ce Ziarenka se îndepărta. Aşadar, gărzile ei nu prea-i aveau la inimă pe Javid. Încă un semn pe răboj împotriva lui. Dar mai era încă preţios — chiar foarte preţios. Era cheia ei de acces la Jacurutu. Şi, cu Jacurutu... ei bine...

— Poate că ai dreptate, Baroane, murmură ea.

— Vezi bine! grohăi cu veselie vocea din mintea ei. Ahhh! Va fi o plăcere să-ţi fac acest mic serviciu, copila mea, şi ăsta nu-i decât începutul...

Iată câteva iluzii de istorie populară, pe care trebuie să le promoveze o religie înfloritoare: oamenii răi nu reuşesc niciodată; numai vitejii merită binele; cinstea este cea mai bună politică; faptele

spun mai mult decât vorbele; virtutea triumfă întotdeauna; o binefacere este propria ei recompensă; orice om rău poate fi readus pe calea cea bună; talismanele religioase apără de posesiunea demonilor; numai femeile înţeleg misterele ancestrale; cei bogaţi sunt condamnaţi la nefericire...

Fragment din **Manualul de instrucţie Missionaria Protectiva**

— NUMELE MEU E MURIZ, spuse fremenul uscăţiv, cu pielea feţei ca pergamentul.

Şedea pe solul cavernei, în lumina tremurătoare a unui opaiţ cu ulei de mirodenie, care dezvăluia nişte pereţi jilavi şi găurile negre ale câtorva pasaje spre alte grote. De undeva, dinspre ele, răzbătea zgomotul ritmic al unor picături de apă şi, deşi susurul apei era esenţa paradisului fremen, clipocitul acesta nu le făcea nici o plăcere celor şase oameni legaţi fedeleş din faţa lui Muriz. În cavernă plutea mirosul de mucegai al unui alambic al morţii.

Un puşti de vreo paisprezece ani standard ieşi din întunericul unui pasaj şi se opri în stânga lui Muriz. Lama unui cristai răsfrânse palida lumină galbenă a lămpii în clipa în care puştiul ridică mâna şi îndreptă arma, pe rând, către fiecare dintre cei şase prizonieri.

Arătând spre băiat, Muriz spuse:

— Acesta e fiul meu, Assan Tariq, care va fi supus încercării de maturitate.

Muriz îşi drese glasul şi-i privi, unul după altul, pe cei şase captivi care formau un vag semicerc înaintea lui. Aveau mâinile legate la spate şi picioarele imobilizate în poziţie încrucişată, cu frânghii din fibră de mirodenie. Legăturile se terminau într-un laţ trecut peste beregată. Distraiele le fuseseră decupate în jurul gâtului.

Prizonierii susţinură privirea lui Muriz, fără să clipească. Doi dintre ei purtau straie neglijente, de provenienţă străină, carac-

teristice orăşenilor înstăriţi ai Arrakisului. Aveau pielea mai fină şi mai deschisă la culoare decât tovarăşii lor, ale căror trăsături ascetice şi corpuri descărnate erau ale celor născuţi în deşert.

Muriz le semăna celor din urmă, doar că ochii lui erau mai adânciţi în orbite — două găuri lipsite de alb, în care nici măcar strălucirea opaiţului nu reuşea să pătrundă. Fiul părea copia încă incompletă a adultului, cu trăsături plate, care nu puteau să ascundă pe de-a-ntregul un freamăt lăuntric.

— Noi, Proscrişii, avem felul nostru de a pune la încercare maturitatea, zise Muriz. Într-o zi, fiul meu va fi judecător în Shuloch. Trebuie să fim siguri că ştie să acţioneze cum trebuie. Judecătorii noştri n-au voie să uite Jacurutu şi ziua deznădejdii noastre. Kralizec, Bătălia Taifun trăiesc în inimile noastre.

Toate acestea fuseseră rostite cu monotonia unui ritual.

Unul dintre orăşeni, cu o figură blajină, se foi, apoi spuse:

— Nu faci bine ţinându-ne legaţi şi ameninţându-ne. Am venit în pace, întru *umma.*

Muriz dădu din cap.

— Aţi venit în căutarea unei revelaţii personale? Bine: veţi cunoaşte această revelaţie.

Omul dădu să protesteze în continuare:

— Dacă ne...

Cel de lângă el, un fremen al deşertului, izbucni cu mânie:

— Taci, neghiobule! Ăştia sunt hoţii de apă. Sunt cei pe care credeam că i-am exterminat.

— Oh... povestea aceea veche, rosti orăşeanul.

— Jacurutu e mai mult decât o poveste, spuse Muriz. Din nou, arătă către fiul lui. Vi l-am prezentat pe Assan Tariq. Aici, eu sunt *arifa,* singurul vostru judecător. Fiul meu va învăţa, şi el, cum pot fi recunoscuţi demonii. Vechile datini sunt cele mai bune.

— Păi, tocmai de-asta am venit şi noi în inima deşertului! protestă iar blajinul. Am pornit, după datina străbună, rătăcitori...

— Şi însoţiţi de călăuze plătite, îl întrerupse Muriz arătându-i pe prizonierii cu pielea smeadă. Voiaţi să vă cumpăraţi intrarea în paradis? (Ridică ochii spre fiul său.) Assan, eşti pregătit?

— M-am gândit multă vreme la acea noapte când au venit oamenii care i-au măcelărit pe ai noştri, răspunse Assan şi în glasul lui răzbătu o undă de înfrigurare. Ne sunt datori multă

apă.

— Tatăl tău îţi oferă şase dintre ei, spuse Muriz. Apa lor e a noastră. Umbrele lor sunt ale tale, ca să te păzească în vecii vecilor. Ele te vor apăra de demoni. Vor fi sclavele tale când vei trece în *alam al-mythal.* Ce zici, fiule?

— Îi mulţumesc tatălui meu, rosti Assan şi făcu un pas înainte. Primesc să intru în rândul bărbaţilor Proscrişi. Apa aceasta e apa noastră.

Cu aceste cuvinte, băiatul se apropie de prizonieri. Începu cu primul din stânga, apucându-l de păr şi înfigându-i repede lama cristalului, pe sub bărbie, direct în creier. Procedă cu îndemânare, fără să răspândească mult sânge. Protestă doar orăşeanul cu înfăţişare blajină, care ţipă când băiatul îi înfipse mâna în păr. Ceilalţi îl scuipară pe Assan Tariq după datina veche, ceea ce însemna: *"Iată cât preţ pun pe apa mea când mi-o iau nişte animale!"*

După ce totul se termină, Muriz bătu o dată din palme. Mai mulţi slujitori se iviră şi începură să care corpurile neînsufleţite la alambicul morţii pentru a le recupera apa.

Muriz se ridică în picioare şi îşi privi fiul care, respirând adânc, se uita la oamenii ce se ocupau de cadavre.

— Acum eşti bărbat, rosti Muriz. Apa duşmanilor noştri va adăpa sclavii. Şi, fiule...

Assan Tariq îi aruncă tatălui său o privire sfredelitoare, în timp ce pe buze i se aşternea un zâmbet subţire.

— Propovăduitorul nu trebuie să ştie nimic despre asta, încheie Muriz.

— Am înţeles, tată.

— Ai procedat bine. Cei care dau peste Shuloch nu trebuie să rămână în viaţă.

— Cum zici tu, tată.

— Ţi s-au încredinţat îndatoriri importante, rosti grav Muriz. Sunt mândru de tine.

Un om sofisticat poate deveni primitiv. Asta înseamnă, de fapt, că omul îşi schimbă modul de viaţă.

Vechile valori se modifică, încep să fie legate de peisaj, cu plantele şi animalele sale. Această existenţă nouă cere o cunoaştere practică a acelei reţele complexe de evenimente interdependente căreia i se spune, în genere, natură. *Ea cere un anumit respect pentru forţa de inerţie din asemenea sisteme* naturale. *Când un om dobândeşte această cunoaştere practică şi acest respect, înseamnă ca a devenit "primitiv". Contrariul, fireşte, este la fel de adevărat: primitivul poate să devină sofisticat, dar nu fără a suferi cumplite deteriorări psihice.*

Comentariul lui Leto, după Harq al-Ada

— CUM PUTEM să fim siguri? întrebă Ghanima. Este foarte periculos.

— Nu suntem la prima încercare, argumentă Leto.

— S-ar putea ca, de data aceasta, să fie altfel. Dacă...

— E singura cale care mi se deschide. Ştii că n-o putem urma pe cea a mirodeniei.

Ghanima oftă. Nu-i plăcea acest duel verbal, dar era conştientă de necesitatea imperioasă care-l anima pe fratele ei, după cum nu ignora nici teama care era sursa propriilor ei reticenţe. N-aveau decât să se gândească la Alia ca să-şi dea seama de pericolele lumii interioare.

— Ei? o zori Leto.

Ea oftă din nou.

Stăteau, cu picioarele încrucişate , într-unul din refugiile lor, o nişă îngustă care se deschidea în peretele falezei — locul de unde, adesea, mama şi tatăl lor priviseră împreună apusul de soare peste întinderea *bledului.* Era la două ore după masa de seară, ceasul la care se ştia că gemenii îşi făceau obişnuitele exerciţii pentru minte şi trup. Astăzi, hotărâseră să-şi exerseze minţile.

— Dacă nu vrei să mă ajuţi, zise Leto, am să încerc singur.

Ghanima ridică ochii spre prelatele negre ale izolaţiilor de umiditate, care atârnau, pe jumătate rulate, sub pragul de sus al nişei. Leto continua să contemple deşertul.

De câtva timp, vorbeau într-o limbă atât de veche, încât până şi numele i se pierduse în negura veacurilor. Astfel, gândurile lor rămâneau tăinuite, îmbrăcând o formă pe care nici un alt om nu putea s-o descifreze. Nici măcar Alia, care se ferea de labirinturile lumii ei interioare, nu dispunea de legăturile mentale care i-ar fi îngăduit să înţeleagă mai mult decât câteva cuvinte izolate.

Leto inspiră adânc. Simţea mirosul greu, de stătut, care domnea în orice sietch fremen şi care persista şi în acest alcov unde nu pătrundea vântul. Dar, cel puţin, aici erau scutiţi de larma difuză şi de căldura umedă din cavernă, ceea ce li se părea, amândurora, o uşurare.

— Sunt de acord că avem nevoie de îndrumare, spuse Ghanima. Dar dacă...

— Ghani! Nu doar de îndrumare avem nevoie. Avem nevoie de protecţie.

— Poate că nu există protecţie.

Se uită spre fratele ei şi întâlni privirea ochilor lui — ochii vigilenţi ai unei păsări de pradă. Ochii lui dezminţeau expresia calmă a feţei.

— Trebuie să scăpăm de pericolul posesiunii, rosti Leto.

Folosise infinitivul special al vechii limbi, o formă absolut neutră în privinţa diatezei şi-a timpului, dar extrem de activă în conotaţii. Ghanima interpretă corect argumentul lui.

— Mohw' pwium d'mi hish pash moh'm ka, psalmodie ea.

Capturarea sufletului meu e capturarea a o mie de suflete

— Mult mai mult chiar, accentuă Leto.

— Cunoşti pericolele şi, totuşi, persişti.

Era o afirmaţie, nu o întrebare.

— Wabun'k wabunat! replică el.

Înălţându-te, te înalţi!

Opţiunea lui, simţea lucrul acesta, era un imperativ evident. Iar atitudinea cea mai bună era cea activă. Trebuiau să readucă trecutul în prezent pentru a-i permite să se desfăşoare în viitorul lor.

— Muriyat, admise Ghanima cu voce scăzută.

Total trebuie făcut cu dragoste.

— De bună seamă, încuviinţă Leto, subliniindu-şi vorbele cu un gest larg al mâinii. Deci, ne vom consulta aşa cum au făcut-o părinţii noştri.

Ghanima rămase tăcută, luptând cu nodul care i se pusese în gât. Instinctiv, privi către sud, spre marele *erg* al cărui şir nesfârşit de dune abia se mai zărea în cenuşiul ultimelor licăriri ale zilei. Într-acolo pornise tatăl lor, pe ultimul său drum în deşert.

Leto privea în jos, peste pragul stâncii, la oaza verde a sietchului, de la poalele falezei. Locul era deja cufundat în umbra deasă a crepusculului, dar el îi cunoştea toate formele, toate culorile: inflorescenţe arămii şi aurii, roşii şi galbene, ruginii şi roşcate... până la jaloanele de piatră care delimitau plantaţiile irigate de qanat. Iar dincolo de jaloane, banda îngustă şi urât mirositoare de vegetaţie arrakiană care putrezea, ucisă de plantele străine şi de prea multă apă, formând, acum, o barieră în calea deşertului.

Brusc, Ghanima a spus:

— Sunt gata. Să începem.

— Da, la dracu'! răbufni el, apoi întinse mâna spre braţul ei, ca şi cum ar fi vrut să atenueze violenţa exclamaţiei. Ghani, te rog... cântă-mi cântecul acela. O să-mi fie mai uşor.

Ea se trase mai aproape de el, îi înlănţui cu braţul stâng talia. Inspiră adânc de două ori, îşi drese glasul şi începu să cânte cu voce subţire, cristalină, cuvintele pe care mama ei le cântase, de atâtea ori, tatălui lor:

"Iată, îndeplinesc a ta făgăduinţă
Şi revărs asupră-ţi binecuvântata apă.
Aici, unde vântul nu ajunge, înflori-va viaţa:
Iubitul meu, te-aşteaptă un palat,
Iar toţi vrăjmaşii tăi pieri-vor în neant.
Păşim împreună pe această potecă,
Ce hărăzită ţi-a fost de iubire.
Mi-e atât de uşor să îţi arăt calea
Căci dragostea mea e palatul tău..."

Vocea ei se pierdu în liniştea deşertului, pe care şi o şoaptă putea s-o destrame, iar Leto simţi cum se afundă în covorul gros

şi unduitor al amintirilor tatălui său, un covor genetic, aşternut peste trecutul apropiat.

Din această clipă, trebuie să fiu Paul, îşi spuse. *Cea de lângă mine nu este Ghani, ci iubita mea Chani, ale cărei sfaturi înţelepte ne-au salvat pe amândoi de atâtea ori.*

La rândul ei, Ghanima pătrunse în memoria mamei sale cu o înspăimântătoare uşurinţă, cum, de altfel, fusese sigură că se va întâmpla. Pentru o femeie, lucrul acesta era mult mai uşor — şi mult mai periculos.

Cu o voce brusc răguşită, Ghanima spuse:

— Priveşte, iubitule!

Prima Lună răsărise şi, în lumina ei rece, văzură un arc de foc portocaliu ce se înălţa în spaţiu. Naveta care o adusese pe Doamna Jessica se întorcea, încărcată cu mirodenie, la flota în staţionare pe orbită.

Din vălmăşagul amintirilor, se iviră atunci fragmente precise de memorie, pe care Leto le percepu ca pe nişte dangăte lungi de clopot. Vreme de o clipă, fu un alt Leto — Ducele Jessicăi. Imperativul momentului înlătură aceste amintiri, nu însă înainte de a-i da timp să simtă junghiul dragostei şi-al suferinţei.

Trebuie să fiu Paul, îşi reaminti el.

Transformarea se petrecu sub forma unei dualităţi terifiante, ca şi cum Leto ar fi fost un ecran întunecat pe care fusese proiectată brusc imaginea tatălui său. Simţea, în acelaşi timp, carnea sa şi carnea tatălui său, iar licărul deosebirilor dintre ei ameninţa să-l năucească.

— Ajută-mă, tată, şopti el.

Configuraţia identităţilor lor se modifică dintr-o dată şi Leto se pomeni în poziţia unui observator aflat într-un colţ al propriei lui conştiinţe.

— Ultima mea viziune nu s-a împlinit încă, rosti el, şi vocea sa era a lui Paul. Se întoarse spre Ghanima: ştii ce-am văzut…

Ea îşi lipi palma dreaptă de obrazul lui.

— Te-ai dus în deşert ca să mori, iubitul meu? Asta ai făcut?

— Poate că da, dar această viziune… N-ar fi un motiv suficient pentru a rămâne în viaţă?

— Orb?

— Chiar şi orb.

— Dar unde te-ai putea duce?

El respiră adânc, cutremurându-se.

— La Jacurutu.
— Iubitule!
Pe obrajii ei începură să curgă lacrimi.
— Muad'Dib, eroul, trebuie distrus cu desăvârşire, spuse el. Altminteri, copilul acesta nu ne va putea scoate din haos. Poteca de Aur... Nu este o viziune bună.
— E singura viziune posibilă.
— Alia a eşuat deci...
— Pe de-a-ntregul. Cunoşti raportul.
— Mama ta s-a întors prea târziu. (Ghanima dădu din cap şi pe chipul ei de copil se întipări înţelepciunea Chaniei.) N-ar putea să mai existe şi o altă viziune? Poate că, dacă...
— Nu, iubito. Deocamdată, nu. Copilul acesta nu poate încă să scruteze viitorul şi să revină nevătămat.
Din nou, o răsuflare tremurată îi scutură corpul şi observatorul-Leto percepu dorinţa nestăvilită a tatălui său de a redobândi un trup viu, de a putea lua decizii reale, şi... şi dorinţa lui desperată de a repara greşelile trecutului!
— Tată! strigă Leto, şi ecoul propriului său strigăt îi răsună în craniu.
În aceeaşi clipă, simţi un profund act de voinţă: încet, parcă smulgându-se, tatăl său îşi retrăgea prezenţa interioară, redându-i simţurile, eliberându-i muşchii.
— Iubitule! şopti glasul Chaniei şi retragerea încetini. Ce se întâmplă?
— Nu pleca încă, se rugă Leto, iar vocea, deşi gâtuită şi şovăitoare era vocea lui. Chani, trebuie să ne spui: cum putem să evităm... ceea ce i s-a întâmplat Aliei?
Dar răspunsul veni de la Paul-cel-dinlăuntru şi cuvintele sale răsunară în urechea lăuntrică a lui Leto cu ezitări, cu poticneli:
— Nimic... nu-i sigur. Ai... văzut... ce era... cât pe ce... să se întâmple... cu... mine.
— Dar Alia...
— O stăpâneşte blestematul de Baron!
Leto îşi simţi deodată gâtlejul arzând de uscăciune.
— Nu cumva e... sunt cumva...
— El e şi în tine... dar... eu;.. noi nu putem... câteodată fiecare simte... prezenta celuilalt, dar tu...
— Nu poţi să-mi citeşti gândurile? întrebă Leto. N-ai putea să prinzi de veste dacă... el...

— Uneori îţi percep gândurile... dar eu... noi... trăim doar prin... reflexul... conştiinţei tale. Memoria ta ne creează. Pericolul... este... o memorie precisă. Şi... acei dintre noi... acei care iubeau puterea... şi-o ţineau cu orice preţ... aceia pot *fi...* mai precişi.

— Mai puternici? şopti Leto.

— Mai puternici.

— Cunosc viziunea ta, zise Leto. Decât să-l las pe el să mă posede, mai bine am să te las pe tine.

— Pentru nimic în lume!

Leto dădu încet din cap, înţelegând enorma voinţă de care dăduse dovadă tatăl său pentru a se retrage, dându-şi seama de consecinţele unui eşec. *Orice* posesiune îl reducea pe cel posedat la starea de Monstruozitate. Recunoaşterea acestui lucru avu darul să-i redea încrederea în propriile lui forţe şi, în acelaşi timp, să-i confere o percepţie anormal de intensă a propriului său trup şi o conştientizare profundă a greşelilor din trecut: ale lui şi ale strămoşilor lui. Slăbiciunile — acum înţelegea acest lucru — se datorau incertitudinilor. Pentru o clipă, înlăuntrul lui, tentaţia se război cu frica. Această carne, trupul lui, avea puterea de a transforma melanjul într-o viziune a viitorului. Cu ajutorul mirodeniei, ar fi putut să inhaleze viitorul, să sfâşie vălurile Timpului. Tentaţia era puternică, greu de înlăturat. Îşi încleştă mâinile şi se cufundă în percepţia *prana-bindu.* Carnea sa respinse tentaţia. Carnea sa purta mesajul pe care Paul îl aflase în sânge. Cei care iscodeau viitorul sperau să extragă din el numerele câştigătoare pentru ziua de mâine. În loc de asta, se pomeneau prinşi în capcana unei vieţi căreia îi cunoşteau dinainte fiecare bătaie de inimă, şi fiecare geamăt de durere. Ultima viziune a lui Paul dezvăluise calea anevoioasă care permitea ieşirea din această capcană şi Leto ştia, acum, că n-avea de ales, decât să urmeze această cale.

— Bucuria vieţii, frumuseţea ei, rosti el, constau în faptul că viaţa poate să-ţi rezerve surprize.

O voce blândă îi murmură la ureche:

— Am cunoscut întotdeauna această frumuseţe.

Leto întoarse capul şi întâlni ochii Ghanimei, care străluceau în lumina lunii. Chani era cea care îl privea.

— Mamă, spuse el, trebuie să te retragi.

— Ahhh, tentaţia! rosti ea şi se aplecă să-l sărute.

El o respinse.

— Ai fi în stare să iei viaţa fiicei tale?

— E atât de uşor... caraghios de uşor.

Cuprins de panică, Leto îşi aminti ce efort de voinţă trebuise să depună personalitatea lăuntrică a tatălui său pentru a abandona carnea. Să se fi pierdut Ghanima în acea lume-a-observatorului din care el privise şi ascultase, aflând de la tatăl său răspunsul pe care-l ceruse?

— Te voi dispreţui, mamă, spuse el.

— Ceilalţi nu mă vor dispreţui. Fii iubitul meu.

— Dacă ţi-aş face pe plac... ştii ce aţi deveni amândouă. Tata te-ar dispreţui.

— Niciodată!

— Ba da!

Cuvintele îi ţâşniră din gâtlej fără voia sa, purtând în ele vechile armonici ale Glasului pe care Paul îl învăţase de la mama sa, vrăjitoarea.

— Nu spune asta! gemu ea.

— Te voi dispreţui!

— Te rog... te rog, nu spune asta.

Leto îşi duse mâna la gât; simţi că muşchii îi aparţineau din nou.

— Te va dispreţui. Îţi va întoarce spatele. Va lua iar calea deşertului.

— Nu... nu...

Ea scutură cu putere din cap.

— Trebuie să pleci, mamă, spuse el.

— Nu... nu...

Dar glasul ei nu mai avea forţa dinainte.

Leto scrută chipul surorii sale. Fiecare fibră a fiecărui muşchi răspundea prin spasme la tumultul din trupul ei.

— Pleacă, şopti el. Pleacă.

— Nuuuu...

El o prinse de braţ, simţi tremurul muşchilor, zvâcnetul tendoanelor. Ea se smuci, încercând să se depărteze, dar el o ţinu strâns, continuând să şoptească:

— Pleacă... pleacă...

Şi, în tot acest timp, nu încetă să se dojenească pentru că o obligase pe Ghanima să se preteze încă o dată la acest *joc de-a tata şi mama,* pe care-l jucaseră de atâtea ori înainte, dar pe

care ea îl refuzase cu îndărătnicie în ultima vreme. Era limpede că femeia se dovedea mai slabă la acest asalt interior. Temerile Bene Gesseritului erau întemeiate.

Orele treceau şi trupul Ghanimei continua să tremure şi să se zvârcolească prada luptei lăuntrice, dar, la un moment dat, Leto auzi vocea surorii sale pledând pentru aceeaşi cauză, adresându-se imaginii care nu voia să cedeze:

— Mamă... te implor!

Şi, deodată:

— Ai văzut-o pe Alia! Vrei să ajungi ce-a ajuns ea?

În cele din urmă, Ghanima se sprijini de umărul lui şi şopti:

— A acceptat. S-a dus.

Ea îi mângâie părul.

— Ghani, îmi pare rău, nespus de rău. N-am să-ţi mai cer niciodată să faci lucrai acesta. Am fost egoist. Iartă-mă.

— N-am nimic de iertat, rosti ea cu glas stins, ca după un enorm efort fizic. Am aflat multe lucruri pe care trebuia să le cunoaştem.

— Ştiu că ţi-a spus multe. O să vorbim mai târziu, când...

— Nu! Vom vorbi acum. Ai avut dreptate.

— Poteca de Aur?

— Blestemata ta Potecă de Aur!

— Logica este inutilă dacă nu-i înarmată cu datele esenţiale. Dar eu...

— Bunica s-a întors pentru a ne orienta educaţia şi a verifica dacă n-am fost... contaminaţi.

— Asta susţine şi Duncan. Nu-i nici o noutate în...

— Calcul elementar, încuviinţă ea pe un ton care-şi regăsise fermitatea.

Se desprinse de Leto şi-şi îndreptă privirea spre deşertul cufundat în liniştea desăvârşită dinaintea zorilor. Această bătălie... acesta cunoaştere îi costase o noapte întreagă. Garda Regală, care stătea de strajă în spatele izolaţiilor de la intrarea nişei, va fi avut de dat multe explicaţii. Leto ordonase să nu fie deranjaţi de nimeni şi de nimic.

— Oamenii învaţă adesea subtilitatea pe măsură ce înaintează în vârstă, spuse Leto. Ce învăţătură putem trage noi din toată această experienţă a vârstei?

— Universul, aşa cum îl vedem noi, nu este niciodată exact adevăratul univers fizic, zise ea. Nu trebuie să vedem în această

bunică doar o bunică.

— Ar fi şi periculos, admise el. Dar întrebarea mea se...

— E ceva care depăşeşte subtilitatea, îl întrerupse ea. Trebuie să păstrăm un mijloc, în conştiinţa noastră, pentru a percepe ceea ce nu putem intui dinainte. De-asta... mama mi-a vorbit de mai multe ori despre Jessica. La sfârşit, când am căzut la învoială în privinţa schimbului interior, mi-a spus o grămadă de lucruri.

Ghanima oftă.

— *Ştim* că este bunica noastră, spuse Leto. Ieri ţi-ai petrecut câteva ore bune cu ea. Asta aţi...

— Dacă îngăduim, ceea ce *ştim* va determina reacţia noastră faţă de ea, replică Ghanima. E lucrul despre care m-a avertizat tot timpul mama. A citat-o pe bunica, la un moment dat, şi... (Puse mâna pe braţul lui Leto.) În mintea mea, ecoul vorbelor ei a răsunat cu glasul bunicii.

— Te-a avertizat tot timpul, murmură Leto.

Gândul i se părea descumpănitor. Oare nu te puteai încrede în nimic pe această lume?

— Cele mai fatale erori se nasc din certitudini permanente, zise Ghanima. Mama mi-a repetat acest citat de nu ştiu câte ori.

— E ceva pur Bene Gesserit.

— Dacă... dacă Jessica s-a reintegrat într-adevăr în Comunitate...

— Ar fi extrem de periculos pentru noi, completă el. În noi curge sângele Kwisatz Haderachului lor — masculul Bene Gesserit.

— Surorile nu-şi vor abandona obiectivul, spuse ea, dar ne-ar putea abandona pe noi. Şi s-ar putea ca instrumentul să fie bunica noastră.

— Ar mai fi o cale.

— Da... Împerecherea noastră. Dar ele ştiu că genele regresive pot complica problema.

— E un risc pe care-l vor fi discutat.

— Inclusiv cu bunica noastră, fireşte. E o cale care nu-mi place.

— Nici mie.

— Pe de altă parte, n-ar fi pentru prima dată când o linie de sânge regală încearcă să...

— Îmi repugnă, rosti el, cutremurându-se.

Ea îi percepu frisonul, rămase tăcută.

— Puterea, spuse el.

Şi, prin acea stranie alchimie a similitudinilor dintre ei, Ghanima ştiu încotro îl dusese gândul.

— Puterea Kwisatz Haderachului trebuie să eşueze, încuviinţă ea.

— Dacă e folosită aşa cum înţeleg ele, completă Leto.

În clipa aceea, zorii se revărsară asupra deşertului. Simţiră imediat căldura. Culorile explodară în plantaţiile de sub faleză. Frunzele gri-verzi îşi proiectară umbrele ascuţite pe suprafaţa solului. Prima geană de lumină a soarelui argintiu al Dunei se răsfrânse în reflexe aurii şi purpurii peste cuprinsul oazei înverzite de la adăpostul stâncilor.

Leto se ridică, se întinse.

— Poteca de Aur, aşadar, rosti Ghanima, adresându-se deopotrivă lui şi ei înseşi, căci ştia în ce fel ultima viziune a tatălui lor corespundea şi se confunda cu visele lui Leto.

În spatele lor, prelata izolatoare foşni, răzbătu murmur de glasuri.

Leto reveni la străvechea limbă pe care-o folosiseră în cursul serii:

— L'ii ani howr samis sm'kwi owr samit sut.

Aceasta era hotărârea care-şi găsi lăcaş în conştiinţa lor. Traducerea literară era: *Ne vom ţine unul altuia companie spre moarte, chiar dacă numai unul se va întoarce să povestească.*

La rândul ei, Ghanima se ridică în picioare şi, împreună, trecură pe sub prelata de izolare şi reintrară în sietch, unde gărzile îi încadrară şi îi urmară spre apartamentele lor. Reacţia mulţimii care le făcea loc să treacă părea diferită în dimineaţa aceasta. Oamenii schimbau priviri rapide cu membrii gărzii. Veghea solitară de noapte, deasupra deşertului, era o veche datină a sfinţilor înţelepţi fremeni. Fiecare Umma practicase această formă de veghe. Paul Muad'Dib o făcuse... şi Alia. Acum, iată că începuseră s-o facă şi gemenii.

Leto remarcă diferenţa şi-i atrase atenţia Ghanimei.

— Habar n-au ce-am hotărât pentru ei, comentă ea. Habar n-au.

În aceeaşi limbă secretă, el replică:

— Este necesar ca începutul să fie cu totul neprevăzut.

Ghanima ezită o clipă pentru a-şi formula gândurile. Apoi

zise:
— Când va veni vremea, când îl vor jeli pe unul dintre gemeni, va trebui ca totul să fie perfect real — până la zidirea mormântului. Inima va trebui să urmeze somnul, altfel nu va exista deşteptare.
În limba veche, era un enunţ extrem de complex, care folosea un complement pronominal separat de infinitiv. Sintaxa permitea fiecărei propoziţii interne să se întoarcă asupra ei înseşi şi să dobândească mai multe sensuri diferite, fiecare dintre ele fiind perfect distinct şi bine definit, dar toate rămânând, în mod subtil, interdependente. În parte, ceea ce spusese Ghanima era că, după planul lui Leto, amândoi riscau moartea şi că nu exista nici o deosebire dacă moartea avea să fie reală sau simulată. Schimbarea ce urma să rezulte avea să fie asemănătoare morţii — ad litteram: "omor funerar". O conotaţie suplimentară îl indica, la modul acuzator, pe cel ce *supravieţuia,* cerându-i să povestească — adică: *să joace rolul celui viu.* Cel mai mic pas greşit ar fi anulat întregul plan şi Poteca de Aur a lui Leto ar fi devenit o fundătură.
— Extrem de delicat, încuviinţă Leto în timp ce dădea în lături draperiile de la intrarea anticamerei spre apartamentele lor.
Activitatea servitorilor dinăuntru nu conteni decât o secundă, cât le trebui gemenilor pentru a traversa încăperea şi a pătrunde în pasajul boltit ce ducea spre apartamentul rezervat Doamnei Jessica.
— Nu eşti Osiris, îi aminti Ghanima fratelui ei.
— Nici nu voi încerca să fiu, replică el.
Ea îl apucă de braţ, silindu-l să se oprească.
— Alia darsatay haunus m'smow, îl preveni.
Leto privi în ochii surorii sale. Într-adevăr, acţiunile Aliei răspândeau un miros respingător, pe care cu siguranţă că-l va fi sesizat şi bunica lor. Îi adresă Ghanimei un surâs admirativ. Sora lui combinase termenii limbii vechi cu superstiţia fremenă pentru a evoca una dintre prevestirile tribale fundamentale. *M'smow,* mirosul fetid al unei nopţi de vară, era vestitorul morţii provocate de demoni. Iar Isis fusese zeiţa-demon pentru poporul a cărui limbă o vorbeau ei acum.
— Suntem Atreizi şi trebuie să ne păstrăm reputaţia de oameni cutezători, spuse el.

— Aşa că vom *lua* ce ne trebuie.

— Altminteri am ajunge milogi pe lângă propria noastră Regenţă, întări Leto. Aliei i-ar face cu siguranţă plăcere.

— Dar planul nostru...

Ghanima lăsă fraza în suspensie.

Planul nostru, gândi el. Aşadar, sora sa aderase fără rezerve. Spuse:

— Consider planul nostru asemeni trudei la *shaduf.*

Ghanima privi peste umăr spre anticamera prin care tre-cuseră, adulmecând mirosurile grele ale dimineţii, cu izul lor etern început. Îi plăcea cum folosise Leto limbajul lor intim. *Truda la shaduf.* Era ca o promisiune solemnă. Definise planul lor în termenii unei munci agricole dintre cele mai umile; fertilizare, irigare, plivire, transplantare, emondare — dar cu implicaţia fremenă că această muncă se desfăşura simultan într-o Altă Lume, unde simboliza cultivarea bogăţiei spirituale.

Ghanima cercetă chipul fratelui ei în timp ce continuau, amândoi, să stea nemişcaţi, şovăitori, în pasajul de stâncă. Îşi dăduse seama, din ce în ce mai limpede, că Leto pleda pe două niveluri: primul, pentru Poteca de Aur din viziunea tatălui lor şi a lui, iar al doilea, pentru ca ea să-i dea mână liberă să-şi ducă la bun sfârşit extrem de periculosul mit al creaţiei pe care îl genera planul. Asta o speria. Exista şi altceva în viziunea lui personală, ceva despre care nu îi vorbise? Era cu putinţă ca Leto să *se* considere o zeitate potenţială, capabilă să conducă omenirea spre o renaştere? (La aşa tată, aşa fiu!) Cultul lui Muad'Dib se acrise, fermentând în greşelile administrative ale Aliei şi în libertinajul neînfrânat al unei preoţimi militare care încleştase puterea fremenilor. Ceea ce dorea Leto era o regenerare.

Îmi ascunde ceva, gândi ea deodată.

Îşi reaminti ce-i povestise despre visul lui. Era un vis de un realism atât de izbitor, încât putea să-l retrăiască ore în şir după aceea, umblând şi vorbind într-o stare de buimăceală. Visul era întotdeauna acelaşi, spunea el.

"Sunt pe nisip, în lumina aurie a zilei, deşi nu e soare. Apoi îmi dau seama că eu sunt soarele. Lumina mea se împrăştie sub forma unei Poteci de Aur. În clipa în care îmi dau seama de asta, ies afară din mine. Mă întorc, aşteptându-mă să mă văd ca soare. Dar văd altceva: nu sunt soarele, sunt o schiţă rudimentară, un desen de copil, cu zigzaguri ca de fulger în loc

de ochi, cu beţe în loc de mâini şi picioare. În mâna stângă însă ţin un sceptru, un sceptru adevărat, cu detalii realiste care n-au nimic de-a face ca mâzgălitura ce-l ţine. Deodată, sceptrul se mişcă şi asta mă înspăimântă. În timp ce sceptrul se mişcă, am impresia că mă trezesc, deşi ştiu că visez mai departe. În clipa aceea, îmi dau seama că pielea mea e acoperită de ceva — un fel de armură care se mişcă o dată cu pielea mea. Nu pot să văd armura, dar o simt. Şi, atunci, spaima dispare, fiindcă această armură îmi conferă puterea a zece mii de oameni".

În vreme ce Ghanima continua să-l privească, Leto încercă să-şi desprindă braţul din strânsoarea ei, să-şi continue drumul spre apartamentul Jessicăi. Dar Ghanima se opuse.

— Poate că această Potecă de Aur nu-i cu nimic mai bună decât orice altă potecă, spuse ea.

Leto lăsă ochii în jos, spre pardoseala de piatră, simţind îndoielile care puneau din nou stăpânire pe sora sa.

— Trebuie s-o fac, rosti în cele din urmă.

— Alia e posedată, zise ea. Acelaşi lucru s-ar putea întâmpla şi cu noi. Poate că s-a şi întâmplat, fără ca noi să ne dăm seama.

— Nu. (El scutura din cap şi înfruntă privirea surorii sale.) Alia a opus rezistenţă. Asta a sporit forţa puterilor ce sălăşluiesc în ea. A fost învinsă de propria ei tărie. Noi însă am cutezat să scormonim înlăuntru, să descoperim limbi vechi şi cunoştinţe pierdute. Noi suntem deja amalgame vii ale vieţilor existente în noi. Nu le opunem rezistenţă. Ne lăsăm purtaţi de ele. Asta am aflat de la tata azi-noapte. Este ceea ce trebuia să aflu.

— Înlăuntrul meu n-a spus nimic din toate astea.

— Tu o ascultai pe mama. Ceea ce noi am...

— Şi era cât pe ce să te pierd.

— Mai e încă la fel de puternică în tine? întrebă el şi pe chip i se întipări teama.

— Da... dar acum cred că mă păzeşte cu dragostea ei. Modul în care ai ştiut să argumentezi a fost excelent. (Şi, cu gândul la imaginea interioară a mamei, Ghanima adăugă:) Mama noastră există acum, pentru mine, în *alam al-mythal,* cu ceilalţi, dar ea a gustat din fructul infernului. De acum înainte, pot s-o ascult fără teamă. Cât despre ceilalţi...

— Da, încuviinţă Leto. Şi eu l-am ascultat pe tata, dar cred că, de fapt, urmez sfatul bunicului al cărui nume îl port. Poate că

tocmai din cauza numelui e mai uşor totul.
— Ai fost sfătuit să-i vorbeşti bunicii despre Poteca de Aur?
Leto aşteaptă să treacă de ei un servitor care ducea, pe o tavă adâncă, micul dejun pregătit pentru Doamna Jessica. Un miros puternic de mirodenie rămase în urma lui.
— Ea trăieşte, deopotrivă, în noi şi în propria ei carne, zise Leto. Poate fi consultată de două ori.
— Nu şi în ceea ce mă priveşte, se împotrivi Ghanima. N-am să mai risc asta încă o dată.
— Atunci, o voi consulta eu.
— Parcă ajunsesem amândoi la concluzia că s-a reintegrat în Comunitate.
— Desigur. A fost o Bene Gesserit la început, a fost ea însăşi la mijloc, a redevenit Bene Gesserit la sfârşit. Dar nu uita că şi în venele ei curge sânge Harkonnen, chiar mai mult decât într-ale noastre, că şi ea a cunoscut o formă a acestei împărtăşiri lăuntrice pe care-o cunoaştem noi.
— O formă cu totul superficială, spuse Ghanima. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.
— Nu cred că voi pomeni de Poteca de Aur.
— S-ar putea s-o fac eu.
— Ghani!
— Nu mai avem nevoie de zei Atreizi! Avem nevoie de spaţiu pentru puţină umanitate!
— Am susţinut eu vreodată contrariul?
— Nu.
Ghanima inspiră adânc şi-şi luă ochii de la el.
Servitorii trăgeau cu urechea din anticameră, înţelegând, după tonul vocilor, că era vorba de o dispută, dar incapabili să priceapă cuvintele străine.
— Trebuie s-o facem, reluă Leto. Dacă nu acţionăm, ne putem arunca de pe-acum în propriile noastre cuţite.
Folosise vechea expresie fremenă care însemna "să ne vărsăm apa în cisterna tribului".
Din nou, Ghanima îi scrută chipul. Nu putea fi decât de acord cu el, dar se simţea prinsă în capcana unei construcţii cu nenumărate ziduri. Ştiau amândoi că, indiferent ce-ar fi făcut, în calea lor se afla şi o zi a ispăşirii. Pentru Ghanima, aceasta era o certitudine pe care o întăreau datele adunate de la celelalte vieţi-memorii, dar, în acest moment, lucrul de care se temea era

puterea pe care ea o conferea tuturor acestor psihisme prin faptul că utiliza datele obţinute din experienţa lor. Le simţea pândind-o ca nişte harpii, ca umbrele unor demoni în ambuscadă. Cu excepţia mamei sale, care avusese puterea să pună stăpânire pe carnea ei şi renunţase. Ghanima se simţea încă zdruncinată de pe urma acelei bătălii lăuntrice, pe care ştia că ar fi pierdut-o fără exortaţiile fratelui ei.

Leto pretindea că Poteca de Aur era singura ieşire din această capcană. Trebuia să-l creadă. Chiar dacă îşi dădea seama că-i ascundea ceva din viziunea lui, ştia că avea nevoie de ea, de creativitatea ei, pentru a îmbogăţi pianul.

— Vom fi puşi la încercare, spuse el, conştient de dubiile ei.

— Nu cu mirodenia.

— Poate că şi cu mirodenia. Dar, cu siguranţă, în deşert şi în Încercarea Posesiunii.

— N-ai pomenit niciodată de Încercarea Posesiunii! îl acuză ea. Face parte din visul tău?

Leto înghiţi în sec, blestemându-se că-l luase gura pe dinainte.

— Da, mărturisi el.

— Înseamnă că vom fi... posedaţi?

— Nu.

Ea se gîndi la Încercare, la acel străvechi examen fremen care, cel mai adesea, sfârşea printr-o moarte hidoasă. Aşadar, planul lui Leto conţinea şi alte complexităţi. Avea să-i ducă până la un prag dincolo de care căderea într-o parte sau alta nu mai putea fi suportată de mintea umană, iar această minte să rămână întreagă.

Ştiind încotro o purtau gândurile, Leto spuse:

— Puterea îi atrage pe psihotici. Întotdeauna. E ceea ce trebuie să evităm înlăuntrul nostru.

— Eşti sigur că nu vom fi... posedaţi?

— Nu vom fi, dacă realizăm Poteca de Aur.

Pradă încă îndoielilor, ea zise:

— N-am să-ţi port copiii, Leto.

El clătină din cap, înăbuşind pornirile lăuntrice, şi-i răspunse recurgând la forma de exprimare regală a vechii limbi:

— Soră a mea, te iubesc mai mult decât pe mine însumi, dar nu acesta este obiectul dorinţelor mele.

— Perfect, atunci să revenim la o altă problemă înainte de a

intra la bunica noastră. Un cuţit în inima Aliei ar putea rezolva majoritatea dificultăţilor noastre.

— Dacă crezi asta, îţi închipui că putem merge prin noroi fără să lăsăm urme. Şi apoi, când a oferit Alia cuiva un prilej favorabil?

— Umblă tot felul de zvonuri despre acest Javid.

— Dă cumva Duncan semne că i-ar creşte coarne?

Ghanima strânse din umeri.

— O otravă, două otrăvuri, rosti ea.

Era eticheta aplicată în mod obişnuit în uzanţele regale de a cataloga apropiaţii după ameninţarea pe care o puteau prezenta pentru propria-ţi persoană, o caracteristică universală a domnitorilor.

— Trebuie să procedăm cum am spus eu, zise Leto.

— Era mai curat cum am spus eu.

După replica ei, Leto pricepu că Ghanima reuşise, în sfârşit, să-şi înlăture toate îndoielile şi să accepte fără rezerve planul său. Constatarea nu-i aduse însă nici o bucurie. Se pomeni privindu-şi mâinile şi întrebându-se dacă aveau să se murdărească.

Iată ce-a înfăptuit Muad'Dib: a văzut, în rezerva subliminală a fiecărui individ, o bancă inconştientă de amintiri ajungând până la celula primară a genezei noastre comune. Fiecare dintre noi, a spus el, poate să măsoare distanţa care-l separă de această origine comună. Văzând acest lucru şi dezvăluindu-l, el a realizat saltul curajos al deciziei. Muad'Dib şi-a asumat sarcina de a integra memoria genetică în procesul de evaluare al devenirii. Astfel a străpuns vălurile Timpului, făcând din viitor şi trecut unul şi acelaşi

lucru. Aceasta a fost creaţia lui Muad'Dib, întruchipat în fiul său şi în fiica sa.

Testamentul Arrakisului de Harq al-Ada

PARCURGÂND ALEILE din grădina palatului regal al bunicului său, Farad'n observa cum i se scurta umbra pe măsură ce soarele Salusei Secundus urca spre zenit. Din când în când, era nevoit să lungească pasul pentru a nu rămâne în urma Basharului înalt care-l însoţea.

— Am îndoieli, Tyekanik, spuse el. Oh, nu neg faptul că tronul prezintă atracţii, dar... (Trase adânc aer în piept.) Mă interesează atât de multe lucruri.

Tyekanik, care tocmai avusese o dispută aprigă cu mama lui Farad'n, îl privi cu coada ochiului. Prinţul se apropia de cea de-a optsprezecea aniversare şi trupul începuse să i se împlinească, la fel ca şi trăsăturile feţei, parcă mai ferme. Cu fiecare zi ce trecea, avea tot mai puţin din Wensicia şi tot mai mult din bătrânul Shaddam, care preferase să-şi urmărească preocupările personale în dauna responsabilităţilor monarhice.

Lucru care-l costase în cele din urmă tronul, fireşte. Pierduse cu totul simţul autorităţii.

— Trebuie să iei o decizie, Prinţe, zise Tyekanik. Nu încape îndoială că vei avea timp să te ocupi şi de altele, însă...

Farad'n îşi muşcă buza inferioară. Datoria îl obliga să rămână aici şi asta-i dădea un sentiment de frustrare. Dac-ar fi fost după el s-ar fi aflat acum în enclava stâncoasă unde se desfăşurau experienţele cu păstrăvii de nisip. Iată, într-adevăr, un plan cu implicaţii colosale: dacă izbuteau să le smulgă Atreizilor monopolul mirodeniei, orice se putea întâmpla.

— Eşti sigur că aceşti gemeni vor fi... eliminaţi?

— Nimic nu poate fi absolut sigur, Prinţe, dar perspectivele sunt bune.

Farad'n ridică din umeri. Asasinatul rămânea o constantă a vieţii regale. Subtilitatea variantelor de eliminare a personajelor importante se reflecta până şi în limbaj. Cuvinte diferite făceau distincţie între otrava pentru băutură şi cea pentru mâncare. Probabil că gemenii Atreides aveau să fie eliminaţi prin otrăvire.

Gândul acesta însă nu-i producea lui Farad'n nici o plăcere. Din câte auzise, gemenii păreau un cuplu demn de tot interesul.

— Va trebui să mergem pe Arrakis? întrebă el.

— E cea mai bună soluţie. Vom putea exercita un maximum de presiune.

Farad'n părea că vrea să evite o anumită întrebare şi Tyekanik se întrebă care putea fi aceasta.

— Mă intrigă ceva, Tyekanik, spuse Farad'n în momentul în care dădeau colţul unei alei şi se apropiau de o fântână împresurată de trandafiri negri uriaşi. În spatele tufelor se auzea ţăcănitul foarfecilor mânuite de nişte grădinari invizibili.

— Anume? îl îmboldi Tyekanik.

— Această... hm, religie pe care-ai îmbrăţişat-o...

— Nu e nimic ciudat în asta, Prinţe, spuse Tyekanik, sperând ca vocea să-i rămână fermă şi convingătoare. Această religie se adresează războinicului din mine. E o religie care se potriveşte unui sardaukar.

Asta, cel puţin, era adevărat, îşi zise el

— Mdaaa... Dar mama pare atât de încântată de ea.

Fire-ar afurisită Wensicia! gândi Tyekanik. *L-a făcut să intre la bănuieli.*

— Părerea mamei Domniei-Tale nu mă interesează. Religia fiecăruia este treaba lui personală. Poate că vede în asta ceva care-ar putea să-ţi favorizeze ascensiunea la tron.

— Aşa m-am gândit şi eu.

Ah, abil mai e! gândi Tyekanik, apoi spuse:

— Încearcă să te convingi personal ce-i cu această religie; vei înţelege imediat de ce am ales-o.

— Totuşi... Învăţăturile Sui Muad'Dib? În definitiv, era un Atreides.

— Tot ce pot spune este că, deseori, căile Domnului sunt misterioase.

— Înţeleg. Spune-mi, Tyek, pentru ce m-ai invitat la această plimbare tocmai acum? E aproape amiază şi, de obicei, la ora asta eşti prins cu tot felul de însărcinări din partea mamei, în afara palatului.

Tyekanik se opri lângă o bancă de piatră, nu departe de fântână şi de trandafirii uriaşi din spatele ei. Spectacolul jeturilor de apă avea darul să-l calmeze şi rămase cu privirea la el în timp ce spunea:

— Prinţe, am făcut un lucru care s-ar putea să nu fie pe placul mamei Domniei-Tale.

Şi gândi: *Dacă va crede asta, stratagema ei blestemată va reuşi.* Tyekanik aproape că mai spera ca planul Wensiciei să eşueze. *Să-l aducă aici pe afurisitul ăla de Propovăduitor! N-a fost în toate minţile. Şi la ce preţ!*

Cum Tyekanik rămase tăcut, parcă în aşteptare, Farad'n întrebă:

— E-n regulă, Tyek, ce-ai făcut?

— Am adus aici un practicant al oniromanţiei, răspunse Basharul.

Prinţul îi aruncă o privire sfredelitoare. Unii dintre sardaukarii mai bătrâni se pretau la jocul interpretării viselor, cu atât mai mult după înfrângerea lor de către "Visătorul Suprem", Muad'Dib. Îşi spuneau că, undeva, în visele lor, ar fi putut regăsi calea care avea să-i conducă din nou la putere şi glorie. Tyekanik însă nu se angajase niciodată în acest joc.

— Nu prea e stilul tău, Tyek, observă Farad'n.

— Atunci, nu-mi rămâne decât să vorbesc cu glasul noii mele religii, spuse Tyekanik, adresându-se fântânii. Pentru a vorbi despre religie, fireşte, riscaseră să-l aducă pe Propovăduitor aici.

— Vorbeşte-mi, atunci, cu glasul acestei religii, zise Farad'n.

— Cum porunceşti, Prinţe.

Tyekanik se întoarse şi-l privi în faţă pe tânărul care era, acum, deţinătorul tuturor visurilor distilate pe calea ce avea s-o urmeze Casa Corrino.

— Biserica şi statul, Prinţe, credinţa şi raţionamentul ştiinţific, mai mult chiar: tradiţia şi progresul — toate acestea îşi găsesc împăcare în învăţăturile lui Muad'Dib. El a spus că nu există contrarii absolute, decât în credinţa oamenilor şi, uneori, în visele lor. Viitorul poate fi descoperit în trecut şi amândouă fac parte dintr-un întreg.

În pofida îndoielilor pe care nu le putea risipi, Farad'n fu impresionat. Percepuse în vocea lui Tyekanik o notă de sinceritate şovăitoare, ca şi cum sardaukarul ar fi vorbit împotriva unor constrângeri lăuntrice.

— Şi pentru asta mi-ai adus acest... ghicitor în vise?

— Da, Prinţe. Poate că visele Domniei-Tale pătrund în Timp. Îţi regăseşti conştiinţa fiinţei interioare când recunoşti universul ca un întreg coerent. Visele Domniei-Tale... cum să zic...

— Dar nu dau nici o importanţă viselor mele, protestă Farad'n. Mi se par curioase şi-atâta tot. Nu mi-am închipuit niciodată că tu…

— Prinţe, nimic din ceea ce faci nu poate fi lipsit de importanţă.

— Mă flatezi, Tyek. Chiar crezi că omul tău e în stare să pătrundă în inima marilor mistere?

— Cred, Prinţe.

— Atunci, hai să-i facem în ciudă mamei.

— Eşti de acord să-l vezi?

— Evident — de vreme ce l-ai adus ca s-o contrariezi pe mama.

Mă ia peste picior? se întrebă Tyekanik. Apoi spuse:

— Trebuie să-ţi atrag atenţia că bătrânul poartă o mască. Este o invenţie ixiană care le îngăduie nevăzătorilor să vadă cu pielea.

— E orb?

— Da, Prinţe.

— Ştie cine sunt?

— I-am spus, Prinţe.

— Bine. Să mergem la el.

— Dacă Domnia-Ta binevoieşte să aştepte o clipă, am să-l aduc îndată aici.

Farad'n privi grădina din jurul fântânii şi zâmbi. Era un loc la fel de bun ca oricare altul pentru această nerozie.

— I-ai spus ce-am visat? întrebă el.

Numai în linii mari, Prinţe. Te va ruga să-i relatezi personal.

— Ah, foarte bine. Am să aştept aici. Du-te şi adu-l.

Farad'n se întoarse cu spatele şi-l auzi pe Tyekanik depărtându-se în grabă. În dosul boscheţilor se întrezărea un grădinar care tundea tufele — vârful unei bonete cafenii, fulgerarea foarfecelui deasupra frunzelor verzi. Mişcarea era hipnotică.

Povestea asta cu visele e absurdă, gândi Farad'n, *Tyek a greşit asumându-şi această iniţiativă fără să mă consulte. Oricum, e ciudata pasiunea asta subită pentru religie, la vârsta lui. Şi, acum, se interesează de vise!*

Din spate auzi zgomot de paşi. Mersul hotărât, familiar, al lui Tyekanik şi un umblet mai domol, târşâit. Farad'n se întoarse şi privirea lui se opri asupra oniromantului. Masca ixiană era un fel

de voal negru opac, care-i acoperea faţa, de la frunte până sub bărbie. Masca nu avea deschizături pentru ochi. Dac-ar fi fost să te iei după reclama ixienilor, întreaga mască era un mare ochi unic.

Tyekanik se opri la doi paşi de Farad'n, în timp ce bătrânul se apropie la mai puţin de un pas.

— Tălmăcitorul de vise, rosti Tyekanik.

Farad'n înclină scurt din cap.

Bătrânul mascat tuşi surd şi adânc, de parcă ar fi vrut să-şi dreagă glasul de la nivelul stomacului. Farad'n simţi mirosul de mirodenie înăcrită pe care-l degaja mantia lungă, de culoare gri, care-i acoperea trupul.

— Masca aceea chiar face parte din carnea dumitale? întrebă Farad'n, conştient că încerca să întârzie deschiderea discuţiei despre vise.

— Când o port, da, răspunse bătrânul cu un glas în care răzbătea o vibraţie amară şi un infim accent fremen. Visul, spuse apoi. Povesteşte-mi-l.

Farad'n dădu din umeri. *De ce nu?* Doar pentru asta îl adusese Tyek pe moşneag. Sau nu? Îndoielile îl năpădiră din nou. Întrebă:

— Practici, într-adevăr, oniromanţia?

— Am venit să-ţi interpretez visul, Puternice Domn.

Din nou, Farad'n ridică din umeri. Personajul acesta mascat îl făcea să se simtă nervos. Îi aruncă o privire lui Tyekanik, care stătea nemişcat, cu braţele încrucişate, cu ochii la fântâna înconjurată de trandafiri.

— Visul, insistă bătrânul.

Farad'n respiră adânc şi începu să-şi povestească visul. Pe ură ce povestea, cuvintele îi veneau din ce în ce mai uşor. Vorbi despre apa care curgea la deal, spre izvor, despre lumile care i se învârtejau în cap ca nişte atomi, despre şarpele care se preschimba în vierme de nisip şi exploda într-un nor de praf. Evocarea şarpelui, constată cu surprindere, îl supuse la un efort. Îl inhiba o repulsie îngrozitoare şi asta avu darul să-l înfurie în timp ce vorbea.

Bătrânul rămase tăcut şi impasibil până când Farad'n îşi isprăvi relatarea. Vălul negru a! măştii se mişca uşor, în ritmul respiraţiei sale. Farad'n aşteptă câteva clipe, dar, cum tăcerea se prelungea, sfârşi prin a întreba:

— Ei, n-ai de gând să-mi interpretezi visul?
— L-am interpretat, răspunse bătrânul şi vocea lui părea să vină de la o distanţă enormă.
— Şi?
Farad'n sesiză nota stridentă din propriul său glas, care trăda tensiunea creată de relatarea visului.
Bătrânul continua să tacă.
— Vorbeşte!
De data aceasta, glasul Prinţului fu mânios.
— Am spus că am venit să interpretez, zise bătrânul. N-am spus că-ţi voi împărtăşi interpretarea.
Tyekanik reacţionă brusc, coborând braţele, cu pumnii strânşi, şi mârâind:
— Cum?
— N-am zis că voi dezvălui interpretarea mea, rosti bătrânul.
— Mai vrei bani? întrebă Farad'n.
— N-am cerut plată când am fost adus aici.
Răspunsul avea o demnitate glacială care reuşi să îmblânzească mânia lui Farad'n. Bătrânul era curajos, nimic de zis. Era imposibil să nu ştie că nesupunerea putea să-l coste viaţa.
— Dă-mi voie, Prinţe, interveni Tyekanik în clipa în care Farad'n se pregătea sa vorbească. Apoi, întorcându-se spre bătrân, întrebă: Vrei să ne spui pentru ce refuzi să dezvălui interpretarea dumitale?
— Da, Domniile-Voastre. Visul îmi spune că n-ar avea nici un rost să explic asemenea lucruri.
Farad'n nu se mai putu abţine.
— Vrei să spui că semnificaţia visului mi-e deja cunoscută?
— Poate că ţi-e cunoscută, Domnia-Ta, dar nu la asta m-am referit.
Tyekanik veni lângă Farad'n. Amândoi îl priviră aprig pe bătrân.
— Explică-te! zise sardaukarul.
— Chiar aşa, întări Farad'n.
— Dacă m-aş apuca să vorbesc despre visul acesta, să explorez aspectele legate de apă şi praf, de şerpi şi viermi, să analizez atomii care se învârtesc în capul Domniei-Tale ca şi într-al meu... ah, Puternice Domn, cuvintele mele n-ar putea decât să te zăpăcească şi ai pretinde că n-am înţeles.

— Te temi că vorbele dumitale ar putea să mă mânie?
— Domnia-Ta! Eşti deja mânios.
— N-ai încredere în noi? întrebă Tyekanik.
— Eşti pe-aproape, Domnia-Ta. N-am încredere în Domniile-Voastre pentru că Domniile-Voastre n-aveţi încredere în Domniile-Voastre.
— Întinzi prea mult coarda, mârâi Tyekanik. Unii şi-au găsit moartea pentru insulte mai puţin grave ca asta.
Farad'n încuviinţă:
— Nu ne stârni furia.
— Consecinţele fatale ale furiei celor din Casa Corrino sunt bine cunoscute, Prinţe de Salusa Secundus, spuse bătrânul.
Tyekanik puse o mână liniştitoare pe braţul lui Farad'n.
— Încerci să ne provoci ca să-ţi facem de petrecanie? întrebă el.
Farad'n nu se gândise la asta şi simţi un fior rece la gândul implicaţiilor unei asemenea atitudini. Bătrânul acesta, care-şi spunea Propovăduitorul... era mai mult decât ce părea a fi? Ce consecinţe ar fi putut avea moartea lui? Martirii puteau să devină creaţii periculoase.
— Mă îndoiesc că m-aţi omorî, indiferent ce v-aş spune, replică Propovăduitorul. Cred că-mi cunoşti valoarea, Bashare, şi o va fi bănuind şi Prinţul Domniei-Tale.
— Refuzi categoric să tălmăceşti visul? insistă Tyekanik.
— *L-am tălmăcit.*
— *Ş*i nu vrei să dezvălui ce vezi în el?
— Îmi găseşti vină, Domnia-Ta?
— Ce valoare ai putea avea în ceea ce mă priveşte? întrebă Farad'n.
Propovăduitorul ridică mâna dreaptă.
— Ajunge să fac un semn, ca Duncan Idaho să vină la mine şi să-mi dea ascultare.
— Ce mai e şi fanfaronada asta? se miră Farad'n.
Dar Tyekanik clătină din cap, amintindu-şi disputa sa cu Wensicia.
— S-ar putea să aibă dreptate, Prinţe. Propovăduitorul acesta are o mulţime de adepţi pe Dune.
— De ce nu mi-ai spus că vine de acolo? întreba Farad'n.
Înainte ca Tyekanik să poată răspunde, Propovăduitorul se adresă Prinţului:

— Nu trebuie să te simţi vinovat pentru Arrakis, Puternice Domn. Nu eşti decât un produs al epocii Domniei-Tale. E cea mai bună pledoarie pentru un om copleşit de sentimentul culpabilităţii.

— Sentimentul culpabilităţii! exclamă ultragiat Farad'n.

Propovăduitorul se mulţumi să ridice din umeri.

În mod straniu, gestul îl făcu pe Farad'n să treacă brusc de la mânie la amuzament. Izbucni într-un hohot de râs, atrăgându-şi privirea uimită a lui Tyekanik. Apoi spuse:

— Află că-mi placi, Propovăduitorule.

— Plăcerea-i de partea mea, Prinţe, răspunse bătrânul.

Înăbuşindu-şi un chicot, Farad'n zise:

— O să-ţi găsim un apartament, aici, în palat. Vei fi tălmăcitorul meu oficial de vise — deşi n-ai tălmăcit absolut nimic. Şi vei fi consilierul meu în materie de Dune, E un loc care mă interesează în cea mai mare măsură.

— Asta nu se poate, Prinţe.

Farad'n simţi că mânia începe să-i dea iarăşi târcoale. Ochii săi scânteiară în timp ce fixau masca neagră de pe faţa bătrânului.

— Şi de ce, mă rog, dacă nu ţi-e cu supărare?

— Prinţe, interveni Tyekanik, punând din nou mâna pe braţul lui Farad'n.

— Ce-i, Tyek?

— L-am adus aici printr-un contract încheiat cu Ghilda. Trebuie să se întoarcă pe Dune.

— Sunt chemat înapoi, pe Arrakis, zise Propovăduitorul.

— Cine te cheamă?

— O putere mai mare decât a Domniei-Tale, Prinţe.

Farad'n îi aruncă o privire întrebătoare lui Tyekanik.

— E un spion Atreides?

— Puţin probabil, Prinţe. Alia a pus o recompensă pe capul lui.

— Dacă nu Atreizii, atunci cine te cheamă? i se adresă din nou Farad'n Propovăduitorului,

— O putere mai mare decât a Atreizilor.

Farad'n râse batjocoritor. Toate astea nu erau decât stupidităţi mistice. Cum de se lasă Tyek prostit de asemenea aiureli? Propovăduitorul era *chemat!* De vreun vis, fără doar şi poate. Ce importanţă puteau avea nişte vise?

— A fost o pierdere de vreme, Tyek, spuse el. Pentru ce m-ai făcut să mă pretez la această... la această farsă?

— Miza a fost dublă, Prinţe. Acest ghicitor în vise mi-a promis că va face din Duncan Idaho agentul Casei Corrino. Tot ce a cerut a fost să te vadă ca să interpreteze visul Domniei-Tale.

Şi Tyekanik adăugă în sinea lui: *Sau, cel puţin, asta i-a spus Wensiciei!* Noi îndoieli îşi făcură loc în cugetul lui.

— De ce dai atâta importanţă visului meu, bătrâne? întrebă Farad'n.

— Visul Domniei-Tale îmi confirmă că evenimente mari se îndreaptă spre o concluzie logică, răspunse Propovăduitorul. Trebuie să mă întorc cât mai degrabă.

Pe un ton zeflemitor, Farad'n zise:

— Şi vei rămâne impenetrabil, fără să-mi dai măcar o povaţă?

— Poveţele, Prinţe, sunt o marfă periculoasă. Dar am să-mi permit câteva vorbe pe care poţi să le iei drept povaţă sau drept ce vei crede de cuviinţă.

— Te rog.

— Ocârmuirile pot să se înalţe şi să se prăbuşească din motive ce par lipsite de însemnătate, Prinţe. Evenimente mărunte! O ceartă între două femei... direcţia din care bate într-o zi vântul... un strănut, o tuse, lungimea unui veşmânt sau pătrunderea întâmplătoare a unui fir de nisip în ochiul unui curtean. Nu întotdeauna preocupările majore ale miniştrilor imperiali sunt cele care imprimă cursul istoriei, după cum nu predicile preoţilor sunt cele care conduc mâinile Domnului.

Fără să-şi explice de ce, Farad'n se simţi profund tulburat de aceste cuvinte.

Pe Tyekanik însă îl intrigase un singur cuvânt. Pentru ce vorbise Propovăduitorul despre... veşmânt? Gândurile lui Tyekanik se duseseră imediat la veşmintele imperiale trimise gemenilor Atreides şi la tigrii dresaţi să atace. Nu cumva era un avertisment subtil din partea bătrânului? Cât de multe ştia?

— Şi care-i povaţa? întrebă Farad'n.

— Dacă vrei să reuşeşti, spuse Propovăduitorul, trebuie să-ţi reduci strategia la punctul ei de aplicare. Unde se aplică o strategie? Într-un anumit loc şi cu gândul la un anumit popor. Dar chiar şi când te ocupi de fiecare amănunt, tot va exista un detaliu infim şi lipsit de o semnificaţie directă, care îţi va scăpa.

Strategia Domniei-Tale, Prinţe, se poate reduce la ambiţiile soţiei unui guvernator regional?

Cu voce glacială, Tyekanik îl întrerupse:

— Ce-i tot dai cu strategia, Propovăduitorule? Ce trebuie să înţeleagă Prinţul din asta?

— E îndemnat să aspire la tron, zise Propovăduitorul. Îi urez noroc, dar îi va trebui mult mai mult decât noroc.

— Astea-s vorbe periculoase, spuse Farad'n. Cum de cutezi să rosteşti asemenea vorbe?

— Ambiţiile tind să nu ţină seama de realităţi, răspunse Propovăduitorul. Cutez să rostesc asemenea vorbe fiindcă te afli la o răscruce. Ai putea să devii cineva. Dar, în momentul de faţă, eşti înconjurat de cei ce nu caută justificări morale, de sfetnici interesaţi doar de strategie. Eşti tânăr, puternic şi dârz, dar îţi lipseşte o anumită educaţie înaltă, gratie căreia caracterul Domniei-Tale ar putea evolua. Şi e păcat, fiindcă suferi de slăbiciuni ale căror dimensiuni le-am descris.

— Ce vrei să spui? întrebă Tyekanik.

— Vorbeşte clar, spuse Farad'n. La ce slăbiciuni te referi?

— Nu te-ai gândit câtuşi de puţin ce fel de societate ţi-ar fi mai prielnică, răspunse Propovăduitorul. Nu iei în considerare speranţele supuşilor Domniei-Tale. Nici măcar forma Imperiului pe care îl urmăreşti nu-i conturată în închipuirile Domniei-Tale. (Îşi întoarse faţa mascată spre Tyekanik.) Ochii voştri sunt aţintiţi spre putere, nu spre foloasele ei subtile şi primejdiile ei. De aceea, viitorul vostru e plin de cele mai evidente necunoscute: certuri între femei, tusete şi zile cu vânt. Cum să creezi o epocă, dacă nu poţi să desluşeşti fiecare detaliu? Forţa minţii nu vă va folosi la nimic. În asta constă slăbiciunea voastră.

Vreme de câteva clipe îndelungate, Farad'n îl observă pe bătrân, cugetând la implicaţiile profunde ale ideilor exprimate de el, la persistenţa unor concepte atât de discreditate. Morala! Obiectivele sociale! Acestea erau mituri, bune de pus alături de credinţă, într-o mişcare ascendentă a evoluţiei.

— Destul cu vorbele, rosti brusc Tyekanik. Ce-i cu preţul despre care ne-am înţeles, Propovăduitorule?

— Duncan Idaho este al vostru, răspunse bătrânul. Aveţi grijă cum îl folosiţi. E un giuvaer inestimabil.

— Oh, avem o misiune pe măsura lui, îl încredinţă Tyekanik,

apoi se uită la Farad'n. Ne putem retrage, Prinţe?

— Să-şi ia catrafusele până nu mă răzgândesc, spuse Farad'n şi, fulgerându-l cu privirea, adăugă: Nu-mi place cum te-ai folosit de mine, Tyek!

— Iartă-l, Prinţe, interveni Propovăduitorul. Credinciosul Domniei-Tale Bashar îndeplineşte voia lui Dumnezeu fără să-şi dea seama.

Se înclină scurt, apoi se întoarse şi plecă, urmat în grabă de Tyekanik.

Iar Farad'n, privind siluetele lor ce dispăreau la capătul aleii, gândi: *Trebuie să văd ce-i cu religia asta la care s-a convertit Tyek.* Şi, cu un zâmbet dezamăgit: *Ce mai tălmăcitor de vise! Dar ce contează? Visul meu n-are nici o importanţă.*

Şi a avut viziunea unei armuri. Atrium nu era pielea sa şi era mai dură ca plastoţelul. Nimic nu putea pătrunde prin această armură — nici cuţitul, nici otrava, nici nisipul, nici praful deşertului sau arşiţa sa deshidratantă. Mâna lui dreaptă avea puterea furtunii Coriolis de a cutremura pământul şi a-l preface în praf şi pulbere. Ochii lui erau aţintiţi asupra Potecii de Aur şi în mâna stângă ţinea sceptrul stăpânirii absolute. Iar dincolo de Poteca de Aur, ochii lui vedeau eternitatea şi el ştia că eternitatea era hrana sufletului său şi a cărnii sale nemuritoare.

Heighia, Visul Fratelui Meu, din **Cartea Ghanimei**

— ÎN CEEA CE MĂ PRIVEŞTE, ar fi mai bine să nu ajung Împărat, spuse Leto. O, nu vreau să zic că am comis greşeala

tatălui meu şi că am iscodit viitorul cu ajutorul unui pahar de mirodenie. Vorbesc din punct de vedere strict egoist. Sora mea şi cu mine avem neapărat nevoie de o perioadă de libertate pentru a ne deprinde cu ceea ce suntem.

Tăcu şi o privi întrebător pe Doamna Jessica. Îşi expusese părerea după cum se înţelesese cu Ghanima. Care avea să fie reacţia bunicii lor?

În lumina slabă a licurigloburilor din cameră, Jessica scrută chipul nepotului ei. Erau abia zorii celei de-a doua zile de când sosise la Sietch Tabr şi-i şi parveniseră rapoarte alarmante despre noaptea de veghe a gemenilor. Ce-aveau de gând? Nu dormise deloc bine şi simţea muşcătura acidă a oboselii, care-i cerea să coboare de la hipernivelul la care se menţinuse pentru a face faţă tuturor necesităţilor imperioase ce o solicitaseră după momentul crucial de la spaţioport. Sietchul acesta rămăsese sietchul coşmarurilor ei, dar, afară, deşertul nu mai era cel pe care şi-l amintea. *De unde apăruseră toate florile?* Aerul din cavernă i se părea prea umed. Iar tineretul, neglijent cu disciplina distraiului.

— Şi ce anume eşti tu, copile, de ai nevoie de timp ca să înveţi despre tine însuţi? întrebă ea.

Leto clătină din cap, încet, conştient de stranietatea acestui gest de adult la trupul unui copil, reamintindu-şi că femeia din faţa lui trebuia menţinută într-o situaţie de dezechilibru.

— În primul rând, spuse el, nu sunt copil. A, sigur... (Îşi atinse pieptul.) Acesta-i un corp de copil, fără-ndoială. Dar *eu* nu sunt copil.

Jessica îşi muşcă buza superioară, fără să-i pese că-şi dezvăluia tulburarea. Ducele ei, care pierise cu atât de mult timp în urmă pe această planetă blestemată, obişnuia să râdă când îi surprindea acest tic. *"Singurul tău răspuns cu adevărat sincer, îmi arată că eşti tulburată şi mă îndeamnă să stăvilesc frământarea acestor buze printr-un sărut".*

Iar acum, acest nepot, care purta numele Ducelui ei, îi provocă un şoc şi-o reduse la o tăcere în care nu mai auzea decât bătăile nebune ale inimii ei, doar zâmbind şi spunând.

— Eşti tulburată; îmi dau seama după cum îţi frământi buzele.

Jessica se văzu nevoită să apeleze la toate resursele educaţiei sale Bene Gesserit pentru a afişa o impresie de calm.

— Vrei să mă tachinezi?
— Să te tachinez? Nici pomeneală. Nu vreau decât să-ţi fie clar cât de mult ne deosebim. Dă-mi voie să-ţi amintesc de acea orgie de sietch petrecută cu mult timp în urmă, când Bătrâna Cucernică Maică ţi-a transmis toate vieţile ei şi toate amintirile ei. Acordându-se la persoana ta, ţi-a dat acel... acel lung şir de cârnăciori, fiecare cârnăcior fiind o persoană. Ele mai există încă în tine. Aşa că trebuie să ştii câte ceva din ceea ce trăim noi, Ghanima şi cu mine.
— Şi Alia? întrebă ea, încercând să-l testeze.
— N-ai discutat deja despre asta cu Ghanima?
— Acum discut cu tine.
— Foarte bine. Alia a refuzat ce era şi-a devenit ceea ce se temea cel mai mult. *Trecutul lăuntric* nu poate fi surghiunit în inconştient. Demersul acesta este periculos pentru orice om, dar pentru noi, pre-născuţii, e mai rău decât moartea. Asta-i tot ce am de comentat despre Alia.
— Vasăzică, nu eşti copil...
— Am milioane de ani. Lucrul acesta impune adaptări pe care nici o altă fiinţă umană n-a trebuit să le facă.
Jessica încuviinţă cu o mişcare a capului. Se simţea mai calmă, acum, însă şi mai prudentă decât fusese cu Ghanima. Dar unde era Ghanima? De ce venise Leto de unul singur?
— Ei bine, bunico, i se adresă el brusc, suntem Monstruozităţi sau suntem marea speranţă a Atreizilor?
Jessica ignoră întrebarea.
— Unde e sora ta?
— O reţine pe Alia ca să nu ne deranjeze. E necesar. Dar Ghani nu ţi-ar putea spune nimic în plus faţă de ce ţi-am spus eu. N-ai remarcat asta ieri?
— Ce-am remarcat ieri e treaba mea. La ce bun bălmăjelile astea despre Monstruozitate?
— Bălmăjeli? Nu mă lua cu ipocrizii Bene Gesserit, bunico. Ţi le pot servi înapoi, cuvânt cu cuvânt, extrăgându-le din propriile tale amintiri. Am nevoie de ceva mai mult decât frământarea buzelor.
Jessica scutură din cap, percepând răceala acestei... *persoane* care avea sângele ei. Resursele de care dispunea Leto erau impresionante. Încercând să se pună la acelaşi diapazon cu el, întrebă:

— Ce ştii despre intenţiile mele?
Leto strâmbă din nas.
— Nu-i nevoie să investighezi dacă am făcut greşeala tatălui meu. N-am privit dincolo de ograda noastră de timp — cel puţin nu în mod deliberat. Cunoaşterea absolută a viitorului trebuie lăsată la nivelul acelor momente *déjà vu* de care poate avea parte orice om. *Cunosc* capcana preştiinţei. Viaţa tatălui meu îmi spune tot ce trebuie să ştiu în această privinţă. Nu, bunico: a cunoaşte cu desăvârşire viitorul înseamnă a rămâne cu desăvârşire prins în capcana sa. Iar timpul se năruie. Prezentul devine viitor. Nu... eu am nevoie de ceva mai multă libertate.
Jessica îşi simţi limba zvâcnind de vorbe ce nu puteau fi rostite. Cum i-ar fi putut da vreun răspuns pe care el să nu-l cunoască deja? Era monstruos! *El este eu! El este Leto, cel pe care l-am iubit!* Gândul acesta o cutremură. Pentru o clipă, se întrebă dacă acest chip de copil nu s-ar putea transforma spre a readuce la viaţă... *Nu!*
Leto lasă capul în jos, privindu-şi bunica pe sub sprâncene. Da, putea fi, totuşi, manipulată.
— Când te gândeşti la preştiinţă, reluă el, şi sper că asta ţi se întâmplă rar, probabil că nu te deosebeşti cu nimic de toţi ceilalţi. Cei mai mulţi dintre oameni îşi imaginează ce grozav ar fi să ştie care va fi cursul de mâine pe piaţa pieilor de balenă. Sau dacă vreun Harkonnen va reveni cândva la cârma planetei Giedi Prim. Dar, desigur, *noi* îi cunoaştem pe Harkonneni fără a avea nevoie să recurgem la preştiinţă, nu-i aşa, bunico?
Jessica refuză să muşte momeala. Bineînţeles că Leto ştia de existenţa blestematului de sânge Harkonnen care-i curgea prin vene.
— Cine e Harkonnen? întrebă el, insinuant. Cine este Rabban Bestia? Oricare dintre noi doi, nu? Dar mă abat de la subiect. Vreau să vorbesc despre mitui popular al preştiinţei: cunoaşterea *absolută a* viitorului! A tot ce va fi să fie! Ce averi s-ar putea construi — sau distruge — cu o asemenea cunoaştere absolută! Aşa gândeşte gloata. Crede că, dacă puţin e bun mult trebuie să fie şi mai bun. Grozav! Dar ce cadou diabolic ar fi să-i oferi cuiva scenariul complet al vieţii sale, cu toate dialogurile şi indicaţiile scenice, până-n secunda morţii. Ce monotonie înfiorătoare! Să retrăieşti, clipă de clipă, până la sfârşitul vieţii, ceea ce ţi-e deja cunoscut. Fără nici o abatere. Ştiind dinainte fiecare reacţie,

fiecare cuvinţel, repetând totul întocmai, întruna şi-ntruna şi-ntruna... (Clătină din cap.) Nu... Ignoranţa are avantajele ei. Eu unul mă rog din tot sufletul pentru un univers al surprizelor!

Ascultând această adevărată tiradă, Jessica fu uluită să constate cât de mult semănau ticurile verbale şi intonaţia lui Leto cu ale tatălui său — ale fiului ei. Ba chiar şi ideile: erau lucruri pe care le-ar fi putut rosti Paul.

— Îmi aminteşti de tatăl tău, spuse ea.

— În mod dureros?

— Întrucâtva, dar este şi liniştitor să constat că el continuă să trăiască în tine.

— Prea puţin înţelegi cum continuă el să trăiască în mine.

Dincolo de intonaţia neutră, Jessica percepu o undă de amărăciune. Înalţă capul şi înfruntă privirea nepotului ei.

— Sau cum trăieşte în mine Ducele tău, urmă Leto. Bunico, Ghanima este *tu!* Într-o asemenea măsură, încât viaţa ta nu are pentru ea nici un secret până în clipa în care l-ai născut pe tatăl nostru. Şi eu! Ce catalog de amintiri carnale sunt! Câteodată este aproape insuportabil! Ai venit aici să ne judeci? S-o judeci pe Alia? Mai degrabă trebuie să te judecăm noi pe tine!

Jessica se scotoci în căutarea unui răspuns, dar nu găsi nici unul. Ce voia Leto? Pentru ce insista atât asupra deosebirii lui? Căuta cu tot dinadinsul să fie respins? Ajunsese în situaţia Aliei — Monstruozitate?

— Eşti neliniştită, rosti el.

— Sunt, răspunse ea şi-şi îngădui o ridicare neputincioasă din umeri. Da, sunt neliniştită — din motive pe care le cunoşti cât se poate de bine. Sunt sigură că ai explorat educaţia mea Bene Gesserit. Ghanima a recunoscut c-a făcut-o. Ştiu că... a făcut-o şi Alia. Cunoaşteţi consecinţele *deosebirii* voastre.

Leto o privi cu o intensitate tulburătoare.

— Aproximativ, dar n-am luat-o pe calea asta cu tine, replică ei şi ea percepu în vocea lui o urmă din propria ei oboseală. Ştim ce înseamnă frământarea buzelor tale la fel de bine cum o ştia iubitul tău. Putem să ne amintim oricând fiecare şoaptă de dragoste pe care ţi-a murmurat-o vreodată Ducele tău. Fără-ndoială că, din punct de vedere intelectual, ai acceptat de mult asta. Dar te previn că acceptarea intelectuală nu-i de ajuns. Dacă vreunul dintre noi doi devine Monstruozitate, asta poate să se întâmple şi datorită prezenţei tale cu noi! A tatei... sau a

mamei! Ori a ducelui tău! Oricare dintre voi este în măsură să ne posede — şi situaţia noastră ar fi aceeaşi.

Jessica îşi simţi pieptul arzând, ochii umezi.

— Leto...

Se poticni, căci era pentru prima oară când îşi îngăduia să rostească acest nume. Constată că durerea nu era atât de chinuitoare pe cât îşi imaginase şi se sili să continue:

— Ce vrei de la mine?

— Aş vrea s-o învăţ ceva pe bunica mea.

— Ce să mă-nveţi?

— Azi-noapte, Ghani şi cu mine am jucat rolurile mamei şi-al tatălui până la punctul la care era cât pe ce să fim distruşi, dar am aflat multe. Există lucruri ce pot fi cunoscute, dacă sesizezi bine toate condiţiile. Unele acţiuni pot fi prezise. Ei bine, în ceea ce-o priveşte pe Alia... este aproape sigur că pune la cale răpirea ta.

Jessica clipi, şocată de bruscheţea acuzaţiei. Cunoştea, totuşi, stratagema aceasta, la care ea însăşi recursese de multe ori: angajai interlocutorul pe făgaşul unui anumit raţionament, apoi introduceai un element şocant, de pe un făgaş total diferit. Cu o inspiraţie adâncă, îşi redobândi calmul.

— Ştiu ce-a făcut Alia... ce *este* Alia, dar...

— Bunico, fie-ţi milă de ea. Foloseşte-ţi şi inima, la fel ca inteligenţa. Ai mai făcut-o şi altădată. Reprezinţi o ameninţare iar Alia vrea imperiul doar pentru ea — sau, cel puţin, asta vrea ceea ce a devenit ea.

— De unde să ştiu că astea nu-s vorbele unei alte Monstruozităţi?

Leto strânse din umeri.

— Aici trebuie să faci apel la inimă. Ghani şi cu mine ştim cum s-a produs căderea ei. Nu-i uşor să te adaptezi la vacarmul mulţimilor interioare. Suprimă-le ego-urile şi vor da năvală, în masă, ori de câte ori vei invoca o memorie. Iar într-o zi... (Se opri, îşi înghiţi nodul din gât.) Într-o zi, careva din haita aceea lăuntrică, unul mai puternic, va hotărî că-i timpul să împărtăşească şi carnea.

— Dar nu există cale de împotrivire? întrebă Jessica, deşi se temea de răspuns.

— Noi credem că s-ar putea să existe... Da. Trebuie să evităm excesul de mirodenie, asta e esenţial. Şi nu trebuie să

suprimăm cu totul trecutul. Trebuie să-l folosim, să-l transformăm într-un amalgam. În cele din urmă, trebuie să-i amestecăm pe toţi cei dinlăuntru în noi înşine. Fireşte, în clipa aceea nu vom mai fi chiar cei dintru început... *dar nu vom fi posedaţi.*

— Ai pomenit de-un complot având drept scop răpirea mea.

— E limpede. Wensicia nutreşte ambiţii pentru fiul ei. Alia le nutreşte pe ale ei însăşi, iar...

— Alia şi Farad'n?

— Asta nu se ştie, dar, în momentul de faţă, Alia şi Wensicia se înscriu pe traiectorii paralele. Wensicia are o soră în anturajul Aliei. Ce poate fi mai simplu decât un mesaj care...

— Ai ştiinţă de un asemenea mesaj?

— Ca şi cum l-aş fi văzut şi i-aş fi citit fiecare cuvânt.

— Dar nu ai văzut un astfel de mesaj.

— Nici n-am nevoie. Mi-e de ajuns să ştiu că toţi Atreizii se află aici, pe Arrakis. Toată apa într-o singură cisternă.

Făcu un gest larg cu mâna, înglobând întreaga planetă.

— Casa Corrino n-ar îndrăzni să ne atace aici!

— Dar dacă ar face-o, Alia n-ar avea decât de profitat.

Ironia din glasul lui o irită pe Jessica.

— N-o să-mi dea mie lecţii tocmai nepotul meu!

— Atunci, fir-ar să fie, femeie, încetează să mă mai consideri nepotul tău! Consideră că sunt *Ducele Leto!*

Tonul, expresia feţei, până şi mişcarea nervoasă a mâinii fură atât de veridice, încât Jessica amuţi, năucită.

Cu voce seacă, îndepărtată, el adăugă:

— Am încercat să te pregătesc. Măcar atâta lucru să recunoşti.

— De ce-ar plănui Alia răpirea mea?

— Pentru a acuza Casa Corrino, bineînţeles.

— Nu pot să cred una ca asta. Chiar şi din partea ei, ar fi ceva prea... monstruos! Şi prea periculos! Cum ar putea reuşi fără... Nu, nu pot crede aşa ceva!

— Când se va întâmpla, ai să crezi. Ahh, bunico... Ghani şi cu mine n-avem decât să tragem cu urechea la vocile din noi ca să *ştim.* Simplă măsură de apărare. Altfel cum am putea să ghicim toate greşelile care se comit în jurul nostru?

— Nu accept nici măcar pentru o secundă ideea că răpirea ar putea intra în planul Aliei de...

— Zei din adâncuri! cum e posibil ca o Bene Gesserit să fie

atât de mărginită? Întregul Imperiu bănuieşte pentru ce te afli aici. Propagandiştii Wensiciei abia aşteaptă să te discrediteze. Alia nu poate permite să se întâmple asta. Eşecul tău ar putea să însemne o lovitură de moarte pentru Casa Atreides.

— Ce bănuieşte întregul Imperiu?

Pronunţase cuvintele cu cea mai mare răceală, ştiind că nu putea să manipuleze acest *non-copil* cu nici unul dintre tertipurile Glasului.

— Doamna Jessica pune la cale cuplarea celor doi gemeni! rosti printre dinţi Leto. Asta vrea Comunitatea. Incestul!

Pleoapele Jessicăi se zbătură.

— Un zvon nefondat, zise ea, apoi înghiţi anevoie. Bene Gesseritul nu va tolera ca un asemenea zvon să se răspândească pe cuprinsul Imperiului. Mai avem încă oarece influenţă, nu uita.

— Zvon? Ce zvon? Este clar că aţi lăsat deschisă opţiunea împerecherii noastre. (Scutură din cap în momentul în care ea vru să intervină.) Nu încerca să negi. Lasă-ne să trecem de pubertate locuind în acelaşi cămin, cu *tine* în acest cămin, şi *influenţa* voastră n-o să valoreze mai mult decât o cârpă fluturată în faţa unui vierme de nisip.

— Ne crezi chiar atât de neghioabe?

— Ba bine că nu. Surorile nu-s decât o adunătură afurisită de babe zălude, care n-au fost niciodată în stare să gândească mai departe de preţiosul lor program genetic! Dar Ghani şi cu mine ştim de ce pârghie dispun. Poate că *voi* ne credeţi pe *noi* neghiobi!

— Pârghie?

— Surorile ştiu că eşti Harkonnen! Figurezi clar în registrele lor de reproducere: Jessica, fiica Tanidiei Neras cu Baronul Vladimir Harkonnen. Iată o informaţie care, divulgată *accidental,* te-ar putea pune cu botul pe...

— Crezi că Surorile ar fi în stare să se-njosească recurgând la şantaj?

— *Sunt sigur.* Oh, au ambalat totul foarte frumos. Te-au însărcinat să verifici zvonurile care circulă în legătură cu fiica ta. Ţi-au alimentat curiozitatea şi temerile. Au făcut apel la simţul responsabilităţii tale, te-au făcut să te simţi vinovată pentru că ai dat bir cu fugiţii, pe Caladan. Şi ţi-au oferit şansa de a-ţi *salva* nepoţii.

Jessica nu putu decât să-l privească lung, în tăcere. S-ar fi zis că Leto trăsese cu urechea la fiecare dintre întrevederile furtunoase cu Superioarele ei din fruntea Comunităţii. Se simţea complet subjugată de cuvintele lui şi-şi dădu seama că începe să-l creadă în privinţa planului Aliei de-a o răpi.

— Problema, bunico, reluă el, este că am de luat o decizie dificilă. Trebuie să urmez mistica Atreizilor? Trebuie să trăiesc pentru supuşii mei... şi să mor pentru ei? Sau pot să aleg altă cale — una care mi-ar da posibilitatea să trăiesc mii de ani?

Involuntar, Jessica se trase înapoi. Vorbind dezinvolt, Leto atinsese un subiect aproape de neconceput pentru Bene Gesserit. Multe Cucernice Maici puteau să aleagă calea aceasta... sau s-o încerce. Manipularea chimiei interne stătea în puterea Surorilor iniţiate. Dar, dacă una singură ar fi optat pentru această cale, mai devreme sau mai târziu ar fi încercat toate. Iar existenţa atâtor femei care nu mai îmbătrânesc ar fi devenit imposibil de ascuns. Această cale le-ar fi adus la distrugere, fără doar şi poate. Omenirea, care-şi ducea traiul ei vremelnic, s-ar fi întors împotriva lor. Nu — lucrul acesta era de neconceput.

— Nu-mi place direcţia în care-ţi îndrepţi gândurile, spuse ea.

— Nu-mi înţelegi gândurile, replica el. Ghani şi cu mine... (Clătină din cap.) Alia a avut posibilitatea asta şi i-a dat cu piciorul.

— Eşti convins? Le-am informat deja pe Surori că Alia a apucat pe calea de neconceput. Uită-te la ea! N-a îmbătrânit nici măcar cu o zi de când am văzut-o ultima...

— Oh, asta!... (Cu un gest scurt al mâinii, excluse ideea bio-manipulării Bene Gesserit.) Eu vorbesc despre altceva -despre o perfecţiune a fiinţei care depăşeşte cu mult tot ce au realizat vreodată oamenii.

Jessica rămase fără glas, stupefiată de uşurinţa cu care Leto trecuse peste dezvăluirea pe care, la fel de uşor, i-o smulsese. Nu se putea să nu ştie că acel mesaj însemna condamnarea la moarte a Aliei. Şi, totuşi, chiar dacă folosea alţi termeni, Leto nu putea vorbi decât de comiterea aceluiaşi grav delict. Nu era conştient de pericolul vorbelor sale?

— Aştept o explicaţie, rosti ea în cele din urmă.

— Cum? Nu pot nici măcar să încep să-ţi explic, decât dacă

ai înţelege că Timpul nu este ceea ce pare a fi. Tata a bănuit acest lucru. S-a aflat în pragul înţelegerii, dar a bătut în retragere. Acum e rândul nostru, al Ghanimei şi al meu.

— Insist să-mi explici, spuse Jessica.

Şi degetele ei apucară strâns acul otrăvit, ascuns sub o cută a robei. Era gom jabbarul, a cărui simplă înţepătură putea să ucidă în câteva secunde. *Surorile m-au prevenit că aş putea fi nevoită să-l folosesc,* gândi ea. Şi, numai la acest gând, muşchii braţului începură să-i tremure dintr-o dată. Mulţumi providenţei pentru faldurile largi ale veşmântului care-i acoperea trupul.

— Fie, rosti el, cu un suspin. Mai întâi, în legătură cu Timpul: nu există deosebire între zece mii de ani şi un an; nu există diferenţă între o sută de mii de ani şi durata unei bătăi de inimă. Nici o diferenţă. Acesta este primul adevăr în ceea ce priveşte timpul. Iar al doilea adevăr este: întregul univers, cu tot Timpul său, se află în mine.

— Ce mai e şi aiureala asta?

— Vezi? Nu înţelegi. Am să încerc să-ţi explic altfel. (Ridică mâna dreaptă şi gesturile îi însoţiră cuvintele.) Mergem înainte, venim înapoi.

— Cuvintele astea nu explică nimic!

— Exact, încuviinţă el. Există lucruri care nu se pot explica în cuvinte. Trebuie să le asimilezi fără cuvinte. Dar tu nu eşti pregătită pentru o asemenea aventură, după cum nu poţi să mă vezi când mă priveşti.

— Dar… mă uit drept la tine. Şi te văd!

Îl fulgeră din priviri. Formulările lui dezvăluiau cunoaşterea Codicelui Zensunnit, despre care învăţase şi ea în şcolile Bene Gesserit: jocul de cuvinte, menit să-l zăpăcească pe cel ce încearcă să înţeleagă filosofia.

— Se întâmplă lucruri care-ţi scapă de sub control, zise el.

— Şi cum explică asta… această *perfecţiune* care depăşeşte atât de mult orice altă experienţă umană?

El înclină capul.

— Amânarea bătrâneţii sau a morţii, prin folosirea melanjului sau prin acea ajustare savantă a echilibrului cărnii, de care vă temeţi pe bună dreptate voi, Bene Gesseritul, nu este decât o iluzie de control. Când umbli prin sietch, fie că alergi, fie că mergi la pas, traversezi sietchul. Iar această trecere a timpului este resimţită interior.

— La ce bun toată această jonglerie de cuvinte? Mi-au crescut măselele de minte mestecând asemenea absurdităţi, cu mult înainte de a se fi născut tatăl tău.

— Ţi-au crescut doar măselele.

— Vorbe! Vorbe!

— Ahhh, eşti foarte aproape!

— Ha!

— Bunico?

— Ce-i?

Leto aşteptă câteva clipe lungi, înainte de a rosti:

— Vezi? Încă mai poţi fi tu însăţi. (Îi zâmbi.) Dar nu poţi să vezi dincolo de umbre. Eu sunt aici. (Zâmbi din nou.) Tata s-a apropiat foarte mult de acest prag. Cât a trăit, a trăit, dar când a murit, n-a reuşit să moară.

— Ce vrei să zici?

— Arată-mi trupul lui!

— Crezi că acest Propovăduitor...

— Posibil, dar, chiar şi aşa, nu-i trupul lui.

— N-ai explicat nimic, rosti ea pe un ton acuzator.

— După cum te-am şi prevenit.

— Atunci ce rost...

— Tu ai cerut. Trebuie să ţi se demonstreze. Dar acum să revenim la Alia şi la planul ei de a te răpi ca să...

— Intenţionezi să faci lucrul de neconceput? îl întrerupse ea, strângând şi mai tare gom jabbarul ascuns.

— Vei fi călăul ei? întrebă el cu o blândeţe înşelătoare. Arătă cu degetul spre locul în care ea ascundea acul. Crezi că-ţi va da prilejul să-l foloseşti? Sau crezi că eu ţi-l voi da?

Jessica nu izbuti să-şi înghită nodul din gât.

— Ca să-ţi răspund la întrebare, reluă el, nu intenţionez să fac "lucrul de neconceput". Nu sunt atât de stupid. Dar mă uimeşti. Îndrăzneşti s-o judeci pe Alia. Bineînţeles c-a încălcat sfânta poruncă Bene Gesserit! La ce altceva te-aşteptai? Ai fugit de ea, ai lăsat-o aici pe post de regină, dar fără titlu. Cu toată puterea asta! Iar tu ai întins-o pe Caladan ca să-ţi lingi rănile în braţele lui Gurney. Mă rog, treaba ta. Dar cine eşti tu, ca s-o judeci pe Alia?

— Ascultă, n-am de gând să dis...

— Oh, mai taci!

Dezgustat, îşi luă privirile de la ea. Dar rostise cuvintele

folosind Glasul, instrumentul de dominaţie Bene Gesserit, reducând-o pe Jessica la tăcere ca şi când i-ar fi astupat gura cu palma. Şi ea gîndi: *Cine altcineva ar şti cum să mă neutralizeze folosind Glasul?* Pentru sentimentele ei rănite, era o circumstanţă atenuantă. Se servise în nenumărate rânduri de Glas împotriva altora, dar nu se gândise niciodată că ar putea fi supusă la rândul ei... că ar mai putea fi supusă... ca în anii de şcoală, când...

Leto întoarse din nou capul spre ea.

— Îmi pare rău, zise. Dar, întâmplător, ştiu cât de orbeşte eşti în stare să acţionezi când...

— Orbeşte? Eu?

Afirmaţia lui o ultragia mai mult chiar decât modul desăvârşit în care o subjugase cu Glasul.

— Da, tu, replică el. Orbeşte. Dacă ţi-a mai rămas un dram de onestitate, ar trebui să-ţi recunoşti măcar propriile reacţii. Te strig: "Bunico" şi răspunzi: "Ce-i?" Îţi pun lacăt la limbă. Invoc toate miturile tale Bene Gesserit. Nu-ţi ajunge? Priveşte în tine, aşa cum ai fost învăţată. Măcar atâta lucru poţi face pentru a-ţi...

— Cum îndrăzneşti?! Ce ştii tu despre...

Tăcu brusc. Bineînţeles că ştia!

— Priveşte în tine, ţi-am spus!

Vocea lui era poruncitoare.

Şi, din nou, vocea lui o subjugă. Se pomeni cu simţurile subit paralizate, cu răsuflarea accelerată. Dincolo de ceea ce mai putea să perceapă, se auzea o inimă bătând nebuneşte, un gâfâit... Dintr-o dată, îşi dădu seama că răsuflarea accelerată, inima înnebunită nu erau latente, nu erau ţinute în frâu de controlul ei Bene Gesserit. Cu ochii măriţi de uimire, şocată, îşi simţi propria carne supunându-se altor comenzi. Încet, îşi regăsi echilibrul, dar stupefacţia rămase. Acest *non-copil* cântase la ea ca la un instrument bine acordat... De-a lungul întregii lor conversaţii.

— Acum, rosti el, ştii cât de profund ai fost condiţionată de scumpele tale Surori Bene Gesserit.

Jessica nu putu decât să dea din cap. Încrederea ei în cuvinte era nimicită. Leto o silise să-şi privească în fată propriul ei univers fizic şi, din această confruntare, ieşise zdruncinată, cu mintea copleşită de o nouă cunoaştere. *"Arată-mi trupul lui!"*

Dar Leto îi arătase propriul ei trup, ca şi când ar fi fost un trup nou născut. Niciodată, din anii de şcoală petrecuţi pe Walach, din zilele îngrozitoare ce precedaseră venirea peţitorilor Ducelui, niciodată, de atunci, nu mai simţise o asemenea incertitudine cutremurătoare faţă de ceea ce-i rezerva viitorul.

— Te vei lăsa răpită, spuse Leto.

— Dar...

— N-avem ce discuta în privinţa asta, o întrerupse el. Trebuie să accepţi. Consideră că-i un ordin al Ducelui tău. Mai târziu, vei înţelege motivul. Ai să întâlneşti un elev deosebit de interesant.

Leto se ridică, dădu din cap.

— Unele acţiuni au sfârşit, dar n-au început, adăugă el. Altele încep, dar nu se sfârşesc. Totul depinde de poziţia în care se află observatorul.

Se întoarse şi părăsi încăperea.

În cea de-a doua anticameră, o întâlni pe Ghanima, care se grăbea spre apartamentele lor. Dând cu ochii de el, se opri şi spuse:

— Alia e ocupată cu Adunarea Credinţei.

Apoi aruncă o privire întrebătoare spre pasajul care ducea la apartamentul Jessicăi.

— A mers, zise Leto.

Atrocitatea este recunoscută ca atare atât de victimă cât şi de cel care o comite, precum şi de top cei ce au cunoştinţă de ea în indiferent ce măsură. Atrocitatea nu are scuze, nici circumstanţe atenuante. Ea nu echilibrează şi nu corectează niciodată trecutul Ea nu face decât să înarmeze viitorul pentru alte atrocităţi. Atrocitatea se perpetuează prin ea însăşi — o formă barbară de incest. Oricine comite o atrocitate, comite toate atrocităţile viitoare astfel

generate.

Apocrifele lui Muad'Dib

CURÂND DUPĂ ORA AMIEZII, când cei mai mulţi pelerini se împrăştiaseră în căutarea unui loc mai umbros sau a vreunei licori răcoritoare, Propovăduitorul pătrunse în marea piaţă de sub Templul Aliei. Mergea, condus de cel care-i ţinea loc de ochi, tânărul Assan Tariq. Într-un buzunar al mantiei sale largi, Propovăduitorul avea încă masca din voal negru pe care-o purtase pe Salusa Secundus. Îl amuza gândul că băiatul şi obrăzarul serveau aceluiaşi scop: camuflajul. Atât timp cât avea nevoie de înlocuitori de ochi, îndoielile rămâneau vii.

Lasă mitul să crească, dar întreţine îndoielile, gândi el.

Nimeni nu trebuia să descopere că masca nu era câtuşi de puţin o invenţie ixiană, ci doar o bucată de cârpă. Mâna lui nu trebuia să părăsească umărul osos al lui Assan Tariq. Dacă o singură dată Propovăduitorul, în pofida orbitelor sale goale, ar fi păşit ca un văzător, toate îndoielile s-ar fi risipit. Iar slaba nădejde pe care-o nutrea s-ar fi spulberat. În fiecare zi se ruga pentru o schimbare, pentru ceva diferit, de care să se împiedice, dar până şi Salusa Secundus fusese doar o biată piatră, căreia îi cunoştea toate aspectele. Nimic nu se schimba, nimic nu putea fi schimbat... deocamdată.

Sub arcade, în faţa prăvăliilor, mulţi erau cei care priveau după orb, observând felul în care-şi întorcea capul, când într-o parte, când în alta, aţintindu-l parcă ba spre o uşă, ba spre un om. Mişcările capului nu erau întotdeauna cele ale unui nevăzător, iar asta mai adăuga câte puţin la mitul care creştea.

Alia îl observa dindărătul unei ferestre înguste, bine mascată printre meterezele Templului. Căuta un semn cât de cât sigur, cu ajutorul căruia să identifice chipul brăzdat de cicatrice. I se raportaseră toate zvonurile. Şi fiecare nou zvon o făcuse să simtă un nou fior de frică.

Crezuse că ordinul ei de întemniţare a Propovăduitorului avea să rămână secret, dar, de curând, şi acesta se întorsese la ea sub formă de zvon. Până şi printre gărzile ei, cineva nu-şi putea ţine gura. Tot ce mai spera acum era ca măcar noile ordine să fie executate şi misteriosul orb să nu fie arestat într-un loc public, în văzul şi auzul tuturor.

Praful urca în aerul fierbinte din piaţă. Tânăra călăuză a Propovăduitorului îşi trăsese voalul mantiei peste nas, lăsând la vedere doar ochii întunecaţi şi o fâşie de frunte. Sub voal se întrezărea conturul unui tub colector al distraiului şi Alia îşi dădu astfel seama că puştiul şi cel pe care îl conducea veniseră din deşert. Unde-şi aveau oare ascunzătoarea, acolo?

Propovăduitorul nu-şi ferea pielea de aerul arzător. Nu-şi ridicase nici măcar obrăzarul distraiului. Mergea cu faţa descoperită în văpaia soarelui care încingea aerul, făcându-l să unduiască vizibil deasupra dalelor ce pavau piaţa.

Pe treptele Templului, un grup de nouă pelerini îşi făcea închinăciunile de plecare. Pe latura umbrită a scuarului se adunaseră vreo cincizeci de credincioşi, majoritatea pelerini, care se supuneau feluritelor penitenţe impuse de Preoţi. Printre cei ce căscau gura la ei se învârteau câţiva curieri şi negustorii care nu făcuseră încă destulă vânzare pentru a-şi strânge tarabele la această oră, cea mai dogoritoare a zilei.

Întocmai ca şi fratele ei, pe care îl surprinsese deseori astfel, Alia era împărţită între cuget şi simţire. Stătea nemişcată în faţa lucarnei secrete, percepând canicula sufocantă de afară, şi tentaţia unui consult lăuntric era ca un murmur ameninţător ce nu voia să-i dea pace, răsunându-i în cap. Baronul era acolo,

Îndatoritor, dar mereu gata să-i exploateze spaimele, când judecata ei raţională se estompa şi lucrurile din jur îşi pierdeau sensul lor de trecut, prezent şi viitor.

Şi dacă acolo, jos, este Paul? se întrebă ea.

— Absurd! exclamă vocea din ea.

Dar rapoartele despre spusele Propovăduitorului nu puteau fi puse la îndoială. *Erezii!* Se simţea îngrozită numai la gândul că Paul însuşi s-ar fi putut apuca să distrugă tot ce se înălţase pe numele lui.

Şi de ce nu?

Îşi aminti ce declarase în faţa Consiliului, chiar în acea dimineaţă, când o atacase fără milă pe Irulan, care o îndemna insistent să accepte veşmintele trimise în dar de Casa Corrino.

— Toate darurile destinate gemenilor sînt examinate întotdeauna cu de-amănuntul, argumentase Irulan.

— Şi dacă se dovedesc inofensive? se răstise Alia.

Tocmai acesta fusese lucrul cei mai înfricoşător: constatarea că darul nu ascundea nici un fel de ameninţare.

Până la urmă acceptaseră somptuosul cadou şi trecuseră la cealaltă problemă; cooptarea Doamnei Jessica în Consiliu. Alia reuşise să amâne votarea.

Se gândi la asta, în timp ce continua să-l observe pe Propovăduitor.

Ceea ce se întâmpla acum cu Regenţa era ca un substrat al transformărilor la care era supusă planeta. Dune simbolizase odinioară puterea desertului absolut. Fizic, această putere era în descreştere, dar mitui ei creştea vertiginos. Astăzi, nu mai exista decât deşertul-ocean, marele Deşert-Mamă din mijlocul planetei, înconjurat de mărăcinişuri şi pe care fremenii încă îl mai numeau Regina Nopţii. Dincoace de mărăcinişuri începeau domoalele coline înverzite ce se înălţau din nisip. Colinele erau creaţia omului. Toate, până la ultima, fuseseră plantate de oameni care trudiseră asemenea roiurilor de insecte. Iar verdele acestor coline era aproape imposibil de înţeles pentru cel care, ca Alia, crescuse în tradiţia unei lumi a nisipurilor vălurite de umbrele dunelor. În cugetul ei, ca şi în cel al tuturor fremenilor, deşertul-ocean mai ţinea încă Dune într-o menghină care n-avea să-şi slăbească niciodată strânsoarea. Era de ajuns să închidă ochii şi putea să vadă acel deşert.

Dar ochii deschişi spre hotarul deşertului, în ziua de azi, descopereau colinele, ale căror pseudopode verzi, umede, pătrundeau în nisip. Şi totuşi... celălalt deşert rămânea la fel de puternic cum fusese întotdeauna.

Alia scutură din cap, iritată, şi-şi concentră atenţia asupra Propovăduitorului.

Urcase pe prima treaptă a teraselor de sub Templu şi se întorsese spre piaţa aproape pustie. Alia apăsă pe butonul care comanda amplificarea sunetelor de afară. Pentru o clipă, se văzu pe ea însăşi, în acest loc, prizonieră a propriei sale singurătăţi şi o podidi un val de autocompătimire. În cine mai putea să aibă încredere? Crezuse că se poate încrede în Stilgar, dar Stilgar fusese contaminat de orbul acesta.

— Ştii cum numără? o întrebase el. L-am auzit numărând monedele când îşi plătea călăuza. Vorbele lui au sunat straniu în urechile mele de fremen şi cred că ăsta-i un lucru cumplit. Număra: "Shuc, ishcai, qimsa, chuascu, picha, sucta..." şi aşa mai departe. N-am mai auzit pe nimeni numărând astfel de foarte mult timp; din anii deşertului.

Din momentul acela, Alia ştiuse că Stilgar nu va putea să îndeplinească misiunea pe care se gândise să i-o încredinţeze. Şi trebuia să fie la fel de circumspectă cu gărzile ei, care aveau tendinţa să interpreteze cea mai măruntă indicaţie a Regenţei drept ordin imperativ.

Ce căuta aici Propovăduitorul ăsta?

De jur-împrejur, piaţa, la adăpostul balcoanelor şi-al arcadelor, oferea aceeaşi înfăţişare pestriţă. Câţiva puştani păzeau mărfurile etalate pe tarabe, mai mulţi negustori erau încă la post, pândind lipiile de mirodenie care erau moneda de schimb a celor veniţi din provinciile îndepărtate, trăgând cu urechea la zornăitul pungii vreunui pelerin.

Alia continua să privească spatele Propovăduitorului. Părea pregătit să vorbească, dar parcă îl reţinea ceva.

De ce-mi pierd vremea pândind ruina asta de om? se întrebă ea. *Această epavă ce trage să moară nu poate să fie "falnica navă" care a fost fratele meu.*

Un sentiment de frustrare aproape mânioasă o năpădi pe Alia. Cum putea să afle adevărul despre Propovăduitor, să-l afle cu certitudine, *fără să-l afle?* Era prinsă într-o capcană. Nu-şi permitea să arate mai mult decât o curiozitate trecătoare faţă de acest eretic.

Irulan pricepuse. Abandonându-şi faimosul echilibru Bene Gesserit, strigase în plin Consiliu:

— Ne-am pierdut puterea de a gândi sănătos despre noi înşine!

Până şi Stilgar fusese şocat.

Javid îi readusese la realitate:

— N-avem timp pentru asemenea fleacuri!

Javid avea dreptate. Ce conta cum gândeau despre ei înşişi? Singura lor grijă trebuia să fie menţinerea puterii Imperiului.

Dar Irulan, regăsindu-şi calmul, fusese şi mai devastatoare:

— Vă spun că am pierdut un element vital. Şi, o dată cu el, ne-am pierdut capacitatea de a lua decizii corecte. Am ajuns să ne repezim la decizii de parcă ne-am repezi la un duşman. Sau, dimpotrivă, să aşteptăm şi iar s-aşteptăm — ceea ce este o formă de abandon — lăsându-ne mânaţi de deciziile altora. Am uitat oare că noi suntem cei care-am stabilit acest curs al lucrurilor?

Şi toate astea porniseră de la dezbaterea în legătură cu

acceptarea unui cadou din partea Casei Corrino.

Irulan trebuie, să fie înlăturată, hotărî Alia.

Dar ce mai aştepta boşorogul ăla de jos? Zicea că-i propovăduitor! De ce nu propovăduia?

Irulan s-a înşelat în ceea ce priveşte puterea noastră de decizie, îşi spuse Alia. *Eu una, pot încă să iau decizii adecvate!* O persoană cu putere de decizie pe viaţă şi pe moarte trebuia să ia decizii, altminteri rămânea captivă în capcana pendulului. Paul spusese întotdeauna că staza era cel mai periculos dintre lucrurile care nu sunt naturale. Unica permanenţă constă în fluiditate. Schimbarea era tot ce conta.

Le voi arăta eu schimbarea! gândi Alia.

În clipa aceea, Propovăduitorul ridică braţele, făcând gestul binecuvântării.

Câţiva dintre oamenii aflaţi în piaţă se apropiară şi Alia le remarcă paşii şovăitori. Da, circula şi zvonul că Propovăduitorul stârnise nemulţumirea Aliei. Îşi apropie urechea de difuzorul ixian încastrat în perete, lângă postul ei de observaţie. Percepu murmurul celor din mijlocul pieţei, foşnetul vântului, scrâşnetul tălpilor de nisip.

— Vă aduc patru mesaje! strigă Propovăduitorul.

Vocea lui răsună atât de puternic în difuzor, încât Alia trebui să reducă volumul.

— Fiecare dintre ele se adresează unei persoane anume, urmă Propovăduitorul. Primul mesaj este pentru Alia, suzerana acestui loc. (Întinse braţul drept îndărăt, spre locul de unde privea ea.) Îi aduc un avertisment: Tu, care deţii în pântecele tău secretul perenităţii, ţi-ai vândut viitorul pentru o pungă goală!

Cum îndrăzneşte? gândi ea. Dar cuvintele lui o îngheţară.

— Al doilea mesaj, continuă Propovăduitorul, e pentru Stilgar, Naibul fremen, care crede că poate să preschimbe puterea triburilor în puterea Imperiului. Avertismentul meu pentru tine, Stilgar: Dintre toate creaţiile, cea mai periculoasă este un cod moral rigid. Se va întoarce împotriva ta şi te va duce la surghiun!

A mers prea departe! gândi Alia. *Trebuie să trimit gărzile să-l ridice, oricare ar fi consecinţele.* Dar mâinile îi rămaseră nemişcate.

Propovăduitorul se răsuci, urcă încă o treaptă şi se întoarse

din nou către piaţă. În tot acest timp, mâna lui stângă nu părăsise umărul însoţitorului sau.

— Al treilea — mesaj este pentru Prinţesa Irulan. Prinţesă! Umilinţa este un lucru care nu se uită. Te sfătuiesc să fugi!

Ce tot spune? se întrebă Alia. *Am umilit-o pe Irulan, dar... De ce o sfătuieşte să fugă? Hotărârea am luat-o abia adineaori!* Brusc, o trecu un fior de spaimă. Cum de ştia Propovăduitorul?

— Al patrulea mesaj este pentru Duncan Idaho. Duncan! Ai fost învăţat să crezi că loialitatea se cumpără cu loialitate. O, Duncan, nu crede în istorie, căci istoria este impulsionată de orice trece drept ban, Duncan! Ia-ţi coarnele şi fă ce ştii tu mai bine să faci!

Alia îşi muşcă mâna dreaptă. *Coarne!* Vru să întindă cealaltă mână, să apese pe butonul care ar fi chemat gărzile, dar era ca paralizată.

— Iar acum o să propovăduiesc, rosti Propovăduitorul. Aceasta e o predică a deşertului. O rostesc pentru urechile preoţilor lui Muad'Dib, cei ce practică ecumenismul sabiei. O, voi, apostoli ai destinului vădit! Oare nu ştiţi că destinul vădit are ipostaza sa diavolească? Pretindeţi că vă înflăcărează numai şi faptul de a fi apucat să trăiţi în generaţia binecuvântată a lui Muad'Dib. Dar eu vă spun că l-aţi părăsit pe Muad'Dib. Sanctitatea a înlocuit dragostea în religia voastră! Şi riscaţi să atrageţi asupră-vă răzbunarea deşertului!

Propovăduitorul lăsă capul în jos, ca şi când s-ar fi cufundat în rugă.

Alia se înfioră. Zei din adâncuri! Glasul acesta! Era tocit de anii petrecuţi în nisipurile arzătoare, dar putea fi o rămăşiţă din glasul lui Paul.

Încă o dată, Propovăduitorul înălţă capul. Jos, tot mai mulţi oameni începuseră să se adune, atraşi de spectacolul straniu al acestei figuri ivite din trecut. Vocea Propovăduitorului tună:

— Stă scris! Cei ce se roagă pentru rouă la marginea deşertului vor culege potopul! Puterea raţiunii nu-i va scăpa de ce le este sortit! Raţiunea nu se naşte din orgoliul omului, care poate să nu ştie că a făcut rău. (Propovăduitorul coborî tonul.) S-a spus despre Muad'Dib că a murit de preştiinţă, că l-a ucis cunoaşterea viitorului şi că a trecut din universul realităţii în *alam al-mythal.* Dar eu vă spun că aceasta este iluzia Maya. Asemenea gânduri nu au realitate de sine stătătoare... Ele nu

pot să se desprindă de voi şi să înfăptuiască lucruri reale. Muad'Dib a spus despre el că nu poseda o magie Rihani cu ajutorul căreia să descifreze universul. Nu puneţi la îndoială vorbele lui.

Din nou, Propovăduitorul ridică braţele şi strigă cu glas tunător:

— Îi avertizez pe preoţii lui Muad'Dib! Focul de pe stânci vă va arde! Cei ce învaţă prea bine lecţia amăgirii de sine, de această amăgire vor pieri! Sângele fratelui nu poate fi spălat!

Coborâse braţele şi, condus de tânăra sa călăuză, părăsea piaţa, când Alia izbuti să se smulgă din imobilismul care pusese stăpânire pe ea. Atâta cutezanţă în erezie! Nu putea fi decât Paul. Trebuia să alarmeze gărzile. N-ar fi îndrăznit niciodată să-l atace deschis pe acest *Propovăduitor.* Ceea ce vedea acum, jos, în piaţă, confirma lucrul acesta. În pofida ereziilor pe care le proferase, nimeni nu încerca să-l oprească pe Propovăduitor. Nici una din gărzile Templului nu se năpusti pe urmele lui. Nici un pelerin nu-i aţinu calea. Propria-i charismă îl proteja pe bătrânul orb! Toţi cei care-l vedeau sau îl auzeau simţeau în puterea lui oglindirea unui har divin.

În arşiţa zilei, Aliei i se făcu dintr-o dată frig. Avu, brusc, senzaţia fizică a precarităţii stăpânirii ei asupra Imperiului. Se agăţă cu ambele mâini de pervazul lucarnei, de parcă ar fi vrut să-şi menţină puterea, gândindu-se la fragilitatea ei. Echilibrul dintre Landsraad, CHOAM şi forţa fremenilor susţinea nucleul puterii, în timp ce Ghilda Spaţială şi Bene Gesseritul continuau să lucreze în tăcere din umbră. Infiltraţiile prohibite ale avansului tehnologic, venind de la frontierele celor mai îndepărtate migraţii umane, rodeau puterea centrală. Produsele autorizate, provenite din atelierele ixiene şi tleilaxu, nu puteau pune stavilă acestei penetraţii. Iar în culise aştepta Farad'n de Corrino, moştenitorul titlurilor şi al pretenţiilor lui Shaddam IV.

Fără fremeni, fără monopolul Casei Atreides asupra mirodeniei geriatrice, stăpânirea Aliei s-ar fi destrămat. Toată puterea s-ar fi evaporat. O simţea deja lunecând. Oamenii aplecau urechea la spusele acestui Propovăduitor. Ar fi fost periculos să-l reducă la tăcere; la fel de periculos pe cât ar fi fost să-l lase să predice mai departe aşa cum făcuse astăzi în faţa Templului ei. Pentru Alia, semnele prevestitoare ale dezastrului care-o pândea erau cât se poate de clare, iar configuraţia

problemei i se contura cu limpezime în minte. Comunitatea Surorilor elaborase de mult schema:

"Situaţia unei populaţii numeroase, dominate de o forţă restrânsă dar puternică, este o situaţie comună în universul nostru. Şi cunoaştem condiţiile majore care pot împinge o asemenea populaţie să se ridice împotriva stăpânirii:

Prima: Când masele îşi găsesc un lider. Aceasta este ameninţarea cea mai frecventă la adresa puterii. Puterea trebuie să ţină sub control liderii.

A doua: Când masele devin conştiente de existenţa lanţurilor. Masele trebuie să rămână oarbe şi mute.

A treia: Când masele întrevăd speranţa ruperii lanţurilor. Masele nu trebuie nici măcar să-şi imagineze posibilitatea descătuşării!"

Alia îşi scutură violent capul. Semnele erau evidente în sânul populaţiei. Fiecare raport pe care-l primea de la spionii ei răspândiţi pe tot cuprinsul Imperiului nu făcea decât să-i confirme certitudinile. Neîncetatele bătălii ale Jihadului fremen îşi lăsaseră amprenta pretutindeni. Oriunde ajunsese "ecu-menismul sabiei", masele adoptaseră atitudinea unei populaţii subjugate: defensiva, suspiciunea, eschivarea. Orice manifestare a autorităţii — şi era vorba, în esenţă, de o autoritate *religioasă* -provoca resentimente. Desigur, afluenţa pelerinilor pe Arrakis continua încă sa fie de ordinul milioanelor şi mulţi erau, probabil, adevăraţi credincioşi, dar, în cea mai mare măsură, pelerinajul avea alte motivaţii decât devoţiunea. Cel mai ades era un fel de asigurare premeditată pentru viitor. Sublinia obedienţa şi permitea, astfel, câştigarea unei forme reale de putere, care putea fi uşor convertită în bunăstare. Hajji-ii care se întorceau de pe Arrakis aveau parte de o nouă autoritate pe lumile lor, de un statut social superior. Hajji-ii ajungeau să ia decizii economice profitabile, în faţa cărora concurenţii lor, care nu catadicsiseră să-şi părăsească lumea de baştină, trebuiau să se dea în lături.

Alia cunoştea populara cimilitură: "Ce vezi în punga goală cu care te-ai întors de pe Dune?" Răspuns: "Ochii lui Muad'Dib" (diamante de foc).

Toate mijloacele tradiţionale de prevenire a nemulţumirilor defilară în mintea Alei: poporul trebuia să înveţe că împotrivirea era întotdeauna pedepsită şi că susţinerea puterii era

întotdeauna răsplătită. Forţele imperiale trebuiau deplasate în mod aleatoriu. Principalele personalităţii subordonate puterii imperiale trebuiau să rămână secrete. Fiecare manevră prin care Regenţa urmărea să contracareze un posibil atac cerea o sincronizare delicată, pentru a menţine opoziţia într-o situaţie de dezechilibru.

Să-mi fi pierdut oare simţul coordonării? se întrebă ea.

— Ce rost au speculaţiile astea deşarte? întrebă o voce lăuntrică.

Alia deveni dintr-o data mai calmă. Da, planul Baronului era bun. Elimina ameninţarea Doamnei Jessica şi, în acelaşi timp, discredita Casa Corrino.

Problema Propovăduitorului putea fi rezolvată mai târziu. Înţelegea atitudinea lui: simbolismul era suficient de limpede. Propovăduitorul reprezenta vechiul spirit al speculaţiei neînfrânate, spiritul viu şi activ al ereziei în deşertul ortodoxiei ei. Asta era forţa lui. N-avea nici o importanţă dacă era sau nu Paul... atâta timp cât persista îndoiala. Dar facultăţile Bene Gesserit îi spuneau Aliei că forţa Propovăduitorului conţinea şi cheia slăbiciunii lui.

Propovăduitorul are o fisură pe care o vom descoperi. Voi pune să fie spionat şi supravegheat clipă de clipă. Şi, de îndată ce se va ivi un prilej cât de mic, voi avea grijă să-şi piardă credibilitatea.

N-o să polemizez cu pretenţiile fremenilor la inspiraţie divină în propagarea revelaţiei religioase. Ceea ce mă determină să-i iau în derâdere este pretenţia lor paralelă de revelaţie ideologică. De bună seamă că ridică această dublă pretenţie în nădejdea că le va consolida mandarinatul şi-i va ajuta să dăinuie într-un univers care le suportă din ce în ce mai greu oprimarea. În numele tuturor

popoarelor oprimate le adresez fremenilor acest avertisment: oportunismul pe termen scurt eşuează întotdeauna pe termen lung.

Propovăduitorul la Arrakeen

ÎN TOIUL NOPŢII, Leto urcase cu Stilgar pe pragul îngust din vârful aflorimentului stâncos pe care cei din Sietch Tabr îl botezaseră Slujitorul. În lumina descrescătoare a celei de-a Doua Luni, pragul le oferea o vedere panoramică: Scutul de Piatră, cu Muntele Idaho, la nord, Marele Şes la sud şi, la est, valurile dunelor ce se prelungeau spre Lanţul Habbanya. Ultimele perdele de praf ale unei furtuni ascundeau orizontul sudic. Sub razele lunii, crestele Scutului păreau acoperite de chiciură.

Stilgar venise împotriva voinţei sale, cedând în cele din urmă curiozităţii pe care Leto reuşise să i-o trezească. Pentru ce această riscantă traversare a nisipurilor în miez de noapte? Băiatul ameninţase că se va strecura pe ascuns şi va întreprinde incursiunea de unul singur dacă Stilgar refuza să-l însoţească. Ieşirea asta îl neliniştea totuşi pe bătrânul Naib. Două ţinte atât de importante, singure, noaptea!

Leto stătea ghemuit, cu privirea îndreptată spre şesul sudic. Din când în când, se lovea peste genunchi, parcă înciudat.

Stilgar aştepta în tăcere. Era o artă în care excela. Rămăsese în picioare, ia doi paşi de Leto, cu braţele încrucişate pe piept şi mantia înfoindu-se uşor în briza nopţii.

Pentru Leto, traversarea nisipului reprezenta un răspuns la disperarea interioară, o nevoie de a căuta un nou aliniament pentru existenţa sa, într-un conflict surd, în care Ghanima nu mai putea să rişte. Făcuse în aşa fel încât Stilgar să-l însoţească în această excursie fiindcă Stilgar trebuia să cunoască anumite lucruri în perspectiva zilelor viitoare.

Din nou, Leto îşi izbi genunchiul cu pumnul. Era greu de găsit un început! Câteodată, i se părea că nu mai era decât o prelungire a tuturor celorlalte vieţi aflate în el, toate la fel de reale şi de prezente ca şi a lui. În curgerea lor nu exista sfârşit, nu exista împlinire — nu exista decât un etern început. Dar aceste vieţi puteau fi şi o gloată, vociferând înlăuntrul lui ca şi

când el ar fi fost o fereastră unică prin care toţi voiau să privească. Şi în asta consta pericolul care o distrusese pe Alia.

Privi urmele argintate de lună ale furtunii, în depărtare. Cutele dunelor se desfăşurau peste întinderea şesului: grăunţi de silice mărunţiţi de vânturi, îngrămădiţi în valuri — pietriş, grohotiş, nisip! O dată în plus, se simţi captiv într-unul dintre acele momente încremenite dinaintea zorilor. Timpul îl presa. Venise deja luna Akkad şi în spatele lui zăcea o aşteptare care durase vreme atât de îndelungată — zile nesfârşite de arşiţă, bântuite de vânturi fierbinţi, nopţi ca aceasta, frământate de rafale şi suflări necurmate dinspre ţinuturile de cuptor ale Bledului Şoimilor. Privi peste umăr, către Scutul de Piatră — linie frânta pe firmamentul înstelat. Dincolo de zidul acela, în Bazinul de Nord, se afla focarul problemelor sale.

Din nou, îşi întoarse privirile spre deşert. În timp ce scruta întunericul torid, începu să se crape de ziuă. Soarele îşi strecură primele raze printre eşarfele de praf, aşternând franjuri leşioase peste fâşiile roşietice ale furtunii ce se îndepărta. Închizând ochii, Leto încercă să-şi imagineze ivirea acestei zile la Arrakeen şi oraşul îi apăru dintr-o dată în minte, ca un joc de cuburi risipite între lumină şi noile umbre ale zorilor. Deşert... cuburi... deşert... cuburi...

Deschise ochii... şi rămase doar deşertul: o întindere gălbuie de nisipuri frământate de vânt. La poalele fiecărei dune, umbre uleioase se întindeau ca nişte dâre rămase după trecerea nopţii. Ici-colo, dârele se prelingeau unele în altele. Se gândi la noaptea petrecută aici, ghemuit pe acest prag, cu Stilgar alături, frământându-se din cauza tăcerii lui şi a motivelor pentru care-l adusese aici. Câte momente ca acesta va fi petrecut Stilgar alături de scumpul lui Muad'Dib! Îl auzi foindu-se şi acum, scrutând împrejurimile, atent la orice pericol. Stilgar nu se simţea bine în aer liber, la lumina zilei. Era un fremen în cea mai pură tradiţie.

Mintea lui Leto se codea să se desprindă de noapte şi de efortul binefăcător al traversării nisipurilor. De îndată ce ajunseseră aici, între stânci, noaptea îşi reinstaurase încre-menirea ei neagră. Înţelegea temerile lui Stilgar faţă de lumina zilei. Bezna era un singur lucru, chiar şi când adăpostea spaime mocnite. Lumina însă putea fi multe lucruri. Spaimele nopţii aveau mirosul lor, sunetele lor de făpturi târâtoare. Noaptea,

dimensiunile se detaşau, se amplificau — ghimpii erau mai ascuţiţi, lamele mai tăioase. Dar spaimele zilei puteau fi şi mai rele.

Stilgar îşi drese glasul.

Leto vorbi fără să se întoarcă:

— Am o problemă foarte serioasă, Stil.

— Mi-am închipuit.

Vocea lui Stilgar fusese gravă şi precaută. Intonaţia copilului semăna tulburător cu a tatălui. Era ceva de magie interzisă, care stârnea în Stilgar o tresărire de repulsie. Fremenii cunoşteau ororile *posesiunii.* Posedaţii erau pe bună dreptate ucişi iar apa lor împrăştiată pe nisip pentru a nu contamina cisterna tribului. Morţii trebuiau să rămână morţi. Copiii puteau asigura nemurirea părinţilor, dar n-aveau nici un drept să-şi asume o formă exactă din trecut.

— Problema mea, spuse Leto, este că tata a lăsat o mulţime de lucruri neterminate. În special, obiectivul vieţilor noastre. Imperiul nu mai poate continua astfel, Stil, fără ca viaţa umană să aibă un ţel. Vorbesc despre viaţă. Stil. Înţelegi? Despre viaţă, nu despre moarte.

— Cândva, tulburat de-o viziune, tatăl tău mi-a vorbit aproape la fel, spuse Stilgar.

Leto fu tentat să treacă peste această teamă iscoditoare printr-un răspuns dezinvolt. De pildă, să-i propună lui Stilgar să ia amândoi o gustare. Îşi dăduse brusc seama că îi era foarte foame. Ultima masă fusese prânzul din ajun şi Leto insistase să postească peste noapte. Dar... acum simţea un alt fel de foame.

Problema cu viaţa mea este problema acestui loc, gândi Leto. *Nu există o creaţie preliminară. Nu fac decât să merg înapoi şi iar înapoi, până ce distanţele încep să se estompeze. Nu pot să văd orizontul; nu pot să văd Lanţul Habbanya. Nu pot găsi locul de obârşie al încercării.*

— Nu există substitut pentru preştiinţă, spuse el. Poate că ar trebui să încerc mirodenia...

— Ca să te distrugi cum s-a distrus tatăl tău?

— E o dilemă.

— Tatăl tău mi-a mărturisit odată că a cunoaşte prea exact viitorul înseamnă a deveni prizonierul acelui viitor, fără a mai avea posibilitatea nici unei schimbări.

— Paradoxul ce constituie problema noastră, întări Leto.

Preştiinţa e ceva subtil şi puternic. Viitorul devine prezent. A fi văzător în ţara orbilor e o treabă riscantă. Dacă încerci să interpretezi pentru orbi ceea ce vezi, ai tendinţa să uiţi că orbii, prin chiar cecitatea lor, sunt animaţi de o mişcare inerentă. Sunt ca nişte maşini monstruoase, care urmează o traiectorie bine definită. Cu propria lor viteză, cu fixaţiile proprii. Mi-e frică de orbi, Stil. Mi-e frică. Pot atât de uşor să strivească tot ce li se iveşte în cale.

Stilgar privi spre deşert. Zorii de leşie deveniseră zi de oţel.

— Pentru ce m-ai adus aici? întrebă el.

— Pentru că am vrut să vezi locul în care s-ar putea să mor.

Stilgar înţepeni.

— Aşadar, ai avut *într-adevăr o* viziune!

— Poate că a fost doar un vis.

— Ce căutăm într-un loc atât de periculos? insistă Stilgar, privindu-l aprig pe Leto. Trebuie să plecăm de-aici imediat.

— Nu azi voi muri, Stil.

— Nu? Ce ţi-a înfăţişat viziunea?

— Am văzut trei poteci, răspunse Leto şi în vocea lui se strecură tonul somnolent al amintirii. Unul dintre aceste viitoruri îmi cere s-o ucid pe bunica noastră.

Stilgar aruncă o privire nervoasă spre Sietch Tabr, ca şi când s-ar fi temut că Doamna Jessica putea să-i audă de dincolo de nisipuri.

— De ce? întrebă el.

— Ca să nu pierdem monopolul mirodeniei.

— Nu pricep.

— Nici eu. Dar asta gândesc, în vis, când ridic cuţitul.

— Oh... (Stilgar avea "simţul" cuţitului. Inspiră adânc.) Care-i a doua potecă?

— Căsătoria mea cu Ghani pentru a pecetlui linia de sânge a Atreizilor.

— Puah! exclamă Stilgar, scuturându-se cu dezgust.

— În vremurile de demult era un lucru obişnuit la regi şi regine, zise Leto. Dar Ghani şi cu mine am hotărât să nu facem acest lucru.

— Vă sfătuiesc să rămâneţi la hotărârea voastră! rosti Stilgar pe un ton cu rezonanţe mortale. După Legea fremenă, incestul se pedepsea cu moartea prin spânzurătoare. Îşi drese glasul şi întrebă: Şi cea de-a treia potecă?

— Sunt chemat să reduc imaginea tatălui meu la proporţii umane.

— A fost prietenul meu, Muad'Dib, murmură Stilgar.

— A fost idolul tău! Trebuie să-l dezidolatrizez.

Stilgar se întoarse cu spatele la deşert, privi spre oaza sietchului său drag, Tabr. Vorbele de acest fel aveau întotdeauna darul să-l tulbure.

Leto percepu mişcarea lui Stilgar după izul de transpiraţie, Trebuia să lupte pentru a nu ceda tentaţiei de a respinge toate subiectele importante. Ar fi putut să discute până la prânz, să treacă de la concret la abstract, să ocolească adevăratele decizii, necesităţile cele mai imperioase. Neîndoios, Casa Corrino era o ameninţare reală la adresa unei existenţe reale — a lui şi a Ghanimei. Dar tot ce întreprindea el acum trebuia cântărit şi verificat în raport cu necesităţile secrete. Stilgar votase odată în favoarea asasinării lui Farad'n, optând pentru soluţia recurgerii subtile la chaumurky — otrava care se administra în băuturi. Preferinţa lui Farad'n pentru anumite lichioruri era binecunoscută. Dar un asemenea lucru nu putea fi îngăduit.

— Dac-am să mor aici, Stil, spuse Leto, trebuie să te fereşti de Alia. Nu-ţi mai e prietenă.

— Ce tot baţi câmpii despre moarte şi despre mătuşa ta?

De data asta, Stilgar era furios de-a binelea. *S-o omoare pe Doamna Jessica! Să mă feresc de Alia! Să moară aici!*

— La porunca ei, oamenii mărunţi pot să-şi schimbe faţa, spuse Leto. Un conducător n-are nevoie să fie profet. Nici asemănător zeilor. Un conducător trebuie doar să fie sensibil. Te-am adus aici ca să clarificăm nevoile Imperiului. Nevoia cea mai imperioasă este o bună guvernare. Asta nu depinde de legi sau de precedente istorice, ci de calităţile personale ale celui ce guvernează.

— Regenţa se achită destul de bine de obligaţiile imperiale, observă Stilgar. Când vei fi major...

— *Sunt* major! Sunt cel mai bătrân de-aici! Tu eşti doar un prunc în comparaţie cu mine. Amintirile mele sunt mai vechi de cincizeci de secole. Deh! Îmi amintesc de vremurile când fremenii se mai aflau încă pe Thurgrod!

— La ce-ţi foloseşte să te joci cu himerele astea? întrebă Stilgar cu voce severă.

Leto dădu din cap. Într-adevăr, la ce-i folosea? De ce să scotocească printre amintirile veacurilor trecute? Problema urgentă erau fremenii de astăzi — cei mai mulţi, sălbatici doar pe jumătate îmblânziţi, predispuşi să ia în râs nenorocirea celor nevinovaţi.

— Cristaiul se dezintegrează la moartea posesorului său, rosti Leto. Muad'Dib s-a dezintegrat. De ce mai trăiesc fremenii?

Era una dintre neaşteptatele întorsături de gândire care-l descumpăneau atât de mult pe Stilgar. Pentru o clipă, rămase fără glas. Înţelegea cuvintele, dar nu le pricepea sensul.

— Se cere să fiu Împărat, dar eu trebuie să rămân slujitor, spuse Leto. Se uită, peste umăr, la Stilgar. Bunicul meu, al cărui nume îl port, a adăugat o deviză nouă la blazonul său, când a ajuns pe Dune: "Sunt aici şi rămân aici".

— Nu avea de ales, observă Stilgar.

— Foarte bine, Stil. Nici eu nu am de ales. Ar trebui să fiu Împărat în virtutea dreptului meu din naştere, a intelectului meu, a tot ceea ce s-a investit în mine. În plus, ştiu de ce are nevoie Imperiul: de o bună guvernare.

— Titlul de Naib are un înţeles străvechi. Înseamnă "slujitor al sietchului".

— Ţin minte învăţăturile tale, Stil. Pentru a fi bine guvernat, tribul trebuie sa aibă posibilitatea de a alege oameni a căror viaţă să oglindească tot ce se cere de la o guvernare.

Răspunsul lui Stilgar veni din adâncul sufletului său fremen:

— Dacă vei fi la înălţime, vei îmbrăca Mantia Imperială. Mai întâi însă va trebui să dovedeşti că ştii să te porţi ca un domnitor!

În mod cu totul neaşteptat, Leto izbucni în râs. Apoi întrebă:

— Te îndoieşti de sinceritatea mea, Stil?

— Nicidecum.

— De dreptul meu câştigat prin naştere?

— Eşti cine eşti.

— Şi dacă fac ceea ce se aşteaptă de la mine, dau măsura sincerităţii mele, nu?

— Aşa e datina fremenă.

— Înseamnă că nu pot să fac apel la sentimentele mele profunde pentru a-mi călăuzi acţiunile?

— Nu înţeleg ce...

— Dacă acţionez întotdeauna cum se cuvine, indiferent cât

mă costă reprimarea propriilor mele dorinţe, înseamnă că arăt de ce sunt în stare.

— Asta-i esenţa stăpânirii de sine, flăcăiaş.

— Flăcăiaş! Leto clătină din cap. Ahhh, Stil, îmi oferi cheia unei etici raţionale a guvernării. Trebuie să fiu statornic şi fiecare dintre acţiunile mele trebuie să fie înrădăcinată în tradiţiile trecutului.

— Aşa se cade.

— Dar trecutul meu merge mai departe decât al tău!

— Ce deosebire...

— Eu nu am persoana întâi singular, Stil. Sunt o persoană multiplă, care posedă amintirea unor tradiţii mai vechi decât îţi închipui. Asta-i povara mea, Stil. Sunt orientat spre trecut. Sunt plin-ochi de o cunoaştere înnăscută, care rezistă noului şi schimbării. Şi totuşi, Muad'Dib a schimbat toate astea.

Cu un gest larg, Leto arătă deşertul şi ţinutul de dincolo de Scutul de Piatră, aflat în spatele lui.

Stilgar se întoarse şi privi spre vasta faleză. Un sat fusese construit chiar sub Scutul de Piatră, după epoca lui Muad'Dib, pentru echipele de planetologi care ajutau la însămânţarea şi împădurirea deşertului. Ochii lui Stilgar rămaseră aţintiţi la acest semn vădit al ingerinţei umane în peisaj. Schimbare? Da. Geometria acestei aşezări omeneşti, realitatea ei erau o ofensă. Stilgar stătu nemişcat, tăcut, nepăsător la mâncărimea grăunţilor de nisip care-l pătrunseseră în distrai. Satul acela era o ofensă la adresa a tot ce fusese această lume. Brusc, Stilgar îşi dori ca o tornadă să se năpustească mugind dinspre dune şi să şteargă satul de pe faţa planetei. Intensitatea trăirii îi lăsă tremurând.

Leto rupse tăcerea.

— Ai observat, Stil, că noile distraie sunt făcute de mântuială? Pierdem prea multă apă.

Stilgar fu cât pe ce să replice: *De câte ori n-am spus-o şi eu?* Până la urmă însă, se mulţumi să observe:

— Oamenii devin din ce în ce mai dependenţi de pilule.

Leto dădu din cap. Pilulele modificau temperatura corporală, reduceau pierderea de umiditate. Erau mai ieftine şi mai practice decât distraiele. Dar cei ce le foloseau erau confruntaţi cu alte inconveniente, printre care o întârziere a reflexelor şi, câteodată, împăienjenirea vederii.

— De-asta am venit aici? întrebă Stilgar. Ca să discutăm despre calitatea distraielor?

— De ce nu? Din moment ce eviţi subiectul despre care vreau să-ţi vorbesc.

— Pentru ce trebuie să mă feresc de mătuşa ta?

O urmă de mânie răzbătu în glasul lui Stilgar.

— Pentru că speculează vechea reticenţă faţă de schimbări a fremenilor, dar ar fi în stare să aducă schimbări mai cumplite decât poţi tu să-ţi închipui.

— Faci din ţânţar armăsar! Alia e o adevărată fremenă.

— Aha!... Şi un adevărat fremen e ataşat de datinile trecutului iar trecutul meu este un trecut foarte vechi. Stil, dac-ar fi să dau frâu liber acestei tendinţe, aş impune o societate închisă, total dependentă de datinile sacre ale trecutului. Aş controla migraţiile, pentru că ele stimulează idei noi, iar ideile noi sunt o ameninţare îndreptată împotriva întregii structuri a vieţii. Fiecare mică aşezare planetară ar rămâne de capul ei, liberă să-şi urmeze propria ei cale. Şi, în cele din urmă, Imperiul s-ar prăbuşi sub greutatea disparităţilor sale.

Stilgar îşi simţi gâtul uscat. Aceste cuvinte ar fi putut să-i aparţină la fel de bine lui Muad'Dib. Purtau pecetea lui. Erau încărcate de paradox, înfricoşătoare. Dar dacă s-ar fi îngăduit orice fel de schimbare... Clătină din cap.

— Trecutul poate să-ţi arate calea cea bună dacă trăieşti în trecut, Stil, dar împrejurările se schimbă.

Stilgar nu putea decât să accepte acest argument. Da, împrejurările se schimbau. Atunci, ce era de făcut? Se uită peste capul lui Leto, privind deşertul fără să-l vadă. Într-acolo îşi îndreptase paşii Muad'Dib. Pe măsură ce soarele urca, întinderea plată se acoperea de umbre aurii şi purpurii, de pârâiaşe de nisip ce ridicau aburi de praf. Pâcla de pulbere fină care plutea de obicei deasupra Lanţului Habbanya se zărea deja în depărtare, la capătul oceanului de nisip ale cărui valuri imobile se aşterneau, unele după altele, din ce în ce mai mici, până ce ochiul le pierdea şirul. Prin ceaţa străvezie şi tremurătoare a căldurii, Stilgar distingea covorul vegetal de la marginea deşertului. Muad'Dib făcuse ca viaţa să răsară pe acest tărâm sterp. Arămiu, auriu, flori roşii, flori galbene, pete ruginii şi stacojii, frunze verzi-cenuşii, spini şi umbre dese sub tufişuri. Alte umbre păreau să vibreze în aer, ridicate de arşiţa

zilei.

Brusc, Stilgar spuse:

— Eu nu-s decât un conducător fremen. Tu eşti fiul unui Duce.

— Fără să ştii ce spui, ai spus-o, rosti Leto.

Stilgar se încruntă. Odată, cu mult timp în urmă, Muad'Dib îl dojenise la fel.

— Îţi aminteşti, nu-i aşa, Stil? Eram lângă Lanţul Habbanya, cu acel căpitan sardaukar — Aramsham, mai ţii minte? Îşi omorâse prietenul pentru a-şi salva pielea. Te plânseseşi de mai multe ori, în acea zi, că nu era bine să le cruţam viaţa sardaukarilor care ne-au aflat secretele. În cele din urmă ai argumentat că aceştia aveau să dezvăluie, cu siguranţă, tot ce văzuseră şi că trebuiau omorâţi. Şi tatăl meu ţi-a răspuns: "Fără să ştii ce spui, ai spus-o". Iar tu te-ai simţit jignit. I-ai replicat că tu nu eşti decât un *simplu* conducător fremen. Că Ducii vor fi cunoscând lucruri mai importante.

Stilgar îl privi lung pe Leto. *Eram lângă Lanţul Hahbanya! Eram!* Acest... acest copil, care nici măcar nu fusese conceput pe atunci, cunoştea întocmai ce se întâmplase în acea zi, cunoştea amănunte pe care nu putea să le ştie decât cineva care fusese de faţă. Era încă o dovadă că gemenii Atreides nu puteau fi judecaţi după criterii obişnuite.

— Şi acum, ascultă-mă cu atenţie, zise Leto. Dacă mor sau dispar în deşert, trebuie să fugi din Sietch Tabr. E un ordin. Trebuie s-o iei cu tine pe Ghani şi...

— Încă nu eşti Ducele meu! Eşti un... un copil!

— Sunt un adult într-un trup de copil, spuse Leto. Arătă cu degetul o despicătură îngustă în stâncă, puţin mai jos de locul în care se aflau. Dacă mor, voi muri în locul acela. Ai să vezi sângele şi, atunci, ai să ştii. O vei lua pe sora mea şi...

— Am să-ţi dublez garda, îi tăie vorba Stilgar. N-ai să mai vii niciodată aici. Iar acum vom părăsi imediat...

— Stil! Nu poţi să mă-mpiedici. Gândeşte-te încă o dată la ce s-a întâmplat lângă Lanţul Habbanya. Mai ţii minte? Şenila de recoltare era acolo, pe nisip şi se apropia un Făuritor mare. Nu exista nici o şansă ca maşina să-i scape viermelui. Tata deplângea pierderea inevitabilă a senilei. Dar Gurney nu se gândea decât la oamenii din cabină, care aveau să piară împreună cu ea. Aminteşte-ţi vorbele lui: "Tatăl tău ar fi regretat

mai degrabă faptul de-a nu fi putut salva oamenii". Stil, îţi încredinţez misiunea de a salva vieţi omeneşti. Sunt mai importante decât obiectele. Iar a Ghanimei este mai presus decât toate pentru că, dacă eu dispar, ea rămâne singura speranţă a Atreizilor.

— Nu vreau să mai aud nimic, spuse Stilgar.

Se întoarse şi începu să coboare, din piatră în piatră, spre nisipurile ce despărţeau Slujitorul de oaza sietchului Tabr. Din spate, auzi paşii lui Leto, care îl ajunse din urmă, îl depăşi, apoi, întorcând capul, spuse:

— Ai observat, Stil, ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta?

Viaţa unui singur om, ca şi viaţa unei familii sau cea a unui întreg popor, persistă sub forma memoriei. Poporul meu trebuie să ajungă să considere acest lucru ca făcând parte din procesul său de maturizare. El constituie un organism *şi, prin intermediul acestei memorii persistente, acumulează experienţele sale într-un rezervor subliminal. Omenirea speră să poată utiliza acest material, la nevoie, într-un univers schimbător. Dar o mare parte din ceea ce este stocat se poate pierde în acel joc de noroc accidental pe care-l numim "soartă". Iar o altă mare parte poate să nu fie integrată în relaţii evolutive, astfel nefiind evaluată şi activată de acele modificări permanente ale mediului înconjurător care afectează carnea.* Specia *poate să uite! Aceasta este valoarea deosebită a Kwisatz Haderachului, pe care Bene Gesseritul n-a bănuit-o*

niciodată: Kwisatz Haderachul nu poate să uite.

Cartea lui Leto, după Harq al-Ada

ÎN MOD INEXPLICABIL, Stilgar fu profund tulburat de remarca aparent frivolă pe care-o făcuse Leto. Cuvintele îi rămaseră întipărite în cuget tot timpul cât traversară strâmtoarea de nisip care-i despărţea de Sietch Tabr, ajungând să i se pară mai importante decât tot ce-i spusese Leto acolo, pe Slujitor.

Erau, într-adevăr, foarte frumoase tinerele Arrakisului, anul acesta. Ca şi tinerii, de altfel. Aveau chipuri senine şi luminoase, îndestulate de apă. Ochii lor priveau în zare, spre depărtări. Umblau cu feţele descoperite, refuzând masca distraiului şi inconfortul tuburilor colectoare. Deseori renunţau până şi la distraie, preferând noile veşminte uşoare care, la fiecare mişcare, lăsau să li se ghicească liniile zvelte ale corpurilor.

Această frumuseţe umană părea să răspundă noii frumuseţi a peisajului. Prin contrast cu vechiul Arrakis, vederea mănunchiurilor de ramuri verzi crescând printre stânci brun-roşcate putea să vrăjească privirea. Iar vechile sietchuri ale civilizaţiei metropolelor-caverne, cu complicatele lor sisteme de izolaţie şi colectoare de umiditate la fiecare intrare, cedau, puţin câte puţin, locul aşezărilor construite la suprafaţă, adesea din cărămizi de chirpici. Chirpici!

De ce am dorit să văd distrus satul acela? se întrebă Stilgar şi se împiedică în nisip.

Ştia că aparţinea unei rase pe cale de dispariţie. Bătrânii fremeni erau consternaţi de risipa care-şi făcea loc pe lumea lor, ca toată acea apă irosită în aer numai şi numai pentru a confecţiona cărămizi. Apa folosită la construirea locuinţei unei singure familii ar fi asigurat supravieţuirea unui întreg sietch timp de un an.

Noile construcţii aveau până şi ferestre transparente, care îngăduiau căldurii soarelui să pătrundă în încăperi şi să deshidrateze mai mult corpurile locatarilor. Iar ferestrele dădeau către exterior. Fremenii puteau să contemple, din casele lor de chirpici, peisajul din jur. Nu mai stăteau strânşi grămadă, închişi într-un sietch. Şi, o dată cu noua vedere, se schimba şi imagi-

naţia. Stilgar simţea acest lucru. Noua vedere îi unea pe fremeni cu restul universului imperial, le sugera spaţiul neîngrădit. Odinioară fuseseră legaţi de această lume aridă prin robia asprelor sale necesităţi. Nu cunoscuseră orizontul larg de care beneficiau locuitorii celor mai multe planete ale Imperiului.

Stilgar percepea aceste schimbări în contrast cu propriile sale dubii şi temeri. Pe vremuri, rari fuseseră fremenii care îndrăzneau să-şi imagineze că ar putea părăsi vreodată Arrakisul pentru a începe o viaţă nouă pe vreuna dintre lumile bogate în apă. Nu le era îngăduit nici măcar să *viseze* la evadare.

Privi silueta lui Leto, care mergea înaintea lui. Leto vorbise despre o interdicţie de emigrare. De fapt, asta fusese dintotdeauna realitatea pentru majoritatea celor de pe alte lumi, chiar şi acolo unde visul era tolerat ca o supapă de siguranţă. Dar iobăgia planetară atinsese culmea aici, pe Arrakis. Fremenii se închiseseră în ei înşişi, baricadându-se în minţile lor la fel cum se baricadau în cavernele sietchurilor.

Sensul însuşi al sietchului — loc de refugiu în vremuri de restrişte — fusese pervertit, transformat într-un monstruos arest pentru un întreg popor.

Leto avea dreptate: Muad'Dib schimbase toate acestea.

Stilgar se simţea pierdut. Vechile sale principii se năruiau. Această nouă vedere spre exterior îndemna la viaţă, o viaţă care dorea să scape de constrângeri.

"Ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta!"

Vechile datini (*datinile mele!* recunoscu el) siliseră poporul să ignore orice istorie care nu se referea direct la propriul său destin. Vechii fremeni citiseră istoria prin intermediul cumplitelor lor migraţii, al exodurilor din persecuţie în persecuţie. Vechiul guvern planetar nu făcuse decât să aplice politica dictată de vechiul Imperiu. Înăbuşise creativitatea şi ideea de progres, de evoluţie. Prosperitatea era periculoasă pentru vechiul Imperiu şi pentru cei care-l cârmuiau.

Cu un şoc violent, Stilgar înţelese că aceste elemente erau la fel de periculoase pentru linia pe care o urma Alia.

Din nou, se împiedică şi pierdu alţi câţiva paşi faţă de Leto.

După vechile datini, după vechile religii, nu exista viitor, ci doar un *prezent* imuabil. Înainte de Muad'Dib, fremenii fuseseră condiţionaţi să creadă în eşec, niciodată în posibilitatea reuşitei.

Sigur.. crezuseră în Liet-Kynes, dar planul său acoperea patruzeci de generaţii. Nu fusese o reuşită; fusese un vis, care — aşa cum Stilgar îşi dădea seama acum — se închisese, de asemenea, în el însuşi.

Muad'Dib schimbase toate acestea!

În timpul Jihadului, fremenii aflaseră multe despre bătrânul Împărat Padişah Shaddam IV. Cel de-al optzeci şi unulea Padişah din Casa Corrino, care ocupase Tronul Leului de Aur şi domnise asupra acestui Imperiu de lumi fără număr, folosise Arrakisul drept teren de încercare pentru toate politicile pe care intenţiona să le pună în aplicare în restul împărăţiei sale. Guvernatorii planetei care se succedaseră pe Arrakis întreţinuseră un pesimism endemic pentru a-şi menţine puterea. Făcuseră în aşa fel, încât fiecare locuitor al acestei lumi, inclusiv nomazii liberi care erau fremenii, să se deprindă cu nedreptăţile şi problemele de nerezolvat. Oamenii fuseseră învăţaţi să se considere un popor neputincios, pentru care nu exista mântuire.

"Ce frumoase sunt fetele tinere anul ăsta!"

Privindu-l din nou pe Leto, care continua să se depărteze, Stilgar începu să se întrebe cum de izbutise copilul să deszăgăzuiască şuvoiul acestor gânduri doar printr-o remarcă aparent anodină. Din cauza acestei remarci, Stilgar o vedea pe Alia şi-şi vedea propriul rol în cadrul Consiliului într-o lumină cu totul diferită.

Alia se complăcea să declare că vechile obiceiuri cedau teren foarte încet. Stilgar recunoştea în sinea lui că afirmaţia i se păruse întotdeauna oarecum liniştitoare. Schimbarea era periculoasă. Iniţiativa trebuia suprimată. Voinţa individuală trebuia combătută. Ce altă funcţie îndeplinea preoţimea, decât combaterea voinţei individuale?'

Alia repeta întruna că prilejurile de competiţie deschisă trebuiau reduse la limită. Dar asta însemna că ameninţarea recurentă a tehnologiei nu putea servi decât la împilarea popoarelor — întocmai cum le servise stăpânilor de odinioară. Orice tehnologie autorizată trebuia să fie înrădăcinată într-un ritual. Altminteri... altminteri...

Stilgar se împiedică iarăşi. Ajunsese la qanat şi-l văzu pe Leto aşteptând la marginea livezii de caişi de pe malul apei. Abia atunci îşi dădu seama că mergea prin iarbă necosită.

Iarbă necosită!

În ce să mai cred? se întrebă Stilgar.

Credinţa oricărui fremen din generaţia sa era că individul trebuia să aibă un simţ profund al propriilor limite. Tradiţiile erau, fără doar şi poate, elementul de control cel mai eficient al unei societăţi stabile. Oamenii trebuiau să cunoască hotarele timpului lor, ale societăţii lor, ale teritoriului lor. Sietchul oferea modelul general de gândire — ce putea fi rău în asta? Sentimentul îngrădirii trebuia să impregneze fiecare opţiune individuală — trebuiau îngrădite familia, comunitatea şi fiecare acţiune a unei bune guvernări.

Stilgar se opri şi-şi ridică ochii. De sub caişi, Leto îl privea cu un zâmbet pe buze.

Ştie ce vârtej e în capul meu?

Şi bătrânul Naib fremen încercă să se refugieze în catehismul tradiţional al poporului său. Fiecare dintre aspectele vieţii cerea o singură formă, al cărei caracter inerent circular se întemeia pe cunoaşterea secretă, lăuntrică, a ceea ce se poate şi a ceea ce nu se poate. Modelul de viaţă, pentru comunitate, pentru fiecare element al societăţii, mai vaste, care includea şi depăşea vârfurile ocârmuirii — acest model trebuia să fie sietchul şi replica lui din adâncul nisipurilor: Shai-Hulud. Giganticul vierme de nisip era, de bună seamă, o creatură Înfricoşătoare dar, când simţea o ameninţare, se scufunda, refugiindu-se în adâncuri de nepătruns.

Schimbarea este periculoasă! îşi spuse din nou Stilgar. Uniformitatea şi stabilitatea trebuiau să fie obiectivele oricărei guvernări.

Dar tinerii erau frumoşi.

Şi-şi amintea cuvintele rostite de Muad'Dib când îl detronase pe Shaddam IV: "Nu viaţă lungă Împăratului îi doresc, ci viaţă lungă Imperiului".

Nu tot asta mi-am spus şi eu ? se întrebă Stilgar.

Îşi reluă mersul, îndreptându-se spre intrarea sietchului, în dreapta lui Leto, şi băiatul porni în aceeaşi direcţie, ca să-l intercepteze.

Muad'Dib mai spusese ceva, îşi aminti Stilgar: *"Ca şi indivizii, societăţile, guvernele şi civilizaţiile se nasc, cresc, se reproduc şi mor".*

Periculoasă sau nu, schimbarea avea să vină. Frumoşii tineri fremeni ştiau asta. O vedeau, când priveau în zare, şi se

pregăteau pentru ea.

Stilgar trebui să se oprească. Leto îi aţinea calea.

Băiatul îl sfredeli cu privirea şi spuse:

— Vezi, Stil? Tradiţia nu este călăuza absolută pe care ţi-o închipuiai tu.

Dacă un fremen stă prea mult timp departe de deşert, moare; este ceea ce numim "răul de apă".'

Comentariile lui Stilgar

— ÎMI VINE GREU SĂ-ŢI CER ASTA, spuse. Alia, dar... trebuie să le asigur copiilor lui Paul moştenirea unui imperiu. E singura raţiune de a fi a Regenţei.

Îşi întoarse faţa de la oglinda înaintea căreia se aşezase pentru a-şi termina toaleta de dimineaţă. Se uită ţintă la soţul ei, măsurând impactul cuvintelor pe care le rostise. În momente ca acestea, reacţiile lui Duncan Idaho trebuiau urmărite cu cea mai mare atenţie; nu încăpea nici o îndoială că devenise o fiinţă mult mai subtilă şi mai periculoasă decât fostul maestru spadasin al Casei Atreides. Înfăţişarea sa exterioară rămăsese aceeaşi — părul negru şi creţ, deasupra feţei creole, cu trăsături aspre — dar, în cursul anilor ce trecuseră după depăşirea stării de ghola, suferise o metamorfoză interioară.

Ca de atâtea ori înainte, Alia se întrebă ce urme va fi lăsat renaşterea-după-moarte a ghola-ului în eul secret al lui Duncan.

Înainte ca tleilaxu să-şi fi exercitat ştiinţa lor subtilă asupra sa, reacţiile lui Duncan purtaseră pecetea Atreizilor: loialitatea, adeziunea fanatică la codul moral al strămoşilor săi mercenari, iuţeala la mânie şi uşurinţa de redobândire a calmului. Se arătase implacabil în răzbunarea sa împotriva Casei Harkonnen. Şi îşi dăduse viaţa pentru a-l salva pe Paul. Dar tleilaxu îi cumpăraseră cadavrul de la sardaukari şi, în cuvele lor de regenerare, concepuseră un zombi-katrundo: carnea lui Duncan Idaho, fără nici una dintre amintirile lui conştiente. Primise educaţia unui mentat şi fusese oferit în dar — un calculator

uman pentru Paul, un instrument de precizie, prevăzut cu o constrângere hipnotică pentru a-şi asasina posesorul. Carnea lui Duncan Idaho rezistase constrîngerii şi, în urma colosalei tensiuni, trecutul său celular fusese resuscitat.

Alia hotărâse de mult că era periculos ca, în gândurile ei intime, să-l considere a fi Duncan Idaho. Era mai bine să şi-l reprezinte cu numele său de ghola: Hayt. Da, mult mai bine. Şi era esenţial ca el să nu întrevadă nici măcar pentru o clipă prezenţa bătrânului Baron Harkonnen în cugetul ei.

Observând privirea sfredelitoare a Aliei, Idaho se întoarse cu spatele. Dragostea nu putea să-i ascundă schimbările intervenite în ea, după cum nu-i putea opaciza motivaţiile. Ochii de metal, cu faţete, pe care tleilaxu i-i implantaseră lui Idaho, erau de o clarviziune necruţătoare când aveau de descoperit minciuna. Acum îi înfăţişau o fiinţă exultând de bucurie răutăcioasă, o figura aproape masculină, şi priveliştea i se părea insuportabilă.

— De ce-mi întorci spatele? întrebă ea.

— Trebuie să reflectez, spuse el. Doamna Jessica este, totuşi... o Atreides.

— Iar tu eşti loial Casei Atreides, nu mie, se îmbufnă Alia.

— Nu-mi atribui atitudini atât de nestatornice, replică el.

Alia îşi ţuguie buzele. Acţionase prea repede?

Idaho se apropie de lucarna prin care se putea vedea un colţ al pieţei din faţa Templului. Pelerinii începuseră să se adune, urmăriţi de negustorii arrakeenieni, ce dădeau târcoale pe margini ca o haită de carnasieri încercuind o turmă. Privirile lui Idaho fură atrase de un grup mai aparte de vânzători ambulanţi, purtând coşuri din fibră de mirodenie şi urmaţi, la un pas, de mercenari fremeni. Se preumblau prin mulţime cu dezinvoltură.

— Au început să vândă bucăţi de marmură erodată, spuse el, arătând cu degetul. Ştiai? Fixează cioburi de marmură în deşert şi le lasă în bătaia furtunilor de nisip. Uneori piatra ia forme ciudate. O prezintă ca pe o nouă formă de artă, foarte populară: sculptură-de-vânt veritabilă, de pe dune! Am cumpărat şi eu una, săptămâna trecută — un pom auriu cu cinci ramuri, drăguţ, dar foarte fragil.

— Nu schimba vorba, îl apostrofă Alia.

— N-am schimbat vorba, replică el. Obiectul este frumos, dar nu-i artă. Oamenii creează artă prin propria lor violenţă, prin

actul lor de voinţă. (Îşi lăsă mâna dreaptă pe pervazul lucarnei.) Gemenii detestă oraşul ăsta şi mă tem că încep să-nţeleg pentru ce.

— Nu vad legătura, spuse Alia. Răpirea mamei mele nu e o răpire în adevăratul sens al cuvântului. Fiind pe mâna ta, va fi în perfectă siguranţă.

— Oraşul acesta a fost construit de orbi, continuă Idaho. Ştiai că Leto şi Stilgar au părăsit Sietch Tabr, acum o săptămână, şi s-au dus în deşert? Au lipsit toată noaptea.

— Mi s-a raportat. Bibelourile acelea de marmură — vrei să le interzic vânzarea?

— Ar dăuna comerţului, răspunse el, întorcându-se. Ştii ce mi-a spus Stilgar când l-am întrebat de motivul ieşirii lor? Mi-a spus că Leto voia să comunice cu spiritul lui Muad'Dib.

Alia simţi dintr-o dată frigul panicii şi-şi aţinti privirea la oglindă pentru a se calma. Leto nu s-ar fi aventurat niciodată afară din sietch, noaptea, pentru un motiv atât de absurd. Era vorba de-o conspiraţie?

Idaho duse o mână la ochi ca să obţină imaginea soţiei sale şi spuse:

— Stilgar a adăugat că l-a însoţit pe Leto pentru că el mai crede încă în Muad'Dib.

— Bineînţeles că mai crede!

Idaho râse scurt, sec.

— Spunea că mai crede fiindcă Muad'Dib a fost întotdeauna de partea oamenilor mărunţi.

— Şi tu ce i-ai răspuns? întrebă Alia cu un glas care-i trăda teama.

Idaho luă mâna de la ochi.

— I-am spus: "Ceea ce înseamnă că te numeri printre oamenii mărunţi".

— Duncan! Ăsta-i un joc periculos. Zădărându-l pe *acest* Naib fremen rişti să trezeşti o fiară care ne poate distruge pe toţi.

— Continuă să creadă în Muad'Dib. Asta este protecţia noastră.

— A mai comentat ceva?

— Că ştie el cine e şi ce are în cap.

— Pricep.

— Nu... Nu cred că pricepi. Chestiile care muşcă au colţi mai

lungi decât ai lui Stilgar.

— Nu reuşesc să te înţeleg astăzi, Duncan. Îţi cer să îndeplineşti un lucru foarte important, un lucru vital pentru... Ce sunt divagaţiile astea?

Cât de iritată părea... Idaho se întoarse din nou către lucarnă.

— Când am primit educaţia de mentat... E foarte dificil, Alia, să înţelegi cum funcţionează propria ta minte. Mai întâi înveţi că trebuie să-ţi laşi mintea să funcţioneze singură. Asta-i foarte straniu. Poţi să-ţi încordezi muşchii, să-i exersezi, să-i dezvolţi, dar mintea lucrează cu de la sine putere. Uneori, când ai reuşit să înveţi asta, îţi arată lucruri pe care nu doreşti să le vezi.

— Şi pentru asta ai încercat să-l insulţi pe Stilgar?

— Stilgar nu ştie ce are în cap. Nu-şi cunoaşte mintea. N-o lasă liberă.

— Decât în orgiile mirodeniei.

— Nici măcar atunci. Asta face din el un Naib. E un conducător, care-şi controlează şi-şi limitează reacţiile. Face exact ce se aşteaptă de la el. O dată ce ştii asta, ştii cu adevărat cine-i Stilgar şi poţi să-i măsori lungimea colţilor.

— Aşa e datina fremenă, zise Alia. Ei bine, Duncan, ai de gând să faci ce ţi-am cerut sau nu? Trebuie să fie răpită şi trebuie ca răpirea să pară a fi fost pusă la cale de Casa Corrino.

El rămase tăcut, cântărindu-i tonul şi argumentele cu facultăţile lui de mentat. Acest plan de răpire a doamnei Jessica dezvăluie un sânge rece şi o cruzime ale căror dimensiuni, astfel luate în calcul, îl şocau. Alia era gata să pună în joc viaţa propriei ei mame pentru motivele pe care le expusese până acum? Nu. Alia minţea. Poate că zvonurile despre ea şi Javid erau întemeiate. Gândul acesta îl făcu să simtă un sloi de gheaţă în stomac.

— Eşti singurul în care pot să am încredere, spuse Alia.

— Ştiu.

Ea îi interpretă vorba drept acceptare şi zâmbi imaginii lui din oglindă.

— Ştii, reluă Idaho, mentatul învaţă să considere fiecare fiinţă umană ca pe un lanţ de relaţii.

Alia nu răspunse. Stătea nemişcată, ca surprinsă de-o amintire. Faţa ei era lipsită de orice expresie. Idaho, privind peste umăr, îi observă chipul inexpresiv şi avu un frison. Alia

părea să comunice cu voci pe care le auzea numai ea.

— Relaţii, murmură el.

Şi gândi: *Omul trebuie să se descotorosească de vechile suferinţe, la fel cum îşi leapădă şarpele pielea, doar pentru a dobândi altele, noi, şi a le accepta limitările. Acelaşi lucru e valabil şi pentru guverne — inclusiv pentru Regenţă. Vechile guverne sunt ca tot atâtea piei năpârlite. Trebuie să duc la îndeplinire planul acesta, dar nu aşa cum vrea Alia.*

Brusc, Alia scutură din umeri şi spuse:

— Leto n-ar trebui să hoinărească aşa, într-un moment ca acesta. O să-l iau la rost.

— Nici însoţit de Stilgar?

— Nici.

Se ridică din faţa oglinzii, se apropie de Idaho şi puse o mână pe braţul lui.

El îşi înăbuşi un nou frison şi reduse această reacţie la o evaluare mentatică. Era ceva, în ea, care îl revolta.

Ceva, în ea.

Nu se putea hotărî s-o privească. Parfumul de melanj al cosmeticelor ei îi umplea nările. Îşi drese glasul.

— Azi, spuse ea, va trebui să examinez eu însămi darurile trimise de Farad'n.

— Veşmintele?

— Da. Nimic din ceea ce face Farad'n nu corespunde aparenţelor. Şi nu trebuie să uităm că Basharul ăla, Tyekanik, e un expert în chaumurky, chaumas şi celelalte subtilităţi ale artei regicidului.

— Preţul puterii, observă Idaho, depărtându-se cîţiva paşi. Dar noi suntem încă mobili, pe când Farad'n nu e.

Ea îi studie profilul parcă dăltuit. Uneori, mecanismele minţii lui erau greu de sondat. Credea că libertatea de acţiune era suficientă pentru a genera puterea militară? La naiba! Existenţa pe Arrakis era de prea mult timp liniştită. Simţurile odinioară ascuţite de pericolele omniprezente puteau să se atrofieze dacă nu erau folosite.

— Da, spuse ea, îi mai avem încă pe fremeni.

— Mobilitatea, repetă el. Nu putem degenera într-o armată de infanterie. Ar fi o nebunie.

Alia fu iritată de tonul lui.

— Farad'n va folosi orice mijloace pentru a ne distruge!

— Ah, tocmai asta e! Iată o formă de iniţiativă, o mobilitate pe care noi n-o aveam pe vremuri. Aveam un cod, codul Casei Atreides. Ne plăteam întotdeauna taxa de trecere şi lăsam inamicului rolul de jefuitor. Această restricţie nu mal rezistă, fireşte. Suntem la fel de mobili şi unii şi alţii — şi Casa Atreides şi Casa Corrino.

— O îndepărtăm pe mama de putere pentru a o feri de pericol, la fel ca pentru oricare alt motiv, spuse Alia. Trăim tot conform codului!

Idaho o privi lung. Alia cunoştea pericolul incitării unui mentat la calcul. Să nu-şi fi dat seama de rezultatul calculului său? Şi totuşi... Încă o mai iubea. Îşi trecu o mână peste ochi. Părea încă atât de tânără. Doamna Jessica avea dreptate: Alia lăsa într-adevăr impresia că nu îmbătrânise nici măcar cu o zi în toţi aceşti ani petrecuţi împreună. Păstra încă trăsăturile delicate ale mamei ei Bene Gesserit, dar ochii erau Atreides — iscoditori, imperioşi, dominatori. Şi acum ceva, viclean şi crud, părea să pândească din spatele acestor ochi.

Idaho slujise Casa Atreides prea mulţi ani pentru a nu cunoaşte atât forţele cât şi slăbiciunile familiei. Însă ceea ce percepea acum la Alia era ceva nou. Atreizii puteau fi duplicitari cu duşmanii, dar niciodată cu prietenii sau cu aliaţii şi, în nici un caz cu membrii Familiei. Era ceva înrădăcinat în morala Atreides: tratează-ţi propriul popor cât de bine îţi stă în puteri; arată-i cât de mult se trăieşte mai bine sub cârmuirea Atreizilor. Demonstrează-ţi dragostea faţă de prieteni prin sinceritatea comportării tale. Dar ceea ce Alia cerea acum nu era ceva de origine Atreides. Idaho simţea asta în fiecare fibră a trupului său, în fiece nerv. În momentul acesta, era un detector viu care înregistra atitudinea nouă şi străină a Aliei.

Brusc, senzoriumul său mentatic se conectă la cel mai înalt nivel al percepţiei şi mintea lui trecu în transa de gheaţă în care Timpul nu mai exista; nu exista decât calculul. Ştia ca Alia îşi va da seama ce se petrece cu el, dar n-avea ce face. Se abandonă calculului mentatic.

Calcul: În conştiinţa Aliei, o *reflexie* a Doamnei Jessica trăia o pseudo-viaţă. Percepea această reflexie la fel de clar ca pe aceea a pre-ghola-ului Duncan Idaho, care rămânea o constantă a propriei sale conştiinţe. Alia poseda această conştiinţă pentru că era o pre-născută. El, Idaho, o dobândise în cuvele de

regenerare tleilaxu. Totuşi, Alia respingea această reflexie, punea în primejdie viaţa mamei sale. Deci, Alia nu era în contact cu acea pseudo-Jessica dinlăuntrul ei. Deci, Alia era *total* posedată de o altă pseudo-viaţă, care le excludea pe toate celelalte.

Posedată!

Alienată!

Monstruozitate!

La modul mentatic, acceptă această concluzie şi trecu la examinarea altor aspecte ale problemei. Toţi Atreizii erau prezenţi pe această singură planetă. Va îndrăzni Casa Corrino să lanseze un atac din spaţiu? Fulgerător, mintea lui Idaho trecu în revistă toate acordurile care puseseră capăt formelor primitive de conflict armat:

Unu: Toate planetele erau vulnerabile la un atac spaţial. Ergo: toate Casele Mari aveau mijloace de represalii/răzbunare plasate în afara planetei. Farad'n era perfect conştient că Atreizii n-ar fi putut omite această precauţie elementară.

Doi: Scuturile energetice constituiau un mijloc de apărare absolut contra proiectilelor şi explozivelor de tip non-atomic şi acesta era principalul motiv al reîntoarcerii la forme de luptă corp la corp. Dar infanteria avea limitele ei. Chiar şi în cazul în care Casa Corrino îşi va fi refăcut Corpul Sardaukar la nivelul premergător bătăliei de la Arrakeen, aceste trupe nu erau pe măsura ferocităţii dezlănţuite a fremenilor.

Trei: Feudalismul planetar se afla în permanenţă expus pericolului din partea unei clase vaste de tehnicieni, dar efectele Jihadului Butlerian temperau încă excesele tehnologice. Ix, Tleilax şi alte câteva lumi răzleţe, îndepărtate, constituiau singura ameninţare în această privinţă, însă aceste planete rămâneau, la rândul lor, vulnerabile în faţa mâniei forţelor reunite din restul Imperiului. Jihadul Butlerian n-avea să fie anihilat. Războiul mecanizat necesita o clasă importantă de tehnocraţi. Imperiul Atreides canalizase această forţă spre alte preocupări. Nici o clasă tehnocrată considerabilă nu scăpa vigilenţei sale. Şi Imperiul rămânea categoric feudal, evident, întrucât aceasta era orânduirea socială optimă pentru răspândirea omenirii, dincolo de frontierele îndepărtate şi sălbatice, spre noi lumi.

Idaho simţi scânteierea percepţiei sale mentatice în clipa în care penetra *de la sine* datele din memorie, total impermeabile

la trecerea timpului. Ajunse la o convingere: Casa Corrino nu va risca un atac atomic *ilegal.* Îl condusese la această certitudine principala cale de decizie, calculul-fulger, dar, în acelaşi timp, era perfect conştient de elementele care susţineau convingerea: Imperiul stăpânea la fel de multe arme nucleare şi asimilate ca toate Casele Mari la un loc. Cel puţin jumătate dintre Casele Mari ar fi reacţionat fără să stea pe gânduri în cazul în care Casa Corrino ar fi violat Marea Convenţie. Dispozitivul represiv extraplanetar al Atreizilor ar fi fost întărit de o forţă copleşitoare, şi asta fără a se cere cuiva ajutor. Frica ar fi fost de ajuns pentru a ralia Casele Mari. Salusa Secundus şi aliatele sale s-ar fi evaporat în nori incandescenţi. Casa Corrino nu putea să-şi asume riscul unui asemenea holocaust. Era, fără doar şi poate, sinceră subscriind la teza menţinerii în rezervă a armelor nucleare într-un singur scop: apărarea speciei umane în cazul ameninţării venite din partea unei "alte inteligenţe".

Concluziile calculului erau clar conturate, bine reliefate. Nu ascundeau nici o zonă intermediară confuză. Alia optase pentru răpire şi teroare deoarece devenise străină, non-Atreides. Casa Corrino era o ameninţare, dar nu prin ceea ce susţinuse Alia în faţa Consiliului. Alia voia s-o îndepărteze pe Doamna Jessica fiindcă pătrunzătoarea inteligenţă Bene Gesserit a acesteia descoperise ceea ce lui nu-i devenise limpede decât în acest moment.

Idaho se smulse din transa mentatică şi o privi fix pe Alia, care stătea nemişcată în faţa lui, observându-l cu o expresie rece şi calculată.

— N-ai prefera ca Doamna Jessica să fie asasinată? întrebă el.

Preţ de o clipă, desluşi pe chipul ei fulgerarea-străină de bucurie, repede acoperită de o falsă revoltă.

— Duncan!

Da, această Alia-străină prefera matricidul.

— Te temi *de* mama ta, *nu pentru ea,* spuse el.

Îi răspunse, fără ca în privirea ei să intervină nici cea mai mică schimbare:

— Bineînţeles că mă tem. A adresat Surorilor rapoarte despre mine.

— Ce vrei să spui?

— Chiar nu ştii care-i cea mai mare tentaţie pentru o Bene

Gesserit? (Se apropie iarăşi de el, privindu-l pe sub gene, seducătoare.) Singura mea dorinţă este să rămân puternică şi vigilentă pentru binele gemenilor.

— Ziceai de-o tentaţie, rosti el pe un ton sec, de mentat.

— E ceea ce Surorile ascund cu cea mai mare grijă, lucrul de care se tem cel mai mult. Ceea ce le-a făcut să mă numească *Monstruozitate.* Ele ştiu că pe mine nu mă pot reţine inhibiţiile lor. Tentaţia... Adică nu, *Marea Tentaţie,* cum le place lor să sublinieze... Vezi tu, noi, cele ce punem în aplicare învăţăturile Bene Gesserit, putem să influenţăm fenomene ca echilibrul intern al enzimelor din organismul nostru. Lucrul acesta ne poate prelungi tinereţea — mai mult chiar decât melanjul. Îţi dai seama care-ar fi consecinţele dacă toate iniţiatele Bene Gesserit ar face asta? S-ar observa imediat. Sunt sigură că poţi calcula exactitatea spuselor mele. Melanjul este cel care face din noi ţinta atâtor comploturi. Deţinem controlul unei substanţe care prelungeşte viaţa. Ce s-ar întâmpla dacă s-ar afla că Bene Gesseritul deţine controlul unui secret şi mai mare? E limpede! Nici o Cucernică Maică n-ar mai fi în siguranţă. Răpirea şi torturarea adeptelor Bene Gesserit ar deveni o practică obişnuită,

— Ai operat acest echilibru al enzimelor.

Era o afirmaţie şi nu o întrebare.

— Am sfidat Surorile! Rapoartele adresate de mama Surorilor vor face din Comunitatea Bene Gesserit aliatul necondiţionat al Casei Corrino.

Foarte plauzibil, gândi Idaho.

Sondă, totuşi, terenul:

— Oricum, cu siguranţă că Doamna Jessica nu s-ar întoarce împotriva fiicei sale!

— A fost o Bene Gesserit cu mult timp înainte de a fi mama mea. Duncan, a acceptat ca fiul ei, fratele meu, să fie supus la încercarea cu *gom jabbarul!* Mai mult, chiar ea a cerut acest lucru! Ştiind că s-ar putea ca Paul să nu supravieţuiască! Surorile au avut întotdeauna prea puţină credinţă şi foarte mult pragmatism. Dacă mama ajunge la concluzia că este în interesul Bene Gesseritului, va acţiona împotriva mea.

Idaho dădu din cap. Alia era atât de convingătoare....Şi gândul îl umplu de tristeţe.

— Trebuie să păstrăm iniţiativa, reluă ea. E cea mai bună

armă a noastră.

— Gurney Halleck e o problemă, zise el. Va trebui să-l omor pe vechiul meu prieten?

— Gurney îndeplineşte nu ştiu ce misiune de spionaj în deşert, replică ea, deşi ştia că Idaho era în cunoştinţă de cauză N-o să ne deranjeze.

— Foarte ciudat. Guvernatorul Regent al Caladanului în misiune aici, pe Arrakis.

— De ce nu? E amantul ei — în vis, dacă nu şi-n realitate.

— Da, desigur, rosti el şi se miră că ea nu desluşeşte nesinceritatea din vocea lui.

— Când ai s-o răpeşti?

— E mai bine să nu ştii.

— Da... da, înţeleg. Şi unde o vei duce?

— Unde nu va putea fi găsită. Fii sigură că nu va mai reprezenta o ameninţare pentru tine.

Satisfacţia din ochii Aliei era elocventă.

— Dar unde ai de gând s-o...

— Neştiind, vei putea, răspunde — la o adică — unei Dreptvorbitoare, că nu ştii nimic.

— Ahhh! Ai dreptate, Duncan.

Acum e convinsă că o voi ucide pe Doamna Jessica, îşi spuse el. Rosti repede:

— La revedere, iubirea mea.

Ea nu percepu finalitatea din glasul lui şi chiar îl sărută uşor când trecu pe lângă ea.

Şi, în timp ce cobora prin labirintul de sietch al coridoarelor Templului, Idaho se şterse la ochi. Căci nici ochii tleilaxu nu erau imuni la lacrimi.

Ai iubit Caladanul
Şi i-ai jelit stăpânul pierdut,
Dar durerea ţi-arată
Că amanţii nu pot face uitată
Acea umbră din trecut.

Refren la **Bocetul Habbanyei**

STILGAR cvadruplă garda gemenilor, deşi ştia că era inutil. Băiatul era întocmai ca bunicul său, Leto Atreides. Toţi cei care-l cunoscuseră pe Duce remarcaseră asta. Avea privirea circumspectă şi era precaut, desigur, dar totul trebuia măsurat în raport cu violenţa latentă, cu înclinaţia către decizii periculoase.

Ghanima semăna mai mult cu maică-sa. Avea părul roşcat al Chaniei, aceiaşi ochi şi un mod calculat de a se adapta la dificultăţi. Spunea, adesea, că nu face decât ce trebuie să facă, dar era gata să-l urmeze pe Leto ori încotro ar fi condus-o.

Şi Leto avea să-i conducă numai înspre pericol.

Lui Stilgar nu-i trecuse nici o clipă prin minte să-i dezvăluie această problemă Aliei. Cu atât mai puţin lui Irulan, care o consulta pe Alia în legătură cu orice fleac. Luând această decizie, îşi dăduse seama că, de fapt, acceptase posibilitatea ca Leto să fi avut dreptate în ceea ce o privea pe Alia.

Alia se foloseşte de oameni cu cruzime şi nepăsare, gândea el. *Chiar şi de Duncan. Dacă s-ar întoarce contra mea şi m-ar omorî, pur şi simplu doar s-ar* descotorosi *de mine.*

Până una-alta, garda era întărită iar Stilgar străbătea sietchul ca un spectru înveşmântat în mantie, iscodind totul. În acelaşi timp, nu contenea să-şi frământe mintea cu îndoielile pe care i le plantase Leto. Dacă nu se mai putea avea încredere în tradiţie, de ce stâncă mai era cu putinţă să-şi ancoreze existenţa?

În după-amiaza Adunării de întâmpinare în cinstea Doamnei Jessica, Stilgar o zări pe Ghanima în tovărăşia bunicii ei, la intrarea marii săli de întruniri a sietchului. Era devreme şi Alia încă nu sosise, dar oamenii începeau deja să se strângă şi, pe când pătrundeau în cavernă, aruncau priviri furişe spre copil şi adultă.

Stilgar se retrase în penumbra unui alcov ferit de curgerea mulţimii şi le observa pe Jessica şi Ghanima, fără a putea să le desluşească vorbele în murmurul sălii. Reprezentanţii multor tribun aveau să se adune astăzi, aici, pentru a saluta întoarcerea vechii lor Cucernice Maici. El însă o privea fix pe Ghanima. Şi, mai ales, ochii ei, felul în care păreau să danseze atunci când vorbea! Ochii ei îl fascinau. Ochii aceia albaştri, adânci, calmi, imperioşi şi iscoditori. Şi acea mişcare bruscă a capului, prin care obişnuia să-şi arunce de pe umăr părul lung şi

roşcat-auriu. Era Chani. Asemănarea i se părea supranaturală, de parcă ar fi avut înaintea ochilor o fantomă.

Încet, Stilgar păşi mai aproape, se opri într-un alt alcov.

Ghanima avea un fel de a observa pe care Stilgar nu-l putea compara cu al nici unui alt copil — cu excepţia fratelui ei. Dar unde era Leto? Stilgar scotoci cu privirea culoarul plin de lume. Gărzile sale ar fi dat alarma dacă s-ar fi întâmplat ceva. Scutură din cap. Gemenii ăştia erau o ameninţare la adresa sănătăţii sale mintale. Zi de zi, îi erodau liniştea sufletească. Aproape că ajungea să-i deteste. Orice rude puteau ajunge să se deteste, dar sângele (şi apa preţioasă ce-o conţinea) impunea o stăpânire de sine care depăşea orice alte considerente. Gemenii reprezentau cea mai înaltă responsabilitate a lui Stilgar.

Ghanima şi Jessica erau două siluete pe fondul de lumină chihlimbarie filtrată de atmosfera încărcată de praf din uriaşa grotă aflată în spate. Un reflex de culoarea ruginei contura umerii Ghanimei, aureolându-i părul ori de câte ori se întorcea să privească mulţimea care continua să umple culoarul. Purta noua robă albă.

Pentru ce mi-a inoculat Leto îndoielile astea? se întrebă Stilgar. Nu încăpea îndoială că o făcuse în mod deliberat. *Poate că a vrut să împărtăşesc o fărâmă din propria lui experienţă mentală.* Stilgar ş*tia* de ce erau diferiţi gemenii, dar, dintotdeauna, se văzuse nevoit să admită că procesele sale de judecată erau incapabile să accepte ceea ce ştia. Pentru el, uterul nu fusese închisoarea unei conştiinţe trezite — a unei percepţii vii încă din cea de-a doua lună a gestaţiei, după cum se zicea.

Leto îi spusese odată că memoria lui era ca "o hologramă interioară, a cărei formă nu se schimba niciodată, dar care creştea şi se preciza încă din clipa şocului iniţial al acelei treziri".

Pentru prima oară, în timp ce le observa pe Ghanima şi pe Doamna Jessica, Stilgar începu să înţeleagă ce va fi însemnat să trăieşti în hăţişul atâtor memorii, fără putinţă de a te retrage sau a găsi un locşor de refugiu în minte. Confruntat cu o situaţie ca asta, trebuia să integrezi nebunia, să selectezi şi să respingi o multitudine de oferte provenite dintr-un sistem în care răspunsurile se schimbau la fel de rapid ca şi întrebările.

Nu putea să existe tradiţie fixă. Nu puteau exista răspunsuri absolute la întrebări ambigue. Ce are sens? Ceea ce nu are

sens. Ce n-are sens? Ceea ce are un sens. Recunoştea modelul. Era cel al vechiului joc fremen al cimiliturilor. Întrebare: "Aducător de moarte şi de viaţă?" Răspuns: "Vântul Coriolis".

De ce vrea Leto să înţeleg asta? se întrebă Stilgar. Discretele sale investigaţii îi dezvăluiseră că gemenii împărtăşeau acelaşi punct de vedere despre deosebirea lor: o considerau o năpasta. *Canalul naşterii nu va fi fost, pentru ei, decât un canal de scurgere,* îşi spuse el. Ignoranţa atenuează şocul anumitor experienţe, dar, pentru gemeni, nu exista ignoranţă cu privire la naştere. Cum putea fi o viaţă căreia i se cunoşteau toate elementele *care puteau* lua o întorsătură proastă? Trebuia să fie un război permanent cu îndoielile. O prăpastie care te despărţea de toate fiinţele apropiate. Şi, atunci, sigur că-ţi putea da în gând să-i faci şi pe alţii să guste ceva din simţămintele tale. Căci prima ta întrebare era: "De ce eu?" O întrebare fără răspuns.

Şi ce m-am întrebat eu însumi? gândi Stilgar, cu un surâs crispat. *De ce eu?*

Judecându-i pe gemeni în această nouă lumină, înţelegea riscurile de moarte pe care şi le asumau cu trupurile lor nedesăvârşite. Ghanima exprimase totul în câteva cuvinte, când el îi interzisese să mai escaladeze versantul abrupt dinspre vest al falezei de deasupra sietchului Tabr:

— De ce m-aş teme de moarte? Am fost deja acolo... de multe ori.

Cum aş putea pretinde să educ asemenea copii? se întrebă Stilgar. *Cum ar putea pretinde oricine altcineva?*

În mod ciudat, gândurile Jessicăi urmau un curs similar, în timp ce vorbea cu nepoata ei. Se gândea la dificultatea de a menţine gânduri mature în trupuri imature. Trupul trebuia să înveţe ceea ce mintea cunoştea deja, trebuia să-şi ajusteze răspunsurile şi reflexele. Vechea procedură *prana-bindu* Bene Gesserit putea fi un ajutor, dar, şi în acest caz, mintea devansa carnea. Gurney avea o sarcină extrem de dificilă în a-i executa ordinele.

— Stilgar ne observă dintr-un alcov, spuse Ghanima.

Jessica nu întoarse capul. Fu însă frapată de ceea ce desluşise în glasul nepoatei sale: Ghanima îl iubea pe bătrânul fremen ca pe-un părinte. Îl provoca, îl necăjea, vorbea despre el cu nepăsare, dar îl iubea. Constatarea o determină să-i considere pe Naib cu alţi ochi şi, astfel, avu o revelaţie *gestalt* a

ceea ce aveau în comun Stilgar şi gemenii. Noul Arrakis nu i se potrivea lui Stilgar. După cum acest nou univers nu li se potrivea nepoţilor ei.

Brusc, îi veni în minte un adagiu Bene Gesserit: *"A bănui că eşti muritor, înseamnă a cunoaşte începutul groazei. A afla cu certitudine că eşti muritor, înseamnă a cunoaşte sfârşitul groazei."*

Da, moartea nu va fi fost un jug prea apăsător, dar viaţa era un foc mocnit pentru Stilgar şi gemeni. Fiecare dintre ei se confrunta cu o lume nepotrivită şi aspira la alte căi, ale căror variaţii să poată fi explorate fără ameninţarea nici unui pericol. Erau ca nişte copii ai lui Abraham, care învăţau mai multe de la un şoim ce se rotea deasupra nisipurilor decât din toate cărţile scrise vreodată.

Nu mai departe decât azi-dimineaţă, Leto o lăsase perplexă. Se aflau pe malul qanatului de la poalele sietchului iar el spusese:

— Apa ne ţine prinşi în capcana ei, bunico. Am face mai bine să trăim precum praful, căci atunci vântul ar putea să ne înalţe mai sus decât cele mai înalte piscuri ale Scutului de Piatră.

Oricât de familiarizată ar fi fost cu strania maturitate a vorbelor acestor copii, Jessica fusese luată pe nepregătite şi abia dacă reuşise să răspundă:

— Tatăl tău ar fi putut spune asta.

Iar Leto, aruncând în sus un pumn de nisip şi privindu-l cum cade, spusese:

— Da, ar fi putut... Dar tata nu s-a gândit niciodată cât de repede poate apa să readucă la sol tot ce s-a înălţat din el.

Acum, în timp ce aştepta alături de Ghanima, Jessica resimţi din nou şocul acelor cuvinte. Se întoarse, aruncă o privire către mulţimea care continua să se adune, prinse cu coada ochiului silueta întunecată a lui Stilgar la adăpostul alcovului său. Naibul nu era un fremen domestic, învăţat doar să care rămurele la cuib. Stilgar mai era încă şoim. Când se gândea la culoarea roşie, vedea sânge, nu flori.

— Ai amuţit, dintr-o dată, observă Ghanima. Ceva nu-i în regulă?

Jessica scutură din cap.

— Mă gândeam doar la ce mi-a spus Leto azi-dimineaţă.

— Ah, când aţi fost la plantaţii... Ce ţi-a spus?

Jessica revăzu ciudata expresie de înţelepciune adultă ce se întipărise în acea dimineaţă pe chipul nepotului ei. Aceeaşi expresie se întipărise acum pe chipul Ghanimei.

— Şi-a amintit de momentul în care Gurney, după perioada petrecută printre contrabandişti, a revenit sub steagul Atreizilor, răspunse ea.

— Înseamnă că vorbeaţi despre Stilgar.

Jessica nu se întrebă de unde ştia. Gemenii păreau capabili să-şi reconstituie unul altuia gândurile.

— Într-adevăr, încuviinţă ea. Lui Stilgar nu i-a plăcut să-l audă pe Gurney numindu-l pe Paul... Ducele său. Mai târziu, din cauza lui Gurney, au început şi fremenii să-l numească aşa. Gurney nu înceta să spună "Ducele meu".

— Înţeleg, spuse Ghanima. Şi, fireşte, Leto a făcut observaţia că *el* nu era încă Ducele lui Stilgar.

— Exact.

— Desigur, ţi-ai dat seama ce urmărea cu asta.

— Nu sunt prea sigură, mărturisi Jessica şi faptul o tulbură peste măsură, căci nu avusese impresia că Leto ar fi urmărit ceva anume.

— Încerca să reînvie în tine amintirea tatălui nostru, zise Ghanima. Leto caută tot timpul să-l cunoască pe tata din punctul de vedere al altora, al celor care l-au cunoscut.

— Dar... nu i-ar fi mai uşor să...

— A, sigur, poate să-şi asculte *viaţa lăuntrică.* Dar nu e acelaşi lucru. Ai vorbit despre el, de bună seamă. Despre tata, vreau să spun. Ai vorbit despre el ca despre fiul tău.

— Da, încuviinţă scurt Jessica şi tăcu.

Avea un sentiment dezagreabil la gândul că aceşti copii puteau s-o facă să reacţioneze după bunul lor plac, să-i extragă amintirile pentru a le examina, să-i exploreze orice emoţie care le trezea interesul. Cum părea să facă Ghanima chiar în momentul acesta!

— Leto a spus ceva anume ca să te tulbure, zise Ghanima.

Jessica trebui să lupte ca să-şi înăbuşe furia şi lucrul acesta o ului.

— Într-adevăr, recunoscu ea.

— Nu-ţi place deloc faptul că-l cunoaşte pe tata aşa cum l-a cunoscut mama noastră şi că o cunoaşte pe mama aşa cum a cunoscut-o tata... Nu-ţi plac, mai ales, implicaţiile — ceea ce-am

putea să aflăm despre tine, de pildă...

— Nu mi-am pus niciodată astfel problema, rosti Jessica pe un ton crispat.

— Ceea ce deranjează, de obicei, este cunoaşterea aspectelor senzuale, urmă netulburată Ghanima. Aşa eşti condiţionată. Ţi-e foarte greu să vezi în noi altceva decât nişte copii Dar nimic din ceea ce au făcut vreodată părinţii noştri în intimitate sau în public, nu ne-ar putea rămâne ascuns.

Vreme de-o clipă, Jessica se pomeni reacţionând la fel cum reacţionase pe malul qanatului, doar că, de data aceasta, reacţia ei se răsfrânse asupra Ghanimei.

— Probabil că ţi-a vorbit despre "senzualitatea debordantă" a Ducelui tău, continuă Ghanima. Uneori, cred că lui Leto i-ar trebui frâu ta gură.

Există oare vreun lucru pe care gemena ăştia să nu-l profaneze? se întrebă Jessica, trecând de la şoc la furie şi la revoltă. Cum îndrăzneau să discute despre senzualitatea lui Leto *al ei?* Era normal ca un bărbat şi-o femeie care se iubesc să împărtăşească plăcerea trupurilor! Un lucru intim şi, în acelaşi timp, frumos, ca acesta, nu putea fi înjosit într-o conversaţie dezinvoltă dintre un copil şi-un adult.

Un copil şi-un adult!

Brusc, Jessica îşi dădu seama că nici Leto, nici Ghanima nu vorbiseră cu dezinvoltură.

Cum bunica ei continua să tacă, Ghanima spuse:

— Te-am şocat. Îmi cer scuze în numele amândurora. Cum îl cunosc eu pe Leto, ştiu că nici nu i-a trecut prin cap să-şi ceară iertare. Câteodată, când urmăreşte o anumită pistă, uită cât de mult ne deosebim... de tine, de pildă...

Jessica gândi... *Şi ăsta-i motivul pentru care faceţi ceea ce faceţi, amândoi.* Voi *îmi daţi* mie *lecţii!* Apoi se întrebă: *Cui altcuiva îi mai daţi lecţii? Lui Stilgar? Lui Duncan?*

— Leto încearcă să vadă lucrurile aşa cum le vezi tu, spuse Ghanima. Amintirile nu-s de ajuns. Tocmai când te străduieşti din răsputeri, cel mai adesea dai greş.

Jessica oftă.

Ghanima puse mâna pe braţul ei.

— Multe dintre lucrurile pe care fiul tău nu le-a rostit trebuie spuse, chiar şi ţie. Iartă-ne, dar... te iubea. N-ai ştiut asta?

Jessica întoarse capul ca să-şi ascundă lacrimile.

— Îşi cunoştea spaimele, continuă Ghanima. Ca şi pe cele ale lui Stilgar. Dragul de el... Pentru Stil, tata a fost "Doctorul Fiarelor" iar el n-a fost decât melcul verde ascuns în cochilia sa.

Fredonă tema melodiei la ale cărei cuvinte făcuse aluzie. Iar notele făcură să erupă în mintea Jessicăi întregul text al cântecului.

"O, Doctor al Fiarelor,
Spre cochilia bietului melc verde
Şi-al ei sfios miracol
Ascuns, în aşteptarea morţii,
Tu vii precum un zeu!
Până şi melcii ştiu
Că zeii pot distruge,
Că leacurile dor,
Că paradisul se arată
Printr-o perdea de flăcări.
O, Doctor al Fiarelor,
Sunt omul-melc
Ce-ţi vede ochiul de ciclop
Privind în cochilia mea!
De ce, Muad'Dib? De ce?"

— Din nefericire, spuse Ghanima, tata a lăsat mulţi oameni-melci în universul nostru.

Postulatul conform căruia oamenii trăiesc într-un unives esenţialmente efemer, atunci când este considerat ca precept de lucru, cere ca intelectul să devină un instrument de echilibrare total conştient. Dar intelectul nu poate reacţiona astfel, fără a implica întregul organism. Un asemenea organism ar putea fi recunoscut după comportamentul său fervent şi

energic. La fel stau lucrurile în cazul societăţii considerate ca organism. Aici însă avem de-a face cu o veche inerţie. Societăţile sunt mânate de impulsuri vechi, reactive. Ele cer permanenţă. Orice tentativă de a dezvălui universul efemerului trezeşte scheme de respingere, frică, mânie şi deznădejde. Atunci, cum se explică acceptarea preştiinţei? Simplu: cel care-şi dă la iveală viziunile preştiente, întrucât evocă un viitor absolut (permanent), poate fi întâmpinat cu braţele deschise de omenire chiar şi atunci când prezice evenimentele cele mai funeste.

Cartea lui Leto, după Harq al-Ada

— E CA SI CÂND aş lupta pe întuneric, spuse Alia.

Se plimba furioasă prin Sala de Consiliu, de la înaltele draperii argintii care atenuau soarele matinal la ferestrele dinspre Răsărit până la divanele aliniate sub marile panouri decorative de la cealaltă extremitate a încăperii. Tălpile sandalelor ei treceau peste carpete din fibră de mirodenie, plăci de parchet, dale de granat şi, din nou, carpete. În cele din urmă, se opri în dreptul lui Irulan şi Idaho, care şedeau, faţă în faţă, pe divane tapiţate cu piele de balenă cenuşie.

Idaho se codise să părăsească Sietch Tabr, dar Alia transmisese un ordin categoric. Deşi răpirea Jessicăi era acum mai importantă decât oricând, trebuiau să mai aştepte. Alia avea nevoie de facultăţile de mentat ale soţului ei.

— Toate astea sunt croite după acelaşi şablon, rosti ea. Şi miros a complot la cele mai înalte niveluri.

— Poate că nu, opină Irulan, dar, în acelaşi timp, se uită cu un aer întrebător la Idaho.

Alia schiţă o grimasă dispreţuitoare. Cum putea fi Irulan atât de naivă? Dacă nu cumva... Îndreptă o privire pătrunzătoare, scormonitoare către Prinţesă. Irulan purta o mantie aba simplă, neagră, care se potrivea de minune cu umbrele din jurul ochilor

ei indigo. Părul blond era adunat într-un coc strâns pe ceafă, accentuându-i slăbiciunea feţei, înăsprită de anii petrecuţi pe Arrakis. Mai păstra ceva din trufia pe care o învăţase la curtea tatălui ei, Shaddam IV, şi Alia îşi spunea deseori că această atitudine orgolioasă putea fi o mască perfectă pentru un conspirator.

Idaho şedea tolănit, îmbrăcat în uniforma negru cu verde a Gărzii Casei Atreides, fără însemne. O predilecţie pe care-o dezaprobau în secret gărzile Aliei, îndeosebi amazoanele, ce arborau cu mândrie însemnele funcţiei lor. De fapt, amazoanelor le displăcea chiar şi prezenţa acestui ghola-spadasin-mentat, cu atât mai mult cu cât era soţul stăpânei lor.

— Vasăzică triburile doresc ca Doamna Jessica să fie reintegrată în Consiliul Regenţei, spuse Idaho. Cum poate asta...

— Cererea lor este unanimă! îl întrerupse Alia, arătând spre foaia de hârtie de mirodenie, gofrată, care se afla pe divanul ocupat de Irulan. Farad'n e una, dar asta... asta pute de la o poştă a alte manevre!

— Ce părere are Stilgar? întrebă Irulan.

— Hârtia poartă şi semnătura lui!

— Dar, dacă şi el...

— Cum ar putea s-o renege pe mama zeului său? replică sarcastică Alia.

Idaho ridică ochii spre ea, gândind: *Întinde prea mult coarda cu Irulan!* Din nou, se întrebă de ce-l rechemase la Arrakeen, când ştia că era nevoie de el la Sietch Tabr pentru a duce la bun sfârşit acţiunea de răpire a Jessicăi. Să fi aflat de mesajul pe care i-l trimisese Propovăduitorul? Gândul îl făcu să simtă un gol în stomac. Cum de cunoştea acel cerşetor bigot semnalul secret pe care-l folosea odinioară Paul Atreides pentru a-şi convoca maestrul de scrimă? Idaho ardea de nerăbdare să vadă încheiată această întrunire inutilă pentru a se întoarce să caute răspuns la întrebarea care îl frământa.

— Nu încape nici o îndoială că Propovăduitorul a fost undeva, în afara planetei, reluă Alia. Ghilda n-ar cuteza să ne mintă. Voi pune să fie...

— Prudenţă! rosti Irulan.

— Într-adevăr, trebuie să fii prudentă, interveni şi Idaho. Jumătate din populaţia lumii acesteia este încredinţată că-i... (ridică din umeri)... fratele tău.

Nădăjdui că tonul său fusese destul de dezinvolt. Cum de cunoştea omul ăla semnalul?

— Dar dacă-i un curier sau un spion al...

— N-a avut nici un contact cu CHOAM-ul sau cu Casa Corrino, spuse Irulan. Putem fi siguri de...

— Nu putem fi siguri de nimic!

Alia nici măcar nu mai încercă să-şi ascundă dispreţul. Îi întoarse spatele lui Irulan şi-l privi pe Idaho. Duncan ştia pentru ce se afla aici! De ce nu făcea ce avea de făcut? Se afla în Sala de Consiliu pentru că şi Irulan se afla aici. Împrejurarea care adusese o Prinţesă din Casa Corrino sub flamura Atreizilor nu putea fi dată uitării. Cine îşi schimbă o dată jurământul de credinţă, putea să şi-l schimbe şi cu altă ocazie. Puterile de mentat ale lui Duncan trebuiau să descopere fisurile, deviaţiile subtile din comportamentul lui Irulan.

Idaho tresări, îi aruncă o privire Prinţesei. Erau momente în care detesta obligaţiile rigide impuse facultăţilor lui de mentat. Ştia ce gândea Alia. Ştia, cu siguranţă, şi Irulan. Dar această soţie-Prinţesă a lui Paul Muad'Dib ştiuse să depăşească deciziile care făcuseră din ea inferioara Chaniei, concubina regală. Devotamentul ei pentru cei doi gemeni nu putea fi pus la îndoială. Renunţase la familie şi la Bene Gesserit pentru a se consacra Atreizilor.

— Mama e implicată în acest complot! insistă Alia. Ce alt motiv ar fi avut Surorile s-o trimită aici tocmai acum?

— Isteria n-o să ne fie de nici un folos, observă Idaho.

După cum se aşteptase, Alia îi întoarse numaidecât spatele.

Fu bucuros că nu mai trebuia să privească acest chip, pe care îl iubise atât de mult şi care, acum, era deformat de o posesiune străină.

— Părerea mea, rosti Irulan, este că nu se poate avea absolută încredere în Ghildă pentru...

— Ghilda! pufni Alia.

— Nu putem exclude ostilitatea Ghildei sau a Bene Gesseritului, spuse Idaho, dar lor trebuie să le rezervăm o categorie specială — cea a combatanţilor pasivi. Membrii Ghildei vor rămâne la principiul lor de bază: Niciodată la Guvernare! Ei sunt o excrescenţă parazitară şi ştiu asta. Nu vor face nimic din ceea ce ar risca să omoare organismul care-i ţine în viaţă.

— Modul lor de a defini organismul care-i ţine în viaţă ar

putea fi altul decât al nostru, rosti tărăgănat Irulan.
Folosise tonul domol care se apropia cel mai mult, la ea, de ironie şi care voia să spună: "Ai omis ceva, mentatule".
Alia păru descumpănită. Nu se aşteptase la o astfel de intervenţie din partea lui Irulan. O conspiratoare n-ar fi avut nici un interes să atragă atenţia asupra unui asemenea punct de vedere.
— Neîndoios, admise Idaho, dar Ghilda nu va înfrunta făţiş Casa Atreides. Pe de altă parte, Surorile ar putea risca o anumită ruptură politică de natură să...
— Dacă vor acţiona, o vor face prin intermediul unui paravan: o persoană sau un grup de persoane de care să se poată dezice, spuse Irulan. Bene Gesseritul n-a vieţuit atâtea secole fără a cunoaşte valoarea anonimatului. Surorile preferă să rămână în spatele tronului, nu să-l ocupe.
Anonimatul? gândi Alia. Asta să fi fost soluţia pentru care optase Irulan?
— Exact ce-am vrut să spun şi eu despre Ghildă, sublinie Idaho.
Găsea jocul discuţiei şi-al explicaţiilor binevenit. Îi abătea gândurile de la alte probleme.
Alia se apropie de ferestrele însorite. Cunoştea punctul nevralgic al lui Duncan. Era cel al tuturor mentaţilor. Trebuia să se pronunţe. Ceea ce dezvolta în ei o tendinţă de a depinde de absoluturi, de a trasa limite definite. Faptul le era cunoscut, de altfel. Făcea parte din pregătirea lor. Cu toate acestea, continuau să acţioneze în cadrul unor parametri definiţi, autolimitându-se.
Nu trebuia să-l chem de la Sietch Tabr, îşi spuse Alia. *Mai bine-o lăsam pe Irulan în seama interogatoriului lui Javid.*
— Exact! răsună o voce de bas în interiorul craniului ei.
Taci! Taci! Taci! porunci ea. Intuia, în clipa aceasta, o greşeală periculoasă, căreia însă nu-i putea desluşi forma. Era conştientă doar de pericol. Idaho trebuia s-o ajute să iasă din acest impas. Era un mentat. Mentaţii erau necesari. Calculatoarele umane înlocuiau aparatele mecanice pe care le desfiinţase Jihadul Butlerian. *Să nu-ţi faci maşină după asemănarea minţii omului!* Dar, acum, Alia ar fi preferat să dispună de o maşină ascultătoare. O maşină n-ar fi suferit de limitele lui Idaho. O maşină nu i-ar fi trezit suspiciuni.

— Un vicleşug într-un vicleşug dintr-un alt vicleşug, răsună vocea tărăgănată a lui Irulan. Cunoaştem cu toţii modelul clasic al atacului contra puterii. Nu-i iau Aliei în nume de rău suspiciunile. E normal să bănuiască pe toată lumea — inclusiv pe noi. Dar, deocamdată eu zic să ignorăm asta. Principala noastră preocupare trebuie să fie arena primordială a motivaţiilor. Care este cea mai fertilă sursă de pericol pentru Regenţă?

— CHOAM-ul, răspunse Idaho pe un ton neutru, de mentat.

Alia arboră un surâs sumbru. Compania Universală! *Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles!* Dar Casa Atreides era majoritară în CHOAM, cu cincizeci şi unu la sută din acţiuni. Preoţimea lui Muad'Dib poseda o altă parte de cinci la sută, ceea ce implica, practic, consimţământul Caselor Mari la controlul Dunei asupra melanjului. Nu degeaba mirodenia era adesea denumită "moneda secretă". Fără melanj, Navigatorii Ghildei Spaţiale nu puteau pilota transspaţialele. Melanjul declanşa "transa navigaţiei", care le îngăduia să "vadă" ruta transluminică pe care trebuia s-o urmeze nava. Fără melanj şi ranforsarea sistemului imunitar uman pe care-o asigura, speranţa de viată a celor foarte bogaţi ar fi fost diminuată cu cel puţin o pătrime. Chiar şi vasta clasă de mijloc a Imperiului absorbea melanj în cantităţi mai modeste, dar cel puţin o dată pe zi, la una din mese.

Alia însă percepuse sinceritatea mentatului în glasul lui Idaho; era un sunet pe care-l aşteptase cu înfrigurare.

CHOAM! Marea Corporaţie însemna mai mult decât Casa Atreides, mai mult decât Dune, mai mult decât preoţimea sau melanjul. CHOAM-ul însemna viţa neagră, pielea de balenă, filamentul shiga, aparatele şi jocurile ixiene, comerţul cu oameni şi terenuri, Hajjul, produsele provenite din tehnologia semilegală a Tleilaxului; însemna drogurile adictive şi tehnicile medicale; însemna transportul (Ghilda) şi întregul hipercomplex comercial al unui imperiu care îngloba mii de lumi cunoscute, plus alte câteva zeci, care vieţuiau la periferie, tolerate pentru serviciile aduse. Când Idaho spunea "CHOAM-ul", se referea la o efervescenţă permanentă, la un nod de intrigi, la o reţea de forţe pentru care schimbarea celei de-a douăsprezecea zecimale a cuantumului dobânzilor putea duce la schimbarea proprietarului unei întregi planete.

Alia reveni în faţa divanelor pe care şedeau Irulan şi Idaho.

— În legătură cu CHOAM-ul, spuse ea, vă nelinişteşte ceva concret?

— Unele Case continuă să speculeze intens stocurile de mirodenie, răspunse Irulan.

Alia se lovi cu palmele peste coapse, apoi arătă, nervoasă, hârtia de pe divanul lui Irulan.

— *Pretenţia* asta nu vă intrigă deloc, din partea unor...

— E-n regulă! rosti tăios Idaho. Să dăm cărţile pe faţă. Ce-mi ascunzi? Ştii foarte bine că, dacă nu-mi dai toate informaţiile pe care le deţii, nu te poţi aştepta de la mine să funcţionez ca...

— În ultima vreme se semnalează o creştere semnificativă a comerţului cu oameni vizând patru specialităţi distincte, spuse Alia.

Şi, în aceeaşi clipă, se întrebă dacă aceasta era într-adevăr o informaţie inedită pentru cei doi.

— Ce specialităţi? întrebă Irulan.

— Maeştri spadasini, mentaţi "strâmbi" de pe Tleilax, medici condiţionaţi ai Şcolii Suk şi trezorieri contabili — îndeosebi ultima categorie. De ce acest interes brusc pentru contabilitate?

Întrebarea i-o adresase lui Idaho.

Raţionează ca un mentat! îşi porunci el, spunându-şi că, oricum, era mai bine decât să se frământe în legătură cu ce devenise Alia. Se concentră asupra cuvintelor ei, trecându-le prin filtrul calculului mentatic. *Maeştri spadasini? Cândva,* purtase şi el acest titlu. Maeştrii spadasini erau, desigur, mai mult decât nişte luptători de elită. Ştiau să repare scuturi energetice, să elaboreze planuri de campanii militare, să organizeze intendenţa armatelor, să improvizeze arme... *Mentaţi "strâmbi"?* Era limpede că Tleilax nu renunţase nici o clipă la această escrocherie. Fiind el însuşi mentat, Idaho cunoştea precaritatea mincinoasei pretenţii tleilaxu. Casele Mari care cumpărau asemenea mentaţi sperau să-i controleze total. Era imposibil! Până şi Piter de Vries, care-i slujise pe Harkonneni în războiul contra Casei Atreides, reuşise să-şi menţină esenţialul demnităţii, în cele din urmă preferând să-şi rişte viaţa decât să-şi abandoneze integritatea. *Doctorii Suk?* Condiţionarea la care erau supuşi era considerată garanţia de netăgăduit a loialităţii lor faţă de pacienţii-proprietari. Doctorii Suk costau enorm. O creştere a cererii de medici din Şcoala Suk

implica schimburi substanţiale de fonduri.

Idaho compară aceşti factori cu deschiderea pieţei pentru trezorieri contabili.

— Prim calcul, rosti el, indicând astfel că avea siguranţa bine cumpănită de a vorbi despre un fapt bazat pe inducţie. În ultima vreme se înregistrează o creştere a bunăstării Caselor Mici. Unele dintre ele se pregătesc să dobândească statutul de Case Mari. Această sporire a averilor nu poate proveni decât din modificări specifice ale aliniamentelor politice.

— Şi, aşa, ajungem la Landsraad, spuse Alia, exprimându-şi propria convingere.

— Următoarea sesiune a Landsraadului va avea loc abia peste doi ani standard, îi aminti Irulan.

— Dar tranzacţiile politice nu contenesc niciodată, replică Alia. Şi sunt încredinţată că unii dintre semnatarii triburilor acestora... (arătă din nou documentul de lângă Irulan)*...* aparţin unor Case Mici care şi-au schimbat aliniamentul.

— Poate, comentă Irulan.

— Landsraadul... murmură Alia. Ce paravan mai bun ar putea exista pentru Bene Gesserit? Şi ce agent mai bun ar putea găsi Surorile, decât propria mea mamă? (Se întoarse către Idaho.) Ei,

Duncan?

De ce n-aş continua să raţionez ca mentat? se întrebă el. Înţelegea, acum, direcţia în care se îndreptau bănuielile Aliei. În definitiv, Duncan Idaho fusese, ani de-a rândul, gardianul personal al Doamnei Jessica.

— Duncan? insistă Alia.

— Trebuie investigată cu cea mai mare atenţie orice legislaţie consultativă care ar putea fi pregătită pentru viitoarea sesiune a Landsraadului, răspunse el. Landsraadul ar putea găsi o bază legală pentru a se opune dreptului de veto al Regenţei în privinţa anumitor legiferări — îndeosebi în ceea ce priveşte reajustarea impozitelor şi conducerea cartelurilor. Mai sunt şi altele, dar....

— Genul ăsta de pariu n-ar fi deloc pragmatic din partea lor. În cazul în care ar adopta această poziţie, observă Irulan.

— Sunt de aceeaşi părere, spuse Alia. Sardaukarii nu mai au colţi iar noi dispunem încă de legiunile noastre fremene.

— Prudenţă, Alia, zise Idaho. Duşmanii noştri abia aşteaptă

să ne prezinte sub o înfăţişare monstruoasă. Indiferent de numărul legiunilor de care dispune, puterea călăreşte, în fond, pe suferinţele populaţiei, într-un imperiu atât de dispersat ca acesta.

— Suferinţele populaţiei? se miră Irulan.

— Vrei să spui, suferinţele Caselor Mari, zise Alia.

— Şi câte Case Mari vom avea de înfruntat cu această nouă alianţă? întrebă Idaho. Banii se adună în locuri dintre cele mai stranii!

— La hotare? făcu Irulan.

Idaho ridică din umeri. Nu se putea da răspuns la o asemenea întrebare. Fiecare dintre ei intuia că, într-o bună zi, tleilaxu sau meşteşugarii care se jucau cu tehnologia la periferia Imperiului vor reuşi să anuleze Efectul Holtzmann. Iar, în ziua aceea, scuturile aveau să devină inutile. Echilibrul precar ce menţinea vasalităţile planetare avea să dispară.

Alia respinse această posibilitate.

— Ne vom descurca folosind ce avem, spuse ea. Iar ce avem e convingerea directoratului CHOAM că *noi* putem să distrugem mirodenia, dacă vom fi siliţi să o facem. Nu-şi vor asuma riscul asta.

— Şi, astfel, ne întoarcem iarăşi la CHOAM, remarcă Irulan,

— Dacă nu cumva, spuse Idaho, cineva a izbutit să reproducă ciclul păstrăv-vierme pe o altă planetă. (Îndreptă o privire meditativă spre Irulan.) Salusa Secundus?

— Contactele mele de-acolo sunt încă demne de încredere, zise Prinţesa. În nici un caz Salusa.

— Atunci, soluţia mea rămâne valabilă, conchise Alia, privindu-l fix pe Idaho. Ne vom descurca folosind ce avem.

E rândul meu la mutare, gândi el şi întrebă:

— Ce rost a avut să mă iei de la o *treabă importantă?* Te-ai fi putut descurca şi singură.

— Nu mă lua pe tonul ăsta!

Idaho făcu ochii mari. Pentru o clipă, întrezărise străinul pe chipul Aliei şi impresia fusese năucitoare. Se uită la Irulan, dar aceasta nu părea să fi observat ceva — sau nu lăsa să se vadă.

— N-am nevoie de dăscăleală! adăugă Alia, păstrând încă în glas urma unei furii străine.

Idaho izbuti să afişeze un zâmbet mâhnit, dar simţi o durere surdă în piept.

— Când abordăm problema puterii, interveni Irulan pe tonul ei tărăgănat, nu suntem niciodată prea departe de bogăţie şi toate măştile ei. Paul a fost o mutaţie socială şi, ca atare, nu trebuie să uităm că el a modificat vechiul echilibru al bogăţiei.

— Asemenea mutaţii nu sunt ireversibile, spuse Alia întorcându-le spatele, ca şi când nu şi-ar fi dezvăluit deja cumplita diferenţă. Oriunde s-ar afla bogăţii în Imperiul acesta, ei ştiu.

— Şi mai ştiu, adăugă Irulan, că există trei persoane care ar putea perpetua această mutaţie: gemenii şi...

O arătă pe Alia.

Au înnebunit amândouă? se întrebă Idaho.

— Vor încerca să mă asasineze! rosti cu glas înfundat Alia.

Idaho rămase mut, stupefiat, cu percepţia sa de mentat răvăşită. S-o asasineze pe Alia? De ce? Le-ar fi fost mult mai uşor s-o discrediteze. Puteau s-o rupă de haita fremenilor şi s-o încolţească în voie. Gemenii însă... Ştia că nu se afla în starea de calm mentatic pentru a efectua o astfel de evaluare, dar trebuia să încerce. Trebuia să fie cât mai precis cu putinţă. În acelaşi timp, nu ignora faptul că gândirea precisă conţinea absoluturi neasimilate. Natura nu era precisă. Universul, dacă îl reducea la scara lui, nu era precis: era vag, înceţoşat, tulburat de variaţii şi de mişcări inopinate. Omenirea, luată ca un întreg, trebuia introdusă în acest caicul ca un fenomen natural. Dar tot acest proces de analiză precisă reprezenta o amputare, o retezare a curentului continuu al universului. Trebuia să ajungă la acest curent şi să-l observe în mişcare.

— Am avut dreptate să ne concentrăm asupra CHOAM-ului şi a Landsraadului, spuse Irulan. Iar sugestia lui Duncan ne oferă o primă linie de investigaţie pentru...

— Banii, consideraţi ca o materializare a energiei, nu pot fi separaţi de energia pe care-o exprimă, o întrerupse. Alia. Asta o ştim cu toţii. Dar trebuie să răspundem la trei întrebări concrete: Când? Cu ce arme? Unde?

Gemenii... gemenii! gândi Idaho. *Ei sunt în pericol, nu Alia!*

— Cine şi cum, nu te interesează? întrebă Irulan.

— Dacă, pe această planetă, Casa Corrino, CHOAM-ul sau orice altă grupare foloseşte instrumente umane, spuse Alia, avem peste şaizeci la sută şanse să le descoperim înainte ca ele să treacă la acţiune. Ştiind când şi unde vor acţiona, dispunem

de o pârghie pentru a le contracara. Cum? Asta înseamnă: *cu ce arme,* nu?

De ce nu-s în stare să vadă ceea ce văd eu? se întrebă Idaho.

— Foarte bine, zise Irulan. Când?

— Când atenţia noastră va fi îndreptată spre altcineva, răspunse Alia.

— Cu ocazia Adunării, observă Irulan, atenţia era îndreptată asupra mamei tale şi nu s-a întâmplat nimic.

— Nu era locul potrivit.

Ce urmăreşte? se întrebă Idaho.

— Atunci... unde?

— Chiar aici, în Citadelă, răspunse Alia, Este locul în care mă simt cel mai în siguranţă, pe teren propriu.

— Cu ce arme?

— Convenţionale. Arme dintre acelea pe care orice fremen ar putea să le albă asupra lui: un cristai otrăvit, un pistol maula, un...

— N-au mai încercat de mult un vânător-căutător, sugeră Irulan.

— Ar fi inoperant în mulţime, spuse Alia. Şi vor avea nevoie de prezenţa mulţimii.

— O armă biologică? întrebă Irulan.

— Un agent infecţios? făcu Alia, fără a-şi disimula îndoiala; cum putea crede Irulan că un agent infecţios ar fi reuşit să străpungă barierele imunologice de care dispunea un Atreides?

— Mă gândeam, mai degrabă, la un animal, explică Irulan. Un mic animal de casă, de pildă, dresat să muşte o anumită victimă — o muşcătură veninoasă.

— Dihorii de pază ai Casei l-ar depista numaidecât.

— Dar dac-ar fi chiar unul dintre ei?

— Imposibil. Animalele noastre ar respinge orice persoană străină, ar omorî-o. Ştii foarte bine.

— Examinam doar posibilităţile, în speranţa de a...

— O să-mi pun gărzile pe picior de alarmă, spuse Alia.

În momentul în care Alia rosti *"gărzile",* Idaho îşi acoperi cu mâna ochii tleilaxu, încercând să lupte contra forţei care-l năpădi dintr-o dată. Era Rhajia, mişcarea Infinitului aşa cum o exprimă Viaţa, caliciul latent al cufundării totale în percepţia mentatică, aflat în conştiinţa oricărui mentat. Percepţia lui se

desfăşură ca o plasă, acoperind universul, căzând, conturând formele prinse în ochiurile ei. Îi văzu pe gemeni, ghemuiţi în beznă, în timp ce gheare uriaşe spintecau aerul încercând să-i sfâşie.

— Nu, şopti el.

— Ce este? întrebă Alia, privindu-l de parcă ar fi mirat-o faptul că mai era încă în sală.

Idaho luă mâna de la ochi.

— Veşmintele dăruite de Casa Corrino... Au fost trimise gemenilor?

— Bineînţeles, răspunse Irulan. Nu prezentau nici un pericol.

— Nimeni nu va cuteza să-i atace pe gemeni la Sietch Tabr, spuse Alia. Cel puţin nu cât timp se află în grija gărzilor instruite de Stilgar.

Idaho o privi lung. Nu avea nici un element concret pentru a susţine un argument întemeiat pe calcul mentatic, dar era sigur. *Era sigur.* Ceea ce trăise cu câteva clipe înainte se apropia foarte mult de puterea vizionară a lui Paul. Lui însă, Alia şi Irulan nu i-ar fi dat niciodată crezare.

— Aş vrea să punem în gardă autorităţile portuare, spuse el, pentru a interzice introducerea oricăror animale din exterior.

— Doar nu iei în serios ipoteza lui Irulan! exclamă Alia.

— De ce să nu evităm orice risc?

— Atunci anunţă-i şi pe contrabandişti... În ceea ce mă priveşte, prefer să mă bizui pe dihorii Casei.

Idaho clătină din cap. Ce puteau face dihorii Casei împotriva unor gheare de mărimea celor văzute de el? Dar Alia avea dreptate. Câteva mite la locurile potrivite, acceptul unui Navigator al Ghildei, şi orice loc din Zona Pustie putea deveni un port. Ghilda ar fi refuzat cu siguranţă să figureze în prima linie în cazul unui atac direct împotriva Casei Atreides, dar dacă preţul oferit ar fi fost destul de mare... La naiba, Ghilda putea fi considerată doar ca un fel de barieră geologică, ce făcea un atac dificil, dar nu imposibil. Membrii Ghildei puteau susţine oricând că nu erau decât "o agenţie de transport". De unde să ştie ei cum avea să fie folosită o încărcătură sau alta?

Alia rupse acalmia cu un gest pur fremen: pumnul ridicat, cu degetul mare orizontal. Însoţi gestul cu o exclamaţie tradiţională, care însemna: "Declar Conflict Taifun". Era limpede că se considera drept unica ţintă logică a oricăror asasini şi, prin

gestul ei, se ridica împotriva unui univers înţesat de ameninţări încă nedefinite şi făcea cunoscut că va slobozi vântul morţii contra oricui va cuteza s-o atace.

Idaho îşi dădu seama de zădărnicia oricărui protest din partea sa, înţelegând totodată că Alia nu mai avea nici o bănuială în ceea ce îl privea. Avea să-i ceară să se întoarcă la Sietch Tabr ca să-şi ducă la bun sfârşit misiunea lui de răpire a Doamnei Jessica. Pradă unui val de mânie, se ridică de pe divan, gândind: *Măcar de-ar fi Alia ţinta! Măcar de-ar cădea victimă unui asasin!* Pentru o clipă, mâna lui poposi pe mânerul pumnalului... dar ştia că n-avea puterea s-o facă. Deşi, pentru Alia, ar fi fost mult mai bine să moară ca o martiră, decât să fie discreditată şi hăituită până ce avea să-şi găsească sfârşitul într-un mormânt de nisip.

— Da, rosti Alia, interpretându-i greşit expresia feţei drept îngrijorare pentru soarta ei, cel mai bine este să te întorci cât poţi de repede la Tabr.

Şi gândi: *Ce neghiobie să-l suspectez! Duncan este al meu, nu al Jessicăi!* Ceea ce o descumpănise, îşi spuse, fusese neaşteptata revendicare a triburilor. Ridică o mână, în semn de rămas bun, când Duncan părăsi încăperea.

Idaho ieşi din Sala de Consiliu năpădit de un sentiment de deznădejde. Nu numai că Alia era orbită de posesiunea străină, dar, cu fiecare criză, părea să-şi piardă şi mai mult minţile. Depăşise deja limita periculoasă: era condamnată. Dar ce se mai putea face pentru gemeni? Pe cine putea spera să convingă? Stilgar? Ce putea face Stilgar mai mult decât ceea ce făcea deja?

Atunci, Doamna Jessica?

Da, trebuia să cerceteze această posibilitate... deşi nu era exclus ca Doamna Jessica să fie deja profund implicată într-un complot cu Surorile Comunităţii ei. Nu-şi făcea nici un fel de iluzii în privinţa fostei concubine Atreides. La ordinul Bene Gesseritului, Jessica ar fi fost în stare de orice. Ar fi fost în stare să se întoarcă până şi împotriva propriilor ei nepoţi.

O bună guvernare nu depinde

niciodată de legi, ci de calităţile personale ale celor ce guvernează. Maşinăria guvernamentală este întotdeauna subordonată voinţei celor care-o administrează. De aceea, cel mai important element al artei guvernării este metoda de alegere a conducătorilor.

Lege şi Guvernare, Manualul Ghildei Spaţiale

DE CE VREA ALIA să fiu prezentă la audienţa de dimineaţă? se întrebă Jessica. *Reintegrarea mea în Consiliu n-a fost încă votată.*

Se afla în anticamera Sălii Mari a Citadelei, o încăpere care ar fi putut trece drept "Sală Mare" pe orice altă lume decât Arrakisul. Sub guvernarea Atreizilor, concentrarea bogăţiei şi a puterii făcuseră să crească neîncetat gigantismul construcţiilor din Arrakeen. Toate temerile Jessicăi păreau să fie întruchipate de încăperea aceasta. Nu-i plăceau nici anticamera, nici mozaicul pardoselii, care reprezenta victoria fiului ei asupra lui Shaddam IV.

Uşa de plastoţel lustruit dinspre Sala Mare îi oglindea imaginea şi Jessica examină semnele timpului pe trăsăturile ei: riduri mărunte îi brăzdau ovalul feţei iar privirea ochilor indigo era mai aprigă. Îşi amintea încă, totuşi, de albul care existase cândva în jurul pupilelor ei albastre. Doar îngrijirile minuţioase ale unui coafor iscusit îi mai menţinea luciul de bronz al părului. Nasul rămăsese mic, gura era tot generoasă iar corpul la fel de zvelt, dar muşchii — chiar şi cei supuşi antrenamentului Bene Gesserit — aveau tendinţa de a se lenevi o dată cu trecerea timpului. Unii oameni nu observau nimic şi spuneau: "Nu te-ai schimbat deloc!" Dar educaţia Bene Gesserit era o sabie cu două tăişuri; schimbările infime treceau rareori neobservate de cei astfel educaţi.

Iar absenţa totală a celor mai infime schimbări la Alia nu-i scăpase câtuşi de puţin Jessicăi.

Javid, maestrul de ceremonii al Aliei, aştepta lângă marea uşă, într-o atitudine foarte oficială. Cu obişnuitul zâmbet cinic

întipărit pe faţa sa rotundă, părea un djinn înveşmântat în robă. Pentru Jessica, Javid era un paradox: un fremen bine hrănit.

Observând privirea iscoditoare a Jessicăi, Javid ridică din umeri, surâzând cu înţeles. După cum era de aşteptat, şederea lui în anturajul Jessicăi fusese de scurtă durată. Îi ura pe Atreizi, dar era omul Aliei — şi nu doar la figurat, dacă aplecai urechea la bârfe.

Jessica îi remarcă reacţia şi gândi: *Epoca asta e cea a ridicării din umeri. Ştie că mi-au ajuns la urechi toate poveştile care circulă în legătură cu el, dar puţin îi pasă. Civilizaţia noastră ar putea pieri din motive de indiferenţă cu mult înainte de a cădea pradă unui atac exterior.*

Gărzile pe care Gurney i le desemnase înainte de a pleca în căutarea contrabandiştilor nu apreciaseră hotărârea ei de a veni neînsoţită. Dar, în mod ciudat, Jessica se simţea în siguranţă. Dacă i-ar fi venit cuiva ideea de a face din ea o martiră în locul acesta, Alia nu ar fi avut cum să supravieţuiască. Şi nu se putea ca Alia să nu ştie asta.

Văzând că Jessica nu reacţionează la surâsul şi ridicarea lui din umeri, Javid îşi drese glasul. Era un fel de tortură a laringelui ce părea a fi rodul unei practici îndelungate — un fel de limbaj secret, prin care Javid voia să spună: "Înţelegem amândoi cât de absurd e tot acest fast, Doamnă, dar nu-i minunat până unde poate fi împinsă credinţa oamenilor?"

Minunat! încuviinţă în sinea ei Jessica, dar nimic din expresia feţei sale nu oglindi acest gând.

Anticamera era aproape plină, acum, când toţi petiţionarii şi suplicanţii veniţi dis-de-dimineaţă primiseră de la oamenii lui Javid dreptul de a intra. Uşile exterioare fuseseră închise. Atât petiţionarii cât şi servitorii stăteau la o distantă respectuoasă de Jessica, dar observaseră cu toţii că purta tradiţionala aba neagră a Cucernicelor Maici fremene. Faptul era de natură a suscita destule întrebări. Mai ales că veşmântul nu arbora nici un însemn al preoţimii lui Muad'Dib. Murmurul conversaţiei crescu, în timp ce mulţimea îşi împărţea atenţia între Jessica şi mica uşă laterală prin care Alia trebuia să-şi facă intrarea pentru a conduce pe toată lumea în Sala Mare. Pentru Jessica era limpede că vechea schemă ce definea puterile Regenţei fusese întrucâtva zdruncinată.

Şi asta, doar prin simpla mea venire aici, gândi ea. *Dar am*

venit pentru că m-a invitat fiica mea.

Desluşind semnele de agitaţie, Jessica îşi dădu seama că Alia prelungea în mod deliberat această aşteptare, pentru a permite curenţilor subtili ce se formau să-şi urmeze cursul. Cu siguranţă că observa scena de undeva, dintr-o ascunzătoare. Puţine din vicleniile ei i-ar fi putut scăpa Jessicăi, care, cu fiecare minut ce trecea, se încredinţa tot mai mult că procedase bine acceptând misiunea Surorilor.

— Lucrurile nu mai pot fi lăsate să continue în acest fel, îi declarase conducătoarea delegaţiei Bene Gesserit. Cu siguranţă că semnele declinului nu ţi-au scăpat neobservate. Mai ales dumitale! Ştim pentru ce ne-ai părăsit, dar ştim şi cum ai fost educată. Nimic n-a fost precupeţit pentru formarea dumitale. Eşti expertă în Panoplia Prophetica şi nu se poate să nu ştii în ce moment degradarea unei religii puternice ne ameninţă pe toate.

Cu buzele strânse, Jessica reflectase îndelung în faţa ferestrei, privind primele semne ale primăverii, la Castelul Caladan. Îi displăcea să dea acest curs logic gândurilor ei. Una dintre primele lecţii Bene Gesserit era păstrarea unei atitudini de suspiciune şi îndoială faţă de tot ce se înfăţişa sub masca logicii. Dar şi membrele delegaţiei ştiau acest lucru.

Aerul fusese atât de umed în acea dimineaţă, îşi aminti Jessica, plimbându-şi privirea prin anticamera Aliei. Atât de proaspăt şi umed. Aici, aerul era jilav, parcă impregnat de sudoare şi Jessica, simţind disconfortul pe care i-l provoca, gândi: *Mi-am regăsit simţurile fremene.* Da, aerul era prea umed în acest sietch-de-la-suprafaţă. Ce făcea Maestrul Distileriilor? Paul n-ar fi îngăduit niciodată atâta neglijenţă.

Îşi dădu seama că Javid, cu faţa lui lucitoare şi aerul său calm şi atent, părea să nu fi observat umiditatea anormală din anticameră. O carenţă gravă pentru un băştinaş arrakian.

Membrele delegaţiei Bene Gesserit o întrebaseră dacă voia dovezi în sprijinul alegaţiilor lor. Mânioasă, le citase din propriile lor manuale:

— Toate dovezile conduc, în mod inevitabil, la afirmaţii ce nu pot fi dovedite! Toate lucrurile sunt cunoscute pentru că vrem să credem în ele!

— Dar am supus aceste probleme analizei unor mentaţi! protestase conducătoarea delegaţiei.

Jessica îi adresase o privire uimită.

— Mă miră că, la rangul pe care-l deţii, nu cunoşti încă limitele mentaţilor.

Abia atunci reprezentantele Comunităţii se destinseseră. Pe cât se părea, totul nu fusese decât un test, la care Jessica reuşise. Surorile se temuseră, desigur, ca Jessica să nu-şi fi pierdut cu totul contactul cu facultăţile de echilibru care constituiau nucleul educaţiei Bene Gesserit.

Îşi concentră brusc atenţia, observând că Javid îşi părăseşte poziţia de lângă uşă pentru a se apropia de ea.

— Doamnă, o salută el, înclinându-se. M-am gândit că poate n-ai aflat de ultima ispravă a Propovăduitorului.

— Primesc rapoarte zilnice despre tot ce se întâmplă aici, spuse Jessica.

Şi gândi: *Aşa! Ca să afle şi Alia!*

Javid zâmbi.

— Atunci ştii că nu conteneşte cu injuriile la adresa familiei Domniilor-Voastre. Chiar şi aseară a predicat în suburbia de sud şi nimeni n-a cutezat să-l pună la punct. Ştii de ce, fără-ndoială.

— Fiindcă oamenii cred că e fiul meu, care s-a întors printre ei, răspunse Jessica pe un ton plictisit.

— Problema n-a fost încă supusă judecăţii mentatului Duncan Idaho. Poate că n-ar strica s-o facem şi să lămurim odată pentru totdeauna povestea asta.

Jessica gândi: *Iată unul care într-adevăr nu cunoaşte limitele mentaţilor, cu toate că se încumetă să-i pună coarne unui mentat — în vis, dacă nu şi în realitate.*

— Mentaţii împărtăşesc imperfecţiunile celor care îi folosesc, spuse ea. Mintea omului, ca şi cea a oricărui animal, este un rezonator. Ea răspunde la rezonanţele mediului înconjurător. Mentatul a învăţat să-şi extindă conştiinţa asupra a nenumărate bucle paralele de cauzalitate şi să extrapoleze, pe baza acestor bucle, o înlănţuire de consecinţe.

Să rumege asta!.

— Cu alte cuvinte, Propovăduitorul nu te deranjează?

Glasul lui Javid devenise dintr-o dată protocolar şi sumbru.

— E un fenomen salutar, spuse Jessica. Nu trebuie stânjenit.

Era limpede că Javid nu se aşteptase la un răspuns atât de tranşant. Încercă să zâmbească, dar nu reuşi. Spuse:

— Bineînţeles dacă insişti, Consiliul bisericii care l-a sacrificat pe fiul Domniei-Tale va face precum ţi-e voia. Dar o explicaţie va

trebui, desigur, să...

— Poate vrei să-ţi explic şi cum mă încadrez eu în planurile voastre, îl întrerupse Jessica.

Javid o privi cu atenţie.

— Doamnă, nu văd nici un motiv logic în refuzul Domniei-Tale de a-l recuza pe acest Propovăduitor. Nu poate să fie fiul Domniei-Tale. Îţi adresez o cerere rezonabilă: denunţă-l.

E o înscenare, gândi Jessica. *Execută instrucţiunile Aliei.*

— Nu, rosti ea.

— Dar profanează numele fiului Domniei-Tale! Propovăduieşte lucruri abominabile, o ponegreşte pe sfânta fiica a Domniei-Tale. Instigă populaţia împotriva noastră. Când e întrebat, cutează să spună că până şi Domnia-Ta eşti pătrunsă de natura răului şi că...

— Destul cu aiurelile! Spune-i Aliei că refuz. De când m-am întors, n-aud decât poveşti despre Propovăduitorul ăsta. A devenit ceva plictisitor.

— Găseşti plictisitor, Doamnă, şi faptul că-n ultima lui predică profanatoare a spus că Domnia-Ta nu vei acţiona împotriva lui? Şi iată că, într-adevăr, Domnia-Ta nu...

— Cu toată natura răului de care sunt pătrunsă, nu-l voi denunţa.

— Nu-i lucru de glumă, Doamnă!

Jessica îl expedie cu un gest iritat.

— Pleacă! rosti ea destul de tare pentru a fi auzită şi de alţii, silindu-l astfel pe Javid să se supună. Ochii lui scăpărau de furie, dar se înclină ţeapăn şi se duse să-şi reia locul de lângă uşă.

Altercaţia, îşi spuse Jessica, se corela perfect cu observaţiile ei anterioare. Când vorbea despre Alia, vocea lui Javid avea, fără tăgadă, inflexiunile răguşite ale unui amant. Zvonurile erau deci întemeiate. Alia îngăduise existenţei sale să degenereze sub orice limită. Şi, pentru prima oară, Jessica fu cuprinsă de bănuiala că Alia acceptase de bunăvoie Monstruozitatea. Să fi fost expresia unei dorinţe perverse de autodistrugere? Căci, fără doar şi poate, Alia acţiona spre propria-i pieire şi nimicirea puterii, născute din învăţăturile fratelui ei.

Vagi semne de nelinişte începură să devină vădite în anticameră. Cei care frecventau mai des acest loc ştiau, desigur, când Alia întârzia prea mult, iar între timp toţi cei prezenţi aflaseră că Jessica îl repezise pe favoritul Aliei.

Jessica oftă. Avea senzaţia că trupul ei pătrunsese în această încăpere, cu sufletul târându-se în urma lui. Mişcările curtenilor erau atât de transparente! Foiala în căutarea persoanelor importante era ca dansul spicelor în bătaia vântului. Obişnuiţii rafinaţi ai Citadelei priveau pe sub sprâncene, situându-şi pragmatic vecinii pe o scară a valorilor în funcţie de importanţă. Nu încăpea nici o îndoială că refuzul cu care-l tratase pe Javid îi dăunase acestuia; puţină lume i se mai adresase din momentul acela. Dar ceilalţi! Ochiul ei exersat desluşea cota valorică a tuturor sateliţilor ce se roteau în jurul celor puternici.

De mine nu cutează să se apropie pentru că sunt periculoasă, gândi Jessica. *Au mirosit că Alia se teme de mine.*

Îşi plimbă ochii de jur-împrejur şi oamenii îi ocoliră privirea. Erau atât de serioşi în vanitatea for, încât îi veni să urle împotriva justificărilor lor prefabricate pentru o existenţă inutilă. Oh, dacă Propovăduitorul ar fi putut să vadă anticamera în clipa asta!

Frânturi dintr-o conversaţie purtată în apropiere îi atraseră atenţia. Un Preot înalt şi slab se adresa coteriei sale, formată, de buna seamă, din petiţionari aflaţi sub auspiciile lui.

— Adesea sunt nevoit să spun altceva decât ce gândesc, le explica el. Asta se numeşte diplomaţie.

Râsetele care urmară fură prea zgomotoase şi prea brusc curmate: câţiva din grup observaseră că Jessica trăgea cu urechea.

Pe unul ca ăsta, Ducele meu l-ar fi trimis fără preget la dracu-n praznic! gândi Jessica. *Nu, nu s-ar putea spune că m-am întors aici prea devreme.*

Îşi dădea seama acum că, pe îndepărtatul Caladan, trăise într-o capsulă etanşă, în care nu reuşiseră să pătrundă decât excesele flagrante ale Aliei. *Am contribuit din plin la propria-mi existenţă onirică,* îşi spuse. Caladanul fusese aidoma acelor fregate de clasa întâi pe care le transportau în calele lor transspaţialele Ghildei şi în care abia dacă se simţeau manevrele cele mai brutale ale marii astronave.

Cât de seducător este să trăieşti în pace, gândi ea

Cu cât descoperea mai mult curtea Aliei, cu atât mai multă simpatie simţea pentru declaraţiile Propovăduitorului care-i fuseseră raportate. Da, Paul ar fi putut rosti astfel de cuvinte văzând ce a devenit împărăţia lui. Şi Jessica se întrebă ce va fi

aflat Gurney de la contrabandişti.

Prima ei reacţie la revederea Arrakeenului fusese corectă, îşi dădea seama acum. Când intrase în oraş, întovărăşită de Javid, atenţia îi fusese atrasă de blindajele care înconjurau multe locuinţe, de străzile şi aleile păzite cu străşnicie, de santinelele vigilente plasate în intersecţii, de zidurile înalte şi fundaţiile masive ce indicau existenţa unor adânci adăposturi subterane. Arrakeenul devenise un loc ostil, un oraş iraţional şi făţarnic sub aspectul său aspru.

Brusc, mica uşă laterală a anticamerei se deschise. Un grup compact de preotese-amazoane pătrunse în sală, formând un scut viu în jurul Aliei, păşind cu o semeţie ce evoca o forţă reală şi terifiantă. Alia avea o expresie calmă şi nici o emoţie nu i se oglindi pe chip când întâlni şi susţinu privirea mamei sale. Dar amândouă ştiau că bătălia începuse.

La ordinul lui Javid, uriaşele uşi ale Sălii Mari fură deschise într-o linişte desăvârşită, care lăsa impresia unor formidabile energii ascunse.

Alia se opri lângă mama ei, în timp ce gărzile le încadrau pe amândouă.

— Putem să intrăm, mamă? întrebă ea.

— Ar fi timpul, răspunse Jessica.

Şi, citind bucuria maliţioasă din ochii fiicei sale, gândi: *Crede că poate să mă distrugă şi să scape cu bine! E nebună!*

Apoi se întrebă dacă nu cumva despre asta voise s-o avertizeze Idaho adresându-i acel mesaj, la care fusese incapabilă să răspundă. Un mesaj atât de enigmatic: *"Pericol. Trebuie să te văd".* Textul fusese redactat într-o variantă a chakobsei vechi în care cuvântul anume ales pentru a indica pericolul însemna *complot.*

Va trebui să-i vorbesc de îndată ce mă voi întoarce la Tabr, hotărî Jessica.

Aceasta e aberaţia puterii: în ultimă instanţă este eficace numai într-un univers absolut limitat. Dar lecţia de căpătâi a universului

nostru relativist este că lucrurile se schimbă. Orice putere trebuie să înfrunte, întotdeauna, o putere mai mare. Paul Muad'Dib a dat această lecţie sardaukarilor pe Câmpia de la Arrakeen. Descendenţii lui trebuie s-o înveţe acum pe cont propriu.

Propovăduitorul la Arrakeen

PRIMUL PETIŢIONAR al audienţei matinale era un trubadur kadeshian, un pelerin al Hajjului pe care îl uşuraseră de pungă mercenarii din Arrakeen. Nemişcat, pe pardoseala de un verde acvatic a sălii, nu avea deloc aerul ca ar cerşi o favoare.

De la înălţimea platformei cu şase trepte care domina sala, Jessica admira atitudinea netemătoare a trubadurului. Două tronuri identice fuseseră plasate pe platforma pentru mamă şi fiică, dar Jessica remarcase că Alia se aşezase în dreapta, locul care corespundea poziţiei *masculine.*

Cât despre kadeshian, era limpede că oamenii lui Javid îl admiseseră tocmai pentru calitatea pe care o vădea în clipa aceasta: cutezanţa. Contaseră pe faptul că trubadurul avea să ofere un moment de divertisment curtenilor din Sala Mare. Era singura formă de plată pe care o putea asigura, dat fiind că nu mai avea nici un ban.

După spusele Preotului-Avocat care-i pleda acum cauza, kadeshianului nu-i mai rămăseseră decât hainele de pe el şi balisetul atârnat de-un cordon de piele petrecut peste umăr.

— Susţine că i s-a dat să bea un lichid închis la culoare, zise Avocatul, abia reuşind să-şi ascundă un zâmbet. Cu voia Sfinţiei-Tale, pare-se că băutura aceea l-a lăsat conştient, dar incapabil să reacţioneze când i s-a luat punga.

Jessica îl studie pe trubadur în timp ce Avocatul continua să-şi debiteze pledoaria într-o atitudine de falsă slugărnicie, cu un glas plin de false virtuţi. Kadeshianul era înalt, măsura aproape doi metri. Avea o privire vioaie, care exprima inteligenţă şi umor. După moda de pe planeta sa, purta părul auriu lung până la umeri. Mantia gri a Hajjului nu reuşea să ascundă virilitatea corpului său zvelt, cu pieptul lat şi puternic. Răspundea la numele Tagir Mohandis şi era descendentul unor ingineri-

negustori, mândru de strămoşii lui ca şi de el însuşi.
În cele din urmă, Alia întrerupse pledoaria cu un gest al mâinii şi declară fără să se întoarcă:
— În onoarea revenirii sale în mijlocul nostru, Doamna Jessica va pronunţa această primă judecată.
— Mulţumesc, fiica mea, rosti Jessica.
Accentuase ascendenţa pentru a fi auzită de toată lumea. *Fiica mea!* Aşadar, acest Tagir Mohandis făcea parte din planul lor... Sau era doar o marionetă nevinovată? Oricum, îşi spuse ea, judecata aceasta marca deschiderea ostilităţilor împotriva ei. Atitudinea Aliei o confirma pe deplin.
— Ştii să cânţi bine la instrumentul acela? întrebă ea, arătând balisetul cu nouă coarde care atârna de umărul trubadurului.
— La fel de bine ca marele Gurney Halleck!
Tagir Mohandis răspunse cu voce puternică iar cuvintele sale stârniră în mod vizibil interesul curtenilor,
— Înţeleg că ai nevoie de bani ca să-ţi continui călătoria, spuse Jessica. Unde vrei să te duci?
— Pe Salusa Secundus, la curtea lui Farad'n, răspunse Mohandis. Am auzit că-i plac menestrelii şi trubadurii, că încurajează artele şi, ca în jurul lui înfloreşte o mare renaştere culturală.
Jessica se abţinu s-o privească pe Alia. Ştiuseră, desigur, ce-avea să ceară Mohandis. Dar comedia aceasta o distra. Îşi închipuiseră că nu era în stare să pareze o asemenea lovitură?
— Eşti dispus că cânţi în schimbul cheltuielilor de transport? întrebă ea. Condiţiile mele sunt după datina fremenă. Dacă muzica ta îmi va plăcea, s-ar putea să te reţin aici ca să-mi descreţeşti din când în când fruntea; dacă-mi va ofensa urechile, s-ar putea să te trimit să-ţi câştigi banii de drum în inima deşertului… Dar dacă mi se va părea că felul în care cânţi e tocmai ce-i trebuie lui Farad'n, despre care se spune că-i inamicul Atreizilor, te voi trimite la el, cu binecuvântarea mea. Te învoieşti să cânţi în aceste condiţii, Tagir Mohandis?
Trubadurul îşi dădu capul pe spate şi izbucni într-un râs răsunător. Pletele blonde îi fluturară când luă balisetul în mâini şi începu să-l acordeze cu dibăcie, arătând astfel că accepta învoiala.
Mulţimea din sală dădu să se apropie, dar curtenii şi gărzile

ţinură oamenii la distanţă.

Mohandis luă un acord, prelungind sunetul grav al coardelor laterale, conştient de efectul tulburător al vibraţiei lor. Apoi începu să cânte cu glas catifelat, de tenor. Era limpede că improviza, dar o făcea cu atâta iscusinţă, încât Jessica fu subjugată înainte de a se concentra asupra cuvintelor.

"Spui că regreţi acel Caladan minunat
Unde voi, Atreizii, domnit-aţi odat'
Neîncetat...
Dar surghiuniţii trăiesc pe meleaguri străine!
Spui cu mâhnire că un popor crud
Ţi-a vândut visele despre Shai-Hulud
Pe-un prânz zălud...
Iar surghiuniţii trăiesc pe meleaguri străine!

Ai făcut din Arrakis un tărâm schilodit
Unde până şi viermele trece neauzit
Şi ai sfârşit...
Când surghiuniţii trăiesc pe meleaguri străine!

Alia! Ţi se spune Coan-Teen
Spiritul nevăzut, acel chin
Ce..."

— *Destul!* strigă Alia, ridicându-se pe jumătate. Voi porunci să fii...

— Alia!

Jessica se exprimase destul de tare, ajustându-şi vocea atât cât să evite o înfruntare, dar să atragă atenţia asistenţei. Era o stăpânire perfectă a Glasului şi toţi cei care o auziră putură să desluşească în această demonstraţie o putere desăvârşit controlată. Alia se cufundă în jilţul ei, dar Jessica observă că nu dădea nici cel mai mic semn de iritare.

Şi momentul ăsta a fost prevăzut, gândi Jessica. *Foarte interesant...*

— Această primă judecată îmi aparţine, reaminti Jessica.

— Foarte bine, rosti Alia cu glas abia auzit.

— Consider că Mohandis ar fi un dar cum nu se poate mai potrivit pentru Farad'n, spuse Jessica. Are limba la fel de

ascuţită ca lama unui cristai. Sângerarea pe care această limbă o poate administra ar fi sănătoasă şi la curtea noastră, dar prefer s-o aplice Casei Corrino.

Un murmur de ilaritate străbătu sala.

Alia pufni mânioasă:

— Ştii ce nume mi-a dat?

— Nu ţi-a dat nici un nume, fiica mea. N-a făcut altceva decât să repete ce-a auzit, ca atâţia alţii, pe străzi. Acolo ţi se spune Coan-Teen...

— Spiritul feminin al morţii care umblă fără picioare, şuieră Alia.

— Dacă-i îndepărtezi pe cei se spun lucrurilor pe nume, rosti cu blândeţe Jessica, nu-ţi vor mai rămâne decât cei care ştiu ce vrei să auzi. Cred că nimic nu poate fi mai nociv decât să putrezeşti în duhoarea propriilor reflecţii.

Auzi clar exclamaţiile înăbuşite ale celor aflaţi în apropierea platformei.

Îşi concentră atenţia asupra lui Mohandis. Acesta aştepta în tăcere, indiferent. S-ar fi zis că-i era egal ce avea să se hotărască în privinţa lui. Era exact genul de om pe care Ducele ei şi l-ar fi vrut alături de el în momentele dificile: încrezător în propria lui judecată, dar gata să accepte orice îi era hărăzit, chiar şi moartea, fără a-şi blestema soarta. Cum de alesese această cale?

— De ce ai pus în cântecul tău cuvintele acelea? îl întrebă.

El înălţă capul pentru a se face mai bine auzit.

— Se spune că Atreizii ar fi oameni de onoare, lipsiţi de prejudecăţi. M-am gândit să-i pun la încercare şi, dacă va fi cazul, să rămân o vreme în slujba lor, căci asta mi-ar fi lăsat timp să dau de urma celor ce m-au jefuit şi să mă ocup de ei cum se cuvine.

— Îndrăzneşte să ne pună la încercare! mârâi Alia.

— De ce nu? făcu Jessica.

Îi zâmbi trubadurului pentru a-şi arăta bunăvoinţa. Mohandis venise aici doar pentru că i se oferea prilejul unei noi aventuri, al unei călătorii inedite prin universul său. Jessica se simţi îndemnată să-l ia în suita ei, dar reacţia Aliei nu putea prevesti nimic bun pentru curajosul Mohandis. Şi-apoi, mai erau şi unele semne ce arătau că tocmai asta se aştepta de la ea: să ia în slujba ei un chipeş şi viteaz trubadur, după cum îl luase pe

viteazul Gurney Halleck. Nu, era mai bine ca Mohandis să fie lăsat să-şi vadă de drum, oricât de supărător ar fi fost gândul de a pierde un asemenea om în favoarea lui Farad'n.

— Va pleca la Farad'n, se pronunţă ea. Să i se dea bani de drum. Să meargă să taie în carnea vie a Casei Corrino şi vom vedea cum va supravieţui.

Alia privi cu încrâncenare pardoseala, înainte de a arbora un zâmbet tardiv.

— Înţelepciunea Doamnei Jessica are întâietate, declară ea şi-i făcu semn lui Mohandis să se retragă.

Treaba asta n-a mers cum a vrut ea, gândi Jessica, dar unele amănunte din atitudinea Aliei îi dădeau de înţeles că trebuia să se aştepte la o încercare mai grea.

Deja, un alt petiţionar era condus în faţă.

Observând reacţia fiicei sale, Jessica fu cuprinsă de îndoieli. Trebuia să ţină seamă de lecţia dată de gemeni. Oricât ar fi fost ea de *Monstruozitate,* Alia era totuşi o pre-născută. Putea să-şi cunoască mama la fel de bine ca pe ea însăşi. Nu s-ar fi putut înşela în interpretarea reacţiilor ei în episodul cu trubadurul. *Pentru ce a înscenat această confruntare?* se întrebă Jessica. *Pentru a-mi distrage atenţia?*

Nu mai avea timp să chibzuiască. Al doilea suplicant aştepta la baza platformei, cu Avocatul său.

Petiţionarul era un fremen, un bătrân cu faţa tăbăcită a celor născuţi în deşert. Nu era prea înalt, dar corpul său uscăţiv şi *dishdasha* lungă ce se purta de obicei peste un distrai îi confereau o înfăţişare impunătoare. Mantia se armoniza cu faţa prelungă, cu nasul acvilin şi cu privirea intensă a ochilor albastru-în-albastru. Nu purta distrai şi părea stânjenit de acest lucru. Uriaşa Sală de Audienţe i se va fi părut, desigur, ca şi aerul liber care fura preţioasa umiditate a cărnii. Sub gluga pe jumătate dată pe spate a disridashei, purta *keffiya,* baticul înnodat pe frunte ai Naibilor.

— Sunt Ghadhean al-Fali, se prezentă el, punând un picior pe prima treaptă a platformei pentru a marca astfel superioritatea lui în raport cu restul mulţimii. Am făcut parte din Comandourile Morţii ale lui Muad'Dib şi mă aflu aici pentru o cauză ce priveşte deşertul.

Alia nu se trădă decât printr-o tresărire infimă. Numele lui al-Fali figura printre semnatarii cererii de reintegrare a Jessicăi în

Consiliu.

O cauză ce priveşte deşertul! gândi Jessica.

Ghadhean al-Fali vorbise înainte ca Avocatul său să-şi înceapă pledoaria. Prin intermediul acestei simple declaraţii fremene, le atrăsese tuturor atenţia că venise într-o chestiune care privea întreaga lume a Dunei şi că vorbea cu autoritatea unui fedaykin care-şi riscase viaţa alături de Paul Muad'Dib. Jessica se îndoia că aceleaşi lucruri le declarase în faţa lui Javid şi a Avocatului General atunci când îşi prezentase cererea de audienţă. Şi avu numaidecât confirmarea: un reprezentant al Preoţimii îşi făcu loc în grabă din fundul sălii, fluturând eşarfa neagră a dreptului de intervenţie.

— Domniile-Voastre! strigă el. Nu-l ascultaţi pe acest om! A pătruns aici sub o falsă...

În momentul aceia, Jessica, deşi atentă la Preot, prinse cu coada ochiului gestul discret al Aliei. În vechiul grai de luptă al Atreizilor, mâna fiicei sale semnaliza: *"Acum!"* Fără a aştepta să vadă cui îi era adresat semnalul, reacţionă instinctiv, aruncându-se, cu tron cu tot, spre stânga. Căzu şi se rostogoli departe de jilţ în secunda în care acesta se rupse. Sări în picioare şi, în aceeaşi clipă, auzi ţăcănitul sec al unui pistol maula — o dată... şi încă o dată. Dar, deja de la primul sunet, o luase din loc. Ceva îi atinse mâneca dreaptă a abei. Se strecură repede în mulţimea petiţionarilor şi a curtenilor din fata platformei, dar avu timp să observe că Alia nu făcuse nici o mişcare.

În mijlocul asistenţei, Jessica se opri. Văzu că Ghadhean al-Fali se aruncase de partea cealaltă a platformei, dar că Avocatul lui rămăsese pe loc.

Totul se petrecuse cu rapiditatea unei ambuscade, dar cei aflaţi în sală ştiau, cu toţii, cum reacţionează cineva cu reflexe antrenate când e luat prin surprindere. Alia şi Avocatul rămăseseră încremeniţi. Demascaţi.

Atenţia Jessicăi fu atrasă de o vânzoleală în mijlocul încăperii. Îşi croi drum printre oameni şi văzu patru petiţionari care îl imobilizaseră pe Preot. Eşarfa neagră zăcea la picioarele sale, lăsând pe jumătate descoperit un pistol maula.

Al-Fali trecu repede pe lângă Jessica, se opri şi se uită mai întâi la pistol, apoi la Preot. Cu un răcnet de furie, ridică fulgerător mâna stângă, cu degetele ţepene, şi aplică o lovitură

achag. Degetele ca de piatră izbiră scurt beregata Preotului, care se prăbuşi, sufocat. Fără a arunca o privire victimei sale, bătrânul Naib se întoarse către platformă, cu o expresie mânioasă.

— Dalal-il 'an-nubuwwa! strigă, ducându-şi palmele la frunte, apoi coborându-le. Qadis as-Salaf nu va îngădui să fiu redus la tăcere! Dacă nu-i omor eu pe cei ce încearcă să intervină, îi vor omorî alţii!

Crede că el era ţinta! gândi Jessica. Îşi privi mâneca şi vârî un deget prin gaura lăsată de mica săgeată. Otrăvită, fără-ndoială.

Suplicanţii îi dăduseră drumul Preotului. Acesta agoniza, zvârcolindu-se pe pardoseală, cu laringele zdrobit. Jessica făcu semn către doi curteni speriaţi care se aflau în stânga ei:

— Vreau ea omul ăsta să fie salvat pentru a putea fi interogat. Dacă moare, veţi muri şi voi!

Cum cei doi şovăiau, aruncând priviri nesigure în direcţia platformei, folosi Glasul:

— Mişcaţi-vă!

Oamenii se executară.

Jessica se apropie de al-Fali, spuse repede:

— Nu fi prost, Naibule! Eu eram ţinta, nu tu!

Cei aflaţi în preajmă o auziră. În tăcerea stupefiată care se aşternu brusc, al-Fali îşi aţinti privirea spre platforma cu unul din tronuri răsturnat, rupt, şi celălalt ocupat de Alia, neclintită. Expresia lămurită care i se întipări pe chip ar fi fost uşor de citit chiar şi pentru un novice.

— Fedaykine, rosti Jessica pentru a-i reîmprospăta amintirea vechii legături cu familia ei, noi, cei care-am trecut prin foc şi sabie, ştim să ne acoperim unul altuia spatele.

— Bizuie-te pe mine. Doamnă! răspunse fremenul, înţelegând imediat.

Un geamăt surd în spatele ei o făcu pe Jessica să se răsucească brusc. Al-Fali, printr-o mişcare simetrică, îşi lipi spinarea de-a ei. O femeie înveşmântată în stilul bătător la ochi al fremenilor de la oraş se ridica de lângă Preotul întins pe pardoseală. Cei doi curteni dispăruseră. Fără a arunca măcar o privire spre Jessica, femeia începu, cu voce ascuţită, bocetul străvechi al poporului ei — chemarea adresată cioclilor de la alambicul morţii spre a veni să ia apa unui trup, pentru cisterna

tribului. Bocetul suna cu totul nelalocul lui în gura unei femei astfel înveşmântate. Dar Jessica simţea persistenţa vechilor datini, la fel cum desluşea lipsa de autenticitate a acestei creaturi a oraşului, care îl omorâse pe Preot pentru a fi sigură că nu va vorbi.

De ce şi-a mai dat osteneala s-o facă? se întrebă Jessica. *Putea aştepta să moară asfixiat.* Fusese un gest disperat, semn al unei spaime profunde.

Alia se aplecă înainte, privind încordată. O femeie zveltă, cu părul împletit în cozile înnodate care erau semnul distinctiv al gărzilor Aliei, trecu pe lângă Jessica, se aplecă deasupra Preotului, apoi, îndreptându-se şi privind spre platformă, rosti:

— E mort.

— Scoateţi-l de-aici! ordonă Alia. Apoi, făcând semn gărzilor care flancau podiumul: Reparaţi tronul Doamnei Jessica!

Vasăzică vei încerca să salvezi aparenţele! gândi Jessica. Îşi închipuia Alia că mai putea să înşele pe cineva? Al-Fali evocase Qadis as-Salaful, prevalându-se de protecţia soborului sfinţilor părinţi din mitologia fremenă. Dar nu o putere supranaturală introdusese pistolul maula în acest loc unde orice armă era strict interzisă. Singura explicaţie era un atentat pus la cale de Javid şi oamenii săi, iar impasibilitatea Aliei în cursul incidentului le arătase clar tuturor că nu era străină de complot.

Bătrânul Naib i se adresă peste umăr Jessicăi:

— Primeşte scuzele mele, Doamnă. Noi, cei din deşert, venim la Domnia-Ta fiindcă eşti ultima noastră nădejde, dar acum înţelegem că mai ai încă nevoie de noi.

— Matricidul nu-i şade bine fiicei mele.

— Triburile vor afla despre asta, promise al-Fali.

— Dacă sunt ultima voastră nădejde, întrebă Jessica, de ce nu mi-aţi vorbit la Adunarea de la Sietch Tabr?

— Stilgar n-ar fi îngăduit.

Ahh, da... Regula Naibilor! gândi Jessica. *La Tabr, cuvântul lui Stilgar e lege.*

Tronul rupt fusese reparat. Alia îi făcu semn mamei ei să revină pe platformă şi declară:

— Rog pe toţi cei prezenţi să ia notă de moartea Preotului trădător. Cei ce cutează să mă ameninţe mor. (Îi aruncă o privire lui al-Fali.) Mulţumirile mele, Naibule.

— Mulţumiri pentru o greşeală, mormăi fremenul. Se uită cu

coada ochiului la Jessica. Ai avut dreptate, Doamnă. Din cauza pripelii mele nu mai ai pe cine interoga.

— Nu uita de cei doi curteni şi de femeia cu veşminte bălţate, fedaykine, şopti iute Jessica. Vreau să fie prinşi şi luaţi la-ntrebări.

— Nici o grijă, Doamnă, o să-i prindem.

— Dacă ieşim vii de-aici. Vino... Trebuie să ne jucăm rolul până la capăt.

— Cum ţi-e voia, Doamnă.

Împreună, se întoarseră spre platformă. Jessica urcă şi-şi reocupă locul alături de Alia iar al-Fali rămase în faţa treptelor, pe poziţia petiţionarului.

— Să continuăm, spuse Alia.

— O clipă, fiica mea. Jessica ridică braţul, vârând un deget prin gaura din mânecă. Atentatul a fost îndreptat împotriva mea. Al doilea proiectil a fost cât pe ce să mă lovească în plin când m-am aruncat la pământ. Vă rog să observaţi cu toţii că pistolul maula nu se mai află unde era. (Arătă cu mâna.) Cine l-a luat?

Nici un răspuns.

— Poate c-ar trebui să-l căutăm, sugeră Jessica.

— Dar e absurd! exclamă Alia. Eu eram cea...

Jessica se întoarse pe jumătate spre fiica ei, îndreptă braţul stâng spre mulţime.

— Cineva din sală are pistolul. Nu te temi deloc că...

— Arma a fost ridicată de una dintre amazoanele mele!

— Atunci, să mi-o aducă.

— Nu se mai află aici.

— Bine se mai brodesc toate.

— Ce vrei să spui?

Jessica îşi îngădui un zâmbet sinistru.

— Ce vreau să spun? Vreau să spun că doi dintre oamenii tăi aveau sarcina să-l salveze pe "Preotul trădător". I-am avertizat că, dacă el moare, vor muri şi ei. Şi vor muri.

— N-am să îngădui!

Jessica se mulţumi să ridice din umeri

Alia arătă spre al-Fali.

— Avem aici un viteaz fedaykin. Discuţia noastră mai poate s-aştepte.

— Poate s-aştepte în veci, replică Jessica, folosind dialectul

chakobsa pentru ca vorbele ei să capete un dublu sens, dându-i de înţeles Aliei că nici un argument n-avea să poată împiedica executarea sentinţei pe care o pronunţase ea.

— Vom vedea! rosti Alia şi se întoarse spre al-Fali. Pentru ce te afli aici, Ghadhean al-Fali?

— Pentru a-i vorbi mamei lui Muad'Dib, răspunse Naibul. Câţi au mai rămas dintre fedaykini, fraţii de cruce care l-au slujit odinioară pe fiul ei, au pus mână de la mână ca să-mi pot cumpăra accesul în acest loc, de la paznicii hapsâni care-i feresc pe Atreizi de realităţile Arrakisului.

— Dacă fedaykinii au nevoie de ceva, începu Alia, e de ajuns să...

— Cu mine a vrut să vorbească, o întrerupse Jessica. Spune care ţi-e păsul, fedaykine.

— Aici eu vorbesc în numele Atreizilor! se răsti Alia. Ce anume...

— Să taci, Monstruozitate ucigaşă! porunci cu voce tăioasă Jessica. Ai încercat să-mi iei viaţa, *fiica mea!* O spun ca să audă toată lumea. Nu poţi să-i omori pe toţi cei din această sală ca să-i amuţeşti pentru totdeauna, ca pe Preotul ăla. Da, Naibul i-a aplicat o lovitură mortală, dar omul putea fi salvat. Şi interogat! Ai avut însă grijă ca asta să nu se întâmple. N-ai decât să protestezi cât vrei, acţiunile tale sunt cele care te învinovăţesc!

Alia încremeni într-o tăcere de gheaţă, cu faţa lividă. Jessica, atentă la jocul complex al emoţiilor reflectat de atitudinea fiicei sale, surprinse o mişcare înspăimântător de familiară a mâinilor ei, o reacţie inconştientă care, cândva, fusese ticul definitoriu al unui duşman de moarte al Atreizilor. Degetele Aliei loveau cu nervozitate în braţele tronului, după un ritm precis: de două ori degetul mic, de trei ori arătătorul, de două ori inelarul, o dată degetul mic, de două ori inelarul... şi de la capăt.

Bătrânul Baron!

Alia sesiză privirea fixă a mamei sale, îşi privi mâna şi degetele încremeniră. Când ridică din nou ochii spre Jessica putu să-i citească pe chip oroarea provocată de neaşteptata dezvăluire. Un surâs diabolic apăru pe buzele Aliei.

— Vasăzică aşa vrei să te răzbuni pe noi, murmura Jessica.

— Ţi-ai pierdut minţile, mamă?

— Era mai bine să mi le fi pierdut, spuse Jessica.

Şi gândi: *Ştie că le voi transmite Surorilor confirmarea. Ştie.*

Şi bănuieşte, probabil, că le voi spune şi fremenihr, silind-o să se supună la încercarea Posesiunii. Nu mă va lăsa să ies vie de-aici.

— Bravul nostru fedaykin aşteaptă în timp ce noi ne certăm, spuse Alia.

Jessica îşi strămută atenţia la bătrânul Naib. Regăsindu-şi deplin controlul, zise:

— Spuneai că ai venit să-mi vorbeşti, Ghadhean.

— Da, Doamnă. Noi, cei care mai locuim în deşert, credem că se întâmplă lucruri cumplite. Micii Făuritori ies din nisip, întocmai cum au prezis cele mai vechi profeţii. Shai-Hulud nu mai e de găsit decât în străfundurile Zonei Pustii. L-am abandonat pe prietenul nostru, deşertul!

Jessica îi aruncă o privire Aliei, care-i făcu semn să continue. Observă mulţimea şi citi aceeaşi anxietate pe toate feţele. Importanţa luptei dintre mamă şi fiică nu scăpase asistenţei, care se întreba, probabil, cum de mai continua audienţa.

— Ghadhean, spuse ea, ce înseamnă povestea asta cu Micii Făuritori şi cu rărirea viermilor de nisip?

— Maică a Umezelii, răspunse el, adresându-i-se cu vechiul ei titlu fremen, am fost preveniţi despre asta în Kitab al-Ibar. Te implorăm. Fă să nu se uite că, de când a murit Muad'Dib, Arrakisul a rămas de izbelişte! Nu putem să abandonăm deşertul.

— Ha! exclamă batjocoritoare Alia. Gloata superstiţioasă din Deşertul Interior se teme de transformarea ecologică. Pentru ăştia...

— Aud ce vrei să spui, Ghadhean, se interpuse Jessica. Dacă dispar viermii, dispare şi mirodenia. Dacă dispare mirodenia, cu ce monedă ne vom mai cumpăra viaţa?

Exclamaţii înăbuşite şi şuşoteli uluite răsunară de la un capăt la altul al uriaşei săli.

Alia ridică scurt din umeri şi spuse pe un ton dispreţuitor:

— Superstiţii absurde!

Al-Fali îşi aţinti mâna dreaptă spre Alia.

— M-am adresat Maicii Umezelii, nu lui Coan-Teen! rosti el.

Alia îşi încleştă degetele de braţele tronului, dar rămase aşezată.

Al-Fali se întoarse spre Jessica.

— Odinioară, acesta a fost ţinutul unde nu creştea nimic Acum cresc plante. Se înmulţesc ca larvele pe o rană. Au fost

nori şi a plouat la ecuatorul Dunei! A plouat, Doamnă! O, slăvită mamă a lui Muad'Dib, precum somnul e fratele morţii, la fel e ploaia pentru Centura Dunei. Este moartea noastră, a tuturor!

— Nu facem decât ce ne-au învăţat Liet-Kynes şi Muad'Dib însuşi, protestă Alia. Ce-nseamnă palavrele astea superstiţioase? Respectăm întocmai cuvintele lui Liet-Kynes, care ne-a spus: "Vreau să văd această planetă prinsă într-o plasă de plante verzi". Aşa va fi.

— Iar cu viermii şi mirodenia ce se va întâmpla? întrebă Jessica.

— *Nişte* deşert va mai rămâne, răspunse Alia. Viermii vor supravieţui.

Minte, gândi Jessica. *De ce minte?*

— Ajută-ne, Maică a Umezelii! se rugă al-Fali.

Cu senzaţia subită a unei duble viziuni, Jessica îşi simţi conştiinţa trezindu-se, propulsată de cuvintele bătrânului Naib. Era inconfundabila *adab,* memoria revendicativă ce se ivea de la sine. O copleşi brusc, paralizându-i simţurile în timp ce lecţia trecutului i se întipărea în conştiinţă. Jessica era neputincioasă, ca un peşte prins în năvod. Şi totuşi, revendicarea *adab,* aşa cum o resimţea ea, era un moment al *extrem-umanului,* unde fiece părticică purta amintirea creaţiei. Fiecare element al memoriei-lecţie era real, dar insubstanţial în perpetua sa schimbare, şi Jessica ştiu că nu fusese niciodată mai aproape de experienţa preştiinţei, aşa cum o cunoscuse fiul ei.

Alia a minţit fiindcă e posedată de un spirit ce urmăreşte distrugerea Atreizilor. Prima distrusă a fost chiar ea. Iar al-Fali a spus adevărul: viermii sunt condamnaţi la pieire dacă nu se modifică actualul curs al transformării ecologice.

Sub presiunea psihică a revelaţiei, Jessica avu o imagine cu încetinitorul a mulţimii şi putu să desluşească toate rolurile. Îi identifică uşor pe cei ce trebuiau să vegheze ca ea să nu părăsească vie această sală. Iar calea pe care trebuia s-o urmeze pentru a le scăpa era ca un traseu luminos în conştiinţa ei — un moment de confuzie generală, o fentă în urma căreia unul dintre ei avea să se împiedice de altul, grupuri întregi încurcându-se între ele. Dar văzu şi că nu va părăsi Sala Mare decât pentru a cădea în alte mâini. Aliei nu-i păsa dacă avea să facă din mama ei o martiră. Adică nu — *celui care o poseda* nu-i păsa...

În această clipă de timp încremenit, Jessica alese o cale pentru a-l salva şi pe bătrânul Naib, ce trebuia trimis ca mesager. Traseul parcurgerii mulţimii era cât se poate de clar. Şi cât se poate de simplu! Adversarii nu erau decât bufoni cu ochii baricadaţi, cu umerii înţepeniţi într-o eternă defensivă. Pe vasta hartă a pardoselii, fiecare poziţie era ca o coliziune atropică, în urma căreia carnea moartă se desprindea, dez-văluind schelete. Trupurile, veşmintele, chipurile defineau infernuri individuale, spaime ascunse, răsuflări tăiate; agrafa strălucitoare a unei bijuterii ţinea loc de armură; gurile erau judecăţi pline de absoluturi îngheţate; arcadele de catedrală ale sprâncenelor întruchipau sentimente religioase elevate pe care tremurul viscerelor le dezminţea.

În toate forţele ce se pregăteau să modeleze Arrakisul, Jessica percepea dezintegrarea. Vocea lui al-Fali fusese ca un semnal distrans în sufletul ei, trezise o fiară care dormea în adâncuri.

Într-o clipită, trecu de la *adab* la universul mişcării, dar era un univers diferit de cel pe care-l percepuse doar cu o secundă în urmă.

Alia tocmai dădea să spună ceva. Jessica zise:

— Taci!

Apoi rosti cu voce puternică:

— Mulţi se tem că am redevenit adepta, trup şi suflet, a Bene Gesseritului. Dar, încă din acea zi în care, în inima deşertului, fremenii ne-au dăruit viaţa, fiului meu şi mie, eu sunt fremenă! (Şi continuă în limba veche, pentru ca numai cei cărora le erau destinate cuvintele să poată înţelege:) Onsar akhaka zeliman aw maslumen!

Ajută-ţi fratele la nevoie, indiferent că are sau nu are dreptate!

Obţinu numaidecât efectul scontat: în sală avu loc o subtilă schimbare de poziţii. Dar ea continuă, pe un ton de mânie:

— Acest fremen cinstit, Ghadhean al-Fali, a venit aici ca să-mi spună ceea ce ar fi trebuit să-mi dezvăluie alţii. Nimeni nu poate pretinde că nu-i aşa! Transformarea ecologică a devenit o furtună scăpată de sub control!

Confirmările tacite erau evidente în privirile îndreptate spre ea.

— Iar fiica mea se desfată cu asta! urmă Jessica. Mektub al-

mellah! Mi-ai tăiat răni în carne şi ai scris în ele cu sare! De ce şi-au găsit Atreizii un cămin pe această planetă? Fiindcă *Mohalata* era în natura noastră. Pentru Atreizi, guvernarea a fost întotdeauna o asociaţie în scopul apărării unor interese comune: *Mohalata,* aşa cum au cunoscut-o dintotdeauna fremenii! Şi acum, uitaţi-vă la ea! (Jessica o arătă pe Alia.) Singură, noaptea, se bucură de spectacolul răului pe care l-a făcut! Producţia de mirodenie se va reduce la zero sau, în cel mai bun caz, la o fărâmă din ce-a fost odată! Iar când se va răspândi vestea aceasta...

— Vom avea monopolul celui mai preţios produs din univers! strigă Alia.

— Vom avea monopolul infernului! replică Jessica.

Alia se întoarse spre ea şi i se adresă în guturala chakobsa veche, limbajul secret al Atreizilor:

— Acum ştii, *mamă!* Credeai că o nepoată a Baronului Harkonnen nu va şti să profite de toate vieţile pe care mi le-ai turnat în conştiinţă înainte chiar de a mă fi născut? Când am ajuns să te blestem pentru ce mi-ai făcut, a fost de ajuns să mă întreb ce-ar fi făcut Baronul. Şi el mi-a răspuns! Înţelegi, căţea Atreides? Mi-a răspuns, *mie!*

Jessica percepu tot veninul şi avu, astfel, confirmarea deplină a bănuielii sale. *Monstruozitatea!* Alia fusese nimicită din interior, fusese luată în stăpânire de acel *cahueit* al răului. Baronul Vladimir Harkonnen. Baronul însuşi era cel care se exprima acum prin glasul Aliei, fără să-i pese că dezvăluia adevărul. Voia ca Jessica să-i vadă răzbunarea şi să priceapă că nimic nu-i mai putea alunga.

Se aşteaptă să rămân năucită, neputincioasă, gândi ea. Şi cu acest gând, se lansă pe calea arătată de *adab,* strigând:

— Fedaykini, după mine!

Erau şase fedaykini în sală şi, în cele din urmă, cinci izbutiră s-o părăsească împreună cu ea.

Când sunt mai slab ca voi, vă cer libertatea pentru că asta corespunde principiilor voastre;

când sunt mai puternic ca voi, vă iau libertatea pentru că asta corespunde principiilor mele.

Cuvintele unui filosof din vechime

(atribuite de Harq al-Ada unui oarecare Louis Veuillot)

LETO SE APLECĂ peste pragul ieşirii secrete a sietchului. Deasupra, atât cât putea cuprinde câmpul lui vizual, se înălţa, drept, peretele falezei. Soarele sfârşitului de după-amiază contura umbre lungi peste striurile verticale ale rocii. Un fluture-schelet dansa când în umbră, când în soare şi, pe întrezărite, aripile sale păreau o dantelă transparentă. Fluturele — în acest loc — i se păru lui Leto de o tulburătoare delicateţe.

Direct în fată se afla livada de caişi, unde copiii mai lucrau încă la culesul fructelor căzute. Dincolo de livadă scânteia qanatul.

Gemenii păcăliseră gărzile făcându-se pierduţi într-un grup mare de lucrători care tocmai se întorceau în sietch. După aceea, nu le fusese deloc greu să se strecoare într-un tunel de aerisire şi să ajungă la scara ce ducea spre această ieşire ascunsă. Acum, au le mai rămânea decât să se amestece printre copiii din livadă, să-şi facă drum până la qanat şi să coboare la nivelul apei. Acolo, aveau să se poată mişca o dată cu peştii răpitori care împiedicau păstrăvii de nisip să închidă canalele de irigaţie ale tribului. Pentru fremeni era încă de neconceput ca un om să se expună riscului de a cădea în apă.

Leto ieşi din pasaj. În dreapta şi-n stânga, faleza părea acum orizontală, cât vedeai cu ochii.

Ghanima îl urmă. Purtau amândoi coşuri pentru strânsul fructelor, dar în fiecare coş împletit din fibră de mirodenie era ascuns un pachet închis ermetic: fremkit, pistol maula, cristai... şi noile mantii pe care le trimisese Farad'n.

Unul după altul, pătrunseră în livadă şi se amestecară printre copii. Feţele tuturor erau ascunse de măştile distraielor. Acum nu mai erau decât doi lucrători ca oricare alţii, dar Ghanima avu senzaţia că, din acest moment, existenţa ei părăsea căile cunoscute, se depărta de hotarele sigure. Cât de simplu era

acest pas, pasul de la un pericol la altul!

Veşmintele cele noi oferite de Farad'n aveau de jucat un anumit rol, amândoi înţeleseseră asta. Tocmai de aceea, în mod simbolic, Ghanima brodase deviza lor personală, "Împărtăşim", în chakobsa, deasupra capului de şoim care împodobea pieptul mantiilor.

Curând, avea să vină crepusculul şi, dincolo de qanatul ce mărginea pământurile cultivate ale sietchului, avea să se însereze, aşa cum nu se însera decât în puţine locuri din univers: lumina blândă a deşertului în eterna sa solitudine, sentimentul copleşitor că fiecare creatură de pe cuprinsul lui era singură într-un univers nou.

— Am fost văzuţi, şopti Ghanima, aplecându-se să lucreze lângă fratele ei.

— Gărzile?

— Nu... Alţii.

— Bine.

— Trebuie să ne grăbim.

Leto încuviinţă, începând imediat să înainteze printre pomi, depărtându-se de faleză. Gândea cu gândurile tatălui său: *În deşert, totul trebuie să fie mobil, altminteri piere.* Privind în depărtare, către nisipuri, zări Slujitorul, ca un memento al nevoii de mobilitate. Stâncile erau imobile, rigide în straja lor enigmatică, cedând an de an sub asaltul nisipului purtat de vânt, pierind încetul cu încetul. Într-o zi, Slujitorul avea să dispară, prefăcut în nisip.

Pe când se apropiau de qanat, auziră muzică de la una dintre intrările sietchului situate în înaltul falezei. Era un grup care cânta la instrumente vechi: fluiere cu două găuri, tamburine şi timpane făcute din piei întinse pe tobe din plastic de mirodenie. Nimeni nu se întrebase vreodată de la ce animale de pe această planetă puteau proveni piei de asemenea dimensiuni.

Stilgar o să-şi aducă aminte ce i-am spus despre despicătura din stânca Slujitorului, gândi Leto. *Va veni în timpul nopţii, când va fi prea târziu — şi va înţelege.*

Ajunseseră la qanat. Se strecurară într-un puţ deschis şi coborâră pe scara de inspecţie până la cornişa de serviciu. Interiorul qanatului era întunecos, umed şi rece. Dinspre apă se auzeau plescăiturile provocate de săriturile peştilor răpitori. Păstrăvii de nisip, a căror parte ventrală se înmuia la contactul

cu apa pe care încercau să o fure, deveneau victime sigure ale peştilor carnivori. Până şi oamenii trebuiau să se ferească de ferocitatea acestor paznici ai apei.

— Ai grijă, murmură Leto, luând-o înainte pe cornişa alunecoasă. Memoria îi reproducea momente şi locuri pe care carnea sa nu le cunoscuse.

Ghanima îl urmă.

La capătul qanatului, lepădară vechile mantii fremene şi îmbrăcară, peste distraie, mantiile noi. Apoi urcară la suprafaţă printr-un alt puţ de inspecţie. Escaladară repede panta unei prime dune şi coborâră pe versantul opus. Acolo, ascunşi vederii dinspre sietch, îşi vârâră la cingătoare cristaiele şi pistoalele maula şi luară în spate fremkiturile. Muzica nu se mai auzea.

Leto se ridică şi porni printre dune. Ghanima se luă după el, cu mersul aritmic, lipsit de zgomot, al celui învăţat să străbată întinderile de nisip.

Sub creasta fiecărei dune, se îndoiau de mijloc şi treceau repede de partea cealaltă, unde se opreau pentru a privi îndărăt. Nu zăriră însă nici un urmăritor şi ajunseră cu bine la primele stânci.

În umbra stâncilor, dădură ocol Slujitorului şi se căţărară pe un prag care domina deşertul. Culorile serii licăreau pe toată întinderea bledului. Aerul, la apropierea nopţii, avea fragilitatea cristalului fin. Peisajul ce li se înfăţişa ochilor era neînduplecat — nu se poticnea nicăieri, nu şovăia niciunde. Privirea nu găsea nici un loc în care să poposească atunci când scruta această nemărginire.

E orizontul eternităţii, gândi Leto.

Ghanima se ghemui lângă fratele ei, spunându-şi: *Atacul nu va întârzia.* Trăgea cu urechea la cel mai infirm sunet, tot corpul ei devenise un singur organ de simţ, a cărui vigilenţă era absolută.

Leto era la fel de atent. Atingea, în această clipă, punctul culminant al tuturor învăţăturilor dobândite de la vieţile cu care o împărtăşea pe a sa. În acest peisaj sălbatic, omul ajungea să depindă total de simţuri, de *toate* simţurile. Viaţa devenea un tezaur de percepţii înmagazinate, fiecare legată doar de un moment de supravieţuire.

Ghanima escaladă stâncile şi observă, printr-o falie, drumul pe care veniseră. Securitatea sietchului i se părea a fi aparţinut

unei alte vieţi, acum, când descoperea formele brune şi purpurii ale falezelor în depărtare. Ultimele raze ale soarelui subliniau franjurile de praf de pe creste. Între sietch şi Slujitor, nu descoperi nici o urmă de viaţă. Reveni lângă Leto.

— Va fi un animal de pradă, spuse el. E calculul meu terţiar.

— Cred că te-ai oprit prea repede cu calculul, zise Ghanima. Nu va fi doar un singur animal. Casa Corrino a învăţat să nu-şi pună toate speranţele într-un singur coş.

Leto încuviinţă din cap.

Avea impresia că mintea îi fusese dintr-o dată îngreunată de multitudinea vieţilor care erau moştenirea *diferenţei* sale, toate acele vieţi care i se adăugaseră încă înainte de a se naşte, care îl saturau într-atât, încât simţea nevoia să fugă de propria lui conştiinţă. Acea lume lăuntrică era o fiară enormă, care ar fi putut să-l devoreze.

Nervos, se ridică şi urcă până la falia prin care privise Ghanima. Se uită spre stâncile sietchului. Jos, sub faleză, se distingea qanatul, ca o linie între viaţă şi moarte. La marginea oazei erau tufe de salvia cămilei, iarbă grasă, lucernă sălbatică şi iarbă de Gobi. În lumina care scădea, desluşea, ca nişte puncte negre, mişcătoare, păsări venite să ciugulească seminţe. Particulele gramineelor se legănau în bătaia unui vânt ce împingea umbre lungi până către livadă. Mişcarea lor pătrunse în conştiinţa lui Leto. Îşi dădu seama că umbrele ascundeau, în forma lor fluidă, o schimbare mai vastă şi că această schimbare plătea tribut curcubeelor unduitoare de pe cerul încărcat de praf argintiu.

Ce se va întâmpla în locul acesta? se întrebă Leto.

Ştia ce: moartea sau jocul de-a moartea, al cărei obiect va fi el. Ghanima se va întoarce în sietch singură, încredinţată de realitatea morţii lui, pentru că o va fi văzut sau pentru ca se va supune unei profunde constrângeri hipnotice. Va duce vestea asasinării fratelui ei.

Necunoscutele acestui loc nu-i dădeau pace. Ar fi fost atât de uşor să cedeze tentaţiei de a recurge la preştiinţă, de a-şi proiecta conştiinţa spre un viitor absolut, imuabil. Dar scurta viziune a visului său era, şi aşa, destul de rea. Nu putea risca să vadă mai mult.

Se întoarse alături de Ghanima.

— Tot nimic, spuse.

— Fiarele pe care le vor pune pe urmele noastre vor fi mari, zise Ghanima. Poate că vom avea timp să le vedem venind.

— Nu şi dacă vor veni noaptea.

— Curând va fi întuneric.

— Da. E timpul să coborâm la locul *nostru.*

Arătă stâncile dinspre stânga, mai jos, unde vântul cu nisip săpase o crevasă îngustă în bazalt. Despicătura era destul de largă pentru a-i adăposti, dar prea strâmtă pentru a îngădui pătrunderea unor creaturi mai mari. Leto nu avea nici o tragere de inimă să se retragă în refugiul acela, dar ştia că nu se putea altfel. Era locul pe care i-l indicase lui Stilgar!

— Ar putea reuşi să ne omoare, observă el.

— E riscul pe care trebuie să ni-l asumăm, replică ea. Datoria faţă de tatăl nostru.

— Ştiu.

Este calea cea bună, gândi el. *Facem ceea ce trebuie să facem.*

Dar ştia cât de periculos era să faci ceea ce *trebuia* în acest univers. Supravieţuirea lor, acum, cerea adaptare şi vigoare, precum şi înţelegerea limitărilor în fiecare moment. Obiceiurile fremene erau cea mai bună armură de care dispuneau iar ştiinţa Bene Gesserit reprezenta o forţă de păstrat în rezervă. În această clipă, amândoi gândeau ca nişte veterani de război Atreides, fără nici o altă apărare decât acea duritate fremenă, pe care n-o sugerau nici trupurile lor de copii, nici veşmintele de gală.

Leto pipăi mânerul cristaiului cu vârful otrăvit, pe care-l purta la centură, şi, în mod inconştient, Ghanima îi imită gestul.

— Coborâm? întrebă ea.

În clipa în care pronunţa cuvântul întrezări o mişcare, ceva mai jos şi departe, o mişcare pe care distanţa o făcea mai puţin ameninţătoare. Imobilitatea ei bruscă îl alertă pe Leto înainte ca ea să rostească vreo vorbă.

— Tigri, zise el.

— Tigri Laza, îl corectă ea.

— Ne-au văzut.

— Am face mai bine să ne grăbim. Un maula n-ar putea opri creaturi ca acestea. Cu siguranţă c-au fost dresate special.

— Iar în preajmă se află un monitor uman, spuse Leto, luând-o repede înainte, printre stânci.

Ghanima dădu din cap, fără a mai răspunde: trebuia să-şi drămuiască forţele. Dar un om se afla pe undeva, în apropiere, desigur. Tigrii nu puteau fi lăsaţi în voia lor decât în momentul oportun.

Fiarele săreau cu agilitate din stâncă în stâncă, în ultima geană de lumină a zilei. Se orientau după vedere, dar curând avea să se lase noaptea, domeniul creaturilor care se orientau după auz. Ţipătul melodios al unei păsări nocturne se înălţă dintre stâncile Slujitorului ca pentru a anunţa schimbarea. Deja, făpturile întunericului vânau în obscuritatea crevaselor.

Tigrii rămâneau încă vizibili pentru gemenii care alergau. Animalele erau imaginea puterii — o vădea, la fiecare mişcare, siguranţa unduirii lor aurii.

Leto simţi că venise în acest loc pentru a se elibera de sufletul său. Alerga, încredinţat că el şi Ghanima vor ajunge la timp în adăpostul crevasei, dar privirea lui se întorcea neîncetat, fascinată, spre fiarele ce se apropiau.

Un pas greşit şi suntem pierduţi, gândi.

Gândul avu darul să-i zdruncine încrederea. Începu să alerge şi mai iute.

Voi, Surorile Bene Gesserit, aţi dat activităţii voastre intitulate Panoplia Prophetica denumirea de "Ştiinţă a Religiei". Foarte bine. Eu, căutător al unui alt gen de om de ştiinţă, *găsesc această definiţie adecvată. Fireşte, vă elaboraţi propriile mituri, dar la fel fac toate societăţile. Pe voi însă, trebuie să vă avertizez. Acţionaţi întocmai cum atâţia alţi savanţi induşi în eroare au acţionat înaintea voastră. Acţiunile voastre demonstrează că vreţi să luaţi —* să furaţi — *ceva de la viaţă. E timpul să vi se reamintească un adevăr pe care l-*

aţi proclamat deseori: nu poţi avea nici un singur lucru fără contrariul său.

Propovăduitorul la Arrakeen:

Mesaj adresat Comunităţii Surorilor

ÎN ORA DINAINTEA ZORILOR, Jessica şedea nemişcată pe o carpetă roasă, din fibră de mirodenie. Pereţii de stâncă goală care-o înconjurau erau cei ai unui sietch străvechi şi sărac, unui dintre primele refugii fremene. Era situat sub creasta Prăpastiei Roşii, la adăpost de vânturile de vest. Al-Fali şi fraţii săi de sânge o conduseseră aici, iar acum aşteptau veşti de la Stilgar. Fedaykinii se arătaseră totuşi prudenţi în problema comunicaţiilor. Stilgar nu trebuia să le cunoască ascunzătoarea.

Fedaykinii ştiau deja că făceau obiectul unui *proces-verbal,* un raport oficial pentru crime comise contra Imperiului. Versiunea Aliei era că mama ei fusese mituită de inamicii împărăţiei, fără însă a menţiona Bene Gesseritul. Natura tiranică şi arbitrară a puterii ei ieşea astfel la lumină. Rămânea de văzut dacă, aşa cum era încredinţată, controlând Preoţimea îi controla şi pe fremeni.

Mesajul pe care Jessica îl adresase lui Stilgar era simplu şi direct: *"Fiica mea este posedată şi trebuie supusă la încercare"'*

Frica însă distruge valorile şi era deja clar că destui fremeni preferau să nu dea crezare acestei acuzaţii. Tentativele de a folosi acuzaţia drept paşaport cauzaseră două bătălii în cursul nopţii, dar ornitopterele furate de oamenii lui al-Fali reuşiseră să-i transporte pe fugari până în refugiul precar al sietchului de la Prăpastia Roşie. De aici, încercau încă să intre în legătură cu alţi fedaykini, deşi, pe Arrakis, rămăseseră mai puţin de două sute. Cei mai mulţi ocupau posturi pe tot cuprinsul Imperiului.

Cugetând la toate acestea, Jessica ajunse să se întrebe dacă nu cumva venise în locul în care avea să-şi găsească moartea. Unii fedaykini aşa credeau, dar Comandourile Morţii acceptau cu uşurinţă ideea. Când câţiva dintre tovarăşii săi mai tineri îşi exprimaseră temerile, al-Fali se mulţumise sa surâdă.

— Când Dumnezeu a orânduit ca o creatură să moară într-un anumit loc, face astfel încât dorinţele creaturii s-o mâne în acel

loc, spusese bătrânul Naib.

Draperia peticită de la intrare foşni şi al-Fali îşi făcu apariţia. Faţa îngustă şi tăbăcită de vânt a bătrânului părea scofâlcită, cu privirea febrilă. Era limpede că nu-şi îngăduise nici un răgaz de odihnă.

— Vine cineva, rosti el.

— Din partea lui Stilgar?

— Poate.

Naibul coborî ochii spre stânga, după obiceiul vechilor fremeni când veneau cu veşti rele.

— Ce este? întrebă Jessica.

— Tabr ne-a dat de ştire că nepoţii Domniei-Tale nu-s acolo, răspunse el fără să o privească.

— Alia...

— A ordonat ca gemenii să-i fie încredinţaţi, dar Sietch Tabr a comunicat că nu sunt acolo. Asta e tot ce ştim.

— I-a trimis în deşert Stilgar.

— Tot ce se poate, dar se mai ştie şi că el însuşi i-a căutat toată noaptea. Poate că-i un vicleşug de-al lui...

— Nu-i stă în fire una ca asta, spuse Jessica.

Şi gândi: *Doar dacă a făcut-o la cererea gemenilor.* Dar nici asta nu i se părea probabil. Se miră însă de propria ei reacţie: nu avea de luptat cu nici un sentiment de panică. Temerile ei pentru soarta gemenilor erau temperate de ceea ce îi dezvăluise Ghanima. Ridică ochii spre al-Fali şi văzu că acesta o privea cu o expresie de milă.

— Au plecat în deşert din proprie iniţiativă, spuse ea.

— Singuri? Doi copii?!

Jessica nu se mai obosi să-i explice că acei "doi copii" ştiau, probabil, mai multe despre supravieţuirea în deşert, decât majoritatea fremenilor în viaţă. Gândurile i se îndreptară însă la comportarea ciudată a lui Leto, atunci când insistase ca ea să accepte să fie răpită. Dăduse uitării acea amintire, dar acum îi reveni brusc în minte. Leto îi spusese că ea o să ştie în ce moment va trebui să-i dea ascultare.

— Mesagerul va fi ajuns deja în sietch, spuse al-Fali. Am să-l aduc aici.

Dispăru îndărătul draperiei ponosite. Privirea Jessicăi rămase aţintită asupra perdelei. Era o pânză roşie din fibră de mirodenie, dar peticele erau albastre. Se spunea că acest sietch

refuzase să profite de religia lui Muad'Dib, atrăgându-şi astfel ostilitatea Preoţimii Aliei. Cei de aici investiseră tot ce aveau în creşterea unor câini inteligenţi, mari cât poneii, care să fie folosiţi pentru paza copiilor. Dar toţi câinii muriseră. Multă lume credea că fuseseră otrăviţi şi că la mijloc era mâna Preoţilor.

Jessica îşi scutură capul ca să alunge aceste gânduri, recunoscându-le drept ceea ce erau: *ghafla* — "strechea" ce tulbura judecata.

Unde plecaseră copiii? La Jacurutu? Aveau un plan. *Au încercat să mă lămurească până la limita a ceea ce gândeau ei că pot să accept,* îşi aminti ea. Şi, când ajunseseră la ceea ce considerau ei drept limită, Leto ii ordonase să-i dea ascultare.

El îi ordonase *ei!*

Leto îşi dăduse seama ce făcea Alia, asta era limpede. Amândoi gemenii pomeniseră de "năpasta" mătuşii lor, chiar şi când îi luaseră apărarea. Alia miza pe *justeţea* poziţiei sale în cadrul Regenţei. Cererea de a i se încredinţa gemenii confirma acest lucru. Un râs nervos scutură pieptul Jessicăi. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam îşi permisese, odinioară, să-i explice această greşeală elevei sale, Jessica: *"Dacă îţi concentrezi conştiinţa numai asupra justeţei atitudinii tale, pur şi simplu imiţi forţele potrivnice să te înlăture. Este o greşeală foarte frecventă. Până şi eu, învăţătoarea ta, am comis-o".*

— Iar eu, eleva ta, am comis-o şi eu, murmură Jessica.

Auzi foşnet de veşminte în pasajul din spatele draperiei. Apoi intrară doi fremeni tineri, dintre cei care li se adăugaseră în cursul nopţii trecute. Amândoi fuseseră vizibil impresionaţi de prezenţa mamei lui Muad'Dib. Jessica îi categorisise imediat: inşi care nu gândeau, gata să se ralieze oricărei puteri pentru identitatea pe care le-o conferea. Fără o imagine reflectată în persoana ei, erau goi pe dinlăuntru şi, prin urmare, periculoşi.

— Al-Fali ne-a trimis să te pregătim, spuse unul dintre ei.

O gheară se înfipse în pieptul Jessicăi, dar glasul ei rămase calm:

— Pentru ce să mă pregătiţi?

— Mesagerul lui Stilgar este Duncan Idaho.

Fără să-şi dea seama ce face, Jessica îşi trase gluga abei pe cap. *Duncan?* Dar el era unealta Aliei!

Fremenul care vorbise făcu o jumătate de pas înainte.

— Idaho spune că a venit ca să te conducă într-un loc mai

sigur, dar al-Fali nu vede cum ar fi cu putinţă una ca asta.

— Pare destul de ciudat, într-adevăr, spuse Jessica. Dar există lucruri şi mai ciudate în universul nostru. Să vină.

Cei doi schimbară o privire scurtă înainte de a-i da ascultare, apoi se retraseră cu atâta grabă, încât adăugară încă o ruptură perdelei uzate.

Câteva clipe mai târziu, Idaho îşi făcu intrarea, urmat de cei doi tineri şi de al-Fali, cu mâna pe mânerul cristaiului. Idaho părea calm. Purta ţinuta de campanie a Gărzilor Casei Atreides, o uniformă care nu se schimbase aproape deloc vreme de paisprezece secole. Arrakisul înlocuise vechea sabie de plastoţel cu mânerul de aur printr-un cristai, dar acesta era un detaliu minor.

— Aud că vrei să mă ajuţi, zise Jessica.

— Oricât ar părea de ciudat, replică el.

— Eşti sigur că nu te-a trimis Alia să mă răpeşti?

Idaho abia dacă ridică din sprâncene. Fu singurul semn al surprizei pe chipul lui. Ochii săi tleilaxu, cu faţete multiple, continuară s-o fixeze cu intensitate.

— Într-adevăr, acesta a fost ordinul ei, rosti el.

Degetele lui al-Fali se albiră pe mânerul cristaiului, dar îl lăsă în teacă.

— Mi-am petrecut mai toată noaptea recapitulând greşelile pe care le-am comis cu fiica mea, spuse Jessica.

— Au fost numeroase, încuviinţă Idaho, şi la cele mai multe am contribuit şi eu.

Jessica observă în momentul acela că maxilarele lui tremurau.

— Era uşor de plecat urechea la argumentele care, în cele din urmă, ne-au separat, spuse ea. Eu voiam să părăsesc planeta asta... Iar tu... tu voiai o fată care ţi se părea o variantă mai tânără a mea.

El îi acceptă vorbele în tăcere.

— Unde-mi sunt nepoţii? întrebă ea cu glas dintr-o dată aspru.

Idaho clipi înainte de a-i răspunde:

— Stilgar crede că au fugit în deşert... ca să se ascundă. Poate că au văzut apropierea acestei crize.

Jessica îi aruncă o privire lui al-Fali, care dădu din cap, recunoscându-i intuiţia corectă de mai înainte.

— Ce face Alia?
— Riscă un război civil.
— Crezi că se va ajunge la asta?
Idaho dădu din umeri.
— Probabil că nu. Trăim vremuri mai blânde. A crescut numărul celor care sunt dispuşi să asculte argumente seducătoare.
— Sunt de aceeaşi părere. Bun, şi atunci: ce se va întâmpla cu nepoţii mei?
— Stilgar o să-i găsească, dacă...
— Înţeleg. (Aşadar totul depindea acum de Gurney Halleck. Jessica se întoarse şi privi peretele de stâncă din stânga ei.) Alia s-a încleştat de putere. (Privirea ei reveni la Idaho.) Pricepi? Când foloseşti puterea, trebuie s-o ţii cât mai uşor. Dacă te încleştezi de ea, te înşfacă şi devii victima ei.
— E ceea ce mi-a spus întotdeauna şi Ducele meu, zise Idaho.
Cumva, Jessica înţelese că se referea la Leto, nu la Paul.
— Dacă accept... să fiu răpită, unde ar urma să fiu dusă?
Idaho o ţintui cu privirea, ca şi când ar fi vrut să vadă ce se ascundea în umbra glugii.
Al-Fali înaintă cu un pas.
— Doamnă, doar nu te gândeşti să...
— Nu-i dreptul meu să-mi hotărăsc singură soarta? întrebă Jessica.
— Dar acest...
Al-Fali arătă cu capul către Idaho.
— Acest om a fost paznicul meu devotat înainte de a se fi născut Alia, înainte de a-şi da viaţa pentru a ne salva pe fiul meu şi pe mine. Atreizii îşi onorează întotdeauna anumite obligaţii.
— Deci, vei merge cu mine? întrebă Idaho.
— Unde vrei s-o duci? interveni al-Fali.
— E mai bine să nu ştii, spuse Jessica.
Naibul se încruntă, dar nu zise nimic. Nehotărârea i se citea pe chip: înţelegea înţelepciunea cuvintelor Jessicăi, dar continua să se îndoiască de loialitatea lui Idaho.
— Şi fedaykinii care m-au ajutat? întrebă Jessica.
— Vor avea tot sprijinul din partea lui Stilgar, dacă reuşesc să ajungă la Tabr, răspunse Idaho.

Jessica se întoarse spre al-Fali.

— Vă ordon să mergeţi acolo, prietene. Stilgar va avea nevoie de fedaykini pentru a-i căuta pe nepoţii mei.

Bătrânul Naib lăsă privirea în jos.

— Vom face precum porunceşte mama lui Muad'Dib.

Încă tot lui Paul îi dă ascultare, gândi Jessica.

— Trebuie să părăsim acest loc cât mai degrabă, zise Idaho. Cu siguranţă că vor ajunge să caute şi aici, şi încă foarte curând.

Jessica se ridică în picioare cu acea graţie fluidă care nu le abandona niciodată cu totul pe adeptele Bene Gesserit, chiar şi când începeau să simtă povara anilor. Iar Jessica simţea această povară acum, după noaptea agitată a fugii. Mintea îi rămânea însă la acea întrevedere tulburătoare pe care o avusese cu nepotul ei. Ce urmărea, de fapt? Îşi scutură capul, prefăcându-se că-şi aranjează gluga, pentru a masca gestul. Era foarte uşor de căzut în capcana subestimării lui Leto. Viaţa în preajma copiilor obişnuiţi nu putea conferi decât o falsă imagine asupra moştenirii psihice de care avuseseră parte gemenii.

Atenţia îi fu brusc atrasă de atitudinea lui Idaho. Stătea nemişcat, cu un picior înaintea celuilalt, poziţia destinsă a pregătirii pentru violenţă — poziţia pe care o învăţase chiar de la ea. Jessica îi privi repede pe cei doi tineri fremeni, pe al-Fali. Naibul era încă pradă îndoielilor şi tinerii simţeau asta.

— N-am nici o reţinere să-mi încredinţez viaţa în mâinile acestui om, spuse ea, adresându-i-se lui al-Fali. Şi nu-i pentru prima oară.

— Doamnă, obiectă fremenul, problema e că… (Îi aruncă o privire aprigă lui Idaho.) Este soţul lui Coan-Teen!

— A fost instruit şi format de Ducele meu şi de mine.

— Dar e un *ghola!*

S-ar fi zis că vorbele îi fuseseră smulse.

— Ghola-ul fiului meu, îi reaminti Jessica.

Era prea mult pentru un vechi fedaykin, care odinioară jurase să rămână alături de Muad'Dib până la moarte. Al-Fali oftă, se dădu în lături şi le făcu semn celor doi tineri să ridice draperia.

Jessica se îndreptă spre ieşire, urmată de Idaho. În prag, se opri, se întoarse şi-i spuse Naibului:

— Să te duci la Stilgar. Poţi să ai încredere în el.

— Bine, răspunse al-Fali, dar în glasul lui tot mai răzbătea

îndoiala.

Idaho atinse uşor braţul Jessicăi.

— Trebuie să plecăm imediat. Vrei să iei ceva cu Domnia-Ta?

— Doar bunul meu simţ.

— De ce spui asta? Te temi că faci o greşeală?

Ea îi aruncă o privire piezişă.

— Ai fost întotdeauna cel mai bun pilot de topter aflat în slujba noastră, Duncan.

Idaho nu dădu nici un semn că remarca l-ar fi încântat. O luă înainte, urmând exact calea pe care venise. Al-Fali se grăbi s-o urmeze pe Jessica.

— Cum de-ai ştiut că a venit cu un topter? întrebă el.

— Nu poartă distrai, răspunse ea.

Al-Fali păru stupefiat de această simplă deducţie. Dar faptul nu fu suficient pentru a-l reduce la tăcere.

— Mesagerul nostru l-a condus, de la Stilgar, direct aici, spuse el. Nu-i exclus să fi fost văzuţi.

— Aţi fost văzuţi, Duncan? se adresă ea spatelui lui Idaho.

— Nu ştiu de ce mă mai întrebi asta, răspunse el. Am zburat mai jos de crestele dunelor.

Pătrunseră într-un pasaj lateral, apoi, coborând o scară în spirală, ajunseră într-o grotă vastă, puternic luminată de licurigloburi. În faţa peretelui opus scării, ca o insectă gata să-şi deschidă elitrele, se afla un ornitopter. Jessica înţelese că era fals, mascând o deschidere spre deşert. Cu toată sărăcia, sietchul întreţinea încă elementele indispensabile păstrării secretului şi a mobilităţii.

Idaho deschise uşa topterului şi o ajută să ia ioc pe scaunul din dreapta. În timp ce se instala, Jessica observă transpiraţia care-i înroura fruntea sub cârlionţii de păr negru. Brusc, îşi aminti imaginea aceluiaşi chip, năclăit de sânge, într-o cavernă răsunând de zăngănitul armelor. Privirea de oţel a ochilor tleilaxu o smulse acelei amintiri. Nimic nu mai corespundea aparenţelor. Se grăbi să-şi strângă centura de siguranţă.

— A trecut ceva vreme de când n-am mai zburat împreună, Duncan, spuse.

— A trecut multă vreme, răspunse el, în timp ce verifica instrumentele.

Al-Fali şi cei doi tineri aşteptau lângă comenzile peretelui fals, pregătiţi să-l deschidă.

— Crezi că am îndoieli în ceea ce te priveşte? întrebă cu voce domoală Jessica.

Idaho, cu ochii la cadrane, porni turbinele şi urmări deplasarea unui ac indicator. Un zâmbet îi flutură pe buze — un zâmbet scurt şi aspru, care pieri la fel de iute precum apăruse.

— Eu mai sunt încă o Atreides, spuse Jessica. Alia nu mai e.

— Nu te teme, rosti el printre dinţi. Şi eu îi slujesc încă pe Atreizi.

— Alia nu mai e Atreides, insistă Jessica.

— Nu-i nevoie să-mi aminteşti! scrâşni el. Iar acum taci şi lasă-mă să-mi văd de treabă!

Desperarea care răzbătuse în glasul lui o surprinse: n-avea nimic comun cu Idaho cel de odinioară. Înăbuşindu-şi un nou val de teamă, îl întrebă:

— Unde mergem, Duncan? Acum poţi să-mi spui.

Dar el se mulţumi să-i facă semn cu capul lui al-Fali. Peretele fals coborî, lăsînd să pătrundă în grotă puternica lumină argintie a zilei. Ornitopterul se desprinse de solul cavernei şi, cu aripile vibrând, în vuietul ajutajelor, se înălţă în văzduh. Idaho îndreptă aparatul spre sud-vest, pe direcţia Lanţului Sihaya, care se zărea ca o dungă neagră în depărtare.

— Nu mă judeca prea aspru, Doamnă, spuse el după o clipă.

— Nu te-am judecat aspru din noaptea aceea când ai dat buzna în holul nostru din Arrakeen, vociferând şi duhnind a bere de mirodenie, răspunse ea.

Dar cuvintele lui Idaho nu făcură decât să-i reînvie temerile, îşi relaxă trupul, pregătindu-l pentru completa apărare *prana-bindu.*

— Îmi amintesc bine de noaptea aceea, zise Idaho. Eram foarte tânăr... fără prea multă experienţă.

— Şi totuşi, cel mai bun spadasin din suita Ducelui meu.

— Nu chiar, Doamnă. Gurney era mai bun decât mine în şase cazuri din zece. (Îi aruncă Jessicăi o privire scurtă.) Unde-i acum?

— În misiune, la ordinul meu.

Idaho dădu din cap.

— Ştii unde mergem? întrebă Jessica.

— Da, Doamnă.

— Atunci, vreau să ştiu şi eu.

— Foarte bine. Am promis să pun la punct un complot

credibil împotriva Casei Atreides. Şi, pentru asta, nu există decât o singură cale.

Apăsă pe un buton de pe volanul de pilotaj. Un harnaşament-cocon ţâşni din scaunul Jessicăi, imobilizând-o într-un înveliş moale, dar strâns, care nu-i lăsa liber decât capul.

— Te duc pe Salusa Secundus, spuse Idaho. La Farad'n.

Cu reflex nefiresc, instinctiv, Jessica luptă contra apăsării chingilor din structura coconului. Le simţi strângându-se şi mai tare, răspunzând la mişcările ei, slăbindu-şi strânsoarea doar în clipa în care trupul ei se destinse. Rămase nemişcată, ghicind prezenţa mortală a viţei shiga în ţesătura chingilor.

— Neutralizatorul fibrei shiga e deconectat, o anunţă Idaho, privind drept înainte. Şi nu încerca să mă dai gata cu Glasul. A fost o vreme când mă puteai manipula astfel, dar a trecut mult de-atunci. (O privi cu coada ochiului.) Tleilaxu m-au imunizat contra tertipurilor de soiul ăsta.

— Execuţi ordinele Aliei, care...

— Nu ale Aliei. Îndeplinim vrerea Propovăduitorului. El vrea să-l pregăteşti pe Farad'n aşa cum l-ai pregătit cândva pe... Paul.

Jessica amuţi, amintindu-şi deodată ce îi spusese Leto: că va întâlni un elev deosebit de interesant. Într-un târziu, întrebă:

— Propovăduitorul acela... e fiul meu?

Vocea lui Idaho păru să vină de foarte departe:

— Asta aş vrea să ştiu şi eu.

Universul există *pur şi simplu; acesta e singurul mod în care un fedaykin poate să-l privească şi să rămână stăpân pe simţirile sale. Universul nici nu ameninţă, nici nu promite. El conţine lucruri asupra cărora noi nu putem avea nici o înrâurire: căderea unui meteor, erupţia unui zăcământ de premirodenie, îmbătrânirea şi moartea. Acestea sunt realităţi ale*

universului, pe care trebuie să le înfruntaţi indiferent de ceea ce simţiţi *faţă de ele. Sunt realităţi care nu pot fi respinse cu vorbe. Ele vi se vor înfăţişa tot fără vorbe şi atunci, atunci veţi înţelege ce înseamnă "viaţă şi moarte". Şi, înţelegând asta, vă veţi umple de bucurie.*

Muad'Dib către fedaykini

— ACESTEA sunt lucrurile pe care le-am pus în mişcare, spuse Wensicia. Şi toate astea le-am făcut pentru *tine.*

Farad'n nu schiţă nici un gest. Stătea aşezat în faţa mamei sale, în camera ei de zi. Lumina aurie a soarelui matinal îi proiecta umbra pe covorul alb ce acoperea podeaua. Reflectată pe peretele din spate, lumina crea un nimb în coafura Wensiciei. Prinţesa purta obişnuita robă albă, brodată cu aur, de pe vremea regalităţii. Faţa ei în formă de inimă arbora o expresie de calm, dar Farad'n ştia că mama sa îi urmărea fiecare reacţie. Deşi abia luase micul dejun, simţi un gol în stomac.

— Nu eşti de acord? întrebă Wensicia.

— Cu ce-aş putea să nu fiu de acord?

— Ei... cu faptul că nu ţi-am spus nimic până acum,

— O, asta...

Îşi studie mama, încercând să reflecteze la poziţia lui complexă în această problemă. Nu se putea gândi însă decât la un singur lucru: de câtva timp observase că Tyekanik nu-i mai spunea Wensiciei "Prinţesă". Cu ce alt titlu i se adresa? Regină-Mamă?

De ce am această senzaţie a unei pierderi? se întrebă. *Ce sunt pe cale să pierd?* Răspunsul era evident: traiul lipsit de griji, libertatea de a-şi consacra timpul acelor jocuri ale minţii care îl atrăgeau atât. Dacă acest complot pus la cale de mama sa reuşea, toate astea aveau să fie definitiv pierdute. Noile responsabilităţi aveau să-l acapareze total. Ideea i se păru dintr-o dată inadmisibilă, revoltătoare. Cum îndrăzneau să-şi ia asemenea libertăţi cu timpul lui? Fără ca măcar să-l consulte!

— Dă-i drumul, vorbeşte! îl îmboldi mama sa. Ce nu-ţi

convine?

— Ce se va întâmpla dacă planul ăsta eşuează? întrebă el, exprimând primul gând care-i venise în minte.

— Cum să eşueze?

— Nu ştiu... Orice plan poate să eşueze. Care e rolul lui Idaho în toată povestea asta?

— Idaho? De unde până unde acest interes pentru... A, da, misticul ăla pe care Tyek l-a adus aici fără să-mi ceară părerea. A comis o mare greşeală. Misticul a adus vorba despre Idaho, nu-i aşa?

Era o minciună stângace şi Farad'n îşi privi surprins mama. Ştiuse foarte bine despre Propovăduitor!

— Mă interesează pentru că n-am văzut niciodată un ghola, spuse el.

Ea îi acceptă argumentul.

— Lui Idaho îi rezervăm un rol important.

Farad'n tăcu şi începu să-şi roadă buza superioară. Gestul îi aduse aminte Wensiciei de defunctul lui tată. Aşa era şi Dalak deseori: complicat, interiorizat, greu de pătruns. Fusese rudă cu Contele Hasimir Fenring, îşi aminti ea; amândoi avuseseră în ei ceva de dandy combinat cu fanatic. La fel avea să fie şi Farad'n? Începea să regrete că-i ceruse lui Tyekanik să-l iniţieze pe băiat în religia Arrakisului. Cine putea şti care aveau să fie urmările?

— Cum îţi spune Tyek, mai nou? întrebă brusc Farad'n.

— Poftim? făcu Wensicia, surprinsă de această schimbare a subiectului.

— Am observat că nu-ţi mai zice "Prinţesă".

Bună observaţie! gândi ea, întrebându-se de ce constatarea o nelinişte. *Crede că Tyek a devenit amantul meu? Absurd! Asta n-ar avea, oricum, nici o importanţă. Atunci, de ce această întrebare?*

— Îmi spune "Doamnă" răspunse ea.

— De ce?

— Pentru că aşa se obişnuieşte la toate Casele Mari.

Inclusiv a Atreizilor, gândi Farad'n.

— E mai puţin sugestiv, la o adică, îi explică ea. Unii vor gândi că am renunţat la aspiraţiile noastre legitime.

— Cine ar putea fi atât de prost ca să creadă una ca asta?

Wensicia strânse din buze, renunţând să argumenteze. Era un fleac, dar marile campanii erau alcătuite din nenumărate

asemenea fleacuri.

— Doamna Jessica n-ar fi trebuit să plece de pe Caladan, spuse Farad'n.

Ea scutură cu nervozitate din cap. Asta ce mai era? Mintea fiului ei părea să zboare de colo-colo, fără noimă!

— Ce vrei să spui? întrebă ea.

— Că n-ar fi trebuit să se întoarcă pe Arrakis. A fost o greşeală de strategie. Mă-ntreb: n-ar fi fost preferabil să-şi invite nepoţii s-o viziteze pe Caladan?

Are dreptate, îşi spuse Wensicia, mirându-se că nu se gândise şi ea. Trebuia ca Tyek să cerceteze numaidecât treaba asta. Apoi, din nou, scutură din cap. *Nu!* Ce tot îndruga Farad'n? Nu se putea să nu ştie că Preoţimea n-ar fi acceptat nici în ruptul capului ca amândoi gemenii să fie expuşi riscurilor unei călătorii spaţiale.

I-o spuse şi lui.

— Preoţimea sau Doamna Alia? întrebă el, observând că gândurile mamei sale luaseră cursul pe care-l dorise. Şi simţi o undă de exaltare: jocurile minţii erau unul din apanajele intrigilor politice. De mult îşi pierduse orice interes pentru mintea mamei sale. Era prea uşor de manipulat.

— Crezi că Alia vizează puterea personală? întrebă Wensicia.

El îi ocoli privirea. Bineînţeles că Alia voia puterea numai pentru ea! O confirmau toate rapoartele sosite de pe afurisita aia de planetă. Dar gândurile lui apucară pe alt făgaş.

— Am citit câte ceva despre Planetologul ăla al lor, spuse el. Trebuie să existe pe undeva o explicaţie referitoare la viermii de nisip şi haploizi, numai că...

— Lasă treaba asta în seama altora! spuse Wensicia, începând să-şi piardă răbdarea. Asta-i tot ce ai de comentat despre ceea ce am făcut pentru tine?

— N-aţi făcut nimic pentru mine.

— Ce... ce-ai spus?

— Aţi făcut-o pentru Casa Corrino, iar în clipa de faţă Casa Corrino eşti tu. Eu n-am fost încă învestit.

— Dar ai responsabilităţi! Nu-ţi dai seama câţi oameni îşi pun nădejdea în tine?

Ca şi când cuvintele mamei sale ar fi declanşat un mecanism misterios, Farad'n simţi dintr-o dată povara tuturor speranţelor şi visurilor legate de Casa Corrino.

— Da, spuse el, înţeleg asta, dar găsesc că unele lucruri care se fac *în numele meu sunt* detestabile.

— Detes... Cum poţi să spui una ca asta? Nu facem decât ceea ce trebuie să facă orice Casă Mare pentru a-şi asigura interesele!

— Zău? Eu cred că aţi mers un pic prea departe. Nu! Nu mă întrerupe. Dacă tot e sa ajung Împărat, ar fi bine să înveţi să m-asculţi. Crezi că nu ştiu să citesc printre rânduri? Cum au fost dresaţi tigrii ăia?

Wensicia rămase fără grai în faţa acestei usturătoare demonstraţii a capacităţilor lui analitice.

— E clar, reluă el. Ei bine, îl voi păstra pe Tyek fiindcă ştiu că tu l-ai obligat să facă toate astea. E un ofiţer bun în aproape orice împrejurare, dar nu va lupta pentru principiile lui personale, decât într-o arenă amicală.

— *Principiile* lui?

— Deosebirea dintre un ofiţer bun şi unul slab constă în tăria de caracter şi... vreo cinci bătăi de inimă. Un bun ofiţer rămâne la principiile sale în orice situaţie.

— Tigrii erau necesari, spuse Wensicia.

— Am să cred asta dacă vor reuşi. Dar nu voi scuza modalitatea găsită pentru a-i dresa. Nu protesta. E clar. Au fost *condiţionaţi.* Ai spus-o chiar tu.

— Ce ai de gând să faci?

— Am să aştept şi-am să văd. Poate că voi deveni Împărat.

Wensicia îşi duse o mână la piept şi oftă uşurată. Vreme de câteva clipe, fiul ei o înspăimântase. Fusese cât pe ce să creadă că o va denunţa. Principii! Acum însă, îşi dădea seama, era implicat.

Farad'n se ridică, merse până la uşă şi sună servitorii mamei sale. Apoi întoarse capul şi întrebă:

— Am terminat, da?

— Da, răspunse Wensicia şi, în momentul în care el dădea să iasă, adăugă: Unde te duci?

— În bibliotecă. De la o vreme mă pasionează istoria Casei Corrino.

Ieşi, conştient că era definitiv angajat alături de mama sa.

Dracu' s-o ia!

Da, era angajat. Dar, îşi spuse, exista o profundă deosebire emoţională între istoria înregistrată pe filamentul shiga — istoria

pe care o citea cu plăcere — şi istoria trăită. Această istorie nouă şi vie, care se cristaliza în jurul lui, părea să se afunde într-un viitor ireversibil. Era purtat, acum, de dorinţele tuturor celor ale căror destine îl însoţeau pe al său. Şi găsea straniu faptul că nu putea să-şi înscrie propriile dorinţe în acest curent.

Se spune că Muad'Dib, văzând odată o plantă care încerca să crească între doi bolovani, a îndepărtat unul din ei. Mai târziu, când a observat că planta înflorise, a acoperit-o cu celălalt. "Asta i-a fost soarta", a explicat el.

Comentariile

— ACUM! strigă Ghanima.

Leto, care era cu doi paşi înaintea ei, nu şovăi. Plonjă în deschizătura crevasei şi se târî înainte până când îl înghiţi întunericul. O auzi pe Ghanima aruncându-se pe urma lui, apoi, brusc, se făcu linişte şi vocea ei îi parveni, fără precipitare sau panică:

— Sunt blocată.

Leto se ridică în picioare, ştiind că îşi expunea capul la o lovitură de gheară, se întoarse în despicătura îngustă, se târî înapoi până dădu de mâna întinsă a Ghanimei.

— Mantia, rosti ea. S-a agăţat.

Dinspre deschiderea crăpăturii se auzi zgomot de pietre care se rostogoleau la vale. Leto trase de mâna Ghanimei, dar nu simţi decât o vagă cedare.

De afară răzbătură răsuflări grele, un mârâit.

Leto îşi adună forţele, îşi sprijini şoldurile de stâncă şi smuci din răsputeri de braţul surorii sale. 'Ţesătura pârâi şi Ghanima săltă înspre el. O auzi şuierând printre dinţi, de durere, şi-şi dădu seama că păţise ceva, dar o smuci încă o dată, mai tare. Trupul Ghanimei se desprinse brusc, căzând peste el. Dar erau încă prea aproape de gura crevasei. Leto se răsuci şi, în patru

labe, se târî mai înăuntru. Ghanima îl urmă. După răsuflarea şi mişcările ei, înţelese că era rănită. Ajunse în fundul crevasei, se întoarse şi ridică ochii spre capătul strâmtului lor adăpost. Deschiderea se afla la vreo doi metri deasupra lui, plină de stele. O umbră mare le acoperi.

Apoi un mârâit prelung făcu să vibreze aerul din jurul gemenilor. Era un sunet profund, ameninţător, un sunet străvechi: cel al vânătorului care-i vorbeşte prăzii.

— Cât de grav eşti rănită? întrebă Leto, calm.

Exact pe acelaşi ton, ea răspunse:

— Unul dintre ei m-a zgâriat. Distraiul e sfâşiat de-a lungul piciorului stâng. Sângerez.

— Rău?

— O venă. Pot s-o opresc.

— Apasă, spuse el. Nu te mişca. O să mă ocup de prietenii noştri.

— Ai grijă. Sunt mai mari decât mi-am închipuit.

Leto trase cristaiul şi ridică uşor lama deasupra capului. Ştia că tigrul îi căuta, râcâind cu ghearele în interiorul crăpăturii înguste, în care trupul lui nu putea să pătrundă.

Încet, foarte încet, continuă să înalţe cuţitul. Brusc, ceva izbi vârful lamei. Simţi şocul în tot braţul şi fu cât pe ce să scape arma. Un şuvoi de sânge îi şiroi pe mână, stropindu-i faţa şi, în aceeaşi clipă, un răget îi sparse urechile. Stelele redeveniră vizibile. Afară, ceva se zvârcolea şi se rostogolea printre stânci, într-un concert de miorlăituri sălbatice.

Apoi, din nou, stelele dispărură şi se făcu auzit mârâitul vânătorului. Al doilea tigru, nepăsător la soarta tovarăşului său, îi luase locul.

— Sunt încăpăţânaţi, spuse Leto.

— Pe unul l-ai aranjat în mod sigur, zise Ghanima. Ascultă!

Miorlăiturile şi zvârcolelile de afară deveneau tot mai stinse. Al doilea tigru rămânea însă — masă neagră eclipsând stelele.

Leto vârî cristaiul în teacă şi atinse braţul surorii sale.

— Dă-mi cuţitul tău. Îmi trebuie un vârf nou ca să-i vin de hac şi ăstuilalt.

— Crezi că s-ar putea să aibă şi un al treilea, de rezervă? întrebă ea.

— Nu cred. Tigrii Laza vânează în doi.

— Ca şi noi, zise ea.

— Ca şi noi, încuviinţă el.

Simţi mânerul cristaiului ei strecurându-i-se în palmă şi-şi încleştă degetele. Încă o dată, începu să tatoneze deasupra capului, încet, precaut. Dar lama nu întâlni nimic, nici când Leto ajunse cu mâna ia un nivel la care risca să-şi piardă braţul. Se retrase, cumpănind situaţia.

— Nu dai de el? întrebă Ghanima.

— Se comportă altfel decât celălalt.

— Dar e acolo. Îl simţi?

Leto, cu gâtul uscat, înghiţi anevoie. Un miros fetid, amestecat cu izul de mosc al felinei îi asalta nările. Stelele rămâneau acoperite iar prima fiară tăcuse; otrava de pe lama cristaiului îşi făcuse efectul.

— Cred că va trebui să mă ridic în picioare, spuse el.

— Nu!

— Trebuie să-l asmut ca să-l ajung cu cuţitul.

— Da, dar am căzut de acord că dacă unul din noi poate evita să fie rănit...

— Iar tu eşti rănită, aşa că tu ai să te întorci.

— Dar, dacă te răneşte pe tine mai grav, n-am să te pot părăsi.

— Ai vreo idee mai bună?

— Dă-mi înapoi cuţitul.

— Dar... piciorul tău!

— Pot să mă sprijin în cel teafăr.

— Fiara poate să-ţi smulgă capul eu o singură lovitură de labă. Poate că un maula...

— Dacă cel ce se află în preajmă aude ceva, se va şti că am venit pregătiţi să...

— Nu vreau să-ţi asumi riscul ăsta!

— Cel de afară nu trebuie să ştie că avem pistoale. (Ghanima scutură braţul lui Leto.) Voi fi prudentă, am să ţin capul jos.

Cum el nu-i răspunse, adăugă:

— Ştii doar că eu trebuie să fac asta. Dă-mi cuţitul.

Fără nici o tragere de inimă, Leto pipăi cu mâna liberă, găsi mâna ei şi-i înapoie cristaiul. Era singurul demers logic, dar, în el, logica se războia acum cu emoţia.

O simţi pe Ghanima depărtându-se puţin, auzi foşnetul mantiei ei frecându-se de peretele crevasei. Ea icni uşor şi el îşi

dădu seama că se ridicase în picioare. *Ai grijă, ai grijă!* gândi, încordat, şi aproape că-i veni s-o tragă în jos, să insiste să folosească un pistol maula. Dar atunci, într-adevăr, oricine s-ar fi aflat în apropiere ar fi prins de veste că erau înarmaţi. Mai rău, tigrul ar fi putut să le scape şi ar fi rămas aici, prinşi în capcană, cu o fiară rănită aşteptându-i undeva, printre stânci.

Ghanima inspiră adânc şi-şi sprijini spinarea de peretele stâncii. *Trebuie să acţionez rapid,* gândi. Ridică vârful cuţitului. Piciorul stâng începu să-i palpite în locul brăzdat de gheare. Simţi crusta de sânge coagulat care astupase rana spărgându-se sub presiunea unui nou şuvoi, cald. *Foarte rapid!* Toate simţurile ei se cufundară în calmul Bene Gesserit al pregătirii pentru criză, alungându-i din conştiinţă durerea şi orice alte motive de distragere a atenţiei. Felina trebuia obligată să-şi vâre laba! Încet, plimbă lama de-a lungul deschiderii. Unde era afurisitul ăla de animal? Din nou, greblă aerul. Nimic. Tigrul trebuia provocat altfel.

Concentrându-se, adulmecă aerul nopţii. Simţi, în stânga, o răsuflare caldă. Îşi încordă trapul, inspira profund, apoi strigă: "Taqwa!" Era vechiul strigăt de luptă fremen, al cărui sens, dat de vechile legende, era: *"Preţul libertăţii!"* Odată cu strigătul, hăcui cu lama cristalului peste marginea crevasei. Ghearele îi sfâşiară cotul înainte ca vârful cuţitului să pătrundă în carnea fiarei. Abia dacă avu timp să-şi răsucească încheietura mâinii şi să împungă spre locul în care simţise lovitura, când o durere cumplită îi cuprinse braţul, din cot până la încheietură. Prin agonia durerii, simţi vârful otrăvit al cristalului înfîgându-se în laba fiarei, apoi arma îi fu smulsă din degetele brusc amorţite. Dar, încă o dată, stelele apărură pe cer şi noaptea fu sfâşiată de miorlăiturile unei feline pe moarte. Tigrul se prăbuşea printre stânci, provocând cu spasmele lui avalanşe de pietre. Câteva clipe mai târziu, se făcu linişte,

— Mi-a sfîşiat braţul, spuse Ghanima, încercând să înfăşoare rana cu una dintre fâşiile rupte ale mânecii.

— Grav?

— Cred că da. Nu-mi mai simt mâna.

— Stai să fac puţină lumină şi...

— Nu fără camuflaj!

— O clipă.

Ghanima îl auzi deschizându-şi fremkitul, apoi simţi

atingerea lunecoasă a ecranului de noapte pe care Leto i-l trase peste cap şi i-l fixă pe spate, fără însă a-i închide izolaţiile de umiditate.

— Cuţitu-i aici, spuse ea. Îi simt mânerul cu genunchiul

— Lasă cuţitul acum.

El aprinse un mic licuriglob şi Ghanima clipi, orbită. Leto puse globul pe nisip şi-şi înăbuşi un strigăt când îi văzu braţul. O gheară a tigrului deschisese o brazdă lungă, adâncă, pornind din cot şi răsucindu-se până în interiorul încheieturii. Rana descria întocmai mişcarea pe care-o făcuse braţul Ghanimei pentru a întoarce cuţitul spre laba fiarei.

Ghanima privi o singură dată rana, apoi închise ochii şi începu să recite Litania împotriva Fricii.

Leto simţi nevoia să facă acelaşi lucru, dar respinse vacarmul propriilor sale emoţii şi se apucă să panseze braţul. Trebuia să procedeze în aşa fel încât să oprească hemoragia, lăsând totodată impresia că era vorba de o intervenţie improvizată pe care Ghanima o realizase de una singură. O puse să-şi facă singură nodul, cu mâna teafără, ţinând capătul bandajului în dinţi.

— Acum să vedem şi piciorul, spuse el.

Cealaltă rană era mai puţin gravă. Două gheare zgâriaseră superficial glezna. Sângerase însă abundent în interiorul distraiului. Leto curăţă locul cât putu mai bine, pansă rana pe sub materialul costumului, apoi trase veşmântul peste bandaj şi-l izolă.

— A intrat puţin nisip, spuse el. Ai grijă să cureţi rana încă o dată, de cum te întorci.

— Nisip în rănile noastre, rosti ea. Pentru fremeni, asta-i poveste veche.

El reuşi să schiţeze un zâmbet.

Ghanima trase aer în piept şi spuse:

— Am scos-o la capăt.

— Încă nu.

Ea înghiţi, străduindu-se să alunge urmările şocului. Chipul îi era livid în lumina licuriglobului. *Da,* gândi, *acum va trebui* să ne grăbim. *Cel care a condus tigrii poate să fie încă pe-aproape.*

Privindu-şi sora, Leto avu deodată un dureros sentiment de pierdere. Era o durere profundă, care-i răscolea pieptul. El şi Ghanima trebuiau să se despartă acum. În toţi anii care

trecuseră de la naşterea lor fuseseră ca o singură persoană. Dar planul lor le cerea acum să treacă printr-o metamorfoză, să devină unici, independenţi, fără ca traiul de zi cu zi să-i mai unească vreodată, cum îi unise până acum.

Leto se refugie în necesitatea practică.

— Uite fremkitul meu, spuse el. Lipsesc bandajele. Cineva ar putea să caute.

— Da.

Schimbară între ei echipamentele.

— Cel cu emiţătorul care-a manevrat tigrii va rămâne încă prin preajmă, reluă Leto. Mai mult ca sigur că va aştepta la qanat, ca să se încredinţeze de soarta noastră.

Ghanima luă pistolul maula de pe fremkit şi-l strecură în centura de sub mantie.

— Mantia mi-e ruptă, observă ea.

— Da... Ascultă, cei care ne caută s-ar putea să apară curând. Nu-i exclus ca printre ei să se afle un trădător. E mai bine să te întorci singură şi discret. Harah te va ascunde.

— O să... o să aflu eu cine-i trădătorul de îndată ce voi ajunge acasă, zise Ghanima.

Îşi privi fratele în ochi, împărtăşind chinuitoarea certitudine că, de acum înainte, aveau să trăiască experienţe diferite, că n-aveau să mai fie niciodată ca o singură fiinţă, împărţind o cunoaştere pe care nimeni altcineva n-o putea înţelege.

— Eu mă voi duce la Jacurutu, spuse Leto.

— Fondak, rosti ea.

El încuviinţă în tăcere. Jacurutu/Fondak... Nu putea fi decât unul şi acelaşi loc. Numai aşa rămăsese ascunsă legendara aşezare. Iniţiativa fusese a contrabandiştilor, fără doar şi poate. Le fusese atât de uşor să schimbe un nume cu altul, acţionând sub acoperirea convenţiei tacite care le îngăduia să existe. Orice familie domnitoare de pe planetă trebuia să dispună de o ieşire de siguranţă în caz de pericol. Şi o mică participare la profiturile contrabandei era suficientă pentru a ţine deschise zăvoarele. La Jacurutu/Fondak traficanţii puseseră stăpânire pe un sietch perfect operaţional şi lipsit de locuitori. Şi camuflaseră Jacurutu lăsându-l în văzul tuturor, la adăpostul tabuului care-i ţinea la distanţă pe fremeni.

— Nici un fremen nu se va gândi să mă caute acolo, spuse Leto. Or să-i întrebe pe contrabandişti, desigur, dar...

— Vom face precum ne-am înţeles, zise Ghanima. Doar că...

— Ştiu.

Auzindu-şi propriul glas, Leto îşi dădu seama că nu făceau altceva decât să mai prelungească puţin aceste ultime momente pe care le trăiau împreună. Un surâs amar îi îmbătrâni chipul cu câţiva ani. Ghanima înţelese că-şi privea fratele prin vălul timpului, că vedea un Leto mai vârstnic, şi lacrimile îi arseră ochii.

— Nu trebuie încă să dai apă morţilor, rosti Leto, atingându-i cu degetele obrazul umed. Mă voi îndepărta destul ca să nu fiu auzit şi voi chema un vierme. (Arătă spre cârligele de Făuritor, pliate şi fixate în curele pe fremkit.) De azi în două zile, înaintea zorilor, voi fi la Jacurutu.

— Să zbori ca vântul, vechiul meu prieten, şopti Ghanima.

— Mă voi întoarce, unica mea prietenă. Nu uita să fii cu ochii în patru când ajungi la qanat.

— Iar tu, alege un vierme bun! îi ură ea, pronunţând tradiţionalele cuvinte fremene de rămas bun.

Cu mâna stângă, stinse licuriglobul, apoi îşi desprinse de pe umeri ecranul de noapte, îl replie şi-l îndesă în fremkit. O clipă mai târziu, îl auzi pe Leto ieşind din crevasă, începând să coboare printre stânci, spre deşert — zgomote infime, care se transformară curând în tăcere.

Ghanima se pregăti pentru ceea ce avea de făcut. Pentru ea, din această clipă Leto era mort. Trebuia să fie încredinţată de asta. În mintea ei nu trebuia să existe nici Jacurutu, nici gândul că fratele ei va fi plecat în căutarea unui loc pierdut în mitologia fremenă. De acum înainte, nu mai era cu putinţă să se gândească la Leto ca la o fiinţă în viaţă. Trebuia să se autocondiţioneze pentru ca toate reacţiile ei să pornească de la convingerea nestrămutată că fratele ei murise, ucis, în locul acesta, de un tigru Laza. Nu erau mulţi cei care puteau înşela o Dreptvorbitoare, dar ea ştia că era în stare... că trebuia să fie în stare. Vieţile multiple pe care le împărtăşeau ea şi Leto îi învăţaseră calea: un proces hipnotic, care fusese vechi deja pe timpul Reginei din Saba. Dar Ghanima era, poate, ultima fiinţă umană care îşi amintea de Regina din Saba. Profundele constrângeri fuseseră elaborate cu minuţiozitate şi, vreme îndelungată după plecarea lui Leto, Ghanima îşi exersă falsa conştiinţă, construind şi întărind imaginea surorii solitare, a

gemenei supravieţuitoare, până când această imagine deveni un întreg credibil. Şi, în timp ce făcea acest lucru, constată că lumea interioară devine tăcută, retrăgându-se treptat din conştiinţa ei. Era un efect secundar la care nu se aşteptase.

Măcar dacă Leto ar fi trăit destul ca să afle asta, gândi ea, şi gândul nu i se păru paradoxal.

Se ridică în picioare şi privi peste buza crevasei, spre deşertul în care tigrul îl târâse pe Leto. Un sunet veni crescând dintr-acolo, un sunet familiar oricărui fremen: sunetul trecerii unui vierme. Deşi viermii deveniseră rari în ţinuturile acestea, iată că venea unul. Poate că zgomotele agoniei primei feline… Da, Leto apucase să ucidă una dintre fiare înainte de a-l răpune cealaltă. Venirea acestui vierme era un simbol straniu. Constrângerea interioară a Ghanimei era atât de profundă, încât ea văzu trei pete întunecate pe suprafaţa nisipului: cei doi tigri şi Leto. Apoi viermele îşi făcu apariţia şi nu se mai văzură decât valurile de nisip stârnite de trecerea lui Shai-Hulud. Fusese un vierme mare, chiar dacă nu uriaş. Şi constrângerea o împiedică pe Ghanima să distingă mica silueta căţărată pe spatele inelat al creaturii.

Luptând cu durerea din suflet, Ghanima închise fremkitul şi se târî afară din ascunzătoare. Cu mâna pe patul pistolului maula, scrută împrejurimile. Nu se vedea nici ţipenie de monitor uman. Escaladă stâncile şi trecu pe celălalt versant al aflorimentului, strecurându-se prin umbrele clarului de lună, oprindu-se la tot pasul pentru a se asigura că n-o pândeşte nici un asasin.

În depărtare, distinse torţe în preajma sietchului, semnele febrilei activităţi de căutare. O pată mare, întunecată, înainta pe nisip, în direcţia Slujitorului. Ghanima alese un traseu cu un ocol mare spre nord, pentru a evita grupul ce se apropia, coborî la poalele stâncii şi porni printre umbrele dintre dune, având grijă să rupă ritmul paşilor, ca să nu atragă un vierme. Încet, se depărta de locul în care Leto îşi găsise moartea. La qanat, îşi spuse, va trebui să fie extrem de atentă. Nimic nu trebuia s-o împiedice să ajungă în sietch pentru a povesti cum pierise fratele ei, salvând-o din ghearele tigrilor.

Guvernele, atunci când durează, tind întotdeauna spre forme aristocratice. Istoria nu cunoaşte nici un guvern care să fi evitat acest proces. Şi, pe măsură ce se dezvoltă aristocraţia, guvernele au din ce în ce mai mult tendinţa de a acţiona exclusiv în interesul clasei conducătoare, indiferent dacă aceasta este o monarhie ereditară, o oligarhie întemeiată pe imperii financiare sau o birocraţie bine fortificată.

Despre politică privită ca fenomen repetitiv,

Manualul de instrucţie Bene Gesserit

— PENTRU ce ne face această ofertă? întrebă Farad'n. Aspectul ăsta e esenţial.

Se afla, împreună cu Basharul Tyekanik, în salonul apartamentului său privat. Wensicia, şezând la oarecare distanţă pe un divan albastru, asista mai degrabă decât participa la această întrevedere. Îşi dădea seama de asta şi era iritată, dar Farad'n se schimbase înfricoşător de mult din acea dimineaţă în care-i dezvăluise planurile lor secrete.

Era sfârşitul după-amiezii la Castelul Corrino şi lumina blândă sublinia impresia de confort şi tihnă a salonului. Camera era plină de rafturi cu cărţi autentice, reproduse pe plastino, şi etajere înţesate de role holografice, nomenclatoare de date, bobine shiga şi amplificatoare mnemonice. Toate semnele arătau că încăperea era frecventată cu asiduitate. Cărţile erau uzate, metalul amplificatoarelor era patinat, colţurile nomenclatoarelor de date erau jerpelite. Nu exista decât un singur divan, dar scaunele — flotoare senziforme de un confort discret — erau numeroase.

Farad'n stătea cu spatele la una dintre ferestre. Purta o uniformă simplă de sardaukar, în gri şi negru, a cărei singură ornamentaţie erau ghearele de leu brodate cu fir de aur la

colturile gulerului. Alesese să-i primească pa mama sa şi pe Bashar în această odaie în nădejdea de a crea o atmosferă mai destinsă decât ar fi fost cu putinţă într-un cadru mai oficial. Dar neîncetatele "Domnia-Ta" şi "Doamnă" ale lui Tyekanik menţineau distanţele.

— Domnia-Ta, nu cred că ne-ar fi făcut oferta dacă n-ar fi fost în stare s-o onoreze.

— Bineînţeles că nu! interveni Wensicia.

Farad'n se mulţumi să-i arunce o privire pentru a o reduce la tăcere, înainte de a întreba:

— N-am exercitat nici un fel de presiuni asupra lui Idaho? N-am făcut nici o încercare pentru o obţine acest lucru pe baza promisiunii Propovăduitorului?

— Nici una, răspunse Tyekanik.

— Atunci cum de Duncan Idaho, al cărui devotament fanatic faţă de Atreizi este notoriu, se oferă acum să ne-o predea pe Doamna Jessica?

— Zvonurile despre unele tulburări pe Arrakis... se aventură Wensicia.

— Nu-s confirmate, spuse Farad'n. Să-şi fi vârât coada Propovăduitorul?

— Posibil, zise Tyekanik, deşi nu prea văd ce motiv ar fi avut.

— Idaho pretinde că vrea s-o pună la adăpost, spuse Farad'n. Ar fi destul de verosimil, dacă zvonurile...

— Exact, făcu Wensicia.

— Sau ar putea fi vorba doar de un vicleşug, observă Tyekanik.

— Putem să emitem câteva supoziţii şi să le analizăm, zise Farad'n. De pildă: dacă Doamna Alia nu-l mai vede cu ochi buni pe Idaho?

— Asta ar explica totul, opină mama sa, dar el...

— Încă tot n-avem nici o veste de la contrabandişti? o întrerupse Farad'n. De ce nu reuşim să...

— Comunicaţiile sunt totdeauna proaste în acest anotimp, explică Tyekanik, iar măsurile de siguranţă...

— Da, sigur, totuşi... (Farad'n clătină din cap.) Nu, supoziţia asta nu-mi place.

— Nu te grăbi s-o abandonezi, zise Wensicia, Toate vorbele care circulă pe seama Aliei şi-a acelui Preot, nu-i mai ţin minte numele...

— Javid, spuse Farad'n. Dar e limpede că individul ăla...

— A fost o preţioasă sursă de informaţii pentru noi, zise Wensicia.

— Voiam să spun că-i limpede că individul e agent dublu. Nu se poate avea încredere în el. Există prea multe semne...

— Eu n-am remarcat nici unul, se împotrivi Wensicia.

Obtuzitatea mamei sale îl irită brusc pe Farad'n.

— Atunci, crede-mă pe cuvânt, mamă! Semnele există. Am să-ţi explic altă dată.

— Mă tem că trebuie să fiu de acord, rosti Tyekanik.

Wensicia se cufundă într-o tăcere ofensată. Cum îndrăzneau s-o ignore în felul asta? Ca şi când n-ar fi fost decât o muiere fără minte, care nu...

— Să nu uităm că Idaho a fost cândva un ghola, reluă Farad'n. Tleilaxu...

Îi aruncă o privire piezişă lui Tyekanik.

— Vom cerceta aspectul, zise Basharul.

Admira felul în care funcţiona mintea lui Farad'n: era vie, iscoditoare, ascuţită. Da, se putea ca Tleilaxu, redându-i viaţa lui Idaho, să fi plantat în ei un puternic cârlig de undiţă în folosul lor.

— Deşi nu-mi imaginez nici un motiv tleilaxu, adăugă Farad'n.

— O investiţie în şansele noastre, sugeră Tyekanik. O mică asigurare în vederea unor viitoare favoruri, poate?

— As zice, mai degrabă, o investiţie masivă, fu de părere Farad'n.

— Dar periculoasă, rosti Wensicia.

Farad'n se văzu nevoit să-i dea dreptate. Puterile Doamnei Jessica erau vestite pe tot cuprinsul Imperiului. În definitiv, ea fusese cea care-l formase pe Muad'Dib.

— Dacă se află că-i în mâinile noastre, observă Farad'n.

— Da, ar putea fi o sabie cu două tăişuri, admise Tyekanik. Dar nu-i neapărat necesar să se afle.

— Să presupunem că acceptăm oferta, zise Farad'n. Care-i valoarea ei exactă? Putem s-o schimbăm pe ceva mai important?

— Nu făţiş, spuse Wensicia.

— Evident că nu! se răsti Farad'n şi-l privi întrebător pe Tyekanik.

— Asta rămâne de văzut, zise Basharul.

Farad'n dădu din cap.

— Da. Cred că, dacă acceptăm, putem s-o considerăm pe Doamna Jessica drept o sumă de bani depusă în bancă pentru orice eventualitate. La urma urmei, averea nu trebuie cheltuită cu tot dinadinsul pe un lucru anume. Ea rămâne... virtual utilă.

— Va fi o prizonieră extrem de periculoasă, observă Tyekanik.

— Trebuie să avem în vedere şi asta, de bună seamă, încuviinţă Farad'n. Am auzit că talentele ei Bene Gesserit îi permit sa manipuleze o persoană doar printr-o subtilă folosire a vocii...

— Sau a trupului, adăugă Wensicia. Irulan mi-a dezvăluit odată câteva dintre lucrurile pe care le învăţase. E drept că, pe vremea aceea, îi cam plăcea să se laude şi n-ara văzut nici o demonstraţie. Dar este cât se poate de clar că Surorile dispun de mijloace deosebite pentru a-şi atinge scopurile.

— Vrei să spui c-ar încerca să mă seducă? întrebă Farad'n.

Wensicia se mulţumi să ridice din umeri.

— Aş zice că-i un pic cam bătrână pentru aşa ceva, nu credeţi? adăugă Farad'n.

— Cu o Bene Gesserit, nimic nu e sigur, comentă Tyekanik.

Farad'n simţi un frison de excitaţie, cu un iz de frică. Acest joc pentru restaurarea puterii Casei Corrino îl atrăgea şi, în acelaşi timp, îi repugna. Oricât rămânea jocul de fascinant, Farad'n era mai degrabă tentat să se întoarcă la activităţile lui preferate: cercetarea istorică şi ucenicia îndeletnicirilor lui esenţiale de suveran, aici, pe Salusa Secundus. Reconstituirea forţelor Sardaukarului era o operă în sine şi, pentru o sarcină ca aceasta, Tyek rămânea o unealtă solidă. O planetă era, la urma urmelor, o enormă responsabilitate. Dar un Imperiu reprezenta o responsabilitate şi mai mare, mult mai atrăgătoare din punctul de vedere al exercitării puterii. Cu cât citea mai multe despre Paul Atreides/Muad'Dib, cu atât mai fascinat era de diversele foloase ale puterii. Ce izbândă ar fi constituit, pentru moştenitorul lui Shaddam IV şi al Casei Corrino, să poată restitui neamului său Tronul Leului. Voia acest lucru! Îl voia! Şi Farad'n constatase că, repetându-şi cât mai des această litanie, izbutea să depăşească îndoielile trecătoare.

—... şi, bineînţeles, spunea Tyekanik, Bene Gesseritul

propăvăduieşte că pacea încurajează agresiunile, provocând astfel războiul. Paradoxul...

— Cum s-a ajuns la subiectul ăsta? întrebă Farad'n, abătându-şi atenţia de la speculaţiile sale interioare.

— Păi... rosti cu blândeţe Wensicia, care observase expresia visătoare a fiului ei, l-am întrebat pe Tyek dacă e la curent cu filosofia care le animă pe Surori.

— Filosofia trebuie abordată în mod ireverenţios, decretă Farad'n, apoi, întorcându-se către Tyekanik: Ca să revenim la oferta lui Idaho, cred că ar fi bine s-o mai examinăm. Tocmai când credem că ştim un anumit lucru este recomandabil să-i analizăm mai profund.

— Aşa vom face, promise Tyekanik.

Aprecia atitudinea prudentă a lui Farad'n, deşi spera ca ea să nu se extindă şi asupra deciziilor cu caracter militar, care cereau iuţeală şi precizie.

Aparent fără vreo legătură cu subiectul, Farad'n întrebă:

— Ştii ce mi se pare cel mai interesant lucru în istoria Arrakisului? Acea cutumă a vechilor fremeni de a ucide fără şovăială pe oricine nu purta un distrai cu gluga sa caracteristică şi uşor de recunoscut.

— De ce te fascinează ideea de distrai? întrebă Tyekanik.

— Vasăzică ai băgat de seamă?

— Cum să nu băgăm de seamă? rosti Wensicia.

Farad'n îi aruncă o privire agasată. De ce se tot vâra-n vorbă? Îl privi din nou pe Tyekanik.

— Distraiul, Tyek, este cheia caracterului acelei planete. Este amprenta Dunei. Oamenii au tendinţa să se concentreze asupra particularităţilor fizice: distraiul păstrează umiditatea corpului, o reciclează prin distilare şi permite supravieţuirea unei lumi ca aceea. Datina fremenă cerea să nu existe decât un singur distrai pentru fiecare membru al unei familii, *cu excepţia* celor care se ocupau de hrana tribului şi care aveau straie de schimb. Dar vă rog să observaţi... (se întoarse, incluzând-o şi pe mama sa) ...că veşminte care seamănă cu distraiele, fără a fi distraie, au devenit o modă curentă pe tot cuprinsul Imperiului. Pentru că una dintre caracteristicile dominante ale oamenilor este de a-i copia pe cuceritori!

— Ti se pare o informaţie atât de preţioasă? se miră Tyekanik.

— Tyek... Tyek... Fără asemenea informaţii nu se poate guverna. Am spus că distraiul este cheia caracterului lor şi ăsta-i adevărul! E o chestiune de conservatorism. Greşelile pe care le vor comite vor fi greşeli conservatoare.

Tyekanik trase cu coada ochiului la Wensicia, care-şi privea fiul cu sprâncenele încruntate. Acest aspect al caracterului lui Farad'n îl seducea şi-l intriga pe Bashar. În această privinţă, nepotul nu semăna deloc cu bătrânul Shaddam. Acela fusese esenţialmente un sardaukar: un ucigaş militar fără prea multe inhibiţii. Dar Shaddam căzuse victimă Atreizilor, din cauza blestematului de Paul. Ceea cer citise despre Paul Atreides corespundea aspectelor pe care le descoperea acum în comportarea lui Farad'n. Poate că Farad'n şovăia mai puţin decât Atreides în luarea unor decizii brutale, dar aceasta nu era decât rezultatul formaţiei sale de sardaukar.

— Destui oameni au guvernat fără acest gen de informaţii, zise Tyekanik.

Farad'n îl fixă cu privirea câteva clipe, înainte de a răspunde:

— Au guvernat şi au eşuat.

Tyekanik strânse din buze la această aluzie transparentă la eşecul lui Shaddam. Fusese şi eşecul Sardaukarului şi nici unui sardaukar nu-i făcea plăcere să-şi amintească.

— Vezi tu, Tyek, reluă Farad'n, nimeni n-a măsurat niciodată cu adevărat influenţa unei planete asupra inconştientului colectiv al locuitorilor ei. Pentru a-i învinge pe Atreizi, trebuie să înţelegem nu numai Caladanul, ci şi Arrakisul: o planetă blândă şi o alta care este terenul de exerciţiu al deciziilor dificile. Acest mariaj dintre Atreizi şi fremeni a fost un eveniment unic. Trebuie să ştim cum a funcţionat, altminteri nu vom fi capabili nici măcar să-i înfruntăm, darmite să-i învingem.

— Dar ce legătură au toate astea cu oferta lui Idaho? întrebă Wensicia..

Farad'n o privi cu compătimire.

— Vom începe să-i înfrângem prin tensiunile pe care le vom introduce în societatea lor. Tensiunea: iată o armă extrem de puternică. La fel cum e şi absenţa ei, de altfel. N-aţi remarcat câtă osteneală şi-au dat Atreizii să îmblânzească şi să faciliteze lucrurile chiar şi aici, pe Salusa?

Tyekanik încuviinţă cu o mişcare scurtă a capului. În privinţa asta, Farad'n avea perfectă dreptate. Nu trebuia îngăduit ca

sardaukarii să devină prea moi. Dar oferta lui Idaho continua să-l contrarieze.

— Poate c-ar fi mai bine să refuzăm, spuse el.

— Încă nu, zise Wensicia. Avem înaintea noastră un întreg spectru de opţiuni posibile. Trebuie să identificăm cât mai multe dintre opţiunile acestui spectru. Fiul meu are dreptate: avem nevoie de informaţii suplimentare.

Farad'n o privi atent, încercând să-i măsoare atât intenţia cât şi semnificaţia vorbelor.

— Dar vom şti, oare, când vom fi trecut de punctul din care nu mai avem altă alegere? întrebă el.

Tyekanik avu un râs acru.

— În ceea ce mă priveşte, sunt de părere că am depăşit de mult punctul de la care nu mai există cale de-ntoarcere.

Farad'n îşi dădu capul pe spate şi emise un hohot puternic de râs.

— Dar avem încă posibilitatea mai multor opţiuni, Tyek!. Important e să ştim când vom fi ajuns la capătul funiei!

În această eră, în care oamenii dispun de mijloace de transport ce pot traversa profunzimile spaţiului în afara timpului sau pot străbate cu repeziciune suprafeţe planetare virtual impracticabile, ideea întreprinderii unor lungi călătorii pe jos pare ciudată. Cu toate acestea, mersul rămâne principalul mijloc de locomoţie pe Arrakis. Faptul este atribuit atât unei alegeri deliberate, cât şi tratamentului brutal pe care această planetă îl rezervă oricărui gen de mecanică. În vicisitudinile Arrakisului, carnea omului rămâne resursa cea mai durabilă şi cea mai sigură pentru Hajj. Conştiinţa implicită a acestui fapt este, poate,

ceea ce face din Arrakis oglinda supremă a sufletului.

Ghidul Hajjului

ÎNCET, cu prudenţă, Ghanima se întorcea spre Sietch Tabr, în umbra neagră a dunelor, după ce, ghemuindu-se şi rămânând nemişcată, lăsase să treacă, la sud de ea, ceata pornită în căutarea gemenilor.

Conştiinţa cumplitei realităţi pusese stăpânire pe ea: un vierme luase tigrii şi trupul lui Leto. Leto se dusese; fratele ei geamăn nu mai era. Şi alte pericole o aşteptau încă. Îşi înăbuşi lacrimile şi-şi alimentă mânia. Reacţiona ca o adevărată fremenă. Iar această constatare o bucură.

Înţelegea ceea ce se spunea despre fremeni: că n-ar fi avut conştiinţă, deoarece şi-o pierduseră în setea de răzbunare împotriva celor care-i goniseră de pe o planetă pe alta în cursul lungului lor exod. Era o neghiobie, fireşte. Numai primitivul cel mai înapoiat nu are conştiinţă. Fremenii erau posesorii unei conştiinţe evoluate care era centrată pe propriul lor interes ca popor. Numai în ochii străinilor, păreau nişte brute, după cum străinii le păreau brute fremenilor. Fiecare fremen ştia foarte bine că putea comite un act brutal fără a simţi nici un sentiment de culpabilitate. Culpabilitatea, la fremeni, avea motive diferite de cele ale altor popoare. Ritualurile lor îi eliberau de toate culpabilităţile care, altminteri, i-ar fi putut distruge. În adâncul conştiinţei lor, ştiau că orice infracţiune putea fi atribuită, cel puţin în parte, unor circumstanţe atenuante perfect recunoscute: "eşecul autorităţii" sau "o tendinţă *naturală* spre rău", comună tuturor oamenilor, sau "ghinionul'', pe care orice fiinţă raţională îl putea identifica drept coliziunea dintre carnea muritoare şi haosul exterior al universului.

În acest context, Ghanima se considera pur fremenă, prelungirea minuţios elaborată a brutalităţii tribale. N-avea nevoie decât de o ţintă, şi aceasta, evident, era Casa Corrino. Abia aştepta să vadă sângele lui Farad'n băltind la picioarele ei.

Nici un duşman n-o aştepta la qanat. Chiar şi Cercetaşii căutau acum altundeva. Trecu apa peste un pod de pământ şi, prin iarba înaltă, începu să se strecoare spre intrarea secretă a sietchului. O lumină se aprinse brusc în faţa ei şi Ghanima se

făcu una cu pământul. După câteva clipe, înălţă capul şi privi printre lujerele înalte de lucernă uriaşă. O femeie pătrunsese în pasajul disimulat, venind de afară, şi cineva îşi amintise să pregătească pasajul aşa cum trebuia pregătită orice intrare într-un sietch. În vremurile tulburi, orice nou-venit era întâmpinat într-o lumină puternică, menită să-l orbească până ce gărzile luau o decizie. Dar această lumină nu trebuia niciodată îndreptată către deşert. Cea pe care-o vedea Ghanima arăta că izolaţiile exterioare fuseseră îndepărtate.

Simţi un junghi de amărăciune în fata acestei trădări a securităţii sietchului, a acestei lumini vizibile. Proastele obiceiuri ale "fremenilor cu danteluţe" se răspândeau ca pecinginea!

Lumina continua să proiecteze un evantai de raze pe solul de la poalele falezei. O tânără fată ieşi din tenebrele livezii în plină lumină, cu mişcări oarecum temătoare. Ghanima desluşi, în pasaj, discul strălucitor al unui licuriglob, înconjurat de un halou de insecte. Lumina contura două siluete întunecate: cea a unui bărbat şi a fetei. Se ţineau de mâini, privindu-se în ochi.

Ceva, simţi Ghanima, nu era normal în legătură cu cei doi. Nu erau doi îndrăgostiţi care profitaseră de zarva căutării pentru a se întâlni pe ascuns. Lumina era suspendată deasupra lor şi mai în interiorul pasajului. Îşi vorbeau în acest arc luminos care le proiecta umbrele spre deşert, de unde puteau fi văzute de oricine. Din când în când, bărbatul îşi elibera o mână pentru a face, în lumină, gesturi rapide, furişate, care apoi se dizolvau în umbră.

Sunetele solitare ale creaturilor nopţii umpleau obscuritatea în jurul Ghanimei, dar ea nu le lăsă să-i distragă atenţia.

Ce făceau cei doi aici?

Mişcările bărbatului erau atât de calme, atât de prudente!

Bărbatul se întoarse. Roba fetei reflectă dintr-o dată lumina şi Ghanima desluşi o faţă congestionată, cu un nas roşu şi borcănat. Recunoscând-o, Ghanima îşi reţinu brusc răsuflarea. *Palimbasha!* Era nepotul unui Naib ai cărui fii căzuseră la datorie în slujba Atreizilor. Când o nouă mişcare făcu să i se întredeschidă mantia, imaginea fu completă. Sub mantie purta o centură iar la centură era prinsă o cutie pe care sclipeau cadrane şi butoane. Un aparat de concepţie tleilaxu sau ixiană, fără doar şi poate. Nu putea fi decât telecomanda cu care fuseseră controlaţi tigrii Laza. Palimbasha… Asta însemna că

încă o familie din Naibat trecuse în tabăra Casei Corrino.

Dar cine era fata? N-avea importanţă. O simplă unealtă folosită de Palimbasha.

O cugetare Bene Gesserit îşi făcu loc în mintea Ghanimei: *Fiecare planetă îşi are perioada ei şi fiecare viaţă de asemenea.*

Şi-l amintea bine pe Palimbasha, acum, când îl privea stând de vorbă cu fata, gesticulând pe furiş, în timp ce emiţătorul îi sclipea la centură. Palimbasha preda matematicile la şcoala sietchului. Era un grobian perfect matematic, care încercase să-l explice pe Muad'Dib prin intermediul matematicii, înainte de a-l cenzura Preoţimea. Avea darul de a înrobi minţile iar procesu! se explica foarte simplu: Palimbasha transmitea cunoştinţe tehnice, fără a transmite valori.

Ar fi trebuit să-l bănuiesc mai de mult, îşi spuse Ghanima. *Semnele erau evidente.*

Apoi o gheară acidă îi strânse stomacul: *Mi-a ucis fratele!.*

Îşi impuse calmul. Palimbasha ar fi ucis-o şi pe ea, dacă ar fi încercat să pătrundă în sietch prin intrarea secretă. Acum înţelegea motivul acestei lumini, al acestei expuneri total antifremene a intrării ascunse: Palimbasha şi fata încercau să verifice dacă nu cumva vreuna dintre victime le scăpase.

Probabil că nu le era deloc uşor să aştepte acolo, pradă îndoielilor. Şi acum, după ce văzuse telecomanda, Ghanima îşi explica şi unele dintre gesturile lui Palimbasha. Apăsa, pur şi simplu, cu nervozitate pe unul din butoanele emiţătorului — un gest de furie.

Prezenţa acestui cuplu îi spunea multe Ghanimei. După toate probabilităţile, fiecare acces în sietch era astfel supravegheat.

Îşi scărpină nasul, în care-i pătrunsese nisip. Rana de la picior continua să-i zvâcnească iar braţul drept, când nu ardea, o durea. Degetele rămâneau amorţite. Dacă avea să fie nevoită să folosească cristaiul, trebuia să se bată cu stânga.

O clipă, se gândi să recurgă la pistolul maula, dar zgomotul său caracteristic ar fi putut să atragă şi atenţia altora, nevăzuţi. Trebuia găsită o altă soluţie.

Din nou, Palimbasha se mişcă în pragul pasajului. Silueta lui se contura clar pe fondul luminos. În timp ce vorbea, fata îşi întoarse ochii spre noaptea de afară. Dădea impresia unei bune pregătiri, a unei vigilenţe antrenate — ca şi când ar fi ştiut cum să sondeze întunericul, să descifreze umbrele privind doar cu

coada ochiului. Aşadar era mai mult decât o simplă unealtă. Făcea parte din conspiraţie.

Ghanima îşi aminti deodată că Palimbasha aspira să devină Kaymakam, guvernator politic în cadrul Regenţei. Era limpede că demersul său se insera într-un plan mai vast. Cu el mai erau, fără-ndoială, mulţi alţii. Chiar şi aici, în Tabr. Ghanima examină elementele problemei astfel puse, apoi încercă s-o analizeze. Dacă izbutea să captureze viu vreunul dintre paznici, aveau să fie neutralizaţi destui alţii.

Suflarea unui mic animal venit să se adape din qanatul aflat în spatele ei îi atrase dintr-o dată atenţia. Sunete naturale şi lucruri naturale. Memoria Ghanimei se aventură dincolo de o stranie barieră de tăcere din mintea ei; descoperi o preoteasă a lui Jowf capturată, în Asiria, de Sennacherib. Amintirile acelei preotese o învăţară pe Ghanima ce avea de făcut. Palimbasha şi tânăra de lângă el nu erau decât nişte adolescenţi, impulsivi şi periculoşi. Nu ştiau nimic despre Jowf, nu cunoşteau nici măcar numele planetei pe care Sennacherib şi preoteasa se făcuseră oale şi ulcele. Ceea ce avea să li întâmple celor doi conspiratori, dac-ar fi fost să li se explice, nu li s-ar fi putut explica decât în termeni legaţi de prezent: totul începea aici şi acum.

Şi totul sfârşea aici şi acum.

Răsucindu-se pe o parte, Ghanima îşi eliberă fremkitul şi scoase din compartimentul ei nisipompa. Îi deşurubă capacul şi extrase filtrul lung dinăuntru. Acum, dispunea de un tub deschis la ambele capete. Alese un ac din trusa de reparaţie, trase cristaiul din teacă şi introduse acul în orificiul pentru otravă din vârful lamei, locul în care se aflase cândva nervul dentar al viermelui de nisip. Braţul rănit îi îngreuna considerabil munca. Cu mişcări domoale şi atente, manevră cu prudentă acul otrăvit în timp ce scotea un mic tampon de fibră de mirodenie din buzunarul kitului. Tija acului se înfipse ferm în tamponul de fibră, formând un proiectil care alunecă perfect în tubul nisipompei.

Având grijă să menţină arma la orizontală, Ghanima începu să se târâie în direcţia luminii, străduindu-se să nu producă nici un foşnet printre tulpinile de lucernă. În timp ce înainta, studia insectele care forfoteau în jurul licuriglobuiui. Da, se aflau şi muşte *piume* în roiul acela. Erau cunoscute ca mari amatoare de sânge uman. Acul otrăvit avea să treacă neobservat, măturat de

un gest reflex la înţepătura unei insecte. Rămânea decizia finală: ce ţintă să lovească, bărbatul sau femeia?

Muris. Numele se ivi dintr-o dată în mintea Ghanimei. Aşa o chema pe fată. Îşi aminti şi câte ceva din cele ce se spuneau despre ea. Era una dintre fetele care-i dădeau târcoale lui Palimbasha la fel cum dădeau acum târcoale lămpii insectele. Era uşor de impresionat, vulnerabilă.

Foarte bine. Palimbasha greşise în alegerea tovarăşei sale pentru această noapte.

Ghanima duse tubul la gură şi, cu amintirea preotesei lui Jowf perfect clară în conştiinţă, ochi cu precizie şi suflă scurt, cu putere.

Palimbasha se plesni peste faţă, scutură o picătură de sânge de pe degete. Acul dispăruse, smuls de mişcarea bruscă a mâinii sale.

Fata îi murmură câteva cuvinte de consolare şi Palimbasha îi răspunse cu un hohot de râs. Încă râdea, când îl lăsară picioarele. Se înclină moale spre fată, care încercă să-l susţină. Se clătina încă sub greutatea moartă din braţele ei, când Ghanima se ivi lângă ea şi-i lipi de şold vârful cristaiului.

Cu voce calmă, îi spuse:

— Nici o mişcare bruscă, Muris. Cuţitul e otrăvit. Poţi să-i dai drumul lui Palimbasha. E mort.

— În toate forţele socializante majore veţi găsi o mişcare subiacentă care vizează câştigarea şi păstrarea puterii prin folosirea cuvintelor. Fenomenul este acelaşi, de la vraci la preot şi până la birocrat. Masele guvernate trebuie condiţionate pentru a accepta cuvintele-putere drept lucruri reale, pentru a confunda sistemul simbolizat cu universul tangibil. În menţinerea unei asemenea structuri a puterii, anumite simboluri sunt

ferite de înţelegerea comună, cum ar fi cele ce se referă la manipularea economică sau cele ce definesc interpretarea locală a sănătăţii mintale. Astfel de secrete, legate de simboluri, duc la dezvoltarea unor sublimbaje fragmentare, fiecare dintre ele semnalând faptul că acei care-l folosesc sunt pe cale să acumuleze o formă de putere. Cunoscând acest proces de creare a puterii, aparatul nostru de Securitate Imperială trebuie să fie în permanenţă atent la formarea, sublimbajelor.

Prelegere la Colegiul de Război din Arrakeen

de Prinţesa Irulan

— POATE CĂ-I INUTIL să vi-o spun, zise Farad'n, dar, pentru a evita orice eroare, ţin să vă avertizez că un surdo-mut a primit ordinul să vă ucidă pe amândoi în cazul în care aş da vreun semn de cedare la vrăjitorie.

Nu se aştepta ca Doamna Jessica sau Duncan Idaho să reacţioneze în vreun fel la auzul acestor cuvinte iar tăcerea lor îi confirmă presupunerea.

Alesese cu grijă locul acestui prim contact cu cei doi: vechea Sală de Audienţe a lui Shaddam. Lipsa de grandoare a încăperii era compensată de amenajările exotice. Afară era o după-amiază de iarnă, dar interiorul lipsit de ferestre era scăldat în lumina aurie a unei veşnice zile de vară, simulate de licurigloburi din cel mai pur cristal ixian, dispuse cu iscusinţă.

Veştile sosite de pe Arrakis îl umpleau pe Farad'n de o bucurie calmă. Leto, moştenitorul de parte bărbătească al Atreizilor, era mort, ucis de un tigru-asasin. Ghanima, sora supravieţuitoare, se afla în custodia mătuşii sale, adică — după părerea generală — ostatică. Raportul complet explica din plin prezenţa pe Salusa Secundus a lui Idaho şi a Doamnei Jessica. Doreau azil politic. Spionii Corrino relatau despre un armistiţiu

incert pe Arrakis. Alia acceptase să se supună unei judecaţi numite "Încercarea Posesiunii", al cărei scop nu era clar definit. Oricum, nu se fixase nici o dată pentru această "încercare" şi doi dintre agenţi erau de părere că nici n-avea să aibă loc vreodată. Un lucru era sigur, în orice caz: se produseseră ciocniri între fremenii din deşert şi forţele militare fremene ale Imperiului, un început de război civil care paralizase temporar guvernul. Bazele lui Stilgar erau acum teren neutru, desemnate ca atare după un schimb de ostatici. Era limpede că Ghanima făcea parte dintre aceşti ostatici, deşi nu era lămurit cum se ajunsese la asta.

Jessica şi Idaho fuseseră aduşi în Sala de Audienţe legaţi fedeleş în scaune eu suspensie. Legăturile din fibră shiga extrem de subţire ar fi tăiat în carne vie la cea mai mică mişcare a prizonierilor. Cei doi soldaţi sardaukari care îi aduseseră se retrăseseră în tăcere, după ce examinaseră încă o dată legăturile.

Avertismentul lui Farad'n fusese, de bună seamă, inutil. Jessica îl remarcase pe surdo-mutul înarmat care stătea nemişcat lângă perete, în dreapta ei. Arma lans-proiectil din mâinile sale era străveche, dar eficientă. Îşi plimbă privirile prin sală. Frunzele late ale rarului arbust-de-fier fuseseră incrustate cu perle-ochi şi împletite pentru a forma arcada centrală a tavanului în formă de dom. Pardoseala era alcătuită din plăci de lemn-diamant în alternanţă cu cochilii de kabuzu, prinse în cadre dreptunghiulare din os de passaquet. Cochiliile fuseseră tăiate cu laserul, apoi şlefuite. Pereţii erau decoraţi cu materiale dure, îmbinate prin presare şi întruchipând cele patru poziţii ale simbolului Leului, revendicat de descendenţii lui Shaddam IV. Leii era făcuţi din aur masiv.

Farad'n hotărâse să rămână în picioare pentru a primi prizonierii. Purta un şort militar şi o vestă uşoară din mătase aurie de elf, fără guler. Arbora o singură podoabă: steaua princiară a familiei regale, prinsă în partea dreaptă a pieptului. Lângă el se afla Basharul Tyekanik, în ţinuta de gală a sardaukarilor — uniformă de piele şi cizme înalte — cu un pistol-laser bogat ornamentat vârât într-un toc prins lângă catarama centironului. Tyekanik, al cărui chip colţuros îi era cunoscut Jessicăi din rapoartele Bene Gesserit, stătea la trei paşi în stânga lui Farad'n şi puţin mai înapoi. În spatele lor se vedea un

tron din lemn de culoare închisă, instalat direct pe pardoseală, lângă perete.

— Şi acum, i se adresă Farad'n Jessicăi, ai ceva de spus?

— Aş vrea să ştiu pentru ce suntem ţinuţi legaţi în felul acesta, spuse Jessica arătând cu ochii legăturile din fibră shiga.

— Abia acum am primit de pe Arrakis un raport care explică prezenţa voastră aici, zise Farad'n. Poate c-am să vă eliberez imediat. (Zâmbi.) Dacă vreţi...

Se întrerupse, căci mama sa intrase în sală prin Uşa Mare din spatele prizonierilor.

Wensicia trecu pe lângă Jessica şi Idaho fără a le da nici o atenţie şi-i întinse fiului ei un cub-mesaj pe care tocmai îl activase. Farad'n studie latura luminată, privind-o în câteva rânduri pe Jessica. Suprafaţa de lectură se stinse şi el îi înapoie mamei sale obiectul, făcându-i semn să i-l arate şi lui Tyekanik. Apoi se uită la Jessica, încruntat.

După câteva clipe, Wensicia veni să se posteze în dreapta lui Farad'n, ţinând într-o mână cubul stins, parţial mascat de un fald al robei ei albe.

Jessica se uită la Idaho, dar acesta refuză să-i întoarcă privirea.

— Bene Gesseritul e supărat pe mine, spuse Farad'n. Surorile cred că eu sunt răspunzător pentru moartea nepotului tău.

Jessica păstră o expresie impasibilă în timp ce gândea: *Aşadar povestea Ghanimei trebuie luată în serios, până ce...* Necunoscutele pe care le bănuia nu-i plăceau câtuşi de puţin.

Idaho închise ochii, apoi îi redeschise şi o privi pe Jessica. Aceasta continua să-l fixeze pe Farad'n. Idaho îi relatase despre viziunea sa Rhajia, dar ea nu păruse deloc tulburată. Nu-şi dădea seama cărui fapt i se datora lipsa ei de emoţie. Era încă clar că ştia un lucru pe care nu voia să-l dezvăluie.

— Iată care-i situaţia, rosti Farad'n şi se apucă să explice tot ce aflase despre evenimentele de pe Arrakis, fără a omite nimic, concluzionând: Nepoata ta e nevătămată, dar se pare că-i în mâinile Doamnei Alia. Presupun că asta-ţi convine.

— L-ai ucis pe nepotul meu? întrebă Jessica.

Farad'n îi răspunse cu sinceritate:

— Nu, nu l-am ucis. Am aflat recent de existenţa unui complot, dar n-am nici un amestec.

Jessica se uită la Wensicia, citind satisfacţia răutăcioasă de pe faţa ei în formă de inimă, şi gândi: *E opera ei! Leoaica a ticluit atentatul pentru puiul ei!* Era un joc pe care leoaica avea să-l regrete.

Privindu-l din nou pe Farad'n, spuse:

— Dar Comunitatea crede că tu l-ai omorât.

Farad'n se întoarse spre mama sa:

— Arată-i mesajul.

Wensicia ezită şi el i se adresă cu o notă de mânie, pe care Jessica o înregistră pentru viitor:

— Am spus să-i arăţi mesajul!

Pălind, Wensicia înaintă şi activă cubul, sub ochii Jessicăi. Cuvintele începură să se perinde pe latura care se luminase, răspunzând mişcării ochilor ei: *"Consiliul Bene Gesserit de pe Wallach IX a depus un protest oficial împotriva Casei Corrino pentru asasinarea lui Lato Atreides II. Comisia de Securitate Internă a Landsraadului a fost însărcinată cu producerea probelor şi a concluziilor. Urmează a se alege un teren neutru iar numele judecătorilor vor fi supuse aprobării tuturor părţilor. Solicităm de urgenţă răspunsul dumneavoastră. Sabit Rekush, pentru Landsraad".*

Wensicia reveni lângă fiul ei.

— Ce intenţionaţi să răspundeţi? întrebă Jessica.

— Întrucât fiul meu n-a fost încă învestit în mod oficial şef al Casei Corrino, începu Wensicia, voi... Unde te duci?

Ultimele cuvinte fuseseră adresate lui Farad'n, care se întorsese şi se îndrepta spre o uşă laterală aflată nu departe de surdo-mutul care făcea de pază.

Farad'n se opri şi se întoarse pe jumătate.

— Mă întorc la cărţile mele şi la celelalte preocupări care prezintă mai mult interes pentru mine.

— Cum îndrăzneşti? şuieră Wensicia, a cărei faţă se înroşi dintr-o dată.

— Uite că îndrăznesc câte ceva şi în propriul meu nume, răspunse Farad'n. Ai luat decizii în numele meu, decizii pe care le consider extrem de neplăcute. De aici înainte, ori voi lua eu însumi decizii în numele meu ori poţi să-ţi cauţi alt moştenitor pentru Casa Corrino!

Privirea Jessicăi alunecă repede peste participanţii la această confruntare. Pe chipul lui Farad'n se citea o mânie reală.

Basharul stătea ţeapăn în poziţie de drepţi, încercând să dea impresia că nu auzise nimic. Cât despre Wensicia, era turbată de furie şi pe punctul să facă o criză de isterie. Farad'n părea dispus să accepte orice consecinţe după această aruncare de zaruri. Jessica îi admiră calinul, cu atât mai mult cu cât vedea, în această ciocnire, multe elemente care îi puteau fi de folos mai târziu. Pe cât se părea, decizia de a pune nişte tigri-asasini pe urmele nepoţilor ei fusese luată fără ştirea lui Farad'n. Era greu să te îndoieşti de sinceritatea lui când susţinea că nu aflase de existenţa complotului decât după ce acesta fusese deja iniţiat. Iar mânia pe care Jessica o observa în ochii lui arăta că, în clipa asta, era pregătit să accepte orice hotărâre.

Wensicia inspiră adânc, tremurat. Apoi spuse:

— Foarte bine. Învestitura oficială va avea loc mâine. Eşti liber să acţionezi de pe acum în virtutea ei.

Se uită la Tyekanik, care îi evită privirea.

Va izbucni un scandal crâncen de îndată ce mama şi fiul vor fi ieşit de aici, gândi Jessica. *Dar cred că el a câştigat.* Gândurile îi reveniră la mesajul Landsraadului. Comunitatea îşi alesese mesagerii cu o subtilitate care făcea cinste capacităţilor organizatorice ale Bene Gesseritului. În această notă oficială de protest era ascuns un mesaj adresat Jessicăi. El spunea că spionii Surorilor cunoşteau situaţia în care se afla şi că prevăzuseră cu excelentă precizie faptul că Farad'n avea să-i prezinte cubul-mesaj prizonierei sale.

— Aş vrea un răspuns la întrebarea mea, spuse Jessica în clipa în care Farad'n se întoarse în faţa ei.

— Voi comunica Landsraadului că n-am avut nimic de-a face cu acest asasinat. Voi adăuga că împărtăşesc aversiunea Surorilor pentru modul în care a fost comis, chiar dacă rezultatul nu-mi displace cu totul. Scuzele mele pentru durerea pe care ţi-o va fi pricinuit. Norocul surâde pretutindeni.

Norocul surâde pretutindeni! repetă în gând Jessica. Fusese una din vorbele preferate ale Ducelui ei şi ceva, în atitudinea lui Farad'n, îi spunea că el ştia acest lucru. Se sili să ignore posibilitatea ca Leto să fi fost într-adevăr ucis. Trebuia să presupună în continuare că temerile Ghanimei în legătură cu fratele ei o mânaseră să dezvăluie pe de-a-ntregul planul lor. În acest caz, contrabandiştii urmau să-i dea lui Gurney prilejul de a-l întâlni pe Leto iar proiectele Comunităţii aveau să fie duse la

îndeplinire. Leto trebuia pus la încercare. Trebuia. Dacă nu, era condamnat, ca şi Alia. Cât despre Ghanima... De asta puteau să se ocupe mai târziu. Deocamdată nu exista nici o posibilitate de a-i pune pe pre-născuţi în faţa unei Cucernice Maici Gaius Helen Mohiam.

Jessica îşi îngădui un suspin adânc.

— Mai devreme sau mai târziu, spuse ea, cuiva îi va trece prin minte că tu şi nepoata mea aţi putea uni Casele noastre pentru a vindeca, astfel, vechile răni.

— Mi s-a menţionat deja această posibilitate, zise Farad'n aruncându-i o privire scurtă mamei sale. Am răspuns că prefer să aştept deznodământul recentelor evenimente de pe Arrakis. Nu e nevoie de o decizie pripită.

— Există însă şi posibilitatea ca fiica mea să te fi determinat deja să-i faci jocul, observă Jessica.

Farad'n înţepeni.

— Explică!

— Situaţia de pe Arrakis nu este aşa cum ţi s-ar putea părea ţie. Alia joacă propriul ei joc — jocul Monstruozităţii. Dacă Alia nu găseşte un mijloc de a o utiliza, nepoata mea este în pericol,

— Vrei să mă faci să cred că tu şi cu fiica ta sunteţi adversare? Că Atreizii se războiesc între ei?

Jessica îşi plimbă privirea de la Wensicia la Farad'n.

— Şi Corrinii se războiesc între ei.

Un zâmbet crispat apăru pe buzele lui Farad'n.

— Punct lovit. În ce fel voi fi putut face jocul fiicei tale?

— Ajungând să fii implicat în moartea nepotului meu şi răpirea mea.

— Răpirea...

— Nu te încrede în vrăjitoarea asta, interveni Wensicia.

— Am să hotărăsc singur în cine să mă încred, mamă, replică Farad'n. Iartă-mă, Doamnă Jessica, dar nu prea pricep povestea asta cu răpirea. Înţelesesem că tu şi devotamentul tău însoţitor...

— Care e soţul Aliei, rosti Jessica.

Farad'n îl măsură din ochi pe Idaho, apoi se întoarse către Bashar.

— Ce părere ai, Tyek?

Aparent, gândurile lui Tyekanik urmau un curs asemănător cu al celor din mintea Jessicăi.

— Îmi place raţionamentul ei, zise el. Atenţie!

— E un ghola-mentat, spuse Farad'n. Am putea să-l interogăm până moare, fără a obţine un răspuns sigur.

— Presupunerea că am fost traşi pe sfoară, opină Tyekanik, este o bună ipoteză de lucru.

Jessica ştiu că venise momentul să intre în joc. Numai de-ar fi putut durerea să-l menţină pe Idaho în rolul pe care şi-l alesese. Nu-i făcea deloc plăcere să-l folosească astfel, dar la mijloc erau considerente mai importante.

— Pentru început, spuse ea, aş putea anunţa public că am venit aici de bunăvoie.

— Interesant, comentă Farad'n.

— Va trebui să-mi acordaţi încredere şi deplină libertate pe Salusa Secundus, continuă Jessica. Nu trebuie să existe nici cea mai mică impresie că aş vorbi sub constrângere.

— Nu! se împotrivi Wensicia.

Farad'n îi ignoră intervenţia.

— Şi ce motiv ai putea invoca? întrebă el.

— Că sunt împuternicita Comunităţii, trimisă aici pentru a mă ocupa de educaţia ta.

— Dar Comunitatea mă acuză de...

— Aici e nevoie de o acţiune decisivă din partea ta.

— Nu te încrede în ea! zise Wensicia.

Cu o politeţe exagerată, Farad'n se întoarse spre ea şi spuse:

— Dacă mă mai întrerupi o singură dată, am să-i ordon lui Tyek să te scoată afară. A auzit când ţi-ai dat acordul pentru învestitura mea oficială. Tyek este acum în slujba *mea.*

— Îţi spun că-i o vrăjitoare!

Wensicia se uită spre surdo-mutul postat lângă uşa laterală.

Farad'n avu un moment de ezitare, apoi întrebă:

— Tyek, tu ce crezi? M-a vrăjit?

— După părerea mea, nu. E...

— Vă vrăjeşte pe amândoi!

— Mamă.

Tonul lui Farad'n era neutru, definitiv.

Wensicia încleştă pumnii, dădu să vorbească, apoi se răsuci brusc şi părăsi în pripă sala.

Adresându-se Jessicăi, Farad'n întrebă:

— Bene Gesseritul va consimţi la treaba asta?

— Bineînţeles.

Farad'n cugetă la eventualele implicaţii şi surâse forţat.

— Ce urmăreşte, de fapt, Bene Gesseritul în toată povestea asta?

— Căsătoria ta cu nepoata mea, răspunse Jessica.

Idaho îi aruncă o privire întrebătoare, păru pe punctul să spună ceva, dar rămase tăcut.

— Voiai să spui ceva, Duncan? îl întrebă ea.

— Voiam să spun că Bene Gesseritul urmăreşte ceea ce-a urmărit dintotdeauna: un univers care să nu-i opună rezistenţă.

— O presupunere evidentă, rosti Farad'n, pe care nu văd din ce motiv ţii s-o exprimi în acest moment.

Sprâncenele lui Idaho izbutiră să materializeze ridicarea din umeri pe care nu i-o permiteau legăturile shiga. Apoi, pe chipul lui apăru an zâmbet descumpănitor.

Observându-l, Farad'n întrebă încruntat:

— Am spus ceva amuzant?

— Toată această situaţie e amuzantă. Cineva din familia voastră a compromis Ghilda Spaţială utilizând-o pentru a transporta pe Arrakis instrumentele unui asasinat, instrumente a căror funcţie nu putea fi ascunsă. Aţi adus o ofensă Bene Gesseritului, ucigând un mascul de care avea nevoie pentru programul său gene...

— Mă faci mincinos, ghola?

— Nu. Sunt convins că n-ai ştiut de complot. Dar am considerat că e mai bine să punctăm clar situaţia.

— Nu uita că-i mentat, rosti Jessica.

— Tocmai asta-mi spuneam şi eu, zise Farad'n întorcându-se către ea. Să presupunem că te eliberez şi că-ţi faci cunoscută declaraţia. Mai rămâne problema nepotului tău. Mentatul are dreptate.

— E mâna mamei tale? întrebă Jessica.

— Domnia-Ta! interveni Tyekanik pe un ton de avertisment.

— Nici o problemă, Tyek, zise Farad'n fluturându-şi uşor degetele. Şi dacă aş spune că-i mâna mamei?

Riscând totul pentru a testa această fisură internă a Casei Corrino, Jessica spuse:

— Atunci va trebui s-o denunţi şi s-o surghiuneşti.

— Domnia-Ta, interveni din nou Tyekanik, ar putea fi vorba de o capcană care ascunde o altă capcană!

— Iar cei prinşi în capcană, spuse Idaho, suntem Doamna

Jessica şi cu mine.

Farad'n strânse din fălci.

Jessica gândi: *Nu te amesteca, Duncan! Nu acum!* Dar cuvintele lui Idaho avuseseră darul să-i pună în mişcare propriile facultăţi logice Bene Gesserit. O şocaseră. Se întrebă dacă nu cumva era cu putinţă să fi fost ea însăşi folosită în scopuri pe care nu le înţelegea. Ghanima şi Leto... Pre-născuţii se puteau sprijini pe nenumărate experienţe interioare, o rezervă de informaţii mult mai vastă decât cea de care dispunea Bene Gesseritul. Şi-apoi... mai era şi cealaltă întrebare: Surorile fuseseră pe deplin sincere cu ea? Poate că încă tot nu-i acordau încrederea lor. La urma urmei, le trădase deja o dată... de dragul Ducelui ei.

Farad'n se uită la Idaho, încruntându-şi sprâncenele cu un aer intrigat.

— Mentatule, vreau să ştiu ce înseamnă pentru tine Propovăduitorul ăla.

— El ne-a aranjat venirea aici. Am… N-am schimbat nici zece vorbe cu el. A acţionat prin intermediari. S-ar putea să fie... S-ar putea să fie Paul Atreides, dar nu am destule informaţii ca să fiu sigur. Tot ce ştiu în mod cert este că, în ceea ce mă priveşte, era timpul să plec iar el avea mijloacele de a-mi permite s-o fac.

— Zici că aţi fost prinşi într-o capcană, îi aminti Farad'n.

— Alia trage nădejde că ne vei executa discret, fără a lăsa urme, spuse Idaho. După ce-am scăpat-o de Doamna Jessica, nu-i mai sunt de nici un folos. Iar Doamna Jessica, după cea servit scopurilor pe care le urmăresc Surorile, nu le mai este nici lor de folos. Alia le va cere socoteală, dar izbânda va aparţine Bene Gesseritului.

Jessica închise ochii şi se concentră. Duncan avea dreptate! Percepuse fermitatea mentatică din glasul lui, profunda sinceritate a judecăţii. Schema se încadra perfect. Cu două inspiraţii adânci, declanşă transa mnemonică. Informaţiile i se revărsară în minte. Ieşi din transă, deschise ochii. În cursul celor câteva secunde, Farad'n se apropiase la vreo jumătate de pas de Idaho, ceea ce însemna că nu făcuse mai mult de trei paşi.

— Nu mai spune nimic, Duncan, rosti ea, şi se gândi cu tristeţe la ceea ce-i spusese Leto despre condiţionarea ei Bene Gesserit.

Idaho, care se afla pe punctul de a vorbi, închise gura.

— Eu poruncesc aici, zise Farad'n. Continuă, mentatule!

Idaho rămase tăcut.

Farad'n se întoarse pe jumătate, observând-o pe Jessica.

Stătea cu ochii aţintiţi într-un punct al peretelui din faţa ei, trecând în revistă ceea ce construiseră Idaho şi transa. Evident, Bene Gesseritul nu abandonase linia Atreizilor. Dar Surorile vizau controlul unui Kwisatz Haderach şi investiseră prea mult în programul lor de reproducere. Doreau un conflict deschis între Casele Atreides şi Corrino, o situaţie în care puteau interveni ca arbitre. Şi Duncan avea dreptate. Surorile aveau să se aleagă, astfel, cu un control absolut asupra Ghanimei şi al lui Farad'n. Era singurul compromis posibil. Ceea ce surprindea era că Alia nu înţelesese acest lucru. Jessica îşi înghiţi cu greutate nodul din gât. Alia... Monstruozitatea! Ghanima o compătimea pe bună dreptate. Dar cine avea s-o compătimească pe Ghanima?

— Surorile au făgăduit să te pună pe tron şi să ţi-o dea pe Ghanima drept pereche, rosti ea.

Farad'n se dădu un pas înapoi. Vrăjitoarea citea gândurile?

— Au urzit în taină, trecând peste mama ta, urmă Jessica. Şi ţi-au spus că eu nu cunosc secretul acestui plan al lor.

Citi clar revelaţia pe chipul lui Farad'n. Cât de transparent putea fi! Dar era adevărat, întreaga structură era adevărată. Idaho făcuse dovada măiestriei aptitudinilor lui de mentat, reuşind să perceapă realitatea pe baza datelor limitate de care dispunea.

— Vasăzică, rosti Farad'n, au făcut joc dublu, ţi-au spus totul.

— Nu mi-au spus nimic despre asta, zise Jessica. Duncan are perfectă dreptate: m-au prins în capcană. M-au înşelat.

Dădu încet din cap, ca pentru sine. Era o acţiune de tergiversare clasică, în stilul tradiţional al Surorilor — o poveste rezonabilă, uşor de acceptat deoarece cadra cu ceea ce era de presupus despre motivaţiile lor. Dar voiau s-o elimine pe ea din cale. Pentru ele, nu era decît o Soră defectă, care le mai încurcase o dată socotelile.

Tyekanik se apropie de Farad'n.

— Domnia-Ta! Sunt amîndoi prea periculoşi ca să...

— Aşteaptă puţin, Tyek, îl întrerupse Farad'n. E un întreg mecanism aici. (Se întoarse spre Jessica.) Am avut motive să credem că Alia se va oferi ea însăşi drept consoartă.

Idaho îşi înăbuşi prea tîrziu o tresărire violentă. Sângele

începu să picure din încheietura mâinii sale stângi, crestată de filamentul shiga.

Jessica îşi permise o reacţie infimă — o simplă mărirea ochilor timp de-o secundă. Ea, care îl cunoscuse pe primul Leto ca amant, ca tată al copiilor ei, ca prieten şi confident, vedea acum capacitatea lui de a judeca la rece, filtrată, deformată de contorsiunile unei Monstruozităţi.

— Ai de gând să accepţi? întrebă Idaho.

— E o propunere de luat în considerare.

— Duncan, ţi-am cerut să taci, zise Jessica, apoi i se adresă lui Farad'n: Preţul pretins de ea era doar două morţi lipsite de importanţă — ale noastre.

— Am bănuit c-ar putea fi vorba de-o perfidie, spuse Farad'n. Nu fiul tău a fost cel care-a zis că "perfidia generează perfidie"?

— Comunitatea Surorilor urmăreşte să-i controleze atât pe Atreizi cât şi pe Corrini, declară Jessica. Nu-i limpede?

— Pentru moment, chibzuim asupra acceptării ofertei tale, Doamnă Jessica, dar Duncan Idaho ar trebui expediat înapoi, la iubitoarea-i soţie.

Durerea este o funcţie a nervilor, îşi reaminti Idaho. *Durerea le parvine la fel cum le parvine ochilor lumina. Efortul vine din muşchi, nu din nervi.* Era un vechi exerciţiu mentatic. Îl realiză dintr-o suflare, încordîndu-şi brusc încheietura dreaptă şi secţionându-şi o arteră cu firul subţire de shiga.

Tyekanik făcu un salt spre scaun, apăsă pe butonul care desfăcea legăturile şi strigă după ajutor medical. Uşi secrete, mascate de panourile pereţilor, se deschiseră numaidecât deversând, cu o rapiditate elocventă, o mulţime de servitori.

A existat întotdeauna o fărâmă de nebunie în Duncan, gândi Jessica.

În timp ce medicii se ocupau de Idaho, Farad'n îşi studie un moment prizoniera, apoi zise:

— N-am spus că aş fi fost dispus să accept propunerea Aliei sale.

— Nu din cauza asta şi-a tăiat venele, spuse Jessica.

— Nu? Credeam că a decis, pur şi simplu, să se dea la o parte.

— Nu eşti chiar atât de stupid. Încetează cu prefăcătoria!

Farad'n zâmbi.

— Sunt perfect conştient că Alia m-ar distruge, rosti el. Nici

măcar Bene Gesseritul nu s-ar fi putut aştepta să accept.

Jessica îl măsură cu privirea. Ce era, de fapt, cu acest vlăstar al Casei Corrino? Nu ştia să facă pe prostul. Din nou, îşi aminti vorbele lui Leto cum că avea să întâlnească un elev interesant. Ceea ce dorea şi Propovăduitorul, după cum îi spusese Idaho. Regreta că nu apucase să-l cunoască şi ea pe acel Propovăduitor.

— Ai s-o expulzezi pe Wensicia? întrebă Jessica.

— Pare un târg rezonabil, răspunse Farad'n.

Jessica privi spre Idaho. Medicii îşi terminaseră treaba şi se retrăseseră. Fusese imobilizat în scaun cu legături mai puţin periculoase.

— Mentaţii ar trebui să se ferească de absoluturi, comentă ea.

— Sunt obosit, replică Idaho. Nu-ţi închipui cât de obosit.

— Suprasolicitată, rosti Farad'n, până şi loialitatea sfârşeşte prin a se deteriora.

Pentru a doua oară, Jessica îl măsură cu privirea.

Observând, Farad'n îşi spuse: *Cu timpul, mă va cunoaşte cum trebuie şi asta ar putea deveni ceva preţios. O renegată Bene Gesserit de partea mea! Unul din rarele lucruri de care a dispus fiul ei şi nu dispun eu. Deocamdată s-o las să mă întrevadă doar. Mai târziu, va vedea şi restul.*

— Un schimb cinstit, zise el Accept condiţiile propunerii voastre.

Mişcându-şi repede degetele, îi transmise un semnal indescifrabil surdo-mutului de lângă perete. Omul încuviinţă din cap. Farad'n se aplecă spre comenzile scaunului şi-o eliberă pe Jessica..

— Domnia-Ta, eşti sigur?... întrebă Tyekanik.

— N-am discutat odată? făcu Farad'n.

— Da, dar...

Farad'n râse scurt şi i se adresă Jessicăi.

— Tyek n-are încredere în sursele mele. Dar din cărţi şi bobine nu se învaţă decât că anumite lucruri pot fi făcute. Adevărata învăţătură se obţine trecând la înfăptuirea acelor lucruri.

Cugetând la vorbele lui, Jessica se ridică din scaun. Apoi se gândi la semnalul de mână al lui Farad'n. Era vorba de un grai de luptă în stil Atreides! Totul vădea o analiză minuţioasă.

Cineva, aici, îi copia conştiincios pe Atreizi.

— De bună seamă, rosti ea, te aştepţi să-ţi transmit învăţăturile pe care le cunoaşte o Bene Gesserit.

Farad'n o privi radios.

— E singura ofertă la care n-aş putea rezista!

Parola mi-a fost dezvăluită de un om care-a murit în beciurile Arrakeenului. De-acolo am şi inelul ăsta, în formă de broască ţestoasă. L-am găsit în suk-ul din afara oraşului, unde mă ascunseseră rebelii. Parola? Oh, s-a schimbat de multe ori de-atunci... Era: "Persistenţă". Iar răspunsul era: "Ţestoasă". Datorită ei am scăpat cu viaţă. De-asta am cumpărat inelul: e o amintire.

Tagir Mohandis: Conversaţii cu un prieten

LETO AJUNSESE destul de departe când auzi, în spatele lui, venirea viermelui atras de bătaia toboşarului şi de mirodenia pe care-o răspândise în jurul tigrilor morţi. Era un semn bun pentru începutul planului lor: viermii se făcuseră din ce în ce mai rari prin aceste locuri în ultima vreme. Sigur, viermele nu era esenţial pentru reuşită, dar reprezenta un ajutor binevenit. Ghanima n-avea să mai fie nevoită să explice unde dispăruse corpul fratelui ei.

Era sigur că, între timp, Ghanima izbutise să se autosugestioneze în privinţa morţii lui. N-avea să mai păstreze decât o minusculă capsulă izolată de conştiinţă şi adevăr, o amintire perfect baricadată, ce nu putea fi reînviată decât de două cuvinte rostite în acea limbă străveche pe care ei doi erau singurii ce-o cunoşteau în tot universul. *Secher Nbiw.* Numai dacă ar fi auzit aceste cuvinte, care însemnau *Poteca de Aur,* numai aşa Ghanima şi-ar fi amintit de adevărata lui soartă. Până

atunci, pentru ea, el era mort.

Şi, acum, Leto se simţea cu adevărat singur.

Înainta cu mersul neregulat care imita zgomotele naturale ale deşertului. Nici una dintre mişcările sale nu i-ar fi atras atenţia viermelui din spate că în apropiere se afla o fiinţă umană. Ca toţi fremenii, Leto crescuse învăţînd să meargă astfel. Fusese atât de profund condiţionat, încât nici nu mai trebuia să se gândească la mers, picioarele mişcându-i-se de la sine în ritmuri lipsite de măsură. Sunetele paşilor săi puteau fi atribuite vântului, gravitaţiei... nicidecum unui om.

După ce viermele îşi termină treaba, Leto se ghemui sub culmea unei dune şi privi îndărăt, spre Slujitor. Da, acum era suficient de departe. Înfipse în nisip un nou toboşar şi chemă un vierme pentru transport. Acesta veni atât de repede încât Leto abia avu timp să ia poziţie înainte ca viermele să înghită toboşarul. Când monstrul trecu prin faţa lui, lansă cârligele de călărit, se căţără pe flancul său şi deschise unul dintre inelele direcţionale, îndreptând creatura spre sud-est. Era un vierme mic, dar puternic. Leto îi simţea forţa după felul în care tăia, şuierând, dunele. Vântul, suflând din spate, aducea căldura pe care-o producea trecerea lor, frecarea prin care viermele începea elaborarea mirodeniei în măruntaiele sale.

Gândurile lui Leto goneau o dată cu viermele. Stilgar fusese cel care-l însoţise în prima sa călătorie pe spinarea unui vierme de nisip. Era de-ajuns să-şi deschidă memoria pentru a auzi vocea Naibului: calmă, clară, plină de decenţa unei alte epoci. Departe de Stilgar bălăngănelile ameninţătoare ale unui fremen ameţit de aburii alcoolului de mirodenie. Departe de Stilgar zbieretele şi fanfaronadele din ziua de azi. Nu, Stilgar avea îndatoririle lui. Era instructor regal. "În vremurile de demult, păsările erau numite după cântul lor. Tot aşa, fiecare vânt avea numele său. Un vânt de şase kilometri pe oră era numit Pastaza, unul de douăzeci, Cueshma, iar cel ce atingea suta se chema Heinali, împingătorul-de-oameni. Şi mai era, apoi, vântul demonului, din largul deşertului: Hulasikali Wala, vântul care roade carnea".

Iar Leto, deşi cunoştea deja toate aceste lucruri, dădea din cap, recunoscător pentru asemenea învăţături înţelepte.

Dar glasul lui Stilgar putea transmite şi alte cunoştinţe, la fel de preţioase:

"În timpuri mai vechi au existat câteva triburi care se ocupau cu vânarea apei. Oamenii aceia erau numiţi Iduali, adică "insecte de apă" deoarece nu şovăiau să fure apa altor fremeni. Dacă te prindeau singur în deşert, nu-ţi lăsau nici măcar apa din trup. Locul în care trăiau se numea Sietch Jacurutu. Într-o zi, celelalte triburi s-au unit, s-au dus acolo şi i-au exterminat pe Iduali. Asta s-a petrecut foarte demult, înainte de Kynes, pe vremea stră-stră-străbunicului meu. Din ziua aceea şi până azi, nici un fremen n-a mai pus piciorul prin Jacurutu. Este un loc tabu."

Astfel regăsise Leto o informaţie ce dormita în memoria lui. Fusese o lecţie importantă despre felul în care funcţionează memoria. O amintire nu era suficientă, nici chiar pentru cineva cu un trecut atât de multiform ca al său, dacă nu i se cunoştea utilitatea şi dacă valoarea ei nu era dezvăluită judecăţii. Jacurutu avea, cu siguranţă, o rezervă de apă, o capcană de vânt, toate atributele unui sietch fremen, plus acea valoare cu adevărat unică: nici un fremen nu s-ar fi aventurat într-acolo. Cei mai mulţi tineri nici măcar nu ştiau că existase vreodată un loc numit Jacurutu. A! Ştiau de Fondak, desigur, dar acela era un cuib de contrabandişti.

Pentru un mort, Jacurutu reprezenta ascunzătoarea ideală — printre contrabandişti şi morţii unei epoci apuse.

Mulţumesc, Stilgar.

La apropierea zorilor, viermele dădu semne de oboseală. Leto se lăsă să alunece pe nisip şi-l privi cum se îngropa încet sub dune, coborând în adâncuri pentru a-şi alina supărarea.

Va trebui să aştept până la căderea nopţii, gândi el.

Urcă pe creasta unei dune şi scrută împrejurimile: pustiu, pustiu, pustiu. Numai urma viermelui dispărut întrerupea monotonia oceanului de nisip.

Ţipătul prelung al unei păsări de noapte salută prima geană de lumină verde apărută la orizontul estic. Leto se îngropă în nisip, umflă distilcortul în jurul corpului său şi instală nisipompa care avea să-i aducă aer de la suprafaţă.

Aşteptând să-i vină somnul, stătu nemişcat în întunericul cortului, gândindu-se la hotărârea pe care o luase împreună cu sora sa.

El nu-i dezvăluise totul despre viziunea lui, nici despre raţionamentul pe care-l făcuse pornind de la această viziune.

Pentru că, acum, aşa considera visul lui: o viziune. Dar ciudăţenia era că o percepea ca pe viziunea unei viziuni. Dacă exista vreun argument în stare să-l convingă că tatăl său mai era încă în viaţă, el consta în această viziune-viziune.

Viaţa profetului ne închide în viziunea lui, îşi spuse. *Iar un profet n-ar putea scăpa de viziune decât creându-şi propria sa moarte, în opoziţie cu viziunea.* Aşa reieşea din dubla sa viziune şi chibzui la acest lucru, precum şi la alegerea pe care-o făcuse. *Sărmanul Ioan Botezătorul,* gândi. *Dacă ar fi avut curajul să moară altfel... Dar poate că alegerea lui a fost cea mai curajoasă. Ştiu eu cu ce alternative era confruntat? Ştiu însă cu ce alternative era confruntat tata.*

Oftă. A-i întoarce tatălui său spatele era tot una cu a trăda un zeu. Dar Imperiul Atreides trebuia zdruncinat. Căzuse în tot ce fusese mai rău în viziunea lui Paul. Nimicea oameni cu dezinvoltură! Fără a sta pe gânduri! Resortul motor al nebuniei religioase fusese întors până la capăt, şi lăsat în voia lui.

Iar noi suntem închişi în viziunea tatălui meu.

O cale de ieşire o reprezenta Poteca de Aur. Leto ştia asta. Tatăl său o văzuse. Dar omenirea putea să se abată de la această Potecă de Aur, să privească înapoi, la epoca lui Muad'Dib, şi să vadă în ea vremuri mai bune. Cu toate acestea, omenirea trebuia să cunoască experienţa alternativei la Muad'Dib, altminteri n-avea să-şi înţeleagă niciodată propriile miruri.

Securitatea... pacea... bunăstarea.:.

Dacă ar fi avut de ales, nu încăpea îndoială pentru ce ar fi optat majoritatea cetăţenilor acestui Imperiu.

Deşi mă urăsc, gândi el. *Deşi Ghanima urăşte.*

Mâna dreaptă începu să-l mănânce şi se gândi la cumplita mănuşă din viziunea-viziune. *Va fi,* îşi spuse. *Da, va fi.*

Arrakis, dă-mi tărie! se rugă în gând. Sub el, împrejurul lui, această planetă, planeta sa, rămânea puternică şi vie. O simţea în apăsarea nisipului pe pereţii cortului. Dune era o uriaşă care-şi număra bogăţiile. Era o entitate înşelătoare, în acelaşi timp frumoasă şi hâdă. Singura monedă pe care o cunoşteau cu adevărat negustorii de pe această lume era pulsul propriei lor puteri, indiferent pe ce cale ar fi fost ea acumulată. Posedau această planetă aşa cum un bărbat ar fi putut să posede o metresă-sclavă sau cum îşi poseda Bene Gesseritul Surorile.

Nu era de mirare că Stilgar îi ura pe preoţii-comercianţi.

Mulţumesc, Stilgar.

Leto îşi aminti dintr-o dată de frumuseţea vechilor tradiţii ale sietchurilor, de viaţa aşa cum fusese ea înainte de ivirea tehnocraţiei imperiale şi gândurile i se îndreptară încotro ştia că se îndreptau visele lui Stilgar. Înaintea licurigioburilor şi a laserelor, înaintea ornitopterelor şi a combinelor de recoltat mirodenie existase o altă viaţă: mame cu pielea brună purtându-şi pruncii la şold, opaiţe care ardeau cu ulei de mirodenie răspândind mireasmă de scorţişoară, Naibi care ştiau să-şi convingă oamenii fără constrângeri. Viaţa fusese, pe atunci, un furnicar negru în măruntaiele stâncilor...

O mănuşă cumplită va restabili echilibru!, gândi Leto. Şi adormi.

I-am văzut sângele şi o bucată din mantia lui care fusese sfâşiată de gheare ascuţite. Sora sa ne-a relatat în amănunţime felul în care i-au atacat tigrii. Am interogat pe unul dintre conspiratori, iar alţii sunt morţi ori întemniţaţi. Toate elementele indică existenţa unui complot pus la cale de Casa Corrino. O Dreptvorbitoare a adeverit această mărturie.

Raportul lui Stilgar către Comisia Landsraadului

PRIN CIRCUITUL DE SPIONAJ, Farad'n îl observa pe Duncan Idaho, în căutarea unei chei care să-i permită să înţeleagă comportamentul acestui om straniu. Era abia trecut de amiază şi Idaho, care-i ceruse Doamnei Jessica o audienţă, aştepta la uşa apartamentului ei. Avea să-l primească? Jessica ştia ca erau supuşi unei supravegheri permanente, fireşte, dar... avea să-l primească?

Sala în care se afla Farad'n era cea de unde Tyekanik supervizase condiţionarea tigrilor Laza — o încăpere absolut ilegală, înţesată cu instrumente interzise, de provenienţă ixiană şi tleilaxu! Manevrând comenzile aflate sub mâna sa dreaptă, Farad'n putea să-l observe pe Idaho din şase unghiuri diferite sau să comute imaginea pe interiorul apartamentului Doamnei Jessica, unde sistemele de spionaj erau la fel de sofisticate.

Cel mai mult îl intrigau pe Farad'n ochii lui Idaho. Acele sfere de metal pe care tleilaxu le dăduseră ghola-ului lor în cuvele de regenerare îl diferenţiau radical de celelalte fiinţe umane. Instinctiv, Farad'n îşi atinse pleoapele, simţind sub degete suprafaţa dură a lentilelor de contact care-i mascau albastrul ochilor de Ibad, semnul dependenţei de mirodenie. Ochii lui Idaho îi dezvăluiau, probabil, acestuia un univers diferit. În ce fel diferit? Farad'n era aproape tentat să recurgă la chirurgii tleilaxu pentru a obţine el însuşi răspuns la această întrebare.

Pentru ce a încercat Idaho să se omoare?

Chiar voise s-o facă? Nu se poate să nu fi ştiut că n-am fi îngăduit una ca asta,

Idaho rămâne un periculos semn de întrebare.

Tyekanik era de părere că trebuie reţinut pe Salusa sau ucis. Poate că era de preferat a doua soluţie...

Farad'n schimbă imaginea pe o vedere din faţă. Idaho şedea pe o banchetă de lemn, lângă uşa apartamentului Doamnei Jessica. Se afla în foaierul lambrisat şi ornamentat cu fanioane de lance de peste o oră şi părea hotărât să aştepte o veşnicie. Farad'n se aplecă deasupra ecranului. Devotatul spadasin al Atreizilor, omul care fusese instructorul lui Paul Muad'Dib, părea să fi avut doar de profitat de pe urma anilor petrecuţi pe Arrakis. Intrase în foaier cu un mers elastic şi tineresc. Regimul alimentar pe bază de mirodenie îi va fi fost benefic, fără-ndoială. La fel ca şi acel minunat echilibru metabolic pe care-l confereau numai cuvele tleilaxu. Era oare adevărat că Idaho îşi amintea trecutul său dinaintea renaşterii ca ghola? Nici o altă făptură readusă la viaţă de tleilaxu nu putea pretinde acest lucru. Duncan Idaho era o mare enigmă...

În biblioteca lui Farad'n se aflau şi rapoartele despre moartea lui Idaho. Sardaukarul care-l omorâse declarase că spadasinul doborâse nouăsprezece de-ai lor înainte de a cădea el însuşi. Nouăsprezece sardaukari! Meritase, într-adevăr, să i se

trimită carnea la cuvele de regenerare. Dar tleilaxu făcuseră din el un mentat. Ce creatură stranie trăia în această carne înviată din morţi! Oare cum se simţea având, pe lângă toate celelalte talente, şi facultăţile unui calculator uman?

De ce a încercat să se omoare?

Farad'n îşi cunoştea propriile talente şi nu-şi făcea prea multe iluzii în privinţa lor. Era istoric şi arheolog, judecător de oameni. Necesitatea fi silise să devină expert în privinţa celor ce urmau să-l slujească — necesitatea, şi un studiu aprofundat al Atreizilor. Considera că acesta era preţul ce fusese pretins dintotdeauna de la aristocraţie. Exercitarea puterii impunea judecăţi precise şi incisive în privinţa celor ce-ţi susţineau puterea, punând-o în aplicare. Nu puţini domnitori se prăbuşiseră din cauza greşelilor şi a exceselor comise de subordonaţii lor.

Studiul atent al Casei Atreides evidenţia un talent de excepţie în arta alegerii slujitorilor, Atreizii ştiuseră să menţină loialitatea, să întreţină ardoarea luptătorilor lor.

Idaho nu se conforma tiparului.

De ce?

Farad'n privi printre pleoapele întredeschise, ca şi când ar fi vrut să vadă dincolo de epiderma acestui om. Idaho dădea o impresie de durată, de rezistenţă la uzură. Forma un tot, un ansamblu organizat şi solid integrat. Cuvele tleilaxu produseră ceva care depăşea umanul. Farad'n simţea clar acest lucru. Percepea, în omul acesta, un fel de proces de autoregenerare, de parcă Idaho acţiona conform unor legi imuabile, reîncepând la fiecare sfârşit de ciclu. Se deplasa pe o orbită fixă, cu trăinicia cu care o planetă se roteşte în jurul unei stele. Răspundea la presiuni fără să cedeze, modificându-şi doar imperceptibil orbita, fără a opera nici o schimbare esenţială.

De ce şi-a tăiat venele?

Oricare va fi fost motivul, o făcuse pentru: Atreizi, pentru Casa lui domnitoare. Casa Atreides era steaua orbitei sale.

Cumva, e încredinţat că prezenţa Doamnei Jessica aici, în puterea mea, întăreşte Atreizii.

Şi Farad'n îşi reaminti lui însuşi: *Un mentat gândeşte acest lucru.*

Precizarea conferea şi mai multă profunzime ideii. Mentaţii făceau greşeli, dar rar.

Ajuns la această concluzie, Farad'n fu punctul de a da ordin ca Doamna. Jessica să fie expulzată, împreună cu Idaho. Se răzgândi în ultima clipă.

Cei doi — mentatul-ghola şi vrăjitoarea Bene Gesserit — erau pioni cu o valoare necunoscută în acest joc al puterii. Idaho trebuia să fie trimis înapoi, pe Arrakis, căci asta ar fi stârnit cu siguranţă tulburări acolo, dar Doamna Jessica trebuia să rămână aici pentru a fi stoarsă de straniile ei cunoştinţe, în folosul Casei Corrino.

Farad'n era conştient că intra într-un joc subtil şi mortal. Dar se pregătise pentru această posibilitate ani de-a rândul, din clipa în care-şi dăduse seama că era mai inteligent, mai sensibil decât cei din jur. Pentru copilul Farad'n, fusese o descoperire înfricoşătoare. Biblioteca devenise pentru el un refugiu şi profesorul său.

Acum însă, îl năpădiră brusc îndoielile şi se întrebă dacă era, de fapt, la înălţimea acestui joc. O îndepărtase pe mama sa, renunţase la poveţele ei, dar deciziile luate de ea fuseseră întotdeauna periculoase pentru el. Tigrii! Dresarea lor fusese o atrocitate iar folosirea lor, o stupiditate. Erau atât de uşor de depistat! Wensicia putea să fie recunoscătoare că se alesese doar cu exilul... În privinţa asta, sfatul Doamnei Jessica se corelase întocmai cu aspiraţiile lui. Trebuia determinată, cumva, să divulge căile acestui mod de gândire Atreides.

Îndoielile lui Farad'n începură să se risipească. Se gândi la sardaukarii săi, care redeveneau duri şi energici, datorită instrucţiei riguroase şi traiului sever care le fusese impus. Legiunile sale nu erau numeroase, dar ar fi fost iarăşi capabile să-i înfrunte pe fremeni de la egal la egal. Ceea ce însă nu însemna mai nimic, atâta vreme cât termenii Tratatului de la Arrakeen limitau numărul forţelor armate. Fremenii i-ar fi copleşit oricând numeric, dacă nu erau slăbiţi şi blocaţi de un război civil.

Era încă prea devreme pentru o bătălie între sardaukari şi fremeni. Avea nevoie de timp. Avea nevoie de noii aliaţi care urmau să i se alăture dintre Casele Mari nemulţumite şi dintre Casele Mici recent consolidate. Avea nevoie de finanţele CHOAM-ului. Avea nevoie de un răgaz mai îndelungat pentru ca sardaukarii săi să devină mai puternici iar fremenii să devină mai slabi.

Privi din nou imaginea răbdătorului ghola, de pe ecran. De ce dorea Idaho s-o vadă pe Doamna Jessica tocmai acum? Ştia, fără doar şi poate, că erau spionaţi, că fiecare vorbă, fiecare gest al lor avea să fie înregistrat şi analizat.

De ce?

Privirea lui Farad'n trecu de la ecran la etajera de lângă consola de control. În palida lumină electronică, distingea bobinele care conţineau ultimele rapoarte de pe Arrakis. Spionii săi lucrau ca la carte; meritau toate laudele. Rapoartele erau de natură a-i da motive de mulţumire şi de speranţă. Farad'n închise ochii şi pasajele importante defilară prin mintea sa, în bizarul stil redacţional pe care-i dăduse bobinelor rezervate uzului său personal:

Pe măsură ce planeta este fertilizată, fremenii sunt eliberaţi de presiunile pământului şi noile lor comunităţi îşi pierd caracterul tradiţional al sietchului-refugiu fortificat. În vechea cultură a sietchului, fremenii erau învăţaţi, încă de mici copii, dogma: "Ca şi cunoaşterea propriei tale fiinţe, sietchul formează o bază pornind de la care ieşi în lume şi în univers".

Fremenii tradiţionalişti spun: "Priveşte Masivul", înţelegând prin aceasta că Legea este ştiinţa supremă. Dar noua structură socială a provocat o slăbire a vechilor restricţii legale; disciplina devine laxă. Noii conducători fremeni nu mai cunosc decât Micul Catehism al strămoşilor lor plus istoria camuflată în structura mitologică a cântecelor lor. Populaţia noilor comunităţi este mai deschisă, mai nestatornică; membrii săi se ceartă mai des şi reacţionează mai greu la autoritate. Vechea populaţie a sietchurilor este mai disciplinată, mai predispusă spre acţiuni colective şi o muncă mai intensă; de asemenea, este mai prudentă cu resursele sale. Bătrânii încă mai cred că împlinirea individului se află în societatea organizată şi ordonată. Tineretul se îndepărtează tot mai mult de această credinţă. Supravieţuitorii vechii culturi se uită la tineri şi spun: "Vântul morţii le-a erodat trecutul".

Lui Farad'n îi plăcea claritatea propriului său rezumat. Această nouă diversitate pe care-o cunoştea Arrakisul nu putea genera decât violenţă. Conceptele esenţiale erau gravate limpede pe bobine:

Religia lui Muad'Dib se întemeiază în mod ferm pe tradiţia culturală a vechiului sietch fremen, în timp ce noua cultură se

îndepărtează din ce în ce mai mult de aceste discipline.

Şi nu pentru prima oară Farad'n se întrebă ce îl determinase pe Tyekanik să îmbrăţişeze această religie. Sub imperiul noii sale morale, comportarea lui Tyekanik devenise ciudată. Părea total sincer, dar se purta ca şi când ar fi acţionat împotriva voinţei sale. De parcă se aventurase într-un vârtej pentru a vedea ce se va întâmpla şi se pomenise prizonierul unor forţe împotriva cărora nu putea să lupte. Ceea ce-l tulbura pe Farad'n era plenitudinea absolut neutră a convertirii Basharului. Era o revenire la cele mai vechi tradiţii ale Saradukarului. O revenire care constituia şi un avertisment: tinerii fremeni puteau încă, şi ei, să opereze o asemenea revenire, când tradiţiile înnăscute, adânc înrădăcinate, ar fi prevalat.

Încă o dată, gândurile lui Farad'n se întoarseră la rapoartele de pe bobine. Rapoartele transmiteau un lucru neliniştitor: persistenţa unui vestigiu cultural moştenit de la cel mai' îndepărtat trecut fremen — "Apa Concepţiei". Lichidul amniotic era colectat la naşterea copilului şi, distilat, devenea prima apă care i se dădea de băut. Tradiţia cerea ca o naşă să servească această apă copilului, spunând: "Iată apa concepţiei tale". Chiar şi tinerii fremeni păstrau această tradiţie cu nou-născuţii lor.

Apa concepţiei tale.

Ideea de a bea o apă distilată din lichid amniotic i se părea lui Farad'n revoltătoare. Se gândi la geamăna supravieţuitoare, Ghanima, a cărei mamă era moartă, în timp ce ea absorbea apa aceea stranie. Se va fi gândit oare, ulterior, la această legătură ciudată care-o unea cu trecutul? Probabil că nu. Ghanima fusese crescută ca o fremenă. Tot ce era natural şi acceptabil pentru fremeni era şi pentru ea.

Preţ de o clipă, Farad'n regretă moartea lui Leto II. Ar fi fost interesant să discute această problemă cu el. Dar poate că avea să se ivească prilejul s-o discute cu Ghanima,

De ce şi-a tăiat Idaho venele?

Întrebarea revenea de fiecare dată când privea ecranul-spion. Îndoielile îl asaltară din nou pe Farad'n. Ar fi dorit atât de mult să se poată cufunda în misterioasa transă a mirodeniei, ca Paul Muad'Dib, pentru a cerceta viitorul şi a *cunoaşte* răspunsurile la toate întrebările care-l chinuiau. Dar oricât melanj ar fi absorbit, conştiinţa sa obişnuită persista în scurgerea ei singulară, în *acum,* reflectând doar un univers de

incertitudini.

Pe ecran, o servitoare deschise uşa de la apartamentul Doamnei Jessica. Îi făcu semn lui Idaho, care se ridică de pe banchetă şi trecu pragul. Servitoarea avea să-i adreseze un raport amănunţit lui Farad'n, dar Prinţul, mânat din nou de curiozitate, apasă pe un alt buton de pe consolă; şi-l văzu pe Idaho intrând în salonul din apartamentul Doamnei Jessica.

Mentatul părea atât de calm şi de stăpânit. Iar ochii săi de ghola — insondabili.

Înainte de orice, mentatul trebuie să fie un generalist, nu un specialist. Este înţelept ca, în momentele importante, deciziile să fie supervizate de generalişti. Experţii şi specialiştii te duc repede la haos. Despicătorii de fir în patru sunt o sursă nesecătuită de sâcâieli inutile. Mentatul-generalist, în schimb, trebuie să aducă un sănătos bun-simţ în luarea oricărei decizii. El nu trebuie să se rupă de curentul principal al evenimentelor din universul său. Trebuie să rămână capabil să spună: "Pentru moment nu există nici un mister în cutare privinţă. Asta e ceea ce vrem să facem acum. S-ar putea ca mai târziu să se dovedească a fi fost o greşeală, dar vom aduce corecturile necesare când va veni momentul". Mentatul-generalist trebuie să înţeleagă că tot ce putem identifica noi ca fiind universul nostru nu este decât o părticică din fenomene mai ample. Expertul priveşte înapoi, la categoriile înguste ale specialităţii sale. Generalistul priveşte în depărtare; el

caută principii vii, ştiind foarte bine că astfel de principii se schimbă, se dezvoltă. Caracteristicile schimbării sunt cele care trebuie să-l preocupe pe mentatul-generalist. Pentru schimbări nu pot exista cataloage permanente, nici ghiduri sau manuale. Trebuie să le priveşti fără nici o idee preconcepută, întrebându-te; "Ce anume se petrece cu acest lucru?".

Ghidul Mentatului

ERA ZIUA DE KWISATZ HADERACH, prima Zi Sfântă pentru cei ce-l urmau pe Muad'Dib. Îl celebra pe zeificatul Paul Atreides ca pe o persoană care putea fi simultan pretutindeni, bărbatul Bene Gesserit în care strămoşii de sex masculin şi feminin se contopiseră într-o putere indivizibilă ce făcea din el Cel-care-are-Tot. Credincioşii numeau această zi *Ayil,* Sacrificiul, pentru a comemora moartea care făcuse prezenţa lui "reală în tot locul".

Propovăduitorul alese dimineaţa acestei zile pentru a-şi face încă o dată apariţia în piaţa din faţa Templului Aliei, sfidând pe faţă ordinul de arestare emis contra lui şi de care ştia toată lumea. Armistiţiul fragil dintre Preoţimea Aliei şi triburile din deşert care se răsculaseră era menţinut, dar constituia un element tangibil, omniprezent, făcându-i pe toţi cetăţenii Arrakeenului să se simtă neliniştiţi. Apariţia Propovăduitorului nu avu darul să risipească această stare de spirit.

Era cea de-a douăzeci şi opta zi de doliu oficial pentru fiul lui Muad'Dib. Şase zile se scurseseră de la ceremonia de pomenire de la Pasul Vechi, care fusese întârziată de rebeliune. Dar nici luptele nu reuşiseră să pună stavilă Hajjului. Propovăduitorul ştia că piaţa avea să fie înţesată de lume în această zi. Mai toţi pelerinii încercau să-şi planifice astfel sejurul, încât să fie pe Arrakis de *Ayil,* "pentru a simţi Sfânta Prezenţă a Kwisatz Haderachului în ziua Sa".

Propovăduitorul intră în piaţă la prima licărire a zilei şi găsi locul deja plin de credincioşi. Îşi ţinea mâna pe umărul tinerei sale călăuze şi simţea în mersul băiatului orgoliul cinic cu care păşea. Pe măsură ce Propovăduitorul înainta, oamenii îi urmă-

reau fiecare nuanţă din comportare. O asemenea atenţie nu-i displăcea chiar pe de-a-ntregul puştiului. Cât despre Propovăduitor, acesta o accepta, pur şi simplu, ca pe-o necesitate.

Oprindu-se pe cel de-al treilea palier al Templului, Propovăduitorul aşteptă să se stingă murmurele şi şuşotelile. Când tăcerea trecu precum un val peste mulţime şi nu se mai auziră decât paşii grăbiţi ai celor ce se adăugau la marginile pieţei, tuşi ca să-şi dreagă glasul. Era încă frig la această oră, când razele soarelui nu treceau peste vârfurile clădirilor dimprejur. În liniştea cenuşie care se aşternuse peste marea piaţă, Propovăduitorul începu să vorbească.

— Am venit să-i aduc un omagiu lui Leto Atreides II şi să predic în amintirea lui! rosti el cu acel glas puternic care ducea cu gândul la călăreţii viermilor de nisip din deşert. O fac din compasiune pentru toţi cei ce suferă. Vă spun că Leto cel mort a aflat că mâine n-a venit încă şi s-ar putea să nu vină niciodată. Momentul prezent este singurul timp şi singurul loc pe care-l putem observa noi în universul nostru. Vă spun să vă bucuraţi de acest moment şi să înţelegeţi ce vă învaţă. Vă spun să învăţaţi că propăşirea şi moartea unei ocârmuiri se oglindesc în propăşirea şi moartea cetăţenilor săi.

Un murmur de nelinişte străbătu piaţa. Era o luare în derâdere a morţii lui Leto II? Mulţimea se întrebă dacă Gărzile Preoţeşti n-aveau să-şi facă apariţia în următoarea clipă pentru a-l aresta pe Propovăduitor.

Alia însă ştia că nu se va întâmpla nimic de felul acesta. Ordonase ca Propovăduitorul să fie cruţat în această zi. Se deghizase, îmbrăcând un distrai veritabil, a cărui mască îi ascundea nasul şi gura, şi o mantie obişnuită, cu o glugă care-i acoperea părul. Stătea în rândul al doilea al asistenţei, observându-l cu cea mai mare atenţie pe Propovăduitor. Să fi fost, într-adevăr, Paul? Anii ar fi putut foarte bine să-l schimbe astfel. Şi fusese dintotdeauna un adevărat maestru în folosirea Glasului, ceea ce îngreuna considerabil identificarea sa după grai. Totuşi, Propovăduitorul îşi întrebuinţa vocea la perfecţie. Nici Paul nu s-ar fi descurcat mai bine. Alia îşi spuse că trebuia neapărat să-i cunoască identitatea înainte de a acţiona contra lui. Deocamdată însă era năucită de vorbele sale!

Nu sesiza nici o ironie în discursul Propovăduitorului. Acesta utiliza atracţia seducătoare a frazelor tranşante, rostite cu o

sinceritate convingătoare. Auditoriul putea, eventual, să se împiedice doar momentan de unele înţelesuri, pricepând apoi că aceasta fusese intenţia lui, pentru a-i învăţa mai bine. Şi, într-adevăr, percepând reacţia mulţimii, el spuse:

— Ironia maschează adeseori neputinţa de a gândi mai departe de cugetările altuia. Nu sunt ironic. Ghanima v-a spus că sângele fratelui ei nu va putea fi spălat. Sunt întru totul de acord. Se va spune că Leto s-a dus acolo unde s-a dus tatăl său, că a făcut ceea ce a făcut tatăl său. Biserica lui Muad'Dib susţine că, în numele propriei sale umanităţi, el a ales o cale care-ar putea părea absurdă şi temerară, dar pe care istoria o va confirma. Această istorie a şi început să fie rescrisă. Vă spun că mai există încă o lecţie ce poate fi trasă din aceste vieţi şi din aceste sfârşituri.

Alia, atentă la fiecare nuanţă, se întrebă de ce Propovăduitorul spusese *sfârşituri* în loc de *morţi.* Să fi însemnat asta că unul sau altul, ori amândoi, nu muriseră cu adevărat? Să fi fost cu putinţă una ca asta? O Dreptvorbitoare adeverise relatarea Ghanimei. Ce urmărea, de fapt, Propovăduitorul? Vorbea despre un mit sau despre o realitate?

— Ascultaţi cu băgare de seamă şi această lecţie! strigă el cu glas tunător, ridicând braţele. Dacă vreţi să fiţi stăpânii propriei voastre umanităţi, desprindeţi-vă de univers!

Apoi coborî braţele şi-şi aţinti orbitele goale drept spre Alia. Impresia că i se adresase în mod intim era atât de puternică, încât cei din jur întoarseră spre ea priviri iscoditoare. Alia se înfioră, înspăimântată de puterea pe care o emana Propovăduitorul. S-ar fi putut să fie Paul. S-ar fi putut!

— Dar îmi dau seama, urmă el, că oamenii nu pot suporta prea multă realitate. Cele mai multe vieţi nu sunt decât o fugă de sine însuşi. Cei mai mulţi oameni preferă adevărurile staulului. Vă vârâţi capetele în iesle şi mestecaţi mulţumiţi până în ziua morţii, iar alţii vă folosesc pentru propriile lor scopuri. Niciodată nu părăsiţi staulul, niciodată nu ridicaţi capul pentru a fi voi înşivă. Muad'Dib a venit să vă spună asta. Dacă nu-i înţelegeţi mesajul, nu puteţi să-l veneraţi!

Cineva din mulţime, poate un Preot deghizat, nu se mai putu abţine. Un glas răguşit se ridică într-un strigăt:

— Tu nu trăieşti viaţa lui Muad'Dib! Cum îndrăzneşti să le spui altora în ce fel trebuie să-l venereze?

— Fiindcă el e mort! tună Propovăduitorul.
Alia întoarse capul pentru a vedea cine avusese cutezanţa să-l interpeleze pe Propovăduitor. Nu izbuti să observe omul, dar vocea lui îi ajunse din nou la urechi, din marea de capete:
— Dacă-l crezi cu adevărat mort, atunci, de acum înainte, eşti singur!
Era un Preot fără doar şi poate, îşi spuse Alia. Dar nu reuşea să identifice glasul.
— N-am venit decât pentru a pune o simplă întrebare, zise Propovăduitorul.. Trebuie ca moartea lui Muad'Dib, să fie urmată de sinuciderea morală a tuturor oamenilor? Asta este consecinţa inevitabilă a unui Mesia?
— Aşadar, recunoşti că este Mesia! strigă vocea.
— De ce nu, de vreme ce sunt profetul epocii lui? replică Propovăduitorul.
Era atâta siguranţă, atât calm în glasul şi în atitudinea sa, încât oponentul lui fu redus la tăcere. Răspunsul mulţimii fu un murmur de nelinişte, un sunet înfundat, animalic.
— Da, reluă Propovăduitorul, sunt profetul acestor timpuri.
Alia, care-şi concentrase întreaga atenţie asupra lui, desluşi subtilele inflexiuni ale Glasului. Era limpede că reuşea să controleze mulţimea. Cunoscuse antrenamentul Bene Gesserit? Era vorba de un alt truc pus la cale de Missionaria Protectiva? Poate că toate astea n-aveau nici o legătură cu Paul, poate că nu era decât un nou episod din eternul joc al puterii.
— Exprim mitul şi visul! strigă Propovăduitorul Sunt mamoşul care scoate la lumina zilei copilul şi vesteşte că s-a născut. Cu toate acestea, vin printre voi la un ceas al morţii. Nu vă tulbură asta? Ar trebui să vă zdruncine sufletele!
Deşi vorbele lui îi provocau furia, Alia înţelegea obiectivul clar al discursului său. Dimpreună cu alţii, se pomeni urcând câteva trepte, înghesuindu-se mai aproape de silueta înaltă în veşmânt de deşert. Atenţia îi fu atrasă în acea clipă de tânărul ghid: adolescentul avea o privire scăpărătoare, insolentă! Ar fi putut Muad'Dib să folosească serviciile unui tânăr atât de cinic?
— Da, vreau să vă tulbur! ridică din nou glasul Propovăduitorul. Asta-i intenţia mea! Am venit aici ca să combat escrocheria şi amăgirea religiei voastre convenţionale, instituţionalizate. Ca toate celelalte religii asemănătoare, şi a voastră alunecă spre laşitate, spre mediocritate, inerţie şi

automulţumire.

Murmure mânioase se făcură brusc auzite dinspre mijlocul mulţimii.

Alia percepu tensiunile care apăruseră şi se întrebă, cu o bucurie rea, dacă n-aveau să izbucnească tulburări. Putea domina Propovăduitorul aceste tensiuni? Dacă nu, risca să-şi găsească moartea chiar aici!

— Preotul ăla care m-a provocat! strigă Propovăduitorul, arătând în mulţime.

Ştie! gândi Alia. Un fior îi străbătu trupul, un fior stârnit de-o emoţie aproape sexuală. Propovăduitorul juca un joc periculos, dar îl juca la perfecţie.

— Tu, Preot în straie lumeşti, nu eşti decât un capelan al mulţumirii de sine! Nu pe Muad'Dib am venit să-l sfidez, ci pe tine! Este religia ta reală, când nu te costă nimic şi nu comportă nici un risc? Este religia ta reală, când te îmbuibi de pe urma ei? Este religia ta reală, când comiţi atrocităţi în numele ei? Cum se face de-aţi decăzut într-atât de la revelaţia originară? Răspunde-mi, Preotule!

Dar, de această dată, provocatorul rămase tăcut. Şi Alia observă ca mulţimea era din nou pe cale să soarbă cu lăcomie fiecare cuvânt al Propovăduitorului. Atacând Preoţimea, îşi câştigase simpatia oamenilor. Iar, dacă spionii ei nu se înşelau, majoritatea pelerinilor şi fremenilor de pe Arrakis credea că acest om era Muad'Dib.

— Fiul lui Muad'Dib a riscat! strigă Propovăduitorul şi Alia auzi lacrimi în glasul lui. Muad'Dib a riscat! Ei au plătit preţul! Şi ce-a realizat Muad'Dib? O religie care se lipseşte de el!

Cât de diferite ar fi aceste cuvinte dacă ar veni de la Paul, gândi Alia, *trebuie să aflu!*

Urcă şi mai sus, pe trepte, şi alţii urcară împreună cu ea. Îşi făcu loc prin mulţime până când aproape ca, dac-ar fi întins mâna, ar fi putut să-l atingă pe misteriosul profet. Simţi mirosul de deşert pe care îl emana, un amestec de mirodenie şi silex. Atât Propovăduitorul cât şi călăuza sa erau plini de praf, de parcă tocmai sosiseră de pe întinderea bledului. Mâinile Propovăduitorului, sub izolaţiile de la manşeta distraiului, erau străbătute de vene proeminente. Observă că purtase un inel pe unul din degetele mâinii stângi: urma era încă vizibilă. Paul purtase un inel exact pe acelaşi deget: Şoimul Atreizilor, care se

păstra acum la Sietch Tabr şi pe care Leto ar fi trebuit să-l poarte, la rândul lui, dacă ar fi trăit... sau dacă ea i-ar fi îngăduit să urce pe tron.

Din nou, Propovăduitorul păru s-o fixeze pe Alia cu orbitele sale goale şi tonul său redeveni intim, deşi glasul îi rămase destul de puternic pentru a fi auzit de toată lumea.

— Muad'Dib v-a arătat două lucruri: un viitor sigur şi un viitor nesigur. Deplin conştient, a înfruntat suprema incertitudine a celui mai vast univers. S-a abătut *orbeşte* de la poziţia lui pe această lume. Ne-a arătat că oamenii trebuie să procedeze întotdeauna astfel şi să aleagă nesiguranţa mai degrabă decât siguranţa.

Alia remarcă faptul că vocea sa, în timp ce pronunţa aceste ultime cuvinte, avea un accent rugător. Privi în jur şi-şi strecură o mână spre mânerul cristaiului. *Dacă l-aş ucide chiar în clipa asta, cum ar reacţiona mulţimea?* Din nou, un fior de excitaţie îi parcurse trupul. *Dacă l-aş ucide şi m-aş dezvălui, denunţându-l pe Propovăduitor drept un impostor şi-un eretic?*

Dar dacă aveau să-i demonstreze că era Paul?

Cineva o împinse şi mai aproape de el. Se simţi subjugată de prezenţa lui în timp ce lupta să-şi stăpânească mânia. Era sau nu era Paul? Zei din adâncuri! Ce trebuia să facă?

— Pentru ce un alt Leto a fost luat dintre noi? întrebă Propovăduitorul şi în vocea lui răzbătu o durere sinceră. Răspundeţi-mi, dacă puteţi! Ahhh, mesajul lor este limpede: abandonaţi certitudinea. (Repetă cuvintele cu o forţă de stentor.) Abandonaţi certitudinea! Aceasta este cea mai profundă poruncă a vieţii. E tot ce înseamnă viaţa. Suntem lansaţi în necunoscut, în incertitudine. De ce nu puteţi să-l auziţi pe Muad'Dib? Dacă siguranţa constă în cunoaşterea absolută a unui viitor absolut, atunci asta nu e decât moartea deghizată! Un asemenea viitor devine *acum!* El v-a arătat asta!

Cu o precizie înspăimântătoare, Propovăduitorul întinse mâna şi înşfăcă braţul Aliei. Acţionase fără nici cea mai mică tatonare sau ezitare. Ea încercă să-i scape, dar degetele lui se încleştară şi strânsoarea lor deveni dureroasă. Se aplecă să-i vorbească în faţă şi oamenii din jurul Aliei se traseră îndărăt, descumpăniţi.

— Ce ţi-a spus Paul Atreides, femeie? întrebă el.

Cum de ştie că sunt femeie? se miră ea. Ar fi vrut să se

cufunde în vieţile ei interioare, să le ceara protecţie, dar lumea dinlăuntru rămânea înfricoşător de tăcută, parcă hipnotizată de această figură din trecutul lor, al tuturor.

— Ţi-a spus că desăvârşirea echivalează cu moartea! strigă Propovăduitorul. Predicţia absolută înseamnă desăvârşire... Înseamnă moarte!

Alia încercă din nou să se smulgă din strânsoarea lui. Se gândi să scoată cuţitul şi să lovească, dar nu cuteză. Niciodată în viaţa ei nu se simţise atât de intimidată.

Propovăduitorul îşi înălţă capul pentru a se adresa, pe deasupra ei, mulţimii:

— Vă repet cuvintele lui Muad'Dib! El a spus: "Am să vă vâr cu nasul în lucrurile pe care încercaţi să le evitaţi. Nu mi se pare ciudat că nu vreţi să credeţi decât în ceea ce vă conferă liniştea. Cum altfel ar inventa oamenii capcanele care ne fac să cădem în mediocritate? Cum altfel s-ar putea defini laşitatea?" Iată ce v-a spus Muad'Dib!

Brusc, eliberă braţul Aliei şi-o îmbrânci în mulţime atât de violent, încât, dacă oamenii nu s-ar fi strâns din nou împrejurul ei, ar fi căzut.

— A exista înseamnă a te înălţa, a te desprinde de fundal, reluă Propovăduitorul, Nu gândiţi sau nu existaţi cu adevărat, dacă nu sunteţi gata să vă riscaţi până şi echilibrul mintal în judecata existenţei voastre.

Coborî o treaptă şi, încă o dată, fără şovăire, apucă braţul Aliei. De data aceasta o făcu însă ceva mai blând. Se aplecă şi, coborând glasul pentru a fi auzit doar de ea, rosti:

— Nu mai încerca să mă împingi din nou în fundal, surioară!

Apoi, lăsându-şi mâna pe umărul călăuzei sale, înaintă în mulţime. Lumea se trase în lături, făcând loc straniei perechi. Mai multe mâini se întinseră spre a-l atinge pe Propovăduitor, cu o blândeţe plină de veneraţie, ca şi când oamenilor le-ar fi fost teamă de ceea ce-ar fi putut descoperi sub acea mantie fremenă prăfuită.

Alia rămase singură, încremenită, în timp ce mulţimea se depărta, urmându-l pe Propovăduitor.

Acum avea certitudinea. Era Paul, Nu mai încăpea nici o îndoială. Era fratele ei. Simţea ceea ce simţise întreaga mulţime. Se aflase în prezenţa lui sacră şi, acum, universul se prăbuşea împrejurul ei. Ar fi vrut să alerge după el, să-l implore să o

salveze de ea însăşi, dar nu putu schiţa nici un gest. Toţi ceilalţi se înghesuiau în urma Propovăduitorului şi a călăuzei sale, doar ea rămânea pe loc, paralizată, pradă unei desperări absolute, unei suferinţe atât de profunde, încât nu era în stare decât să tremure, incapabilă să-şi stăpânească proprii muşchi.

Ce-am să mă fac? Ce-am să mă fac?

Acum, nu-l mai avea nici pe Duncan, care să-o susţină, n-o mai avea nici pe mama ei. Vieţile interioare rămâneau mute. Mai exista Ghanima, ţinută sub pază sigură în Citadelă, dar Alia nu se putea decide să împărtăşească această suferinţă celei ce supravieţuise în timp ce fratele ei geamăn murise.

Toţi s-au întors împotriva mea. Ce pot să fac?

Vederea chioară a universului nostru vă spune că nu trebuie să căutaţi problema departe de casă. Asemenea probleme s-ar putea să nu apară niciodată. Vegheaţi, mai degrabă, la lupul pătruns în ogradă. Haitele care dau târcoale afară s-ar putea să nici nu existe.

Cartea Aztoar; Shamra I:4

JESSICA îl aştepta pe Idaho lângă fereastra din salonul ei. Era o încăpere confortabilă, cu divane moi şi scaune de modă veche. Nu exista nici un fel de dispozitiv cu suspensie în vreuna dintre camerele sale, iar licurigloburile erau făcute dintr-un cristal aparţinând altei ere. Fereastra salonului dădea spre o grădină interioară, cu un etaj mai jos.

O auzi pe servitoare deschizând uşa, apoi auzi paşii lui Idaho, mai întâi pe parchet, apoi pe covor. Ascultă fără să se întoarcă, rămânând cu privirea aţintită la peluza presărată cu ochiuri de lumină. Conflictul tăcut şi înfricoşător al emoţiilor ei trebuia reprimat acum. Efectuă respiraţiile adânci ale antre-namentului *prana-bindu* şi simţi cum se instala calmul.

Praful juca într-o rază de soare ce săgeta grădina, făcând să sclipească fragila roată de argint a unei pânze de păianjen ţesute între ramurile unui tei al cărui frunziş aproape că atingea fereastra. Era răcoare în apartament, dar afară, dincolo de geamul ermetic, aerul tremura de căldură. Castelul Corrino se afla într-un ţinut stâncos, sufocant, unde verdeaţa abundentă din grădină constituia o notabilă excepţie.

Îl auzi pe Idaho oprindu-se chiar în spatele ei.

Fără să se întoarcă, îi spuse:

— Darul vorbelor este cel al înşelăciunii şi-al amăgirii, Duncan. Pentru ce doreşti să schimbi vorbe cu mine?

— S-ar putea ca doar unul dintre noi doi să supravieţuiască, răspunse el.

— Şi doreşti să întocmesc un raport favorabil referitor la eforturile tale?

Se întoarse şi înfruntă chipul lui calm, privirea cenuşie a ochilor metalici, care nu păreau îndreptaţi în vreun loc anume. Cât de goi păreau!

— Duncan, chiar atât de mult ţii la locul tău în istorie?

I se adresase pe un ton acuzator şi, în aceeaşi clipă, îşi aminti de o mai veche confruntare cu bărbatul acesta. Fusese beat, pe arunci. Primise însărcinarea s-o spioneze şi-l chinuia un conflict între obligaţiile sale. Dar asta fusese înainte de ghola-ul Duncan. Acest om era diferit. Acest om nu mai era divizat între acţiunile sale, nu mai era chinuit.

Surâsul lui îi confirmă gândurile.

— Istoria are propriul ei tribunal şi pronunţă propriile ei sentinţe. Mă îndoiesc că mă va interesa când îmi va veni rândul.

— Pentru ce te afli aici?

— Pentru acelaşi motiv ca şi Domnia-Ta, Doamnă.

Nici un semn exterior nu trădă şocul pe care i-l produseseră aceste cuvinte, dar Jessica reflectă cu o viteză ameţitoare: *Ştie într-adevăr pentru ce mă aflu aici?* Cum i-ar fi fost cu putinţă? Ghanima era singura care ştia. Elementele de care dispunea îi îngăduiseră un calcul mentatic? Nu era exclus. Şi dacă-i scăpa vreo vorbă care ar fi putut s-o trădeze? Dar putea face asta, dacă într-adevăr se afla aici din acelaşi motiv ca şi ea? Nu se putea să nu ştie că fiecare mişcare şi fiecare cuvânt le erau supravegheate de Farad'n sau de slujitorii lui.

— Casa Atreides a ajuns la o răspântie amară, rosti ea.

Familia se războieşte cu ea însăşi. Ai fost printre oamenii cei mai loiali ai Ducelui meu, Duncan. Când Baronul Harkonnen...

— Să nu vorbim de Harkonneni, zise el. Asta a fost într-o altă epocă, iar Ducele Domniei-Tale e mort.

Şi Idaho se întrebă: *Nu-şi dă seama că Paul mi-a dezvăluit prezenţa sângelui Harkonnen în familia Atreizilor?* Riscul pe care şi-l asumase arunci Paul fusese imens, dar cu atât mai mult îşi câştigase ataşamentul lui Duncan Idaho. Încrederea implicată de acea dezvăluire reprezentase un preţ greu de închipuit. Paul ştia ce-i făcuseră lui Idaho oamenii Baronului.

— Casa Atreides nu-i moartă, spuse Jessica.

— Cine e Casa Atreides? întrebă el. Domnia-Ta? Sau Alia? Ghanima? Ori, poate, cei ce slujesc Casa Atreides? Mă uit la ei şi văd că poartă pecetea unei trude ce nu poate fi descrisă în cuvinte! Cum ar putea fi ei Atreides? Fiul Domniei-Tale avea dreptate când spunea: "Truda şi persecuţia reprezintă soarta tuturor celor ce mă urmează". Aş vrea să evit această soartă,

Doamnă.

— Ai trecut într-adevăr de partea lui Farad'n?

— Nu asta ai făcut şi Domnia-Ta, Doamnă? Nu ai venit aici ca să-l convingi pe Farad'n că o căsătorie cu Ghanima ar rezolva toate problemele noastre?

Chiar crede asta? se întrebă ea. *Sau o spune doar pentru urechile celor ce ne ascultă?*

— Casa Atreides a fost dintotdeauna, în mod esenţial, o idee, rosti ea. Ştii asta, Duncan. Am cumpărat loialitatea cu loialitate.

— În slujba poporului, ricană Idaho. Ahhh... de câte ori nu l-am auzit pe Duce repetând asta. Probabil că se va fi răsucind în mormânt, Doamnă.

— Chiar într-atât crezi că am decăzut?

— Doamnă, nu ştii că există fremeni rebeli — îşi spun "Mişcarea de Rezistenţă a Deşertului Interior" — care blestemă Casa Atreides şi chiar pe Muad'Dib?

— Am auzit raportul lui Farad'n, spuse ea, întrebându-se încotro voia să îndrepte Idaho discuţia şi în ce scop.

— E mai mult decât atât, Doamnă. Mai mult decât e-n raportul lui Farad'n. Le-am auzit eu însumi blestemul. Sună aşa: "Focul să se abată asupră-vă, Atreizi! Să nu mai aveţi suflet, nici minte, nici trup, nici umbră, să nu mai aveţi parte de magie, nici oase să nu mai aveţi, nici păr şi nici glas ori cuvinte. Să nu mai

aveţi casă, nici groapă, nici criptă, nici mormânt. Să nu mai aveţi grădină, nici pom, nici tufiş. Să nu mai aveţi apă, nici pâine, nici lumină, nici foc. Să nu mai aveţi copii, nici familie, nici moştenitori şi nici trib. Să nu mai aveţi cap, să nu mai aveţi mâini şi picioare, nici mers, nici sămânţă. Să nu mai aveţi parte de adăpost pe nici o planetă. Sufletele voastre să nu se mai înalţe niciodată din adâncuri şi niciodată să nu vă mai întoarceţi printre cei ce trăiesc pe faţa pământului. Să nu-l mai vedeţi niciodată pe Shai-Hulud, să rămâneţi ferecaţi şi încătuşaţi în străfundurile iadului iar sufletele voastre să nu mai vadă strălucirea luminii în vecii vecilor!" Aşa vă blestemă, Doamnă. Poţi să-ţi închipui atâta ură la nişte fremeni? Îi sortesc pe toţi Atreizii mâinii stângi a damnaţilor şi focului mistuitor al Soarelui-Femeie.

Jessica îşi îngădui un gest de cutremurare. Nu încăpea îndoială că Idaho reprodusese întocmai până şi tonul pe care auzise rostit blestemul. Pentru ce voia să-l cunoască şi Casa Corrino? Jessicăi nu-i era greu să-şi imagineze un fremen furios, înfricoşător în mânia lui, rostind străvechiul blestem în faţa întregului trib. Dar de ce voia Duncan să-l audă şi Farad'n?

— Iată un argument solid pentru căsătoria dintre Ghanima şi Farad'n, spuse ea.

— Doamnă, întotdeauna ai abordat problemele în mod îngust. Ghanima e fremenă. Nu s-ar putea căsători decât cu cineva care nu plăteşte *fai*-ul, impozitul pe protecţie. Casa, Corrino a cedat toate acţiunile sale CHOAM fiului Domniei-Tale şi moştenitorilor săi. Farad'n trăieşte cu îngăduinţa Atreizilor. Şi aminteşte-ţi de ziua în care Ducele Domniei-Tale a înfipt steagul Şoimului în solul Arrakisului, aminteşte-ţi de vorbele lui: "Sunt aici şi voi rămâne aici!" Osemintele lui sunt încă acolo. Iar Farad'n ar urma să trăiască pe Arrakis, cu sardaukarii săi.

Idaho scutură din cap numai la gândul unei asemenea alianţe.

— O veche zicală spune că o problemă trebuie decojită ca o ceapă, rosti cu voce glacială Jessica.

Şi gândi *Cum îşi permite să-mi dea lecţii? Doar dacă nu cumva joacă teatru pentru ochii atenţi ai lui Farad'n...*

— Nu ştiu de ce, dar nu-i văd deloc pe fremeni şi pe sardaukari convieţuind pe aceeaşi planetă, spuse Idaho. E o forţă care nu vrea să se desprindă de ceapă.

Jessicăi nu-i plăcură gândurile pe care cuvintele lui Idaho le-ar fi putut trezi lui Farad'n sau consilierilor săi.

— Casa Atreides reprezintă încă legea în acest Imperiu, zise ea cu glas aspru, gândind: *Vrea oare Idaho ca Farad'n să creadă că poate redobândi tronul fără Atreizi?*

— Ah, da! făcu Idaho. Aproape că uitasem... Legea Atreides! Aşa cum este ea interpretată, fireşte, de Preoţii Elixirului de Aur. Mi-ajunge să-nchid ochii şi parcă-l aud pe Ducele Domniei-Tale spunându-mi că orice pământuri se dobândesc şi se păstrează întotdeauna prin violenţă sau prin ameninţarea cu violenţa. Norocul surâde pretutindeni, cum obişnuia să cânte Gurney. Scopul scuză mijloacele. Sau am început să amestec proverbele? De fapt, nu contează dacă pumnul înzăuat se arată pe faţă, prin legiunile fremenilor sau ale sardaukarilor, ori dacă-i ascuns în Legea Atreides... el există. Iar această foaie de ceapă nu poate fi decojită, Doamnă. Ştii, mă întreb care va fi pumnul pe care îl va alege Farad'n?

Ce vrea să facă? se miră Jessica. Un asemenea argument avea să fie, pur şi simplu, sorbit cu încântare de Casa Corrino!

— Aşadar, eşti de părere că Preoţii n-ar îngădui căsătoria Ghanimei cu Farad'n? tatonă ea, încercând să înţeleagă încotro băteau vorbele lui Idaho.

— Să îngăduie? Pe toţi zeii din adâncuri! Preoţii vor face orice va decreta Alia. S-ar putea căsători ea însăşi cu Farad'n!

Aici voia să ajungă? se întrebă Jessica,

— Nu, Doamnă, continuă el, nu asta-i soluţia. Poporul acestui Imperiu nu-i în stare să facă deosebirea dintre guvernarea Atreizilor şi guvernarea lui Rabban Bestia. În fiecare zi mor oameni în temniţele Arrakeenului. Am plecat pentru că spada mea nu mai putea rămâne în slujba Atreizilor nici măcar o oră în plus! Nu înţelegi ce vreau să-ţi spun, pentru ce mă prezint înaintea Domniei-Tale care, aici, eşti singura reprezentată a Atreizilor? Imperiul Atreides i-a trădat pe Ducele Leto şi pe fiul său. Am iubit-o pe fiica Domniei-Ta!e, dar ea a apucat pe un drum iar eu pe altul. Dacă va fi cazul, îl voi sfătui pe Farad'n să accepte mâna Ghanimei — sau a Aliei —, dar numai în condiţiile puse de el.

Ahhh, aranjează decorul pentru a-şi prezenta demisia oficială şi onorabilă din serviciul Atreizilor, gândi Jessica. Dar în privinţa celorlalte subiecte la care se referea, îşi dădea măcar seama în

ce măsură îi veneau ei în întâmpinare, uşurându-i sarcina? Îl privi încruntată.

— Ştii că există spioni care ne ascultă fiecare cuvânt, nu?

— Spioni? râse el. Ascultă, aşa cum aş asculta şi eu în locul lor. Nu-ţi dai seama în ce măsură a evoluat loialitatea mea? Am petrecut nopţi după nopţi, singur, în deşert. Fremenii au dreptate. În deşert, mai ales noaptea, ai de înfruntat pericolele cugetării profunde.

— Acolo i-ai auzit pe fremeni blestemându-ne?

— Da. La cei din tribul al-Ourouba. M-am alăturat lor, Doamnă, la porunca Propovăduitorului. Grupul nostru îşi spune Zarr Sadus, cei ce refuză să se supună Preoţilor. Mă aflu aici pentru a încunoştinţa oficial o Atreides că am trecut la inamic.

Jessica î! privi lung, în căutarea vreunui amănunt revelator, dar era cu neputinţă de desluşit dacă Idaho minţea sau dacă avea intenţii ascunse. Era posibil să fi trecut într-adevăr de partea lui Farad'n? Jessica îşi aminti una din maximele Bene Gesserit: *În afacerile umane, nimic nu este durabil; toate se deplasează în spirală, se rotesc şi dispar.* Dacă Idaho părăsise cu adevărat tabăra Atreizilor, faptul explica felul în care se comporta acum. Era pe cale să se rotească şi să dispară. Iar ea trebuia să ţină cont de această posibilitate.

Dar de ce menţionase faptul că acţionase la porunca Propovăduitorului?

Gândurile i se precipitară. Trecu în revistă diversele posibilităţi şi îşi dădu seama că ar fi putut să fie nevoita să-l omoare pe Idaho. Planul în care îşi pusese toate speranţele era atât de fragil, încât nu putea îngădui nici cea mai mică interferenţă. Nici cea mai mică! Iar cuvintele lui Idaho lăsau de înţeles că el cunoştea planul. Măsură din ochi poziţiile lor în cameră şi se deplasă astfel, încât să se afle în punctul din care ar fi putut aplica o lovitură mortală.

— Am considerat dintotdeauna că efectul normalizator al *faufrelucilor* a fost unul dintre pilonii puterii noastre, rosti ea. (Să se întrebe, îşi spuse, de ce deturna conversaţia spre sistemul diferenţelor de clasă!) Consiliul Caselor Mari din Landsraad, Sysselraadurile regionale, toate merită să ne...

— Nu reuşeşti să-mi distragi atenţia, o întrerupse Idaho.

Era sincer uimit de transparenţa actelor Jessicăi. Nu mai ştia să se-ascundă sau el era cel care izbutise, în sfârşit, să

străpungă platoşa antrenamentului ei Bene Gesserit? Mai degrabă asta, hotărî el, deşi ceva se schimbase şi-n ea, cu trecerea timpului. Faptul era de natură să-l întristeze, la fel ca şi măruntele deosebiri pe care le observase între anii fremeni şi cei de odinioară. Dispariţia deşertului însemna dispariţia unui lucru preţios pentru om, un lucru pe care n-ar fi putut să-l definească, după cum nu putea defini ceea ce se petrecuse cu Doamna Jessica.

Jessica îl măsură cu o uimire sinceră, fără a încerca să-şi disimuleze reacţia. Chiar atât de uşor îi era să vadă în ea?

— N-ai să mă ucizi, rosti el. Apoi pronunţă cuvintele avertismentului fremen: Nu-ţi arunca sângele pe cuţitul meu!

Şi gândi: *Mă comport exact ca un fremen!* Avu o senzaţie de continuitate deformată, dându-şi seama în ce măsură ajunsese să fie marcat de uzanţele planetei pe care-şi trăise cea de-a doua viaţă.

— Cred c-ar fi mai bine să pleci, spuse Jessica.

— Nu înainte de a mi se fi acceptat demisia din slujba Atreizilor.

— Se acceptă! rosti ea tăios.

Abia după ce pronunţă vorbele îşi dădu seama că reacţionase dintr-un simplu reflex. Avea nevoie de timp pentru a chibzui şi a reconsidera faptele. Cum de ştiuse Idaho ce avea ea de gând? Nu-l credea în stare să străpungă Timpul prin mijlocirea mirodeniei.

Idaho se retrase de-a-ndăratelea, până ce spatele îi întâlni uşa. În prag, făcu o plecăciune şi zise:

— Încă o dată te voi mai numi Doamnă, şi pentru ultima oară. Îl voi povăţui pe Farad'n să te trimită înapoi, pe Wallach, în mod discret şi rapid, cu prima ocazie. Eşti o jucărie mult prea periculoasă, deşi nu cred că el te consideră jucărie. Acţionezi în interesul Surorilor, nicidecum al Atreizilor. De altfel, mă şi-ntreb, acum, dacă ai acţionat vreodată în interesul lor. Vrăjitoarele ca tine cutreieră tărâmuri prea îndepărtate şi întunecate pentru ca simplii muritori să le acorde încredere.

— Un ghola se consideră simplu muritor! replică sarcastic Jessica.

— În comparaţie cu tine.

— Pleacă!

— Asta şi intenţionam.

Şi Idaho trecu pragul, sub privirea curioasă a servitoarei care, nu încăpea îndoială, trăsese cu urechea la întreaga discuţie.

Am făcut-o, gândi el. *Şi, pentru ei, nu poate exista decât o singură interpretare.*

Numai pe tărâmul matematicii veţi putea înţelege viziunea precisă a viitorului pe care-o avea Muad'Dib. Asttel: să luăm drept postulat un număr oarecare de dimensiuni ale punctului în spaţiu. (Este clasica mulţime extinsă de n ori, *sau cu n pliuri a* n *dimensiuni). Pornind de la această structură,* Timpul, *aşa cum îl concepem noi în mod obişnuit, devine o mulţime de proprietăţi unidimensionale. Ducă aplicăm această concepţie fenomenului Muad'Dib, constatăm că, fie suntem confruntaţi cu noi proprietăţi ale* Timpului, *fie (cu ajutorul unei reduceri prin calcul infinitezimal) avem de-a face cu sisteme distincte care conţin* n *proprietăţi ale obiectului. Vom reţine această ultimă ipoteză în ceea ce-l priveşte pe Muad'Dib. După cum demonstrează reducerea, dimensiunile spaţiului cu* n *pliuri au, în mod necesar, o existenţă distinctă în diferite structuri ale* Timpului. *Se demonstrează, astfel, coexistenţa unor dimensiuni distincte ale* Timpului. *Aceasta constituind o concluzie inevitabilă, prezicerile lui Muad'Dib impuneau ca el să perceapă spaţiul cu* n *pliuri nu ca o mulţime extinsă, ci ca*

o operaţie în interiorul unei singure structuri. În consecinţă,, el şi-a încremenit universul în această unică structură, care corespundea viziunii sale a Timpului.

Palimbasha: Conferinţe la Sietch Tabr

LETO, culcat pe creasta unei dune, observa forma sinuoasă a unui aflorimentul stâncos ce se înălţa din nisip. Era ca un imens vierme mineral, plat şi ameninţător în lumina soarelui matinal. Nimic nu mişca. Nici o pasare nu se rotea în văzduh, nici un animal nu alerga printre stânci, Pe la mijlocul spinării "viermelui" se zăreau fantele unei capcane de vânt. Dedesubt, trebuie că exista apă. Viermele de piatră avea înfăţişarea familiară a unui loc care-ar fi putut ascunde un sietch, mai puţin lipsa oricărui semn de viaţă. Nemişcat, una cu nisipul Leto rămase în aşteptare, pândind.

Unu! din cântecele lui Gurney Halleck îl obseda, monoton, insistent:

La poale de deal, vulpea se strecoară,
Soarele din cer razele-şi presară,
Dar iubitul meu zace nemişcat.
La poale de deal, chimen dulce creşte,
Dar iubitul meu nu se mai trezeşte.
La poale de deal, unde-i îngropat.

Unde era intrarea? se întrebă Leto.

Era încredinţat că acesta trebuia să fie Jacurutu/Fondak, dar, în afara absenţei oricărei vieţi animale, mai era ceva anormal. Un semnal de alarmă clipea, undeva, la limitele percepţiei lui conştiente.

Ce era îngropat "la poale de deal"?

Lipsa animalelor era neliniştitoare. Trezea în el vechea prudenţă fremenă: *Absenţa, când trebuie să supravieţuieşti în deşert, este mai grăitoare decât prezenţa.* Dar exista o capcană de vânt. Deci, trebuia să existe apă, şi oameni care o foloseau.

Acesta era locul tabu care se ascundea sub numele Fondak

şi a cărui cealaltă identitate se pierduse până şi din amintirea celor mai mulţi fremeni.

Dar Leto nu zărea nici o pasăre, nici un animal primprejur. Nici un om. Şi totuşi... aici trebuia să înceapă Poteca de Aur.

Tatăl său spusese odată: "Necunoscutul se află în jurul nostru în fiece clipă. Acolo trebuie căutată cunoaşterea".

Leto privi spre dreapta, urmărind crestele dunelor. O maică-furtună trecuse pe-aici de curând. Lacul Azrak, câmpia de ghips, ieşise la iveală de sub pătura de nisip măturată de vânt. Superstiţia fremenă pretindea că oricine vedea Biyanul, Pământurile Albe, avea parte de îndeplinirea unei dorinţe cu două tăişuri, care putea fi benefică sau distrugătoare. Dar Leto nu vedea decât o câmpie de ghips, care-i spunea că pe Arrakis existase, odinioară, o întindere mare de apă.

După cum avea să existe din nou.

Făcu ochii roată, scrutând cerul în căutarea unei mişcări, oricare-ar fi fost ea. După furtună, văzduhul avea o calitate poroasă, lumina pe care-o filtra era lăptoasă, dând impresia unui soare de argint pierdut undeva deasupra vălului de praf ce persista la mare altitudine.

Leto îşi strămută din nou atenţia la stânca sinuoasă. Scoase din fremkit binoclul, îi reglă oleobiectivele şi cercetă cu atenţie suprafaţa cenuşie şi aridă a acestui afloriment care, altă dată, adăpostise locuitorii sietchului numit Jacurutu. Mărind grosismentul, descoperi o tufă spinoasă, din specia pe care fremenii o numeau Regina Nopţii. Crescuse în umbra unei fisuri care putea fi o cale de acces în vechiul sietch. Încet, Leto exploră aflorimentul pe toată lungimea lui. Lumina soarelui de argint transforma rosul în gri, aplatizând în mod difuz orice denivelări ale stâncii.

Răsucindu-se, se întoarse cu spatele la Jacurutu şi observă împrejurimile. Nici o urmă a trecerii vreunei fiinţe umane în toată pustietatea din jur. Vântul ştersese deja până şi urmele lui. Se mai desluşea doar o vagă adâncitură în locul unde abandonase viermele, în toiul nopţii.

Reveni cu faţa spre Jacurutu. În afara capcanei eoliene, nu se zărea nici un semn că pe aici ar fi fost vreodată oameni. Iar aflorimentul sinuos era unica prezenţă minerală pe suprafaţa întinderii de nisip pârjolit, de la un orizont la altul.

Leto înţelese deodată că se afla aici deoarece refuzase să se

lase închis în sistemul pe care strămoşii săi i-l lăsaseră moştenire. Se gândi la felul în care se uitau la el oamenii, la acea eroare pe care-o putuse citi în fiecare privire în afară de-a Ghanimei.

Dacă dai de-o parte zdrenţele acestor memorii străinei, acest copil n-a fost niciodată copil.

Trebuie să accept responsabilitatea deciziei pe care am luat-o împreună cu Ghanima, gândi.

Cercetă din nou aflorimentul, de la un capăt la altul Conform tuturor descrierilor, acest loc trebuia să fie Fondak... şi nici un alt loc nu putea fi Jacurutu. Simţi deodată o stranie rezonanţă stabilindu-se între el şi tabuul acestui loc. În Maniera Bene Gesserit, îşi deschise mintea la Jacurutu, impunându-şi să nu cunoască nimic despre el. *Cunoaşterea* era o barieră care împiedica învăţarea. Vreme de câteva clipe îşi îngădui doar să rezoneze, fără să pună nici o întrebare, fără să ceară nimic.

Problema consta în absenţa vieţii animale, dar ceea ce atrăgea atenţia era un anumit amănunt. Îl identifică: nu existau păsări hoitare — nici acvile, nici vulturi, nici şoimi. Chiar şi când alte forme de viaţă se ascundeau, cele ce se hrăneau cu stârvuri rămâneau. Oriunde exista apă, în deşert, lanţul vieţii era prezent. Iar la capătul acestui lanţ se aflau omniprezentele păsări hoitare. Nici o zburătoare de acest fel nu-şi făcuse apariţia deasupra lui. Leto cunoştea prea bine "câinii de pază ai sietchului" — păsările cocârjate de pe crestele stâncilor de la Tabr, ciocli primitivi în aşteptare de cadavre. "Concurenţii noştri", cum le ziceau fremenii. Dar o spuneau fără invidie căci, deseori, vigilentele înaripate le vesteau apropierea unui străin.

Dar dacă Fondak a fost părăsit până şi de contrabandişti? se întrebă.

Lăsă binoclul şi sorbi un pic de apă dintr-un tub al distraiului.

Dar dacă într-adevăr nu există apă aici?

Reflectă la poziţia sa. Epuizase doi viermi pentru a ajunge până în acest loc, mânându-i nebuneşte în noapte, lăsându-i mai mult morţi decât vii. Ţinutul acesta era Deşertul Interior. Contrabandiştii nu-şi puteau avea sălaşul decât aici. Şi, dacă exista viaţă, dacă *putea* să existe, ea nu era de conceput decât în prezenţa apei.

Şi dacă nu există apă? Dacă acesta nu-i Jacurutu/Fondak?

Încă o dată, aţinti binoclul spre capcana de vânt. Canturile

fantelor erau erodate, aveau nevoie de o recondiţionare, dar păreau încă în stare de funcţionare. Trebuie să fie apă, dedesubt.

Şi dacă nu e?

Un sietch părăsit putea să-şi piardă rezerva de apă. Prin evaporare, prin cine ştie ce catastrofa naturală... De ce nu existau păsări hoitare? Fuseseră ucise pentru apa lor? Cine să le fi ucis? Şi cum de nu mai rămăsese nici una? Otravă?

Apă otrăvită.

Legenda despre Jacurutu nu pomenea nimic despre otrăvirea cisternei, dar faptul ar fi fost cu putinţă. Dacă populaţia originară fusese masacrată, cum de nu se reconstituise până acum? Idualii fuseseră exterminaţi cu generaţii în urmă, însă nici o poveste nu se referea la otravă. Din nou, examină stânca prin binoclu. Dar cum putuse fi exterminat un întreg sietch? Era cu neputinţă să nu fi scăpat nimeni. Rareori se întâmpla ca toţi locuitorii unui sietch să se afle la casele lor. Unele grupuri patrulau în deşert, altele se deplasau prin oraşe...

Cu un oftat de resemnare, Leto puse la loc binoclul, se lăsă să alunece pe versantul ascuns al dunei şi, cu mai multă băgare de seamă decât oricând, îşi îngropă distilcortul şi şterse orice urmă a intruziunii lui, înainte de a aştepta să treacă orele toride ale zilei. Oboseala îi învălui mădularele de cum se izolă în întuneric. Rămase nemişcat, când moţăind, când imaginându-şi greşeli pe care s-ar fi putut să le fi comis. Se gândi, parcă în vis, şi la apărare, dar nu putea exista autoapărare în această încercare pe care el şi Ghanima o aleseseră. Dacă dădeau greş, sufletele lor aveau să se mistuie. Mâncă pesmeţi de mirodenie, dormi, se trezi şi mancă din nou, bău şi adormi iar. Fusese o călătorie lungă, prea lungă pentru muşchii lui de copil.

Către seară se deşteptă, odihnit, şi trase cu urechea la vreun semn de viaţă. Nimic. Ieşi din giulgiul său de nisip. Nori de praf defilau pe cer într-o direcţie, dar grăunţi fini de nisip îi biciuiră obrazul dintr-alta — semn sigur că vremea avea să se schimbe. Simţi că se apropia o furtună.

Precaut, se târî până pe creasta dunei şi scrută din nou enigmaticele stânci. Aerul care-l separa de ele era gălbui. Toate semnele anunţau o furtună Coriolis — vijelia care purta moartea, colosala panglică de nisip turbat ce putea acoperi patru grade de latitudine. Întinderea pustie a depresiunii de ghips era acum

o suprafaţă galbenă, reflectând norii de praf. Amăgitoarea tihnă a serii îl învălui pe Leto. Apoi, ziua sucombă dintr-o dată şi fu noapte, noaptea bruscă din Deşertul Interior. Stâncile se preschimbară în piscuri ascuţite, glazurate de lumina Primei Luni, Ace de nisip îi şfichiuiră pielea. Un vuiet de tunet răsună, ca ecoul unor tobe îndepărtate, şi, în spaţiul dintre clarul de lună şi întuneric, Leto surprinse o mişcare: lilieci. Le percepu bătaia aripilor, apoi chiţăiturile.

Lilieci.

Intenţionat sau întâmplător, aflorimentul degaja o impresie de pustietate desăvârşită, de loc părăsit. Acolo ar fi trebuit să se afle refugiul semilegendar al traficanţilor: Fondak. Dar dacă nu era Fondak? Dacă tabuul persista şi stânca aceea nu era decât cochilia fantomei Jacurutu?

Leto se ghemui sub creasta ferită de vânt a dunei şi aşteptă ca noaptea să intre în ritmurile ei obişnuite. Răbdare şi prudenţă, îşi spuse. Răbdare şi prudenţă. O vreme, se amuză trecând în revistă itinerarul lui Chaucer, de la Londra la Canterbury, enumerând toate locurile începând de la Southwark: două mile până la St. Thomas, cinci mile până la Deptford, şase mile până la Greenwich, treizeci de mile până la Rochester, patruzeci de mile până la Sittingbourne, cincizeci şi cinci de mile până la Boughton-under-Blean, cincizeci şi opt de mile până la Harbledown şi şaizeci până la Canterbury. Îl încercă un sentiment de plutire atemporală gândindu-se că puţini oameni din acest univers îşi mai aminteau de Chaucer sau cunoşteau vreo altă Londră în afara sătucului de pe planeta Gansireed. St. Thomas, Sfântul Toma, fusese păstrat de Biblia Catolică Portocalie şi de Cartea Azhar, dar Canterbury dispăruse din memoria oamenilor, ca şi planeta pe care se aflase. Aceasta era povara amintirilor sale, a tuturor acelor vieţi care ameninţau uneori să-l copleşească. Făcuse cu adevărat acea călătorie spre Canterbury, cândva.

Călătoria de-acum însă era mai lungă şi mai periculoasă.

Brusc, traversă creasta dunei şi începu să coboare spre stâncile luminate de lună. Se contopea cu umbrele, aluneca peste movilele de nisip, fără nici cel mai mic zgomot care i-ar fi putut semnala prezenţa:

Cum se întâmpla mai totdeauna înaintea furtunii, praful dispăruse şi noaptea era luminoasă. Dacă pe timpul zilei nu

descoperise nici o urmă de viaţă, acum auzea mici creaturi nocturne forfotind printre stâncile de care se apropia.

În văioagă, dintre două dune dădu peste o familie de şoareci săritori, care se împrăştie fulgerător la ivirea lui. Trecu peste următoarea creastă asaltat dintr-o dată de anxietate. Fisura pe care o observase în cursul dimineţii... duce oare la o intrare? Şi mai erau şi-alte motive de îngrijorare: sietchurile din vechime fuseseră întotdeauna protejate de capcane — ţepuşe otrăvite ascunse în gropi camuflate, spini vegetali unşi cu otravă... Se simţi prizonierul zicalei fremene: *urechea ageră a nopţii.* Pândea cele mai infime sunete.

Ajunse la poalele aflorimentului. Apropierea făcea stâncile să pară gigantice deasupra lui. Trase cu urechea şi auzi păsări invizibile în înaltul peretelui, ţipătul înfundat al unei prăzi înaripate. Erau sunete de păsări diurne, trezite în toiul nopţii. Ce le dăduse peste cap obiceiurile? Prădători umani?

Brusc, Leto încremeni pe nisip. Sus, pe creastă, apăruseră focuri, un balet misterios de nestemate pe vălul negru ăl nopţii - un semnal ca acelea, pe care sietchurile le emiteau pentru rătăcitorii de pe întinsul bledului. Cine locuia aici? Se târî în umbra deasă de la poalele stâncii, pipăi de-a lungul ei cu o mână, se ridică şi, lipit de perete, începu să înainteze, pas cu pas, căutând fisura pe care-o descoperise în cursul zilei. O găsi la al optulea pas, scoase nisipompa din kit şi sondă cu tubul ei lung întunericul. Făcu încă un pas şi, în aceeaşi clipă, ceva îi căzu peste umeri şi braţe, strângându-se instantaneu şi imobilizându-l.

Laţ-de-viţă!

Rezistă reflexului de a se zbate, care n-ar ti făcut decât să strângă şi mai mult latul vegetal. Dădu drumul nisipompei şi-şi îndoi degetele mâinii drepte, încercând să ajungă la cuţitul de la brâu. Se simţea ca un biet ageamiu fiindcă nu aruncase ceva în fisură, de la distanţă, pentru a descoperi eventualele pericole înainte de a se aventura în beznă. Dar mintea îi fusese preocupată de focurile de pe vârful stâncii.

La fiecare mişcare, laţul-de-viţă îşi sporea strânsoarea, dar, în cele din urmă, Leto reuşi să-şi încleşteze degetele pe mânerul cristaiului. Uşor, începu să-l tragă din teacă.

O lumină orbitoare îl învălui brusc, făcându-l să înlemnească.

— Ah! Frumoasă captură!

Era o voce bărbătească, profundă. Venea din spatele lui şi în tonul ei desluşi ceva vag familiar. Încercă să privească peste umăr, fără să uite că laţurile-de-viţă aveau tendinţa să zdrobească un corp care se mişca prea mult.

O mână îi luă cuţitul pe nevăzute, apoi îl percheziţionă cu dibăcie din cap până-n picioare, culegând toate micile accesorii pe care ei şi Ghanima le purtau ca mijloace de supravieţuire. Nimic nu-i scăpă celui care îl scotocea, nici măcar garoul de sârmă shiga ascuns în păr.

Leto încă tot nu izbutise să vadă omul.

Degetele acestuia umblară la laţul-de-viţă şi Leto constată că putea să respire ceva mai uşor, dar cel care-l capturase zise:

— Nu încerca să lupţi, Leto-Atreides. Apa ta e în cupa mea.

Cu un efort uriaş, Leto ramase calm şi întrebă:

— Îmi cunoşti numele?

— Fireşte! Când pregăteşti o capcană, o pregăteşti cu un anumit scop. Aştepţi să-ţi pice în ea un anumit vânat, nu?

Leto păstră tăcerea, dar gândurile-i goneau nebuneşte.

— Te simţi trădat! rosti vocea gravă.

Două mâini îl întoarseră, cu blândeţe, dar suficient de ferm pentru, a-şi face simţită puterea. Un adult îi demonstra copilului raportul de forţe.

Leto ridică ochii. spre lumina orbitoare a două miniproiectoare flotante şi desluşi forma neagră a unei măşti de distrai şi o glugă. Pe măsura ce ochii i se adaptau, distinse o porţiune îngustă de piele smeadă deasupra unor ochi înecaţi în albastrul închis al dependenţei de melanj.

— Te miri pentru ce ne-am dat atâta osteneală, spuse omul. Vocea îi răzbătea nefiresc de înfundată de sub partea mascată a feţei, ca şi când posesorul ei ar fi vrut să disimuleze un accent.

— De mult nu mă mai miră numărul celor care doresc să-i vadă morţi pe gemenii Atreides, replică Leto. Motivele lor sunt evidente.

În timp ce vorbea, mintea i se învârtea cu furie, ca într-o cuşcă, lansând turbată întrebări în necunoscut. O capcană pregătită pentru el?. Dar nimeni nu ştia nimic, în afară de Ghanima! Imposibil! Niciodată Ghanima nu şi-ar fi trădat fratele. Atunci... cineva care-l cunoştea atât de bine, încât putea să-i prevadă acţiunile? Cine? Cum ar fi fost cu putinţă?

— Nu ţi se mai putea îngădui să continui cum începuseşi,

rosti omul. Adică foarte rău. Înainte de a urca pe tron, trebuie să fii educat. (Ochii lipsiţi de alb îl priviră pe Leto cu intensitate.) Te întrebi cum poate cineva pretinde să educe o persoană ca tine? Tu, care deţii cunoştinţele unei multitudini de vieţi în amintirile tale? Ei vezi, tocmai asta e! Te crezi educat, dar nu eşti decât un depozit de vieţi moarte. Încă n-ai viaţa ta proprie. Eşti doar îmbuibat cu vieţile altora, care n-au decât un singur scop — să caute moartea. Un domnitor nu trebuie să caute moartea. Ai sfârşi prin a te înconjura de cadavre. Taică-tău, de pildă, n-a înţeles niciodată...

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti aşa despre el?

— Cum am îndrăznit de nenumărate ori. La urma urmei, n-a fost decât Paul Atreides. Ei bine, băiete, bun venit la şcoală!

Omul scoase o mână de sub mantie, îi atinse obrazul. Leto simţi şocul unei injecţii pneumatice şi se pomeni proiectat într-un tunel negru, în care fâlfâia un steag verde. Era flamura Atreizilor, cu simbolurile zilei şi-al nopţii, prinsă de tija ei din vremurile Dunei, tija de care era agăţat un acvatub. Înainte de a-şi pierde cunoştinţa, Leto auzi un clipocit de apă. Sau era râsul cuiva ?

Putem să ne amintim încă zilele de aur dinaintea lui Heisenberg, care le-a arătat oamenilor zidurile ce ferecau argumentele lor predestinate. Vieţile pe care le port în mine găsesc amuzant acest lucru. Cunoaşterea, pasămite, este inutilă dacă nu are un scop, dar tocmai scopul e cel ce înalţă zidurile.

Leto Atreides II: Vocea lui

ALIA se surprinse interpelând cu arţag gărzile care se prezentaseră în vestibulul Templului. Erau nouă militari, în uniformele verzi, prăfuite, ale patrulelor suburbane, gâfâind încă şi acoperiţi de sudoare. Lumina sfârşitului de după-amiază pătrun-

dea prin uşa deschisă din spatele lor. Nici un pelerin nu se mai afla prin preajmă.

— Vasăzică ordinele mele nu mai înseamnă nimic pentru voi? se răsti ea.

Şi fu mirat de propria ei furie, pe care nu încerca să şi-o stăvilească, dându-i frâu liber în timp ce trupul îi tremura de tensiuni nedescătuşate. Idaho plecase... Doamna Jessica... nici o veste... doar zvonul că s-ar fi aflat pe Salusa. De ce nu trimisese Duncan nici un mesaj? Ce făcuse? Să fi aflat în cele din urmă de Javid?

Alia era înveşmântată în galben, culoarea doliului arrakian, cea a soarelui mistuitor din istoria fremenilor. Peste câteva minute, urma să conducă a doua şi ultima procesiune funerară la Prăpastia Veche. Acolo, în cursul nopţii, avea să fie terminat monumentul de piatră ridicat în memoria nepotului ei dispărut, a celui ce ar fi trebuit să devină conducător al fremenilor.

Membrii gărzilor preoţeşti păreau indiferenţi la mânia ei, câtuşi de puţin intimidaţi. Stăteau în fata sa nemişcaţi, învăluiţi de mirosul acru al transpiraţiei pe care uşoarele şi ineficientele lor distraie de orăşeni nu-l puteau atenua. Comandantul lor, un Kaza înalt şi blond a cărui bourka purta simbolurile familiei Cadelam, îşi îndepărtă masca distraiului pentru ă se face mai bine auzit. Vorbi cu intonaţia mandră care era de aşteptat de la un descendent al familiei ce domnise odinioară peste Sietch Abbir:

— Fireşte c-am încercat să punem mâna pe el! A proferat blasfemii! Cunoaştem ordinele pe care le-ai dat, dar acum l-am auzit cu propriile noastre urechi!

— Şi n-aţi fost în stare să-l prindeţi! rosti Alia cu voce joasă, acuzatoare.

Un alt membru al gărzii, o femeie tânără, mică de statură, încercă să se dezvinovăţească:

— Gloata din jurul lui era prea deasă! Şi aş putea să jur că a făcut tot ce-a putut că să ne împiedice!

— O să ne ţinem pe urma lui, zise Cadelamul. Nu ne va mai scăpa.

Alia se încruntă.

— De ce nu vreţi să-nţelegeţi şi să faceţi aşa cum vă spun eu?

— Doamnă, am...

— Ce-ai să faci, domnule *Cade Lat,* dacă pui mâna pe el şi descoperi că e într-adevăr fratele meu?

Fu limpede că omul nu sesiză felul în care-i stâlcise numele, deşi nimeni nu ajungea în garda preoţească fără un anumit grad de educaţie şi de inteligenţă. Era dispus să se sacrifice?

Kaza-ul înghiţi anevoie, apoi răspunse:

— Va trebui să-i facem de petrecanie noi înşine, fiindcă stârneşte dezordine.

Subordonaţii săi rămaseră înmărmuriţi, dar nu arătară că şi-ar fi pierdut cumpătul. Ştiau însă ce auziseră.

— Instigă triburile la răscoală, adăugă Cadelamul.

Alia ştia acum în ce fel putea fi manipulat. Spuse cu voce calma, neutră.

— Înţeleg. Ei bine, dacă trebuie să te sacrifici astfel, atacându-l în văzu! lumii, arătând cine eşti şi ce faci, presupun că aşa consideri că e de datoria ta.

— Să mă sacrific...

Omul tăcu brusc, privindu-şi tovarăşii. În calitatea de Kaza, de conducător al acestui detaşament, avea dreptul să vorbească în numele tuturor, dar acum se vedea că ar fi dorit să-şi fi pus frâu la gură. Ceilalţi se foiră neliniştiţi. Era bine să te gândeşti de două ori înainte de a cuteza să o desfizi pe "Matricea Paradisului". Cu evidentă stânjeneală, membrii gărzii se distanţară uşor de Kaza-ul lor.

— Pentru binele Bisericii, spuse Alia, reacţia noastră oficială trebuie să fie drastică. Înţelegi asta, nu-i aşa?

— Da, dar el...

— L-am auzit şi eu. Însă e vorba de-un caz special.

— Nu poate fi Muad'Dib, Doamnă!

Ce ştii tu! gândi ea şi spuse:

— Nu ne putem asuma riscul să-l atacăm pe faţă, în văzul întregii lumi. În alte împrejurări însă... sigur că da.

— În ultima vreme e veşnic înconjurat de mulţime!

— Atunci mă tem că va trebui să mai ai răbdare. Bineînţeles, dacă ai de gând să mă sfidezi în continuare...

Lăsă fraza în suspensie, fără a da glas consecinţelor, pe care gărzile le cunoşteau prea bine. Iar Cadelamul era ambiţios, cu o carieră strălucitoare în faţa lui.

— N-a fost nici o intenţie de sfidare, Doamnă, rosti el, redevenind dintr-o dată stăpân pe sine. Am acţionat pripit, acum

îmi dau seama. Te rugăm să ne ierţi, dar ceea ce el...

— *Nimic nu s-a întâmplat, n-am nimic de iertat,* spuse Alia, folosind obişnuita formulă fremenă. Era una dintre numeroasele căi prin care un trib menţinea buna înţelegere între membrii săi iar acest Cadelam păstra încă destul din vechea tradiţie fremenă pentru a şi-o aminti. Culpabilitatea era biciul Naibului, dar acest bici trebuia folosit cu moderaţie. Lipsit de culpabilitate ori resentimente, fremenii slujeau cu atât mai bine.

Kaza-ul arătă că-i înţelesese judecata, înclinând capul şi răspunzând:

— Pentru binele tribului. E clar.

— Mergeţi şi vă reîmprospătaţi forţele. Procesiunea începe peste câteva minute.

— Da, Doamnă.

Se îndepărtară cu toţii în grabă, vizibil uşuraţi.

În capul Aliei, o voce de bas mugi:

— Ahhh! Te-ai descurcat de minune. Unul sau doi dintre ei tot mai cred că doreşti moartea Propovăduitorului. Vor găsi un mijloc.

— Taci! şuieră ea. Taci! N-ar fi trebuit să-ţi dau ascultare! Uite ce-ai făcut...

— Ţi-am deschis calea spre nemurire! mugi vocea de bas.

Ecoul ei i se repercută în craniu ca o durere surdă şi Alia gândi: *Unde să mă ascund? Nu pot să mă duc nicăieri!*

— Ghanima are un cuţit ascuţit, spuse Baronul, Să nu uiţi asta.

Alia clipi. Da, nu trebuie să uite asta. Ghanima avea un cuţit ascuţit. Iar cuţitul ei mai putea încă să-i elibereze din acest impas.

Cînd crezi în anumite cuvinte, crezi în argumentele lor ascunse. Când crezi că un lucru este corect sau greşit, adevărat sau fals, crezi în ipotezele conţinute în cuvintele care exprimă argumentele. Asemenea ipoteze sunt

deseori pline de lacune, însă ele au preţioasa calitate de a fi convingătoare.

Dovada cu final deschis, din **Panoplia Prophetica**

MINTEA LUI LETO plutea într-un adevărat ghiveci de mirosuri violente. Recunoştea aroma grea, de scorţişoară, a melanjului, mirosul de transpiraţie stătută al trupurilor trudite, miasma acră a unui alambic funerar neastupat, nenumărate izuri de praf, între care domina cremenea. În nisipul viselor sale, aceste miresme lăsau un fel de dâră, plăsmuind forme înceţoşate într-un ţinut al morţii. Ştia că mirosurile ar fi trebuit să-i spună ceva, dar o parte a cugetului său nu era încă pregătit să le asculte.

Gânduri ca nişte spectre îi bântuiau prin minte...

La ceasul acesta, nu am trăsături distincte; sunt întruchiparea tuturor strămoşilor mei. Soarele care apune în nisip e soarele care apune în sufletul meu. Odinioară, această multitudine dinlăuntrul meu era uriaşă, dar acum s-a isprăvit. Sunt un fremen şi voi sfârşi ca *un fremen. Poteca de Aur s-a curmat înainte de a începe. Nu e decât o urmă pe care-o şterge vântul. Noi, fremenii, cunoaştem toate vicleşugurile pentru a ne face nevăzuţi: nu lăsăm semne — nici apă, nici fecale, nici urme de paşi... Iată, urmele mele dispar.*

— Aş putea să te omor, Atreides, rosti o voce de bărbat, lângă urechea lui. Aş putea să te omor, Atreides.

Fraza fu repetată de atâtea ori, încât îşi pierdu orice noimă, devenind o simplă sonoritate monotonă care însoţea reveria lui Leto, un fel de litanie:

— Aş putea să te omor, Atreides.

Leto îşi drese glasul şi realitatea acestei simple acţiuni păru să-i scuture simţurile. Cu gâtlejul uscat, izbuti să îngaime:

— Cine...

Glasul de lângă el spuse:

— Sunt un fremen instruit, care a omorât de mult primul său om. Voi ne-aţi răpit zeii, Atreides. Ce ne pasă nouă de împuţitul vostru de Muad'Dib? zeul vostru e mort!

Era glasul real al unui Ouraba sau încă visa? Leto deschise ochii. Zăcea, dezlegat, întins pe un culcuş tare. Ridică ochii,

văzu un tavan de stâncă, licurigloburi palide şi o faţă aplecată deasupra lui, atât de aproape, încât îi simţea în răsuflare mirosul familiar al mâncării din sietchuri. Faţa era, fără tăgadă, fremenă, cu pielea închisă la culoare şi trăsăturile aspre, ascetice. Omul acesta nu cunoscuse niciodată abundenţa apei de la oraş. Era un fremen adevărat, un locuitor al deşertului.

— Sunt Namri, tatăl lui Javid, spuse fremenul. Mă cunoşti, Atreides?

— Îl cunosc pe Javid, răspunse răguşit Leto.

— Da, familia ta îl cunoaşte bine pe fiul meu. Sunt mândru de el. S-ar putea ca Atreizii să-l cunoască încă şi mai bine, curând.

— Ce...

— Sunt unul dintre învăţătorii tăi, Atreides. Sarcina mea este una singură: eu sunt cel care are puterea să te omoare. Aş face-o cu dragă inimă. La şcoala asta, a absolvi înseamnă a trăi. Dacă nu reuşeşti, soarta ta va fi în mâinile mele.

Leto percepu sinceritatea implacabilă din glasul bărbatului. Simţi un fior de gheaţă. Omul acesta era un gom jabbar uman, un "duşman suprem" al cărui rol era de a-i pune la încercare dreptul de participare la competiţia umană. Leto intui amestecul bunicii sale în această poveste şi, în planul secund, întrevăzu masa anonimă a Surorilor Bene Gesserit. Gândul fu de ajuns pentru a-l face să se cutremure.

— Educaţia ta începe cu mine, spuse Namri. Aşa se şi cuvine. Aşa-i drept! Pentru că tot cu mine ar putea să sfârşească. Şi acum ascultă-mă cu atenţie. Fiecare dintre acţiunile mele conţine moartea ta.

Leto făcu ochii roată; nu văzu decât pereţi goi, de piatră, culcuşul lui, licurigloburile difuze şi, în spatele lui Namri, un pasaj cufundat în întuneric.

— N-ai să poţi trece de mine, zise Namri.

Şi Leto îl crezu.

— Pentru ce faci asta? întrebă.

— Ţi s-a explicat deja. Gândeşte-te la ce planuri ai în cap! Acum te afli aici şi nu poţi aduce viitorul la momentul prezent. Cele două merg una cu alta: acum şi viitorul. Dar dacă-ţi cunoşti cu adevărat trecutul, dacă priveşti înapoi şi descoperi pe unde ai fost, poate că va mai exista un motiv. Dacă nu, îţi vei afla moartea.

Leto observă că tonul lui Namri nu era ostil, însă fermitatea sa nu lăsa loc de îndoială asupra mesajului de moarte pe care-l purta.

Namri se legănă pe călcâie şi-şi ridică privirea spre tavanul stâncos.

— În vremurile de odinioară, la ivirea zorilor, fremenii îşi îndreptau faţa spre est. *Eos,* dacă ai auzit vreodată. Înseamnă zori într-o limbă străveche.

Cu o undă de orgoliu amar, Leto spuse:

— Cunosc limba aceea.

— Vasăzică nu m-ai ascultat cu atenţie, zise Namri şi în glasul lui răzbătu o notă tăioasă. Noaptea era timpul haosului. Ziua, cel al ordinii. Aşa era pe vremea acelei limbi pe care zici că o cunoşti: întuneric-dezordine, lumină-ordine. Noi, fremenii, am schimbat asta. *Eos* era lumina de care ne feream. Lumina pe care-o preferam noi era cea a lunii sau a stelelor. Lumina zilei însemna prea multă ordine, şi prea multă ordine poate să fie fatală. Vezi ce-a adus *Eos*-ul vostru, al Atreizilor? Omul este creatura numai a acelei lumini care-l apără. Pe Dune, soarele ne era duşman. (Namri coborî ochii spre Leto.) Ce lumină preferi tu, Atreides?

Din atitudinea încordată a lui Namri, Leto îşi dădu seama că întrebarea cântărea greu. Avea omul acesta să-l omoare dacă nu dădea răspunsul corect? Poate că da. Observă că fremenul îşi odihnea mâna lângă mânerul lucios al unui cristai. Un inel cu semnul ţestoasei magice strălucea pe unul dintre degetele dreptei sale.

Leto se ridică în coate şi-şi lăsă mintea să exploreze credinţele fremene. Vechii fremeni credeau în Lege şi le plăcea să-i asculte lecţiile sub formă de analogii. Lumina lunii?

— Prefer... lumina lui *Lisanu L'haqq,* rosti el şi fixă chipul lui Namri, pândindu-i reacţia.

Fremenul păru dezamăgit, dar îşi retrase mâna de lângă armă.

— Este lumina adevărului, urmă Leto, lumina omului perfect, în care se oglindeşte limpede influenţa lui al-Mutakallim. Ce altă lumină ar putea să prefere o fiinţă umană?

— Vorbeşti ca unul care recită, nu ca unul care crede, replică Namri.

Şi Leto gândi: *Chiar am şi recitat.* Dar începea să perceapă

făgaşul pe care-l urmau gândurile lui Namri, felul în care vorbele lui se filtrau prin deprinderea precoce a vechiului joc al cimiliturilor. Existau mii de asemenea cimilituri în educaţia fremenilor iar lui Leto îi era de ajuns să se concentreze o clipă asupra acestei cutume ca exemplele să-i apară în minte *"Întrebare: Ce e tăcerea? Răspuns: Prietena celui vânat".*

Namri dădu din cap, ca şi când i-ar fi împărtăşit gândul, şi spuse:

— Există o cavernă care este caverna vieţii pentru femei. E o cavernă reală, pe care deşertul a ascuns-o. Shai-Hulud, stră-stră-bunicul tuturor fremenilor, este cel ce a astupat-o. Unchiul meu, Ziamad, mi-a povestit despre ea şi Ziamad nu m-a minţit niciodată. Caverna aceea există.

Leto sesiză întrebarea nerostită, de îndată ce Namri îşi încheie vorbele. *Caverna vieţii?*

— Şi mie mi-a povestit unchiul meu, Stilgar, despre acea cavernă, spuse el. A fost astupată pentru ca laşii să nu se ascundă niciodată în ea.

Reflexul unui licuriglob scânteie în ochii întunecaţi ai lui Namri.

— Ar îndrăzni Atreizii să deschidă caverna aceea? Voi încercaţi să controlaţi viaţa printr-o administraţie: Ministerul Central pentru Informaţii, Auqaf şi Hajj. Maulana-ul titular se numeşte Kausar. A străbătut cale lungă de la începuturile familiei sale în ocnele de sare de pe Niazi. Spune-mi, Atreides, care-i păcatul acestui minister al vostru?

Leto se ridică în şezut. Era conştient, acum, că se angajase deplin cu Namri în jocul cimiliturilor şi că miza era moartea. Nu se mai îndoia nici o clipă că fremenul avea să facă uz de cristai la primul răspuns greşit.

Namri, ghicind că Leto înţelesese, rosti:

— Crede-mă, Atreides. Sunt zdrobitorul de trupuri. Sunt Ciocanul de Fier.

Leto pricepu. Namri se considera Mirzabah, Ciocanul de Fier cu care erau loviţi morţii ce nu izbuteau să răspundă corect la întrebările care li se puneau înaintea intrării în paradis.

Ce era în neregulă cu Ministerul Central creat de Alia şi de Preoţii ei?

Se gândi la motivele pentru care venise în deşert şi avu din nou, vag, speranţa că Poteca de aur ar fi putut încă să apară în

acest univers; prin întrebarea sa, Namri nu viza decît motivele care-l mânaseră pe fiul lui Muad'Dib să ia calea deşertului.

— Domnul există pentru a ne arătă calea, rosti el.

Namri îşi înfipse bărbia în piept şi-i sfredeli cu privirea.

— Crezi cu adevărat acest lucru? întrebă.

Pentru asta mă aflu aici, răspunse Leto.

— Pentru a găsi calea?

— Pentru a o găsi în ceea ce mă priveşte. (Îşi trecu picioarele peste marginea culcuşului. Pardoseala de piatra era goală, rece.) Preoţii au creat ministerul acela pentru a ascunde calea.

— Vorbeşti ca un adevărat rebel, zise Namri, răsucindu-şi pe deget inelul cu broască ţestoasă. Vom vedea. Ascultă-mă cu atenţie încă o dată. Cunoşti faleza înaltă a Scutului de Piatră de la Jalalud-Din? Faleza aceea poartă însemnele familiei mele, săpate în stâncă încă din primele zile. Javid, fiul meu, le-a văzut. Le-a văzut şi nepotul meu, Abedi Jalal. După cum le-a văzut şi Mujahid Shafqat al Celorlalţi. În sezonul furtunilor, înainte de Sukkar, m-am dus acolo cu prietenul meu, Yakup Abad. Vântul era la fel de fierbinte şi pârjolitor ca tornadele care ne-au inspirat dansurile, N-am avut timp să vedem semnele, pentru că o furtună ne-a aţinut calea. Dar, după trecerea furtunii, am avut viziunea lui Thatta, în norii de nisip. Am zărit pentru o clipă chipul lui Shakir Ali privind în jos, spre oraşul mormintelor. Viziunea n-a durat decât o clipită, dar am văzut-o amândoi. Spune-mi, Atreides, unde pot găsi acel oraş al mormintelor?

Tornadele care ne-au inspirat dansurile, gândi Leto. *Viziunea lui Thatta şi-a lui Shakir Ali.* Erau vorbele unui Nomad zensunnit, cei ce se considerau a fi singurii adevăraţi oameni ai deşertului.

Iar fremenilor nu le eră îngăduit să aibă morminte.

— Oraşul mormintelor se află la capătul potecii pe care-o urmează toţi oamenii, răspunse el. Şi recită incantaţia Zensunni: "E într-o gradină de o mie de paşi pătraţi. Se ajunge la ea printr-un minunat coridor de intrare, lung de o sută treizeci şi trei de paşi şi lat de o sută, pe de-a-ntregul pardosit cu marmură din străvechiul Jaipur. Acolo sălăşluieşte ar-Razzaq, care dă de mâncare tuturor celor înfometaţi, iar în Ziua Socotelii, toţi cei ce se ridică şi caută oraşul mormintelor nu-l vor găsi. Căci e scris: Ceea ce ai cunoscut într-o lume, nu vei găsi într-alta".

— Iarăşi reciţi, fără să crezi, mîrîi Namri. Dar am să accept, deocamdată, fiindcă acum socot că ştii pentru ce te afli aici. (Un

zâmbet rece îi apăru pe buze). Îţi dau un viitor *provizoriu,* Atreides.

Leto îl privi bănuitor. Era o nouă întrebare disimulată?

— Bun! reluă Namri. Conştiinţa ţi-a fost pregătită. Mi-am retras ghearele. Ar mai fi doar un singur lucru. Ai auzit că se poartă imitaţii de distraie în oraşele de pe îndepărtatul Kadrish?

Pe când Namri aştepta, Leto îşi socoti mintea în căutarea vreunui înţeles ascuns. *Imitaţii de distraie? Se purtau pe nenumărate planete.*

— Obiceiurile filfizonilor de pe Kadrish sunt o poveste veche, răspunse el. Animalul înţelept se contopeşte cu peisajul.

Namri dădu încet din cap. Apoi spuse:

— Cel care te-a capturat şi te-a adus în locul acesta va veni să te vadă. Nu încerca să ieşi de-aici. Ţi-ai găsi moartea,

Namri se întoarse şi dispăru în întunericul din pasaj.

Vreme îndelungată, după plecarea sa, Leto rămase cu ochii la deschizătura din stâncă. Din întunericul ei îi parveneau sunete, glasuri înfundate ale unor oameni care stăteau de strajă. Povestea viziunii-miraj a lui Namri continua să-l preocupe. Se gândi din nou la lunga călătorie prin deşert, până aici. Nu mai avea importanţă, acum, dacă locul acesta era Jacurutu/Fondak. Namri nu era contrabandist. Era ceva mult mai important. Iar

jocul pe care-i juca purta amprenta Doamnei Jessica şi a Bene Gesseritului. Leto percepea în el un pericol iminent. Dar pasajul în care dispăruse Namri reprezenta singura ieşire a acestei încăperi. Şi dincolo de el se afla un sietch straniu — iar dincolo de acesta, deşertul. Ostilitatea acelui deşert, cu haosul său ordonat, din miraje şi dune fără sfârşit, i se părea a face parte din capcana în care căzuse. Ar fi putut străbate încă o dată nisipurile, dar unde l-ar fi condus eventuala fugă? Gândul acesta era ca o apă stătută. Nu-i potolea setea.

Din cauza percepţiei unidirecţionale a Timpului, în care rămâne cufundată mintea convenţională, oamenii au tendinţa de a considera orice lucru

conform unei scheme continue, definită prin cuvinte. Această capcană mentală produce concepte de eficienţă şi consecinţe pe termen foarte scurt, ceea ce generează condiţia unor reacţii invariabile şi nepregătite pentru orice criză.

Liet-Kynes, **Îndreptarul Arrakisului**

CUVINTE ŞI MIŞCĂRI SIMULTANE, îşi reaminti în sinea ei Jessica şi-şi adună gândurile în vederea pregătirii mentale necesare pentru întrevederea care avea să urmeze.

Era cu puţin după micul dejun şi soarele argintiu al Salusei Secundus abia începea să mângâie zidul grădinii pe care putea s-o contemple de ia fereastră. Jessica acordase o atenţie specială ţinutei sale din această dimineaţă. Purta aba neagră, cu glugă, a unei Cucernice Maici, însă fiecare tiv al veşmântului, la fel ca şi manşetele mânecilor, avea brodat cu fir de aur motivul capului de şoim Atreides. Întorcându-se cu spatele la fereastră, îndreptă cu grijă faldurile abei şi rămase cu antebraţul stâng la înălţimea taliei, punând în evidenţă emblema şoimului.

Farad'n remarcă de cum intră simbolul Atreizilor şi dădu glas observaţiei, dar fără vreo urmă de mânie sau de mirare. Dimpotrivă, Jessica detectă o notă de umor în glasul lui şi constatarea avu darul să o intrige. Observă că prinţul îmbrăcase combinezonul colant de culoare gri pe care i-l recomandase ea. Îi făcu semn să ia loc pe divanul jos, tapisat cu verde, ceea ce el făcu, adoptând o poziţie relaxată, cu braţul drept întins pe spetează,

De ce naiba îi acord încredere? se întrebă Farad'n. *E o vrăjitoare Bene Gesserit!*

Jessica îi ghici gândul observând discrepanţa dintre atitudinea destinsă a corpului şi expresia întipărită pe chip. Zâmbi şi spuse:

— Îmi acorzi încredere fiindcă ştii că târgul pe care ţi-l propun este bun şi fiindcă ai nevoie de ceea ce te pot învăţa eu.

Îl văzu începând să se încrunte şi ridică mâna stângă pentru a-l linişti.

— Nu, nu citesc gândurile. Citesc chipul, trupul, gesturile, tonul vocii, poziţia braţelor. O poate face oricine, odată ce-a învăţat Maniera Bene Gesserit.

— Şi ai să mă-nveţi şi pe mine?

— Sunt sigură că ai studiat toate rapoartele referitoare la noi. Ai găsit vreunul cum că nu ne-am respectat măcar o dată o promisiune directă?

— Nici unul, dar...

— Supravieţuim, în parte, datorită încrederii totale pe care oamenii o pot avea în sinceritatea noastră. Asta nu s-a schimbat niciodată.

— Mi se pare rezonabil, comentă Farad'n. Sunt nerăbdător să încep.

— Mă surprinde faptul că n-aţi făcut încă apel la o învăţătoare Gesserit, zise Jessica. Surorile n-ar fi stat pe gânduri la un asemenea prilej de a vă îndatora.

— Mama a refuzat să mă asculte ori de câte ori am îndemnat-o s-o facă, răspunse el. Acum însă... (Ridică din umeri — un comentariu elocvent în legătură cu surghiunul Wensiciei.) Când începem?

— De preferat ar fi fost să începi la o vârstă cât mai fragedă, spuse Jessica. Acum îţi va fi ceva mai greu şi va dura mult mai mult. Va trebui să începi prin a învăţa răbdarea, răbdarea extremă. Nădăjduiesc să nu găseşti preţul prea ridicat.

— Nu pentru ceea ce poţi să-mi oferi.

Jessica percepu în glasul lui sinceritatea, elanul speranţei şi o notă clară de respect. Era un bun punct de plecare.

— Aşadar, rosti ea, arta răbdării. Vom începe cu câteva exerciţii *prana-bindu* elementare, pentru picioare, braţe şi respiraţie. De mâini şi de degete ne vom ocupa mai târziu. Eşti gata?

Se aşeză pe un taburet, în fata lui.

Farad'n dădu din cap, arborând o expresie atentă care n-avea alt scop decât să mascheze teama subită care pusese stăpânire pe el. Tyekanik îl avertizase că propunerea Jessicăi ascundea în mod cert o capcană, o stratagemă pusă la cale de Comunitatea Surorilor. "Doar nu-ţi închipui că le-a abandonat din nou pe Surori sau că ele au abandonat-o pe ea". Farad'n îi respinsese argumentul cu o izbucnire mânioasă pe care însă o regretase numaidecât. Dar violenta reacţiei îi îngăduise să

accepte cu atât mai repede măsurile de precauţie ale Basharului. Îşi aruncă ochii spre colţurile camerei, incrustate cu geme... care nu erau, toate, geme. Orice urma să se petreacă în această încăpere avea să fie înregistrat şi minţi avizate urmau să analizeze fiecare vorbă, fiecare nuanţă a vocii, fiecare mişcare.

Jessica zâmbi, surprinzându-i privirea furişă, dar îl lăsă să-şi închipuie că nu-i observase obiectul atenţiei:

— Pentru a învăţa răbdarea în Maniera Bene Gesserit, reluă ea, trebuie să începi prin a admite instabilitatea esenţială, brută, a universului nostru. Noi numim natura — în totalitatea manifestărilor sale — Non-Absolutul Suprem. Pentru a-ţi elibera viziunea şi a ajunge să recunoşti modificările acestei naturi condiţionale, întinde-ţi braţele, cu mâinile înaintea ochilor. Priveşte-ţi mâinile. Mai întâi palmele, apoi dosul mâinilor. Examinează degetele, pe faţă şi pe dos. Poftim!

Farad'n îi dădu ascultare, dar se simţi caraghios. Erau mâinile lui. Le cunoştea foarte bine.

— Imaginează-ţi că mâinile tale îmbătrânesc, urmă Jessica. Îmbătrânesc sub ochii tăi. Devin foarte, foarte bătrâne. Observă cum se zbârceşte pielea şi...

— Mâinile mele rămân neschimbate, o întrerupse Farad'n. Simţea deja că-i tremurau antebraţele.

— Continuă să-ţi priveşti mâinile. Fă-le să devină bătrâne cât poţi tu să-ţi imaginezi de bătrâne. S-ar putea să dureze. Când le vei vedea îmbătrânite, inversează procesul. Fă-le din nou tinere — cât de tinere poţi tu să le faci. Străduieşte-te să le duci din copilărie la vârsta senectuţii şi înapoi, după voie, într-un du-te-vino continuu...

— Nu se schimbă! protestă el. Umerii începuseră să-l doară.

— Dacă ai să faci apel la simţuri, se vor schimba. Concentrează-te asupra vizualizării scurgerii timpului: de la copilărie la bătrâneţe, de la bătrâneţe la copilărie. S-ar putea să-ţi ia ore, zile, luni. Dar ai să reuşeşti. Inversarea acestei scurgeri-schimbări te va învăţa să vezi orice sistem ca pe un vârtej în stare de stabilitate relativă... doar relativă.

— Credeam că trebuie să învăţ răbdarea.

Jessica auzi în vocea lui furie, cu o fărâmă de frustrare.

— Şi stabilitatea relativă, rosti ea. E o perspectivă pe care o creezi din proprie convingere, iar convingerile pot fi manipulate

de imaginaţie. Ai fost învăţat să priveşti universul doar într-un mod limitat. Acum, trebuie să faci din univers propria ta creaţie. Asta îţi va permite să utilizezi orice stabilitate relativă în propriul tău scop, în orice scop poţi să-ţi închipui.

— Cât timp ai spus c-o să dureze?

— Răbdare, îi aminti Jessica.

Farad'n zâmbi fără voie şi dădu s-o privească.

— Mâinile! se răsti ea.

Zâmbetul lui pieri. Privirea i se concentră din nou asupra mâinilor întinse.

— Ce-am să fac când îmi vor obosi braţele? întrebă el,

— Încetează cu vorba şi concentrează-te, zise ea. Dacă simţi că eşti prea obosit, opreşte-te. Reia după câteva minute de destindere şi odihnă. Trebuie să insişti până când izbuteşti. În stadiul în care te afli, lucrul ăsta este mai important decât poţi să-ţi dai seama. Dacă nu înveţi lecţia asta, nu va putea urma nici o alta.

Farad'n inspiră adânc, îşi muşcă buzele, rămase cu privirea pironită la mâini. Le întoarse încet: pe faţă, pe dos, pe faţă, pe dos... Umerii îi tremurau de oboseală. Palma, dosul mâinii... Nu se schimba nimic.

Jessica se ridică şi se îndreptă spre uşă.

— Unde pleci? întrebă el, fără să-şi ia ochii de la mâini.

— Ai să lucrezi mai bine dacă rămâi singur. Mă întorc peste o oră. Răbdare.

— Ştiu!

Jessica îl observă câteva clipe. Părea atât de decis. Brusc — şi, avu o strângere de inimă — îi aminti de fiul ei pierdut. Îşi îngădui un suspin, apoi spuse:

— Când am să revin, te voi învăţa exerciţiile pentru relaxarea muşchilor. Lucrează cu răbdare. Vei fi surprins de ceea ce poţi face cu trupul şi simţurile tale.

Părăsi camera.

Ca de obicei, omniprezentele gărzi o urmară la trei paşi distanţă în timp ce străbătea coridorul. Respectul şi teama lor erau evidente. Erau sardaukari care ştiau totul despre succesele ei, care crescuseră cu istorisirile despre înfrângerea armatei lor de către fremenii de pe Arrakis. Această vrăjitoare era o Cucernică Maică fremenă. O Bene Gesserit şi o Atreides.

Jessica, privind peste umăr, văzu în feţele lor împietrite o

primă bornă în planul ei. Întoarse capul când ajunse la capătul coridorului, coborî scările şi parcurse repede micul culoar ce ducea în grădină sub ferestrele apartamentului ei.

Şi acum, să sperăm că Duncan şi Gurney îşi vor îndeplini rolurile, gândi, în timp ce păşea pe prundişul unei alei scăldate în lumina aurie care se filtra printre frunze.

În următoarea etapă a educaţiei dumneavoastră mentale, veţi învăţa metodele de comunicaţie integrală. Este vorba de o funcţie gestalt, *care va acoperi canalele de informaţie din conştiinţa dumneavoastră, în vederea tratării problemelor complexe şi a maselor de date provenite din tehnicile indexului-catalog mentatic, pe care deja vi le-aţi însuşit. Tensiunile de ruptură introduse de asamblarea divergentă a unor informaţii şi detalii referitoare la felurite subiecte specializate vor constitui problema dumneavoastră iniţială. Fiţi foarte atenţi! Fără integrarea mentatică acoperitoare, riscaţi să vă împotmoliţi în Problema Babel, care este denumirea generică dată de noi pericolului omniprezent de a ajunge la combinaţii eronate pornind de la informaţii exacte.*

Ghidul Mentatului

FOŞNETUL provocat de frecarea a două materiale textile împrăştie scântei de percepţie în mintea lui Leto. Fu surprins să constate că-şi reglase sensibilitatea până la punctul de a recunoaşte automat ţesăturile după zgomotul lor. Acum, de pildă, o mantie fremenă atinsese materialul aspra ai unei

draperii ce masca o uşă. Se întoarse după sunet, a cărui sursă se afla în pasajul prin care dispăruse Namri cu câteva minute în urmă. În acelaşi moment, îl văzu intrând pe cel ce îl capturase. Îl identifică după pielea smeadă de deasupra măştii distraiului şi după privirea pătrunzătoare. Omul duse o mână la mască, desprinse tubul captator de la nări şi, dintr-o mişcare, înlătură masca şi dădu pe spate gluga distraiului. Înainte chiar de a observa cicatricea de viţă neagră de pe obrazul lui, Leto îl recunoscu. Recunoaşterea fu instantanee şi totală în conştiinţa lui, amănuntele venind s-o confirme abia după aceea. Nu Încăpea nici o îndoială. Bărbatul acesta butucănos era soldatul-trubadur, Gurney Halleck!

Leto încleştă spasmodic pumnii, năucit un moment de şocul acestei constatări. Atreizii nu avuseseră niciodată un slujitor mai devotat. Nimeni nu-l întrecuse vreodată pe Gurney Halleck în lupta cu scuturi. Fusese instructorul şi confidentul lui Paul.

Era mâna dreaptă a Doamnei Jessica.

Aceste gânduri şi altele se ridicau ca un val în mintea lui Leto. Gurney îl capturase. Gurney şi Namri aparţineau aceleiaşi conspiraţii. Iar în spatele lor se afla Jessica.

— Înţeleg că ai făcut deja cunoştinţă cu Namri, zise Halleck. Te rog să crezi tot ce ţi-a spus, tinere domn. Are o singură funcţie şi numai una. El e cel ce te va ucide, dacă va fi nevoie.

Leto răspunse automat cu intonaţia tatălui său:

— Vasăzică te-ai alăturat duşmanilor mei, Gurney! Nu mi-aş fi închipuit niciodată că...

— Nu-ţi încerca pe mine trucurile astea drăceşti, băiete! îi tăie vorba Halleck. Sunt imunizat. Execut ordinele bunicii tale. Educaţia ta a fost programată până la ultimul amănunt. Ea e cea care a aprobat alegerea lui Namri. Tot ce va urma, oricât de neplăcut ţi se va părea, e din porunca ei.

— Şi ce-a poruncit?

Halleck ridică mâna pe care, până atunci, o ţinuse ascunsă în faldurile mantiei. Între degetele sale se afla un injector fremen, primitiv dar perfect funcţional, al cărui tub transparent era plin cu un lichid albastru.

Leto se retrase de-a-ndăratelea pe culcuş până ce dădu cu spatele de peretele stâncii. În aceeaşi clipă, Namri îşi făcu apariţia şi se postă lângă Halleck, cu mâna pe mânerul cristaiului. Împreună, blocau complet singura ieşire din încăpere.

— Văd c-ai recunoscut esenţa de mirodenie, spuse Halleck. Da, vei face *călătoria viermelui,* băiete. Trebuie. Altminteri, ceea ce a cutezat tatăl tău şi tu nu cutezi te va apăsa câte zile vei mai avea de trăit.

Leto scutură din cap fără să spună nimic. Era lucrul despre care el şi Ghanima ştiau că i-ar fi putut nimici. Gurney nu era decât un neghiob ignorant! Cum putuse Jessica... Leto percepu brusc prezenta tatălui său, în memorie. Se ivise în mintea sa şi încerca să-i doboare apărările. Dădu să scoată un strigăt de furie, însă buzele lui refuzară să se deschidă. Dar acesta era lucrul tacit de care conştiinţa sa de pre-născut se temea cel mai mult! Era transa preştiinţei, citirea viitorului imuabil, cu toată fixitatea şi teoriile lui! Nu se putea ca Jessica să fi poruncit supunerea nepotului ei la o asemenea încercare! Dar şi ea îşi făcu simţită prezenţa în mintea lui, cu argumente pentru a-l convinge să accepte. Până şi litania fricii îi fu impusă, într-un murmur repetat: "Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desfiinţării totale. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Şi, după ce va fi trecut..."

Cu un blestem care era deja vechi pe vremea când Caldeea era nouă, Leto încercă să se mişte, să sară asupra celor doi bărbaţi care se aplecaseră către el, dar muşchii nu vrură să-i dea ascultare. Ca şi când s-ar fi aflat deja în transă, văzu mâna lui Halleck mişcându-se, apropiind injectorul. Raza unui licuriglob scânteia în lichidul albastru. Injectorul îi atinse braţul stâng. Durerea îl săgetă, urcând cu repeziciune spre cap.

Brusc, Leto văzu o femeie tânără care şedea pe prispa unei colibe primitive, în lumina zorilor. Femeia se afla chiar în faţa lui şi prăjea boabe de cafea, amestecate cu nucşoară şi melanj. De undeva, din spatele lui, răsuna muzică discretă a unui rebec. Sunetele i se reverberau în cap, ecouri după ecouri, infiltrându-i-se în tot trupul. Şi, dintr-o dată, se simţi mare, foarte mare. Nu mai era deloc un copil! Iar pielea sa nu era a sa. Cunoştea această senzaţie! Pielea sa nu era a sa. Căldura îi inunda corpul. Brusc, la fel de brusc cum apăruse prima viziune. În jurul lui se făcu întuneric. Era noapte. Stele fără număr cădeau, ca o ploaie de tăciuni aprinşi, dintr-un cosmos strălucitor.

O parte a minţii lui ştia că nu există cale de scăpare, dar Leto încercă să lupte, până ce interveni prezenţa tatălui său. "Te

voi apăra eu pe timpul transei. Ceilalţi nu vor putea pune stăpânire pe tine".

Vântul îl răsturnă pe Leto, îl rostogoli, şuierând, revărsând asupra lui praf şi nisip, sfâşiindu-i braţele, faţa, rupându-i veşmintele şi transformându-le în zdrenţe de-acum inutile. Dar nu simţea nici o durere şi, sub ochii lui, rănile se vindecau la fel de repede cum apăreau. Vântul continua însă să-l rostogolească. Şi pielea sa nu era a sa.

Aşa va fi! gândi el.

Dar gândul era îndepărtat şi, parcă, nu tocmai al lui; ca şi pielea, era şi nu era gândul lui.

Viziunea îl înghiţi. Evolua înlăuntrul unei memorii stereologice, care separa trecutul şi prezentul, viitorul şi prezentul viitorul şi trecutul. Şi fiecare separaţie se contopea într-un focar trinocular pe care-l simţea a fi harta multidimensională, în relief, a existenţei lui viitoare.

Timpul este o măsură a spaţiului, gândi, *la fel cum telemetrul e o măsură a spaţiului Dar măsurătoarea ne obligă să rămânem în locul pe care-l măsurăm.*

Transa se adânci. Deveni ca o amplificare a conştiinţei lui interioare, pe care identitatea sa o absorbea şi prin care îşi percepea propria schimbare. Timpul era viu iar el nu-i putea captura nici o clipă. Frânturi de memorie, venite din viitor şi din trecut, îl năpădeau. Dar ele existau ca montaj-în-mişcare. Relaţiile dintre ele erau supuse unui dans necurmat. Memoria lui Leto era o lentilă, un con de lumină ce repera fragmente, le izola, dar nu izbutea să imobilizeze mişcarea perpetuă şi modificarea permanentă ce i se impuneau vederii.

Ceea ce el şi Ghanima plănuiseră apăru în conul de lumină, dominând totul, dar, acum, îl înspăimântă. Realitatea viziunii era cumplit de dureroasă. Inevitabilitatea ei hieratică îi covârşea ego-ul, parcă strivindu-l.

Iar pielea sa nu era a sa! Trecutul şi prezentul se tălăzuiau în el, năpustindu-se peste barierele spaimei sale. Nu putea să le despartă unul de celălalt. La un moment dat, se simţi târât de Jihadul Butlerian, pornit să distrugă toate maşinile care imitau conştiinţa umană. Acesta trebuie că era trecutul — uitat, îngropat. Totuşi, simţurile sale retrăiră experienţa, absorbind cele mai infime detalii. Auzi un camarad de arme şi capelan vorbind dintr-un amvon: *"Trebuie să ne descotorosim de*

maşinile-care-gândesc. Oamenii trebuie să-şi definească ei înşişi conduita. E un lucru pe care maşinile nu-l pot face. Raţionamentul depinde de programare, nu de echipamente, iar noi suntem programul suprem!"

Leto auzea limpede glasul, vedea cu claritate locul: o sală vastă, lambrisată, cu ferestre întunecate. Lumina tremurătoare era cea a unor torţe. Iar camaradul său capelan spunea: *"Jihadul nostru este un program de debarasare. Ne vom debarasa de lucrările care ne distrug ca oameni!"*

Şi Leto ştia, în cugetul său, că vorbitorul fusese un slujitor al calculatoarelor, unul care le cunoscuse şi le întreţinuse. Dar scena pieri, şi în locul ei se ivi subit Ghanima, care zise: *"Gurney ştie. Mi-a mărturisit. Sunt cuvintele lui Duncan şi Duncan vorbea în calitate de mentat: «Când faci un bine, evită să dai de ştire; când faci un rău, evită să prinzi de ştire»''.*

Acesta trebuie că era viitorul — viitorul îndepărtat. Dar Leto îl percepea ca realitate. Era la fel de intens ca orice trecut din multitudinea vieţilor aflate în el. Murmură: "Nu e adevărat, tată?"

Dar prezenţa-tată dinlăuntru! său îl avertiză: *"Nu invita dezastrul!' Acum înveţi conştiinţa stroboscopică. Fără ea, ai putea să ţi-o iei ţie însuţi înainte, să-ţi pierzi reperul în Timp".*

Şi imaginile în basorelief persistară. Alte intruziuni îl luară asalt. Trecut-prezent-acum. Nu exista nici un fel de distincţie. Ştia că trebuia să se lase purtat de curent, dar această derivă îl îngrozea. Cum avea să se mai poată întoarce în vreun loc recognoscibil? Se simţea însă silit să renunţe la orice încercare de rezistentă. Nu putea să înţeleagă noul său univers pe cele imobile, etichetate. Nici o frântură nu voia să rămână pe loc. Lucrurile nu puteau fi ordonate şi formulate veşnic. Trebuia să găsească ritmul schimbării şi să discearnă, printre schimbări, în intervale, schimbarea propriu-zisă. Fără să-şi dea seama când începuse, se pomeni deplasându-se într-un gigantic *moment bienheureux,* putând să vadă trecutul în viitor, prezentul în trecut, *acum*-ul*,* deopotrivă, în trecut şi în viitor. Acumularea veacurilor între două bătăi de inimă.

Conştiinţa lui plutea liber, fără nici o oprelişte, fără un spirit obiectiv care să înlocuiască sentimentul de sine. "Viitorul provizoriu" al lui Namri persista vag în memoria sa, dar se amalgama cu multe alte viitoruri. Şi, în această conştiinţă

explozivă, întregul său trecut, fiecare viaţă lăuntrică, îi aparţinea. Cu ajutorul celei mai măreţe dintre ele, le domina pe toate. Erau *ale sale.*

Gândi: *Când observi un obiect de la distanţă, nu-i poţi vedea decât principiul.* Dobândise distanţa şi putea, acum, să-şi observe propria viaţă: trecutul-multiplu şi amintirile sale erau povara lui, bucuria lui şi necesarul lui. Dar *călătoria viermelui* îi adăugase o altă dimensiune şi, acum, tatăl său nu mai făcea de strajă în interior pentru că acest lucru nu mai era necesar. Leto vedea clar dincolo de distanţe: trecut şi prezent. Iar trecutul îi dezvăluia un strămoş suprem. Numele său era Harum şi, fără el, viitorul îndepărtat n-ar fi putut să fie. Aceste distanţe limpezi ofereau noi principii, noi dimensiuni de împărtăşire. Oricare ar fi fost viaţa pe care ar fi ales-o de acum înainte, trebuie s-o conformeze unei sfere autonome de experienţă acumulată, unui lanţ de existenţă atât de complex, încă o viaţă de om n-ar fi de ajuns pentru a număra generaţiile care-l alcătuiau. Odată trezită, această experienţă acumulată, această conştiinţă de masă era destul de puternică pentru a-i domina eul. Ea se putea impune unui individ, unei naţiuni, unei societăţi sau unei întregi civilizaţii. Acesta era, de bună seamă, motivul pentru care Gurney fusese prevenit să se teamă de el; motivul pentru care veghea cuţitul lui Namri. De aceea, nimeni nu trebuia să desluşească această putere din el. Nimeni nu trebuia s-o observe vreodată în deplinătatea ei — nici măcar Ghanima.

Leto se ridică brusc în capul oaselor. Văzu că numai Namri se mai afla lângă el, pândindu-l.

Cu voce îmbătrânită. Leto spuse:

— Nu există un singur ansamblu de limite pentru toţi oamenii. Preştiinţa universală e un mit fără noimă. Numai cei mai puternici curenţi locali ai Timpului pot fi prezişi. Dar, într-un univers, ceea ce este *local* poate fi atât de enorm, încât mintea se dă înapoi.

Namri clătină din cap, fără să înţeleagă.

— Unde e Gurney? întrebă Leto.

— A plecat ca să nu vadă cum te omor.

— O să mă omori, Namri?

Aproape că-l implora s-o facă.

Namri luă mâna de pe cuţit.

— De vreme ce mi-o ceri, n-am s-o fac. Dac-ai fi fost

indiferent însă...

— Boala indiferenţei este ceea ce distruge nenumărate lucruri, rosti Leto, dând din cap. Da... poate provoca până şi moartea unei civilizaţii. E ca şi cum acesta ar fi preţul cerut pentru a dobândi noi grade de complexitate sau de conştiinţă. (Îl privi lung pe Namri.) Aşadar, ţi s-a spus să pândeşti indiferenţa din mine?

Şi îşi dădu seama că Namri era mai mult decât un ucigaş — Namri era extrem de viclean.

— Da, ca pe un semn de putere indisciplinată, răspunse fremenul, dar minţea.

— Puterea indiferentă, aşa-i, zise Leto cu un oftat adânc. N-a existat nici o măreţie morală în viaţa tatălui meu, Namri. N-a existat decât o capcană locală, pe care a conceput-o pentru el însuşi.

O Paul, tu, Muad'Dib,
Mahdi al omenirii,
Răsuflarea ta
E uraganul firii.
Cântecele Ini Muad'Dib

— NICIODATĂ! rosti Ghanima. L-aş ucide în noaptea nunţii!

Vorbea cu o încăpăţânare agresivă care, până în acel moment, rezistase la toate argumentele. Alia şi consilierii săi o curtaseră mai toată noaptea, menţinând apartamentele regale într-o stare febrilă, trimiţând mereu după noi consilieri, cerând când de mâncat, când de băut. Întregul templu şi Citadela învecinată clocoteau în aşteptarea deciziilor care încă tot nu fuseseră luate.

Ghanima şedea liniştită într-un scaun flotant verde din camera ei, o încăpere spaţioasă cu pereţi rugoşi de culoare brună, imitând roca sietchurilor. Tavanul însă era de cristal de Imbar, cu scânteieri de lumină albastră, iar podeaua era pardosită cu ceramică neagră. Mobilierul consta doar într-o măsuţă de scris, cinci scaune flotante şi un pat îngust, aşezat

într-un alcov, după obiceiul fremen. Ghanima purta o robă galbenă, de doliu.

— Nu eşti o persoană liberă, care poate dispune de toate aspectele vieţii sale, îi atrase atenţia Alia, poate pentru a suta oară.

Descreierata asta mică va trebui s-o priceapă, mai devreme sau mai târziu! Trebuie să accepte logodna cu Farad'n. Trebuie! N-are decât să-l ucidă pe urmă, dacă vrea, dar, pentru fremeni, logodna nu poate avea loc decât cu consimţământul celor în cauză.

— L-a ucis pe fratele meu, spuse Ghanima, agăţându-se cu îndărătnicie de singurul argument care-o susţinea. Ştie toată lumea. Dacă aş consimţi la logodna asta, fremenii ar scuipa când mi-ar auzi numele.

Tocmai ăsta e unul dintre motivele pentru care trebuie să-ţi dai consimţământul, gândi Alia.

— Nu el l-a ucis, ci maică-sa, zise ea. Iar, pentru asta, a surghiunit-o. Ce mai vrei de la el?

— Îi vreau sângele. E un Corrino!

— Şi-a renegat propria mamă, argumentă Alia. Iar gloata fremenilor n-are de ce să te preocupe. Fremenii vor accepta ceea ce le vom cere noi să accepte. Ghani, pacea Imperiului înseamnă...

— N-am să accept. Nu poţi anunţa logodna fără consimţământul meu.

Irulan, care intrase în cameră pe replica Ghanimei, aruncă o privire mirată spre Alia şi cele două amazoane descurajate de lângă ea. Alia ridică braţele, într-un gest de lehamite, şi se trânti pe unul din scaunele aflate în fata Ghanimei.

— Vorbeşte tu cu ea, Irulan, spuse.

Irulan trase un scaun şi se instală lângă Alia.

— Şi tu eşti Corrino, Irulan. zise Ghanima. Nu-ţi risca prea mult norocul cu mine.

Coborî din scaun şi se duse să se aşeze pe pat, cu picioarele încrucişate sub ea. De acolo, le fulgeră cu privirea pe cele două femei. Irulan, abia acum observă, îmbrăcase o aba neagră, ca a Aliei. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul auriu. Păr de doliu în lumina galbenă a globurilor flotante din odaie.

Irulan o privi scurt pe Alia, se ridică şi veni în faţa Ghanimei.

— Ghani, l-aş omorî eu cu mâna mea, dacă asta ar rezolva

problemele. Iar Farad'n e de-un sânge cu mine, după cum ai fost atât de drăguţă să subliniezi. Dar ai îndatoriri care se situează mult mai presus decât ceea ce te leagă de fremeni...

— Argumentul nu-i cu nimic mai convingător decât cele ale scumpei mele mătuşi, replică Ghanima. Sângele unui frate nu poate fi spălat. Şi ăsta nu-i doar un mărunt aforism fremen.

Irulan strânse din buze. Apoi spuse:

— Farad'n o ţine pe bunica ta prizonieră. Duncan e, şi el, prizonierul lui, iar dacă noi nu...

— Ceea ce mi-aţi spus despre povestea asta nu mă satisface, zise Ghanima, privind pe după Irulan, spre Alia. Cândva, Duncan a preferat să moară decât să lase duşmanul să pună gheara pe tatăl meu. Poate că această nouă carne de ghola nu mai este aceeaşi care...

— Duncan a fost însărcinat cu protecţia vieţii bunicii tale! apuse Alia, răsucindu-se în scaun. Sunt încredinţată că a ales calea cea mai bună pentru a-şi duce la îndeplinire misiunea.

Şi gândi: *Duncan, Duncan! Nu aşa trebuia să procedezi.*

Ghanima, percepând nesinceritatea din vocea ei; o sfredeli cu privirea şi spuse:

— Minţi, o, Matrice a Paradisului! Am aflat de conflictul dintre tine şi bunica. Ce ţi-e frică să ne mărturiseşti despre ea şi despre iubitul tău Duncan?

— Nimic ce să nu fi aflat tu deja, răspunse Alia, dar simţi împunsătura spaimei la auzul acestei acuzaţii deschise, cu toate implicaţiile ei. Oboseala, îşi dădu seama, o făcea să devină imprudentă. Se ridică şi spuse: Tot ce ştiu eu, ştii şi tu. Apoi, adresându-se lui Irulan: Ocupă-te de ea. Trebuie să-i intre în cap că...

Ghanima o întrerupse cu o obscenitate, care sună încă mai şocant din gura ei de fetiţă.

— Mă consideri încă doar un copil, crezi că ai la dispoziţie ani ca să te ocupi de mine, că, până la urmă, voi accepta. Mai gândeşte-te, o, Regentă Celestă! Tu ştii, mai bine decât oricine, câţi ani port în mine. Am să ascult ce-mi spun ei, nu ce-mi spui *tu.*

Alia îşi înăbuşi cu greu un răspuns violent şi o ţintui pe Ghanima cu privirea. *Monstruozitate?* Cine era copila aceasta? O nouă spaimă i se strecură în suflet. Acceptase Ghanima propriul ei compromis cu vieţile dobândite în perioada pre-naşterii?

— Mai ai încă timp să asculţi de glasul raţiunii, spuse.

— Poate c-o să mai am tîmp să văd sângele lui Farad'n ţâşnind de sub lama cuţitului meu, îi întoarse vorba Ghanima. Nu te îndoi de asta. Dacă voi fi vreodată lăsată singură cu el, e sigur că unul dintre noi doi va muri.

— Crezi că ţi-ai iubit fratele mai mult decât l-am iubit eu? interveni Irulan. Insişti într-un joc prostesc! I-am fost mamă şi lui, ca şi ţie. Am fost...

— Nu l-ai cunoscut niciodată, spuse Ghanima. Voi toţi — mai puţin, uneori, *scumpa mea mătuşă* — continuaţi să ne consideraţi copii. Prostească e insistenţa voastră! Alia ştie! Uită-te la ea cum încearcă să fugă de...

— Nu încerc să fug de nimic, zise Alia, dar se întoarse cu spatele la Irulan şi Ghanima, şi le privi pe cele două amazoane care se prefăceau că ignoră disputa. Era limpede că renunţaseră să mai lupte cu Ghanima. Poate că ajunseseră să şi simpatizeze cu ea. Furioasă, Alia le expedie din cameră. Femeile se grăbiră să-i dea ascultare, cu expresii vădit uşurate.

— Ba încerci, insistă Ghanima.

— Am înţeles modul de viaţă care-mi convine, replică Alia, întorcându-se şi sfredelind-o cu privirea pe Ghanima care continua să şadă turceşte pe pat. Era cu putinţă ca Ghanima să fi încheiat acel cumplit pact interior? Încercă să desluşească vreun semn grăitor, dar nu izbuti să observe nici cel mai mic indiciu. Şi, în clipa aceea, se întrebă: *Oare a reuşit să vadă ce e în mine? Cum să vadă?*

— Te temi să fii fereastra unei mulţimi, o acuză Ghanima. Dar noi, pre-născuţii, ştim prea bine cum stau lucrurile. Vei fi fereastra lor, în mod conştient sau inconştient. Nu te poţi lepăda de ei.

Şi gândi: *Da, ştiu ce eşti — Monstruozitate. Şi, chiar de-ar fi să devin vreodată ceea ce-ai devenit tu, în clipa asta nu pot decât să te compătimesc şi să te dispreţuiesc.*

Un zid de tăcere se ridică între Ghanima şi Alia, ceva aproape palpabil, care alarmă reflexele Bene Gesserit ale lui Irulan. Privind de la una la cealaltă, întrebă:

— De ce-aţi tăcut amândouă, dintr-o dată?

— Mă gândesc, spuse Alia. Am nevoie de un răgaz de chibzuială.

— Chibzuieşte în voie, mătuşă dragă, o zeflemisi Ghanima.

Alia, înfrânându-şi mânia cauzată de oboseală, zise:
— Ajunge pentru astăzi! S-o lăsăm să cugete. Poate c-o să-i vină mintea la cap.
Irulan se ridică.
— Oricum, curând se crapă de ziuă, rosti ea. Ghani, până nu plecăm, vrei să auzi ultimul mesaj trimis de Farad'n? Cred...
— Nu vreau. Şi, de acum înainte, încetează să mi te mai adresezi cu diminutivul ăsta ridicol. Ghani! Nu face decât să întărească ideea greşită că aş fi un copil pe care puteţi să-l...
— Pentru ce tu şi Alia aţi tăcut dintr-o dată? o întrerupse Irulan, revenind la întrebarea dinainte, dar formulând-o cu modulaţia delicată a Glasului.
Ghanima dădu drumul unui hohot de râs.
— Irulan! Pe mine ţi-ai găsit să-ţi încerci Glasul?
— Ce? făcu Irulan, descumpănită.
— Învaţă oul pe găină! exclamă Ghanima.
— Învaţă... cum adică?
— Faptul că-mi amintesc o expresie de care tu nici n-ai auzit ar trebui să-ţi dea de gândit, zise Ghanima. Era o veche remarcă batjocoritoare încă pe vremea când Bene Gesseritul tău gângurea. Dar, dacă ăsta nu ţi-e de-ajuns, întreabă-te la ce s-or fi gândit auguştii tăi părinţi când te-au botezat Irulan. Sau vor fi vrut să-ţi zică Ruinal?
În pofida antrenamentului ei, Irulan roşi.
— Încerci să mă provoci, Ghanima.
— Iar tu ai încercat să-ţi foloseşti Glasul cu mine. Cu mine! Care îmi amintesc când au început primele experimente ale omului în domeniul ăsta. De *atunci* îmi amintesc, Ruinată Irulan. Şi acum plecaţi de-aici, amândouă!
Dar pe Alia o intrigă dintr-o dată o sugestie aparte, care venea dinlăuntrul ei şi care-o făcu să uite de oboseală.
— Mi-a venit o idee care te-ar putea determina să te răzgândeşti, Ghani, spuse ea.
— Iar Ghani! Ghanima emise un râset sec, apoi spuse: Gândeşte-te doar o clipă: de vreme ce doresc să-l omor pe Farad'n, n-ar trebui decât să accept planul tău. Presupun că ţi-ai imaginat asta. Fereşte-te de *Ghani* când se arată docilă! După cum vezi, sunt cât se poate de sinceră.
— Aşa am şi sperat, zise Alia. Dar tu...
— Sângele unui frate nu poate fi spălat, îi curmă Ghanima

spusele. N-am să mă înfăţişez înaintea apropiaţilor mei fremeni ca o trădătoare a acestui precept. *Să nu iertam niciodată, să nu uităm niciodată.* E catehismul nostru, nu? Ţi-o spun aici şi-am s-o spun şi în public: nu mă poţi sili să mă logodesc cu Farad'n. De altfel, cunoscându-mă, cine-ar crede că aş putea să fac una ca asta? Nici măcar Farad'n. Iar fremenii, aflând de-o asemenea logodnă, şi-ar râde în barbă şi ar spune: "E clar! Îl atrage într-o capcană". Dacă...

— Înţeleg, spuse Alia, venind lângă Irulan. Observase că aceasta aştepta într-o tăcere şocată, intuind deja încotro se îndrepta conversaţia.

— Şi fireşte că l-aş atrage într-o capcană, spuse Ghanima. Dacă asta urmăreşti, sunt de acord, dar s-ar putea să nu cadă în această capcana. Dacă logodna asta falsă este moneda falsă cu care vrei să-i răscumperi pe bunica mea şi pe scumpul tău Duncan, n-am nimic împotrivă. Treaba ta. Răscumpără-i. Farad'n însă e al meu. Pe el am să-l omor eu, cu mâna mea.

Irulan se întoarse spre Alia înainte ca aceasta să poată răspunde.

— Alia! dacă nu ne ţinem cuvântul...

Lăsă fraza neterminată, în timp ce Alia, surâzătoare, se gândea la furia virtuală a Caselor Mari din Adunarea Faufrelucilor, la efectele distrugătoare ale încrederii în onoarea Atreizilor, la pierderea credinţei religioase, la toate elementele, mai mici sau mai mari, ale edificiului social, care s-ar fi năruit.

— E o treabă care s-ar întoarce împotriva noastră, reluă Irulan. Orice credinţă în profetismul lui Paul ar dispărea. Ar fi... Imperiul s-ar....

— Cine-ar îndrăzni că conteste dreptul nostru de a decide ce e drept şi ce nu e drept? rosti Alia cu voce blândă. Noi hotărâm între bine şi rău. Mi-e suficient să proclam...

— Nu poţi face asta! protestă Irulan. Memoria lui Paul…

— Nu e decât o unealtă a Bisericii şi a Statului, interveni Ghanima. Încetează cu stupidităţile, Irulan. (Îşi mângâie cristaiul de la brâu, apoi îndreptă ochii spre Alia.) Am subestimat-o pe înţeleapta mea mătuşă, Regenta a tot ce e sfânt în Imperiul lui Muad'Dib. Te-am subestimat, într-adevăr, Alia. Ademeneşte-l pe Farad'n în salonul nostru, dacă asta vrei.

— Ar fi o nesăbuinţă! stărui Irulan,

— Accepţi logodna, Ghanima? întrebă Alia, ignorând-o pe

Irulan.

— În condiţiile mele, răspunse Ghanima, cu mâna pe mânerul cristaiului.

— În cazul ăsta, eu mă spăl pe mâini, rosti Irulan, însoţindu-şi vorbele de un gest adecvat. Venisem cu gândul să pledez în favoarea autenticei logodne, care să vindece...

— Alia şi cu mine îţi vom oferi o rană mult mai greu de vindecat, spuse Ghanima. Dacă Farad'n se va încumeta să vină, să mi-l aduceţi degrabă. Şi poate că se va încumeta. La urma urmelor, ce motive ar avea să suspecteze o copilă de vârsta mea? Să stabilim desfăşurarea ceremoniei oficiale de logodnă cu obligativitatea prezenţei lui. Să aranjăm un prilej de a rămâne singură cu el*...* doar un minut sau două...

Ascultând-o, Irulan se cutremură. Ghanima era, în definitiv, cu desăvârşire fremenă, iar copiii acestui popor erau la fel de sângeroşi ca adulţii. Copiii fremeni obişnuiau să ucidă răniţii de pe câmpul de luptă, uşurând astfel treaba femeilor care adunau cadavrele şi le cărau la alambicurile morţii. şi Ghanima, exprimându-se cu glasul unui copil fremen, adaugă şi mai multă oroare ororii prin maturitatea studiată a vorbelor ei, prin dimensiunea de vendetă care o învăluia ca o aură.

— S-a făcut, zise Alia, luptând pentru a-şi împiedica vocea şi expresia să-i trădeze satisfacţia. Vom întocmi înscrisul oficial de logodnă. Semnăturile vor fi autentificate de o reprezentantă adecvată din partea Caselor Mari. Farad'n nu se va putea îndoi nici o clipă că...

— Se va îndoi, dar o să vină, spuse Ghanima. Şi va avea gărzi. Dar se vor gândi ele să-l apere de mine?

— În numele a tot ce-a încercat Paul să facă, interveni Irulan, măcar să procedăm în aşa fel, încât moartea lui Farad'n să pară un accident ori rezultatul unor uneltiri din afară...

— Îmi va face plăcere să le arăt fraţilor mei lama însângerată a cuţitului, zise Ghanima.

— Alia, te implor! insistă Irulan. Renunţă la nebunia asta! Declară *kanly* împotriva lui Farad'n sau găseşte orice altă...

— N-avem nevoie de nici o declaraţie oficială de vendetă, o întrerupse Ghanima. Întregul Imperiu va fi ştiind ce e în sufletul nostru. (Îşi arătă mâneca robei.) Purtăm galbenul de doliu. Când voi schimba roba asta cu cea neagră, de logodnică fremenă, cine se va lăsa amăgit?

— Roagă-te să se lase amăgit Farad'n, zise Alia, precum şi delegaţii Caselor Mari pe care-i vom invita să asiste la...

— Fiecare dintre acei delegaţi se vor întoarce împotriva voastră, spuse Irulan. Ştiţi asta!

— Excelentă remarcă, observă Ghanima. Ai grijă cum alegi delegaţii, Alia. Să fie dintr-aceia pe care nu vor avea probleme să-i elibereze mai târziu.

Cu un gest de exasperare, Irulan se răsuci şi părăsi, aproape alergând, încăperea.

— Pune să fie supravegheată îndeaproape, zise Ghanima. Probabil că va încerca să-şi avertizeze nepotul.

— Nu mă-nvăţa tu pe mine cum se conduce un complot, replică Alia.

Şi, cu aceste cuvinte, se întoarse şi o urmă pe Irulan, dar cu un pas ceva mai lent. Gărzile şi servitorii aflaţi pe culoar fură aspiraţi de trecerea ei, ca nişte grăunţe de nisip în siajul unui vierme uriaş.

Ghanima clătină cu tristeţe din cap în clipa în care uşa se închise şi gândi: *E întocmai cum ne-am închipuit, sărmanul Leto şi eu. Zei din adâncuri! Mai bine m-ar fi ucis tigrul pe mine în locul lui.*

Numeroase au fost fracţiunile care au căutat să-şi asigure controlul gemenilor Atreides şi, la anunţarea morţii lui Leto, jocul comploturilor şi al contra comploturilor a luat o şi mai mare amploare. Să notăm motivaţiile relative: Comunitatea Surorilor se temea de Alia, o Monstruozitate adultă, dar continua să râvnească la caracteristicile genetice ai căror depozitari erau Atreizii. Ierarhia Bisericii Auqafului şi Hajjului nu era interesată decât de puterea implicită asigurată de controlul moştenitorului lui Muad'Dib. CHOAM-ul urmărea

obţinerea unei căi de acces la bogăţia Dunei. Farad'n şi sardaukarii săi voiau să restaureze gloria Casei Corrino. Ghilda Spaţială se temea de ecuaţia Arrakis = melanj; fără mirodenie, piloţii ei nu puteau naviga. Doamna Jessica dorea să remedieze consecinţele nesupunerii ei faţă de Bene Gesserit. Puţini s-au gândit să-i întrebe pe gemeni ce planuri aveau ei, până în clipa in care a fost. prea târziu.

Cartea lui Kreos

CU PUŢIN DUPĂ MASA DE SEARĂ, Leto observă un om trecând prin dreptul arcadei de acces spre odaia lui şi mintea sa îl însoţi pe acel om. Pasajul fusese lăsat deschis şi Leto avusese prilejul să vadă unele semne de activitate: coşuri cu mirodenie, transportate pe cărucioare, trei femei purtând straie neobişnuite, de provenienţă străină, care le dezvăluiau apartenenţa la mediul contrabandiştilor... Omul care luase mintea lui Leto la plimbare nu s-ar fi deosebit cu nimic de oricare altul, de n-ar fi avut mersul lui Stilgar, al unui Stilgar mult mai tânăr.

Mintea lui Leto urma acum un parcurs cu totul aparte. Timpul pătrunsese în conştiinţa lui ca un glob stelar. Leto putea să vadă spaţii-timpuri infinite, dar trebuia să pătrundă în propriul său viitor înainte de a şti în ce moment se situa carnea sa. Vieţile sale memorii, cu faţete multiple, apăreau şi dispăreau rând pe rând, dar acum erau ale sale. Semănau cu valurile de pe o plajă, iar când deveneau prea înalte, putea să le poruncească şi ele se retrăgeau, lăsându-l în urma lor pe regescul Harum.

Din când în când, Leto asculta câte una dintre aceste vieţi-memorii. Era ca şi când un sufleur şi-ar fi înălţat capul deasupra scenei pentru a-i şopti ce să facă. Tatăl său se ivi în timpul plimbării mentale şi spuse: "Eşti un copil care caută să devină bărbat. Când vei fi bărbat, în zadar vei căuta copilul care ai fost".

În tot acest timp, îşi simţea trupul hărţuit de puricii şi

păduchii acestui sietch vechi şi prost întreţinut. Nici unul dintre slujitorii care-i aduceau mâncarea puternic asezonată cu mirodenie nu părea afectat de insecte. Erau aceşti oameni imuni la paraziţi sau doar se obişnuiseră cu ei într-atât, încât ajunseseră să-i ignore cu totul?

De fapt, cine erau oamenii ăştia, care se adunaseră în jurul lui Gurney? Cum ajunseseră aici? Era acest loc Jacurutu? Vieţile-memorii îi suflau răspunsuri care nu-i plăceau deloc. Oamenii erau, mai toţi urâţi şi Gurney era cel mai urât. Totuşi, perfecţiunea părea să plutească în acest loc, adormită, aşteptând sub stratul de urâţenie.

O părticică din el ştia că rămânea sclavul mirodeniei, înrobit de dozele mari de melanj din toate mesele ce i se serveau. Trupul său de copil voia să se revolte, în timp ce psihicul era fascinat de prezenţa imediată a unor amintiri care veneau de la mii de eoni.

Mintea i se întoarse de la plimbare şi Leto se întrebă dacă, între timp, trupul său rămăsese cu adevărat aici, în această odaie-celulă. Mirodenia zăpăcea simţurile. Percepea presiunile autolimitărilor acumulându-se în el aidoma lungilor dune *barachan* din adâncul bledului, dunele care se înălţau încetul cu încetul la poalele unei stânci din deşert până ce, într-o zi, câţiva grăunţi de nisip depăşeau piscul apoi alţii, şi alţii... iar sub cer ajungea să nu se mai vadă decât nisipul.

Dar stânca se afla acolo, acoperită.

Sunt încă în transă, îşi spuse.

Curând, ştia asta, avea să ajungă la o răspântie între viaţă şi moarte. Temnicerii lui nu conteneau să-l retrimită în robia mirodeniei, nemulţumiţi de răspunsurile pe care li le dădea la fiecare revenire. Şi, de flecare dată, neînduplecatul Namri aştepta, cu cristaiul pregătit. Leto cunoştea acum nenumărate trecuturi şi viitoruri, dar încă tot nu ştia ce l-ar fi satisfăcut pe Namri... sau pe Gurney Halleck. Voiau ceva care se afla dincolo de viziunile sale. Răspântia vieţii şi-a morţii îl atrăgea. Viata sa, era sigur, trebuia să aibă o semnificaţie internă care s-o ridice deasupra viziunii. Gândindu-se la asta, simţi că adevărata sa fiinţă era conştiinţa interioară iar transa era existenţa sa exterioară. Faptul îl îngrozi. Nu voia să se întoarcă în sietchul acela cu purici, cu Namri, cu Gurney Halleck.

Sunt un laş, gândi.

Dar un laş, chiar şi un laş, putea muri vitejeşte, printr-un simplu gest. În ce consta acei gest care-ar fi putut să-i redea integritatea? Cum putea să se trezească din transă şi din viziune, în universul pe care-l pretindea Gurney? Dacă nu făcea această cotitură, dacă nu se smulgea din viziunile lipsite de scop, ştia că putea să moară într-o închisoare la alegerea lui. În privinţa asta, cel puţin, trebuia să coopereze cu temnicerii lui. Undeva, trebuia să găsească înţelepciune, un echilibru interior care să se reflecte în univers şi să-i redea o imagine de forţă calmă. Abia atunci ar fi putut să-şi caute Poteca de Aur şi să supravieţuiască acelei piei care nu era a lui.

Afară, în sietch, cineva cânta la baliset. Leto îşi spuse că organismul său percepea probabil această muzică în prezent. Simţea, sub el, salteaua culcuşului. Auzea muzica. Gurney era cel ce cânta la baliset. Nimeni altul nu putea stăpâni cu atâta măiestrie acest instrument dificil. Interpreta un *hadith,* un vechi cântec fremen a cărui temă trebuia să invoce supravieţuirea pe Arrakis. Cântecul spunea povestea activităţii oamenilor dintr-un sietch.

Leto simţi cum muzica îl poartă în lumea mirifică a unei caverne străvechi. Văzu femei frământă sub tălpi reziduu de mirodenie pentru combustibili, covăsind mirodenie pentru fermentaţie, împletind fibre de mirodenie. Melanjul era omniprezent în sietch.

Veniră clipe în care Leto nu mai putu face distincţie între muzică şi atmosfera cavernei din viziune. Vaierul şi ţăcănitul unui război de ţesut erau vibraţia şi acordurile ritmice ale balisetului. Dar ochii săi lăuntrici vedeau ţesături de păr de om, blănuri stufoase de şobolani mutanţi, fire de bumbac de deşert şi panglici împletite din piei de păsări. Văzu o şcoală din sietch. Eco-limbajul Dunei îi răsună în minte, purtat de aripile muzicii. Văzu bucătării alimentate cu energie solară, văzu încăperea lungă in care se fabricau şi se reparau distraie. Văzu prezicători de vreme citind semnele de pe bastonaşele scoase din nisip.

La un moment dat, în cursul acestui periplu, cineva îi aduse de mâncare şi-l hrăni cu lingura, sprijinindu-i capul cu o mână puternică. Ştiu că senzaţia aparţinea timpului real, dar, înlăuntrul lui, minunatul joc al imaginilor îşi urmă cursul.

Ca şi când s-ar fi stârnit în clipa următoare mesei saturate de mirodenie, văzu vijelia unei furtuni de nisip. Grăunţii învolburaţi

de vânt deveniră reflexele aurii din ochii unui fluture de noapte şi propria lui viaţă fu redusă la urma vâscoasă a unei insecte târâtoare.

Cuvintele din Panoplia Prophetica i se revărsară dintr-o dată în cuget: "Se spune că nu există nimic solid, nimic echilibrat, nimic durabil în tot universul, că nimic nu rămâne în starea sa şi că fiecare zi, uneori fiecare ceas, aduce o schimbare".

Vechea Missionaria Protectiva ştia ce făcea, gândi. *Ştia ce sunt Ţelurile Cumplite. Ştia cum se pot manipula oamenii şi religiile. Nici măcar tata n-a reuşit să-i scape, în cele din urmă.*

Acesta era indiciul pe care-l căuta! Îl examină. Simţi cum forţa îi inundă din nou trupul. Întreaga sa fiinţă multifaţetată se întoarse şi contemplă universul.

Leto se ridică in şezut. Era singur în penumbra celulei sale, unde nu răzbătea decât lumina difuză dinspre pasajul în care-l văzuse trecând pe omul ce-i luase mintea la plimbare, cu un eon în urmă.

— Bun noroc, nouă, tuturor! strigă, după tradiţia fremenă.

Gurney Halleck îşi făcu apariţia în pragul arcadei. Capul i se contura ca o umbră neagră pe fondul luminos al pasajului.

— Adu lumină, spuse Leto.

— Vrei să fii testat mai departe?

Leto râse.

— Nu. E rândul meu să vă testez.

— Vom vedea.

Halleck dispăru, pentru a reveni, o clipă mai târziu, cu un licuriglob de un albastru strălucitor. Îi dădu drumul în odaie, lăsându-l să plutească deasupra capetelor lor.

— Unde-i Namri? întrebă Leto.

— Destul de aproape ca să-mi audă chemarea.

— Ahh, bătrânul Moş Veşnicie aşteaptă răbdător, zise Leto.

Îl încerca o curioasă senzaţie de uşurare, ca şi când s-ar fi aflat în pragul unei descoperiri importante.

— Îi atribui lui Namri numele rezervat pentru Shai-Hulud? se miră Halleck.

— Cuţitul lui este un dinte de vierme, răspunse Leto. Prin urmare, e Moş Veşnicie.

Halleck avu un surâs mohorât, dar rămase tăcut.

— Aşteptaţi încă să vă pronunţaţi judecata în ceea ce mă priveşte, reluă Leto. Şi, trebuie să recunosc, nu se pot schimba

informaţii fără a pronunţa judecăţi. Totuşi, nu se poate pretinde universului să fie exact.

Un foşnet de postav. În spatele lui Halleck, anunţă intrarea lui Namri. Fremenul se opri la mai puţin de un pas, în stânga lui Halleck.

— Aha! exclamă Leto. Mâna stângă a damnaţilor.

— Nu-i înţelept să glumeşti cu Infinitul şi Absolutul, mârâi Namri şi-i aruncă o privire piezişă lui Halleck.

— Eşti cumva Dumnezeu, Namri, de invoci absoluturi? întrebă Leto, dar rămase cu ochii pe Halleck. El era cel care trebuia să se pronunţe.

Cei doi bărbaţi se mulţumiră să-l privească în tăcere.

— Orice judecată se balansează pe muchia erorii, zise Leto. A pretinde cunoaşterea absolută înseamnă a deveni un monstru. Cunoaşterea este o aventură fără sfârşit, la hotarul incertitudinii. — Ce joc de-a vorbele-i ăsta? întrebă Halleck.

— Lasă-l să spună ce are de spus, interveni Namri.

— E jocul în care m-a atras Namri. răspunse Leto.

Îl văzu pe bătrânul fremen încuviinţând din cap. Recunoscuse, de bună seamă, jocul cimiliturilor.

— Simţurile noastre, adăugă, au întotdeauna cel puţin două niveluri.

— Nimicurile şi mesajul, zise Namri.

— Excelent! comentă Leto. Tu mi-ai oferit nimicurile; eu îţi ofer mesajul. Văd, aud, detectez mirosuri, pipăi; simt schimbările de temperatură, de gust. Percep trecerea timpului. Pot să prelevez eşantioane emoţionale: Ahhhhh! Sunt fericit! Pricepi. Gurney? Namri? Nu există nici un mister în viaţa umană. Nu-i o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate ce trebuie trăită.

— Ne pui la încercare răbdarea, băieţaş, spuse Namri. Ăsta e locul în care doreşti să mori?

Dar Halleck îl opri cu un gest al mâinii.

— În primul rând, nu sunt băieţaş, zise Leto şi făcu gestul pumnului lângă urechea dreaptă. N-ai să mă omori: am pus o povară de apă pe umerii tăi.

Namri trase pe jumătate cristaiul din teacă şi şuieră:

— Nu-ţi datorez nimic!

— Dar Dumnezeu a creat Arrakisul pentru a-i pune la încercare pe credincioşi, spuse Leto. Nu numai că ţi-am

demonstrat credinţa mea, dar te-am făcut să fii conştient de propria ta existenţă. Viaţa impune disputa. Ai ajuns să *ştii* — datorită mie! — că realitatea ta se deosebeşte de toate celelalte. Astfel, ştii că eşti viu.

— Cu mine, lipsa de respect e un joc periculos, zise Namri, păstrând cuţitul pe jumătate scos.

— Lipsa de respect este cel mai necesar ingredient al religiei, replică Leto. Ca să nu mai vorbim de importanţa ei în filosofie. Lipsa de respect e singurul mijloc ce ne rămâne pentru a ne testa universul.

— Cu alte cuvinte, crezi că înţelegi universul? îl interpelă Halleck, îndepărtându-se puţin şi lăsând astfel un oarecare spaţiu între el şi Namri.

— Mmmm-da? făcu Namri şi în glasul lui răzbătu moartea.

— Universul poate fi înţeles doar de vânt, spuse Leto. Nu există nici un fel de sălaş măreţ al raţiunii în creier. Creaţia este descoperire. Dumnezeu ne-a descoperit în Vid pentru că ne deplasam pe un fundal care Lui îi era deja cunoscut. Zidul era imaculat, gol. Apoi a fost mişcare.

— Te joci de-a ascunselea cu moartea, îl preveni Halleck.

— Dar voi sunteţi, amândoi, prietenii mei, zise Leto. Se întoarse către Namri: Când propui un candidat ca Prieten al Sietchului tău, nu sacrifici un şoim şi-o acvilă? Iar răspunsul nu este: "Dumnezeu îl trimite pe fiecare om la sfârşitul său, la fel ca pe şoimi, la fel ca pe acvile şi la fel ca pe prieteni"?

Mâna lui Namri părăsi mânerul cuţitului. Lama alunecă înapoi în teacă. Fremenul îl privea pe Leto cu ochii mari. Fiecare sietch păstra secret ritualul de prietenie şi, totuşi, Leto citase întocmai o parte a ritualului din sietchul său.

Halleck însă întrebă:

— Iar sfârşitul tău este locul acesta?

— Ştiu ce vrei să auzi de la mine, Gurney, răspunse Leto, urmărind jocul speranţei şi al suspiciunii pe chipul sluţit de cicatrice. Duse o mână la piept: Copilul ăsta n-a fost niciodată copil. Tatăl meu trăieşte în mine, dar *el* nu înseamnă *eu.* L-ai iubit şi a fost un om ale cărui acte s-au izbit de ţărmuri înalte. Intenţia lui a fost de a curma ciclul războaielor, dar n-a pus la socoteala mişcarea infinitului aşa cum o exprimă viaţa. Adică Rhajia! Namri ştie. Orice muritor poate să-i observe mişcarea. Trebuie să te fereşti de potecile care restrâng posibilităţile

viitoare. Asemenea poteci te abat de la infinit spre capcane mortale.

— Şi ce vreau eu s-aud de la tine? întrebă Halleck.

— Nu face altceva decât să se joace cu vorbele, spuse Namri, dar glasul îi era încărcat de ezitări, de dubii.

— Mă aliez cu Namri, împotriva tatălui meu, zise Leto. Iar tatăl meu, cel din mine, se aliază cu noi împotriva a ceea ce s-a făcut din el.

— De ce? vru să ştie Halleck.

— Pentru că ceea ce aduc eu omenirii este *amor fati,* actul supremei cunoaşteri de sine. În acest univers, aleg să mă raliez împotriva oricărei forţe care vrea să umilească omenirea. Gurney! Gurney! Tu nu te-ai născut şi n-ai crescut în deşert. Carnea ta nu cunoaşte adevărul despre care vorbesc. Namri însă îl cunoaşte. Pe teren descoperit, o direcţie este la fel de bună ca oricare alta.

— Tot n-am auzit ce trebuie să aud! mârâi Halleck.

— Pledează pentru război şi contra păcii, zise Namri.

— Nu, îl contrazise Leto. Nici tata n-a pledat contra războiului. Dar uitaţi-vă ce-au făcut din el. Pacea, în Imperiul acesta, n-are decât un singur sens. Menţinerea unui mod de viaţă. Vi se porunceşte să fiţi mulţumiţi. Pe toate planetele, ca şi Guvernământul Imperial, viaţa trebuie să fie uniformă. Obiectul principal al tuturor studiilor preoţimii este de a găsi formele corecte de comportament uman. Pentru asta se recurge la spusele lui Muad'Dib! Spune-mi, Namri, tu eşti mulţumit?

— Nu.

Cuvântul sunase sec — o negaţie spontană.

— Înseamnă că huleşti?

— Fireşte că nu!

— Dar nu eşti mulţumit! Vezi, Gurney? Namri ne dă dovada. Nici o problemă, nici o întrebare nu are un singur răspuns corect. Trebuie îngăduită diversitatea. Un monolit este instabil. Atunci, de ce pretinzi de la mine o singură declaraţie corectă? Asta să fie măsura judecaţii tale monstruoase?

— Mă vei sili să te condamn la moarte? întrebă Halleck cu durere în glas.

— Nu, mă voi îndura de tine. răspunse Leto. Dă-i de ştire bunicii mele că voi coopera. S-ar putea ca Surorile să ajungă să regrete această cooperare, dar un Atreides n-are decât un

singur cuvânt.

— E nevoie de o Dreptvorbitoare care să ateste veridicitatea acestei promisiuni, zise Namri. Atreizii ăştia...

— Va avea ocazia să spună în faţa bunicii sale ceea ce trebuie spus, hotărî Halleck şi făcu semn cu capul înspre pasaj.

Namri şovăi o clipă înainte de a ieşi, sfredelindu-l pe Leto cu privirea, apoi mormăi:

— Mă rog să nu fi greşit lăsându-l în viată.

— Duceţi-vă, prieteni, spuse Leto. Duceţi-vă şi reflectaţi.

De cum plecară cei doi, Leto se trânti pe spate, bucuros de contactul rece al saltelei cu şira spinării. O mişcare a capul fu de ajuns pentru a-l proiecta dincolo de bariera conştiinţei sale amplificate de mirodenie. În momentul acela văzu întreaga planetă — fiecare aşezare, fiecare sat, fiecare oraş, deşerturile şi plantaţiile. Şi toate formele care alcătuiau viziunea întreţineau relaţii strânse cu un amestec de elemente aflate înlăuntrul şi în afara lor. Văzu structurile societăţii imperiale oglindite în structurile fizice ale planetelor şi ale comunităţilor ei. Ca şi când ar fi asistat la despăturirea unei gigantice hărţi, văzu această revelaţie aşa cum era: o fereastră deschisă asupra aspectelor invizibile ale societăţii. Şi îşi dădu seama, în acea clipă, că fiecare sistem avea o astfel de fereastră. Inclusiv sistemul pe care-l alcătuiau el şi universul său. Ca un *voyeur cosmic,* începu să tragă cu ochiul pe la ferestre.

Asta era ceea ce căutau bunica sa şi Bene Gesseritul! Nu încăpea nici o îndoială. Percepţia lui trecuse la un nivel nou, superior. Simţi trecutul transmis în celulele sale, în amintirile sale, în arhetipurile care-i bântuiau presupunerile, în miturile care-l încorsetau, în limbajele sale şi în rămăşiţele lor preistorice. Toate formele trecutului său uman şi non-uman, toate vieţile cărora le poruncea acum erau, în sfârşit, integrate în el. Era prins în fluxul şi refluxul nucleotidelor. Pe fundalul infinitului, el era o creatură protozoară, la care naşterea şi moartea erau virtual simultane, dar era, deopotrivă, infinit şi protozoar, o creatură cu amintiri moleculare.

Noi, oamenii, suntem o formă de organism-colonie? gândi.

Voiau cooperarea sa. Promiţându-le-o, obţinuse încă o păsuire din partea cuţitului lui Namri. Făcând apel la cooperare, sperau să descopere un tămăduitor.

Dar n-am să le aduc ordinea socială la care nădăjduiesc ei!

O grimasă îi deformă buzele. Ştia că n-avea să fie la fel de inconştient nociv pe cât fusese tatăl său — despotismul la o extremitate şi sclavia la cealaltă —, dar acest univers ar fi putut ajunge să se roage pentru întoarcerea "vremurilor bune de altă dată".

Atunci, tatăl-lăuntric ridică timid glasul, incapabil să *pretindă* atenţie, dar *rugând să* fie ascultat.

Şi Leto răspunse: "Nu. Le vom da destule complicaţii care să le ocupe mintea. Există multe feluri de a fugi de pericol. Cum îşi vor putea da seama că sunt periculos, dacă nu mă vor simţi vreme de câteva milenii? Da, tată-din-mine, le vom da semne de întrebare".

Nu există, la voi, vină sau nevinovăţie. Toate astea aparţin trecutului. Vina îi chinuie pe morţi, dar eu nu sunt Ciocanul de Fier. Voi, mulţime a morţilor, nu sunteţi decât oameni care au sfârşit anumite lucruri şi amintirea acelor lucruri îmi luminează mie calea.

Leto II către Vieţile Sale Memorii, după Harq al-Ada

— SE SCHIMBĂ cu de la sine putere! reuşi să şoptească Farad'n.

Stătea în faţa patului Doamnei Jessica, în mijlocul unui semicerc strâns, format de gărzile sale. Doamna Jessica se ridicase în coate. Era înveşmântată într-o robă albă de paramătase, cu o panglică asortată în părul ei arămiu. Farad'n dăduse buzna în dormitorul ei cu câteva clipe mai înainte. Purta colantul gri şi avea faţa transpirată de emoţie şi de efortul goanei în care parcursese coridoarele palatului.

— Cât e ceasul? întrebă Jessica.

— Ceasul? bolborosi buimac Farad'n.

— E al treilea ceas după miezul nopţii, Doamnă, răspunse

unul dintre soldaţi, privind temător spre Farad'n. Ca şi tovarăşii săi, abia apucase să se ia după tânărul Prinţ, care ieşise val-vârtej din apartamentul său şi o rupsese la fugă pe culoarele cufundate în liniştea nopţii.

— Se schimbă! spuse Farad'n, întinzând mâna stângă, apoi pe cea dreaptă. Mi-am văzut ambele mâini micşorându-se, devenind pumnişori dolofani, şi mi-am amintit! Erau mâinile mele de prunc. Mi-am amintit de prima copilărie, dar era... o amintire mai clară. O reorganizare a vechilor amintiri!

— Foarte bine, rosti Jessica, simţind cum o parte din emoţia lui i se transmise şi ei. Şi ce s-a întâmplat când mâinile ţi-au îmbătrânit?

— Mintea mea... a devenit... greoaie, răspunse el. Şi am simţit o durere în spate. Aici.

Duse mâna în dreptul rinichiului stâng.

— Ai învăţat o lecţie extrem de importantă, zise Jessica. Ştii ce lecţie?

Farad'n lăsă mâinile să-i cadă de-a lungul trupului şi o privi lung.

— Mintea mea controlează realitatea mea, rosti el, apoi, cu ochii strălucind, repetă, apăsat: Mintea mea controlează realitatea mea!

— Acesta e începutul echilibrului *prana-bindu,* spuse Jessica. Dar nu-i decât începutul.

— Ce trebuie să fac mai departe?

— Doamnă, interveni soldatul care răspunse la prima întrebare a Jessicăi. Ora...

Nu li-s spionii la posturi la ora asta? se întrebă ea, înainte de a răspunde:

— Plecaţi. Avem de lucru.

— Dar, Doamnă... rosti soldatul, privind cu teamă de la Farad'n la Jessica şi iar la Farad'n.

— Credeţi că voi încerca să-l seduc? întrebă ea.

Omul înţepeni.

Farad'n izbucni într-un râs vesel. Apoi îşi flutură mâna.

— Aţi auzit ce v-a spus. Plecaţi.

Gărzile schimbară priviri nesigure, dar se supuseră.

Farad'n se aşeză pe marginea patului.

— Şi acum? (Clătină din cap.) Voiam să te cred, dar nu te credeam. Pe urmă... s-ar fi zis că mi se topea mintea. Eram

obosit. Mintea mea a renunţat să mai lupte împotriva ta. Şi atunci s-a-ntâmplat. Uite-aşa!

Pocni din degete.

— Nu contra mea lupta mintea ta, spuse Jessica.

— Sigur că nu, recunoscu el. Luptam cu mine însumi, cu toate absurdităţile pe care le-am învăţat. Ce urmează acum?

Jessica zâmbi.

— Trebuie să mărturisesc că nu mă aşteptam să izbuteşti atât de repede. N-au trecut decât opt zile şi...

— Am avut răbdare, zise el, surâzând.

— Da, ai început să înveţi şi răbdarea.

— Început?

— Abia dac-ai urcat prima treaptă a acestei învăţături. În momentul de faţă eşti într-adevăr un prunc. Înainte... erai doar un potenţial, nici măcar nu te născuseşi.

Farad'n lăsă colţurile gurii în jos.

— Nu te posomorî, spuse Jessica. Ai reuşit. E un lucru important. Câţi se pot lăuda că s-au născut a doua oară?

— Ce urmează? întrebă el din nou.

— Vei exersa ceea ce-ai învăţat, răspunse Jessica. Vreau să fii în măsură să faci asta după voie, cu uşurinţă. Mai târziu umple un nou compartiment al conştiinţei, pe care ţi-l va fi deschis însuşirea acestei învăţături. Îi vei umple cu priceperea de a testa orice realitate conform propriilor tale cerinţe.

— Şi asta-i tot ce am de făcut în clipa de faţă... Să exersez...

— Nu. Poţi să-ncepi şi antrenamentul muscular. Ia zi, eşti stare să-ţi mişti degetul mic al piciorului stâng fără a-ţi mişca nici un alt muşchi al corpului?

— Degetul...

Jessica văzu întipărindu-se pe chipul lui o expresie rătăcită, în timp ce încerca să mişte degetul cu pricina. Apoi Farad'n coborî ochii, privindu-şi ţintă laba piciorului. Broboane mari de sudoare îi apărură pe frunte. După câteva clipe, rosti, cu răsuflarea întretăiată:

— Nu pot.

— Ba poţi, replică Jessica. Vei învăţa s-o faci. Vei învăţa să-ţi cunoşti fiecare muşchi. Şi vei sfârşi a-ţi cunoaşte muşchii aşa cum îţi cunoşti acum mâinile.

Farad'n înghiţi în sec, năucit de această perspectivă. Apoi murmură:

— Ce vrei să faci cu mine? Ce planuri ai?

— Vreau să te slobod asupra universului, răspunse Jessica. Vei deveni orice îţi doreşti tu din adâncul sufletului.

El reflectă un moment.

— Orice-mi doresc eu?

— Da.

— Nu se poate!

— Doar dacă nu-nveţi să-ţi controlezi dorinţele aşa cum îţi controlezi realitatea, replică Jessica.

Şi gândi: *Poftim! Să examineze asta analiştii lui. Îşi vor da un acord reţinut, dar Farad'n va fi cu încă un pas mai aproape de-a înţelege ce vreau eu, de fapt.*

Ca pentru a-i confirma gândurile. Farad'n spuse:

— Una e să-i spui cuiva că va realiza ceea ce-şi doreşte din adâncul sufletului şi alta e să-i asiguri realizarea.

— Ai ajuns mai departe decât mi-am închipuit, zise Jessica. Foarte bine. Ai cuvântul meu: dacă vei duce la bun sfârşit acest program de educaţie, vei fi propriul tău stăpân. Orice vei face, va fi pentru că aşa vei vrea tu.

S-o dea pe-asta la puricat unei Dreptvorbitoare! gândi.

Farad'n se ridică şi-o privi cu o expresie caldă, aproape camaraderească.

— Ştii ceva? Te cred. Să fiu al naibii dacă-mi dau seama de ce, dar te cred! N-am să suflu însă o vorbă despre celelalte lucruri pe care le gândesc.

Jessica îl urmări cu privirea în timp ce părăsea dormitorul. Apoi stinse licurigloburile şi se întinse pe spate. Farad'n se dovedea mai inteligent decât îl crezuse. Aproape că-i spusese de-a dreptul că începea să-i desluşească intenţiile, dar că accepta de bunăvoie să conspire alături de ea.

Şi ce va mai fi când va începe să-şi controleze emoţiile! gândi, în timp ce se pregătea să-şi reia somnul. Ziua următoare, era încredinţată de asta, avea să fie înţesată de întâlniri aparent întâmplătoare cu persoana din administraţia palatului, doritoare să-i pună întrebări aparent inofensive.

Periodic, omenirea cunoaşte o

accelerare a activităţilor sale, regăsind, astfel, competiţia dintre vitalitatea reînnoibilă a existenţei şi atrăgătoarea viciere a decadenţei. În această cursă periodică, orice pauză devine un lux. Numai atunci poate cineva să-şi închipuie că totul este permis, că totul este posibil.

Apocrifele lui Muad'Dib

CONTACTUL NISIPULUI *este important,* îşi spuse Leto.

Aşezat, sub cerul strălucitor, simţea grăunţii de nisip pe care şedea. I se administrase din nou, cu forţa, o doză masivă de melanj şi mintea i se învârtea ca un vârtej. O întrebare rămânea fără răspuns, în pâlnia vârtejului: *De ce insistă ei să o spun?* Gurney era încăpăţânat, fără doar şi poate. Şi, cu siguranţă, primise ordine precise de la Doamna Jessica.

Îl scoseseră din sietch la lumina zilei pentru această "lecţie". Avea strania senzaţie că-şi lăsase trupul să parcurgă scurtul drum dintre sietch şi deşert în timp ce fiinţa sa interioară arbitra o bătălie între Ducele Leto I şi bătrânul Baron Harkonnen. Se băteau înlăuntrul lui, prin intermediul lui, pentru că nu le îngăduia să comunice direct. Lupta lor îl făcuse să înţeleagă ce se întâmplase cu Alia. Sărmana Alia.

Aveam dreptate să mă tem de călătoria mirodeniei, gândi.

Îl năpădi un aprig resentiment faţă de Doamna Jessica. Ea şi blestematul ei gom jabbar! Luptă şi câştigă sau mori în încercare! Nu putea să-i ţină la gât un ac otrăvit, dar putea să-l trimită în acea vale a pericolelor care o înghiţise pe propria ei fiică.

Sunetele înfundate, ca nişte fornăituri, se infiltrară în conştiinţa lui. Oscilau, când crescând, când descrescând, când mai tare.... când mai încet. Îi era cu neputinţă să determine dacă existau în realitatea prezentului sau dacă erau un produs al mirodeniei.

Trunchiul lui Leto se îndoi peste braţele încrucişate. Nisipul era fierbinte sub fesele sale. Un covoraş se afla chiar în faţa lui, dar el şedea pe nisip. Pe covoraş se profila o umbră: Namri. Leto îşi cufundă privirea în desenul complicat al carpetei, în care

păreau să clocotească puzderie de bule. Conştiinţa îi porni în derivă, dusă de propriul ei curent, printr-un peisaj care se întindea până la un orizont înverzit, ca o claie de păr zburlit.

Craniul îi vuia de bătaia unor tobe. Simţi fierbinţeală, febră. Febra era ca o presiune pârjolitoare exercitată asupra simţurilor sale, alungă orice percepţie a cărnii, îl lăsă singur cu umbrele mişcătoare ale pericolului care-l pândea. Namri şi cuţitul, Presiune... presiune... În cele din urmă, Leto rămase suspendat între cer şi nisip, fără ca mintea să-i mai redea altceva decât febra. Aşteptă să se întâmple ceva, un eveniment care avea să fie primul şi ultimul.

Soarele era un baros torid, care izbea împroşcând scântei orbitoare de jur-împrejurul lui, fără odihnă, fără milă. *Unde-i Poteca mea de Aur?* Pretutindeni mişunau insecte. Pretutindeni. *Pielea mea nu-i a mea.* Transmise mesaje de-a lungul nervilor, pândind răspunsuri ale căror rostiri se lăsau aşteptate.

Sus capul! le ordonă nervilor.

Un cap care-ar fi putut să-i aparţină se ridică anevoie, privi pete de vid în lumina strălucitoare.

Cineva murmură:

— E cufundat adânc, acum.

Nici un răspuns.

Văpaia soarelui, ridicând cărămidă peste cărămidă de foc.

Încet, descriind o meandră, curentul conştiinţei sale îl purta printr-un ultim ecran de pustietate verzuie şi, acolo, dincolo de cutele joase ale dunelor, la mai puţin de un kilometru după linia trasă cu creta a unei faleze, *acolo* zări înmugurind viitorul, verde, umflat, deschizându-se şi revărsându-se într-un verde, năucitor, verde atotcuprinzător, verde-în-verde, la nesfârşit.

În tot acest verde nu exista nici un singur vierme uriaş.

Toate bogăţiile unei vegetaţii luxuriante, dar fără Shai-Hulud.

Leto înţelese că se aventurase dincolo de fruntarii străvechi, într-un teritoriu nou, pe care numai imaginaţia putuse să-l vadă, şi că acum privea direct prin acel ultim val căruia o omenire plictisită îi spunea *Necunoscutul.*

Cruda realitate.

Simţi fructul roşu al vieţii sale legănându-se la capătul unei rămurele, pierzându-şi fluidul, iar acest fluid era esenţa de mirodenie care curgea prin venele sale.

Fără Shai-Hulud, nu va mai fi mirodenie.

Văzuse un viitor în care nu exista marele vierme-şarpe al Dunei. Ştia asta şi, totuşi, nu se putea smulge din transa pentru a se opune unei asemenea evoluţii.

Brusc, conştiinţa sa făcu un salt înapoi — înapoi, înapoi, cât mai departe de acel viitor sinistru. Gândurile îi coborâră în viscere, devenind primitive, reacţionând doar la emoţii intense. Nu mai era în stare să se concentreze asupra nici unui aspect al viziunii sau al împrejurimilor, dar înlăuntrul lui se auzea o voce. Vorbea într-o limbă străveche, pe care el o înţelegea perfect. Vocea era muzicală, melodioasă, dar cuvintele pe care le rostea i se părură lui Leto adevărate lovituri de măciucă.

"Nu prezentul influenţează viitorul, neghiobule, ci viitorul e cel ce modelează prezentul. Ai înţeles totul pe dos. Dat fiind că viitorul este determinat, desfăşurarea evenimentelor care vor asigura acest viitor este fixată şi inevitabilă".

Cuvintele îl străpunseră. Simţi groaza adânc înrădăcinată în trupul său. Ştiu, astfel, că trupul lui există încă, dar că enorma putere şi caracterul temerar al viziunii îl lăsau contaminat, vulnerabil, inapt să-şi determine muşchii să-i dea ascultare. Îşi dădu seama că se supunea din ce în ce mai mult asaltului acelor vieţi colective, ale căror amintiri îl făcuseră cândva să creadă că el era real. Spaima îl covârşi. Se gândi că putea să piardă controlul lăuntric, pentru a se scufunda definitiv în Monstruozitate.

Simţi cum trupul i se contorsiona de groază.

Ajunsese să depindă de victoria sa şi de recenta cooperare binevoitoare a vieţilor-memorii. Dar ele se întorseseră contra lui, toate, până şi magnificul Harum, în care avusese încredere. Zăcea, pâlpâind, pe o suprafaţă fără rădăcini, incapabil să dea vreo expresie propriei sale existenţe. Încercă să se concentreze asupra unei imagini mentale a lui însuşi şi fu confundat cu figuri care se încălecau, fiecare având altă vârstă: prunc peste moşneag gârbovit. Îşi aminti de primele exerciţii ale tatălui său: *Lasă mâinile să devină tinere, apoi bătrâne.* Dar tot corpul său era acum scufundat în această realitate pierdută şi întreaga succesiune a imaginilor se topea în alte feţe, feţele celor care-i dăduseră amintirile lor.

Un fulger de diamant îl spulberă.

Leto simţi fragmente din conştiinţa sa dispersându-se. Totuşi, păstră o noţiune de sine, undeva, între fiinţă şi nefiinţă.

O speranţă. Îşi simţi trupul respirând. Inspiraţie... Expiraţie... Inspiră adânc: *yin.* Expiră: *yang.*

Undeva, într-un loc în care-i trebuia doar puţin ca s-ajungă, se afla suprema independentă, victoria absolută asupra tuturor confuziilor generate de multitudinea vieţilor. Nu o falsă impresie de control, ci o victorie autentică. Acum ştia în ce constase greşeala sa: căutase puterea în realitatea transei, în loc să înfrunte spaimele pe care el şi Ghanima şi le întreţinuseră.

Frica a distrus-o pe Alia!

Dar căutarea puterii ascundea o altă capcană, abătându-l spre fantezie. Văzu iluzia. Întregul proces al iluziei se roti o jumătate de tură şi Leto se pomeni într-un centru din care putea să observe, fără vreun scop anume, cursul viziunilor sale, defilarea vieţilor sale interioare.

Un sentiment de exaltare puse stăpânire pe el. Ar fi vrut să râdă, dar îşi refuză acest lux, ştiind că asta ar fi zăvorât porţile memoriei.

Ahhh, memoriile mele! gândi. *Am văzut iluzia voastră. Nu veţi mai inventa niciodată, în locul meu, următorul moment. Nu mai puteţi decât să-mi arătaţi cum să creez eu noi momente. N-am să mă împotmolesc în vechile urme.*

Gândul acesta trecu prin conştiinţa lui ca o cârpă udă, ştergând totul şi lăsând o suprafaţă curată. O clipă mai târziu, avu percepţia întregului său trup, un *einfall* care-i raporta până la cel mai infim amănunt situaţia fiecărei celule, a fiecărui nerv. Leto intră într-o stare de linişte deplină. Şi, în această linişte, auzi voci. Ştiu că ajungeau la el de la mare distanţă, însă le auzea clar, ca ecourile răsfrânte de pereţii unei prăpăstii.

Una din voci era a lui Halleck:

— Poate că i-am dat prea mult.

Îi răspunse Namri:

— I-am dat exact cât ne-a spus ea să-i dăm.

Halleck:

— Poate c-ar fi mai bine să ne întoarcem acolo şi să vedem ce-i cu el.

Namri:

— Sabiha se pricepe la chestiile astea. Dacă va observa ceva care nu-i în regulă, o să ne cheme.

Halleck:

— Nu-mi place povestea asta cu Sabiha.

Namri:

— Sabiha e un ingredient necesar.

Leto percepea o lumină strălucitoare în afara lui şi un întuneric desăvârşit înlăuntrul lui, dar întunericul era tainic, protector şi cald. Brusc, lumina începu să crească vertiginos şi Leto îşi dădu seama că ea venea din întunericul lăuntric, revărsându-se în afară ca un nor orbitor. Corpul său deveni transparent, îl trase în sus, fără însă a pierde acel contact-*einfall* cu fiecare celulă şi fiece nerv. Mulţimea vieţilor interioare se alinie dintr-o dată, nelăsând nimic încâlcit sau confuz. Vieţile lăuntrice amuţiră, întărind cu liniştea lor propria sa linişte interioară, fiecare viaţă-memorie devenind discretă, formând o entitate imaterială şi nedivizată.

Şi Leto le spuse: "Sunt spiritul vostru. Sunt singura existenţă de care puteţi avea parte. Sunt sălaşul spiritului vostru în acest ţinut de niciunde, singurul care vă mai poate oferi adăpost. Fără mine, universul inteligibil se întoarce la haos. Creativul şi abisalul sunt în mod inextricabil reunite în mine şi numai eu pot fi mediator între ele. Fără mine, omenirea se va scufunda în clisa şi vanitatea *atotştiinţei.* Prin mine. voi, ca şi ea, veţi găsi singura cale de ieşire din haos: *a trăi înseamnă a înţelege".*

După care se abandonă şi deveni el însuşi, persoana sa înglobând întregul lui trecut. Nu era o victorie, nici o înfrângere, ci un lucru cu totul nou, care putea fi împărtăşit cu oricare dintre vieţile interioare pe care ar fi ales-o. Leto savură această noutate, lăsând-o să-i impregneze fiecare celulă, fiecare nerv, cedând ceea ce *einfall*-ul îi oferise, pentru a recupera totul în aceeaşi clipă.

Într-un târziu, se trezi în beznă albă. O străfulgerare de conştiinţă îl informă despre poziţia trupului său: şedea pe nisip, la circa un kilometru de faleza care delimita hotarul nordic al sietchului. Iar acum cunoştea acest sietch: Jacurutu, în mod cert... şi Fondak. Dar era un loc cu totul diferit de imaginea pe care i-o confereau miturile, legendele şi zvonurile răspândite cu bună ştiinţă de contrabandişti.

O fată tânără şedea pe covoraşul din faţa lui. Licuriglobul care plutea chiar deasupra capului ei era ancorat de mâneca robei. Luându-şi ochii de la glob, Leto desluşi stele. O recunoscuse pe fată: era tânăra din viziune, cea care prăjea cafea. Era nepoata lui Namri, la fel de pricepută în mânuirea

cristaiului ca şi unchiul ei. Ţinea cuţitul în poală. Purta o robă simplă, verde, peste un distrai gri. *Sabiha* era numele ei. Iar Namri avea propriile sale planuri în legătură cu ea.

Sabiha îşi dădu seama că se trezise din transă şi spuse:

— Curând vor miji zorii. Ai stat aici toată noaptea.

— Şi mai toată ziua de ieri. răspunse el. Faci cafea bună.

Cuvintele lui o descumpăniră, dar le ignoră cu o uşurinţă care lăsa de presupus un antrenament sever, precum şi instrucţiuni precise în legătură cu atitudinea ei în acest moment.

— E ora asasinilor, spuse Leto. Dar cuţitul tău nu mai e necesar.

Aruncă o privire spre cristaiul din poala ei.

— Asta numai Namri o va hotărî, replică ea.

Deci, nu Halleck, gândi el. Era o confirmare a cunoaşterii sale lăuntrice.

— Shai-Hulud e un mare colector de gunoaie şi măturător de dovezi indezirabile, rosti el. M-am folosit eu însumi de el ca atare.

Mâna ei se lăsă uşor pe mânerul cuţitului.

— Cât de multe dezvăluie locul în care şedem şi felul în care şedem, urmă Leto. Tu stai pe covor, iar eu pe nisip!

Mâna fetei se încleştă pe mânerul cristaiului.

Leto căscă atât de intens, încât simţi că-l dor fălcile.

— Am avut o viziune în care erai şi tu, zise.

Umerii ei se destinseră un pic.

— Am fost foarte nedrepţi cu Arrakisul, continuă el. Ne-am purtat ca nişte barbari. Există un oarecare avânt în ceea ce am întreprins, dar acum trebuie să stricăm o parte din opera noastră. Trebuie să restabilim un echilibru mai bun.

Sabiha se încruntă, cu un aer nedumerit.

— Este viziunea mea, zise el. Dacă nu reinstaurăm dansul vieţii pe Dune, nu va mai fi dragon pe solul deşertului.

Deoarece folosise numele pe care-l dădeau Vechii Fremeni viermelui uriaş, ea îi înţelese după o clipă spusele şi întrebă:

— Viermii?

— Ne-am angajat într-un pasaj întunecat, spuse el. Fără mirodenie, Imperiul se va dezintegra. Ghilda va fi imobilizată. Cu timpul, planetele vor pierde, rând pe rând, orice amintire clară despre existenţa altor lumi. Se vor retrage în ele însele. Când Navigatorii Ghildei îşi vor pierde puterea, spaţiul va redeveni o

frontieră. Iar noi vom rămâne pironiţi de dunele noastre, fără să ştim ce se află deasupra noastră şi dedesubtul nostru.

— Vobeşti tare ciudat zise Sabiha. Cum m-ai văzut *pe mine* în viziunea ta?

Încrede-te în superstiţiile fremene! îşi spuse ei.

— Am devenit pasigrafic. Sunt o pictogramă vie, menită să descrie schimbările ce vor trebui să survină. Dacă n-o voi face, veţi avea parte de suferinţe pe care nici o fiinţă umană n-ar trebui să ajungă să le cunoască.

— Ce-nseamnă cuvintele astea? întrebă ea, dar tot nu-şi desprinse mâna de pe cristai.

Leto întoarse capul spre Jacurutu, scăldat în lumina difuză a celei de-a Doua Luni care apunea îndărătul stâncilor, prevestind zorii. De undeva, răsună deodată ţipătul de moarte al unui iepure de deşert. Leto o văzu pe Sabiha scuturându-se. Apoi auzi, din aceeaşi direcţie, bătaia de aripi a unei păsări — o răpitoare, o creatură a nopţii. Înălţând capul, surprinse, în văzduh, licăre de jar — ochii făpturilor înaripate care se îndreptau spre cotloanele lor dintre stânci.

— Trebuie să urmez poruncile noii mele inimi, rosti el. Tu vezi în mine doar un copil, Sabiha, dar dacă...

— M-au avertizat în legătură cu tine, spuse ea şi umerii îi înţepeniră din nou, încordaţi.

Leto desluşi teama din glasul ei şi spuse:

— Nu-ţi fie frică de mine, Sabiha. Ai trăit cu opt ani mai mult decât carnea asta a mea. Din acest punct de vedere, îţi acord tot respectul meu. Dar eu număr cu mii de ani ai altor vieţi mai mult, sunt mai vârstnic decât poţi să-ţi închipui. Nu te uita la mine ca la un copil. Am trecut în zbor peste numeroasele viitoruri şi, într-unul dintre ele, ne-am văzut pe noi în îmbrăţişarea dragostei. Tu şi cu mine, Sabiha.

— Ce tot... Aşa ceva nu poate...

Amuţi, încurcată.

— Ideea ar putea să-ţi surâdă, cu timpul, zise el. Dar acum ajută-mă să mă-ntorc în sietch. Am fost în locuri îndepărtate şi peregrinările astea m-au secătuit de puteri. Namri trebuie să afle pe unde am fost.

O văzu şovăind, nehotărâtă, şi adăugă:

— Nu sunt Oaspetele Cavernei? Namri trebuie să afle ce am aflat eu. Avem multe de făcut dacă vrem ca universul nostru să

nu se dezintegreze.

— Nu te cred... în legătură cu viermii, rosti ea.

— Nici în legătură cu noi doi, îmbrăţişaţi?

Ea scutură din cap. Dar Leto putea să vadă gândurile care-i treceau prin minte ca penele purtate de vânt. Ceea ce spusese el o atrăgea şi-o respingea, deopotrivă. A fi consoarta Puterii era, fără doar şi poate, o perspectivă îmbietoare. Dar ordinele unchiului ei nu puteau fi nesocotite. Şi totuşi, poate că, într-o zi, acest fiu al lui Muad'Dib avea să domnească, de aici, de pe Dune, până la hotarele cele mai îndepărtate ale universului lor. La gândul acesta, Sabiha nu putea reacţiona decât în cel mai pur mod fremen, cu aversiunea celui crescut în ascunzişul cavernei. Consoarta lui Leto s-ar fi aflat în văzul întregii lumi, ar fi făcut obiectul a tot felul de bârfe şi speculaţii. Pe de altă parte, bogăţia de care-ar fi dispus...

— Sunt fiul lui Muad'Dib, pot să văd viitorul, rosti ei cu simplitate.

Încet, Sabiha luă mâna de pe mânerul cristalului, se sculă de pe covoraş, veni lângă el şi-l ajută să se ridice în picioare. Apoi Leto o urmări, amuzat, cum împătureşte cu grijă carpeta, cum şi-o potriveşte pe umăr şi, în sfârşit, cum măsoară din privire diferenţa dintre staturile lor, gândindu-se la cuvintele lui: *În îmbrăţişarea dragostei?*

Statura este un alt lucru care se schimbă, cugetă el.

Sabiha îl apucă de braţ pentru a-l sprijini şi a-l conduce. El se poticni în nisip şi ea şuieră:

— Suntem prea departe de sietch pentru *de astea!*

Se referea la zgomotele nefireşti, care-ar fi putut atrage un vierme.

Leto avea impresia că trupul său devenise o găoace uscată, asemenea crustei abandonate de o insectă. Cunoştea această găoace: era tot una cu societatea care fusese edificată pe baza comerţului cu melanj şi a Religiei Elixirului de Aur pe care o generase acest comerţ. O societate secătuită de excesele ei. Cele mai înalte năzuinţe ale lui Muad'Dib decăzuseră în vrăjitoria susţinută de braţul înarmat al Auqafului. Religia lui Muad'Dib purta acum un alt nume: era Shien-san-Shao, eticheta pe care o aplicau ixienii demenţei şi încăpăţânării celor ce credeau că pot să conducă universul spre paradis punându-i cristaiul în coastă. Dar şi asta avea să se schimbe, după cum se schimbase Ix.

Fiindcă Ix nu era decât cea de-a noua planetă a sistemului ei, dar locuitorii săi uitaseră până şi limbajul căruia îşi datora numele.

— Jihadul a fost un fel de nebunie colectivă, murmură Leto.

— Cum?

Sabiha îşi concentrase toată atenţia asupra problemei de a-l face să meargă în ritmul neregulat, menit să le ascundă prezenţa pe suprafaţa nisipurilor. Vreme de-o clipă, se lăsă distrasă de vorbele lui, apoi îşi spuse că nu erau decât un alt produs al extenuării. Era conştientă de slăbiciunea lui, de felul în care-l epuizase transa. Toată povestea asta i se părea ciudă şi lipsită de noimă. Dacă Leto trebuia să fie ucis, aşa cum spunea Namri, atunci trebuia procedat repede, fără tot circul ăsta. Pe de altă parte, Leto pomenise de o revelaţie incredibilă. Poate că asta urmărea Namri. Oricum, acesta trebuie că era motivul atitudinii adoptate de bunica lui Leto. Altminteri cum şi-ar fi dat Marea Doamnă a Dunei asentimentul pentru acte atât de periculoase îndreptate împotriva unui copil?

Copil?

Din nou, se gândi la cuvintele lui.

Ajunseră la poalele stâncii şi Sabiha se opri, îngăduindu-i lui Leto un răgaz de odihnă, aici, unde erau în siguranţă. Privindu-l în lumina palidă a stelelor, întrebă:

— Cum să nu mai fie viermi?

— Numai eu pot să-mpiedic asta, răspunse el. Nu te teme. Pot să schimb orice.

— Dar e...

— Există întrebări care nu au răspuns, zise el. Am văzut acel viitor. Însă contradicţiile lui n-ar face altceva decât să te zăpăcească. Trăim într-un univers schimbător iar noi suntem cea mai stranie dintre toate schimbările. Rezonăm la nenumărate influenţe. Viitorurile noastre necesită o permanentă actualizare. Ne aflăm în faţa unei bariere pe care trebuie s-o îndepărtăm. Acest lucru ne obligă să recurgem la acte brutale, să ne împotrivim dorinţelor noastre celor mai profunde, mai dragi... Dar trebuie s-o facem.

— Ce anume trebuie să facem?

— Ai omorât vreodată un prieten? întrebă el şi, întorcându-se, o luă înainte, pătrunzând în fisura ce urca spre intrarea ascunsă a sietchului. Mergea cât de iute îi îngăduia starea lui de

epuizare fizică, dar Sabiha îl ajunse imediat şi-l prinse de mantie, silindu-l să se oprească.

— Cum adică, să omori un prieten?

— Oricum, va muri, spuse Leto. Nu trebuie s-o fac eu, dar aş putea s-o împiedic. Şi, dacă n-o împiedic, nu înseamnă că l-am omorât eu?

— Despre cine vorbeşti?... Cine va muri?

— Alternativa mă obligă să tac, răspunse Leto. S-ar putea să fiu nevoit s-o abandonez pe sora mea unui monstru.

Din nou, se întoarse şi porni înainte, însă de data aceasta, când ea îi trase de mantie, îşi văzu de drum şi refuză să-i dea vreun răspuns. *Mai bine să nu ştie, până nu va fi timpul,* gândi el.

Selecţia naturală a fost descrisă ca o triere selectivă de către mediul înconjurător a fiinţelor care pot avea progenituri. În ceea ce priveşte fiinţele umane însă, acest punct de vedere are un caracter extrem de limitativ. Reproducerea prin actul sexual tinde spre experiment şi inovaţie. Ea ridică multe întrebări, printre care şi cea, foarte veche, de a şti dacă mediul este un agent selectiv care intervine după producerea variaţiilor sau dacă joacă un rol preselectiv, determinând variaţiile pe care le triază. Dune nu a reuşit să dea răspuns la aceste întrebări; a ridicat doar altele, la care Leto şi Comunitatea Surorilor ar putea încerca să răspundă în cursul următoarelor cinci sute de generaţii.

Catastrofa Dunei, după Harq al-Ada.

STÂNCILE BRUNE ŞI PUSTII ale Scutului de Piatră, profilându-se în depărtare, i se păreau Ghanimei materializarea acelei apariţii care-i ameninţa viitorul. Le privea de pe marginea terasei-grădină din vârful Citadelei, în timp ce, în spatele ei, soarele asfinţea. Lumina, filtrată de norii de praf, era de un portocaliu aprins, o culoare la fel de vie ca a conturului gurii unui vierme uriaş. Ghanima suspină, gândind: *Alia... Alia... Voi avea parte de aceeaşi soartă ca tine?*

Vieţile interioare deveniseră din ce în ce mai zgomotoase în ultima vreme. Era ceva legat de condiţionarea femeii din societatea fremenă — poate chiar o diferenţă sexuală —, oricum... femeile erau mai vulnerabile la această maree interioară. Bunica ei o pusese în gardă pe când îşi urzeau planurile, bazându-se pe experienţa acumulată de Bene Gesserit, dar trezind în Ghanima şi ameninţările acestei înţelepciuni.

— Monstruozitatea, termenul folosit de noi pentru orice prenăscut, îi explicase Doamna Jessica, are în urmă o îndelungată istorie alcătuită din experienţe amare. Principiul pare a fi diviziunea vieţilor interioare. Acestea se separă în două categorii: benefice şi malefice. Cele benefice rămân docile, utile. Cele malefice par a tinde să se unească într-o unică personalitate puternică, încercând să pună stăpânire pe trupul viu şi pe conştiinţa sa. Se ştie că acest proces cere un timp considerabil, dar semnele sale sunt bine cunoscute.

— De ce-ai abandonat-o pe Alia? întrebase Ghanima.

— Am fugit, îngrozită de ceea ce creasem, răspunsese bunica ei, cu voce scăzută. Am capitulat. Iar povara mea de acum este gândul că... poate am capitulat prea devreme.

— Ce vrei să spui?

— Încă nu pot să explic, dar... poate că... Nu! Nu trebuie să-ţi dau speranţe deşarte. G*hafla,* abominabila sminteală, are o lungă istorie în mitologia omenirii. A fost numită în multe feluri, dar, mai ales, *posesiune.* Căci asta pare a fi. Te rătăceşti în marasmul maleficului şi acesta pune stăpânire pe tine.

— Leto... se temea de mirodenie, spusese Ghanima, constatând că putea vorbi calmă despre fratele ei. Ce preţ cumplit trebuiau să plătească!

— Pe bună dreptate, rostise Jessica, punând capăt discuţiei.

Dar Ghanima îşi asumase riscul unei explorări a vieţilor ei

interioare, aruncând o privire îndărătul unui val ciudat de opac şi iscodind în van temerile Bene Gesserit. Faptul că ştia ce se întâmplase cu Alia nu o ajuta cu nimic. Totuşi, cumulul experienţei Bene Gesserit părea să indice o portiţă de salvare şi, când Ghanima se aventură în comunitatea interioară, făcu mai întâi apel la *Mohalata,* asocierea cu forţele benefice, care ar fi putut să-i acorde protecţie.

Invocă din nou acea comuniune, acum, în timp ce aştepta în lumina asfinţitului, la marginea grădinii de pe acoperişul Citadelei. Simţi numaidecât prezenţa-memorie a mamei sale. O văzu pe Chani ca şi când şi-ar fi făcut apariţia între ea şi stâncile îndepărtate ale Scutului.

— Intră aici şi vei gusta fructul Zaqquumului, hrana infernului! spuse Chani. Zăvoreşte această poartă, fiica mea! Este singura ta măsură de siguranţă.

Larma lăuntrică se ridică năvalnic în jurul viziunii şi Ghanima bătu repede în retragere. Îşi cufundă conştiinţa în Crezul Surorilor, reacţionând mai degrabă din disperare decât din încredere. Recită înfrigurată Crezul, într-un murmur abia perceptibil:

"Religia este emulaţia adultului de către copil. Religia este închisoarea credinţelor spuse: mitologia, care e conjectură; postulatele secrete de încredere în univers; declaraţiile oamenilor doritori de putere personală; toate acestea, amestecate cu frânturi de cunoaştere. Şi, întotdeauna, suprema poruncă tacită a fost: «Să nu întrebi!» Dar noi întrebăm. Încălcăm această poruncă în modul cel mai firesc. Lucrarea pe care ne-am propus-o este eliberarea imaginaţiei, o imaginaţie pusă. În slujba celui mai profund simt creator al omenirii".

Încet, o oarecare ordine se restabili în gândurile Ghanimei. Îşi simţea însă tremurul corpului şi ştia cât de fragilă era pacea pe care o dobândise. Iar vălul acela opac îi rămânea pe mai departe în minte.

— Leb Kamai! şopti ea. Inimă a duşmanului meu, nu vei fi inima mea.

Îşi readuse în minte o amintire a trăsăturilor lui Farad'n, chipul lui tânăr şi întunecat, cu sprâncenele groase şi linia hotărâtă a gurii.

Ura îmi va dă puteri, îşi spuse. *În ură, pot să rezist destinului Aliei.*

Dar fragilitatea tremurătoare a poziţiei ei rămânea neschimbată. Ghanima nu se gândi decât la asemănarea lui Farad'n cu unchiul lui, răposatul Shaddam IV.

— Aici erai!

Irulan îşi făcuse apariţia, din dreapta. Se apropie, înaintând de-a lungul terasei cu mers şi mişcări aproape bărbăteşti.

Întorcându-se, Ghanima gândi: *Iar ea este fiica lui Shaddam.*

— De ce te încăpăţânezi s-o ştergi mereu pe furiş, de una singură? o întrebă Irulan încruntată, oprindu-se şi dominând-o cu înălţimea ei.

Ghanima se abţinu să-i răspundă că nu era câtuşi de puţin singură şi că gărzile o văzuseră când urcase pe terasă. Ştia că nemulţumirea lui Irulan îşi avea obârşia în faptul că se aflau într-un loc descoperit, expus unei arme cu bătaie lungă.

— Nu porţi distrai, spuse Ghanima. Ştiai că, într-o vreme, oricine era surprins fără distrai în afara sietchului era omorât pe loc? Orice risipă de apă era interpretată ca un pericol pentru întregul trib.

— Apă! Apă! se răsti Irulan. Eu vreau să ştiu pentru ce te expui pericolului în felul ăsta. Vino imediat înăuntru. Ne vâri pe toţi în bucluc.

— Ce pericol ar mai putea să fie? întrebă Ghanima. Stilgar i-a eliminat pe trădători. Iar gărzile Aliei mişună peste tot.

Irulan ridică ochii spre cerul care începuse să se întunece. Câteva stele sclipeau deja pe firmamentul cenuşiu-albastru. Privirea ei reveni la Ghanima.

— N-am de gând să mă cert cu tine. Am fost trimisă să-ţi comunic că am primit răspunsul lui Farad'n. Acceptă, dar, nu se ştie din ce motiv, doreşte amânarea ceremoniei.

— Cât timp?

— Încă nu ştim. Negociem. Dar ni-l retrimite pe Duncan.

— Şi bunica?

— Deocamdată a hotărât să rămână pe Salusa.

— Cine i-ar putea găsi vină? comentă Ghanima.

— Disputa asta stupidă cu Alia!

— Nu încerca să mă duci de nas. Irulan! Nu-i vorba deloc de-o dispută stupidă. Sunt la curent cu tot ce se cleveteşte.

— Temerile Comunităţii...

— Sunt întemeiate, rosti Ghanima. Bun, mi-ai transmis mesajul. Şi acum ai de gând să profiţi de ocazie pentru a încerca

din nou sa mă determini să-mi schimb hotărârea?

— Am renunţat.

— Ar trebui să-ţi dai seama că nu mă poţi face să cred o minciună ca asta, replică Ghanima.

—Foarte bine! Voi încerca în continuare să te conving să te răzgândeşti. Proiectul ăsta e nebunesc!

Se întrebă de ce-i permitea Ghanimei să devină atât de iritantă. O Bene Gesserit nu trebuie să se lase iritată de nimic.

— Ceea ce mă îngrijorează, reluă ea, este pericolul extrem de grav la care te expui. Ştii asta. Ghani, Ghani... eşti fiica lui Paul. Cum poţi să...

— Tocmai fiindcă sunt fiica lui, Atreizii ştiu ce sânge le curge în vene. Neamul nostru se trage din Agamemnon. Să nu uiţi asta niciodată, soţie fără de copil a tatălui meu. Istoria neamului nostru e o istorie sângeroasă şi încă n-am isprăvit cu sângele.

Descumpănită, Irulan întrebă:

— Cine-i Agamemnon?

— Cât de deficitară se dovedeşte a fi mult lăudata voastră educaţie Bene Gesserit, spuse Ghanima. Uit mereu că voi priviţi istoria în racursiu. Amintirile mele însă merg până...

Tăcu brusc. Era mai bine să nu trezească umbrele din somnul lor cel atât de uşor.

— Oricât de îndepărtate ţi-ar fi amintirile, zise Irulan, trebuie să ştii ce pericol te...

— Am să-l ucid. Îmi datorează o viaţă.

— Iar eu am să fac tot ce pot ca să te împiedic.

— Ştim asta. Dar nu vei avea prilejul. Alia te va expedia într-unul dintre noile oraşe din sud până ce se va fi terminat totul.

Irulan scutură din cap, cu un aer exasperat.

— Ghani, am jurat să te apăr de orice pericol. Am să-mi respect jurământul, cu preţul vieţii de va fi nevoie. Dacă-ţi închipui că voi aştepta frământându-mă între patru pereţi din ce-ştiu-eu-ce djedida, în timp ce tu...

— Mai există şi Huanui-ul, rosti Ghanima cu voce blândă. Alambicul morţii e o alternativă. Sunt sigur că, de acolo, n-ai mai avea cum să intervii.

Irulan păli şi-şi duse mâna la gură, uitându-şi brusc întregul antrenament. Această spaimă instinctivă dădea, de fapt, măsura afecţiunii ei pentru Ghanima. Când izbuti să vorbească, buzele îi tremurau.

— Ghani, nu pentru ceea ce mi s-ar putea întâmpla mie mi-e frică. M-aş arunca în gura viermelui pentru tine. Da, sunt ceea ce ai spus tu că sunt: soţia fără de copil a tatălui tău; dar tu eşti copilul pe care nu l-am avut eu. Te implor...

În colţurile ochilor îi străluciră lacrimi.

Ghanima simţi cum i se pune un nod în gât şi făcu un efort pentru a răspunde:

— Mai e şi o altă deosebire între noi. Tu n-ai fost niciodată fremenă. Eu nu sunt nimic altceva. Asta-i prăpastia care ne desparte. Alia ştie. Fie ea orice-ar fi, ştie asta.

— N-ai de unde şti tu ce ştie Alia, zise Irulan cu amărăciune. Dacă n-aş cunoaşte faptul ca e o Atreides, aş putea să jur că şi-a pus în gând să-şi distrugă propria Familie.

Şi de unde ştii că mai e încă Atreides? gândi Ghanima. Cum putea fi Irulan atât de oarbă? Era o Bene Gesserit, şi cine cunoştea mai bine decât Surorile istoria Monstruozităţii? Irulan refuza însă până şi să se gândească la asta, darămite s-o creadă. Fără-ndoială că Alia folosise vreo vrăjitorie împotriva acestei nefericite.

— Am faţă de tine o datorie de apă, spuse Ghanima. De aceea, îţi voi ocroti viaţa. Vărul tău însă va muri. Consideră subiectul închis.

Irulan izbuti să-şi potolească tremurul buzelor. Se şterse la ochi, apoi murmură:

— L-am iubit pe tatăl tău. Dar nu mi-am dat seama decât după ce-a murit.

— Poate că n-a murit, spuse Ghanima. Propovăduitorul acela...

— Ghani! Uneori nu te înţeleg. Şi-ar ataca Paul propria familie?

Ghanima dădu din umeri, apoi ridică ochii spre cerul întunecat.

— Poate că i s-ar părea amuzantă o asemenea...

— Cum poţi să vorbeşti cu atâta uşurinţă despre...

— Ca să ţin la distanţă adâncurile întunecate, rosti Ghanima. Zeii mi-s martori că nu-mi bat joc de tine. Dar nu sunt doar fiica tatălui meu. Sunt fiecare din cei care şi-au dat sământa lor Atreizilor. Tu nu vrei să te gândeşti la Monstruozitate, dar eu mă gândesc numai la asta. Sunt o pre-născută. Ştiu ce port în mine.

— Iarăşi acea veche superstiţie neghioabă în legătură cu...

— Opreşte-te! (Ghanima întinse mâna spre gura lui-Irulan.) Sunt şi fiecare Bene Gesserit participantă la acel blestemat program genetic până la, şi inclusiv, bunica mea. Şi-s chiar mai mult decât atât! (Cu o mişcare scurtă, îşi zgârie adânc palma stângă, făcând să apară o picătură mare de sânge.) Trupul ăsta e tânăr, dar experienţele sale... O, *zei,* Irulan! Experienţele mele!... Nu! (Din nou, întinse mâna pentru a o opri pe Irulan care dăduse să se apropie.) Cunosc toate viitorurile pe care le-a explorat tatăl meu. Posed înţelepciunea atâtor şi-atâtor vieţi, dar şi ignoranţa lor... slăbiciunile lor. Dacă vrei să-mi fii de vreun ajutor, Irulan, învaţă mai întâi cine sunt.

Instinctiv, Irulan se aplecă şi o cuprinse pe Ghanima în braţe, strângând-o, lipindu-şi obrazul de-ai ei.

Fie să nu trebuiască s-o omor pe această femeie! se rugă în gând Ghanima. *Fie să nu se întâmple asta!*

În timp ce formula acest gând, întregul deşert se cufundă în noapte.

O singură chemare ţi-a adresat
Mica pasăre cu cioc stacojiu,
O singură dată la Sietch Tabr a ţipat
Şi-ai plecat în Câmpia Funebră.
Bocet pentru Leto II

LETO FU TREZIT de clinchetul acverigilor din părul unei femei. Privi spre intrarea celulei sale şi dădu cu ochii de Sabiha. Şedea acolo, nemişcată, şi, în semi-conştienţa mirodeniei, o văzu conturată aşa cum i-o înfăţişase viziunea. Depăşise cu doi ani vârsta la care o fată fremenă trebuia să fie măritată sau, măcar, logodită. Asta însemna că familia ei o păstra pentru ceva... sau cineva deosebit. Era, în mod evident, nubilă. Ochii lui, încă înceţoşaţi de viziune, i-o dezvăluiau ca pe o creatură descinsă direct din îndepărtatul trecut terranic al omenirii: păr negru, piele albă, orbite adânci care dădeau un reflex verzui ochilor albastru-în-albastru. Avea nasul mic şi o gură largă

deasupra bărbiei ascuţite. Şi, pentru Leto, constituia dovada vie că planul Bene Gesserit era cunoscut — sau bănuit — aici, la Jacurutu. Surorile sperau să reînvie Imperialismul Faraonic prin intermediul lui, nu? Atunci, ce urmărea proiectul lor de a-l forţa la o căsătorie cu sora sa? Sabiha n-ar fi putut în nici un caz împiedica asta.

Oricum, cei care-l făcuseră prizonier cunoşteau planul. Cum de-l aflaseră? Oamenii aceştia nu împărtăşiseră viziunea lui. Nu fuseseră cu el acolo unde viaţa devenea o membrană ce se deplasa în alte dimensiuni. Subiectivitatea reflexibilă şi circulară a viziunilor care o dezvăluiau pe Sabiha era numai şi numai a lui.

Din nou, acverigile zăngăniră în părul Sabihei şi sunetul îi trezi lui Leto viziunile. Ştia unde fusese şi ce aflase. Nimic nu mai putea şterge asta. Iar acum nu călătorea pe spinarea unui Făuritor uriaş, într-un palanchin pentru pasageri, unde clinchetul acverigilor din părul femeilor imprima ritmul cântecelor de drum. Nu... Se afla aici, în celula sa din Jacurutu, efectuând cea mai periculoasă dintre toate călătoriile: de la *Ahl as-smma wal-Jamas* şi înapoi — părăsind lumea reală a simţurilor şi revenind la ea.

Ce făcea Sabiha, în clinchetul acverigilor? Ah, desigur... Prepara o nouă porţie din fiertura menită să-l ţină în captivitate — mâncarea adăugită cu esenţă de mirodenie, care trebuia să-l menţină pe jumătate în afara universului real... până ce avea să moară el sau să reuşească planul bunicii sale. De fiecare dată când credea că a câştigat, îl trimiteau înapoi. Doamna Jessica avea dreptate, fireşte... bătrâna vrăjitoare! Amintirea totală a multitudinii vieţilor aflate în el nu era de nici un folos până ce nu izbutea să organizeze datele şi să şi le amintească după voia lui. Vieţile acelea fuseseră materie primă pentru anarhie. Oricare dintre ele sau toate deodată l-ar fi putut copleşi. Mirodenia şi situarea ei deosebită, aici, la Jacurutu, reprezentaseră un pariu desperat.

Acum, Gurney aşteaptă semnul pe care eu refuz să i-l dau. Cât timp îşi va mai păstra răbdarea?

Se uită la Sabiha. Îşi dăduse gluga robei pe spate şi i se vedeau tatuajele tribale de pe tâmple. La început, Leto nu le recunoscu, apoi îşi aminti unde era. Da, Jacurutu continua să trăiască.

Nu ştia dacă trebuia să-i fie recunoscător bunicii sale sau s-o urască. Jessica voia ca el să aibă instincte la nivelul conştiinţei. Dar instinctele nu erau decât amintiri ale speciei despre felul în care se puteau înfrunta crizele. Amintirile sale, preluate direct din vieţile celelalte, îl învăţau mult mai mult. Reuşise să şi le ordoneze acum, şi îşi dădea seama de pericolul la care se expunea dacă i-ar fi dezvăluit asta lui Gurney. Dezvăluirea nu i s-ar fi putut ascunde lui Namri. Iar Namri era o altă problemă.

Sabiha se ridică şi se apropie, cu un bol în mâini. Leto admiră irizaţiile de curcubeu cu care lumina de afară îi aureola părul. Cu gesturi blânde, ea îi înălţă capul şi începu să-l hrănească. Abia atunci realiză cât era de slăbit. Se lăsă în grija Sabihei, în vreme ce gândurile îi rătăceau. Îşi aminti de discuţia cu Gurney şi Namri. Îl credeau! Namri mai mult decât Gurney, dar nici Gurney nu putea nega ceea ce propriile simţuri îi spuseseră deja despre starea planetei.

Sabiha îi şterse gura cu un colţ al robei.

Ahhh, Sabiha, gândi el, amintindu-şi de cealaltă viziune, cea care-i umplea inima de durere. *Multe nopţi am visat lângă oglinda apei, auzind şuierul vântului deasupra mea. Multe nopţi trupul meu a zăcut lângă cuibul şarpelui şi-am visat-o pe Sabiha în arşiţa verii. Am văzut-o stivuind lipii de mirodenie, coapte pe plăci fierbinţi de plastoţel Am văzut apa limpede a qanatului, apă liniştita, scânteind în soare, în timp ce în inima mea se dezlănţuise furtuna. Sabiha soarbe din cafea şi mănâncă. Dinţii ei sclipesc în penumbră. O văd împletindu-şi în păr acverigile mele. Parfumul de ambră al sânilor ei îmi pătrunde simţurile. Sabiha mă chinuie şi mă apasă prin simpla ei existenţă.*

Presiunea multimemoriilor făcu să explodeze globul încremenit în timp căruia încercase să-i reziste. Percepu trupurile îngemănate, sunetele sexului, ritmurile înscrise în fiece impresie senzorială: buze, răsuflări umede, limbi... Undeva, în viziune, se iviră forme elicoidale, negre ca antracitul, apoi le simţi pulsând chiar înlăuntrul fiinţei lui. O voce implora în centrul craniului său: "Te rog, te rog, te rog, te rog..." Sub pântec, simţi o turgescenţă de adult, gura i se deschise, se încleştă, agăţându-se de balustrada extazului. Apoi... un suspin, o ultimă plutire îmbătătoare, prăbuşirea.

Oh, ce minunat ar fi fost de-ar fi îngăduit să se înfăptuiască asta!

— Sabiha, şopti. O, Sabiha mea!...

Când fu limpede că Leto se cufundase din nou în transa profundă de după fiecare masă, Sabiha luă bolul gol şi se retrase, oprindu-se în pragul odăii pentru a-i spune lui Namri:

— Iarăşi mi-a pronunţat numele.

— Du-te înapoi şi rămâi lângă el, zise Namri. Trebuie să-l caut pe Halleck şi să discut asta cu el.

Sabiha depuse bolul la colţul pragului şi se întoarse în celulă. Se aşeză pe marginea culcuşului, privind chipul lui Leto, în penumbră.

Brusc, el deschise ochii, întinse mâna şi-i mângâie obrazul. Apoi începu să-i vorbească, să-i povestească viziunea în care o regăsise.

În timp ce-l asculta, ea îşi lăsă mâna pe mâna lui. Ce bine era... atât de bi... Se lăsă moale pe culcuş, susţinută de braţul său, deja inconştientă în clipa în care el şi-l retrase. Leto se ridică în capul oaselor, simţindu-şi abia acum din plin slăbiciunea. Mirodenia şi viziunile îl secătuiseră de puteri. Făcu apel la ultimele picături de energie care mai rămăseseră în celulele sale şi reuşi să părăsească salteaua fără a o trezi pe Sabiha. Trebuia să plece, dar ştia că n-o să ajungă prea departe. Încet, îşi încheie distraiul, se înfăşură în mantie şi, traversând pasajul, ieşi în coridorul principal. Erau câţiva oameni prin preajmă, dar îşi văzură mai departe de treburile lor. Îl recunoscuseră, fireşte, însă nu lor le fusese lăsat în grijă. Halleck şi Namri ştiau ei ce fac şi, probabil, Sabiha se afla pe aproape.

Descoperi repede genul de pasaj lateral pe care-l căuta şi pătrunse în el fără ezitare.

Sabiha continuă să doarmă liniştită, până în clipa în care-o trezi Halleck.

Se ridică, frecându-se la ochi, văzu culcuşul gol, apoi pe unchiul ei în spatele lui Halleck, mânia de pe feţele lor.

Namri răspunse întrebării ei mute:

— Da, a şters-o.

— Cum de l-ai lăsat să fugă? izbucni Halleck. Cum a fost cu putinţă?

— A fost văzut îndreptându-se către ieşirea de jos, rosti Namri pe un ton ciudat de calm.

Sabiha se făcu mică în faţa lor, chinuindu-se să-şi

amintească.

— Cum? repetă Halleck.

— Nu ştiu. Nu ştiu!

— E noapte şi-i slăbit, spuse Namri. Nu va ajunge departe.

Halleck se răsuci brusc spre el.

— Ţie ţi-ar conveni să moară!

— Nu mi-ar displace.

Din nou, Halleck se răsti la Sabiha:

— Spune-mi ce s-a-ntâmplat.

— A întins mâna şi mi-a atins obrazul, A început să-mi povestească viziunea lui... în care eram împreună, el şi cu mine... (Se uită la culcuşul gol.) M-a adormit. S-a folosit de-o vrajă, fără-ndoială.

Halleck îi aruncă o privire lui Namri.

— Nu s-o fi ascunzând pe undeva, în interiorul sietchului?

— Nu. Ar fi fost deja găsit. Sau văzut. Căuta o ieşire. A găsit-o.

— Vrajă, murmură Sabiha.

— N-a fost nici o vrajă, mârâi Namri. A hipnotizat-o. Era cât pe ce să mă hipnotizeze şi pe mine, nu mai ţii minte? Îmi tot zicea că-i sunt prieten.

— E foarte slăbit, spuse Halleck.

— Doar trupeşte, replică Namri. Dar tot n-o s-ajungă prea departe. I-am neutralizat pompele de călcâi ale distraiului. Fără apă, va muri dacă nu dăm de el.

Lui Halleck îi veni să se întoarcă şi să-l pocnească, dar se stăpâni. Jessica îl prevenise că Namri va fi, poate, nevoit să omoare copilul. Zei din adâncuri! Unde se ajunsese! Atreides contra Atreides!

— Să fi plecat aflându-se încă în transa mirodeniei? întrebă.

— Ce contează? făcu Namri. Dacă ne scapă, e ca şi mort.

— O să pornim în căutarea lui de cum s-o crăpa de ziuă. Şi-o fi luat un fremkit?

— Există permanent câteva fremkituri lângă fiecare ieşire. Ar fi fost prost să nu-şi ia unul. Nu mi-a făcut nici o clipă impresia c-ar fi prost.

— Atunci, trimite-le un mesaj prietenilor noştri. Comunică-le ce s-a-ntâmplat.

— Nu se mai pot trimite nici un fel de mesaje în noaptea asta. Se apropie o furtună. Triburile au repetat-o şi-i urmăresc

traseul de trei zile. Pe la miezul nopţii va ajunge aici. Comunicaţiile sunt deja ecranate. Sateliţii şi-au întrerupt legătura cu sectorul ăsta de două ore.

Halleck oftă din rărunchi. Dacă furtuna se abătea asupra lui, băiatul era condamnat. Nisipul avea să-i smulgă carnea de pe oase şi să-i prefacă oasele-n pulbere. Falsa moarte avea să devină reală. Îşi lovi palma cu pumnul. Furtuna putea să-i blocheze cine ştie cât timp în sietch. N-ar mai fi reuşit nici măcar să pornească într-o expediţie de căutare. Iar paraziţii furtunii izolaseră deja sietchul de reţeaua de comunicaţii.

— Un distrans, rosti el deodată, gândindu-se că mai puteau imprima un mesaj pe ţipătul unui liliac care să zboare cu semnalul de alarmă.

Dar Namri clătină din cap.

— Liliecii nu zboară când e furtună. Ce naiba, omule! Doar ştii că sunt mai sensibili ca noi. Vor sta ascunşi în fisurile stâncii până când va cădea vântul. Cel mai bine-i să aşteptăm restabilirea legăturii cu sateliţii. Pe urmă, vom putea încerca să-i găsim rămăşiţele.

— Nu şi în cazul în care şi-a luat un fremkit şi s-a ascuns în nisip, spusese Sabiha.

Înjurând printre dinţi, Halleck se răsuci şi porni cu paşi mari spre interiorul sietchului.

Pacea pretinde soluţii, dar noi nu ajungem niciodată la soluţii viabile; nu facem decât să năzuim la ele. O soluţie definitivă este, prin definiţie, o soluţie moartă. Aspectul problematic al păcii e că tinde mai degrabă să pedepsească greşelile, decât să recompenseze reuşitele.

Cuvintele tatălui meu,

din relatările lui Muad'Dib, reconstituite de Harq al-Ada

— ÎL EDUCĂ? Îl educă pe Farad'n?

Alia îl fulgeră pe Duncan Idaho cu o privire în care amestecă în mod deliberat mânie şi neîncredere. Transspaţialul Ghildei se plasase pe orbita Arrakisului la amiază, ora locală. O oră mai târziu, o navetă îl debarcase pe Idaho la Arrakeen, fără nici un anunţ prealabil, în cel mai firesc mod cu putinţă. După câteva minute, un ornitopter îl depusese pe terasa Citadelei. Încunoştinţată în ultima clipă de sosirea lui iminentă, Alia abia avusese timp să urce pentru a-l întâmpina, rezervată şi ceremonioasă în prezenţa gărzilor. Acum se aflau în apartamentul ei din aripa nordică a edificiului. Idaho tocmai îşi încheiase raportul, cu sinceritate, cu precizie, scoţând în evidenţă fiecare informaţie esenţială, în maniera mentatică.

— Şi-a pierdut minţile, zise Alia.

El supuse enunţul analizei lui de mentat şi spuse:

— Toţi parametrii indică faptul că este perfect echilibrată şi cu mintea întreagă. Aş aprecia indicele ei de sănătate psihică la...

— Încetează! se răsti Alia. Ce-o fi având în minte?

Idaho, care ştia că propriul său echilibru emoţional depindea acum de retragerea în răceala mentatului, răspunse:

— După calculul meu, are în minte logodna nepoatei sale.

Expresia chipului său rămase neutră, o mască acoperind durerea care îl răvăşea şi ameninţa să-l copleşească. Nu Alia se afla acum înaintea lui. Alia murise. O vreme, menţinuse existenta unui mit-Alia menit să-i înşele simţurile, o fiinţă pe care o plănuise după propriile sale dorinţe, dar un mentat nu se putea amăgi astfel decât foarte puţin timp. Această creatură cu înfăţişare umană era posedată; o dirija o personalitate demonică. Miriadele de faţete ale ochilor săi de oţel îi transmiteau în centrii vederii o multitudine de Alii mitice. Dar, când le combina pe toate într-o imagine unică, nu mai apărea nici o Alia. Trăsăturile ei răspundeau altor comenzi. Alia nu mai era decât o cochilie înlăuntrul căreia fuseseră comise atrocităţi.

— Unde e Ghanima? întrebă el.

Alia expedie întrebarea cu o fluturare nepăsătoare a mâinii.

— Am trimis-o cu Irulan, la Stilgar.

În teritoriu neutru, gândi el. *Înseamnă că s-au reluat negocierile cu triburile rebele. Alia pierde teren fără să ştie... sau cu bună ştiinţă? Există vreun alt motiv? Să fi trecut Stilgar*

de partea ei?

— Logodna, rosti Alia îngândurată. Cum stau lucrurile în Casa Corrino?

— Salusa colcăie de rude mai mult sau mai puţin apropiate, care roiesc în jurul lui Farad'n, sperând să se aleagă cu ceva dacă revine la putere.

— Şi ea îl iniţiază în Maniera Bene...

— Nu ţi se pare ceva potrivit pentru viitorul soţ al Ghanimei?

Alia surâse în sinea ei, gândindu-se la ura neîmpăcată a Ghanimei. Foarte bine, Jessica n-avea decât să-l educe pe Farad'n. Educa un cadavru. Totul avea să meargă ca pe roate.

— Trebuie să chibzuiesc pe îndelete la toate astea, spuse. Văd că eşti foarte tăcut, Duncan.

— Îţi aştept întrebările.

— Înţeleg... Să ştii c-am fost foarte furioasă pe tine. S-o dai chiar pe mâna lui Farad'n!

— Mi-ai ordonat să fac în aşa fel, încât totul să pară veridic.

— Am fost obligată să declar că aţi fost făcuţi prizonieri amândoi.

— Ţi-am executat ordinele.

— Eşti atât de exact câteodată, Duncan... încât aproape mă sperii. Dar, dacă n-ai fi procedat în felul ăsta, ce-i drept...

— Doamna Jessica e în afara oricărui pericol, spuse el. Iar, de dragul Ghanimei, ar trebui să fim fericiţi că...

— Peste măsură de fericiţi, îl întrerupse Alia.

Şi gândi: *Nu se mai poate avea încredere în el. Nu se poate lepăda de afurisita lui loialitate faţă de Atreizi. Trebuie să găsesc un pretext ca să-i fac vânt de-aici... şi să-l lichidez. Un accident, de bună seamă.*

Întinse mâna şi-i atinse obrazul.

Idaho făcu un efort pentru a-i răspunde la mângâiere, luându-i mâna şi sărutând-o.

— Duncan, Duncan, e o situaţie îngrozitoare, se lamentă ea. Nu pot să te ţin aici, lângă mine. Se petrec prea multe lucruri şi sunt atât de puţini cei în care pot să am deplină încredere.

El îi lăsă mâna, aşteptă.

— Am fost *nevoită* s-o trimit pe Ghanima la Tabr, urmă ea. Situaţia e prea tulbure aici. Terorişti veniţi din Ţinutul Sfărâmăturilor au aruncat în aer qanaturile din Bazinul Kagga şi toată apa a fost înghiţită de nisip. Am fost obligaţi să raţionalizăm apa

în Arrakeen. Bazinul e acum plin de păstrăvi de nisip care îndiguie apa. Luptăm contra lor, fireşte, dar am rămas atât de puţini...

Idaho remarcase deja numărul redus al amazoanelor din gărzile Aliei aflate în Citadelă. *Mişcarea de Rezistenţă a Deşertului Interior va continua să-i pună la încercare capacitatea de apărare,* gândi el. *Oare chiar nu-şi dă seama de asta?*

— Tabr rămâne un teritoriu neutru, spuse ea. Am reluat negocierile. Javid se află acolo, în fruntea unei delegaţii a Preoţimii. Dar aş vrea să te duci şi tu, ca să-i supraveghezi, pe Irulan mai ales.

— E o Corrino, încuviinţă el.

Dar putea să citească în ochii ei că voia să se descotorosească de el. Cât de transparentă devenise această creatură care nu mai avea decât numele Aliei!

Ea agită o mână.

— Pleacă acum, Duncan, înainte de a apuca să cedez slăbiciunii şi să te păstrez lângă mine. Mi-ai lipsit atât de mult...

— Şi eu ţi-am simţit lipsa, rosti el, lăsând să-i răzbată în glas toată durerea din suflet.

Alia îl privi lung, surprinsă de tristeţea lui.

— Fă-o de dragul meu, Duncan, spuse. Şi gândi: *Păcat de tine, Duncan.* Apoi: Zia te va duce la Tabr, trebuie să readucă topterul aici.

Amazoană ei preferată, îşi spuse Idaho. *Va trebui să fiu cu ochii în patru.*

— E-n regulă, zise.

Încă o dată, îi luă mâna şi-o sărută. O clipă, privi carnea aceasta care fusese a Aliei sale. Apoi părăsi odaia, fără a se îndura să-i mai întâlnească privirea. Privirea aceea care era a altcuiva.

În timp ce urca spre terasă, fu năpădit de noi întrebări. Întrevederea cu Alia fusese extrem de obositoare pentru mentatul din el, care nu încetase să interpreteze date şi semne. Aşteptă lângă ornitopter, în tovărăşia uneia dintre amazoanele Citadelei, privind posomorât spre sud, în timp ce imaginaţia îl purta dincolo de Scutul de Piatră, la Sietch Tabr. *De ce trebuie să mă conducă Zia la Tabr? Readucerea topterului nu-i o sarcină pe măsura rangului ei. Şi de ce întârzie? Fiindcă e pe cale să*

primească instrucţiuni speciale?

Îi aruncă o privire amazoanei de gardă, apoi urcă în topter şi se instală în scaunul pilotului. Aplecându-se în afară, zise:

— Spune-i Doamnei Alia că-i voi retrimite topterul numaidecât, cu unul din oamenii lui Stilgar.

Înainte ca femeia să poată protesta, închise uşa şi porni motorul. Cu coada ochiului, o văzu privindu-l nehotărâtă. Cine-ar ar fi cutezat să se opună soţului Aliei? Decolă brusc, fără a-i da timp amazoanei să ia vreo hotărâre.

Singur, în înaltul cerului, Idaho dădu frâu liber durerii, într-un hohot spasmodic de plâns. O pierduse pe Alia. Se despărţiseră pentru totdeauna. Cu ochii tleilaxu înecaţi în lacrimi, murmură:

— De-ar înghiţi nisipul toate apele Dunei. Ele nu însemnă nimic faţă de lacrimile mele.

Acest exces de emoţie contrazicea însă formaţia lui de mentat şi, admiţând faptul, îşi impuse calmul pentru a face faţă necesităţilor de moment. Pilotajul, de pildă. Câteva clipe mai târziu, simţi o oarecare uşurare, intrându-şi în mână şi redevenind perfect stăpân pe sine.

Ghanima e din nou cu Stilgar. Şi Irulan.

De ce fusese desemnată Zia pentru a-l însoţi? Transformă întrebarea într-o problemă de calcul mentatic şi răspunsul îl tăcu să simtă un fior de gheaţă. *Trebuia să fiu victima unui accident mortal.*

Acest gorgan de piatră acoperind craniul unui domnitor nu îngăduie rugăciuni. El e acum mormântul lamentaţiilor. Doar vântul aude glasul acestui loc. Ţipetele creaturilor nopţii şi miracolul de-o clipă a două luni pe cer spun că vremea lui a trecut. Nu mai vin pelerini. Oaspeţii au plecat de la praznic. Ce pustie este cărarea care coboară de pe munte!

Gânduri la Mausoleul unui Duce Atreides,

PENTRU LETO, lucrul avea aparenţa înşelătoare a simplităţii: să eviţi viziunea, să faci ceea ce n-ai văzut. Ştia ce capcană ascundea acest gând, faptul că firele aleatorii ale unui viitor blocat se puteau încurca de la sine pentru a te prinde ca într-o plasă, dar avea o putere nouă asupra acestor fire. Niciodată nu se mai văzuse evadând din Jacurutu. Mai întâi, trebuia retezat firul care-l lega de Sabiha.

Acum, în ultima geană de lumină a zilei, stătea ghemuit la extremitatea estică a stâncii care proteja Jacurutu. În fremkit găsise mâncare şi tablete energizante. Aştepta să-şi refacă forţele. La vest se întindea Lacul Azrak, câmpia de ghips care, odinioară, pe timpurile dinaintea viermilor, fusese acoperită cu apă. La est, invizibil din locul în care stătea el, se afla Bene Sherk, o puzderie de colonii răzleţe ce invadaseră bledul. La sud era Tanzerouftul, Ţinutul Groazei: trei mii opt sute de kilometri de pustiu întrerupt doar de fâşiile dunelor consolidate cu iarbă şi irigate prin capcane eoliene — opera transformării ecologice care remodela peisajul Arrakisului. Erau întreţinute de echipe aeropurtate ce nu zăboveau decât timpul strict necesar.

Voi merge spre sud, îşi spuse Leto. *După cum îşi va închipui şi Gurney.* Nu era momentul să acţioneze în mod cu totul imprevizibil.

Curând avea să se lase întunericul şi putea să părăsească această ascunzătoare provizorie. Îşi îndreptă privirea spre orizontul sudic. Cerul era întunecat şi se vălătucea ca un nor de fum cafeniu, o fâşie aprinsă de praf unduitor: furtună. Sub ochii lui, centrul superior al furtunii se înălţă deasupra Marelui Şes, ca un vierme cătând în zare. Vreme de un minut încheiat, Leto privi atent centrul şi observă că nu se mişca nici la dreapta, nici la stânga. Vechiul dicton fremen îi veni în minte: *Când centrul nu se mişcă, te afli în calea lui.*

Pentru o clipă, întoarse capul şi privi spre vest, în direcţia sietchului Tabr, examinând înşelătoarea tihnă gri-brună a înserării, vasta depresiune de ghips alb mărginită de grohotiş erodat, întinderea pustie cu suprafaţa ei ireală, de un alb strălucitor, care oglindea norii de praf. Nicăieri, în nici o viziune, nu se văzuse supravieţuind şarpelui cenuşiu al unei maici-

furtuni sau destul de adânc îngropat în nisip pentru a supravieţui. Nu se văzuse decât purtat de-a rostogolul în vânt... dar asta s-ar fi putut întâmpla mai târziu.

Iar acolo, încă departe, făcea ravagii o furtună, desfăşurată pe mai multe grade de latitudine, biciuindu-şi planeta şi supunând-o puterilor ei. Ar fi putut să rişte. Istorisiri vechi, transmise din gură în gură, spuneau că era posibil să imobilizezi la suprafaţă un vierme istovit, proptindu-i un cârlig de strunit sub unul dintre inelele cele mai mari, şi să supravieţuieşti furtunii la adăpostul uriaşului vierme. Era o combinaţie de curaj şi nebunie care-l tenta. Furtuna n-avea să ajungă aici înainte de miezul nopţii, cel mai devreme. Era timp. Câte fire puteau să reteze astfel? Toate, inclusiv ultimul?

Gurney se aşteaptă să mă îndrept spre sud, dar nu într-o furtună.

Privi în jos, spre sud, căutând o cale de trecere, şi descoperi dunga de abanos, parcă trasă cu penelul, a unui defileu adânc, arcuindu-se spre capătul stâncii Jacurutu. Observă, în penumbra canionului, rotocoale ca nişte vârtejuri într-o apă mâloasă: nisip-himeră. Se revărsa, asemenea unui curs de apă, în marea de nisip aflată mai jos. Leto îşi vârî umerii în bretelele fremkitului, se ridică şi, cu gustul aspru al setei în cerul gurii, începu să coboare spre trecătoare. Era încă destulă lumină pentru a putea fi reperat, dar ştia că se angajase într-o cursă contra cronometru.

Când ajunse la gura canionului, noaptea grăbită a deşertului interior se abătu asupra lui. Nu-i rămase, pentru a-i lumina calea spre Tanzerouft, decât lucirea palidă şi rece a lunii. Îşi simţi bătăile inimii accelerându-se sub impulsul spaimelor adunate în mulţimea vieţilor sale memorii. Era conştient că, poate, se îndrepta spre Huanui-naa, cum numeau fremenii furtunile cele mai năprasnice: Marele Alambic al Morţii. Dar, orice avea să se întâmple mai departe, avea să se întâmple în absenţa oricărei viziuni. Cu fiecare pas, se depărta tot mai mult de *dhyana* mirodeniei, de conştiinţa extinsă a naturii sale intuitiv-creatoare care se derula în lanţul imobil al cauzalităţii. La fiecare o sută de paşi pe care-i făcea acum înainte, cel puţin unul era lateral, dincolo de orice cuvinte, în comuniune cu acea realitate interioară pe care tocmai o dobândise.

Într-un fel sau altul, tată, vin la tine.

Stâncile dimprejur erau pline de păsări invizibile, care-şi făceau simţită prezenţa doar prin zgomote abia auzite. Ca orice fremen, Leto se orientă după aceste sunete infime pentru a traversa porţiunile de drum cufundate în beznă. De mai multe ori, trecând prin dreptul unor fisuri, zări perechi de ochi verzi, fantomatici: vietăţi ce se ascunseseră, simţind apropierea furtunii.

Într-un târziu, ieşi din trecătoare, în plin deşert. Nisipul viu juca şi respira sub tălpile lui, vorbindu-i despre activităţi subterane, despre fumarole latente. Se opri şi privi înapoi, spre capacele de lavă, luminate de lună, care acopereau vârfurile stâncii Jacurutu. Întreaga structură era metamorfică, formată în bună măsură sub acţiunea presiunilor. Arrakisul mai avea încă un cuvânt de spus în privinţa propriului său viitor. Leto înfipse în nisip toboşarul şi, de la primele bătăi, se puse în poziţie de aşteptare şi ciuli urechea. În mod inconştient, mâna lui dreaptă pipăi inelul cu emblema şoimului Atreides, ascuns într-un colţ înnodat al *dishdashei.* Gurney îl descoperise, dar i-l lăsase. Oare ce va fi gândit, dând cu ochii de inelul lui Paul?

Tată, aşteaptă-mă cât de curând

Viermele veni dinspre sud, descriind o curbă pentru a evita aflorimentul. Nu era uriaşul la care sperase Leto, dar n-avea de ales. Îi evaluă traiectoria, lansă cârligele şi se căţără cu agilitate pe flancul solzos al monstrului în clipa în care acesta trecea peste toboşar ridicând o perdea şfichiuitoare de praf. Viermele se întoarse, ascultător, sub presiunea cârligelor. Pulpanele mantiei lui Leto începuseră să pocnească în vânt. Fixând cu privirea stelele cerului austral, împâclite de praf, Leto orientă viermele în aceeaşi direcţie.

Drept în furtună.

Pe când Prima Lună se înălţa, putu evalua înălţimea frontului furtunii şi-şi corectă previziunea despre ora întâlnirii cu el. N-avea să se petreacă înainte de zori. Deocamdată, stihia se dezvolta în lărgime şi-n înălţime, acumulând energie pentru un nou salt uriaş. Echipele ecologice aveau să aibă de lucru nu glumă după trecerea ei. S-ar fi zis că planeta se dezlănţuia împotriva lor cu o furie conştientă, care se înteţea pe măsura ce noi teritorii ale deşertului erau transformate în ţinuturi înverzite.

În noapte, Leto continuă să mâne viermele spre sud, măsurându-i rezervele de energie după mişcările ce i se

transmiteau în tălpi. Din când în când, lăsa monstrul să se abată spre vest, ceea ce acesta încerca tot timpul să facă, îmboldit, probabil, de poziţia hotarelor invizibile ale teritoriului său sau de un simţ aparte, care-i vestea apropierea furtunii. De obicei, viermii se îngropau adânc de cum simţeau ridicându-se vânturile purtătoare de nisip, dar cel de sub el n-avea s-o poată face, atât timp cât cârligele de strunit îi ţineau depărtate două inele.

Pe la miezul nopţii, viermele începu să dea semne de oboseală. Leto reculă de-a lungul uriaşei spinări şi folosi îmblăciul, lăsând creatura să încetinească, dar mânând-o mai departe spre sud.

Furtuna se abătu curând după ce mijiră zorile. La început, deşertul păru încremenit în lumina lăptoasă a zilei — şiruri după şiruri de dune împietrite, parcă vârâte unele într-altele. Apoi veni prima aversă de praf şi Leto îşi ridică obrăzarul distraiului. În praful care se îngroşa, deşertul deveni un tablou în nuanţe de cenuşiu, fără contururi. Ace de nisip începură să mitralieze pometţii şi pleoapele lui Leto. Primii grăunţi mari îi scrâşniră între dinţi şi ştiu că momentul deciziei sosise. Să-şi asume riscul de a da crezare poveştilor şi de a încerca să imobilizeze viermele aproape epuizat? Nu-i trebui mai mult de-o bătaie de inimă pentru a respinge această soluţie. Se retrase spre coadă şi desprinse cârligele. Abia mişcându-se, viermele începu să se îngroape. Dar, în rafalele din ce în ce mai puternice ale furtunii, funcţionarea excesivă a sistemului de transfer termic al creaturii genera, în siajul ei, un ciclon fierbinte ca un furnal. Copiii fremeni învăţau de mici despre pericolele apropierii de coada viermelui. Viermii erau adevărate uzine de oxigen; focul se învârtejea sălbatic în urma lor, alimentat de exalaţiile abundente ale adaptărilor chimice la frecare din organismul lor.

Nisipul începu să biciuie picioarele lui Leto. Ridicând cârligele, sări cât putu mai departe pentru a evita furnalul din spatele cozii. Totul depindea acum de repeziciunea cu care putea să se îngroape în nisipul răscolit de vierme.

Strângând compactorul static în mâna stângă, se apucă să sape în versantul lung al unei dune, ştiind că viermele era prea sleit de puteri pentru a se întoarce şi a-l aspira în imensa lui gură albă-portocalie. În timp ce săpa de zor cu mâna stângă, cu dreapta extrase din fremkit distilcortul, pregătindu-l pentru umflare. Termină totul în mai puţin de-un minut: avea acum

cortul dispus în interiorul unei scorburi de nisip cu pereţii consolidaţi, pe versantul ferit al dunei. Umflă cortul şi se strecură înăuntru. Înainte de a etanşa sfincterul, scoase afară mâna în care ţinea compactorul şi inversă funcţia dispozitivului. Nisipul de deasupra se prăvăli peste cort. Doar câţiva grăunţi reuşiseră să pătrundă înainte ca Leto să închidă ermetic sfincterul.

Acum însă trebuia să procedeze cu şi mai mare iuţeală. Nici o nisipompă n-a putut ajunge până la suprafaţă pentru a-i furniza aerul necesar. Era o furtună cumplită, dintre acelea cărora puţini izbuteau să le supravieţuiască. Curând, tone de nisip aveau să se adune deasupra lui. Singura sa protecţie avea să fie coconul delicat al distilcortului din găoacea de nisip comprimat.

Leto se întinse pe spate, încrucişă mâinile pe piept şi se transpuse într-o transă de somnolenţă, care urma să-i reducă activitatea pulmonară la o singură respiraţie pe oră. Astfel, se angaja în necunoscut. Furtuna avea să treacă şi, dacă nu mătura duna, dezgropând fragilul lui adăpost, poate că-i era dat să iasă viu şi nevătămat... sau să intre, pentru totdeauna, în *Madinat as-salam,* Sălaşul Păcii. Orice-ar fi fost, ştia că trebuie să reteze firele, unul după altul, până ce nu-i va mai rămâne decât Poteca de Aur. Ori va izbuti asta, ori nu se va mai întoarce niciodată în califatul moştenitorilor tatălui său. Nu va mai admite nicicând să trăiască minciuna acelui *Desposyni,* a acelui califat hidos, care-i ridica în slăvi tatăl, ca pe un demiurg. Nu va mai admite niciodată să tacă atunci când un preot declama absurdităţi arogante: *"Cristaiul său va dezintegra demonii!"*

Cu acest angajament, conştiinţa lui Leto se cufundă în păienjenişul atemporalului *dao.*

În orice sistem planetar, există evidente influenţe de ordin superior. Faptul este adesea. adeverit prin introducerea unor forme de viaţă terraformată pe planete recent descoperite. În toate cazurile de acest

fel, viaţa din zone similare dezvoltă forme de adaptare absolut similare. Prin formă, trebuie să înţelegem mai mult decât forma fizică; este vorba şi de organizarea în vederea supravieţuirii şi de relaţiile care se stabilesc între diferite tipuri de asemenea organizări. Explorarea structurii acestei interdependenţe şi a locului pe care-l ocupă omul în cadrul ei reprezintă, pentru specia umană, o necesitate profundă. Această explorare poate fi însă pervertită într-o fixaţie conservatoare pe ideea de asemănare. Ceea ce s-a dovedit a fi întotdeauna fatal pentru ansamblul sistemului.

Catastrofa Danei, după Harq al-Ada

— FIUL MEU n-a văzut cu adevărat *viitorul;* a văzut procesul creaţiei şi raporturile sale cu miturile în care se leagănă oamenii, spuse Jessica.

Vorbea repede, fără însă a lăsa impresia că voia să precipite subiectul. Ştia că observatorii ascunşi ar fi găsit o modalitate să-i întrerupă de cum şi-ar fi dat seama ce făcea ea.

Farad'n şedea pe podea, într-un fascicul oblic de lumină ce pătrundea prin fereastra din spatele lui. Din poziţia în care se afla, rezemată de peretele opus, Jessica putea să zărească vârful unui copac din grădina palatului. Tânărul din faţa ei era un nou Farad'n: mai zvelt, mai viguros. Lunile de antrenament îşi exercitaseră inevitabila magie asupra lui. Ochii săi aveau o strălucire nouă când o priveau.

— El a văzut formele pe care le-ar fi creat forţele existente, dacă nu erau deviate, reluă Jessica. Decât să se întoarcă împotriva semenilor săi, a preferat să se întoarcă împotriva lui însuşi. A refuzat să accepte numai ceea ce i-ar fi adus lui alinare pentru că asta ar fi însemnat laşitate morală.

Farad'n învăţase să asculte în tăcere, testând, sondând,

reţinându-şi întrebările până ce era sigur că le putea formula de o manieră tranşantă. Discuţia începuse de la punctul de vedere Bene Gesserit asupra memoriei moleculare considerate prin prisma ritualului şi, în mod cu totul firesc, devenise către analiza lui Paul Muad'Dib aşa cum o preconiza Comunitatea Surorilor. Farad'n sesiza însă ca un joc de umbre în vorbele şi acţiunile Jessicăi, proiecţia unor forme inconştiente aflate în contradicţie cu intenţia de suprafaţă a enunţurilor ei.

— Dintre toate observaţiile noastre, spusese ea, aceasta e cea crucială. Viaţa este o mască prin intermediul căreia se exprimă universul. Noi considerăm că omenirea, dimpreună cu toate formele de viată care o înconjoară, constituie o comunitate *naturală ş*i că destinul întregii vieţi se joacă în destinul individului. De aceea, când se ajunge la acea ultimă autoanaliză, *amor fati,* încetăm să ne mai jucăm de-a zeităţile şi ne întoarcem la procesul de învăţământ. În ultimă instanţă, selecţionăm indivizi pe care-i facem atât de liberi pe cât ne stă nouă în puteri.

Farad'n înţelese deodată unde voise ea să ajungă şi ce avea să urmeze. Ştiind ce efect putea să aibă asta asupra celor ce-i urmăreau pe ecranele de supraveghere, făcu un efort pentru a nu arunca o privire temătoare spre uşă. Un ochi normal n-ar fi putut detecta acest dezechilibru de-o clipă, dar Jessica îl observă şi zâmbi. Un zâmbet, la urma urmelor, putea să însemne orice.

— Aceasta, zise ea, este un fel de ceremonie de absolvire. Sunt foarte mulţumită de tine, Farad'n. Te rog să te ridici în picioare.

El se conformă, eclipsând imaginea copacului dindărătul ferestrei.

Jessica, stând dreaptă şi ţinându-şi braţele lipite de corp, rosti:

— Sunt împuternicită să-ţi spun următoarele: "Stau drepţi în prezenţa sacră a omenescului. Ca şi mine, acum, vei sta şi tu într-o zi. Mă rog prezenţei tale ca asta să se împlinească. Viitorul rămâne incert, şi aşa se şi cuvine, căci el este pânza pe care pictăm dorinţele noastre. Astfel, întotdeauna, condiţia umană înfruntă o minunată pânză goală. Nu posedăm decât acest moment în care să ne consacram permanent sacrei prezenţe pe care-o împărtăşim şi-o creăm."

În clipa în care rostea ultimul cuvânt, Tyekanik intră pe uşa aflată în stânga ei, păşind cu o dezinvoltură pe care expresia încruntată a chipului o dezminţea.

— Prinţe, spuse el.

Dar era deja prea târziu. Cuvintele Jessicăi şi lunile îndelungate de pregătire îşi încheiaseră lucrarea. Farad'n nu mai era Corrino. Acum era Bene Gesserit.

*Ceea ce voi, administratorii CHOAM-*ului*, păreţi a fi incapabili să înţelegeţi este că, în comerţ, întâlneşti rareori o loialitate reală. Când aţi auzit ultima oară de vreun funcţionar care să-şi fi dat viaţa pentru companie? Insuficienţa voastră constă, poate, în faptul că porniţi de la presupunerea greşită că se poate ordona oamenilor să gândească şi să coopereze, o presupunere care, de-a lungul istoriei, a falimentat totul, de la religii până la state-majore. Statele-majore deţin un adevărat record în materie de distrugere a propriilor naţiuni. În ceea ce priveşte religiile, vă recomand să-l recitiţi pe Toma d'Aquino. Cât despre voi, cei din CHOAM, ce absurdităţi sunteţi în stare să credeţi! Oamenii trebuie să dorească să facă lucruri în concordanţă cu imboldurile lor cele mai profunde. Oamenii, şi nu organizaţiile comerciale sau ierarhiile, sunt cei ce asigură progresul marilor civilizaţii. Fiecare civilizaţie depinde de calitatea indivizilor pe care-i produce. Dacă organizaţi în mod excesiv oamenii, dacă-i legalizaţi excesiv, dacă le tăiaţi elanul spre măreţie —*

atunci ei nu mai pot funcţiona şi civilizaţia lor se prăbuşeşte.

Scrisoare către CHOAM

atribuită Propovăduitorului

LETO IEŞI DIN TRANSĂ printr-o tranziţie lină care îl aduse de la o stare a conştiinţei la alta, fără ca diferenţa să fie clar perceptibilă.

Ştiu imediat unde se afla. Îşi simţi energia refăcută a trupului dar, în acelaşi timp, mirosul mortal de stătut, al aerului secătuit de oxigen din distilcort îi transmise un alt mesaj. Dacă refuza să se mişte, ştia că avea să rămână prins în păienjenişul atemporal al eternului *acum,* unde toate evenimentele coexistau. Perspectiva îl atrăgea. Percepea Timpul ca pe o convenţie născocită de mintea colectivă a tuturor fiinţelor gânditoare. Timpul şi Spaţiul erau categorii pe care le impunea universului Mintea lui. Îi era suficient să se elibereze de multiplicitatea în care îl atrăgeau viziunile preştiente. O alegere cutezătoare putea să schimbe viitorurile provizorii.

Ce fel de cutezanţă cerea momentul de faţă?

Starea de transă îl ademenea. Avea sentimentul că revenise din *alam al-mythal* în universul realităţii doar pentru a constata că erau identice. Ar fi vrut să menţină magia Rihani a acestei revelaţii, dar supravieţuirea lui impunea luarea unei decizii. Pofta de viaţă trimitea semnele prin reţeaua nervilor.

Brusc, întinse mâna dreaptă spre locul în care lăsase compactorul static. Apucă strâns unealta, se răsuci pe burtă şi deschise sfincterul cortului. Un pârâiaş de nisip i se revărsă peste mână. Lucrând în beznă, zorit de aerul tot mai viciat, începu să sape cu repeziciune, forând un tunel care urca în pantă abruptă. Parcurse o distanţă având cam de vreo şase ori înălţimea lui înainte de a da de noapte şi de aer curat. Ieşi târâş pe versantul abrupt şi luminat de lună al unei lungi dune curbe, la circa două treimi din înălţimea ei. Rămase nemişcat, privind discul alb al celei de-a Doua Luni, care dispăru curând în spatele dunei, lăsând doar cerul presărat cu stele. Leto căută constelaţia Vagabondului şi, descoperind-o, îi urmări braţul întins, până la strălucitoarea Foum al-Hout, steaua polară a sudului.

Iată-ţi blestematul de univers! gândi. Văzut de aproape, era un loc forfotitor, ca nisipul din jurul lui, un loc al schimbărilor, unicul aşternându-se peste unic. Văzut de departe, doar marile structuri erau aparente, iar aceste structuri îndemnau la credinţa în absoluturi.

Dar în absoluturi, gândi el, *ne putem pierde.* Gândul îi aduse în minte avertismentul dintr-o veche zicală fremenă: *"Cine se pierde în Tanzerouft, pierde viaţa".* Structurile puteau fi călăuze, dar puteau fi şi capcane. Nu trebuia uitat că structurile erau, şi ele, supuse schimbării.

Inspiră adânc şi trecu la acţiune. Strecurându-se înapoi în tunel, dezumflă cortul, îl aduse la suprafaţă şi reîmpachetă fremkitul.

O geană de lumină rubinie începu să mijească de-a lungul orizontului estic. Leto îşi petrecu peste umeri curelele raniţei, urcă pe creasta dunei şi rămase acolo, în aerul îngheţat dinainatea zorilor, până ce prima rază de soare îi atinse obrazul cu o mângâiere caldă. Atunci, scoase dintr-un buzunar al fremkitului tubul cu tinctură şi-şi înnegri orbitele pentru a atenua reflexia, ştiind că, acum, trebuia să seducă deşertul, nu să lupte cu el. După ce puse colorantul la loc, aspiră dintr-un tub colector al distraiului câteva picături de apă, apoi aer. Se aşeză pe nisip şi se apucă să controleze cu minuţiozitate costumul. Când ajunse la pompele de călcâi, constată că fuseseră secţionate dibaci cu un stilet filiform. Dezbrăcă distraiul şi-l repară, dar răul fusese făcut. Cel puţin jumătate din apa trupului său se pierduse. Dacă n-ar fi fost colectorul distilcortului... În timp ce se reechipa, cugetă la întâmplare, găsind straniu faptul că nu prevăzuse acest sabotaj. Era un exemplu grăitor al pericolelor pe care le prezenta un viitor lipsit de viziune.

Rămase ghemuit pe creasta dunei, contopindu-se cu solitudinea peisajului. Lăsă privirea să-i rătăcească peste întinderea deşertului, pândind un fuior de nisip ridicat de vreo adiere, încercând să desluşească vreo neregularitate a dunelor care să indice prezenţa mirodeniei sau trecerea unui vierme. Dar furtuna pusese pecetea uniformităţii peste întregul ţinut. Fără a mai sta pe gânduri, scoase din kit un toboşar, îl armă şi-i declanşă bătaia menită să-l cheme din adâncuri pe Shai-Hulud. Apoi se depărtă şi rămase la pândă.

Viermele se lăsă aşteptat vreme îndelungată. În cele din

urmă, Leto îl auzi venind dinspre est. Privi într-acolo, zări vibraţia aerului provocată de sistemul mişcător, îşi încordă privirea ca să surprindă prima străfulgerare portocalie a gurii ivindu-se din nisip. Viermele se înălţă din adâncuri într-o jerbă şuierătoare de praf care-i întunecă flancurile. Zidul curb, cenuşiu, trecu pe lângă Leto, care înfipse cârligele şi începu să-l escaladeze cu iuţeală. În timp ce se căţără, orientă viermele spre sud, făcându-l să descrie o curbă largă, maiestuoasă.

Îmboldit de cârlige, viermele luă viteză. Mantia lui Leto începu să fluture şi să pocnească în vânt. Şi, ca şi cum imboldul pe care-l simţea uriaşa făptură i s-ar fi transmis şi lui, Leto se simţi năpădit de un năvalnic curent al creaţiei. Fiecare planetă, îşi aminti el, avea propria-i perioadă, la fel ca şi fiecare viaţă.

Viermele era dintre cei pe care fremenii îi numeau "mugitori". Plonja frecvent în nisip, îngropându-şi inelele anterioare în timp ce coada îl propulsa înainte. Mişcarea aceasta producea un sunet prelung, ca un muget, şi făcea ca o parte a corpului său să se înalţe deasupra nisipului într-o imensă cocoaşă. Era însă un vierme rapid şi, când vântul începu să sufle din spate, Leto simţi dogoarea furnalului din siaj şi mirosul înţepător al exalaţiilor puternic oxigenate.

În timp ce gonea pe spinarea viermelui către sud, Leto lăsă gândurile să-i alerge în voie. Încercă să-şi imagineze această călătorie ca pe o nouă ceremonie în viaţa sa, o ceremonie care-l ajuta să nu se mai gândească la preţul pe care va trebui să-i plătească pentru Poteca de Aur. La fel ca şi fremenii din vechime, ştia că va fi nevoit să accepte încă multe ceremonii noi pentru a evita divizarea personalităţii sale în fragmente de memorie şi pentru a-i ţine veşnic în frâu pe vânătorii hămesiţi ai sufletului său. Imagini contradictorii, care n-aveau să fie niciodată unificate, trebuiau acum închistate într-o tensiune vie, o forţă polarizantă care să-l anime din interior.

Noutatea, în permanenţă, îşi spuse. *Va trebui să găsesc încontinuu noi fire, în afara viziunii.*

Pe la începutul după-amiezii, atenţia îi fu atrasă de o protuberanţă, în faţă şi puţin spre dreapta. Încet, protuberanţa deveni o movilă îngustă, apoi o stâncă solitară, răsărind din nisip exact în locul în care se aşteptase s-o vadă.

Acum, Namri... Acum, Sabiha, să vedem cum vor aprecia camarazii voştri prezenţa mea, gândi el. Firul spre care se

îndrepta era extrem de subţire, mai periculos datorită atracţiei sale, decât ameninţărilor evidente.

O bucată de vreme, movila îşi tot schimbă dimensiunile. Iar, la un moment dat, păru că ea se apropia de el şi nu el de ea.

Viermele, din ce în ce mai obosit, dădea să cârmească tot timpul la stânga. Leto se lăsă să alunece pe imensul său flanc pentru a modifica poziţia cârligelor şi a-l sili să înainteze în linie dreaptă. Un iz pătrunzător de melanj îi năvăli deodată în nări. Se apropiau de un filon bogat. Curând, trecură pe lângă petele de nisip violaceu ale unei erupţii recente de mirodenie şi Leto ţinu din scurt viermele până ce depăşiră cu mult zăcământul. Mirosul de scorţişoară îl însoţi încă o vreme după ce Leto corectă din nou traiectoria, îndreptând viermele direct spre movila care nu mai sfârşea să se zărească la orizont.

Brusc, un mănunchi de culori sclipi în largul sudic al bledului: străfulgerarea cu reflexe de curcubeu a unui artefact uman în inima pustiului. Leto scoase din fremkit binoclul, reglă oleobiectivele şi văzu, departe, scânteind în soare, aripile întinse ale unui topter căutător de mirodenie. Sub el, o combină mare se hurduca asemenea unei crisalide pe cale să se dezghioace. Lăsând binoclul şi privind spre combina care se transformase într-un punct minuscul, Leto fu copleşit de *hadhdhab,* imensa omniprezenţă a deşertului. Prin ea, ştiu cum aveau să-l vadă vânătorii de mirodenie pe el — un obiect negru între deşert şi cer, simbolul fremen al *omului.* Da, aveau să-l vadă şi să-şi ia măsuri de precauţie. Aveau să aştepte. Fremenii erau întotdeauna bănuitori la vederea unui om în deşert, până ce îl recunoşteau sau se încredinţau că nu prezenta nici o ameninţare. Chiar şi cu uşoara patină a civilizaţiei Imperiului şi a uzanţelor sale sofisticate, ei rămâneau sălbatici doar pe jumătate îmblânziţi, care nu uitau niciodată că un cristai se dezintegra la moartea posesorului său.

Asta e ceea ce poate să ne salveze, gândi Leto. *Acest caracter sălbatic.*

În depărtare, ornitopterul-cercetaş se înclină pe aripa dreaptă, apoi pe cea stângă — un semnal pentru cei de la sol. Leto şi-i imagină pe membrii echipajului scrutând deşertul din spatele lui, încercând să descopere dacă nu reprezenta mai mult decât un singur călăreţ pe un singur vierme.

Conduse viermele spre stânga, menţinându-l până ce făcu o

întoarcere de o sută optzeci de grade, apoi îşi dădu drumul pe flanc şi sări jos. Eliberat de cârlige, viermele se opri vreme de câteva răsuflări, după care îşi îngropă în nisip treimea din faţă a corpului şi rămase nemişcat, recuperându-şi forţele, semn sigur că făcuse o cursă prea lungă.

Ştiind că viermele avea să rămână pe loc, Leto se îndepărtă liniştit. Cercetaşul se rotea deasupra şenilei, continuând să semnalizeze cu aripile. Erau, cu siguranţă, renegaţi care lucrau pentru contrabandişti şi care se fereau de comunicaţiile electronice. Vânătorii dăduseră de un zăcământ de mirodenie. O dezvăluia prezenţa şenilei.

Cercetaşul descrise un ultim cerc, coborî aripile, viră şi se îndreptă direct spre el. Leto recunoscu un model de topter uşor, care fusese introdus pe Arrakis de bunicul său. Aparatul dădu o raită pe deasupra lui, survolă de la un capăt la altul duna pe care se afla, reveni şi ateriză contra vântului, oprindu-se la vreo zece metri de Leto, într-un nor de praf. Uşa laterală culisă atât cât să lase liberă trecere unui om îmbrăcat într-o mantie fremenă largă, cu însemnul unei lănci în partea dreaptă a pieptului.

Omul se apropie încet, lăsându-le amândurora timp să se examineze unul pe celălalt. Fremenul era înalt şi ochii săi aveau albastrul-indigo al mirodeniei. Masca distraiului îi ascundea partea inferioară a feţei iar gluga, trasă mult pe frunte, îi acoperea sprâncenele. Felul în care se unduiau faldurile mantiei dezvăluia că, sub ea, omul ţinea în mână un pistol maula.

Bărbatul se opri la doi paşi de Leto şi-l privi fix, cu o tresărire de stupefacţie în colţul ochilor.

— Bun noroc, nouă, tuturor! îl salută Leto.

Omul nu răspunse imediat. Privirea lui exploră pustietatea din jur, apoi reveni la Leto.

— Ce faci aici, copile? întrebă el. Vocea îi suna înfundat de sub masca distraiului. Vrei să fii dop la o gaură de vierme?

Din nou, Leto recurse la o formulă din tradiţia fremenă:

— Deşertul e casa mea.

— Wenn? întrebă omul.

Încotro?

— Vin dinspre Jacurutu şi merg către sud.

Omul izbucni brusc într-un hohot de râs.

— Ei, Batigh! Eşti chestia cea mai ciudată pe care-am văzut-

o vreodată în Tanzerbuft.

— Nu-s deloc Pepenaşul tău, zise Leto, în replică la *Batigh,* un apelativ cu subînţelesuri periculoase: fructul de la marginea deşertului oferea apa sa celui care-l găsea.

— N-o să te bem, Batigh, spuse fremenul. Sunt Muriz, arifa-ul acestui taif.

Arătă cu o mişcare a capului în direcţia îndepărtatei combine de recoltat mirodenie.

Leto luă notă de faptul că omul se prezenta drept Judecător al grupului şi că-i numea pe ceilalţi *taif,* adică şleahtă sau ceată. Aşadar, nu erau *ichwan,* confraţi, ci renegaţi-mercenari. Exact firul de care avea nevoie.

Cum Leto nu spuse nimic, Muriz întrebă:

— Ai şi un nume?

— Batigh e de-ajuns.

Celălalt râse din nou.

— Nu mi-ai spus ce faci aici.

— Caut urmele paşilor unui vierme, răspunse Leto, ceea ce, în sensul religios, însemna că făcea un hajj în căutarea propriei sale *umma,* a unei revelaţii personale.

— La vârsta asta? se miră Muriz. Clătină din cap. Nu prea ştiu ce să fac cu tine. Ne-ai văzut.

— Ce-am văzut? replică Leto. Eu pomenesc de Jacurutu şi tu nu-mi dai nici un răspuns.

— Jocul cimiliturilor, observă Muriz. Atunci… ce-i acolo?

Arătă spre movila din zare.

— Nu-i decât Shuloch, răspunse Leto, făcând apel la viziune.

Muriz înţepeni brusc şi Leto îşi simţi pulsul accelerându-se.

Urmă un răgaz lung de tăcere. Leto îşi dădu seama că omul întorcea pe toate părţile şi elimina, rând pe rând, felurite răspunsurj. *Shuloch!* În sietchuri, la ora siestei de după masa de prânz, se depănau deseori poveşti despre Shuloch. Pentru cei ce le ascultau, Shuloch era un mit, un loc în care se întâmplau tot felul de lucruri ieşite din comun, aşa, numai de dragul poveştii. Şi Leto îşi aminti una dintre acele poveşti. Un waif fusese găsit la marginea deşertului şi adus într-un sietch. La început, străinul refuză să le răspundă salvatorilor săi, apoi, când catadicsi să vorbească, nimeni nu înţelese ce spunea şi el se cufundă din nou în muţenie. Zilele treceau şi waiful rămânea apatic. Nu voia să se îmbrace, nu voia să facă nimic. Însă, ori de câte ori

rămânea singur, făcea gesturi ciudate cu mâinile. Toţi specialiştii sietchului fură chemaţi să-l vadă şi să-şi dea cu părerea, dar nimeni nu ştiu să dea vreun răspuns. Până când, într-o bună zi, o femeie bătrână trecu prin dreptul odăii în care se afla waiful şi, văzându-l cum îşi mişca mâinile, izbucni în râs. "Nu face decât să-l imite pe taică-său care împleteşte funii din fibră de mirodenie", explică ea. "Aşa se mai lucrează încă la Shuloch. Bietul om încearcă astfel să se simtă mai puţin singur". Morala: *"Datinile străvechi de la Shuloch înseamnă siguranţă şi sentimentul apartenenţei la firul de aur al vieţii".*

Cum Muriz continua să tacă, Leto spuse:

— Sunt waiful din Shuloch, care nu ştie decât să dea din mâini.

O tresărire a capului lui Muriz îi confirmă faptul că fremenul cunoştea povestea. Omul i se adresă, în sfârşit, cu voce scăzută, ameninţătoare:

— Eşti fiinţă umană?

— La fel de umană ca tine.

— Vorbeşti cam ciudat pentru un copil. Îţi reamintesc că sunt un judecător care poate răspunde la *taqwa.*

Ah, da! gândi Leto. În gura unui judecător ca acesta, *taqwa* însemna o ameninţare iminentă. *Taqwa* era frica suscitată de prezenţa unui demon — o credinţă adânc înrădăcinată în vechii fremeni. Un arifa cunoştea mijloacele prin care putea fi ucis un demon şi era întotdeauna ales "pentru că are înţelepciunea de a fi neîndurător fără a fi crud, pentru că ştie când blândeţea este, de fapt, calea spre adevărata cruzime".

Dar dialogul ajunsese în punctul pe care-l urmărea Leto şi el spuse:

— Sunt gata să trec prin *mashad.*

— Eu sunt judecătorul oricărei încercări Spirituale, zise Muriz. Te învoieşti?

— Bi-lal kaifa, rosti Leto.

Fără rezerve.

O expresie vicleană apăru pe chipul lui Muriz.

— Nu ştiu de ce-ţi îngădui toate astea, spuse el. Cel mai bine ar fi să te omor pe loc, dar eşti un năpârstoc de Batigh iar eu am avut un fiu care a murit. Bine. Vom merge la Shuloch şi-am să convoc Isnadul ca să hotărască în legătură cu tine.

Leto, citind verdictul morţii în fiecare gest din atitudinea

fremenului, se întrebă pe cine credea acesta că putea să înşele.

— Ştiu că Shuloch este Ahl as-sunna wal-jamas, spuse el.

— Ce poate şti un copil despre lumea reală? replică Muriz, făcându-i semn s-o ia înainte către topter.

Leto se supusese, dar ciuli urechea la zgomotul paşilor din spatele lui.

— Cel mai sigur mijloc de a păstra un secret, zise el, este de a-i face pe oameni să creadă că răspunsul le e deja cunoscut. Aşa, nu-şi mai pun întrebări. A fost o treabă deşteaptă din partea voastră, a celor care-aţi fost alungaţi de Jacurutu. Cine şi-ar putea închipui că Shuloch, locul legendar al atâtor poveşti, există în realitate? Şi ce aranjament convenabil pentru contrabandişti sau oricine vrea să pătrundă pe Dune.

Paşii lui Muriz se opriră. Leto se întoarse, cu spatele lipit de fuzelajul topterului, având aripa aparatului în stânga.

Muriz stătea la mai puţin de-un pas distanţă, cu pistolul maula aţintit drept spre el.

— Vasăzică nu eşti copil, zise. Eşti un afurisit de pitic venit să ne spionezi! Mi-am spus eu că vorbeşti cu prea multă înţelepciune, numai că ai vorbit prea curând mai mult decât trebuia.

— Nu destul, replică Leto. Sunt Leto, fiul lui Paul Muad'Dib. Dacă mă ucizi, tu şi poporul tău vă veţi scufunda în nisip. Dacă-mi cruţi viaţa, vă voi conduce spre măreţie.

— Nu încerca să te joci cu mine, pipernicitule! mârâi fremenul. Leto se află în acel Jacurutu, de unde zici tu că…

Amuţi brusc. Mâna în care ţinea pistolul coborî uşor, în timp ce ochii i se încruntară, perplecşi.

Era ezitarea pe care o aşteptase Leto. Îşi încordă toţi muşchii de parcă s-ar fi pregătit să sară spre stânga, dar trupul nu i se clinti mai mult de un milimetru, şi pistolul fremenului se izbi violent în aripa topterului. Arma zbură din mâna lui Muriz şi, înainte ca acesta să-şi dea seama ce se întâmplă, Leto se afla lângă el ţinându-i în coastă lama propriului său cristai.

— Presupun că vârful e otrăvit, zise Leto. Spune-i prietenului tău din topter să rămână unde e şi să nu facă nici o mişcare. Altminteri, voi fi nevoit să te omor.

Muriz, frecându-şi mâna lovită, scutură din cap către silueta din interiorul aeronavei şi spuse:

— Tovarăşul meu, Behaleth, te-a auzit. Va rămâne stană de

piatră.

Ştiind că nu dispunea de prea mult timp până când cei doi aveau să găsească o cale pentru a ieşi din încurcătură sau până ce amicii lor, intrigaţi, vor veni să vadă ce se întâmplă, Leto vorbi repede:

— Aveţi nevoie de mine, Muriz. Fără mine, viermii şi mirodenia vor dispărea de pe Dune.

Îl simţi pe fremen încremenind.

— Cum ai aflat de Shuloch? întrebă acesta după o clipă. Ştiu că nu ţi-au spus cei de la Jacurutu.

— Admiţi, deci, că sunt Leto Atreides?

— Cine altul ai putea fi? Dar cum de-ai...

— Pentru că te afli aici. Shuloch există, ca atare restul e cât se poate de simplu. Sunteţi Proscrişii care-au scăpat cu viaţă când a fost nimicit Jacurutu. Te-am văzut făcând semnale cu aripile, ceea ce-nseamnă că nu folosiţi mijloace de comuncaţie care pot fi interceptate. Recoltaţi mirodenie, deci faceţi comerţ. Şi nu puteţi face comerţ decât cu traficanţii. Te ocupi de contrabandă, deşi eşti fremen. Nu poţi fi decât din Shuloch.

— De ce m-ai provocat să te ucid?

— Fiindcă, oricum, m-ai fi ucis de cum ajungeam la Shuloch.

O rigiditate aproape cadaverică puse stăpânire pe trupul fremenului.

— Baga de seamă, Muriz! îl preveni Leto. Ştiu tot despre voi. De când existaţi v-a stat în obicei să luaţi apa călătorilor imprudenţi. Treaba asta trebuie să fi devenit de acum un ritual banal pentru voi. Cum altfel i-aţi putea reduce la tăcere pe cei care, din întâmplare, dau peste voi? Cum altfel aţi putea să vă păstraţi secretul? Batigh! Voiai să mă îmbrobodeşti cu epitete blajine şi vorbe dulci. De ce să risipeşti o parte din apa mea pe nisip? Iar dacă eram dat dispărut, ca atâţia alţii... simplu, m-a înghiţit Tanzerouftul.

Cu mâna dreaptă, Muriz făcu semnul *Coarnelor-Viermelui* pentru a se păzi de Rihani-ul pe care-l evocau cuvintele lui Leto. Iar Leto, cunoscând aversiunea vechilor fremeni faţă de mentaţi şi de orice le mirosea a demonstraţie de logică, îşi înăbuşi un zâmbet.

— Namri a vorbit despre noi la Jacurutu, mârâi Muriz. O să-i iau apa când...

— N-o să iei nimic, decât nisip, dacă ai de gând să faci în

continuare pe prostul, îi tăie vorba Leto. Ce-ai să te faci, Muriz, când întreaga Dune nu va mai fi decât iarbă verde, arbori şi apă la suprafaţă?

— Asta nu se va întâmpla niciodată!

— Ba se întâmplă deja chiar sub ochii tăi.

Leto auzi clar scrâşnetul furios al dinţilor lui Muriz.

— Şi cum ai putea tu să împiedici asta? întrebă fremenul, cu glas răguşit.

— Cunosc pe de-a-ntregul planul transformării, răspunse Leto. Îi cunosc toate punctele forte şi toate slăbiciunile. Fără mine, Shai-Hulud va dispărea pentru totdeauna.

O notă de viclenie reveni în vocea lui Muriz:

— Mă rog, ce rost are să discutăm aici? Suntem la egalitate. Ai cuţitul în mână şi m-ai putea omorî, dar pe urmă Behaleth va trage în tine.

— Nu înainte de a-mi da timp să-ţi recuperez pistolul, replică Leto. Apoi topterul vostru va fi al meu. Da, ştiu să pilotez.

Muriz se încruntă.

— Şi dacă nu eşti cel care te pretinzi a fi?

— Tatăl meu n-ar fi în stare să mă recunoască?

— Ahhhh! făcu Muriz. Vasăzică aşa ai aflat? Dar... (Se întrerupse, scutură din cap.) Călăuza lui e propriul meu fiu. Şi mi-a spus că voi doi nu v-aţi... Cum de-ai putut să...

— Aşadar, nu credeţi că Muad'Dib poate descifra viitorul?

— Ba credem! Dar el însuşi spune despre el că...

Din nou, se întrerupse.

— Şi-ţi închipuiai că nu-i conştient de neîncrederea voastră, spuse Leto. Am venit exact în locul acesta şi exact la momentul acesta ca să mă întâlnesc cu tine, Muriz. Ştiu totul despre tine pentru că te-am *văzut...* şi l-am văzut şi pe fiul tău. Ştiu cât de siguri sunteţi de voi, cum îl luaţi în derâdere pe Muad'Dib, ce planuri aveţi pentru a vă salva peticul vostru de deşert. Dar, fără mine, peticul ăsta al vostru e sortit pieirii, Muriz. Pentru totdeauna. Lucrurile au mers prea departe pe Dune. Tata aproape că şi-a epuizat viziunea şi nu mai aveţi ce face, decât să vă întoarceţi spre mine.

— Orbul ăla..

Muriz se poticni, înghiţi în sec.

— Curând, se va întoarce de la Arrakeen şi atunci vom vedea cât de orb este. Chiar într-atât te-ai îndepărtat de vechile datini

fremene, Muriz?

— Ce?

— El e *Wadquiyas* cu voi. Oamenii tăi l-au găsit în deşert şi l-au adus la Shuloch. Ce descoperire preţioasă era! Mai preţioasă decât un filon de mirodenie. *Wadquiyas!* A trăit cu voi, apa lui s-a amestecat cu apa tribului vostru. Face parte din acelaşi Râu al Spiritului ca voi. (Apăsă ţi mai mult cu lama cristaiului în mantia lui Muriz.) Bagă de seamă, Muriz!

Ridică mâna stângă şi smulse masca de pe obrazul fremenului. Ghicindu-i intenţia, Muriz întrebă:

— Unde te-ai putea duce, dacă ne-ai omorî pe amândoi?

— Înapoi, la Jacurutu.

Leto apăsă cu degetul mare buzele lui Muriz.

— Muşcă şi bea, Muriz. Fă-o sau vei muri!

Muriz ezită, apoi muşcă fără milă degetul lui Leto.

Leto, cu ochii la gâtlejul fremenului, îl văzu înghiţind şi, atunci, retrase cuţitul şi i-l înapoie lui Muriz.

— *Wadquiyas,* rosti el. Trebuie să aduc un ultragiu tribului ca să poţi să-mi iei apa.

Muriz încuviinţă cu o mişcare a capului.

— Ia-ţi pistolul, zise Leto arătând cu bărbia.

— Ai încredere în mine, acum?

— Cum altfel voi putea trăi printre Proscrişi?

Din nou, o luminiţă vicleană jucă în ochii fremenului, dar, de această dată, Muriz părea să măsoare, să evalueze sub aspect economic. Se întoarse cu o bruscheţe care dezvăluia decizii secrete, îşi culese de jos pistolul maula şi puse piciorul pe scara topterului.

— Să mergem, îi spuse lui Leto. Am zăbovit prea mult lângă bârlogul viermelui.

Viitorul pe care-l dezvăluie preştiinţa nu poate fi interpretat totdeauna după regulile trecutului. Firele existenţei se încâlcesc în virtutea multor legi necunoscute. Viitorul preştient se sprijină pe

propriile sale legi. El nu se conformează nici rânduielilor zen-sunnite, nici rânduielilor ştiinţei. Preştiinţa construieşte o integritate relativă. Ea cere prelucrarea clipei prezente, avertizându-te mereu că nu fiecare fir poate fi urzit în ţesătura trecutului.

Kalima: Cuvintele lui Muad'Dib, Comentariul de la Shuloch

MURIZ pilota ornitopterul cu uşurinţa obişnuinţei. Leto, aşezat alături de el, simţea prezenţa înarmată a lui Behaleth, în spatele lor. Totul mergea acum pe încredere şi pe firul subţire al viziunii sale, de care trebuia să se agaţe. Dacă eşua... *Allahu akbahr.* Uneori, erai nevoit să te înclini în faţa unei rânduieli superioare.

Masivul Shuloch era o apariţie impresionantă în inima deşertului. Faptul că nu fusese încă descoperit implica, de bună seamă, multe mite, mulţi morţi şi mulţi prieteni în posturi importante. De sus, Leto observă în centrul Shulochului o depresiune împresurată de stânci înalte, printre care urcau canioane ce sfârşeau în fundături. O vegetaţie densă, alcătuită în mare parte din tufe şi arbuşti, mărginea gurile canioanelor, indicând, ca şi inelul de palmieri-evantai din interiorul depresiunii, belşugul de apă al aşezării. Peste tot, ca nişte nasturi verzi risipiţi în nisip, se vedeau colibe rudimentare, construite din ramuri de palmier şi acoperite cu frunziş şi fibră de mirodenie. În ele probabil că locuiau proscrişii Proscrişilor, cei ce nu puteau ajunge mai jos, decât, poate, în moarte.

Muriz ateriză în interiorul depresiunii, lângă intrarea unuia dintre canioane. O construcţie izolată se ridica, la mică distanţă, în faţa topterului: era o încropeală din crengi de viţa-deşertului şi frunze de bejato, consolidate cu pânză de mirodenie termo-sudată. Părea o replică a primelor distilcorturi primitive şi spunea totul despre starea de decădere a unora dintre locuitorii Shulochului. Leto nu se îndoia că pierderea de umiditate era considerabilă şi că, noaptea, interiorul colcăia de insecte vorace

de la vegetaţia învecinată. Aşadar, în aceste condiţii trăia tatăl său. Şi biata Sabiha. Ăsta era locul ei de osândă.

La îndemnul lui Muriz, coborî din topter şi se îndreptă spre colibă. Ceva mai departe, printre palmierii dinspre canion, văzu o mulţime de oameni la lucru. Erau jigăriţi, zdrenţăroşi, şi faptul că abia dacă-şi aruncară privirea spre el sau topter era elocvent pentru ambianţa de oprimare. În spatele lucrătorilor, Leto zări bordura de piatră a unui qanat şi avu astfel explicaţia senzaţiei de umezeală din aer: apă la suprafaţă. Trecând pe lângă colibă, observă că era, într-adevăr, pe cât de rudimentară i se păruse la prima vedere. Se îndreptă spre qanat şi, când ajunse pe marginea lui, privi în jos şi remarcă imediat freamătul provocat de prezenţa peştilor răpitori în apa întunecată. Lucrătorii, evitându-i privirea, îşi vedeau mai departe de treabă, îndepărtând nisipul din şanţurile pavate aflate în jur.

Muriz se opri în spatele lui şi spuse:

— Eşti la hotarul dintre peşte şi vierme. În fiecare canion se află câte un vierme. Qanatul ăsta a fost deschis şi acum vom scoate peştii ca să atragem păstrăvii de nisip.

— E clar, zise Leto. Ţarcuri. Vindeţi păstrăvi şi viermi în afara planetei.

— A fost ideea lui Muad'Dib!

— Ştiu. Însă, departe de Dune, nici unul din viermii sau păstrăvii voştri nu supravieţuieşte prea mult.

— Deocamdată, dar într-o zi...

— Nu în următorii zece mii de ani, spuse Leto.

Şi se întoarse pentru a observa jocul emoţiilor pe faţa lui Muriz. Întrebările se perindau pe chipul acestuia asemeni undelor care parcurgeau qanatul. Acest fiu al lui Muad'Dib putea într-adevăr să citească viitorul? Unii mai credeau şi acum că Muad'Dib o făcuse, dar... cum te puteai pronunţa asupra unui lucru ca ăsta?

Muriz se răsuci brusc şi o luă înainte, către colibă. Deschizând izolaţia rudimentară a uşii, îi făcu semn lui Leto să intre. Un opaiţ cu ulei de mirodenie ardea lângă peretele opus şi, sub el, stătea ghemuită o siluetă măruntă, cu spatele la uşă. Interiorul era saturat de mirosul de scorţişoară al uleiului ars.

— Ne-au trimis o nouă prizonieră care să îngrijească sietchul lui Muad'Dib, rosti ironic Muriz. Dacă va sluji bine, poate că-şi va putea păstra apa o vreme. (Înfruntă privirea lui Leto.) Unii cred

că e rău să iei apa altuia. Fremenii ăia în cămăşi dantelate ridică mormane de gunoi în oraşele lor nou construite! Mormane de gunoi! Când s-a mai văzut una ca asta pe Dune? Şi când punem mâna pe câte unii ca asta... (arătă spre mogâldeaţa de sub opaiţ)... sunt, de obicei, pe jumătate morţi de frică, pierduţi definitiv pentru ai lor şi respinşi de adversarii fremeni. Înţelegi, Leto-Batigh?

— Înţeleg.

Silueta ghemuită nu schiţase nici o mişcare.

— Zici că vrei să ne conduci, spuse Muriz. Fremenii sunt conduşi de oameni care şi-au plătit tributul de sânge. Unde ai putea tu să ne conduci?

— Kralizec, rosti Leto, cu ochii la silueta nemişcată.

Muriz se încruntă şi-l fulgeră cu privirea. Kralizec? Asta nu însemna doar război sau revoluţie; era Bătălia Taifun. Cuvântul îşi avea sorgintea în cele mai străvechi dintre legendele fremene: bătălia de la capătul universului. Kralizec?

Înaltul fremen înghiţi spasmodic. Năpârstocul ăsta era la fel de imprevizibil ca un filfizon de la oraş! Muriz se întoarse spre silueta de sub opaiţ.

— Femeie! Liban wahid! porunci el.

Adu-ne băutură de mirodenie!

Mogâldeaţa păru să şovăie.

— Fă ce spune, Sabiha, rosti cu blândeţe Leto.

Ea sări în picioare şi se răsuci, privindu-l fix, incapabilă să-şi ia privirea de la chipul lui.

— O cunoşti? se miră Muriz.

— E nepoata lui Namri. A adus un ultragiu sietchului Jacurutu şi au dat-o pe mâna ta.

— Namri? Dar...

— Liban wahid, spuse Leto.

Sabiha trecu repede pe lângă ei şi, de cum ieşi, o auziră rupând-o la fugă.

— N-o să ajungă departe, comentă Muriz. Duse un deget la rădăcina nasului. O rudă de-a lui Namri, zici... Interesant. Şi ce-a făcut de i-a ultragiat?

— Mi-a dat ocazia să evadez.

Şi, cu aceste cuvinte, Leto ieşi după Sabiha.

O zări stând pe malul qanatului. Se apropie de ea şi privi în jos, spre oglinda apei. Din palmierii învecinaţi se auzeau ţipete

scurte de păsări, fâlfâit de aripi. Mai încolo, hârşâia nisipul pe care-l măturau lucrătorii. Ca şi Sabiha, Leto continuă să stea imobil, cu capul plecat şi privirea aţintită la apă şi la reflexele ei. Cu coada ochiului, întrezări papagali albaştri în frunzişul palmierilor. Unul din ei zbură pe deasupra qanatului şi-i văzu oglindirea într-o volbură argintie de peşti, ca şi cum, pentru o clipă, păsări şi peşti răpitori ar fi înotat în acelaşi firmament.

Sabiha îşi drese glasul.

— Mă urăşti, spuse Leto.

— M-ai făcut de ocară. M-ai umilit în ochii alor mei. Au ţinut un Isnad şi m-au trimis aici ca să-mi pierd apa. Totul, numai din cauza ta!

Râsul lui Muriz răsună în spatele lor.

— Cred că acum ţi-ai dat seama, Leto-Batigh, că, la noi, Râul Spiritului are mulţi afluenţi.

— Dar apa mea curge în venele tale, spuse Leto, întorcându-se. Şi nu e un afluent. Sabiha este destinul viziunii mele iar eu o urmez. Am traversat deşertul pentru a-mi găsi viitorul aici, la Shuloch.

— Tu şi...

Muriz arătă spre Sabiha şi, pentru a doua oară, râse cu poftă.

— Nu va fi aşa cum poate că vă închipuiţi voi doi, zise Leto. Să ţii minte asta, Muriz. Am găsit urmele de paşi ale viermelui meu.

Şi, dintr-o dată, îşi simţi ochii înecaţi în lacrimi.

— Dă apă morţilor! şopti Sabiha.

Muriz însuşi îl privi uluit, tulburat. Fremenii nu plângeau decât când voiau să ofere darul cel mai profund, cel ce venea din suflet. Aproape intimidat, Muriz îşi acoperi obrazul cu masca distraiului şi-şi trase gluga djelabei peste sprâncene.

Leto aruncă o privire pe lângă silueta impunătoare a fremenului şi spuse:

— Aici, la Shuloch, oamenii se mai roagă încă să fie rouă la marginea deşertului. Du-te, Muriz, şi roagă-te pentru Kralizec. Îţi promit că va fi.

Orice discurs fremen presupune o

mare concizie şi un sens precis al expresiei. Vorbirea fremenă este dominată de iluzia absoluturilor. Ipotezele sale oferă un teren fertil pentru religiile absolutiste. În plus, fremenii au un respect deosebit pentru considerentele de ordin moral. Terifiantei instabilităţi a tuturor lucrurilor, ei îi opun aserţiuni instituţionalizate. Ei spun: "Ştim că nu există un summum *al cunoaşterii posibile; acesta este apanajul lui Dumnezeu. Dar oamenii pot stăpâni tot ceea ce le stă în puteri să înveţe". În temeiul acestei abordări tranşante a universului, ei au dobândit o credinţă fantastică în semne şi prevestiri, precum şi în propriul lor destin. Este una dintre originile legendei lor despre Kralizec, războiul de la capătul universului.*

Rapoartele Confidenţiale Bene Gesserit/fila 800881

— E LA LOC SIGUR, spuse Namri, zâmbindu-i lui Gurney Halleck din colţul opus al încăperii pătrate, săpate în stâncă. Poţi să transmiţi asta prietenilor tăi.

— Şi care-i acel loc sigur? întrebă Halleck.

Nu-i plăcea tonul lui Namri, iar ordinele Jessicăi îl apăsau ca o piatră de moară. Fir-ar afurisită de vrăjitoare! Explicaţiile ei n-aveau nici o noimă, cu excepţia avertismentului despre ceea ce s-ar fi putut întâmpla dacă Leto nu izbutea să stăpânească înfricoşătoarele sale vieţi-memorii.

— E un loc sigur, spuse Namri. Asta-i tot ce mi s-a îngăduit să-ţi spun.

— De unde-ai aflat?

— Am primit un distrans. Sabiha e cu el.

— Sabiha! O să-l lase iar să...

— De data asta nu.

— Aveţi de gând să-l ucideţi?
— Nu mai e treaba mea.
Halleck făcu o grimasă. *Distrans.* Care putea fi raza de acţiune a blestemaţilor ălora de lilieci? Îi văzuse de nenumărate ori zburând pe deasupra deşertului, ducând mesaje secrete imprimate în chiţăiturile lor. Dar cât de departe puteau să zboare pe planeta asta de iad?
— Trebuie să-l văd cu ochii mei, spuse.
— Nu se poate.
Halleck trase aer în piept, încercând să-şi păstreze calmul. Petrecuse două zile şi două nopţi în aşteptarea rapoartelor de la cercetaşi. Acum, în dimineaţa celei de-a treia, avea impresia că rolul lui se dizolva împrejurul său, lăsându-l gol. Nu-i plăcuse niciodată să facă pe comandantul. Comandanţii trebuiau întotdeauna să stea în aşteptare pe când alţii făceau lucrurile interesante şi periculoase.
— Şi de ce nu se poate? întrebă el.
Contrabandiştii care amenajaseră acest sietch-ascunzătoare lăsaseră prea multe întrebări în suspensie şi nu mai era dispus să permită ca asta să se repete şi cu Namri.
— Unii consideră că ai văzut deja prea mult văzând acest sietch, răspunse Namri.
Halleck detectă ameninţarea şi-şi impuse calmul destins al luptătorului oţelit, apropiindu-şi mana de pumnal, fără însă a-l atinge. Simţea lipsa scutului, dar scuturile erau prohibite în deşert din cauza efectului lor asupra viermilor şi a vulnerabilităţii la sarcinile statice generate de furtuni.
— Secretoşenia asta nu făcea parte din înţelegerea noastră, spuse el.
— Şi dacă-l omoram, asta făcea parte din înţelegerea noastră?
Din nou, Halleck se simţi escrocat de forţe nevăzute, despre care Doamna Jessica nu-l prevenise. Ea şi planul ei blestemat! Poate că era mai bine să nu te încrezi în Bene Gesserit... Aproape imediat, se simţi neloial. Jessica îi explicase problema iar el acceptase să se implice în pianul ei, ştiind bine că, mai târziu, ca orice plan, va necesita modificări. Şi nu era vorba de o Bene Gesserit *oarecare,* ci de Jessica a Atreizilor, care-i acordase dintotdeauna amiciţia şi sprijinul ei. Fără ea — şi era perfect conştient de asta —, ar fi plutit acum în derivă, într-un univers şi

mai periculos decât acesta.
— Nu poţi să-mi răspunzi la întrebare, observă Namri.
— Trebuia să-l omori numai dacă se dovedea că e... posedat, spuse Halleck. Monstruozitate.
Namri îşi duse pumnul la urechea dreaptă.
— Doamna ta ştia că avem mijloacele să-l punem la încercare. Şi a avut înţelepciunea să lase judecata în seama mea.
Halleck strânse din fălci, înciudat.
— Ai auzit cuvintele pe care mi le-a adresat Cucernica Maică, urmă Namri. Noi, fremenii, înţelegem asemenea femei, dar voi, străinii, nu le veţi înţelege niciodată. Femeile fremene îşi trimit deseori fiii la moarte!
Halleck rosti printre dinţi:
— Vrei să spui că l-aţi omorât?
— Nu. Trăieşte. E într-un loc sigur. Şi va primi în continuare mirodenie.
— Dar trebuie să-l conduc înapoi, la bunica sa, dacă supravieţuieşte.
Namri se mulţumi să ridice din umeri.
Halleck înţelese că n-avea să obţină nici o altă reacţie. Drace! Nu putea să se înapoieze şi să se prezinte în faţa Jessicăi cu atâtea întrebări rămase fără răspuns! Îşi scutură capul.
— De ce te mai frământi pentru ceea ce nu poţi schimba? întrebă Namri. Eşti bine plătit.
Halleck îi aruncă o privire încruntată. Fremenii ăştia! Îşi închipuiau că pentru toţi străinii ceea ce conta în primul rând erau banii. Dar Namri exprima mai mult decât o prejudecată fremenă. Alte forţe îşi vârâseră coada aici. Prezenţa lor era evidentă pentru cel al cărui spirit de observaţie fusese educat de o Bene Gesserit. Toată povestea asta mirosea a vicleşug în alt vicleşug din alt vicleşug...
Trecând brusc la modul de exprimare familiar şi jignitor, Halleck spuse:
— Doamna Jessica o să se mânie. S-ar putea să-şi trimită cohortele împotriva...
— *Zanadiq!* înjură Namri. Furier nenorocit! Tu nu faci parte din *Mohalata!* O să-mi facă plăcere să pun stăpânire pe apa ta pentru Poporal Nobil!
Halleck apucă mânerul pumnalului şi-şi pregăti mâneca stângă, care ascundea o mică surpriză pentru eventualii

agresori.

— Nu văd nici un fel de apă vărsată pe-aici, zise. Te-o fi orbit orgoliul.

— Mai eşti încă în viaţă fiindcă am vrut să afli, înainte de a muri, că Doamna ta Jessica n-o să mai trimită cohorte împotriva nimănui. Iar tu nu vei avea norocul să treci în tihnă în Huanui, canalie venetică! Eu aparţin Poporului Nobil, pe când tu...

— Pe când eu nu-s decât un slujitor al Atreizilor, rosti Halleck cu voce blândă. Noi suntem canaliile care au smuls jugul Harkonnenilor de pe gâturile voastre jegoase.

Namri rânji, dezvăluindu-şi albeaţa dinţilor.

— Doamna ta e prizonieră pe Salusa Secundus. Mesajele pe care le credeai trimise de ea veneau de la fiica ei!

Cu un efort cumplit, Halleck izbuti să-şi păstreze vocea egală:

— Asta n-are nici o importanţă. Alia va...

Namri trase cristaiul din teacă.

— Ce ştii tu despre Matricea Paradisului?! Eu sunt slujitorul ei, târfă masculină! Luându-ţi apa, nu voi face decât să-i îndeplinesc porunca!

Şi se năpusti spre Halleck cu furie nesăbuită.

Halleck, deloc amăgit de aparenta lui imprudenţă, scutură fulgerător braţul stâng, lăsând să se desfăşoare bucata de pânză aspra pe care o cususe în căptuşeală şi care prinse cuţitul lui Namri. Cu aceeaşi mişcare, aruncă pânza peste capul adversarului, în timp ce vârful pumnalului său ţâşni pe dedesubt, străpungând pânza, spre faţa lui Namri. Simţea lama înfîgându-se adânc în clipa în care corpul fremenului îl izbi cu suprafaţa dură a armurii de metal ascunsă sub mantie. Namri scoase un urlet de furie, se smuci îndărăt şi se prăbuşi. Rămase întins, nemişcat, cu sângele gâlgâindu-i pe gură, fixându-l pe Halleck cu ochii larg deschişi, a căror privire deveni, încetul cu încetul, sticloasă.

Halleck dădu drumul unui suspin lung, printre buze. Cum putuse să-şi închipuie dobitocul de Namri că prezenţa armurii sub mantie putea trece neobservată? Replie cu grijă căptuşeala-capcană, şterse lama pumnalului şi, vârând-o în teacă, se adresă cadavrului:

— Cum credeai tu, neghiobule, c-am fost antrenaţi noi, *slujitorii* Atreizilor?

Trase adânc aer în piept, gândi: *Şi acum... Al cui vicleşug sunt eu?* Cuvintele lui Namri avuseseră rezonanţa adevărului. Jessica era prizoniera Corrinilor şi Alia îşi punea în aplicare propriile-i uneltiri. Era drept că Jessica îl avertizase în legătură cu eventuala ostilitate a Aliei, dar nu prevăzuse că ea însăşi ar putea cădea prizonieră. Oricum... el unul avea nişte ordine de executat. Dar, mai întâi, trebuia să părăsească locul acesta. Din fericire, un fremen înveşmântat în distrai şi mantie nu se deosebea prea mult de oricare altul. Târî cadavrul lui Namri într-un colţ al camerei, aruncă peste el câteva perne, trase un covor peste balta de sânge. Apoi fixă în mască filtrele nazale şi tuburile captatoare ale distraiului, îşi acoperi obrazul ca pentru o ieşire în deşert, trase gluga mantiei pe frunte şi ieşi în lungul coridor exterior.

Adoptă un mers calm, firesc, spunându-şi: *Inocentul păşeşte fără grijă.* Simţea o uşurare curioasă, de parcă s-ar fi îndepărtat de pericol şi invers.

Nu mi-a plăcut nici o clipă planul ei în legătură cu puştiul, gândi. *Şi-am să i-o şi spun, dacă apuc s-o văd. Dacă.* Fiindcă, în cazul în care Namri spusese adevărul, se realiza ipoteza cea mai periculoasă. Alia nu l-ar fi lăsat prea mult în viaţă, dacă reuşea să-l captureze. Dar mai era şi Stilgar — un bun fremen, cu toate superstiţiile unui bun fremen.

Jessica îi explicase clar: "Pojghiţa de civilizaţie care acoperă adevărata natură a lui Stilgar este foarte subţire. Şi iată cum poate fi ea îndepărtată..."

Spiritul lui Muad'Dib înseamnă mai mult decât nişte vorbe, mai mult decât litera Legii pronunţate în numele lui. Muad'Dib trebuie să rămână de-a pururi acea mânie lăuntrică împotriva mulţumirii de sine a celor puternici, împotriva şarlatanilor şi a fanaticilor dogmatici. Această mânie este cea care trebuie lăsată să-şi spună cuvântul, pentru că, mai presus de

orice, Muad'Dib ne-a învăţat un lucru: că oamenii nu pot dăinui decât într-o fraternitate a dreptăţii sociale.

Legământul Fedaykin

LETO STĂTEA AŞEZAT, cu spatele sprijinit de peretele colibei şi ochii aţintiţi la Sabiha, privind cum se desfăşurau firele viziunii sale! Sabiha tocmai terminase de pregătit cafeaua şi, după ce-o puse deoparte, se lăsă pe vine şi începu să amestece mâncarea lui de seară — o fiertură cu aromă de mirodenie. Mâna ei învârtea cu iuţeală lingura şi lichidul indigo se ridica pe pereţii castronului. Cu faţa suptă aplecată deasupra vasului, părea cu totul absorbită de omogenizarea concentratului. Membrana grosolană care nu reuşea să transforme interiorul colibei într-un distilcort fusese peticită, în locul aflat chiar în spatele Sabihei, cu un material de culoare mai deschisă şi umbra fetei, proiectată de flacăra releului şi de lumina pâlpâitoare a opaiţului, dansa pe acest ecran cenuşiu.

Opaiţul îl intriga pe Leto. Oamenii din Shuloch nu se arătau deloc zgârciţi cu uleiul de mirodenie: un opaiţ, în loc de licuriglob. Ţineau în captivitate proscrişi transformaţi în sclavi, în cea mai veche tradiţie fremenă. Pe de altă parte, foloseau ornitoptere şi o combină de recoltat mirodenie dintre cele mai perfecţionate. Erau un amestec neobişnuit de arhaic şi modern.

Sabiha împinse spre el castronul şi stinse reşoul.

Leto nu schiţă nici un gest.

— O să fiu pedepsită dacă nu mănânci, spuse ea.

Leto continuă s-o privească, gândind: *Dac-o omor, spulber o viziune. Dacă-i dezvălui planurile lui Muriz, spulber altă viziune. Dacă aştept, aici, venirea tatălui meu, acest fir de viziune va deveni o frânghie puternică.*

Mintea lui sortă firele. Unele erau de-o gingăşie care îl fascina. Un viitor în care apărea Sabiha, îndeosebi, avea o realitate ispititoare în conştiinţa sa preştientă. Ameninţa să le blocheze pe toate celelalte, dar Leto le urmări până la capăt şi văzu în ce chinuri sfârşea.

— De ce mă priveşti aşa? întrebă ea.

El nu răspunse.

Ea împinse vasul ceva mai aproape.

Leto încercă să-şi înghită nodul din gât. Îndemnul de-a o ucide pe Sabiha era tot mai puternic. Observă că începuse să tremure. Ar fi fost atât de uşor să spulbere o viziune şi să lase cale liberă sălbăticiei!

— Muriz a poruncit asta, spuse ea, atingând castronul.

Da, Muriz poruncise. Superstiţia năpădea totul. Muriz voia o viziune pe care s-o poată descifra. Era ca un sălbatic din vremuri apuse, care-i cerea vrăjitorului să arunce oscioarele şi să-i citească viitorul în ele. Muriz confiscase distraiul prizonierului său, "ca simplă măsură de precauţie". O ironie fină la adresa lui Namri şi a Sabinei. *Numai neghiobii lasă să le scape un prizonier.*

Muriz avea însă o gravă problemă emoţională: Râul Spiritului. Apa prizonierului său curgea în propriile lui vene. Muriz căuta un semn care i-ar fi îngăduit să-l ţină pe Leto sub o ameninţare cu moartea.

Fiul, asemenea tatălui, gândi Leto.

— Mirodenia nu va face altceva decât să-ţi provoace viziuni, spuse Sabiha. Tăcerea lui o nelinişte. Am avut şi eu viziuni, în timpul orgiilor. N-au nici o noimă, nici o însemnătate.

Asta e! gândi el deodată, şi corpul îi încremeni instantaneu, lăsându-i pielea rece şi umedă. Antrenamentul Bene Gesserit preluă controlul conştiinţei sale, mai întâi ca un punct luminos, care trecu repede în spatele lui şi, răspândindu-se în evantai, proiectă lumina orbitoare a viziunii asupra Sabihei şi a celorlalţi Proscrişi. Vechea învăţătură Bene Gesserit era explicită:

"Limbajele iau naştere reflectând specializările unui mod de viaţă. Fiecare specializare poate fi recunoscută după cuvintele sale, după postulatele sale şi după structura frazelor sale. Căutaţi pauzele. Specializările reprezintă locuri unde viaţa se întrerupe, unde mişcarea e zăgăzuită şi împietrită".

Înţelese, atunci, că Sabina era, şi ea, o vizionară, că orice fiinţă umană avea aceeaşi putere. Dar Sabina îşi dispreţuia viziunile din timpul orgiilor cu mirodenie. Ele provocau anxietate, de aceea trebuiau repudiate, uitate în mod deliberat. Poporul ei se ruga lui Shai-Hulud fiindcă viermele domina multe dintre viziuni. Se rugau să aibă parte de roua în pragul deşertului pentru că vieţile lor depindeau de umiditate. Cu toate astea, se scăldau în belşugul de mirodenie şi ademeneau păstrăvi de nisip în qanaturi descoperite. Sabiha îl hrănea cu

viziuni preştiente în cel mai firesc mod cu putinţă, fără să-i pese, şi totuşi, în cuvintele ei, percepea semnalele iluminării: Sabiha depindea de absoluturi, căuta limite finite, şi toate astea pentru că nu era în stare să facă faţă rigorilor impuse de deciziile teribile legate de propria ei carne. Se crampona de viziunea chioară a universului, care-o întemniţa şi paraliza timpul, pentru că alternativele o îngrozeau.

Prin contrast, Leto simţi mişcarea pură care era el. Era o membrană ce reunea dimensiuni infinite şi, deoarece vedea aceste dimensiuni, putea lua acele decizii teribile *Aşa cum a făcut tatăl meu.*

— Trebuie să mănânci! rosti Sabiha, iritată.

Leto vedea acum structura globală a viziunilor şi ştia ce fir trebuia să urmărească. *Pielea mea nu este a mea.* Se ridică în picioare, strângându-şi mantia în jurul trupului. Contactul postavului cu pielea i se păru straniu fără distraiul care să-i protejeze corpul. Sub tălpile goale, pe podeaua căptuşită cu pânză din fibră de mirodenie, simţea nisipul care fusese cărat în interiorul colibei.

— Ce faci? întrebă Sabiha.

— Aerul de-aici e irespirabil Mă duc afară.

— N-ai cum să fugi! În fiecare canion e câte un vierme. Dacă treci de qanat, viermii îţi vor simţi umezeala. Cei captivi sunt foarte sensibili, mult mai sensibili decât cei din deşert. Şi, în afară de asta... (Câtă satisfacţie răutăcioasă, deodată, în glasul ei!)... n-ai distrai.

— Atunci, ce-ţi pasă? făcu el, întrebându-se dacă mai putea să provoace vreo reacţie adevărată din partea ei.

— N-ai mâncat.

— Şi vei fi pedepsită.

— Da!

— Dar sunt deja saturat de mirodenie. Fiecare clipă e o viziune. (Arătă cu piciorul gol spre castron.) Varsă-l în nisip. Cine-o să ştie?

— Suntem supravegheaţi, şopti ea.

El scutura din cap, înlăturând-o din viziunile sale, simţind cum îl învăluia o nouă libertate. Nu era nevoie să ucidă această biată marionetă. Ea dansa după altă muzică, fără a şti măcar paşii, închipuindu-şi că mai putea încă să se împărtăşească din puterea care-i atrăgea pe piraţii lacomi din Shuloch şi Jacurutu.

Leto se apropie de uşă, puse mâna pe izolaţie.

— Când o să vină Muriz, spuse ea, se va înfuria rău...

— Muriz e un negustor de vid, zise el. Mătuşa mea a luat tot ce se afla în el.

Sabina se ridică:

— Vin cu tine.

Nu poate să uite cum i-am scăpat, gândi Leto. *Acum îşi dă seama de fragilitatea autorităţii ei asupra mea. Şi propriile-i viziuni se agită în ea.* Dar Sabina n-avea să dea ascultare acelor viziuni. I-ar fi fost de ajuns să reflecteze: cum ar fi putut el să treacă de-un vierme închis într-un canion îngust? Cum ar fi putut să supravieţuiască în Tanzerouft fără distrai sau fremkit?

— Trebuie să fiu singur ca să-mi consult viziunile, spuse. Vei rămâne aici.

— Unde vrei să te duci?

— La qanat.

— Noaptea, păstrăvii de nisip vin cu duiumul.

— N-or să mă atace.

— Câteodată, viermele coboară aproape până la marginea apei. Dacă traversezi qanatul...

Lăsă fraza în suspensie, încercând să dea cuvintelor ei un caracter şi mai ameninţător.

— Cum aş putea să mă caţăr pe-un vierme fără cârlige? replică el, întrebându-se dacă Sabiha mai putea recupera vreo fărâmă din viziunile ei.

— Când te-ntorci, ai să mănânci? întrebă ea, ghemuindu-se din nou lângă castron şi reîncepând să amestece cu lingura fiertura indigo.

— Toate la timpul lor, răspunse el, ştiind-o incapabilă să detecteze inflexiunile discrete ale Glasului, prin care-şi infiltra propriile dorinţe în deciziile ei.

— Muriz va veni să verifice dac-ai avut vreo viziune, îl preveni ea.

— Cu Muriz rezolv eu lucrurile cum ştiu, spuse el.

Observă cât de greoaie şi lente deveniseră mişcările ei. O manevrase pe Sabiha conform tendinţei naturale a modului de viaţă fremen. Fremenii erau oameni de o energie ieşită din comun la răsăritul soarelui, dar, adesea, o letargie şi o melancolie profunde puneau stăpânire pe ei la căderea nopţii. Deja, Sabiha voia să se cufunde în somn, în vise.

Leto ieşi, singur, în noapte.

Cerul era plin de stele şi crestele masivului se detaşau net pe fondul de licăre. Păşind uşor printre palmieri, se apropie de qanat. Se ghemui pe mal şi, vreme îndelungată, ascultă scrâşnetul necontenit al nisipului din canionul aflat de partea cealaltă. După zgomot, viermele de acolo era mic; ales, fără-ndoială, tocmai din această pricină. Un vierme mic era mai uşor de transportat. Se gândi la felul în care fusese capturat: vânătorii îl amorţiseră stropindu-l cu apă pulverizată. Era metoda tradiţională prin care fremenii capturau viermii pentru ritualul orgiei de transformare. Dar acest vierme n-avea să fie ucis prin înecare. Avea să fie încărcat într-un transspaţial al Ghildei şi expediat unui cumpărător plin de speranţă, care, probabil, avea să constate destul de curând că deşertul său era prea umed. Puţini străini aveau idee de gradul de deshidratare pe care păstrăvii de nisip îl menţinuseră cândva pe Arrakis. *Cândva.* Pentru că până şi aici, în Tanzerouft, umiditatea atmosferică era câteodată de câteva ori mai mare decât cea pe care apuca s-o simtă un vierme, în afara momentului morţii într-o cisternă fremenă.

În spatele lui, o auzi pe Sabiha agitându-se prin colibă. Era neliniştită, hărţuită de propriile ei viziuni reprimate. Se întrebă cum ar fi fost o viaţă în afara viziunii, împreună cu ea, împărtăşind fiecare moment aşa cum s-ar fi ivit ei, de la sine. Perspectiva aceasta îl atrăgea mai mult decât orice viziune provocată de mirodenie. Exista o puritate aparte în această posibilitate de a înfrunta un viitor necunoscut.

"*Un sărut în sietch face cât două la oraş".*

Vechea zicală fremenă spunea totul. Sietchul tradiţional păstrase un amestec specific de brutalitate şi sfioşenie. Urme ale acelei sfioşenii existau încă la cei din Jacurutu şi Shuloch, dar numai urme. Şi Leto avu un sentiment de mâhnire gândindu-se la ceea ce se pierduse.

Încet, atât de încet încât constată faptul fără să ştie când începuse, Leto deveni conştient de freamătul surd al unei puzderii de creaturi în jurul lui.

Păstrăvi de nisip.

Momentul trecerii de la o viziune la alta se apropiase. Percepu mişcarea păstrăvilor de nisip ca pe o mişcare în interiorul propriei sale fiinţe. Generaţii de-a rândul, fremenii

trăiseră cu aceste creaturi stranii prin preajmă, ştiind că, dacă riscai să foloseşti drept momeală un pic de apă, puteai să-i atragi şi să-i prinzi. Mulţi fremeni, ameninţaţi să moară de sete, îşi riscaseră ultimele picături preţioase de apă pentru siropul verde şi dulce pe care-l secreta păstrăvul şi care putea să le ofere un dram de energie deseori salvator. Dar păstrăvii de nisip făceau, mai ales, deliciul copiilor, care-i prindeau pentru Huanui. Şi în joacă.

Leto se înfioră gândindu-se ce însemna pentru el această *joacă,* acum.

Una dintre făpturi se târî pe laba piciorului său gol. Şovăi, apoi trecu mai departe, atrasă de cantitatea mai mare de apă a qanatului.

Pentru o clipă însă, Leto simţi realitatea înspăimântătoarei sale decizii. *Mănuşa păstrăvului de nisip.* Era jocul preferat al copiilor. Dacă ţineai un păstrăv în mână, trecându-ţi-l uşor peste piele, el devenea o mănuşă vie. Creatura era atrasă de urmele de sânge din capilarele epidermei, dar ceva, o substanţă necunoscută prezentă în apa din sânge, le respingea. Mai devreme sau mai târziu, mănuşa cădea în nisip, de unde era culeasă şi aruncată într-un coş de fibră de mirodenie. Mirodenia ţinea vietatea liniştită până când era azvârlită în alambicul morţii.

Leto auzea clar, acum, plescăitul păstrăvilor care îşi dădeau drumul în apa qanarului şi zbaterile peştilor răpitori care se repezeau să-i devoreze. Apa făcea păstrăvii să devină moi, maleabili. Copiii fremeni învăţau acest lucru foarte devreme. Puţină salivă era suficientă pentru a provoca secreţia siropului. Leto ascultă plescăiturile. Era o adevărată migraţie de păstrăvi, atraşi de prezenţa apei la suprafaţă, dar, în qanat, micile creaturi erau neputincioase în faţa peştilor.

Şi totuşi, continuau să dea năvală, să plonjeze.

Leto pipăi cu mâna dreaptă prin nisip până ce degetele sale întâlniră pielea pergamentoasă a unui păstrăv. Era unul mare, aşa cum sperase. Creatura nu încercă să-i scape, ci aderă cu lăcomie la carnea lui. Leto îi exploră conturul, cu mâna liberă: formă vag asemănătoare cu a unui diamant. O vietate fără cap, fără membre, fără ochi, dar capabilă să detecteze la sigur apa. Păstrăvii puteau să se lipească unii de alţii, aderând corp la corp prin împletirea rudimentară a cililor lor, până ce formau un unic

şi vast organism-sac care zăgăzuia şi închidea apa, izolând astfel "otrava" de uriaşul în care avea să se transforme păstrăvul de nisip: Shai-Hulud.

În mâna sa, păstrăvul începu să se vânzolească, alungindu-se, dilatându-se. În aceeaşi clipă, Leto avu impresia că o copie a viziunii pe care o alesese se alungea şi se dilata. *Acest fir, nu acela,* îşi spuse. Simţi cum păstrăvul se subţia, acoperindu-i o suprafaţă din ce în ce mai mare a mâinii. Nici un păstrăv de nisip nu întâlnise vreodată o mână ca aceasta, a cărei fiecare celulă era saturată de mirodenie. Şi nici un om nu trăise şi raţionase vreodată în asemenea condiţii. Leto îşi ajustă cu delicateţe echilibrul enzimelor, bizuindu-se pe certitudinea luminoasă dobândită în transa mirodeniei. Cunoaşterea provenită de la nenumăratele vieţi contopite înlăuntrul lui îi dădea siguranţa cu care alegea modificări precise, prevenind moartea prin supradoză ce nu l-ar fi iertat dacă şi-ar fi slăbit vigilenţa chiar şi preţ de-o bătaie a inimii. Şi, în acelaşi timp, se contopea cu păstrăvul de nisip, hrănindu-se cu el, hrănindu-l, asimilându-l. Viziunea transei îi oferea tiparul, iar el se conforma întocmai.

Simţi că păstrăvul devenea din ce în ce mai subţire, acoperindu-i toată mâna, întinzându-se pe antebraţ. Căută în nisip o altă creatură, pe care-o depuse peste prima. Contactul le provocă ambelor vietăţi o agitaţie frenetică. Cilii lor se întrepătrunseră şi le preschimbară într-o singură membrană care-i acoperi antebraţul până la cot. Dublul păstrăv devenise mănuşa vie a jocului de copil, dar textura sa era mai fină şi sensibilitatea mai mare căci Leto îl transformase într-un simbiot dermic. Întinse braţul şi atinse cu mănuşa vie nisipul. Simţi desluşit fiecare grăunte. Ceea ce-i acoperea mâna nu mai era un păstrăv de nisip; era ceva mai dur, mai puternic. Şi avea să devină din ce în ce mai puternic... Mâna lui dădu de un alt păstrăv, care aderă imediat la primii doi şi se adaptă repede noului rol. Leto simţi atingerea moale şi mlădioasă urcându-i până la umăr.

Cu un cumplit efort de concentrare, reuşi să realizeze unificarea noii sale piei cu trupul, împiedicând respingerea. Nu lăsă nici o fărâmă a atenţiei sale să se abată spre consecinţele terifiante ale acţiunii lui din această clipă. Numai imperativele viziunii transei sale contau acum. Numai Poteca de Aur putea

lua naştere în urma acestei încercări.

Dezbrăcă mantia şi se lungi pe nisip, cu mâna înmănuşată întinsă în calea păstrăvilor migranţi. Îşi amintea cum el şi Ghanima prinseseră odată un păstrăv pe care-l frecaseră pe nisip până când se contractase într-un *pui-de-vierme,* un tub rigid cu interiorul impregnat de sirop verde. Era suficient să muşti uşor de un capăt şi să sugi înainte ca rana să se închidă, pentru a culege câteva picături de nectar.

Păstrăvii îi acopereau, acum, tot corpul. Îşi simţea zvâcnetul sângelui în membrana vie. Una din creaturi încercă să-i acopere faţa, dar el o frecă energic până ce o făcu să se alungească, transformându-se într-un tub subţire. Făptura se lungi mai mult decât puiul-de-vierme, rămânând flexibilă. Leto îi muşcă extremitatea şi un fir subţire de nectar i se scurse pe limbă vreme îndelungată, mai îndelungată decât ştia un fremen să se fi întâmplat vreodată. Simţi cum i se răspândeşte în tot trupul energia conferită de lichidul cel dulce şi o excitaţie curioasă puse stăpânire pe el. Câtva timp, trebui să-şi tot îndepărteze de pe faţă membrana, rulând-o, până când o transformă într-o bordură rigidă care-i încercuia maxilarele şi fruntea, lăsând urechile descoperite.

Acum, trebuia să probeze viziunea.

Se ridică şi, întorcându-se, dădu să se îndrepte către colibă, dar constată că picioarele i se mişcau prea repede pentru a-şi păstra echilibrul. Căzu şi se rostogoli pe nisip. Imediat, sări în picioare. Saltul îl înălţă la vreo doi metri deasupra solului şi, când reveni cu tălpile pe nisip, mişcările îi erau încă mult prea rapide.

Stai pe loc! îşi comandă singur. Se transpuse în starea de relaxare *prana-bindu,* adunându-şi simţurile în rezervorul conştiinţei. Acţiunea focaliză unduirea concentrică spre interior a *perpetuului-acum* prin care trăia el experienţa Timpului şi exaltarea viziunii îi încălzi sufletul. Membrana funcţiona întocmai cum prezisese viziunea.

Pielea mea nu este a mea.

Dar trebuia să-şi antreneze muşchii pentru acomodarea cu noua amploare a mişcărilor sale. Ori de câte ori încerca să meargă, cădea de-a rostogolul. Se aşeză. Pe nesimţite, bordura de sub maxilarul lui se derulă şi încercă să-i acopere gura. O respinse, scuipând şi muşcând-o, simţind iarăşi pe limbă gustul

dulceag al siropului. Sub apăsarea mâinii sale, membrana se înfăşură la loc.

Trecuse destul timp pentru ca unificarea cu trupul să se fi realizat. Leto se lungi pe burtă. Începu să se târâie, frecând membrana de nisip. Simţea clar grăunţii, dar aceştia nu exercitau nici o abraziune asupra corpului său. Cu doar câteva mişcări de nataţie străbătu cincizeci de metri de nisip. Reacţia fizică fu o senzaţie de căldură, provocată de fricţiune.

Membrana nu mai încerca să-i acopere gura şi nasul, dar acum îl aştepta al doilea pas esenţial spre Poteca de Aur. Târându-se şi sărind ajunsese dincolo de qanat, în canionul în care se afla viermele captiv. Îl auzi imediat şuierând, venind, atras de mişcările lui în nisip.

Leto se ridică iute, cu intenţia de a-l aştepta în picioare, dar mişcarea amplificată îl proiectă de-a berbeleacul cu vreo douăzeci de metri în interiorul canionului. Cu un efort considerabil, izbuti să-şi stăpânească reacţiile, se ghemui pe vine şi se ridică domol. Drept în faţa lui, în lumina palidă a stelelor, nisipul se umflă deodată, ca un monstruos muşuroi. Nisipul explodă la o distanţă doar de două ori cât lungimea corpului lui Leto. Dinţi de cristal scânteiară în lumina difuză. Privi gura-cavernă căscată în faţa lui şi desluşi, în adâncul ei, pâlpâirea mocnită a unei flăcări. Mirosul năucitor de mirodenie al răsuflării monstrului îl învălui. Dar viermele rămase pe loc. Aştepta nemişcat, în faţa lui, în timp ce Prima Lună răsări din spatele crestelor. Lumina ei făcu să sclipească şi mai tare colierul de dinţi, accentuând parcă licărul enigmatic al focurilor chimice din măruntaiele viermelui.

Frica înnăscută a oricărui fremen era atât de adânc înrădăcinată, încât Leto simţi un imbold năvalnic de-a o rupe la fugă. Dar viziunea îl făcu să rămână pe loc, încremenit, fascinat de această clipă care se prelungea. Nimeni nu stătuse vreodată atât de aproape de gura unui vierme, rămânând în viaţă. Uşor, avansă piciorul drept, dădu de o ondulaţie a nisipului şi, reacţionând prea vioi, fu propulsat spre gura viermelui. Se pomeni în genunchi.

Viermele continuă să stea nemişcat.

Nu simţea decât prezenta păstrăvului de nisip şi nu putea ataca acest vector al propriei sale specii. Desigur, un vierme putea să atace alt vierme pătruns pe teritoriul său şi se

năpustea mai întotdeauna asupra zăcămintelor de mirodenie. Numai o barieră de apă avea puterea să-l oprească. Iar păstrăvii de nisip, care îndiguiau apa, constituiau o asemenea barieră.

De probă, Leto întinse mâna spre înfricoşătoarea gură. Viermele bătu în retragere mai bine de-un metru.

Recâştigându-şi încrederea, Leto îi întoarse spatele şi se apucă să-şi înveţe muşchii felul în care trebuiau să folosească noua lor putere. Apoi, cu paşi măsuraţi, se înapoie spre qanat. Viermele rămase în continuare neclintit. După ce trecu de bariera apei, Leto făcu un salt de bucurie, aterizând cu zece metri mai departe, râzând şi făcând tumbe în nisip.

O fâşie de lumină îl învălui brusc. Sabiha dăduse în lături izolaţia de la intrarea colibei şi se oprise în prag, privindu-l. Silueta ei se profila pe fondul luminos, în galben şi violet, al opaiţului.

Râzând vesel, Leto se întoarse la qanat, îl traversă dintr-o săritură, se opri în faţa viermelui, apoi se răsuci şi, deschizând larg braţele, strigă în direcţia Sabihei:

— Priveşte! Viermele-i la discreţia mea!

În timp ce ea privea înlemnită, făcu stânga-mprejur şi porni în goană, pe lângă vierme, spre interiorul canionului. Câştigând tot mai multă experienţă în noua lui piele, constată că putea să alerge abia încordându-şi muşchii, aproape fără efort. Când depuse un efort autentic, ţâşni pur şi simplu pe suprafaţa nisipului, cu vântul arzându-i porţiunea expusă a feţei. La capătul înfundat al canionului, în loc să se oprească, făcu un salt de peste cincisprezece metri înălţime, se agăţă de peretele stâncii, o escaladă repede în patru labe, căţărându-se ca o insectă, şi ajunse într-o clipită pe creasta care domina Tanzerouitul.

În faţa lui se întindea deşertul — ocean cu valuri încremenite, argintate de lumina lunii.

Veselia lui nebună se domoli.

Se lăsă pe vine, conştient de extraordinara uşurătate a corpului său. Efortul fizic produsese o peliculă lunecoasă de transpiraţie, pe care un distrai ar fi absorbit-o cu repeziciune, canalizând-o spre textura de transfer destinată eliminării sărurilor. Acum însă, chiar în timp ce se relaxa, pelicula de sudoare dispăru brusc, absorbită de membrană mai repede decât ar fi reuşit s-o facă orice distrai. Prevăzător, Leto derulă o

porţiune de membrană până în dreptul buzelor, o prinse între dinţi şi bău un pic de suc dulce.

Gura rămânea, totuşi, neprotejată. Cu sensibilitatea sa fremenă, Leto era conştient de risipa de umiditate pe care-o reprezenta fiecare răsuflare. Desfăşură din nou o porţiune a membranei, aplicând-o peste gură, o înfăşură la loc în clipa în care încercă să-i astupe nările, o derulă şi-o rulă astfel de mai multe ori, până ce marginea rămase pe loc, sub nas. Adoptă, în mod automat, respiraţia care se practica în deşert, inspirând pe nas şi expirând pe gură. Membrana care-i acoperea gura formă un mic balonaş, dar nu se desprinse. Pe buze nu i se forma nici un pic de condens iar nările-i rămâneau libere. Adaptarea se produsese, şi de această dată, cu repeziciune.

Un topter alunecă pe cerul dintre Leto şi lună, execută un viraj şi coborî, cu aripile depliate, aterizând pe creastă, la vreo sută de metri în stânga lui. Leto îl observă o clipă, înainte de a-şi întoarce privirea spre canion, în direcţia din care venise el. Jos, dincolo de qanat, se agitau o sumedenie de luminiţe. Distinse strigăte îndepărtate, în care răzbătea ecoul panicii. Doi oameni coborâră din topter şi se îndreptară spre el. Armele le scânteiau în razele lunii.

Mashadul, gândi Leto şi gândul îl întristă. Acesta era saltul cel mare înspre Poteca de Aur. Îmbrăcase distraiul viu, autonom, al membranei din păstrăvi de nisip, ceva cu o valoare inestimabilă pe Arrakis... câtă vreme nu-i cunoşteai preţul. *Nu mai sunt o fiinţă umană. Legenda despre noaptea aceasta va creşte şi va hiperboliza totul, până ce lucrurile vor ajunge de nerecunoscut chiar şi pentru protagonişti. Dar ea, această legendă, va deveni adevărul.*

Privi spre poalele falezei şi estimă la vreo două sute de metri distanţa până la suprafaţa deşertului. Luna dezvăluia praguri şi scobituri în peretele abrupt al stâncii, dar nici o potecă accesibilă. Leto se ridică în picioare, trase adânc aer în piept, privi încă o dată spre oamenii care se apropiau, apoi păşi pe buza prăpastiei şi se aruncă în gol. Cu vreo treizeci de metri mai jos, picioarele cabrate întâlniră un prag îngust. Muşchii amplificaţi absorbiră şocul şi-l ajutară să ricoşeze într-un salt lateral spre un alt prag, unde se prinse cu degetele de o proeminenţă, după care se lăsă să cadă încă douăzeci de metri, până la un alt prag şi o altă proeminenţă, coborând, astfel, din

prag în prag, tot mai jos. Ultimii patruzeci de metri îi străbătu dintr-un singur salt. Ateriză cu genunchii strânşi şi trupul ghemuit, rostogolindu-se la vale pe versantul scurt al unei dune, într-o ploaie de nisip şi praf. În văioagă, se ridică numaidecât şi sări pe creasta dunei următoare. Dinspre vârful falezei îi ajunseră la urechi strigăte răguşite, dar le ignoră, concentrându-şi toată atenţia la salturile lungi, de la o creastă la alta.

Pe măsură ce se obişnuia tot mai mult cu noua sa forţă, găsi, în această goană care părea să înghită distanţele, o plăcere senzuală cu totul neaşteptată. Era ca un balet pe suprafaţa deşertului, o sfidare a Tanzerouftului pe care nimeni n-o cutezase până atunci.

Când socoti că echipajul ornitopterului avusese timp să-şi revină îndeajuns din şoc pentru a relua urmărirea, plonjă în versantul umbrit al unei dune şi se îngropă. Pentru noua sa forţă, nisipul era ca un lichid dens, dar temperatura creştea periculos când se mişca prea rapid. Ieşi la suprafaţă de partea cealaltă a dunei şi constată că membrana îi acoperise nările. O îndepărtă, în timp ce simţea pe tot corpul pulsaţia noii sale piei care-i absorbea transpiraţia.

Rulă din nou un tub din membrană şi sorbi nectar, privind cerul înstelat. Se afla, estimă el, la vreo cincisprezece kilometri de Shuloch. Silueta unui topter se ivi brusc pe fundalul de stele, ca umbra unei păsări uriaşe. O urmă încă una şi încă una. Le auzi fâşâitul uşor al aripilor şi şuieratul surd al ajutajelor.

Rămase în aşteptare, sorbind, când şi când, din tubul viu. Prima Lună îşi parcurse încet traiectoria, apoi cea de-a Doua Lună.

Cu o oră înainte de ivirea zorilor, Leto se căţără pe creasta dunei şi scrută cerul. Nici un vânător. Acum, ştia că se angajase pe o cale fără întoarcere. Avea înainte acea capcană în Timp şi Spaţiu ce fusese pregătită ca o lecţie de neuitat pentru el şi pentru întreaga omenire.

Se întoarse spre nord-est şi parcurse în salturi încă vreo cincizeci de kilometri înainte de a se îngropa în nisip. Se crăpa de ziuă. Lăsă doar un mic orificiu la suprafaţă, de care era legat printr-un tub confecţionat din membrană. Noua piele învăţa convieţuirea cu el la fel cum învăţa el convieţuirea cu ea. Încercă să nu se gândească la celelalte transformări pe care membrana le opera asupra cărnii sale.

Mâine, primul meu raid va fi la Gara Rulen, hotărî el. *Le voi sparge qanatul şi nisipul va înghiţi toată apa. Apoi voi ataca Sacul Vânturilor, Prăpastia Veche şi Hargul. Peste o lună, transformarea ecologică va fi fost dată înapoi cu o generaţie. Asta ne va acorda suficient spaţiu pentru dezvoltarea noului program.*

Vina va fi pusă pe seama barbariei triburilor rebele, desigur. Unii îşi vor reaminti de Jacurutu. Alia va avea de furcă... Cât despre Ghanima... Leto murmură în gând cuvintele menite să redeştepte memoria surorii sale. Dar asta avea să vină mai târziu... dacă izbuteau să supravieţuiască acestui cumplit amestec de fire ale cauzalităţii.

Poteca de Aur îl chema. Era ca o prezenţă fizică în inima deşertului. Aproape că putea s-o vadă cu ochii deschişi. Şi se gândi la ea: asemenea animalelor care trebuie să se deplaseze pe faţa pământului pentru că existenţa lor depinde de această mişcare, sufletul omenirii, blocat de milenii, avea nevoie de un făgaş pe care să-l poată urma.

Se gândi, atunci, la tatăl său şi-şi spuse: *Curând, ne vom înfrunta ca de la bărbat la bărbat şi va rămâne o singură viziune.*

Limitele supravieţuirii sunt definite de climă, de acele schimbări lente şi îndelungate care pot trece neobservate de o generaţie. Iar extremele climei sunt cele ce definesc configuraţia generală, modelul. Fiinţele umane izolate pot observa provincii climatice, fluctuaţii ale vremii din cursul unui an şi, ocazional, pot să remarce: "De când mă ştiu n-a fost un an mai friguros ca ăsta". Asemenea lucruri sunt perceptibile. Dar oamenii sunt rareori sensibili la variaţia mediei de-a lungul unui mare număr de ani. Or, tocmai această sensibilizare îi

învaţă pe oameni să supravieţuiască pe o planetă. Ei trebuie să înveţe clima.

Arrakis, Transformarea, după Harq al-Ada

ALIA ŞEDEA PE PAT, cu picioarele încrucişate sub ea, şi încerca să se calmeze recitându-şi în gând Litania împotriva Fricii, dar vocea care chicotea batjocoritor în craniul ei îi zădărnicea toate eforturile. Auzea clar vocea; îi controla nu numai timpanele, ci şi mintea.

— Ce mai e şi prostia asta? De ce anume ţi-e frică?

Muşchii gleznelor ei zvâcniră, în timp ce picioarele păreau a vrea să o ia la fugă. Dar n-avea unde să fugă.

Purta doar o robă aurie, din cea mai pură mătase paliană, care dezvăluia rotunjimile ce începuseră să-i îngroaşe corpul. Ora Asasinilor tocmai trecuse; curând aveau să mijească zorii. Rapoartele din ultimele trei luni erau aliniate în faţa ei, pe cuvertura roşie. Instalaţia de aer condiţionat zumzăia în surdină şi o briză uşoară înfoia etichetele de pe bobinele de filament shiga.

Consilierii o treziseră îngroziţi, cu două ore în urmă, aducându-i vestea ultimului afront. Alia poruncise să i se aducă bobinele cu toate rapoartele, în speranţa de a descoperi o schemă inteligibilă.

Renunţă la Litanie.

Atacurile nu puteau fi decât opera rebelilor. Fără doar şi poate. Tot mai mulţi dintre ei se ridicau contra religiei lui Muad'Dib.

— Şi ce-i rău în asta? întrebă vocea batjocoritoare dinlăuntrul ei. Alia îşi scutură violent capul. Namri o trădase. Fusese o neghiobie să se încreadă într-o unealtă atât de periculoasă, care făcea joc dublu. Consilierii cleveteau că vina era a lui Stilgar, care trecuse în taină de partea rebelilor. Şi ce se întâmplase cu Halleck? Se dăduse la fund, printre amicii săi contrabandişti? Foarte posibil.

Apucă una dintre bobine. *Şi Muriz!* Omul nu era-n toate minţile. Asta putea fi singura explicaţie. Altminteri, ar fi însemnat să creadă în minuni. Nici un om, darmite un copil

(chiar şi un copil ca Leto), nu putea să sară de pe masivul Shuloch şi să rămână în viaţă ca să fugă în deşert, făcând salturi uriaşe, de pe o dună pe alta!

Sub mâna ei, filamentul shiga părea un şarpe de gheaţă.

Unde era, de fapt, Leto? Ghanima refuza să creadă că nu murise. O Dreptvorbitoare îi confirmase spusele: Leto fusese ucis de un tigru Laza. Atunci, cine era copilul semnalat de Namri şi Muriz?

Avu un frison.

Patruzeci de qanaturi fuseseră sparte, pierzându-şi toată apa în nisipul deşertului. Toţi fremenii — şi cei loiali şi rebelii — erau nişte ţopârlani superstiţioşi! Rapoartele erau înţesate cu poveşti despre întâmplări misterioase. Păstrăvi de nisip care se aruncau în qanaturi pentru a se fragmenta în oştiri de replici minuscule. Viermi care se înecau în mod intenţionat. Sânge care picura din cea de-a Doua Lună asupra Arrakisului, stârnind furtuni devastatoare. Iar frecvenţa furtunilor crescuse, într-adevăr!

Se gândi la izolarea totală în care zăcea Duncan la Tabr, blocat de restricţiile pe care ea le obţinuse de la Stilgar. El şi Irulan aproape ca nu mai vorbeau nimic altceva, decât despre semnificaţia *reală a* acestor "semne". Idioţii! Până şi spionii ei erau influenţaţi de istoriile astea ridicole!

De ce ţinea morţiş Ghanima la povestea cu tigrul Laza?

Alia suspină. Doar unul singur dintre rapoartele de pe bobinele shiga era mai liniştitor: Farad'n trimisese un contingent din gărzile lui personale "pentru a da ajutor în caz de tulburări şi a pregăti terenul în vederea Ceremoniei oficiale de Logodnă''. Alia zâmbi în sinea ei, răspunzând, de această dată, chicotului răguşit care-i răsună în craniu. Planul ăsta, cel puţin, rămânea intact. Şi cu siguranţă că se vor găsi explicaţii logice pentru a risipi şi grămada aia de aberaţii superstiţioase!

Între timp, avea să se folosească de oamenii lui Farad'n pentru o operaţie de represalii la Shuloch şi pentru a-i aresta pe opozanţii notorii, îndeosebi printre Naibi. Se gândi şi la o acţiune împotriva lui Stilgar, dar vocea interioară se opuse:

— Nu încă.

— Maică-mea şi Surorile trebuie că au, şi ele, planul lor, murmură Alia. De ce-l educă ea pe Farad'n?

— Poate c-o excită, îşi dădu cu părerea Baronul.

— Nu pe-o frigidă ca ea.

— N-ai de gând să-i ceri lui Farad'n s-o extrădeze?

— Ar fi prea periculos pentru mine!

— Bine. Altceva: tânărul aghiotant, frumuşelul ăla pe care l-a avansat de curând Zia. Agarves, parcă aşa-i cheamă — da, Buer Agarves. Ce-ar fi să-l inviţi în noaptea asta aici...

— Nu!

— Alia...

— E aproape ziuă, bătrân smintit şi nesătul! În dimineaţa asta se reuneşte Consiliul Militar. Preoţii vor...

— Nu te încrede în ei, Alia dragă.

— Bineînţeles că nu!

— Perfect. Acum, în ceea ce-l priveşte pe acest Buer Agarves...

— Am spus nu!

Bătrânul Baron amuţi; dar Alia începu să simtă primele semne ale unei migrene. O durere surdă porni să-i urce din obrazul stâng către tâmplă. Odată, Baronul o făcu să se năpustească pe coridoare, urlând de durere. De data asta însă se hotărî să-i reziste.

— Dacă insişti, am să iau un sedativ, îl ameninţă ea.

El îşi dădu seama că vorbea serios şi migrena cedă.

— Foarte bine, răsună vocea lui iritată. Atunci, rămâne pe altădată.

— Da, altă dată, se învoi ea,

Tu desparţi nisipul cu puterea ta; tu zdrobeşti capetele balaurilor în deşert. Da, te văd ca pe o fiară ce se ridică dintre dune; ai cele două coarne ale mielului, dar glăsuieşti precum balaurul.

Noua Biblie Catolică Portocalie, Arran 11:4

ERA PROFEŢIA IMUABILĂ, firele devenite frânghie, şi lui Leto i se părea, acum, că ştiuse acest lucru toată viaţa.

Urmări cu privirea umbrele înserării, care se aşterneau peste Tanzerouft. La o sută şaptezeci de kilometri spre nord se afla Prăpastia Veche, crevasa adâncă şi sinuoasă din Scutul de Piatră prin care primii fremeni migraseră în deşert.

Leto nu mai avea nici un fel de îndoială. Ştia de ce stătea aici, singur în mijlocul deşertului, cu sentimentul că tot acest teritoriu îi aparţinea, că trebuia să se supună voinţei sale. Simţea coarda care-l lega de întreaga omenire şi de acei deziderat profund pentru un univers de experienţe care să aibă un sens logic, un univers dotat cu regularităţi identificabile înlăuntrul eternelor sale schimbări.

Cunosc acest univers.

Viermele care-l adusese până aici venise la simpla sa bătaie din picior şi, ivindu-se din nisip înaintea lui, rămăsese pe loc, ca un animal ascultător. Leto se căţărase pe el folosindu-şi doar forţa mâinilor amplificată de membrană şi, tot aşa, îi desfăcuse inelele dinainte pentru a-l menţine la suprafaţă. În goana sa spre nord, care durase toată noaptea, viermele se epuizase. "Fabrica" sa internă de siliciu-sulf funcţionase la capacitatea maximă, exalând valuri de oxigen pe care vântul din spate le trimitea în vârtejuri ce învăluiau corpul lui Leto. În răstimpuri, aceste rafale fierbinţi îl ameţeau şi-i copleşeau mintea cu percepţii stranii. Subiectivitatea reflexibilă şi circulară a viziunilor se întorsese asupra străvechii lui obârşii, silindu-l să retrăiască episoade din trecutul său terranic şi să le compare, apoi, cu transformările ce se petreceau în el.

Deja, simţea cât de mult se îndepărtase de ceea ce era definitoriu pentru o fiinţă umană. Ademenită de mirodenia pe care el o absorbea cu lăcomie oriunde dădea de ea, membrana care-i acoperea nu mai era păstrăv de nisip, după cum el nu mai era om. Cilii pătrunseseră în carnea lui, formând o creatură nouă, care avea să-şi caute propria metamorfoză în viitorii eoni.

Tu ai văzut acest lucru, tată, şi l-ai respins, gândi el. *Era o perspectivă mult prea cumplită.*

Ştia ce se credea despre tatăl său, şi de ce.

Muad'Dib a murit de preştiinţă.

Dar Paul Atreides trecuse din universul realităţii în *alam al-mythal,* în viaţă fiind, pentru că fugise de lucrul la care se încumetase fiul său.

Acum, nu mai era decât Propovăduitorul.

Leto se ghemui pe nisip şi-şi îndreptă atenţia spre nord. Dintr-acolo avea să vină viermele iar pe spinarea lui aveau să se afle doi oameni: un adolescent fremen şi un bărbat orb.

Un stol de lilieci palizi trecu pe deasupra lui Leto, luând-o spre sud-est. Erau doar nişte puncte răzleţe pe cerul ce se întuneca, dar, pentru ochiul avizat al unui fremen, direcţia din care veneau dezvăluia existenţa unui adăpost. Propovăduitorul însă avea să evite acel adăpost. Destinaţia sa era Shuloch, unde liliecii sălbatici nu erau îngăduiţi, ca să nu poată călăuzi un străin spre acel loc tainic.

Viermele apăru, la început, ca un punct mişcător între suprafaţa deşertului şi cerul septentrional. *Matar,* ploaia de nisip care cădea de la mare altitudine când murea o furtună, îl ascunse vederii câteva minute, apoi se ivi din nou, mai desluşit şi mai aproape.

Linia-rece de la baza dunei pe care stătea Leto începea să-şi producă umiditatea nocturnă. Simţi în nări urma infimă de umezeală şi-şi potrivi peste gură balonaşul format de membrană. Nu mai avea nevoie, acum, să caute izbucuri şi fântâni. Genele mamei sale îi conferiseră intestinul gros hipertrofiat al fremenilor, capabil să recupereze apa din orice trecea prin el. Distraiul viu absorbea şi reţinea fiecare strop de umezeală cu care venea în contact. Chiar şi acum, în timp ce el observa nemişcat desertul, porţiunea membranei aflată chiar deasupra nisipului întindea cili-pseudopode în căutarea formelor de energie înmagazinabilă.

Leto îşi ţinea ochii aţintiţi spre viermele care se apropia. Ştia că, acum, tânăra călăuza îl observase şi ea: un punct întunecat pe creasta unei dune. Conducătorul viermelui nu putea desluşi "principiul" obiectului văzut de la o distanţă atât de mare, dar asta era o problemă pe care fremenii învăţaseră s-o rezolve. Orice obiect necunoscut era periculos. Reacţiile tinerei călăuze erau uşor de anticipat, chiar şi fără ajutorul viziunii.

Într-adevăr, viermele îşi modifică uşor ruta şi o luă în linie dreaptă spre Leto. Viermii uriaşi erau o armă pe care fremenii o folosiseră cu nenumărate prilejuri. Viermii jucaseră un rol decisiv în înfrângerea lui Shaddam IV la Arrakeen. Acest vierme însă nu dădu ascultare comenzii conducătorului său. Se opri brusc, la zece metri distanţă, şi nici un fel de imbold nu-l putu convinge să treacă peste măcar încă un grăunte de nisip.

Leto se ridică. În spate, simţi cilii smulşi din nisip revenind la membrană. Îşi descoperi gura şi strigă:

— Achlan, wasachlan!

Bun venit, de două ori bun venit!

Sus, pe spinarea viermelui, orbul stătea în spatele tânărului fremen, cu o mână pe umărul acestuia. Îşi dădu capul pe spate, îndreptându-şi nările în direcţia lui Leto, ca şi cum ar fi vrut să adulmece originea acestei intervenţii. Amurgul îi picta fruntea în portocaliu.

— Cine e? întrebă el, scuturând umărul călăuzei. De ce ne-a oprit?

Filt-cepurile distraiului dădeau vocii sale o rezonanţă nazală. Tânărul, care-l privea cu un aer înspăimântat pe Leto, răspunse:

— E un călător singuratic în mijlocul nisipurilor. Un copil, după înfăţişare. Am încercat să trec cu viermele peste el, dar viermele nu mai vrea să înainteze.

— De ce nu mi-ai spus?

— Credeam că nu-i decât un călător rătăcit! Dar e un demon!

— Vorbeşti ca un adevărat fiu al sietchului Jacurutu, rosti Leto. Iar Domnia-Ta eşti, de bună seamă, Propovăduitorul.

— Într-adevăr, încuviinţă orbul.

Şi în glasul lui răzbătu teama, căci, în sfârşit, îşi întâlnise trecutul.

— Locul ăsta nu-i o grădină, spuse Leto, dar sunteţi bineveniţi dacă vreţi să vă petreceţi noaptea aici, împreună cu mine.

— Cine eşti? întrebă Propovăduitorul. Cum ne-ai oprit viermele?

Nota unei recunoaşteri de rău augur părea să răsune în tonul Propovăduitorului. Redeşteptase, acum, amintirile viziunii sale alternative... şi ştia că locul acesta putea să însemne, pentru el, sfârşitul.

— E un demon! strigă tânărul fremen. Trebuie să fugim de-aici, altminteri sufletele noastre...

— Taci! tună Propovăduitorul.

— Sunt Leto Atreides, rosti Leto. Viermele s-a oprit pentru că aşa i-am poruncit eu.

Propovăduitorul încremeni într-o tăcere de gheaţă.

— Hai, tată, reluă Leto. Coborâţi şi veniţi să vă petreceţi

noaptea cu mine. O să vă dau să beţi sirop dulce. Văd că aveţi fremkituri cu mâncare şi burdufuri cu apă. Vom împărtăşi din avutul nostru, aici, pe nisip.

— Leto e încă doar un copil, se împotrivi Propovăduitorul. Şi se spune că ar fi fost victima perfidiei Corrinilor. Tu nu vorbeşti cu glas de copil.

— Doar mă cunoşti, tată, replică Leto. Sunt mic pentru anii mei, la fel cum ai fost şi tu, dar vârsta experienţei mele mi-a maturizat glasul.

— Ce faci aici, în Deşertul Interior? întrebă Propovăduitorul.

— Bu ji, răspunse Leto.

Nimic din nimic. Era răspunsul unui Nomad zensunnit, al unei fiinţe care acţiona în stare de repaus, fără nici un efort şi în deplină armonie cu mediul înconjurător.

Propovăduitorul scutură umărul ghidului său.

— E într-adevăr un copil?

— Aiya, încuviinţă tânărul, fără a-şi lua privirea temătoare de la Leto.

Un suspin lung şi tremurat zgudui pieptul Propovăduitorului.

— Nu, rosti el.

— E un demon cu înfăţişarea unui copil, spuse călăuza.

— Veţi petrece noaptea aici, zise Leto.

— O să facem cum spune el, se învoi Propovăduitorul.

Luă mâna de pe umărul tânărului şi se lăsă să alunece în josul unui inel, sărind uşor pe nisip. Apoi, ridicând capul, porunci:

— Du viermele mai încolo şi lasă-l să se îngroape. E ostenit şi-o să ne dea pace.

— N-o să plece! protestă călăuza.

— Ba o să plece, interveni Leto. Dar, dacă vei încerca să fugi cu el, am să-l las să te-nghită. (Se deplasă lateral, ieşind din raza de percepţie senzorială a viermelui, şi arătă în direcţia din care veniseră.) Du-l într-acolo!

Tânărul înfipse un pinten în inelul din spatele său şi trase de tija cârligului care ţinea deschis inelul din faţă. Încet, viermele începu să alunece pe nisip, rotindu-se pe măsură ce băiatul muta cârligele de-a lungul flancului său.

Propovăduitorul, orientându-se după sunetul vocii lui Leto, escaladă versantul dunei şi se opri pe creastă, la doi paşi de el. Rapiditatea şi siguranţa mişcărilor sale îi dădură de înţeles lui

Leto că înfruntarea n-avea sa fie uşoară.
Aici, viziunile se despărţeau.
— Scoate-ţi masca, tată.
Propovăduitorul îi dădu ascultare, desprinzând obrăzarul glugii şi coborând masca distraiului.
Cunoscându-şi propriile trăsături, Leto îi examină chipul şi observă liniile asemănării, ca şi când ar fi fost reliefate de o lumină puternică. Erau liniile unei armonii nedefinite, un făgaş al genelor, fără frontiere distincte, dar imposibil de confundat. Liniile acelea veneau din zilele fremătătoare, din zilele belşugului de apă, din mările miraculoase ale Caladanului. Dar acum, în acest loc de pe Arrakis, unde noaptea aştepta să se aştearnă peste dune, ele aveau să se despartă.
— Aşa, tată! spuse Leto şi, aruncând o privire spre stânga, îl zări pe tânărul fremen care se înapoia din locul unde abandonase viermele.
— Mu zein! rosti Propovăduitorul, retezând aerul cu mâna dreaptă.
Nu-i bine!
— Koolish zein, zise cu blândeţe Leto.
Mai bine poate că nici n-o să fie vreodată. Şi adăugă în chakobsa, graiul de luptă al Atreizilor:
— Sunt aici şi voi rămâne aici! Nu putem să uităm asta, tată.
Propovăduitorul îşi încovoie umerii. Apoi duse ambele mâini la orbitele goale, într-un gest pe care nu-l mai făcuse de mult.
— Cândva, spuse Leto, ţi-am dat vederea ochilor mei şi ţi-am preluat amintirile. Cunosc deciziile tale şi am fost în focul în care ai stat ascuns.
— Ştiu, rosti Propovăduitorul, coborând mâinile. Vei rămâne?
— Mi-ai dat numele omului care şi-a înscris pe blazon cuvintele: *"J'y suis, j'y reste!"*
Propovăduitorul oftă din adâncul pieptului.
— Cât de departe ai mers cu... ceea ce ai făcut din tine?
— Pielea mea nu este a mea, tată.
Propovăduitorul se cutremură.
— Atunci, înţeleg cum m-ai găsit.
— Da, mi-am ancorat memoria de un loc pe care carnea mea nu l-a cunoscut niciodată. Aveam nevoie de o seară cu tatăl meu.
— Nu sunt tatăl tău. Sunt doar o copie nereuşită, o relicvă.

(Propovăduitorul întoarse capul spre sunetul paşilor călăuzei ce se apropia.) Nu mai urmăresc viziunile viitorului meu.

În timp ce rostea aceste cuvinte, întunericul învălui deşertul. Stelele prinseră să sclipească pe cer şi Leto se întoarse, la rândul său, spre tânărul care se îndrepta către ei.

— Subakh ul kuhar! strigă el.

Salutări!

— Subakh un nar! veni răspunsul cuvenit.

Cu o şoaptă răguşită, Propovăduitorul spuse:

— Tânărul ăsta, Assan Tariq, e periculos.

— Toţi proscrişii sunt periculoşi, zise Leto. Dar nu pentru mine.

Vorbise cu un ton calm, neutru.

— Dacă asta ţi-e viziunea, n-o voi împărtăşi, spuse Propovăduitorul.

— S-ar putea să n-ai de ales, replică Leto. Eşti *fil-haquiqa,* Realitatea. Eşti Abu d'Dhur, Tatăl Nedesluşitelor Căi ale Timpului.

— Nu sunt decât momeala dintr-o capcană, zise Propovăduitorul şi tonul său era plin de amărăciune.

— Iar Alia a înghiţit deja această momeală. Pe mine însă nu mă atrage.

— Nu poţi face asta! şuieră Propovăduitorul.

— Am şi făcut-o. Pielea mea nu mai este a mea.

— Poate că încă nu-i prea târziu ca să te...

— E prea târziu.

Leto înclină capul. Îl auzi pe Assan Tariq urcând panta dunei, călăuzindu-se după sunetul vocilor lor.

— Te salut, Assan Tariq din Shuloch, rosti Leto.

Tânărul se opri la doi paşi mai jos de el — umbră sub licărul stelelor. Linia umerilor, felul în care-şi ţinea capul îi trădau nesiguranţa.

— Da, spuse Leto, sunt cel care a evadat de la Shuloch.

— Când am auzit... începu Propovăduitorul, apoi se întrerupse şi spuse din nou: Nu poţi face asta!

— O fac! Ce importanţă are dacă vei mai orbi o dată?

— Crezi că mi-e frică de asta? întrebă Propovăduitorul. Nu vezi ce călăuză bună mi-au găsit?

— Văd, răspunse Leto şi se întoarse către Tariq. Ai auzit ce ţi-am spus, Assan? Sunt cel care a evadat de la Shuloch.

— Eşti un demon, rosti cu glas tremurat tânărul.

— Pentru tine, replică Leto. Pentru mine însă, demonul eşti tu.

Simţi, în clipa aceea, tensiunea care crescuse între el şi tatăl lui. Era un joc de umbre de jur-împrejurul lor, o proiecţie de forme inconştiente. Şi Leto percepea amintirile tatălui său, un fel de profeţie inversă, care selecta viziuni din realitatea familiară a acestui moment.

Cumva, Tariq intui această bătălie a viziunilor. Se retrase de-a-ndăratelea câţiva paşi, în josul pantei.

— Nu poţi controla viitorul, şopti Propovăduitorul, şi şoapta lui avu rezonanţa unui icnet, de parcă s-ar fi chinuit să ridice o greutate enorma.

Leto simţi discordanţa dintre ei. Era un element al universului cu care lupta întreaga sa viaţă. Ori el ori tatăl său trebuia să acţioneze cât de curând, iar acţiunea însemna luarea unei decizii, alegerea unei viziuni. Şi tatăl său avea dreptate: încercând să dobândeşti un control suprem al universului nu făceai decât să făureşti armele cu care, în cele din urmă, universul avea să te coboare. Alegerea şi dominarea unei viziuni însemna să faci echilibristică pe o sârmă subţire — să te joci de-a Dumnezeu pe un cablu întins în solitudinea cosmică. Nici unul, nici celălalt dintre adversari nu putea alege drept refugiu moartea-ca-rezolvare-a-paradoxului. Şi unul şi celălalt cunoşteau viziunile şi regulile. Toate vechile iluzii mureau. Şi, când unul dintre ei făcea o mişcare, celălalt putea să-l contreze. Singurul adevăr real care conta pentru ei acum era cel care-i separa de fundalul viziunii. Nu exista nici un loc sigur, nu exista decât o alternanţă tranzitorie de relaţii, delimitată de cadrul pe care-l impuneau ei şi sortită unor inevitabile transformări. Fiecare dintre ei se putea bizui numai pe curajul său, solitar şi desperat, dar Leto poseda două avantaje: se angajase pe o cale fără întoarcere şi acceptase cumplitele consecinţe asupra fiinţei sale. Tatăl lui continua să spere că exista cale de întoarcere şi nu se angajase în nimic irevocabil.

— Nu trebuie! Nu trebuie! îl imploră Propovăduitorul, cu glas răguşit.

Îmi cunoaşte avantajele, gândi Leto.

Pe un ton firesc, mascându-şi propriile tensiuni şi efortul de echilibru pe care i-l cerea aceasta luptă-la-alt-nivel, declară:

— Nu cred cu patimă în adevăr. Nu cred decât în ceea ce creez eu.

Percepu, atunci, un fel de schimb între el şi tatăl său, ceva cu o consistenţă granuloasă, care nu afecta decât credinţa lui subiectivă şi pătimaşă în el însuşi. Cu această credinţă, ştia că planta jaloanele Potecii de Aur. Într-o zi, aceste jaloane aveau să le arate celorlalţi cum să fie cu adevărat fiinţe umane — un dar straniu de la o creatură care, atunci, n-avea să mai fie fiinţă umană. Dar asemenea jaloane erau fixate întotdeauna de jucători profesionişti. Leto le simţi răspândite în peisajul vieţilor sale lăuntrice şi, cu această senzaţie, se pregăti pentru jocul ultim.

Uşor, adulmecă aerul, căutând semnalul pe care, atât el, cât şi tatăl său, îl aşteptau. Mai rămânea însă o întrebare: avea tatăl lui să-l prevină pe tânărul fremen, care se retrăsese spre baza dunei?

În clipa următoare, Leto simţi mirosul de ozon, izul care trăda prezenţa unui scut. Supunându-se ordinului dat de Proscrişi, tânărul Tariq încerca să-i ucidă pe cei doi periculoşi Atreizi, fără să ştie ce orori ar fi declanşat acest lucru.

— Nu! şopti Propovăduitorul.

Dar Leto ştia că semnalul era autentic. Simţea clar mirosul de ozon, dar aerul din jurul lor nu producea nici o senzaţie de furnicătură. Tariq folosea un pseudoscut, o armă concepută anume pentru deşertul Arrakisului. Efectul Holtzmann avea să atragă un vierme şi, totodată, să-l înnebunească. Nimic nu putea să oprească un asemenea vierme — nici apa, nici prezenţa păstrăvilor de nisip… Nimic. Da, Tariq plasase generatorul în versantul dunei şi, acum, încerca să se îndepărteze de zona periculoasă.

Leto se aruncă de pe creasta dunei. Auzi strigătul de protest al tatălui său, dar muşchii lui amplificaţi îl transformaseră într-o rachetă vie. Mâna sa dreaptă ţâşni spre gâtul lui Tariq în timp ce stânga prinse centura care-i încingea mantia. Grumazul tânărului cedă cu o pocnitură seacă. Leto se rostogoli pe nisip, oprindu-se, cu precizia unui instrument perfect reglat, exact în locul în care fusese îngropat pseudoscutul. Degetele sale smulseră obiectul din nisip şi-l proiectară, într-o curbă balistică lungă, spre sud.

Câteva clipe mai târziu, un vuiet de şuierături şi izbituri

furioase veni din direcţia în care dispăruse pseudoscutul. Apoi zgomotele încetară şi se aşternu din nou liniştea.

Leto ridică ochii spre coama dunei pe care stătea tatăl său, încă semeţ, dar înfrânt. Cel pe care-l vedea acolo era Paul Muad'Dib, orb, mânios, în pragul desperării... pentru că fugise de viziunea pe care fiul său o acceptase. Fără îndoială că, în clipa aceasta, se gândea la Lungul Koan zensunnit: *"Prin actul prezicerii unui viitor precis, Muad'Dib a introdus un element de dezvoltare şi de creştere în chiar preştiinţa prin intermediul căreia a văzut existenţa umană. Astfel, a atras asupra sa incertitudinea. Căutând absolutul unei predicţii ordonate, el a amplificat dezordinea şi a deformat predicţia"!*

Revenind dintr-un singur salt pe creasta dunei, Leto spuse:

— Acum, eu sunt călăuza ta.

— Niciodată!

— Ai vrea să te întorci la Shuloch? Chiar şi dacă te-ar primi fără Tariq, unde-i acum Shulochul? Poţi să-l vezi cu *ochii?*

Paul se întoarse şi-şi aţinti orbitele goale spre fiul său.

— Eşti sigur că ştii ce univers ai creat aici?

Leto sesiză sublinierea. Viziunea despre care ştiau amândoi că-şi începuse aici cumplita desfăşurare ceruse un act de creaţie într-un anumit *punct* din timp. În momentul acela, întregul univers conştient împărtăşea o vedere liniară a timpului, care poseda caracteristicile unei succesiuni ordonate. Ei pătrundeau în acest timp ca şi când ar fi sărit într-un vehicul aflat în mişcare, şi nu-l mai puteau părăsi decât în acelaşi mod.

Pentru a contracara lucrurile, Leto ţinea hăţurile firelor multiple, echilibrat de propria sa perspectivă, iluminată de viziune, a timpului — un timp multiliniar şi cu nenumărate bucle închise. Era văzătorul dintr-un univers al orbilor. Numai el putea dispersa ordinea inflexibilă a raţionalităţii, deoarece tatăl său nu mai ţinea hăţurile. Din punctul de vedere al lui Leto, un fiu modificase trecutul. Şi un gând încă nevisat în viitorul cel mai îndepărtat putea să se repercuteze în *acum* şi să-i mişte mâna.

Dar numai mâna *sa.*

Paul ştia acest lucru fiindcă nu mai era în stare să vadă cum ar fi putut Leto să mânuiască hăţurile. Nu mai putea să recunoască decât consecinţele inumane pe care Leto şi le asumase. Şi gândi: *Aceasta-i schimbarea pentru care m-am rugat. De ce mi-e frică de ea? Pentru că e Poteca de Aur!*

— Sunt aici pentru a da un scop evoluţiei şi, prin aceasta, existenţei noastre, spuse Leto.

— *Doreşti* într-adevăr să trăieşti timp de mii de ani, schimbându-te aşa cum acum ştii că te vei schimba?

Leto înţelese că tatăl său nu se referea la schimbări fizice. Amândoi cunoşteau consecinţele fizice: Leto avea să se adapteze, întruna şi-ntruna; pielea-care-nu-era-a-lui avea să se adapteze, întruna şi-ntruna. Impulsul involutiv al fiecărei părţi avea să se topească în cealaltă, producând o transformare unică. Iar când avea să se realizeze metamorfoza, *dacă* avea să se realizeze, o creatură gânditoare de dimensiuni colosale avea să se ivească în univers — şi acel univers avea s-o divinizeze.

Nu... Paul se referea la schimbările interioare, la gândurile şi la deciziile care aveau să se abată asupra viitorilor credincioşi.

— Cei ce te cred mort, zise Leto, ştii ce spun despre ultimele tale cuvinte.

— Fireşte.

— *"Acum fac ceea ce orice viaţă trebuie să facă în slujba vieţii",* rosti Leto. N-ai spus niciodată asta, dar un Preot care şi-a zis că n-ai să te mai întorci niciodată ca să-l poţi acuza de minciună ţi-a atribuit aceste cuvinte.

— Nu l-aş acuza de minciună, spuse Paul. Trase adânc aer în piept. Sunt nişte "ultime cuvinte" frumoase.

— Vrei să rămâi aici sau să te întorci în cocioaba aia de la Shuloch?

— Acesta e universul tău, acum, răspunse Paul.

Cuvintele lui, pline de amărăciunea înfrângerii, sfîşiară sufletul lui Leto. Paul încercase să ghideze ultimele firicele ale unei viziuni personale. Era o alegere pe care-o făcuse cu ani în urmă, la Sietch Tabr. Pentru asta, acceptase să fie instrumentul răzbunării Proscrişilor, a supravieţuitorilor de la Jacurutu. Ei îl corupseseră, dar preferase lucrul acesta felului în care vedea el universul pentru care optase Leto.

Mâhnirea lui Leto era atât de adâncă încât, vreme de câteva minute încheiate, nu-i îngădui să rostească nici o vorbă. Când, în cele din urmă, îşi regăsi glasul, Leto spuse:

— Deci... ai hărţuit-o pe Alia. Ai ispitit-o şi ai zăpăcit-o, împingând-o la pasivitate şi la decizii greşite. Acum însă, ştie cine eşti.

— Ştie... Da, ştie.

Vocea lui Paul părea îmbătrânită şi încărcată de proteste înăbuşite. Cu toate astea, în el mai exista încă o rezervă de semeţie. Spuse:

— Dacă pot, te voi lăsa fără această viziune.

— Pacea, vreme de mii de ani, zise Leto. Iată ce le voi oferi.

— Letargia! Stagnarea!

— De bună seamă. Şi acele forme de violenţă pe care le voi permite eu. Va fi o lecţie pe care omenirea n-o va uita niciodată.

— Scuip pe lecţia ta! spuse Paul. Crezi că n-am văzut şi eu ceva similar cu ceea ce ai ales tu?

— Ştiu c-ai văzut, admise Leto.

— E cu ceva mai bună viziunea ta decât a mea?

— Cu absolut nimic. Poate, mai rea.

— Atunci, ce altceva pot face, decât să-ţi opun rezistenţă?

— Să mă omori, eventual.

— Nu sunt atât de naiv. Ştiu ce ai declanşat. Ştiu ce-i cu acele qanaturi sparte şi cu tulburările din ultima vreme.

— Iar acum, Assan Tariq nu va mai reveni la Shuloch. Trebuie să te întorci împreună cu mine sau să nu te mai întorci niciodată, pentru că asta este viziunea mea, acum.

— Aleg să nu mă mai întorc niciodată.

Cât de îmbătrânită i-e vocea! gândi Leto şi gândul îi frânse inima.

— Am ascuns în *dishdasna* mea inelul cu pecetea Atreizilor, zise el. Vrei să ţi-l înapoiez?

— Măcar de-aş fi murit, şopti Paul. Voiam într-adevăr să mor când am plecat în deşert, în noaptea aceea. Dar ştiam că nu puteam părăsi această lume. Trebuia să mă întorc şi...

— Să reînvii legenda, completă Leto. Ştiu. Iar şacalii de la Jacurutu te aşteptau în acea noapte, după cum ştiai că te vor aştepta. Voiau viziunile tale! Ştiai asta.

— Am refuzat! Nu le-am dat, niciodată, nici măcar o singură viziune.

— Dar te-au corupt. Te-au îndopat cu esenţă de mirodenie şi te-au îmbrobodit cu femei şi cu vise. Şi *ai avut* viziuni.

— Uneori, rosti Paul.

Câtă viclenie, deodată, în glasul său!

— Vrei să-ţi înapoiez inelul sau nu? întrebă Leto.

Brusc, Paul se aşeză pe nisip — o mogâldeaţă întunecată sub licărul stelelor.

— Nu!

Aşadar, cunoaşte zădărnicia acestei căi, gândi Leto. Ceea ce dezvăluia multe, dar nu destul. Înfruntarea viziunilor coborâse din planul delicat al opţiunilor subtile în cel grosier al respingerii alternativelor. Paul ştia că nu putea să câştige, dar încă mai nădăjduia să anuleze acea viziune unică de care se agăţa Leto.

— Da, rosti el deodată, am fost corupt de Jacurutu. Dar tu te corupi singur.

— Aşa e, recunoscu Leto. Sunt fiul tău.

— Eşti şi un bun fremen?

— De bună seamă.

— Vei îngădui, deci, unui orb să dispară, în sfârşit, în deşert? Mă vei lăsa să-mi găsesc pacea, în voie?

Pumnii săi loviră cu înverşunare nisipul.

— Nu, asta n-o voi îngădui, răspunse Leto. Dar, dacă insişti, e dreptul tău să te arunci în propriu-ţi cuţit.

— Ca tu să dispui cum vrei de corpul meu!

— Exact.

— Nu!

Deci, cunoaşte şi această cale, gândi Leto. Sfinţirea trupului lui Muad'Dib de către fiul său putea deveni un liant pentru viziunea lui Leto.

— Nu le-ai spus niciodată, nu-i aşa, tată? întrebă el.

— Nu le-am spus.

— Eu însă le-am spus. I-am spus lui Muriz. Kralizec, Bătălia Taifun.

Umerii lui Paul se încovoiară.

— Nu poţi face asta, murmură Paul. Nu poţi.

— Acum sunt o creatură a acestui deşert, tată. I-ai putea spune acelaşi lucru unei furtuni Coriolis?

— Mă consideri laş fiindcă am refuzat calea asta, zise Paul cu voce răguşită, tremurată. Oh, te înţeleg foarte bine, fiule. Prorocii şi prezicătorii au fost întotdeauna proprii lor torţionari. Dar eu nu m-am pierdut niciodată printre viitorurile posibile, pentru că acesta este de neconceput!

— În comparaţie, Jihadul tău va fi ca o excursie la iarbă verde, pe Caladan, încuviinţă Leto. Bine. Te voi duce la Gurney Halleck.

— Gurney! Prin intermediul mamei tale, e în solda Surorilor.

Acum, Leto putu măsura întinderea viziunii tatălui său.

— Nu, tată. Gurney nu mai e în solda nimănui. Ştiu locul în care se află şi te pot conduce acolo. E timpul să creăm noua legendă.

— Văd că nu pot să te conving. Atunci, lasă-mă să te ating, căci eşti fiul meu.

Leto întinse mâna dreaptă spre degetele tatălui său, le simţi forţa, răspunse cu propria-i forţă, paralizând orice mişcare a braţului lui Paul.

— Nici un cuţit otrăvit nu m-ar mai putea vătăma, acum, spuse Leto. Chimia mea este deja diferită.

Câteva lacrimi se scurseră din ochii morţi ai tatălui său. Paul îşi retrase mâna, o lăsă să cadă de-a lungul trapului.

— Dacă aş fi ales calea pe care ai ales-o tu, aş fi devenit *bicourosul* lui Shaitan. Ce vei deveni tu?

— O vreme, mă vor numi şi pe mine misionarul Satanei. Apoi vor începe să-mi pună întrebări şi, în cele din urmă, vor înţelege. Tu nu ţi-ai dus destul de departe viziunea, tată. Mâinile tale au făcut şi lucruri bune şi lucruri rele.

— Dar numai *după* s-a ştiut care au fost cele rele!

— Cum se întâmplă cu mai toate marile rele, spuse Leto. N-ai pătruns decât într-o porţiune a viziunii mele. Ţi-a lipsit forţa necesară?

— Ştii că n-aş fi putut rămâne acolo, răspunse Paul, Niciodată n-aş fi putut face un rău, în cunoştinţă de cauză. Eu nu sunt din Jacurutu. (Se ridică în picioare.) Crezi că-s unul dintre aceia care râd singuri în noapte?

— E trist că n-ai fost niciodată cu adevărat fremen, rosti Leto. Noi, fremenii, ştim să împuternicim un arifa. Judecătorii noştri ştiu să aleagă dintre rele. Aşa a fost dintotdeauna la noi.

— Fremenii, zici? Sclavi ai destinului la a cărui edificare ai pus umărul?

Paul se apropie de Leto, întinse mâna şi, cu o ciudată timiditate, atinse braţul căptuşit de membrana al fiului său, îl pipăi, urcând, până ce dădu de urechea descoperită, apoi de obraz şi, în cele din urmă, de gură.

— Ahhhh! exclamă el. Aici e încă propria ta carne. Unde te va conduce această carne?

Lăsă mâna jos.

— Într-un loc în care oamenii pot să-şi creeze viitorurile de la o clipă la alta.

— Asta spui tu. O Monstruozitate ar putea spune acelaşi lucru.

— Nu sunt Monstruozitate, deşi puteam fi, replică Leto. Am văzut ce s-a întâmplat cu Alia. Acum, în ea sălăşluieşte un demon, tată. Ghani şi cu mine ştim cine-i demonul: Baronul, bunicul tău.

Paul îşi îngropă faţa în mâini. Umerii i se zguduiră câteva clipe. Când înălţă capul, gura sa era o dungă subţire.

— Asupra Casei noastre e un blestem. M-am rugat ca să arunci inelul ăla în nisip, să mă renegi şi să fugi spre... o altă viaţă. Ţi-era la îndemână.

— Cu ce preţ?

După un răgaz lung de tăcere, Paul spuse:

— Capătul drumului modifică drumul din urma lui. O singură dată n-am izbutit să lupt pentru principiile mele. Doar o singură dată. Am acceptat Mahdinatul. Am făcut-o pentru Chani, dar asta m-a transformat într-un prost conducător.

Leto nu găsi nici un răspuns. Amintirea acelei decizii exista înlăuntrul lui.

— Nu pot să te mint, după cum nu m-aş putea minţi pe mine însumi, reluă Paul. Ştiu asta. Fiecare om ar trebui să aibe un asemenea controlor. Nu te voi întreba decât un singur lucru: este Bătălia Taifun necesară?

— Fără ea, specia umană va pieri.

Paul desluşi adevărul în cuvintele lui şi vorbi cu o voce surdă, care recunoştea superioritatea viziunii fiului său:

— Printre toate posibilităţile, pe aceasta nu am văzut-o.

— Cred că Bene Gesseritul însă a intuit-o, spuse Leto. Nu văd nici o altă explicaţie pentru hotărârea bunicii mele.

Vântul rece al nopţii începu să sufle asupra lor. Mantia lui Paul pocni în jurul picioarelor. Leto îl văzu tremurând şi spuse:

— Ai un kit, tată. O să umflu cortul şi vom putea petrece noaptea în tihnă.

Dar Paul clătină din cap, ştiind că, pentru el, nu va mai exista tihnă, nici în noaptea aceasta, nici în vreo altă noapte. Muad'Dib, Eroul, trebuia distrus. O decretase el însuşi. De acum înainte, numai Propovăduitorul mai putea să existe.

Fremenii au fost primii oameni care au dezvoltat o simbolică de natură conştientă/inconştientă prin intermediul căreia să exprime (în termenii experienţei) mişcările şi relaţiile sistemului lor planetar. Ei au fost primul popor din univers care a descris clima în termenii unui limbaj semimatematic, ale cărui simboluri scrise întruchipează (şi interiorizează) relaţiile cu exteriorul. Limbajul însuşi era o parte integrantă a sistemului pe care îl descria. Forma sa scrisă transmitea forma a ceea ce descria. Cunoaşterea intimă a condiţiilor locale proprii susţinerii vieţii era implicită acestei dezvoltări. Întinderea interacţiunii dintre limbaj şi sistem poate fi evaluată luându-se în considerare faptul că fremenii acceptau să se descrie pe ei înşişi drept animale care se hrănesc cu nutreţ şi pasc.

Povestea lui Liet-Kynes de Harq al-Ada

— KAVEH WAHID, spuse Stilgar.

Adu cafea. Ordinul fusese adresat, însoţit de un semn al mâinii, aghiotantului care stătea lângă singura uşă a austerei încăperi cu pereţi de piatră în care Stilgar veghease pe toată durata nopţii. Era odaia în care bătrânul Naib obişnuia să ia modestul său mic dejun, dar, după o noapte ca aceea care tocmai trecuse, nu-i mai ardea de mâncare. Se ridică în picioare, întinzându-şi muşchii amorţiţi.

Duncan Idaho, care şedea pe o pernă de lângă uşă, încercă să-şi înăbuşe un căscat. Abia acum îşi dădea seama că Stilgar şi el îşi petrecuseră noaptea stând la discuţie.

— Iartă-mă, Stil, spuse el. Nu te-am lăsat să dormi.

— 0 noapte de veghe înseamnă o zi de viaţă în plus, comentă Stilgar, luând tava cu cafea care fu introdusă pe uşă. Împinse o laviţă în fata lui Idaho, depuse tava pe ea şi se aşeză înaintea oaspetelui sau.

Amândoi purtau mantii galbene, de doliu. Idaho trebuise s-o ia cu împrumut pe a lui: cei din Tabr se arătaseră iritaţi de uniforma verde a Atreizilor.

Stilgar ridică pântecosul ibric de cupru, se servi şi sorbi prima înghiţitură, înainte de a-şi înălţa ceaşca spre Idaho, după vechea datină fremenă — *"Bea fără grijă. Am băut eu însumi".*

Cafeaua fusese pregătită de Harah, aşa cum îi plăcea lui Stilgar: boabele prăjite până ce căpătau o nuanţă roz-cafenie, apoi, încă fierbinţi, măcinate într-un mojar de piatră şi transformate într-o pulbere fină, peste care se turna apa clocotită şi se adăuga un pic de melanj.

Idaho inhală aroma de mirodenie, apoi sorbi, la rândul său, prima înghiţitură, precaută şi zgomotoasă. Încă tot nu ştia dacă reuşise să-l convingă pe Stilgar. Facultăţile lui de mentat începuseră să dea semne de oboseală în primele ore ale dimineţii. Toate calculele sale se loveau, în mod inevitabil, de informaţia conţinută în mesajul trimis de Gurney Halleck.

Alia ştiuse de Leto! Ştiuse.

Şi Javid trebuie că era implicat în divulgarea acestui secret.

— Am nevoie de libertate de mişcare, spuse în cele din urmă Idaho, revenind la subiectul discuţiei din timpul nopţii.

Stilgar rămase ferm pe poziţie.

— Acordul de neutralitate îmi impune judecăţi dure. Ghani este în siguranţă aici. Tu şi Irulan, la fel. Dar nu aveţi voie să trimiteţi mesaje. Puteţi primi orice mesaj, de acord, dar nu veţi trimite nici unul. Mi-am dat cuvântul.

— Nu-i un tratament la care te-ai putea aştepta de la o gazdă bună, mai ales când e şi un vechi prieten alături de care ai înfruntat destule pericole, protestă Idaho, deşi folosise deja acest argument.

Stilgar lăsă jos ceaşca, aşezând-o cu grijă pe tavă şi rămânând cu privirea la ea.

— Noi, fremenii, nu avem sentimentul vinovăţiei pentru aceleaşi lucruri care le trezesc altora acest sentiment.

Înălţă ochii şi-l privi pe Idaho în faţă.

Trebuie să-l determin cumva să fugă de aici împreună cu

Ghanima, gândi Idaho.

— N-am avut intenţia să stârnesc o furtună de culpabilitate, spuse.

— Înţeleg, răspunse Stilgar. Am subliniat faptul doar pentru a-ţi atrage atenţia asupra atitudinii noastre fremene, fiindcă asta-i problema cu care avem de-a face: fremenii. Chiar şi Alia gândeşte ca o fremenă.

— Dar Preoţii?

— Cu ei e altă problemă, spuse Stilgar. Ei vor ca poporul să înghită vântul de cenuşă al păcatului, să ducă *asta* în eternitate. E o mare murdărie prin care încearcă să-şi cunoască propria evlavie.

Vorbise cu voce egală, dar Idaho auzi nota de amărăciune şi se întrebă de ce această amărăciune nu zdruncina hotărârea Naibului.

— E una dintre cele mai vechi stratageme ale conducerii autocratice, zise Idaho. Alia o cunoaşte prea bine. Supuşii buni sunt cei care se simt vinovaţi. Culpabilitatea se manifestă mai întâi printr-un sentiment al eşecului. Un autocrat iscusit oferă plebei nenumărate prilejuri de eşec.

— Am observat, rosti sec Stilgar. Te rog să mă ierţi, dar te fac atent încă o dată asupra faptului că persoana despre care vorbeşti e soţia ta. Este sora lui Muad'Dib.

— E posedată, îţi spun!

— O spun mulţi. Într-o zi, va trebui pusă la încercare. Până atunci însă există alte considerente, mai importante.

Idaho clătină încet din cap.

— Tot ce ţi-am spus poate fi verificat, zise el. Comunicaţiile cu Jacurutu s-au făcut întotdeauna din Templul Aliei. Complotul contra gemenilor şi-a găsit acolo complici. Banii din vânzările de viermi către alte lumi tot acolo merg. Toate firele duc la funcţia Aliei, la Regenţă.

Stilgar îşi scutură capul şi inspiră adânc.

— Locul ăsta e teritoriu neutru. Mi-am dat cuvântul.

— Dar lucrurile nu mai pot continua aşa!

— Sunt de acord. Alia-i încercuită şi, pe zi ce trece, cercul se strânge mai tare. E ca şi cu vechea noastră cutumă de-a avea mai multe neveste. Denotă sterilitatea masculină. (Îl privi întrebător pe Idaho.) Zici că te-a înşelat cu alţi bărbaţi... "folosindu-şi sexul drept armă" — parcă aşa te-ai exprimat. În

cazul ăsta, ai la dispoziţie o cale perfect legală. Javid se află aici, în Tabr, cu mesaje de la Alia. N-ai decât să...

— Pe teritoriul tău, care spui că-i neutru?

— Nu. Afară, în deşert.

— Şi dacă profit de ocazie ca să evadez?

— Nu ţi se va oferi o asemenea ocazie.

— Stil, îţi jur că Alia e posedată. Ce să fac ca să te conving că...

— E o treabă greu de probat, rosti Stilgar.

Era argumentul pe care-l folosise de mai multe ori în cursul nopţii.

Idaho îşi aminti cuvintele Jessicăi şi spuse:

— Dar voi aveţi mijloacele de a o proba.

— Avem un mijloc, într-adevăr, admise Stilgar şi, din nou, scutură din cap. Un mijloc dureros, ireversibil. De asta ţi-am reamintit despre atitudinea noastră faţă de culpabilitate. Putem să ne eliberăm de toate culpabilităţile care ne-ar putea distruge, în afară de judecata numită Încercarea Posesiunii. Pentru asta, tribunalul, care e tot poporul, îşi asumă întreaga responsabilitate.

— Aţi mai făcut-o, nu-i aşa?

— Sunt sigur că atotştiutoarea Cucernică Maică nu a omis istoria noastră din prelegerile pe care ţi le va fi ţinut, zise Stilgar. Ştii foarte bine că am mai făcut-o!

Idaho răspunse iritării din glasul lui Stilgar:

— N-am încercat să-ţi întind o cursă pentru a te face să minţi. N-a fost decât...

— O noapte prea lungă şi prea multe întrebări fără răspuns, îi luă vorba din gură Stilgar. Acum însă e dimineaţă.

— Trebuie să mi se îngăduie să-i trimit un mesaj Doamnei Jessica, spuse Idaho.

— Adică un mesaj spre Salusa, replică Stilgar. Nu fac promisiuni de seară. Sunt un om de cuvânt; de asta e Tabr teritoriu neutru. Nu-ţi voi da voie să comunici. Am garantat acest lucru în numele tuturor alor mei.

— Alia trebuie supusă Încercării voastre!

— Poate. Mai întâi însă trebuie să aflăm dacă nu există circumstanţe atenuante. O criză de autoritate, de pildă. Sau chiar ghinionul. S-ar putea să fie vorba doar de acea tendinţă naturală de a face rău, pe care o au mai toţi oamenii, şi nu de

posesiune.
— Vrei să fii sigur că nu sunt doar un soţ înşelat care încearcă să se răzbune prin intermediul altora, spuse Idaho.
— Ideea asta le-a trecut prin cap acelor altora, nu mie, replică Stilgar, apoi zâmbi pentru a atenua vorbele. Noi, fremenii, avem ştiinţa noastră: *hadith,* ştiinţa tradiţiei. Când ne temem de un mentat sau de o Cucernică Maică, ne întoarcem la *hadith.* Se spune că singura teamă pe care n-o putem respinge e teama de propriile noastre greşeli.
— Doamna Jessica trebuie informată, insistă iar Idaho. Gurney susţine că...
— S-ar putea ca mesajul ăla să nu vină de la Gurney Halleck.
— Nu poate veni decât de la el. Noi, Atreizii, avem metodele noastre de a verifica autenticitatea mesajelor. Stil, nu vrei să cercetezi măcar unele dintre...
— Jacurutu nu mai există, îl întrerupse Stilgar. A fost nimicit cu multe generaţii în urmă. (Se aplecă şi atinse mâneca lui Idaho.) Oricum, nu mă pot dispensa de nici unii dintre combatanţii mei. E o perioadă de tulburări, qanaturile sunt ameninţate... Înţelegi? (Îşi îndreptă spatele.) Acum, dacă Alia...
— Nu mai există Alia, interveni Idaho.
— Asta-i părerea ta. (Stilgar sorbi din nou din cafea, puse ceaşca pe tavă.) Să-ncheiem această discuţie, prietene Idaho. De obicei, nu-i nevoie să smulgi un braţ ca să extragi o aşchie.
— Atunci, să vorbim despre Ghanima.
— N-are nici un rost. Ghanima e sub oblăduirea mea, sub protecţia mea. Nimeni nu poate să se-atingă de ea, aici.
Nu se poate să fie atât de naiv, gândi Idaho.
Dar Stilgar se ridică în picioare, dându-i de înţeles că întrevederea se terminase.
Idaho se ridică, la rândul lui, încercând să-şi dezmorţească genunchii şi gleznele. În aceeaşi clipă, în odaie intră un aghiotant, care se postă lângă uşă. În urma lui îşi făcu apariţia Javid. Idaho se întoarse. Stilgar se afla la patru paşi de el. Fără urmă de şovăială, Idaho scoase fulgerător pumnalul şi-l înfipse în pieptul lui. Javid. Acesta se dădu clătinându-se îndărăt, smulgându-se din lamă. Se răsuci scurt şi căzu cu faţa în jos. Picioarele îi zvâcniră o dată, apoi rămaseră ţepene.
— Asta, ca să se termine cu bârfa, rosti Idaho.
Aghiotantul stătea cu cristaiul scos, neştiind cum să

reacţioneze. Cât despre Idaho, acesta îşi vârâse deja pumnalul în teaca, lăsând o urmă de sânge pe mantia sa galbenă.

— Mi-ai pătat onoarea! strigă furios Stilgar. Neutralitatea acestui loc...

— Ţine-ţi gura! se răsti Idaho, fulgerându-l cu privirea pe Naibul înmărmurit. Porţi zgardă, Stilgar!

Era una dintre cele trei insulte mortale ce puteau fi adresate unui fremen. Chipul lui Stilgar deveni livid.

— Eşti un lacheu, urmă Idaho. Ai vândut fremeni pentru apa lor.

Era a doua insultă mortală, cea care dusese la distrugerea vechiului Jacurutu.

Stilgar scrâşni din dinţi şi puse mâna pe cristai. Aghiotantul se depărtă de cadavrul din pragul încăperii.

Întorcându-se cu spatele la Naib, Idaho se îndreptă spre uşă, ocoli trupul lui Javid şi, din prag, vorbind peste umăr, azvârli cea de-a treia insultă:

— Nu eşti nemuritor, Stilgar! Nici unul din descendenţii tăi nu are sângele tău!

— Unde pleci, mentatule? strigă Stilgar în clipa în care Idaho dădea să iasă pe uşă. Vocea lui era la fel de rece ca un vânt de la poli.

— Să găsesc Jacurutu, răspunse Idaho, fără să se întoarcă.

Stilgar trase cristaiul din teacă.

— Poate că ai nevoie de ajutorul meu.

Idaho se afla acum dincolo de prag, în pasaj. Fără a se opri, spuse:

— Dacă vrei să m-ajuţi cu cristaiul, hoţ de apă, fă-o pe la spate. Cum se cuvine pentru unul ce poartă zgarda unui demon.

Din două salturi lungi, Stilgar traversă odaia, trecu peste cadavrul lui Javid şi-l ajunse pe Idaho în pasaj. Cu o mână, îl înşfăcă de mantie, smucindu-l cu faţa spre el şi silindu-l să se oprească. Îl privi fix, cu cristaiul în cumpănire şi cu faţa schimonosită într-un rictus de furie. O furie atât de turbată, încât nu-i îngădui să observe zâmbetul straniu de pe chipul lui Idaho.

— Scoate cuţitul, scârnăvie de mentat! urlă Stilgar.

Idaho izbucni în râs. Apoi îi aplică lui Stilgar două palme usturătoare — una cu stânga, una cu dreapta.

Scoţând un răcnet incoerent, Stilgar împlântă cristaiul în

burta lui Idaho, lovind de jos în sus, străpungând diafragma spre inimă.

Idaho se lăsă moale în lamă şi-şi înălţă faţa surâzătoare spre Stilgar, a cărui turbare se preschimbă brusc într-o stare de şoc îngheţat.

— Două morţi pentru Atreizi, rosti Idaho cu glas înecat. A doua, fără vreun motiv mai bun decât prima.

Se înclină lateral şi se prăbuşi pe pardoseala de piatră, cu sângele şiroindu-i din rană.

Stilgar privi în jos, pe lângă lama însângerată a cristaiului, la corpul nemişcat al lui Idaho şi inspiră adânc, tremurat. În spatele lui zăcea, mort, Javid. Iar soţul Aliei, Matricea Paradisului, zăcea mort în faţa lui, ucis de mâna lui. S-ar fi putut spune, desigur, că un Naib fusese silit să apere onoarea numelui său, pedepsind afrontul adus legământului său de neutralitate. Dar mortul acesta era Duncan Idaho. Orice argumente s-ar fi adus, oricâte "circumstanţe atenuante" ar fi existat, nimic nu putea şterge un asemenea act. Chiar dacă Alia l-ar fi aprobat în sinea ei, tot ar fi fost obligată să ceară public o pedeapsă. În definitiv era, şi ea, fremenă. Pentru a domni peste fremeni, nici nu putea fi decât fremenă — până în cel mai infim amănunt.

Abia atunci înţelese Stilgar că această situaţie era exact ceea ce voise să obţină Idaho cu "a doua moarte" a sa.

Înaltă capul şi dădu cu ochii de chipul îngrozit al lui Harah, soţia sa favorită, care-l privea dintr-un cerc de feţe adunate în jur. Şi pe toate feţele, Stilgar văzu aceeaşi expresie, aceeaşi groază provocată de înţelegerea consecinţelor actului său.

Încet, îşi îndreptă spatele, şterse lama cristaiului pe mâneca mantiei şi vârî arma în teacă. Cu glas liniştit, se adresă fetelor dimprejur:

— Cei care vor să mă urmeze să-şi strângă numaidecât lucrurile. Trimiteţi oameni să cheme viermi.

— Unde vrei să pleci, Stilgar? întrebă Harah.

— În deşert.

— Merg cu tine.

— Bineînţeles c-ai să mergi cu mine. Toate nevestele mele vor merge cu mine. Şi Ghanima. Du-te după ea, Harah. Acum.

— Da, Stilgar... acum. (Şovăi.) Şi Irulan?

— Dacă vrea.

— Am înţeles. (Tot şovăia.) O iei pe Ghani ostatică?

— Ostatică? făcu Stilgar, sincer uimit de o asemenea idee. Femeie... (Atinse uşor trupul lui Idaho cu vârful piciorului.) Dacă meritatul ăsta avea dreptate, sunt singura speranţă pentru Ghani.

Şi-şi aminti, arunci, avertismentul lui Leto: *"Fereşte-te de Alia. Trebuie s-o iei pe Ghani cu tine şi să fugi".*

După experienţa fremenă, toţi Planetologii văd viaţa ca un ansamblu de manifestări ale energiei şi caută relaţiile dominante. Pe bucăţele, fragmente şi parcele care evoluează spre o înţelegere generală, înţelepciunea rasială fremenă este transmisă într-o nouă certitudine. Ceea ce au fremenii, ca popor, poate avea orice popor. Nu trebuie decât să-şi dezvolte un simţ al relaţiilor energiei. Nu trebuie decât să observe că energia absoarbe structurile lucrurilor şi construieşte cu aceste structuri.

Catastrofa Dunei, după Harq al-Ada

ERA SIETCHUL lui Tuek, pe marginea interioară a Scutului Fals. Halleck stătea în umbra pintenului stâncos care disimula intrarea superioară a sistemului, aşteptându-i pe cei dinăuntru să hotărască dacă aveau sau nu să-i dea adăpost. Privi către nord, scrutând deşertul, apoi ridică ochii spre cerul albastru-cenuşiu al dimineţii. Contrabandiştii de-aici se arătaseră uimiţi aflând că el, un locuitor de pe o altă lume, capturase un vierme şi-l călărise. Dar Halleck fusese la fel de uimit de reacţia lor. Lucrul nu era cine ştie ce ispravă pentru un om agil, care văzuse de multe ori cum se procedează.

Din nou, scrută deşertul nordic, întinderea argintie de stânci

scânteietoare şi câmpuri verzi-cenuşii, unde apa îşi săvârşise magia. Dintr-o dată, totul îi apăru ca o extraordinar de fragilă rezervă de energie, de viaţă, ameninţată de o răsturnare bruscă în structura schimbării.

Era conştient de originea acestei reacţii. Acolo, jos, pe solul deşertului, domnea o activitate febrilă. Butoaie pline cu păstrăvi de nisip morţi erau împinse de-a rostogolul până în interiorul sietchuiui, unde creaturilor li se recupera apa, prin distilare. Erau cu miile. Fuseseră atrase de o scurgere de apă. Şi această scurgere era ceea ce precipitase şirul gândurilor lui Halleck.

Privi dincolo de plantaţiile sietchului, spre linia de hotar a qanatului din care scăpase apa atât de preţioasă. Văzuse spărturile din pereţii de piatră, digurile fisurate prin care apa se scursese în nisip. Ce putuse provoca acele spărturi? Unele se întindeau pe mai bine de douăzeci de metri de-a lungul porţiunilor celor mai vulnerabile ale şanţului, în locurile unde zonele de nisip afânat coborau spre depresiunile ce înghiţiseră apa. Depresiunile mai erau încă înţesate de păstrăvi, pe care copiii din sietch se grăbeau să-i omoare şi să-i culeagă.

Echipe de reparaţii lucrau de zor la pereţii sparţi ai qanatului. Altele, canalizau ce mai rămăsese din apa de irigaţie spre plantele cele mai gingaşe. Sursa de apă care era cisterna gigantică de sub capcana eoliană a Sistemului lui Tuek fusese închisă, pentru a împiedica scurgerea apei în qanatul spart, iar pompele solare fuseseră deconectate. Apa de irigaţie provenea din ultimele băltoace de pe fundul qanatului şi, cu preţul unor eforturi enorme, din mica cisternă de uz intern.

În spatele lui, cadrul metalic al izolaţiei de la intrarea sietchului pârâi, dilatându-se în căldura tot mai puternică a soarelui. Ca şi când sunetul i-ar fi dirijat privirea, Halleck îşi îndreptă ochii spre cotul cel mai îndepărtat al qanatului — locul unde apa se revărsase, parcă de-a dreptul cu neruşinare, în deşert. Grădinarii optimişti ai sietchului plantaseră acolo un arbore cu totul special şi acest arbore era acum condamnat, dacă circuitul apei n-avea să fie restabilit cât mai degrabă. Halleck privi îndelung ramurile lungi, atârnând neştiutoare, ale salciei bătute de vânt şi nisip. Copacul acela, îşi spuse, simboliza noua realitate în care era prins el, Halleck, ca şi Arrakisul.

Amândoi, suntem străini pe această lume.

Le trebuia cam mult timp celor din sietch ca să ia o hotărâre

în privinţa lui. Dar ştia că un luptător bun nu le prisosea niciodată. Traficanţii aveau întotdeauna nevoie de oameni destoinici. Nu-şi făcea însă nici un fel de iluzii în legătură cu ei. Contrabandiştii din ziua de azi nu mai erau cei care-i oferiseră adăpost cu ani în urmă, când fusese nevoit să se refugieze după ce căzuse fieful Ducelui său. Nu, oamenii aceştia aparţineau unei rase noi, în stare de orice pentru profit.

Privi din nou salcia aceea absurdă. Şi se gândi, atunci, că furtunile acestei noi realităţi ar fi putut să-i împrăştie în cele patru zări pe contrabandişti şi pe toţi prietenii lor. Ar fi putut să-l distrugă pe Stilgar, cu fragila lui neutralitate, şi să măture, o dată cu el, toate triburile care-i mai rămăseseră loiale Aliei.

Aveau să fie, cu toţii, colonizaţi. Halleck mai avusese ocazia să asiste la asta, cunoscuse gustul amar al colonizării pe lumea sa de baştină. Acum, desluşea limpede ce se întâmpla aici — o vedea în manierismele fremenilor de la oraş, în şablonul apariţiei suburbiilor, în felul cum trăsăturile cele mai caracteristice ale sietchului rural erau şterse cu guma până şi în refugiile cele mai tainice, ca această ascunzătoare a contrabandiştilor. Districtele rurale deveniseră deja colonii ale centrelor urbane. Populaţiile lor învăţaseră să suporte un jug matlasat, sub imperiul cupidităţii, dacă nu al superstiţiilor. Până şi aici, mai ales aici, oamenii vădeau atitudinea unor fiinţe supuse şi nu cea a unor cetăţeni liberi. Erau suspicioşi, ascunşi, lunecoşi. Orice manifestare de autoritate provoca resentimente — oricare-ar fi fost autoritatea: Regenţa, Stilgar, propriul lor Consiliu...

Nu pot să mă încred în ei, îşi spuse Halleck. Nu putea decât să se folosească de ei şi să le întreţină suspiciunea faţă de alţii. Ceea ce era foarte trist. Se terminase cu vechile concesii reciproce ale oamenilor crescuţi în libertate. Vechile datini se reduseseră la câteva cuvinte rituale, a căror origine n-o mai ţinea minte nimeni.

Alia îşi făcuse bine treaba, reprimându-i pe cei ce i se împotriveau şi recompensându-i pe cei care-o susţineau, strămutând forţele armate la întâmplare şi disimulând elementele majore ale puterii ei imperiale. Spionii! Pe toţi zeii din adâncuri, câţi spioni trebuie că avea!

Halleck aproape că putea să materializeze jocul mortal al mutărilor şi contramutărilor prin care Alia spera să menţină

opoziţia în dezechilibru.

Dacă fremenii rămân pasivi, îşi spuse el, *va câştiga.*

Izolaţia porţii din spatele lui se deschise cu un pârâit sonor. Unul din servitorii sietchului, Melides, îşi făcu apariţia. Era scund, cu un trup ca un poloboc aşezat pe picioare sfrijite, de păianjen, iar distraiul nu făcea decât să-i accentueze urâţenia.

— Ai fost acceptat, spuse el.

Iar Halleck desluşi viclenia şi înşelăciunea din glasul lui. Ceea ce-i spunea glasul lui Melides era că n-avea să poată profita de acest adăpost decât puţin timp.

Doar până voi avea prilejul să le şterpelesc un topter, hotărî el.

— Transmite mulţumirile mele Consiliului, spuse, şi se gândi la Esmar Tuek, cel de la care-şi luase numele sietchul acesta. Esmar, mort demult în urma unei trădări, i-ar fi tăiat gâtul acestui Melides de la prima privire.

Orice cale ce îngustează posibilităţile viitoare poate deveni o capcană mortală. Oamenii nu-şi caută drumul după firul care străbate un labirint; ei scrutează un orizont vast, plin de ocazii unice. Numai creaturile care trăiesc cu nasul vârât în nisip pot fi atrase de perspectiva îngustată a labirintului. Originalitatea şi diferenţele produse de sex constituie protecţia vitală a speciilor.

Manualul Ghildei Spaţiale

— DE CE nu mă încearcă nici o durere?

Alia adresase întrebarea tavanului micii sale camere de audienţe, o încăpere care nu măsura decât cincisprezece paşi în lungime şi zece paşi în lăţime. Cele două ferestre, înalte şi înguste, se deschideau, pe deasupra acoperişurilor Arrakeenului, spre Scutul de Piatră.

Era aproape de amiază şi soarele inunda depresiunea care adăpostea oraşul.

Alia cobori spre Buer Agarves, tânărul originar din Tabr şi, de curând, aghiotantul Ziei, care comanda gărzile Templului. Agarves adusese vestea că Javid şi Idaho erau morţi. O turmă de sicofanţi, consilieri şi gărzi dăduse buzna împreună cu el, în vreme ce alţii se îngrămădiseră pe coridor, semn că erau deja la curent cu mesajul său. Veştile rele se răspândeau repede pe Arrakis.

Agarves era un ins mic de statură, cu o faţă rotundă, neobişnuită pentru un fremen, şi trăsături aproape infantile. Era un reprezentant tipic al noii generaţii, îngrăşate de apă. În clipa aceasta, Alia îl vedea pe Agarves ca şi când ar fi privit două imagini distincte: prima era cea a unei feţe serioase, cu ochi de un indigo mat şi colţurile gurii lăsate, într-o expresie neliniştită, cealaltă era aceea a unei fiinţe senzuale şi vulnerabile, excitant de vulnerabile. Îi plăceau mai ales buzele: pline, cărnoase.

Deşi nu era încă nici miezul zilei, Alia simţea în liniştea neobişnuită din jur ceva care-i sugera crepusculul.

Idaho va fi murit la apusul soarelui, îşi spuse ea.

— Cum se face, Buer, că purtătorul acestei vesti eşti tu? întrebă, observând promptitudinea cu care expresia feţei lui deveni prudentă.

Agarves încercă să înghită şi răspunse cu glas răguşit, aproape în şoaptă:

— L-am însoţit pe Javid, dacă Domnia-Ta îşi mai aminteşte. Şi când... Stilgar m-a trimis încoace, mi-a zis să-ţi spun că aduc ultimul său act de supunere.

— Ultimul său act de supunere, repetă ea. Ce-a vrut să spună cu asta?

— Nu ştiu, Doamnă Alia, răspunse Agarves cu un aer de defensivă.

— Explică-mi încă o dată ce ai văzut, îi ordonă ea, întrebându-se de ce-şi simţea brusc pielea atât de rece.

— Am văzut... (Agarves îşi legănă nervos capul, cu ochii la podeaua din faţa Aliei.) L-am văzut pe Sfântul Consort zăcând mort pe pardoseala din pasajul central şi pe Javid, de asemenea zăcând mort, în pragul unei încăperi din apropiere. Femeile îi pregăteau deja pentru Huanui.

— Şi Stilgar a fost cel care te-a chemat la faţa locului?

— Întocmai, Doamnă, Stilgar m-a chemat. L-a trimis după mine pe Modibo, Ghebosul, mesagerul lui din sietch. Modibo nu m-a prevenit de nimic. Mi-a spus doar că Stilgar voia să mă vadă.

— Şi ai văzut cu ochii tăi trupul soţului meu zăcând pe pardoseală?

Agarves ridică ochii şi-i susţinu privirea preţ de o secundă, apoi şi-i aţinti din nou la podeaua de la picioarele ei, înainte de a încuviinţa din cap.

— Da, Doamnă. Şi trupul lui Javid, în apropiere. Stilgar mi-a spus... mi-a spus că Sfântul Consort îl înjunghiase pe Javid.

— Iar pe soţul meu, zici că Stilgar...

— Mi-a spus-o cu gura lui, Doamnă. Stilgar a spus că el a făcut-o. A zis că Sfântul Consort i-a provocat mânia.

— Mânie, repetă Alia. În ce fel?

— Nu mi-a spus. Nimeni nu mi-a spus nimic. Am întrebat, dar nimeni n-a vrut să-mi răspundă.

— Şi imediat după aceea ai fost trimis să-mi aduci vestea?

— Da, Doamnă.

— N-ai putut să faci nimic?

Agarves îşi umezi buzele.

— A fost porunca lui Stilgar, Doamnă. Era sietchul lui.

— Înţeleg. Iar tu te-ai supus întotdeauna lui Stilgar.

— M-am supus, Doamnă, până ce mi-a dat dezlegare.

— Vrei să zici, când ai fost trimis în slujba mea?

— Acum mă supun numai Domniei-Tale, Doamnă.

— Zău? Ia spune, Buer, dacă ţi-aş porunci să-l omori pe Stilgar, fostul tău Naib, te-ai supune?

Agarves îi înfruntă privirea, cu neaşteptată fermitate.

— Dacă mi-ai da acest ordin, Doamnă, l-aş executa.

— Îţi dau acest ordin. Ai idee unde s-a dus?

— În deşert. Asta e tot ce ştiu, Doamnă.

— Câţi oameni a luat cu el?

— Aproximativ jumătate din efectiv.

— Plus Ghanima şi Irulan!

— Da, Doamnă. Cei care au plecat şi-au luat cu ei femeile, copiii şi bunurile. Stilgar i-a lăsat pe toţi să aleagă — să-l urmeze sau să-i dezlege de jurământul de credinţă. Mulţi au ales dezlegarea. Îşi vor alege un nou Naib.

— Eu le voi alege noul Naib! Şi acela vei fi tu, Buer Agarves,

în ziua-n care-mi vei aduce capul lui Stilgar.

Agarves putea să accepte alegerea prin luptă dreaptă. Era o datină fremenă.

— La porunca Domniei-Tale, Doamnă. De ce forţe pot să...

— Discută cu Zia. Prea multe toptere de recunoaştere însă nu pot să-ţi dau. E nevoie de ele în altă parte. Dar vei putea lua câţi luptători ai nevoie. Stilgar şi-a pătat onoarea. Mulţi vor fi bucuroşi să te slujească.

— Atunci, mă duc să mă ocup de asta, Doamnă.

— Aşteaptă!

Alia îl examină o clipă în tăcere, chibzuind pe cine să desemneze pentru a-l supraveghea pe acest copilandru vulnerabil. Nu trebuia scăpat din ochi până ce nu-şi demonstra aptitudinile. În sfârşit, avea să găsească Zia pe cineva.

— Nu pot să mă retrag. Doamnă?

— Nu încă. Mai am de discutat cu tine între patru ochi şi pe îndelete despre felul în care plănuieşti să-i vii de hac lui Stilgar. (Alia îşi acoperi faţa cu mâna dreaptă.) Nu-mi voi jeli soţul până ce nu-mi vei fi obţinut răzbunarea. Lasă-mă câteva minute să mă liniştesc. (Coborî mâna.) O să te conducă o servitoare.

Făcu un semn discret către una dintre slujnicele ei, apoi îi şopti la ureche lui Shalus, noua sa Cameristă:

— Spălaţi-l şi parfumaţi-l înainte de a-l aduce. Pute a vierme.

— Da, stăpână.

Alia se întoarse, simulând o mâhnire pe care n-o simţea, şi porni repede spre apartamentele ei. De cum ajunse în dormitor, trânti uşa şi lovi din picior, blestemând.

Afurisitul ăla de Duncan! De ce? De ce? De ce?

Avea clar senzaţia că era vorba de o provocare deliberată din partea lui. Îl omorâse pe Javid şi-l provocase pe Stilgar. Însemna ca ştiuse de Javid. Toată povestea trebuia interpretată ca un mesaj din partea lui Duncan Idaho, o ultimă sfidare.

Din nou, izbi cu piciorul în podea şi începu să se plimbe furioasă de la un capăt la altul al dormitorului.

Fir-ar el blestemat! Blestemat! Blestemat!

Şi Stilgar, care trecuse de partea rebelilor, luând-o cu el pe Ghanima. Şi pe Irulan.

Blestemaţi fie cu toţii!

Tot izbind cu piciorul, lovi un obiect metalic. Durerea îi smulse un ţipăt. Privi în jos şi dădu cu ochii de-o cataramă. O

ridică de pe covor cu o mişcare mânioasă şi încremeni, cu obiectul în palmă. Era o cataramă străveche, una dintre piesele originale, din platină şi argint, de pe Caladan, pe care Ducele Leto Atreides I o oferise maestrului său de scrimă, Duncan Idaho. Duncan, îşi aminti Alia, obişnuia s-o poarte adesea. Şi o abandonase aici.

Degetele ei strânseră spasmodic metalul rece. Idaho lăsase catarama aici când... când...

Lacrimile îi inundară ochii, în pofida puternicei condiţionări fremene. Colţurile gurii îi coborâră într-o grimasă împietrită. Şi vechea bătălie se dezlănţui iar în craniul ei, zguduind-o din cap până-n picioare. Simţi brusc că devenise două fiinţe. Una observa cu uimire aceste contorsiuni ale cărnii. Cealaltă voia să se supună durerii chinuitoare care-i sfâşia pieptul. Lacrimile începură să-i şiroiască pe obraji şi, în clipa aceea, Uimita care sălăşluia înlăuntrul ei întrebă contrariată: "Cine plânge? Cine mai plânge? Cine plânge acum?"

Dar nimic nu putea pune stavila lacrimilor şi Alia simţi cum durerea sfâşietoare care-i răscolea pieptul îi smuceşte trupul şi i-l aruncă pe pat.

Înlăuntrul ei însă, ceva continua să întrebe cu adâncă uimire: "Cine plânge? Cine mai..."

Prin gestul său, Leto II s-a desprins din lanţul evoluţiei. A făcut acest lucru printr-o acţiune tranşantă, deliberată, spunând: "A fi independent înseamnă a te desprinde". Percepţia ambilor gemeni depăşea cu mult necesităţile memoriei considerată ca proces de evaluare, adică mijloc de determinare a distantei care-i separa de originile lor umane. Dar Leto II a fost cel care a avut curajul suprem de a acţiona, recunoscând că o creaţie adevărată este independentă de creatorul ei. El a refuzat să reitereze ordinea naturală a evoluţiei, zicând:

"Iată, şi prin aceasta mă depărtez tot mai mult şi mai mult de umanitate". Fiindcă el a văzut clar concluziile implicate, şi anume că, pentru viaţă şi în viaţă, nu pot exista sisteme cu adevărat închise.

Sfânta Metamorfoză de Harq al-Ada

PE NISIPUL UMED de dincolo de qanatul spart mişunau insectele, şi păsările veniseră cu duiumul să se înfrupte: papagali, coţofene, gaiţe. Aici fusese o djedida, ultima dintre noile aşezări urbane, construită pe fundaţiile unor roci de bazalt aflate la suprafaţă. Ghanima, care profita de orele dimineţii pentru a cerceta zona de dincolo de plantaţiile originale ale sietchului părăsit, detectă o mişcare rapidă şi observă o şopârlă gecko, dungată. Ceva mai înainte, zărise o ciocănitoare gila, care-şi făcuse cuibul într-un zid de chirpici al djedidei. Deşi Ghanima se încăpăţâna să vadă în această aşezare abandonată un sietch, djedida era, de fapt, un ansamblu de ziduri joase, construite din cărămizi de chirpici, înconjurate de plantaţii al căror rol principal fusese de a ţine în loc dunele. Colonia se afla în plin Tanzerouft, la şase sute de kilometri spre sud de Lanţul Sihaya. Fără oameni, sietchul începuse deja să se spulbere în deşert: zidurile erau erodate de nisipul purtat de vânturi, plantele, neudate, mureau, solul zonei plantate crăpase sub arşiţa soarelui.

Totuşi, nisipul de dincolo de qanatul spart rămânea umed, confirmând faptul că, în movila care-o adăpostea, capcana de vânt continua să funcţioneze.

În lunile care urmaseră exodului lor, fugarii din Sietch Tabr probaseră protecţia mai multor asemenea locuri, pustiite de demonul Deşertului. Ghanima nu credea în Demonul Deşertului, deşi văzuse de fiecare dată dovada de netăgăduit a distrugerii qanaturilor.

Arar, când întâlneau vânători de mirodenie rebeli, aflau veşti despre ceea ce se întâmpla în ţinuturile din nord. Câteva toptere — nu mai multe de şase, după părerea unora — continuau să-l caute pe Stilgar. Dar Arrakisul era vast şi deşertul său, primitor

pentru fugari. Se spunea că un comando de exterminare fusese însărcinat să dea de urma cetei lui Stilgar, dar că detaşamentul, care era condus de fostul tabrit Buer Agarves, avea şi alte îndatoriri şi trebuia, deseori, să se întoarcă la Arrakeen.

Rebelii ziceau că se răriseră confruntările dintre oamenii lor şi trupele Aliei. Loviturile date la întâmplare de Demonul Deşertului îi siliseră pe Alia şi pe Naibi să acorde prioritate întăririi sistemului defensiv. Până şi contrabandiştii fuseseră afectaţi, dar se zvonea că ei patrulau deşertul în căutarea lui Stilgar, vânând recompensa pusă pe capul lui.

Stilgar îşi condusese ceata în această djedida în ajun, cu puţin înainte de căderea nopţii, bizuindu-se numai pe flerul său de fremen bătrân, pentru a detecta umezeala. Le promisese că se vor îndrepta curând spre sud, în direcţia plantaţiilor de palmieri, dar refuzase să fixeze o dată precisă. Cu toate că pe capul lui se pusese un preţ care, altădată, ar fi fost suficient pentru cumpărarea unei planete, Stilgar părea cel mai fericit şi nepăsător dintre oameni.

— E un loc excelent pentru noi, spuse el, arătând spre capcana de vânt în stare de funcţionare. Prietenii noştri ne-au lăsat apă.

Erau destul de puţini acum, şaizeci cu totul. Bătrânii, bolnavii şi copiii mai mici fuseseră trimişi în sud, la familii demne de încredere de pe plantaţiile de palmieri. Rămăseseră doar cei mai zdraveni, şi aveau încă destui prieteni, la nord şi la sud.

Ghanima se întreba de ce refuza Stilgar să discute despre ceea ce se întâmpla cu planeta. Oare nu vedea nimic? Pe măsură ce qanaturile erau distruse, fremenii se retrăgeau spre limitele din nord şi din sud care fuseseră odinioară hotarele domeniilor lor. Această migraţie nu putea semnala decât ceea ce trebuie că se întâmpla cu întregul Imperiu. O condiţie era oglinda celeilalte.

Ghanima îşi trecu mana pe sub gulerul distraiului şi-i strânse mai tare izolaţiile. În ciuda tuturor grijilor, se simţea surprinzător de liberă aici. Vieţile interioare nu o mai sâcâiau, chiar dacă uneori simţea prezenţa amintirilor lor în conştiinţa ei. Din aceste amintiri aflase cum fusese deşertul cândva, înainte de a începe transformarea ecologică. În primul rând, fusese mai uscat. Capcana eoliană de aici, deşi rămăsese mult timp neîntreţinută, continua să funcţioneze deoarece capta umiditatea din aer.

Multe creaturi care, odinioară, se feriseră de deşert, se aventurau acum să trăiască până şi aici, în Tanzerouft. Mai toţi cei din ceată remarcaseră proliferarea bufniţelor diurne. Şi, în clipa aceasta chiar, Ghanima privea păsări-furnicar care săreau şi ciuguleau de-a lungul şirurilor de insecte ce mişunau în nisipul jilav de la capătul qanatului spart. Dacă bursucii erau încă rari, şoarecii marsupiali se vedeau pretutindeni.

Teama superstiţioasă îi stăpânea pe toţi noii fremeni, iar Stilgar — curios! — nu făcea, nici el, excepţie. Această djedida fusese lăsată în seama deşertului după ce qanatul ei fusese spart pentru a cincea oară în decurs de unsprezece luni. De patru ori fuseseră repetate ravagiile provocate de Demonul Deşertului, apoi foştii locuitori nu mai avuseseră suficiente rezerve de apă pentru a risca o nouă pierdere.

Acelaşi lucru se întâmplase cu mai toate djedidele şi cu multe dintre vechile sietchuri. Opt din nouă aşezări recente trebuiseră să fie abandonate. O mulţime de vechi comunităţi-sietch erau mai aglomerate decât fuseseră vreodată. Şi, în timp ce deşertul intra în această nouă fază, fremenii se întorceau la vechile lor cutume. Vedeau semne şi prevestiri în toate cele. Se întâlneau tot mai puţini viermi, în afară de Tanzerouft? Era judecata lui Shai-Hulud! Şi începuseră să apară viermi morţi, cărora nu li se putea determina cauza morţii. Se întorceau foarte repede la praful deşertului iar namilele sfărâmicioase peste care dădeau din când în când fremenii îi umpleau de groază.

Ceata lui Stilgar întâlnise o asemenea ruină cu o lună în urmă şi oamenilor le trebuiseră patru zile ca să-şi lepede senzaţia de piază rea. Namila degaja o duhoare acră şi nocivă, de putrefacţie. Uriaşul cadavru în descompunere zăcea deasupra unui gigantic zăcământ de mirodenie, în cea mai mare parte definitiv pierdut.

Ghanima se smulse din contemplarea qanatului şi-şi întoarse privirea înapoi, spre djedida. Chiar în faţa ei se aflau ruinele unui zid care înconjurase cândva un *mushtamal,* o mică grădină-anexă. Mânată de curiozitatea care-i dădea ghes tot timpul, explorase deja locul şi descoperise o rezervă de pâini de mirodenie nedospite, într-o ladă de piatră.

Stilgar însă ordonase să fie distruse, spunând:

— Fremenii nu lasă niciodată în urma lor alimente comestibile.

Ghanima considerase că bătrânul Naib se înşela, dar îşi spusese că n-avea rost să discute sau să se certe pentru atâta lucru. Fremenii se schimbau. Odinioară, se deplasaseră în voie pe întinderea bledului, mânaţi de nevoi naturale: apa, mirodenia, comerţul. Activitatea animală le servea drept ceas deşteptător. Dar animalele începuseră să asculte de ritmuri noi, stranii, în timp ce tot mai mulţi dintre fremeni se mulţumeau să rămână în perimetrul vechilor lor caverne din umbra versanţilor nordici ai Scutului de Piatră. Vânătorii de mirodenie erau tot mai rari în Tanzerouft şi numai ceata lui Stilgar se deplasa încă după obiceiurile strămoşeşti.

Ghanima avea încredere în Stilgar şi în teama lui de Alia. Irulan, mai nou, întărea argumentele lui, recurgând la bizare consideraţii Bene Gesserit. Dar, pe îndepărtata Salusa Secundus, Farad'n mai era încă în viaţă. Cândva, trebuia să vină şi ziua răfuielii.

Ghanima ridică ochii spre cerul de argint cenuşiu, scotocindu-şi mintea. Unde să caute ajutor? Unde să găsească pe cineva care s-o asculte în legătură cu ceea ce vedea întâmplându-se în jur? Dacă rapoartele erau demne de crezare, Doamna Jessica rămăsese pe Salusa. Iar Alia era o creatură cocoţată pe un soclu, preocupată doar de statura ei colosală, în timp ce se depărta tot mai mult şi mai mult de realitate. Gurney Halleck nu era de găsit nicăieri, cu toate că fusese văzut pretutindeni. Propovăduitorul dispăruse în gaură de şarpe, iar imprecaţiile lui eretice nu mai erau decât o vagă amintire, din ce în ce mai ştearsă.

Şi Stilgar.

Îşi strămută privirea, pe deasupra zidului dărâmat, înspre locul unde Stilgar ajuta la repararea cisternei. Stilgar savura din plin rolul său de foc rătăcitor al deşertului şi ideea recompensei puse pe capul său, o recompensă care creştea de la o lună la alta.

Nimic nu mai avea noimă. Nimic.

Cine era acest Demon al Deşertului, această creatură capabilă să distrugă qanaturi de parcă ar fi fost falşi idoli ce trebuiau dărâmaţi şi aruncaţi în nisip? Era un vierme turbat? Era o a treia forţă care se răzvrătise — masele largi? Nimeni nu credea că era un vierme. Apa ar fi ucis orice vierme care ar fi atacat un qanat. Mulţi fremeni credeau că Demonul Deşertului

era, de fapt, o organizaţie revoluţionară ce urmărea răsturnarea Mahdinatului Aliei şi restaurarea vechii ordini pe Arrakis. Cei ce credeau asta spuneau că ar fi fost o treabă bună. Era timpul să se termine odată cu acea rapace succesiune apostolică a cărei unică realizare era consolidarea propriei mediocrităţi. Era timpul să se revină la adevărata religie pe care-o îmbrăţişase Muad'Dib.

Un suspin adânc zgudui pieptul Ghanimei. *O, Leto,* gândi ea, *aproape că mă bucur că n-ai apucat să trăieşti vremurile acestea. Aş veni la tine, dar am un cuţit care încă n-a gustat sânge. Alia şi Farad'n. Farad'n şi Alia. Bătrânul Baron e demonul care sălăşluieşte în ea şi lucrul ăsta nu poate fi îngăduit.*

Harah îşi făcu brusc apariţia dinspre djedida şi, zărind-o, se apropie cu paşi măsuraţi, oprindu-se în faţa ei.

— Ce faci aici, de una singură? întrebă.

— Locul ăsta e straniu, Harah. Ar trebui să plecăm de-aici.

— Stilgar aşteaptă pe cineva.

— Zău? Nu mi-a spus.

— De ce-ar trebui să-ţi spună ţie totul? *Maku?* (Harah dădu un bobârnac buzunarului de apă al distraiului, care umila roba Ghanimei.) Te-ai făcut femeie? Eşti gravidă?

— Am fost gravidă de-atâtea ori că nu mai ţin minte, replică Ghanima. Nu te juca cu mine de-a omul mare şi copilul!

Glasul îi sună atât de încărcat de venin, încât Harah se dădu un pas înapoi.

— Sunteţi o adunătură de proşti, rosti Ghanima, înglobând cu un gest al mâinii djedida şi oamenii care lucrau alături de Stilgar. Nu trebuia să vă urmez..

— Ai fi fost moartă acum, dacă n-ai fi făcut-o.

— Poate. Dar voi nu sunteţi în stare să vedeţi ce se petrece sub ochii voştri! Pe cine aşteaptă Stilgar aici?

— Pe Buer Agarves.

Ghanima o privi lung, fără să spună nimic.

— Prietenii noştri din sietchul de la Falia Roşie îl vor aduce, fără ştirea nimănui, explică Harah.

— Jucărioara Aliei?

— Îl vor aduce legat la ochi.

— Şi Stilgar chiar crede asta?

— Buer vrea să negocieze. A acceptat toate condiţiile noastre.

— De ce nu mi-aţi spus şi mie?
— Stilgar ştia c-ai să te împotriveşti.
— Să mă împotrivesc... Dar e curată nebunie!
Harah se încruntă.
— Nu uita că Buer e...
— De-al *Familiei!* rosti tăios Ghanima. E nepotul vărului lui Stilgar. Ştiu. Şi Farad'n ăla, căruia o să-i vărs sângele într-o zi, mi-e mie o rudă la fel de apropiată. Crezi că asta îmi va reţine cuţitul?
— Am primit un distrans. Nu-i urmăreşte nimeni.
Ghanima spuse cu voce joasă:
— Treaba asta nu ne poate aduce nimic bun, Harah. Ar trebui să plecăm numaidecât.
— Ai văzut vreo prevestire? întrebă Harah. Viermele mort pe care l-am văzut cu toţii! Să fi...
— Ţine-ţi tâmpeniile astea în burtă şi avortează-le altundeva! se răsti Ghanima. Nu-mi place nici locul ăsta, nici întâlnirea asta. Nu ţi-e de-ajuns?
— Am să-i spun lui Stilgar tot ce-ai...
— Am să-i spun chiar eu!
Ghanima o luă din loc cu paşi repezi şi, în spatele ei, Harah făcu semnul Coarnelor-Viermelui.
Dar Stilgar se mulţumi să râdă de temerile Ghanimei şi-o trimise să caute păstrăvi de nisip, ca pe un copil oarecare. Refugiindu-se într-una din casele părăsite ale djedidei, Ghanima se ghemui într-un colţ ca să-şi rumege furia. Dar supărarea îi trecu repede. Simţi vieţile interioare agitându-se înlăuntrul ei şi îşi aminti spusele cuiva: "Dacă reuşim să-i imobilizăm, lucrurile vor decurge aşa cum am plănuit".
Ciudat gând!
Dar nu putu să-şi amintească cine rostise aceste cuvinte.

Muad'Dib a fost un dezmoştenit şi a vorbit pentru dezmoşteniţii din toate timpurile. El a ridicat glasul împotriva acestei profunde nedreptăţi care îl înstrăinează pe individ de tot ce-a fost

învăţat să creadă, de ceea ce părea să i se cuvină de drept.

Mahdinatul: o analiză de Harq al-Ada

GURNEY HALLECK şedea pe creasta masivului Shuloch, — cu balisetul odihnindu-se lângă el, pe carpetă din fibră de mirodenie. Privea în jos, spre bazinul forfotind de bărbaţi şi femei care plantau răsaduri. Rampa de nisip pe care Proscrişii atrăseseră viermii cu ajutorul unei dâre de mirodenie fusese barată printr-un nou qanat. Versantul trebuia replantat pentru fixarea nisipului.

Era aproape ora mesei de prânz. Halleck stătea pe creastă de mai bine de-un ceas. Voise să fie singur ca să poată gândi în linişte. Chiar dacă acolo, jos, lucrau oameni, tot ce vedea era opera melanjului. După estimarea lui Leto, producţia de mirodenie avea să scadă curând la o zecime din ceea ce fusese în perioada de vârf a epocii Harkonnen şi să se stabilizeze la acest nivel. Valoarea stocurilor, în întregul Imperiu, se dubla la fiecare nouă cotare. Se spunea că Familia Metulli vânduse jumătate din planeta Novebruns pentru trei sute douăzeci şi unu de litri de melanj.

Proscrişii lucrau de parcă i-ar fi mânat un diavol, şi poate că aşa şi era. Înaintea fiecărei mese, se întorceau cu faţa spre Tanzerouft şi se rugau lui Shai-Hulud întruchipat. Aşa îl considerau ei pe Leto şi, prin ochii lui, Halleck vedea un viitor în care cea mai mare parte a omenirii avea să împărtăşească această credinţă. Nu era deloc sigur că perspectiva îl încânta.

Leto pusese piatra de temelie a acestui viitor atunci când venise aici, împreună cu Propovăduitorul, în topterul furat de Halleck. Cu mâinile goale, spărsese qanatul Shulochului, bombardându-l cu bolovani uriaşi, proiectaţi de la peste cincizeci de metri distanţă. Când Proscrişii încercaseră să intervină, Leto îl decapitase pe primul ajuns în apropierea lui, cu o simplă lovitură fulgerătoare a mâinii. Pe ceilalţi îi aruncase peste tovarăşii lor, izbucnind în râs la vederea armelor cu care voiau să-l doboare. Cu glas de demon, răcnise la ei:

— Focul nu mă va arde! Cuţitele voastre n-o să mă rănească! Port pielea lui Shai-Hulud!

Proscrişii îl recunoscuseră atunci şi-şi amintiseră de evadarea lui, de saltul de pe creasta masivului "direct în deşert". Se aruncaseră la pământ înaintea lui şi Leto dăduse glas poruncilor sale.

— Vă aduc doi oaspeţi. Să vegheaţi asupra lor şi să-i respectaţi. Veţi reconstrui qanatul şi veţi începe să plantaţi o grădină-oază. Într-o zi, voi veni să locuiesc aici. Voi îmi veţi pregăti sălaşul. Nu veţi mai vinde mirodenie, ci veţi stoca fiecare recoltă.

Continuase să dea instrucţiuni şi Proscrişii îl ascultaseră cu sfinţenie, privindu-l cu ochi sticloşi, pătrunşi de groază şi veneraţie.

Shai-Hulud se ivise, în sfârşit, din adâncul nisipurilor şi li se arătase!

Nimic nu prevestise această metamorfoză când Leto îl găsise pe Halleck cu Ghadhean al-Fali într-unul din micile sietchuri rebele de la Gare Ruden. Împreună cu însoţitorul său orb, Leto străbătuse deşertul pe vechiul drum al mirodeniei, călărind un vierme printr-un ţinut unde viermii deveniseră o raritate. Vorbise de ocolurile pe care fusese nevoit să le facă pentru a evita pungi de umiditate destul de importante pentru a otrăvi un vierme. Sosiseră în primele ore ale după-amiezii şi fuseseră escortaţi în marea sală comună de gărzile sietchului.

Amintirea acelei scene îi reveni brusc în minte lui Halleck.

— Aşadar, el este Propovăduitorul, spusese.

Se plimbă în jurul orbului şi, examinându-l, îşi aminti poveştile care circulau pe seama lui. Propovăduitorul îşi scosese masca distraiului când intrase în sietch şi Halleck putea să-i vadă trăsăturile şi să le compare cu amintirile sale. Da, omul semăna cu Ducele al cărui nume îl purta Leto. Să fi fost doar o coincidenţă?

— Ştii ce se spune despre el? îl întrebă pe Leto, fără a-şi lua ochii de la Propovăduitor. Se spune că ar fi tatăl tău, întors din deşert.

— Am auzit poveştile, răspunse Leto.

Halleck se întoarse şi-l privi lung. Băiatul avea un distrai ciudat, cu margini răsfrânte în jurul feţei şi al urechilor. Pe deasupra purta o mantie neagră iar picioarele îi erau încălţate cu ghete de deşert. Prezenţa lui aici ridica o mulţime de întrebări. Cum de reuşise să scape încă o dată?

— De ce l-ai adus aici pe Propovăduitor? întrebă Halleck. Cei din Jacurutu spun că lucrează pentru ei.

— Asta a fost odată. L-am adus fiindcă Alia îi vrea moartea.

— Aşa? Şi crezi că ăsta-i un adăpost pentru el?

— Adăpostul lui eşti tu.

În tot acest timp Propovăduitorul rămase nemişcat lângă ei, ascultând, însă fără a da vreun semn că i-ar fi păsat de rezultatei discuţiei.

— M-a slujit bine, Gurney, reluă Leto. Casa Atreides nu şi-a pierdut cu totul simţul obligaţiilor faţă de cei ce-o servesc.

— Casa Atreides?

— Casa Atreides. Adică eu.

— Ai fugit de la Jacurutu înainte de a-mi da timp să finalizez încercarea pe care a ordonat-o bunica ta, replică glacial Halleck. Cum îţi închipui că...

— Trebuie să veghezi asupra vieţii acestui om ca şi când ar fi propria ta viaţă, îl întrerupse Leto pe un ton care nu admitea discuţie, susţinând fără să clipească privirea aprigă a lui Halleck.

Jessica îl învăţase pe Halleck arta Bene Gesserit a observaţiei minuţioase. Nu reuşi să descopere la Leto nimic altceva decât o siguranţă perfect calmă. Totuşi, ordinele Jessicăi erau ordine!

— Bunica ta m-a însărcinat să-ţi completez educaţia şi să mă asigur că nu eşti posedat.

— Nu sunt posedat, rosti Leto.

— De ce-ai fugit?

— Namri avea ordin să mă ucidă, orice s-ar fi întâmplat. Ordinul i-l dăduse Alia.

— Ah, eşti cumva Dreptvorbitor?

— Da.

Alt răspuns sec, aceeaşi siguranţă de sine.

— Şi Ghanima, la fel?

— Nu.

Propovăduitorul ieşi atunci din muţenia lui, arătând spre Leto, dar îndreptându-şi orbitele goale spre Halleck:

— Crezi că poţi *tu* să-l testezi pe el?

— Nu te amesteca, atâta timp cât nu cunoşti problema sau consecinţele, îl repezi Halleck, fără a-l învrednici cu vreo privire.

— Oh, cunosc prea bine consecinţele, spuse Propovăduitorul. Am fost şi eu testat cândva de o bătrână care credea că ştie ce

face. Dar, ulterior, s-a dovedit că nu ştia.
Halleck se uită la el.
— Eşti, şi tu, Dreptvorbitor?
— Oricine poate fi Dreptvorbitor, chiar şi tu, răspunse Propovăduitorul. E o chestiune de onestitate faţă de natura propriilor tale simţăminte. Nu-ţi trebuie decât un acord lăuntric cu adevărul, care-ţi îngăduie să-l recunoşti numaidecât.
— De ce te amesteci? întrebă Halleck, ducând mâna la cristai. Cine este acest Propovăduitor?
— Reacţionez la evenimentele din jurul meu, spuse Propovăduitorul. Mama mea ar putea să-şi verse sângele pe altar, dar eu am alte motive. Şi înţeleg problema ta.
— Da? făcu Halleck, cu reală curiozitate.
— Doamna Jessica ţi-a ordonat să faci deosebirea dintre lup şi câine, dintre *ze'eb* şi *ke'leb.* După definiţia dată de ea, lup este cel care-şi foloseşte rău puterea pe care-o posedă. Cu toate astea, există, între lup şi câine, un interval de penumbră, ca un mijit de zori, când nu poţi să distingi între unul şi celălalt.
— Destul de corect, comentă Halleck, observând că tot mai mulţi locuitori ai sietchului se adunau în sala comună pentru a asculta discuţia. De unde ştii asta?
— Cunosc această planetă. Nu pricepi? Gândeşte-te cum e ea. Sub suprafaţă se află roci, praf, sedimente, nisip. Aceasta este memoria planetei, imaginea istoriei sale. La fel stau lucrurile şi cu oamenii. Câinele îşi aminteşte de lup. Fiecare univers se roteşte în jurul unui nucleu de *fiinţă,* iar de la acest nucleu emană toate amintirile ce urcă la suprafaţă.
— Foarte interesant. Cu ce mă ajută asta să-mi execut ordinele?
— Revizuieşte imaginea istoriei tale, existente înlăuntrul tău. Comunică aşa cum ar comunica animalele.
Halleck îşi scutură capul. Simţea, la acest Propovăduitor, o sinceritate cuceritoare, calitatea aceea deosebită pe care-o apreciase de atâtea ori la Atreizi, şi, în plus, avea clar senzaţia că omul folosea puterea Glasului. Inima începu să-i bată mai repede. Să fi fost cu putinţă?
— Jessica voia o încercare supremă, o probă de rezistenţă care să scoată la lumină adevărata stofă, cea dinlăuntru, a nepotului ei, reluă Propovăduitorul. Dar stofa asta a fost dintotdeauna la vedere, sub ochii tăi.

Halleck se întoarse spre Leto. Fără să vrea, parcă sub imboldul unei forţe irezistibile.

Propovăduitorul continuă, ca şi când ar fi dăscălit un elev încăpăţânat:

— Tânărul acesta te tulbură pentru că nu este o fiinţă singulară. El este o comunitate. Cum se întâmplă în cazul oricărei comunităţi confruntate cu o încercare grea, orice membru al ei poate prelua comanda, puterea. Această putere nu-i întotdeauna benefică — de aici, poveştile despre Monstruozitate. Dar tu ai chinuit deja destul aceasta comunitate, Gurney Halleck. Nu vezi că transformarea s-a şi petrecut? Tânărul aceasta a izbutit să realizeze o cooperare lăuntrică de o putere fără seamăn şi pe care nimic nu o mai poate submina. Fără ochi văd acest lucru. Cândva, i-am fost potrivnic, acum însă mă supun lui. El este Tămăduitorul.

— Dar tu, tu cine eşti? întrebă Halleck.

— Doar cel pe care-l vezi. Nu te uita la mine, uită-te la acest tânăr, pe care ţi s-a ordonat să-l educi şi să-l testezi. A fost format de criză. A supravieţuit unui mediu ostil, mortal. Este aici.

— Cine eşti? insistă Halleck.

— Îţi spun încă o dată să te uiţi doar la acest tânăr Atreides! El este retroacţiunea ultimă, de care depinde specia noastră. El va reintroduce în sistem rezultatele acţiunilor ei din trecut. Nici o altă fiinţă umană n-ar putea cunoaşte mai bine decât el aceste acţiuni din trecut. Iar tu ai fi fost în stare să-l distrugi! Pe unul ca el!

— Mi s-a ordonat să-l testez şi n-am...

— L-ai testat!

— Este sau nu Monstruozitate?

Un râs obosit se desprinse de pe buzele Propovăduitorului.

— Stărui în absurdităţile Bene Gesserit. Ce pricepute sunt Surorile când e vorba să creeze mituri cu care să adoarmă oamenii!

— Eşti Paul Atreides? întrebă Halleck.

— Paul Atreides nu mai e. A încercat să se erijeze în Supremul simbol mortal, în timp ce renunţa la orice pretenţii morale. A devenit un sfânt fără nici un dumnezeu, al cărui fiece cuvânt era o blasfemie. Cum poţi să crezi...

— Vorbeşti cu glasul lui.

— Acum vrei să mă testezi *pe mine?* Bagă de seamă, Gurney Halleck!

Halleck înghiţi anevoie, îşi forţă privirea să se întoarcă spre Leto, care continua să stea calm, observându-i.

— De fapt, cine pe cine testează? întrebă Propovăduitorul. Nu cumva Doamna Jessica te testează pe tine, Gurney Halleck?

Halleck se simţi dintr-o dată tulburat de această idee şi, imediat, se întrebă de ce să lăsa impresionat de spusele Propovăduitorului. Dar supunerea la această mistică autocratică era profund înrădăcinată în toţi slujitorii Atreizilor. Explicându-i fenomenul, Jessica nu făcuse decât să-i confere un aspect şi mai misterios. Halleck avea acum impresia că în el ceva se schimbă, *ceva* ale cărui limite abia dacă fuseseră atinse în treacăt de educaţia Bene Gesserit pe care i-o impusese Jessica. O furie nedesluşită începu să fiarbă în el. Nu voia să se schimbe!

— Care dintre voi se joacă de-a Dumnezeu şi în ce scop? întrebă Propovăduitorul. Nu poţi să te sprijini numai pe raţiune pentru a răspunde la această întrebare.

Cu deliberată încetineală, Halleck îşi strămută atenţia de la Leto la orb. Jessica nu înceta să-i atragă atenţia că trebuia să dobândească echilibrul *kairiturilor* — "vei face — nu vei face". Ea spunea că asta era o disciplină fără cuvinte şi fraze, fără reguli şi argumente. Ceva din vocea Propovăduitorului, din tonul şi atitudinea lui, aprinse o mânie care se stinse brusc, de la sine, transformându-se într-un calm orbitor în fiinţa lui Halleck.

— Răspunde-mi la întrebare, îi interpelă Propovăduitorul.

Halleck simţi că vorbele lui îi adâncesc concentrarea asupra acestui loc, acestui moment şi cerinţelor sale. Poziţia sa în univers nu mai era definită decât de această concentrare. Acum nu mai avea nici o îndoială. Cel din faţa lui era Paul Atreides, care nu murise şi se reîntorsese. Şi acest non-copil, Leto. Halleck îl privi pe Leto şi, pentru prima oară, îl văzu cu adevărat. Văzu semnele încordării în jurul ochilor săi, simţul echilibrului în postura lui, umorul ambiguu pe buzele sale încremenite. Leto se detaşa pe fundul universului ca şi când s-ar fi aflat în focarul anei lumini orbitoare. Dobândise armonia, pur şi simplu, acceptând-o.

— Spune-mi, Paul, rosti Halleck, mama ta ştie?

Propovăduitorul oftă.

— Pentru Surori, pentru *toate* Surorile, sunt mort. Nu încerca

să mă readuci la viaţă.
Încă necutezând să-l privească, Halleck întrebă:
— Dar de ce ea...
— Face ceea ce trebuie să facă. Îşi împlineşte propria viaţă, crezând că dirijează o mulţime de vieţi. Aşa ne jucăm cu toţii de-a Dumnezeu.
— Dar tu eşti viu! şopti Halleck, copleşit deodată de propria lui revelaţie, întorcându-se în sfârşit pentru a-l privi pe acest om, mai tânăr decât el, dar atât de îmbătrânit de deşert, încât părea să aibă de două ori vârsta lui Halleck.
— Viu? rosti Paul. Ce-nseamnă asta?
Halleck făcu ochii roată, observă feţele fremenilor, expresiile oscilând între îndoială şi veneraţie.
— Mama n-a avut de învăţat lecţia mea. (Da, era vocea lui Paul!) A fi zeu poate duce, în cele din urmă, la plictiseală şi degradare. Poate deveni un motiv suficient pentru inventarea liberului arbitru! Un zeu poate ajunge să caute refugiu în somn şi să nu mai trăiască decât în proiecţiile inconştiente ale creaturilor visului său.
— Dar tu eşti viu! rosti din nou Halleck, ceva mai tare.
Paul ignară înflăcărarea din glasul vechiului său tovarăş şi întrebă:
— Ai fi fost cu adevărat în stare să-l asmuţi pe băiatul ăsta împotriva surorii sale într-un *test-mashad?* Ce aberaţie mortală! Fiecare dintre ei ar fi zis: "Nu! Ucide-mă pe mine! Lasă-l în viaţă pe celălalt!" La ce-ar fi dus o asemenea încercare? Ce ar fi însemnat, în cazul ăsta, a fi viu, Gurney?
— Nu asta era încercarea! protestă Halleck.
Nu-i plăcea felul în care fremenii se apropiaseră de ei, cu ochii aţintiţi la Paul, ignorându-l pe Leto.
Dar, acum, interveni Leto:
— Caută "stofa", tată.
— Da... da... (Paul îşi sumeţi capul, ca şi când ar fi adulmecat aerul.) Vasăzică... Farad'n!
— Ce uşor ne luăm după gânduri, în loc să ne ascultăm simţurile, zise Leto.
Halleck nu înţelese ce sens avusese acest schimb de replici, dar, în clipa în care dădu să întrebe, fu oprit de mâna lui Leto care-l prinse de braţ.
— Nu întreba nimic, Gurney. Ai putea să mă bănuieşti iar de

Monstruozitate. Nu! Lasă lucrurile să se desfăşoare, Gurney. Dacă încerci să le forţezi, n-ai să reuşeşti decât să te distrugi singur.

Dar pe Halleck îl copleşiră brusc îndoielile. Jessica îl avertizase: *"Ai grijă! Pre-născuţii pot fi extrem de înşelători. Folosesc stratageme la care nici măcar nu visezi".* Clătină încet din cap. Şi Paul! Zei din adâncuri! Paul era viu şi aliat cu acest semn de întrebare pe care-l procrease!

Fremenii din jur nu mai puteau fi stăpâniţi. Se înghesuiau între Halleck şi Paul, între Leto şi Paul, împingându-i pe cei doi în lături şi bombardându-l pe orb cu întrebări răguşite:

Eşti Muad'Dib?

— Eşti chiar Muad'Dib?

— E adevărat ce-a zis?

— Răspunde-ne!

— Pentru voi nu trebuie să fiu decât Propovăduitorul, zise Paul, ridicând mâinile şi încercând să-i respingă. Nu voi mai putea fi Paul Atreides sau Muad'Dib. Niciodată. Nu mai sunt nici bărbatul Chaniei, nici Împărat

Halleck, temându-se de ce s-ar fi putut întâmpla dacă aceste întrebări anxioase nu primeau un răspuns logic, fu pe punctul de a interveni, dar Leto i-o luă înainte. Şi, atunci, Halleck văzu pentru prima dată o fărâmă din cumplita schimbare care se petrecuse în Leto. Vocea acestuia răsună ca un muget de taur:

— Daţi-vă la o parte!

Şi Leto înaintă, azvârlind fremeni adulţi în stânga şi-n dreapta, doborându-i la pământ, lovindu-i şi smulgând din mâinile lor cristaiele, apucându-le de lamă.

În mai puţin de un minut, toţi fremenii care mai rămăseseră în picioare se lipiseră de pereţi, holbându-se muţi, năuciţi. Leto se opri lângă tatăl său.

— Când Shai-Hulud vorbeşte, să-i daţi ascultare! rosti el.

Şi, cum câţiva dintre ei dădură să protesteze, Leto, zâmbind, smulse o bucată din colţul culoarului şi o sfărâmă în mâini, fără a conteni să zâmbească.

— Aşa am să sfărâm sietchul peste mutrele voastre, spuse el.

— Demonul Deşertului! şopti cineva.

— Ca şi qanaturile, întări Leto. Am să le fac praf şi pulbere! N-am fost niciodată aici, aţi înţeles?

Toate capetele se grăbiră să încuviinţeze, cu o supunere îngrozită.

— Nici unul dintre voi nu ne-a văzut, urmă Leto. O singură şoaptă, şi-am să mă întorc ca să vă alung pe toţi în deşert, fără o picătură de apă.

Halleck văzu mâini care făceau semnul viermelui.

— Acum, tatăl meu şi cu mine vom pleca, împreună cu vechiul nostru prieten, încheie Leto. Pregătiţi-ne topterul.

După care, îi condusese la Shuloch, explicându-i lui Halleck, pe drum, că trebuiau să se grăbească deoarece "Farad'n va fi foarte curând aici, pe Arrakis. Şi atunci, cum a spus tata, vei vedea adevărata încercare, Gurney".

Privind spre bazin din vârful masivului Shuloch, Halleck se întrebă din nou, ca în fiecare zi, de atunci: "Ce încercare? Ce-a vrut să spună?"

Dar Leto nu mai era la Shuloch, iar Paul refuza să răspundă.

Biserica şi Statul, raţiunea ştiinţifică şi credinţa, individul şi comunitatea sa, chiar progresul şi tradiţia — toate acestea pot fi reconciliate în învăţăturile lui Muad'Dib. El ne-a învăţat că nu există contrarii de neîmpăcat, decât în închipuirea oamenilor. Oricine poate sfâşia vălul Timpului. Puteţi descoperi viitorul în trecut sau în propria voastră imaginaţie. Şi, făcând acest lucru, vă recâştigaţi conştiinţa, înlăuntrul fiinţei voastre. Vă încredinţaţi, atunci, că universul formează un întreg coerent, de care sunteţi indivizibili.

Propovăduitorul la Arrakeen, după Harq al-Ada

GHANIMA şedea în afara cercului de lumină al opaiţelor cu

ulei de mirodenie şi-l observa pe acest Buer Agarves. Nu-i plăceau nici faţa lui rotundă, cu sprâncene care se agitau tot timpul, nici felul în care-şi foia picioarele în timp ce vorbea, de parcă ar fi dansat după o muzică ascunsă în propriile sale cuvinte.

N-a venit aici ca să negocieze cu Stilgar, îşi spuse ea. Fiecare vorbă, fiecare mişcare a acestui om îi întăreau convingerea. Se ridică şi se depărtă şi mai mult de cercul Consiliului.

Toate sietchurile aveau o încăpere ca aceasta, dar aici, în djedida părăsită, tavanul sălii de întruniri era atât de jos, încât Ghanimei i se părea că se află într-o odaie strâmtă şi aglomerată. Cei şaizeci de oameni ai cetei lui Stilgar, plus cei nouă care veniseră cu Agarves, nu ocupau, totuşi, decât un capăt al sălii. Lumina opaiţelor se răsfrângea în grinzile joase ale plafonului şi proiecta umbre jucăuşe pe pereţii din jur. Aerul era înecăcios din cauza fumului şi a mirosului puternic de scorţişoară.

Întrunirea începuse la apusul soarelui, după rugăciunile pentru umezeală şi masa de seară. Dura deja de o oră încheiată şi Ghanima tot nu reuşise încă să descopere curenţii ascunşi din comedia pe care-o juca Agarves. Cuvintele sale erau destul de clare, dar ele nu corespundeau nici cu mişcările ochilor, nici cu gesturile lui.

În momentul acesta, Agarves răspundea întrebării pe care i-o pusese unul dintre locotenenţii lui Stilgar, o nepoată a lui Harah, pe nume Rajia. Era o femeie tânără, cu pielea brună şi chipul ascetic, a cărei gură cu colţurile lăsate îi dădea un aer de permanentă suspiciune. Ghanima găsea expresia ei adecvată, în situaţia de faţă.

— Bineînţeles că sunt sigur de asta, spuse Agarves. Alia vă va acorda tuturor o iertare totală şi absolută. Altminteri n-aş mai fi aici, cu acest mesaj.

Stilgar interveni în clipa în care Rajia se pregătea să reia cuvântul.

— Mă preocupă mai puţin încrederea pe care putem s-o avem noi în ea, cât cea pe care o are ea în tine, zise el.

Tonul lui avusese o notă de mârâială. Era limpede că nu-l încânta deloc posibilitatea ce i se oferea de a-şi recâştiga vechea poziţie.

— Nu contează dacă are sau nu încredere în mine, replică

Agarves. Ca să fiu sincer, nu cred că are. Te-am căutat prea mult timp fără să te găsesc. Dar am avut mereu impresia că, de fapt, nu voia să te capturez. Ea a fost...

— A fost soţia omului pe care l-am omorât eu, interveni Stilgar. Te asigur că şi-a făcut-o cu mâna lui. La fel de bine ar fi putut să se arunce în propriu-i cuţit. Dar această schimbare de atitudine miroase a...

Agarves sări în picioare, fără a-şi ascunde mânia care i se citea clar pe chip.

— Vă iartă! De câte ori trebuie să mai spun? I-a pus pe Preoţi să organizeze o întreagă ceremonie pentru a invoca sfatul divin al...

— Cu asta n-ai făcut decât să ridici o altă problemă, îl întrerupse o voce.

Irulan se aplecase în faţă, pe lângă Rajia. Părul ei blond contrasta puternic cu faţa brună a fremenei.

— Pe tine te-a convins, urmă Irulan, dar ea poate că are alte planuri.

— Preoţimea a...

— E vorba de poveştile astea care circulă de mai multă vreme, spuse Irulan. Cum că nu i-ai fi doar consilier militar, cum că i-ai fi...

— Ajunge!

Agarves îşi ieşise cu totul din fire, acum. Mâna îi rătăcea pe lângă mânerul cuţitului. Emoţii ce păreau a se război între ele îi deformau trăsăturile.

— Credeţi ce vreţi, dar nu voi mai rămâne cu femeia aia! Mă murdăreşte! Murdăreşte tot ce atinge! Am devenit o unealtă. M-a corupt. Dar n-am ridicat cuţitul asupra celor de-un sânge cu mine. Şi cu asta, basta!

Ghanima, care-l privea cu atenţie, gândi: *În această privinţă, cel puţin, a rostit adevărul.*

În mod surprinzător, Stilgar izbucni în râs.

— Ahhh, vere! exclamă el. Iartă-mă, dar omul la mânie spune adevărul.

— Atunci, accepţi?

— N-am spus asta, zise Stilgar şi ridică o mână, văzând că Agarves era gata să explodeze din nou. Nu-i vorba numai de mine, Buer, ci şi de ei. (Gesticulă de jur-împrejur.) Răspund pentru ei. Să vedem, deocamdată, ce compensaţii oferă Alia.

— Compensaţii? Nici vorbă de-aşa ceva. Iertarea, da, dar...

— Atunci ce garanţii îmi oferă pentru cuvântul ei?

— Sietch Tabr, al cărui Naib vei rămâne, şi autonomie deplină, cu condiţia neutralităţii. A înţeles, între timp, ce...

— N-am să revin în anturajul ei şi nici nu-i voi furniza combatanţi dintre oamenii mei, zise Stilgar. E clar?

Ghanima simţi că Stilgar începea să cedeze şi gândi: *Nu, Stil! Nu!*

— Nici nu-i nevoie, spuse Agarves. Alia vrea doar ca Ghanima să-i fie redată pentru a-şi onora promisiunea de logodnă pe care...

— Deci asta era! rosti Stilgar, încruntându-se. Ghanima e preţul iertării mele. Crede că sunt...

— Crede că eşti rezonabil, spuse Agarves şi se reaşeză.

Ghanima răsuflă uşurată, gândind: *N-o s-o facă. Nu-ţi fă iluzii. N-o s-o facă.*

În clipa aceea auzi un foşnet uşor în spatele ei, la stânga. Dădu să se întoarcă şi se simţi apucată de mâini puternice. O cârpă groasă, mirosind a narcotic, îi acoperi faţa înainte de a putea scoate vreun sunet. În timp ce amorţeala somnului începea s-o cuprindă, se simţi purtată spre uşa din ungherul cel mai întunecos al sălii. Şi gândi: *Trebuia să-mi închipui! Trebuia să fiu pregătită!* Mâinile care-o ţineau erau mâini de adult, care-o strângeau cu putere. Nu putea nici măcar să se zbată.

Ultimele ei impresii fură o adiere de aer rece, un petic de cer înstelat şi un cap acoperit de o glugă, care se aplecă deasupra ei, întrebând:

— Sper că n-a fost rănită, nu?

Răspunsul se pierdu în timp ce stelele se învârtejiră deodată şi fură înghiţite de o explozie de lumină care era centrul eului ei.

Muad'Dih ne-a dat o cunoaştere particulară a percepţiei profetice, a *comportamentului suscitat de această percepţie şi a influenţei sale asupra evenimentelor care sunt văzute "direct" (adică evenimente sortite să se producă într-un sistem conex, pe*

care profetul îl dezvăluie şi-l interpretează). După cum am menţionat altundeva, o astfel de percepţie funcţionează ca un gen de capcană aparte pentru profetul însuşi. El poate deveni victima a ceea ce ştie — un defect uman relativ comun, de altfel. Pericolul constă în faptul că aceia care prezic evenimente reale pot trece cu vederea efectul polarizant al unei prea mari încrederi în propriul lor adevăr. Ei au tendinţa să uite că, într-un univers polarizat, nimic nu poate exista fără contrariul său.

Viziunea Preştientă de Harq al-Ada

NISIPUL ERA RECE în umbra dunelor iar, la orizont, unde îl spulbera vântul, atârna asemenea unei perdele de ceaţă, ascunzând răsăritul soarelui. Leto stătea la liziera plantaţiei de palmieri, privind deşertul. Simţea miros de praf amestecat cu aromă de plante spinoase, auzea zgomotele matinale ale oamenilor şi ale animalelor. Aici, fremenii nu construiseră nici un qanat. Întreţineau doar un minim de plante strict necesare, pe care le udau femeile, cărând apa în burdufuri de piele. Capcana de vânt era o instalaţie fragilă, pe care furtunile de nisip o distrugeau cu uşurinţă, dar care putea fi reparată cu aceeaşi uşurinţă. Privaţiunile, rigorile comerţului cu mirodenie şi aventura constituiau modul de viaţă, aici. Fremenii aceştia încă mai credeau că zgomotul apei care curge era ecoul paradisului, dar preţuiau un vechi concept de Libertate, pe care Leto îl împărtăşea.

Libertatea înseamnă singurătate, gândi el.

Netezi faldurile mantiei albe care acoperea distraiul său viu. Simţea din nou în ce măsură îl schimbase membrana din păstrăv de nisip şi, ca de fiecare dată când simţea acest lucru, trebuia să lupte împotriva unui profund sentiment de pierdere. Nu mai era pe de-a-ntregul fiinţă umană. Sângele lui transporta elemente necunoscute. Cilii păstrăvului de nisip pătrunseseră în

fiecare organ, modificând, adaptând. Păstrăvul însuşi, se modifica, se adapta. Şi Leto, conştient de acest lucru, simţea cum îl sfâşie vechile fire care-i legau de umanitatea sa pierdută, simţea o spaimă primitivă la gândul străvechii sale continuităţi spulberate. Ştia însă şi în ce capcană ar fi putut să cadă dacă se lăsa pradă unei astfel de emoţii. Ştia prea bine.

Viitorul trebuie lăsat să decurgă de la sine, gândi el. *Singura regulă care guvernează creativitatea este însuşi actul creaţiei.*

Era greu să-şi smulgă privirea de la spectacolul nisipurilor, al dunelor, al vastei pustietăţi. Aici, în pragul deşertului, erau doar câteva stânci, dar ele purtau imaginaţia către tărâmul vânturilor, al prafului, al plantelor şi animalelor răzleţe, unde dunele se pierdeau printre dune şi unui deşert îi urma altul.

De undeva, din spatele lui, veni sunetul unui fluier ce cânta pentru rugăciunea de dimineaţă, cântul pentru umezeală care, subtil modificat, devenise o serenadă dedicată noului Shai-Hulud. Pentru Leto, care ştia asta, această muzică era cea a eternei singurătăţi.

Aş putea să iau calea deşertului, gândi.

Totul s-ar fi schimbat, atunci. O direcţie ar fi fost la fel de bună ca oricare alta. Învăţase deja să ducă o existenţă lipsită de orice posesiuni. Şlefuise mistica fremenă până ce dobândise un tăiş redutabil; tot ce lua cu el era necesar, şi asta era tot ce lua. Dar nu avea nimic, decât mantia, inelul cu şoimul Atreizilor, ascuns într-un buzunar, şi pielea-care-nu-era-a-lui.

I-ar fi fost uşor să plece în clipa aceasta.

O mişcare în înaltul cerului îi atrase atenţia: pene răsfirate la capătul aripilor — un vultur. Imaginea îl făcu să simtă o durere surdă în piept. Ca şi fremenii sălbatici, vulturii trăiau în aceste ţinuturi pentru că aici se născuseră. Nu cunoşteau nici un loc mai bun. Deşertul îi făcuse aşa cum erau.

O altă rasă de fremeni venea însă în siajul lui Muad'Dib şi al Aliei. Acesta era motivul pentru care nu-şi putea permite să dispară în deşert, aşa cum făcuse tatăl său. Îşi aminti cuvintele rostite cândva de Idaho: "Fremenii ăştia! Sunt minunat de vii. N-am întâlnit niciodată un fremen hrăpăreţ".

Astăzi însă existau o mulţime de fremeni hrăpăreţi.

Un val de mâhnire trecu peste gândurile lui Leto. Se angajase pe un făgaş care avea să schimbe toate astea, dar cu un preţ cumplit. Iar păstrarea acestui făgaş devenea tot mai

dificilă pe măsură ce se apropiau de vârtej.
Kralizec, Bătălia Taifun, aştepta undeva în faţă... dar Kralizec, sau ceva şi mai rău, avea să fie preţul primului pas greşit.
Auzi zvon de glasuri în spatele lui, apoi vocea clară şi piţigăiată a unui copil:
— Aici e!
Leto se întoarse.
Propovăduitorul ieşea dintre palmieri, condus de un băieţel.
De ce continui să-i spun Propovăduitorul? se întrebă Leto, privindu-l cum se apropia.
Răspunsul se înscria limpede pe tăbliţa curată a minţii sale: *Pentru că nu mai e Muad'Dib, nu mai e Paul Atreides.* Deşertul făcuse din el ceea ce era acum. Deşertul şi şacalii de la Jacurutu, cu supradozele lor de melanj şi permanentele lor amăgiri. Propovăduitorul îmbătrânise înainte de vreme, nu în pofida mirodeniei, ci din cauza ei.
— Mi-au spus că vrei să-mi vorbeşti, zise Propovăduitorul în clipa în care copilul se opri.
Leto se uită la copil, un băieţel cam de înălţimea lui, în a cărui privire respectul şi teama se amestecau cu o curiozitate lacomă.
— Lasă-ne singuri, îi spuse Leto, însoţindu-şi îndemnul cu o mişcare a mâinii.
O clipă, revolta făcu să tresară umerii copilului, apoi veneraţia şi respectul înnăscut al fremenilor pentru viaţa privată învinseră. Băiatul plecă.
— Ştii că Farad'n e aici, pe Arrakis? întrebă Leto.
— Mi-a spus Gurney azi-noapte, în topterul cu care m-a adus, răspunse Propovăduitorul.
Şi gândi: *Cu câtă răceală îşi măsoară cuvintele. Întocmai cum făceam eu pe vremuri.*
— Sunt confruntat cu o alegere dificilă, spuse Leto.
— Credeam că ai făcut deja toate alegerile.
— Capcana *asta* o cunoaştem amândoi, tată.
Propovăduitorul tuşi uşor. Tensiunile pe care le percepea îi spuneau cât de aproape erau de declanşarea crizei. Din momentul acesta, Leto nu se mai bizuia doar pe viziune, ci pe manipularea viziunii.
— Ai nevoie de ajutorul meu?

— Da. Vreau să mă întorc la Arrakeen şi aş vrea să fiu călăuza ta.

— În ce scop?

— Eşti dispus să mai predici o dată la Arrakeen?

— Poate. Sunt lucruri pe care nu li le-am spus încă.

— N-ai să te mai întorci în deşert, tată.

— Dacă vin cu tine?

— Da.

— Voi face precum hotărăşti tu.

— Te-ai gândit bine? Împreună cu Farad'n va fi sosit şi mama ta.

— Fără doar şi poate.

Din nou, Propovăduitorul îşi drese glasul. Era o exteriorizare a nervozităţii, pe care Muad'Dib nu şi-ar fi îngăduit-o niciodată. Carnea aceasta se lipsise prea mult timp de vechiul regim al autodisciplinării, mintea fusese prea des împinsă în sminteală de cei de la Jacurutu. Şi Propovăduitorul îşi spunea că poate n-ar fi fost înţelept să se întoarcă la Arrakeen.

— Nu e obligatoriu să mă însoţeşti, spuse Leto. Dar sora mea e acolo şi eu trebuie să mă întorc. Tu ai putea să pleci cu Gurney.

— Şi tu te-ai duce la Arrakeen de unul singur?

— Da. Trebuie să-l întâlnesc pe Farad'n.

— Voi merge cu tine, rosti Propovăduitorul, oftând.

Şi Leto, simţind la el o fărâmă din nebunia vechii viziuni, se întrebă: *Se va fi pretat iarăşi la jocul preştiinţei?* Nu. Cu siguranţă că n-ar mai fi apucat pe făgaşul acela. Cunoştea capcana pe care-o reprezenta o angajare parţială. Fiecare cuvânt al Propovăduitorului confirma faptul că lăsase viziunile în seama fiului său, ştiind că, în acest univers, totul fusese anticipat.

Ceea ce-l frământa pe Propovăduitor, acum, erau vechile polarităţi. Fugise din paradox în paradox.

— Atunci, vom pleca peste câteva minute, zise Leto. Vrei să-l anunţi pe Gurney?

— Nu vine cu noi?

— Vreau ca Gurney să rămână în viaţă.

Propovăduitorul se deschise, atunci, tuturor tensiunilor. Erau pretutindeni în jurul lui, în aer, în soiul de sub tălpile sale — ca o forţă motrice concentrată asupra acestui non-copil care era fiul lui. Urletul răguşit al vechilor sale viziuni aştepta în gâtlejul

Propovăduitorului.

Blestemata asta de sanctitate!

Seva grunjoasă, nisipoasă, a spaimelor sale nu putea fi evitată. Ştia cu ce aveau să se confrunte la Arrakeen. Încă o dată, se angajau într-un joc cu forţe terifiante şi mortale, care nu aveau să le aducă niciodată pacea.

Copilul care refuză să meargă în lesa tatălui — acesta este simbolul supremei capacităţi a omului. "Nu am a fi ceea ce a fost tatăl meu. Nu am a mă supune regulilor stabilite de tatăl meu sau a crede tot ce-a crezut el. Ca fiinţă umană, forţa mea constă în aceea că pot să aleg singur ce să cred şi ce să nu cred, ce să fiu şi ce să nu fiu ".

Leto Atreides II Biografie de Harq al-Ada

ÎN PIAŢA din faţa Templului, femei venite în pelerinaj dansau în sunet de fluiere şi tobe, înveşmântate în rochii diafane ce le dezvăluiau formele, cu zurgălăi în jurul gâturilor, cu părul despletit. Pletele lor lungi şi negre se desfăceau ca un evantai rotitor şi le înfăşurau feţele, la fiecare piruetă.

Alia privea scena, din cuibul de vultur al Templului ei, cu sentimente contradictorii; atracţie şi repulsie. Era mijlocul dimineţii, ora la care aroma cafelei cu mirodenie începea să se prelingă peste piaţă dinspre arcadele adumbrite sub care se adăposteau vânzătorii ambulanţi. Curând, trebuia să se ducă să-l întâmpine pe Farad'n, să-i ofere cadourile de circumstanţă şi să asiste la prima lui întâlnire cu Ghanima.

Totul se desfăşura conform planului. Ghani avea să-l ucidă şi, în agitaţia ce avea să urmeze, o singură persoană avea să fie pregătită pentru a culege roadele. Marionetele jucau după cum li se trăgeau sforile. Aşa cum nădăjduise, Stilgar îl omorâse pe

Agarves. Iar Agarves, fără să ştie, îi condusese pe răpitori la djedida, graţie semnalului transmis de emiţătorul ascuns în cizmele noi pe care ea i le dăruise. Acum, Stilgar şi Irulan aşteptau în beciurile Templului. Poate că aveau să moară, dar nu era exclus nici să se dovedească utili cu vreun prilej oarecare. Nu le strica să aştepte.

Observă doi fremeni orăşeni care urmăreau dansul femeilor, cu priviri avide, fixe. Egalitatea fundamentală dintre sexe venise odată cu fremenii, din deşert la oraş, dar unele diferenţe sociale între bărbaţi şi femei începeau deja să se facă simţite. Şi asta făcea parte din planurile ei. Dezbină şi slăbeşte! Alia sesiza schimbarea subtilă din felul în care cei doi fremeni priveau aceste femei străine şi dansul lor exotic.

Foarte bine, lasă să caşte gura, gândi ea. *Să-şi ocupe mintea cu ghafla.*

Obloanele ferestrei fuseseră date în lături şi Alia simţea deja, prin geam, valul de căldură care, în această perioadă a anului, începea de cum răsărea soarele, culminând pe la mijlocul după-amiezii. Probabil că temperatura era şi mai ridicată pe dalele de piatră ale pieţei. Cu toate astea, femeile continuau să se învârtă şi să sară, fluturându-şi braţele şi pletele, în frenezia credinţei lor. Dedicaseră acest dans Aliei, Matricea Paradisului. Un consilier venise să-i aducă la cunoştinţă faptul, explicându-i, cu nedisimulată ironie la adresa străinilor şi a obiceiurilor lor ciudate, că dansatoarele veneau de pe Ix, planeta pe care-şi găsiseră refugiu rămăşiţele ştiinţei şi ale tehnologiei proscrise.

Alia pufni dispreţuitoare. Femeile acelea erau la fel de ignorante, superstiţioase şi înapoiate ca fremenii din deşert… exact cum spusese şi consilierul infatuat, care se grăbise să-i anunţe dedicaţia pentru a se da bine pe lângă ea. Dar nici el, nici ixienele din piaţă nu ştiau nici măcar că Ix era doar modul de notare al unei cifre într-o limbă străveche.

Râzând uşor în sinea ei, Alia gândi: *Lasă să danseze!* Dansul era o cheltuială de energie care ar fi putut servi unor îndeletniciri mai primejdioase. Iar muzica — un vaier subţire, pe un ritm susţinut de lovituri seci de tobă şi bătăi din palme — era chiar plăcuta.

Brusc, un vuiet mare de glasuri venind dinspre celălalt capăt al pieţei acoperi muzica. Dansatoarele ratară o măsură, reintrară în ritm după un moment de confuzie, dar îşi pierdură

fluiditatea senzuală a mişcărilor, căci şi atenţia lor se îndrepta acum spre poarta îndepărtată a pieţei, prin care o mulţime de oameni se revărsa asemenea apei ce se năpusteşte dintr-un qanat deschis.

Alia privi înmărmurită viitura de trupuri.

În larma asurzitoare, începu să distingă cuvinte:

— Propovăduitorul! Propovăduitorul!

Atunci, îl văzu. Păşea în mijlocul primului val al mareei, cu o mână pe umărul tinerei sale călăuze.

Ixienele îşi curmară sarabanda şi se retraseră pe treptele ce urcau spre intrarea Templului, sub fereastra Aliei. Fură urmate de spectatorii lor şi Alia observă emoţia puternică — uimire, teamă — care pusese stăpânire pe ei. Cât despre ea, ceea ce simţea era spaimă.

Cum îndrăzneşte?!

Dădură se întoarcă pentru a chema gărzile, dar se răzgândi în aceeaşi clipă. Mulţimea umpluse deja piaţa. Dacă gloatei i se contracara dorinţa evidentă de a-l asculta pe vizionarul orb, furia ei putea deveni periculoasă.

Alia încleştă pumnii.

Propovăduitorul! De ce făcea Paul asta? Pentru jumătate din populaţie era "nebunul din deşert" şi, ca atare, sacru. Alţii murmurau, prin bazaruri şi dughene, că ar fi fost Muad'Dib. Altminteri, de ce ar fi tolerat Mahdinatul atâtea predici eretice?

Alia observă, în mulţime, nenumăraţi refugiaţi — fremeni din sietchuriie abandonate. Erau uşor de distins după mantiile lor zdrenţuite. Da, piaţa devenise dintr-o dată un loc periculos, un loc unde puteau fi comise greşeli.

— Stăpână?

Vocea venise din spatele ei. Alia se răsuci brusc, dădu cu ochii de Zia, care stătea sub arcada uşii dinspre coridor. Un detaşament din Gărzile Casei, înarmat până-n dinţi, aştepta nemişcat în spatele ei.

— Ce-i, Zia?

— Doamnă, a venit Farad'n. Solicită o audienţă.

— Aici? În apartamentele mele?

— Da. Doamnă.

— E singur?

— Îl însoţesc două gărzi de corp... şi Doamna Jessica.

Alia duse o mână ia gât, amintindu-şi de ultima întrevedere

cu mama ei. Dar vremurile se schimbaseră. Relaţia lor era guvernată, acum, de cu totul alte condiţii.

— Dar nerăbdător mai e! rosti ea. Ce motiv invocă?

— A aflat de... (Zia arătă spre fereastra din spatele Aliei.) Pretinde că acesta ar fi cel mai bun punct de observaţie, după cum i s-a spus.

Alia se încruntă.

— Şi tu crezi asta, Zia?

— Nu, Doamnă. Cred că i-au ajuns la urechi zvonurile. Vrea să observe reacţia Domniei-Tale.

— Maică-mea l-a îndemnat!

— Tot ce se poate, Doamnă.

— Zia dragă, vreau să execuţi întocmai nişte ordine foarte importante pentru mine. Vino aici.

Zia se apropie la mai puţin de un pas.

— Doamnă?

— Lasă-l pe Farad'n, cu gărzile lui şi cu maică-mea, să intre. Pe urmă, pregăteşte introducerea Ghanimei. Ai grijă să se prezinte ca o adevărată logodnică fremenă, până la cel mai mărunt amănunt — în ţinuta *completă.*

— Cu cristai, Doamnă?

— Cu cristai.

— Doamnă, asta-i...

— Ghanima nu prezintă nici un pericol în ceea ce mă priveşte.

— Doamnă, avem toate motivele să presupunem că a fugit cu Stilgar mai degrabă pentru a-l proteja pe el, decât...

— Zia!

— Doamnă?

— Ghanima a cerat deja să i se cruţe viaţa lui Stilgar, şi Stilgar este încă în viată.

— Dar ea e prezumtiva moştenitoare!

— Mulţumeşte-te să-mi execuţi ordinul. Pregăteşte-o pe Ghanima. Şi, în timpul ăsta, trimite în piaţă cinci reprezentanţi ai Preoţimii pentru a-l invita pe Propovăduitor înăuntru. Să aştepte doar prilejul de a-i vorbi, atâta tot. Nu cumva să acţioneze în forţă. Vreau să-i adreseze o invitaţie politicoasă. În nici un caz să nu se recurgă la forţă. Şi încă o treabă, Zia...

— Doamnă?

Cât de sumbra îi suna glasul!

— Propovăduitorul şi Ghanima să fie introduşi în aceeaşi clipă. Vor intra împreună, la semnalul meu. Ai înţeles?

— Cunosc planul, Doamnă, dar...

— Fă ce ţi-am spus! Amândoi, în aceeaşi clipă!

Alia o expedie pe Zia cu o mişcare a capului şi, în momentul în care amazoana se întorcea să plece, adăugă:

— Totodată, dă-i drumul lui Farad'n şi însoţitorilor lui să intre, dar ai grijă să fie precedat de zece dintre fetele tale de încredere.

Fără a-şi opri paşii, Zia răsuci capul şi spuse:

— Voi face precum ai poruncit, Doamnă.

Alia se întoarse din nou spre fereastră. Peste câteva minute *planul* avea să producă rodul său sângeros. Iar Paul urma să fie de faţă în momentul în care fiica sa avea să aplice lovitura de graţie pretenţiilor lui de sanctificare. În spatele ei, auzi gărzile Ziei intrând in odaie. Da, curând se va termina. Se va termina totul. Avu o senzaţie plenară de triumf privindu-l pe Propovăduitor, care se opri pe prima terasă a monumentalelor scări. Tânăra călăuză se ghemui lângă el. Alia observă robele galbene ale Preoţilor Templului care aşteptau în stânga, reţinuţi de înghesuiala mulţimii. Dar Preoţii erau obişnuiţi cu mulţimile. Cu siguranţă aveau să găsească o cale pentru a se apropia de ţinta lor. Vocea Propovăduitorului răsună în piaţă şi mulţimea amuţi, cu ochii la el, ascultându-i fascinată cuvintele. Foarte bine, să-l asculte! Curând, cuvintele lui aveau să capete alte semnificaţii. Şi n-avea să mai existe nici un *Propovăduitor* care să le conteste.

Auzi cum îşi făcea intrarea delegaţia lui Farad'n, apoi vocea Jessicăi:

— Alia?

Fără să se întoarcă, Alia rosti:

— Bun venit, Prinţe Farad'n, mamă! Apropiaţi-vă şi profitaţi de spectacol.

Privi peste umăr şi-l văzu pe masivul sardaukar, Tyekanik, privind încruntat gărzile care blocau trecerea.

— Ce-i lipsa asta de ospitalitate? exclamă Alia. Lăsaţi-i să se apropie!

Două dintre amazoane, executând, fără-ndoială, ordinele Ziei, veniră să se plaseze în faţa ei. Celelalte se dădură în lături. Alia trecu în dreapta ferestrei şi, arătând-o, spuse:

— E, într-adevăr, cel mai bun loc.

Jessica, înveşmântată în tradiţionala ei aba neagră, o fulgeră cu privirea, apoi îl însoţi pe Farad'n până în dreptul ferestrei, dar se opri între el şi gărzile Aliei.

— Foarte amabil din partea Domniei-Tale, Doamnă Alia, spuse Farad'n. Am auzit multe despre acest Propovăduitor.

— Iată-l în carne şi oase, zise Alia.

Observă că Farad'n purta o uniformă gri de comandant sardaukar, fără nici un fel de zorzoane. Îi admiră şi mişcările — ferme, dar nu lipsite de graţie. Poate că acest Prinţ Corrino avea să se dovedească mai mult decât o distracţie ocazională.

Vocea tunătoare a Propovăduitorului se revărsă în odaie, retransmisă de amplificatoarele situate lângă fereastră. Alia îi simţi vibraţia până în măduva oaselor. Începu să asculte cuvintele, cu o fascinaţie crescândă.

— M-am pomenit în Deşertul lui Zan! strigă Propovăduitorul. În pustia cea înspăimântătoare. Şi Dumnezeu mi-a poruncit să fac curăţenie în locul acela. Căci noi am fost provocaţi în deşert şi am suferit în deşert şi am fost ispitiţi, în pustietatea aceea, să ne lepădăm de datinile noastre.

Deşertul lui Zan, gândi Alia. Era numele dat locului primei încercări a Nomazilor Zensunniţi, ai căror, descendenţi erau fremenii. Dar ce voiau să spună cuvintele? Îşi asuma Propovăduitorul distrugerile aduse sietchurilor ce aparţinuseră triburilor loiale?

— Fiare sălbatice se lăfăie pe pământurile noastre! răsună glasul din piaţă. Creaturi jalnice umplu casele voastre! Voi, cei care v-aţi abandonat sălaşele, nu vă mai înmulţiţi zilele pe nisip. O, da! Voi, cei care v-aţi lepădat de datinile noastre, veţi muri într-un bârlog spurcat dacă veţi continua pe calea aceasta! Dar, dacă veţi tine seamă de avertismentul meu, Domnul vă va călăuzi, printr-un "târâm al genunilor, până la Munţii lui Dumnezeu. O, da! Shai-Hulud vă va conduce!

Gemete surde se ridicară din mulţime. Propovăduitorul făcu o pauză, rotindu-şi orbitele goale dintr-o parte într-alta, urmărind sunetele. Apoi ridică braţele, le desfăcu larg şi strigă:

— O, Doamne! Carnea mea tânjeşte după calea Ta prin ţinutul uscăciunii şi al setei!

O femeie vârstnică din faţa lui, în mod vizibil o refugiată, judecând după veşmintele ei jerpelite şi peticite, întinse mâinile

şi imploră:
— Ajută-ne, Muad'Dib! Ajută-ne!
Cu o strângere înspăimântată de inimă, Alia se întrebă dacă bătrâna chiar cunoştea adevărul. Îşi privi pieziş mama, dar Jessica rămânea impasibilă, împărţindu-şi atenţia între gărzile Aliei, Farad'n şi priveliştea spectacolului din piaţă. Cât despre Farad'n, acesta stătea încremenit, total fascinat.
Alia privi din nou pe fereastră, încercând să-şi repereze Preoţii. Nu-i văzu nicăieri şi îşi spuse că, probabil, se strecuraseră până sub porţile templului pentru a putea coborî de-a dreptul, pe trepte.
Propovăduitorul aţinti mâna dreaptă în direcţia bătrânei şi strigă:
— Voi sunteţi singurul ajutor care a mai rămas! V-aţi răsculat. Aţi adus vântul uscat, care nici nu curăţă, nici nu răcoreşte. Purtaţi povara deşertului nostru iar vârtejul de-acolo vine, din ţinutul acela cumplit. Am străbătut acele tărâmuri pustiite. Apa din qanaturile sparte inundă nisipul. Şuvoaie de apă brăzdează pământul. În Centura Dunei a căzut apă din cer! O, prieteni, Dumnezeu mi-a dat poruncă! Duraţi un drum prin deşert pentru Domnul nostru, căci eu sunt glasul ce se ridică la El din pustie!
Arătă cu un deget descărnat şi tremurător treptele de sub el.
— Aceasta nu-i o djedida pierdută, hărăzită să rămână veşnic fără suflare de om! Aici am mâncat pâinea raiului. Şi, tot aici, larma străinilor ne izgoneşte din casele noastre! Ei ne pregătesc paragina, un pământ pe care nici un om să nu mai poată sălăşlui, pe care nici un om să nu-l mai poată străbate.
Un freamăt ciudat parcurse mulţimea. Refugiaţii şi orăşenii fremeni priveau împrejur, la pelerinii Hajjului amestecaţi printre ei.
Ar putea să declanşeze o baie de sânge! gândi Alia. *Ei şi? Cu atât mai bine. Preoţii mei vor putea profita de ocazie ca să ajungă mai iute la el.*
Dar chiar în clipa aceea îi observă pe cei cinci Preoţi, un grup compact de robe galbene coborând treptele în spatele Propovăduitorului.
— Apele pe care le răspândim asupra deşertului au devenit sânge! strigă Propovăduitorul, gesticulând larg cu braţele. Sânge pe pământurile noastre! Uitaţi-vă la deşertul nostru, care

ar putea să renască şi să-nflorească: i-a ademenit pe străini în mijlocul nostru şi i-a fermecat. Dar ei vin pentru violenţă! Feţele lor sunt întunecate, ca înaintea ultimei stihii a Kralizecului! Au venit să culeagă roadele nisipului. Au venit să-i sugă bogăţiile, comorile ascunse în măruntaiele lui. Uitaţi-vă la ei cum stăruie în lucrarea lor ticăloasă! Dar e scris: "Şi am stat pe nisip şi văzut-am ridicându-se din nisipul acela, o fiară şi pe capul fiarei era numele Domnului!"

Murmure mânioase urcară din piaţă. Braţe cu pumnii strânşi se ridicară, agitându-se, din mulţime.

— Ce are de gând? şopti Farad'n.

— Asta aş vrea să ştiu şi eu, răspunse Alia.

Îşi apăsa o mână pe piept, simţindu-şi frica amestecată cu excitaţie. Dacă Paul continua aşa, mulţimea avea să se dez-lănţuie asupra pelerinilor!

Dar Propovăduitorul se întoarse pe jumătate, îşi aţinti găvanele moarte spre Templu şi întinse o mână, arătând ferestrele înalte ale cuibului de vultur al Aliei.

— O blasfemie însă mai dăinuie! strigă el. O blasfemie! Şi numele acestei blasfemii este Alia!

O tăcere mormântală se aşternu în piaţă.

Alia înlemni, năucită. Ştia că mulţimea n-avea cum s-o vadă, dar se simţi dintr-o dată expusă, total vulnerabilă. În craniul ei, ecourile cuvintelor care-o îndemnau la calm păreau să se lovească de bătăile asurzitoare ale inimii. Nu era în stare să-şi smulgă privirea de la scena incredibilă pe care-o vedea. Propovăduitorul rămăsese cu mâna îndreptată spre fereastra ei.

Cuvintele lui însă fuseseră prea mult pentru Preoţi. Sfâşiară tăcerea cu răcnete furioase şi se repeziră pe trepte, îmbrâncind oamenii care le stăteau în cale. Aceştia, după o clipă de buimăceală, reacţionară brusc, formând un val care se revărsă asupra primelor rânduri ale mulţimii de dedesubt, cărându-l pe Propovăduitor. Orbul se împletici, smuls de lângă tânăra lui călăuză. În clipa aceea, un braţ înveşmântat în galben ţâşni din grămada de trupuri, înarmat cu un cristai. Alia văzu lama fulgerând şi înfîgându-se în pieptul Propovăduitorului.

Uruitul de tunet al uriaşelor porţi ale Templului închise violent o trezi pe Alia din starea de şoc. Gărzile ferecaseră porţile de teama mulţimii. Dar oamenii se trăgeau deja înapoi, lăsînd loc liber în jurul trupului prăvălit pe trepte. O linişte

lugubră se abătu asupra întregii pieţe. Alia observă mai multe cadavre, dar numai primul ocupa centrul scenei.

Apoi o voce urlă din mijlocul mulţimii:

— Muad'Dib! L-au omorât pe Muad'Dib!

— Zei din adâncuri! bolborosi Alia. Zei din adâncuri!

— Cam târziu, nu crezi? rosti Jessica.

Alia se răsuci brusc, zărind cu coada ochiului tresărirea de uimire a lui Farad'n la vederea furiei care-i răvăşea chipul.

— Cel ce zace acolo e Paul! ţipă ea. Fiul tău! Când se va adeveri, ştii ce-o să se întâmple?

Jessica rămase nemişcată câteva clipe îndelungate, spunându-şi că tocmai auzise un lucru, pe care-l ştia dinainte. Mâna lui Farad'n, lăsându-se pe braţul ei, spulberă momentul.

— Doamnă, rosti el, şi era atâta compasiune în glasul lui, încât Jessica avu impresia că ar fi putut să cadă moartă chiar în acea secundă. Îşi strămută privirea de la furia rece, ucigătoare, de pe chipul Aliei la durerea sinceră întipărită în trăsăturile lui Farad'n şi gândi: *Poate că mi-am îndeplinit prea bine misiunea.*

Nu putea exista nici o îndoială cu privire la vorbele Aliei. Jessica îşi amintea perfect fiecare intonaţie din glasul Propovăduitorului. Recunoscuse în acel glas propriile ei artificii, cele datorate anilor lungi de antrenament pe care îi dedicase formării unui tânăr sortit să devină Împărat şi care, acum, nu mai era decât o grămadă de zdrenţe însângerate, pe treptele Templului.

Ghafla m-a orbit, gândi ea.

Alia îi făcu semn unei amazoane şi porunci sec:

— Aduceţi-o imediat pe Ghanima!

Jessica depuse un efort spre a se concentra asupra acestor cuvinte. G*hanima? Ce să caute Ghanima aici, în momentul ăsta?*

Amazoana se întoarse spre uşă şi le făcu semn gărzilor s-o dezăvorască, dar, exact în momentul acela, uşa se umflă brusc. Balamalele plesniră. Drugul zăvorului se rupse şi uşa, o placă groasă din plastoţel menită să reziste la energii colosale, se prăvăli în cameră. Gărzile săriră cât colo, ferindu-se şi scoţând armele.

Jessica şi apărătorii lui Farad'n făcură zid în fata Prinţului de Corrino.

Dar în prag nu erau decât doi copii: Ghanima, în stânga, înveşmântată în roba neagră, de logodnă, şi Leto, în dreapta,

purtînd o mantie albă, năclăită de praful deşertului, peste luciul cenuşiu al unui distrai.

Alia, ridicându-şi ochii de la uşa doborâtă la cei doi copii, constată ca nu-şi putea controla tremurul care-i zgâlţâia trupul.

— Ia te uită: toată, familia, adunată să ne salute, rosti Leto. Bunico! (Înclină scurt din cap către Jessica, apoi se uită la prinţul Corrino.) Iar domnul trebuie să fie Prinţul Farad'n. Bun venit pe Arrakis, Prinţe!

Ochii Ghanimei păreau să privească în gol. Fetiţa avea mâna dreaptă încleştată pe mânerul cristaiului de ceremonie, de la şold, şi s-ar fi zis că încerca să se smulgă din strânsoarea lui Leto, care-o ţinea de braţ. Leto îi scutură braţul, şi tot trupul Ghanimei se zgudui.

— Iată-mă, dar, scumpă familie! spuse el. Sunt Ari, Leul Atreizilor Şi alături de mine... (Din nou, scutură braţul surorii sale cu acea mişcare, aparent uşoară, dar care zgudui tot corpul Ghanimei.) Alături de mine e Aryeh, Leoaica Atreizilor. Am venit să vă deschidem Secher Nbiw, Poteca de Aur.

Ghanima auzi cuvintele-cheie, *Secher Nbiw,* şi simţi partea ferecată a conştiinţei ei eliberându-se brusc, difuzându-i-se în cuget. Se propaga cu o precizie liniară iar conştiinţa lăuntrică a mamei ei o însoţea, veghind, ca o santinelă. Şi Ghanima ştiu, în clipa aceea, că reuşise să cucerească trecutul care vocifera. Înlăuntrul ei se afla acum o poartă prin care putea privi, oricând dorea, acel trecut. Lunile de inhibiţie autohipnotică duraseră în ea un adăpost trainic, din care putea să-şi domine carnea. Vru să se întoarcă spre Leto şi să-i explice acesta minunată prefacere, când îşi dădu dintr-o dată seama unde se afla şi cu cine.

Leto îi eliberă braţul.

— A reuşit planul nostru? întrebă ea în şoaptă.

— Destul de bine, răspunse Leto.

Revenindu-şi din şoc, Alia se întoarse spre gărzile îngrămădite în stânga ei şi urlă:

— Puneţi mâna pe ei!

Dar Leto se aplecă, ridică uşa cu o singură mână şi o proiectă în direcţia amazoanelor. Două dintre ele fură strivite de perete. Celelalte se traseră îndărăt, îngrozite. Placa de plastoţel cântărea cel puţin o jumătate de tonă şi copilul ăla o azvârlise ca pe un carton.

Alia, remarcând abia atunci trupurile altor amazoane, care zăceau pe pardoseala coridorului, înţelese că Leto le doborâse şi că tot el fusese cel care spărsese uşa blindată.

Jessica observase, şi ea, corpurile nemişcate, după cum putuse să-şi dea seama şi de puterea înfricoşătoare a nepotului ei, şi ajunsese la aceeaşi concluzie, dar cuvintele pronunţate de Ghanima atinseseră unul din centrii disciplinei Bene Gesserit care-i impuse calmul. Nepoata ei pomenise de un plan.

— Ce plan? întrebă ea.

— Poteca de Aur, planul nostru împărătesc pentru Imperiul nostru, răspunse Leto. Trase cu coada ochiului spre Farad'n. Nu mi-o lua în nume de rău, vere. Acţionez şi pentru binele tău. Alia spera ca Ghanima să-ţi facă de petrecanie. Eu însă prefer să-ţi trăieşti restul vieţii într-o oarecare fericire.

Alia zbieră la gărzile ei, care se refugiaseră pe coridor:

— Vă ordon să puneţi mâna pe ei!

Dar gărzile nu cutezară să reintre în cameră.

— Rămâi pe loc, surioară, îi spuse Leto Ghanimei. Am de făcut o treabă neplăcută.

Se îndreptă cu paşi hotărâţi spre Alia.

Aceasta se trase de-a-ndăratelea într-un colţ al sălii, se ghemui şi scoase cristaiul. Nestematele verzi, încrustate în apărătoare, sclipiră în lumina ferestrei.

Leto continuă să înainteze, cu mâinile goale, dar cu braţele depărtate de trup, pregătite.

Alia se destinse ca un arc, cu cristaiul ridicat.

Leto sări aproape până-n tavan şi izbi scurt cu piciorul stâng. Lovitura şterse fulgerător capul Aliei şi-o expedie la podea, cu o urmă însângerată pe frunte. Cuţitul îi zbură din mână şi alunecă pe pardoseală. Alia, în patru labe, se repezi după armă, dar Leto îi aţinea deja calea,

Alia şovăi, făcu apel la toate cunoştinţele antrenamentului ei Bene Gesserit. Se ridică de jos, cu tot trupul relaxat şi echilibrat.

Din nou, Leto înaintă către ea.

Alia fentă la stânga, dar umărul ei drept se înălţă brusc şi piciorul drept ţâşni înainte cu vârful întins şi cu o forţă capabilă să eviscereze un om, dacă şi-ar fi atins ţinta!

Leto însă pară lovitura cu braţul, înşfăcă piciorul şi, smulgând-o pe Alia de pe podea, se apucă s-o învârtă pe deasupra capului. Viteza cu care-o rotea era atât de mare, încât

roba Aliei prinse să fâlfâie cu un şuierat ritmic.
Toţi cei din sală se traseră înapoi.
Alia începu să urle, din ce în ce mai tare, dar cumplitul carusel nu se oprea. După câteva clipe, Alia tăcu brusc.
Abia arunci Leto reduse treptat viteza rotaţiei şi depuse uşurel trupul pe podea. Alia nu mai era decât un maldăr de cârpe care icnea.
Leto se aplecă deasupra ei.
— Aş fi putut să te azvârl prin zid, spuse el. Poate că ăsta ar fi fost cel mai bun lucru, dar acum suntem în miezul bătăliei şi meriţi să ţi se acorde o şansă.
Ochii Aliei săgetară înnebuniţi dintr-o parte în alta.
— Eu am cucerit acele vieţi interioare, urmă Leto. Uită-te la Ghanima. Şi ea poate să...
— Alia, interveni Ghanima, am să-ţi arăt cum...
— Nu!
Cuvântul parcă-i fusese smuls Aliei. Pieptul i se umflă deodată şi din gura ei începură să se reverse voci — incoerente, furioase, rugătoare…
— Vezi?! De ce n-ai vrut să asculţi? (Apoi:) De ce faci asta? Ce se întâmplă? (Şi o altă voce:) Opreşte-i! Spune-le să înceteze!
Jessica îşi acoperi ochii. Simţi braţul lui Farad'n sprijinind-o.
Alia continua să delireze:
— Am să te omor! (Un şuvoi de înjurături oribile erupse din gura ei.) O să-ţi beau sângele!
Sunete în nenumărate limbi deferlară din ea, amestecându-se, dezlânate.
Gărzile de pe coridor făcură semnul viermelui, apoi îşi duseră pumnul la ureche. Alia era posedată!
Leto clătină din cap. Se apropie de fereastră şi, din trei lovituri rapide, sfărâmă geamul de cristal presupus incasabil.
O expresie de viclenie apăru pe chipul Aliei. Jessica auzi ceva care semăna cu propriul ei glas pronunţând, prin gura schimonosită a fiicei sale, o parodie de control vocal Bene Gesserit:
— Voi toţi! Rămâneţi pe loc!
Jessica luă mâinile de la ochi şi le văzu ude de lacrimi.
Alia se târî în genunchi, se ridică, clătinându-se.
— Nu ştiţi cine sunt? întrebă. Era vechiul ei glas, vocea

cristalină şi cântătoare a tinerei Alia, care nu mai exista. De ce mă priviţi aşa? (Întoarse o privire rugătoare spre Jessica.) Mamă, spune-le să-nceteze!

Jessica nu fu în stare decât să clatine din cap, de la stânga la dreapta. Era confruntată cu oroarea supremă. Toate vechile avertismente Bene Gesserit se dovedeau întemeiate. Privi spre Leto şi Ghanima care stăteau, umăr la umăr, lângă Alia. Ce însemnau avertismentele Surorilor pentru aceşti sărmani gemeni?

— Bunico, rosti Leto şi în glasul lui se strecură o notă rugătoare. Mai e nevoie de o Judecată a Posesiunii?

— Cine eşti tu ca să vorbeşti de judecată? se răsti Alia cu o voce masculină, iritată, de autocrat senzual căzut pradă mulţumirii de sine şi viciului.

Leto şi Ghanima recunoscură, amândoi, vocea. Era a bătrânului Baron Harkonnen. Ghanima auzi ecoul aceleiaşi voci începând să se răsfrângă în craniul ei, dar poarta interioară se închise şi Ghanima o simţi pe Chani stând de strajă.

Jessica rămase tăcută.

— Atunci, hotărârea îmi revine mie, spuse Leto. Iar alegerea, ţie, Alia. Judecata Posesiunii sau...

Arătă spre fereastră.

— Cine eşti tu ca să-mi dai de ales? întrebă Alia, şi vocea era tot a Baronului Vladimir Harkonnen.

— Demone! strigă Ghanima. Las-o să aleagă ea singură!

— Mamă! se rugă Alia, cu glasul ei de fată. Mamă, ce vor să-mi facă? Ce vrei să fac? Ajută-mă!

— Ajută-te singură! spuse Leto şi, pentru o clipă, observă în ochii ei prezenţa dislocată, spulberată, a personalităţii mătuşei sale — o privire deznădăjduită care îl fixă o fracţiune de secundă şi pieri. Însă trupul ei se urni: ţeapăn, mecanic. Alia se poticnea, se abătea din drum şi revenea, dar, încetul încetul, se apropia de fereastră.

Brusc, buzele ei vomară furia turbată a baronului:

— Opreşte-te! Opreşte-te, când îţi spun! Îţi ordon! Stai pe loc! Stai, că de nu...

Alia îşi prinse capul în mâini şi, cu chipul schimonosit de durere, continuă să înainteze cu paşi împleticiţi spre fereastră. În clipa în care coapsele ei atinseră pervazul, vocea se dezlănţui isteric:

— Nu! Stai c-o să te ajut! Am un plan. Ascultă-mă! Stai, îţi spun! Aşteaptă!

Dar Alia îşi luă brusc mâinile de pe tâmple, se prinse de cerceveaua plină de cioburi şi, luându-şi avânt, se aruncă peste pervaz şi dispăru. Fără nici un sunet, fără nici un ţipăt.

Cei din cameră auziră strigătul mulţimii şi, imediat, bufnitura înfundată a trupului în clipa în care izbi treptele.

Leto se uită la Jessica.

— Ţi-am spus amândoi că trebuie să-ţi fie milă de ea.

Jessica se întoarse şi-şi îngropă faţa în tunica lui Farad'n.

Ipoteza conform căreia funcţionarea unui sistem poate fi optimizată printr-o intervenţie brutală asupra elementelor sale conştiente dovedeşte o ignoranţă periculoasă. Acesta a fost deseori modul de lucru total eronat al celor care se autointitulau savanţi şi specialişti.

Jihadul Butlerian de Harq al-Ada

— ALEARGĂ NOAPTEA, vere, spuse Ghanima. Aleargă. L-ai văzut cum aleargă?

— Nu, răspunse Farad'n.

Aştepta, împreună cu Ghanima, în anticamera micii săli de audienţe, unde îi convocase Leto. Tyekanik stătea retras, stânjenit de prezenţa Doamnei Jessica, al cărei aer absent dădea impresia că mintea ei rătăcea altundeva. Abia dacă se scursese o oră de la micul dejun şi, deja, fuseseră întreprinse acţiuni: un apel destinat Ghildei, mesaje transmise pe adresa CHOAM-ului şi a Landsraadului.

Lui Farad'n îi era greu să-i înţeleagă pe aceşti Atreizi. Sigur, Doamna Jessica îl prevenise, dar confruntarea cu realitatea nu contenea să-l uimească. Vorbeau în continuare de logodna lui cu Ghanima, deşi mai toate raţiunile politice păreau să se fi evaporat. Leto avea să urce pe tron, fără doar şi poate. Strania

sa *piele vie* trebuia să fie îndepărtată, fireşte... dar, cu timpul...

— Aleargă ca să se obosească, spuse Ghanima. E întruchiparea Kralizecului. Nici vântul nu-l poate ajunge din urmă. E ca o umbră zburând peste dune. L-am văzut. Aleargă, aleargă întruna. Iar când nu-l mai ţin picioarele, se întoarce, cade cu capul pe genunchii mei şi mă imploră: "Roag-o pe mama noastră cea dinlăuntru să-mi găsească o cale de a muri".

Farad'n o privi lung. În săptămâna care urmase incidentelor din piaţă, viaţa din Citadelă vibrase în ritmuri noi, agitată de veniri şi plecări misterioase. Tyekanik, căruia i se ceruseră consultaţii de ordin militar, vorbea despre lupte aprige dincolo de Scutul de Piatră.

— Nu înţeleg, spuse Farad'n. Cum adică, să-i găsească o cale de a muri?

— Mi-a cerut să te pregătesc, zise Ghanima.

Nu era prima dată când o frapa această candoare a Prinţului de Corrino. Era opera Jessicăi sau ceva înnăscut?

— Pentru ce? întrebă Farad'n.

— Nu mai e fiinţă umană. Ieri ai întrebat când îşi va lepăda *pielea vie.* Niciodată. Acum face parte din el, după cum el face parte din ea. Leto estimează că ar mai avea de trăit vreo patru mii de ani înainte ca metamorfoza să-l distrugă.

Farad'n simţi cum i se usucă gâtlejul şi încercă să înghită.

— Acum înţelegi de ce aleargă? întreba Ghanima.

— Dar, dacă va trăi atât de mult şi va fi...

— E vorba de amintirea fiinţei umane care a fost şi care-i încă atât de vie în el. Gândeşte-te la toate acele vieţi interioare, vere... Nu.... Nu poţi să-ţi imaginezi ce înseamnă asta pentru că n-ai trăit această experienţă. Eu însă ştiu. Pot să-mi imaginez chinul lui. El dă mai mult decât au dat toţi cei dinainte. Tatăl nostru a luat calea deşertului ca să scape de lucrul ăsta. Fiindcă i-a fost frică de acelaşi lucru, Alia a devenit Monstruozitate. Bunica noastră nu are decât o impresie vagă şi înceţoşată a acestei condiţii şi, totuşi, trebuie să-şi pună la contribuţie toată priceperea ei Bene Gesserit pentru a o putea suporta — ceea ce, de altfel, e scopul educaţiei oricărei Cucernice Maici. Dar Leto!... Leto este complet singur, niciodată nu va avea un semen.

Farad'n simţi că-l cuprindea ameţeala. Împărat vreme de patru milenii?!

— Jessica ştie, urmă Ghanima, aruncând o privire în direcţia

bunicii sale. I-a spus el, azi-noapte. Se consideră primul adevărat planificator pe termen lung din istoria omenirii.

— Şi... ce plănuieşte?

— Poteca de Aur. Îţi va explica mai târziu.

— Şi mi-a rezervat un rol în acest... plan?

— Vei fi tovarăşul meu de viaţă, spuse Ghanima. De acum înainte, preia el programul genetic al Comunităţii Surorilor. Sunt sigură că bunica ţi-a vorbit despre visul Bene Gesseritului: replica de sex masculin a unei cucernice Maici, cu puteri supraomeneşti. El e...

— Vrei să spui că vom fi doar...

— Nu *doar!* îl întrerupse Ghanima, prinzându-i braţul şi strângându-l cu o familiaritate afectuoasă. Va avea o mulţime de sarcini importante pentru noi doi. Vreau să zic, în afara de aceea de-a face copii.

— Mă rog, deocamdată eşti la o vârstă cam fragedă, observă Farad'n, desprinzându-şi braţul.

— Să nu mai faci niciodată greşeala asta, rosti Ghanima cu glas dintr-o dată glacial.

Jessica se apropie de ei, împreună cu Tyekanik.

— Tyek îmi spune că luptele s-au extins şi la alte planete, zise Jessica. Templul Central de pe Biarek e asediat.

Farad'n o găsi ciudat de calmă faţă de aflarea unei asemenea veşti. În cursul nopţii trecute, el şi Tyekanik trecuseră în revistă toate rapoartele. Incendiul răscoalei se răspândea în întregul Imperiu. Avea să fie înăbuşit, fără-ndoială, dar lui Leto avea să-i revină misiunea de a restaura un Imperiu mult slăbit.

— Uite-l şi pe Stilgar, spuse Ghanima. Pe el îl aşteptau.

Şi, din nou, îl prinse de braţ pe Farad'n.

Bătrânul Naib îşi făcuse intrarea pe uşa de la capătul încăperii, escortat de doi dintre foştii tovarăşi care aparţinuseră Comandourilor Morţii din zilele de demult ale deşertului. Purtau, cu toţii, mantii negre de ceremonie, cu găitane albe, şi aveau frunţile încinse cu benzi galbene, de doliu. Se apropiară cu paşi măsuraţi, în timp ce Stilgar o privea fix pe Jessica. Se opri în faţa ei şi înclină scurt capul, cu un aer bănuitor.

— Încă te mai frământă moartea lui Duncan Idaho, spuse Jessica.

Nu-i plăcea atitudinea precaută a vechiului ei prieten.

— Cucernică Maică, rosti Stilgar.

Vasăzică aşa vor decurge lucrurile! gândi Jessica. *La modul ceremonios şi conform codului fremen, căci sângele nu poate fi şters prea uşor.*

— Din punctul nostru de vedere, zise ea, n-ai făcut altceva decât să joci rolul în care te-a distribuit Duncan. Nu-i prima oară când un om îşi dă viaţa pentru Atreizi. Oare de ce vor fi făcând asta, Stil? Tu însuţi ai fost gata s-o faci, şi nu doar o dată. De ce? Fiindcă ştii cât de mult dau în schimb Atreizii?

— Mă bucur că nu căutaţi un pretext pentru răzbunare, spuse fremenul. Dar sunt câteva lucruri pe care trebuie să le discut cu nepotul tău. Lucruri care-ar putea să ne despartă de voi pentru totdeauna.

— Vrei să spui că Tabr nu-i va aduce omagiul? întrebă Ghanima.

— Vreau să spun că-mi rezerv judecata, răspunse Stilgar, privind-o cu răceală. Nu-mi place deloc ce-au devenit fremenii mei. Ne vom întoarce la vechiul nostru mod de viaţă. Fără voi, dacă va fi necesar.

— O bucată de vreme, poate, zise Ghanima. Dar deşertul moare, Stil. Ce veţi face când nu vor mai fi viermi, când nu va mai fi deşert?

— Nu cred asta!

— În mai puţin de o mie de ani, spuse Ghanima, nu vor mai exista decât cel mult vreo cincizeci de viermi, iar aceia vor fi viermi bolnavi, care vor supravieţui într-o rezervaţie, sub cea mai strictă supraveghere. Mirodenia lor va fi destinată exclusiv Ghildei iar preţul... (Clătină din cap.) Am văzut calculele lui Leto. El a parcurs de la un capăt la altul toată planeta. Ştie.

— Asta e altă stratagema pentru ca fremenii să rămână vasalii voştri?

— Ai fost vreodată vasalul meu? întrebă Ghanima.

Stilgar se încruntă. Indiferent ce făcea sau zicea, gemenii ăştia suceau lucrurile ca să pară că-i vina lui!

— Mi-a vorbit aseară despre acea Potecă de Aur, se răsti el. Nu-mi place!

— Ciudat, spuse Ghanima, aruncându-i bunicii ei o privire scurtă. Cea mai mare parte a Imperiului o va întâmpina cu braţele deschise.

— Vom fi nimiciţi cu toţii, mârâi Stilgar.

— Dar toată lumea doreşte o Epocă de Aur, zise Ghanima.

Nu-i aşa, bunico?

— Toată lumea, încuviinţă Jessica.

— Cu toţii doresc Imperiul Faraonic pe care li-l va da Leto, spuse Ghanima. Cu toţii doresc o eră a păcii şi a bunăstării, cu recolte bogate, cu un comerţ înfloritor, în condiţiile deplinei egalităţi a tuturor, sub oblăduirea Domnitorului de Aur.

— Asta ar însemna moartea fremenilor! obiectă Stilgar.

— Cum poţi să spui una ca asta? Crezi că nu vom avea nevoie de soldaţi şi de oameni dârji care să lupte contra inevitabilelor nemulţumiri şi revolte? Ce naiba, Stil! Tu, cu oamenii tăi, şi vitejii lui Tyek veţi fi cei ce-o vor face.

Stilgar se uită la sardaukar şi o stranie licărire de înţelegere trecu de la unul la celălalt.

— Iar Leto va controla mirodenia, le reaminti Jessica.

— Un control absolut, întări Ghanima.

Farad'n, ascultând cu noua percepţie pe care i-o formase Jessica, auzea replicile unui scenariu, al unei comedii ticluite din vreme de Ghanima şi bunica ei.

— Pacea, urmă Ghanima, va dăinui mult timp, foarte mult timp. Amintirea războiului va fi ca şi uitată. Leto va conduce omenirea prin acea grădină vreme de cel puţin patru mii de ani.

Tyekanik aruncă o privire întrebătoare spre Farad'n şi-şi drese glasul.

— Ce-i, Tiek? îl întrebă Farad'n.

— Aş vrea să discutăm ceva în particular, Prinţe.

Farad'n 'zâmbi. Cunoştea întrebarea care se născuse în mintea de militar a lui Tyekanik şi ştia că o ghiciseră cel puţin încă două persoane dintre cele aflate în cameră.

— N-am să-i vând pe sardaukari, spuse el.

— Nici nu-i nevoie, replică Ghanima.

— Te uiţi în gura unui copil? îl întrebă Tyekanik pe Farad'n.

Era revoltat. Bătrânul Naib fremen, da, înţelegea problemele pe care le ridicau toate aceste intrigi, dar, dintre ceilalţi, nici unul nu era în stare să priceapă situaţia!

Ghanima zâmbi sumbru şi zise:

— Spune-i, Farad'n.

Farad'n oftă. Era atât de uşor să uiţi stranietatea acestei copile care nu era o copilă. Putea să-şi închipuie ce-ar fi fost o viaţă întreagă alături de ea, cu suspiciuni şi secrete până şi în clipele de intimitate. Nu era o perspectivă tocmai îmbietoare,

dar începea să-i admită inevitabilitatea. Controlul absolut al rezervelor de mirodenie pe cale de secătuire! Mirodenia, fără de care totul ar fi încremenit în acest univers...

— Mai târziu, Tyek, rosti el.

— Dar...

— *Am spus: mai târziu!*

Era pentru prima oară când folosea Glasul asupra lui Tyekanik. Sardaukarul clipi, uluit, şi amuţi.

Un surâs şters trecu peste buzele Jessicăi.

— Vorbea despre pace şi moarte, dintr-o suflare, mormăi Stilgar. Epoca de Aur!

Ghanima spuse:

— Îi va conduce pe oameni dincolo de cultul morţii, în aerul liber al bucuriei vieţii! Vorbeşte despre moarte pentru că ea este necesară, Stil. E o tensiune prin care oamenii ştiu că sunt vii. Când Imperiul său se va prăbuşi... O, da, se va prăbuşi. Tu crezi că acum este Kralizec, dar Kralizec abia urmează să vină. Şi când va veni, oamenii îşi vor fi reamintit ce înseamnă să fii viu. Amintirea aceasta va persista atât timp cât va mai rămâne o singură fiinţă umană în viaţă. Da, vom trece încă o dată prin ordalie, Stil. Şi vom răzbate. Noi renaştem întotdeauna din propria noastră cenuşă. Întotdeauna.

Ascultând aceste cuvinte, Farad'n înţelese deodată ce voise să spună Ghanima vorbindu-i despre goana lui Leto. *Nu va fi om.*

Stilgar încă tot nu era convins.

— N-or să mai fie viermi! mârâi el.

— Oh, viermii vor reapărea, îl asigură Ghanima. În două sute de ani vor fi murit cu toţii, dar vor reapărea.

— Cum...

Farad'n simţi revelaţia inundându-i cugetul. Ştiu ce avea să spună Ghanima, înainte de-a o auzi vorbind.

— Ghilda va supravieţui cu grea de-a lungul veacurilor de penurie, dar va supravieţui, graţie rezervelor ei şi ale noastre. Dar, după Kralizec, va urma abundenţa. Viermii vor reapărea când fratele meu se va cufunda în nisip.

Ca atâtea alte religii, Elixirul de Aur al Vieţii, religia lui Muad'Dib, a degenerat în vrăjitorie. Semnele ei mistice au devenit doar simboluri pentru procese psihologice. mai profunde iar aceste procese, evident, nu au mai cunoscut nici o oprelişte. Ceea ce le-trebuia era un zeu viu, pe care însă nu-l aveau. Situaţia a fost corectată de fiul lui Muad'Dib.

Citat atribuit lui Lu Tung-pin
(**Lu, Oaspetele Cavernei**)

LETO, instalat pe Tronul Leului, primea omagiul triburilor. Ceremonia din Sala Mare dura- deja de câteva ore. Delegaţiile conduse de Naibi ale nenumăratelor triburi fremene se perindau pe dinaintea lui Leto. Fiecare grup prezenta daruri pe măsura unui zeu cu puteri terifiante, un zeu al răzbunării care le promitea pacea. Cu o săptămână în urmă îi îmblânzise definitiv, printr-o demonstraţie de forţă în faţa arifa-ilor tuturor triburilor. Judecătorii îl văzuseră trecând printr-un tunel de foc şi ieşind nevătămat pentru a-i invita să-i examineze îndeaproape pielea şi să constate că nu purta nici cea mai mică urmă. Le poruncise, apoi, să-l atace cu cristalele şi pielea impenetrabilă îi acoperise faţa în timp ce lamele se abăteau asupra lui, fără nici un efect. Acizii cu care se lăsase împroşcat se scurseseră pe pielea lui abia fumegând un pic. Apoi băuse toate otrăvurile pe cărei le oferiseră şi le râsese în nas. În cele din urmă, chemase un vierme şi stătuse nemişcat, cu faţa spre el, înaintea uriaşei guri deschise. De acolo, îi dusese pe spaţioportul de la Arrakeen, unde se încumetase să răstoarne o fregată a Ghildei, ridicându-i una dintre tălpile de aterizare.

Arifa-ii povestiseră toate acestea cu o veneraţie înfricoşată şi, acum, delegaţiile triburilor veniseră să-şi pecetluiască supunerea.

Sistemele de absorbţie acustică ale Sălii Mari estompau sunetele stridente, dar frecatul necontenit al tălpilor pe pardoseală sfârşea prin a pătrunde în simţuri, împreună cu praful şi izul de cremene aduse din exterior.

Jessica refuzase să participe la ceremonie, dar observa scena dintr-o ascunzătoare situată sus, în spatele tronului. Atenţia ei era îndreptată spre Farad'n şi înţelegerea faptului că planurile ei şi ale Prinţului fuseseră dejucate. Fireşte că Leto şi Ghanima putuseră să anticipeze jocul Comunităţii! Gemenii aveau posibilitatea să consulte Surorile Bene Gesserit care trăiau în ei şi care erau mult mai numeroase decât cele ce trăiau pe cuprinsul Imperiului.

Ceea ce-o mâhnea cel mai mult pe Jessica era felul în care mitologia Comunităţii o prinsese în capcana ei pe Alia. *Spaima construită pe spaimă!* Uzanţele perpetuate de generaţii puseseră pecetea Monstruozităţii asupra ei. Alia nu nutrise nici o speranţă. În cele din urmă cedase, iar soarta ei făcea încă şi mai greu de acceptat victoria lui Leto şi-a Ghanimei. Nu exista doar un singur mod de a evita capcana, ci două. Biruinţa Ghanimei asupra vieţilor sale lăuntrice şi insistenţa ei asupra faptului că Alia era doar de compătimit i se păreau Jessicăi motivele de amărăciune cele mai profunde. Suprimarea hipnotică sub tensiune, aliată cu obţinerea protecţiei unui strămoş benefic, o salvaseră pe Ghanima! Ar fi putut s-o salveze şi pe Alia. Dar, în absenţa oricărei speranţe, nimic nu fusese întreprins înainte de a fi prea târziu. Apa Aliei fusese vărsată pe nisip.

Jessica oftă şi-şi îndrepta atenţia spre tronul lui Leto. Un urcior mare, acoperit cu un baldachin şi conţinând apa lui Muad'Dib, era plasat la loc de cinste, în dreapta lui. Leto îi dezvăluise Jessicăi că tatăl-său-dinlăuntru luase în râs acest gest, deşi îl admirase.

Urciorul şi această dezvăluire a lui Leto îi întăriseră hotă-rârea de a nu participa la ceremonie. Ştia că, atât cât îi va mai fi dat să trăiască, nu va accepta niciodată ca Paul să se exprime prin gura nepotului ei. O bucura, desigur, supravieţuirea Casei Atreides, dar lucrurile-care-ar-fi-putut-să-fie i se păreau de neîndurat.

Farad'n şedea, cu picioarele încrucişate sub el, lângă urciorul cu apa lui Muad'Dib. Era poziţia acordată Scribului Regal, un titlu onorific proaspăt conferit şi acceptat.

Farad'n avea sentimentul că se adapta perfect acestor noi realităţi, cu toate că Tyekanik continua să fulmineze şi să prezică tot felul de consecinţe dezastruoase. Sardaukarul şi Stilgar formaseră un soi de front al neîncrederii care părea să-l

amuze pe Leto.
În cursul orelor îndelungate ale ceremoniei de omagiu, Farad'n trecuse de la emoţie la plictiseală, pentru a reveni la emoţie. Toţi aceşti luptători fără seamăn alcătuiau un fluviu uman care părea să nu se mai sfârşească. Loialitatea lor reînnoită faţă de Atreidul aflat pe tron nu putea fi pusă la îndoială. Se înfăţişau înaintea lui într-o atitudine de supuşenie terorizată, încă sub imperiul celor relatate de arifa.
În sfârşit, finalul ceremoniei începu să se întrevadă. Ultimul Naib se opri în faţa lui Leto: Stilgar, în "poziţia ariergărzii de onoare". Stilgar nu aducea coşuri încărcate cu mirodenie, nestemate de foc sau alte daruri scumpe, ca acelea ce se îngrămădeau în jurul tronului. El purta în mâini o simplă panglică împletită din fibră de mirodenie, având Şoimul Atreizilor brodat cu fir de aur şi verde.
Ghanima o recunoscu numaidecât şi-i aruncă o privire piezişă lui Leto.
Stilgar depuse panglica pe cea de-a doua treaptă a podiumului şi făcu o plecăciune adâncă.
— Îţi ofer panglica pe care a purtat-o în păr sora Domniei-Tale, când am luat-o cu mine în deşert ca s-o apăr, rosti el.
Leto îşi înăbuşi un zâmbet.
— Ştiu că ai avut parte de clipe grele, Stilgar, zise el. Există, aici, ceva ce ţi-ai dori în schimb?
Arătă cu mâna mormanele de daruri preţioase.
— Nu, Domnia-Ta.
— Atunci, accept darul tău, spuse Leto. Se aplecă, apucă între degete tivul de la roba Ghanimei şi rupse o fâşie îngustă. În schimb, îţi ofer această bucăţică din roba Ghanimei, cea pe care-a purtat-o când a fost răpită din tabăra din deşert, silindu-mă s-o salvez.
Stilgar luă bucata de stofa cu o mână tremurătoare.
— Îţi baţi joc de mine, Domnia-Ta?
— Să-mi bat joc de tine? Pe numele meu, Stilgar, nici nu mi-ar putea trece prin cap una ca asta. Ţi-am oferit un dar nepreţuit. Îţi ordon să-l porţi întotdeauna la pieptul tău ca să-ţi amintească mereu că toţi oamenii sunt supuşi greşelii şi că toţi conducătorii sunt oameni.
Stilgar emise un râset scurt.
— Ce mai Naib ai fi fost!

— Ce mai Naib sunt! Naibul tuturor Naibilor. Să nu uiţi niciodată asta!

— Cum ţi-e voia, Domnia-Ta.

Stilgar înghiţi în sec, amintindu-şi relatarea arifa-ului său. Şi gândi: *Cândva m-am gândit să-l ucid. Acum e prea târziu.* Privirea lui se opri asupra urciorului de un auriu mat, acoperit cu un capac verde.

— Aceasta-i apa tribului meu, rosti el.

— Şi a mea, replică Leto. Îţi poruncesc să citeşti inscripţia de pe acest vas. Citeşte-o cu voce tare ca s-o audă cu toţii.

Stilgar îi aruncă Ghanimei o privire iscoditoare, dar ea se mulţumi să-şi salte cu semeţie bărbia — un gest de răceală care-l făcu pe Naib să simtă un fior neplăcut. Dracii ăştia de copii Atreides aveau de gând să-l pună să dea socoteală pentru pripeala şi greşelile lui?

— Citeşte! porunci Leto, arătând urciorul.

Încet, Stilgar urcă treptele şi se aplecă deasupra vasului. Apoi citi cu voce tare:

— "Apa aceasta este esenţa cea de pe urmă, izvorul torentului năvalnic al creativităţii. Deşi nemişcată, apa aceasta e sursa oricărei mişcări".

Stilgar înălţă capul.

— Ce-nseamnă aceste cuvinte, Domnia-Ta? murmură el.

Simţea dintr-odată o emoţie puternică, pe care nu şi-o putea explica.

— Corpul lui Muad'Dib este asemenea unei găoace abandonate de o insectă, spuse Leto. Muad'Dib a stăpânit lumea interioară dispreţuind-o pe cea exterioară şi asta a dus la catastrofă. Muad'Dib a stăpânit lumea exterioară excluzând-o pe cea interioară şi asta i-a lăsat pe descendenţii săi pradă demonilor. Elixirul de Aur va dispărea de pe Dune, dar sămânţa lui Muad'Dib continuă să se răspândească iar apa sa pune în mişcare universul nostru.

Stilgar lăsă capul în jos. Subiectele mistice îl lăsau întotdeauna profund tulburat.

— Începutul şi sfârşitul sunt totuna, urmă Leto. Trăiţi în aer liber, dar nu vedeţi aerul. O fază s-a încheiat. Din această încheiere se iveşte acum începutul contrariului ei. De aceea, va fi Kralizec. Totul revine mai târziu sub o altă formă. Voi aţi gândit cu capetele; descendenţii voştri vor gândi cu burţile. Te

vei întoarce la Sietch Tabr, Stilgar. Gurney Halleck te va însoţi în calitate de reprezentant al meu în cadrul Consiliului vostru.

— N-ai încredere în mine, Domnia-Ta? întrebă Stilgar cu voce joasă.

— Am deplină încredere, altminteri nu l-aş trimite pe Gurney la tine. Va începe recrutarea noilor forţe armate de care vom avea nevoie curând. Accept jurământul, tău de credinţă, Stilgar. Poţi să te retragi.

Stilgar se înclină până-n pământ, coborî treptele şi se îndreptă spre ieşire. Ceilalţi Naibi îl urmară, conformându-se principiului fremen "cel de pe urmă va fi cel dintîi". Dar unele dintre întrebările lor răzbătură până la tron, în timp ce părăseau sala.

— Despre ce-aţi vorbit acolo, Stil? Ce-nseamnă cuvintele acelea despre apa lui Muad'Dib?

Leto i se adresă lui Farad'n:

— Ai înregistrat tot, Scribule?

— Da, Domnia-Ta.

— Bunica mea spune că ţi-ai însuşit la perfecţie procesele mnemonice Bene Gesserit. E bine. Nu mi-ar plăcea să te văd luând notiţe prin preajma mea.

— Cum porunceşti, Domnia-Ta.

— Apropie-te! ordonă Leto.

Farad'n îi dădu ascultare, mai recunoscător decât oricând pentru educaţia pe care i-o dăduse Jessica. Odată ce acceptai faptul că Leto nu mai era fiinţă umană, că nu mai gândea ca o fiinţă umană, acea Potecă de Aur devenea cu atât mai înspăimântătoare.

Leto îl privi lung pe Farad'n. Gărzile erau prea departe ca să-i audă. Doar consilierii Prezenţei Interioare se mai aflau încă în Sala Mare, dar stăteau nemişcaţi, în grupuri răzleţe, la distanţă destul de mare de primele trepte ale podiumului.

Ghanima se apropiase, sprijinindu-şi un braţ de spătarul tronului.

— Încă n-ai acceptat să-mi cedezi sardaukarii tăi, spuse Leto. Dar vei accepta.

— Îţi datorez multe, replică Farad'n, nu însă şi asta.

— Crezi că nu s-ar înţelege cu fremenii mei?

— Ba s-ar înţelege la fel de bine ca noii prieteni care au devenit Stilgar şi Tyekanik.

— Şi, totuşi, refuzi?

— Ţi-aştept oferta.

— Ei bine, o să-ţi prezint o ofertă, ştiind că n-o vei dezvălui nimănui. Nădăjduiesc că bunica mea şi-a îndeplinit bine rolul şi că eşti pregătit să-nţelegi.

— Ce să-nţeleg?

— În orice civilizaţie, există întotdeauna o mistică preponderentă, spuse Leto. Ea se înalţă ca o barieră în calea oricărei schimbări, ceea ce lasă întotdeauna generaţiile viitoare vulnerabile la perfidiile universului. În această privinţă, toate misticile sunt aidoma: mistica religioasă, mistica eroului, mistica figurii mesianice, mistica ştiinţei şi a tehnologiei, precum şi cea a naturii înseşi. Trăim într-un imperiu plăsmuit de o asemenea mistică şi, în clipa de faţă, acest Imperiu se prăbuşeşte întrucât cei mai mulţi dintre oameni nu ştiu să facă distincţie între mistică şi universul în care trăiesc. Pentru că, vezi tu, mistica este ca o posesiune demonică — are tendinţa de a pune stăpânire pe conştiinţă, de a eclipsa totul.

— Recunosc, în aceste cuvinte, înţelepciunea bunicii tale, zise Farad'n.

— Perfect, vere. Bunica mea m-a întrebat dacă sunt Monstruozitate. I-am răspuns că nu. Asta a fost prima mea minciună — prima perfidie. Fiindcă, în realitate, Ghanima a scăpat de asta, dar eu nu. Eu am fost silit să echilibrez vieţile interioare sub presiunea unui exces de melanj. Am fost nevoit să recurg la cooperarea activă a acelor vieţi trezite înlăuntrul meu. Desigur, i-am evitat pe cei mai malefici şi am ales un aliat atotputernic, propus de conştiinţa interioară a tatălui meu. Nu sunt însă nici tatăl meu, nici acest aliat. Dar nu sunt nici cel.. de-al Doilea Leto.

— Explică-mi.

— Ai un fel admirabil de-a merge direct la ţintă, observă Leto. Ei bine, sunt o comunitate dominată de un spirit arhaic şi extraordinar de puternic. A fost părintele fondator al unei dinastii care a durat trei mii de ani de-ai noştri. Numele său era Harum şi, până ce neamul său să degenereze din cauza slăbiciunilor congenitale şi a superstiţiilor unuia dintre descendenţi, existenţa supuşilor lui a cunoscut un ritm sublim. În mod conştient, se schimbau o dată cu anotimpurile. Procreau indivizi cu o viaţă scurtă, superstiţioşi, docili şi uşor de condus

de un rege-zeu. Luaţi în ansamblu, constituiau un popor viguros. Supravieţuirea lor ca specie devenise o obişnuinţă.

— Nu mi se pare deloc încântător, comentă Farad'n.

— Nici mie, ca să fiu sincer, spuse Leto. Dar acesta e universul pe care îl voi crea.

— De ce?

— E vorba de o lecţie pe care am învăţat-o pe Dune. Prezenţa morţii a fost, aici, un spectru care i-a dominat pe cei vii. Prin această prezenţă, morţii i-au preschimbat pe cei vii. Membrii unei asemenea societăţi se scufundă în măruntaiele lor. Dar, când vine vremea contrariului, când ei se ridică la suprafaţă, sunt măreţi şi frumoşi.

— Nu văd răspunsul la întrebarea mea, obiectă Farad'n.

— N-ai încredere în mine, vere.

— Nici propria ta bunică nu are.

— Şi pe bună dreptate, admise Leto. Dar ea trebuie să consimtă fiindcă n-are ce face. La urma urmelor, Surorile Bene Gesserit sunt nişte pragmatice. De altfel, împărtăşesc întru totul punctul lor de vedere asupra universului în care trăieşte. Tu, de pildă: menţii uzanţele puterii, catalogând tot ce te împresoară în funcţie de valoarea sau ameninţarea pe care ar putea s-o reprezinte.

— Am acceptat să fiu Scribul tău.

— Pentru că ţi s-a părut amuzant şi ţi-a flatat vocaţia reală, care este aceea de istoric. Ai un adevărat geniu în a descifra prezentul în termenii trecutului. M-ai devansat cu mai multe prilejuri.

— Nu-mi plac insinuările tale, spuse Farad'n.

— Foarte bine! Ai coborât, de la ambiţiile tale infinite, la prezenta situaţie de inferioritate. Oare nu te-a prevenit bunica mea în legătură cu infinitul? Ne atrage ca un far aprins în inima nopţii, făcându-ne orbi la excesele pe care le poate pricinui finitului.

— Aforisme Bene Gesserit! contră Farad'n.

— Dar mult mai precise, replică Leto. Bene Gesseritul credea că poate prezice cursul evoluţiei. Dar a omis să ia în considerare propriile sale schimbări în cursul acestei evoluţii. Surorile şi-au închipuit că ele vor rămâne pe loc, în timp ce planul lor genetic progresa. Nu sunt victima unei asemenea orbiri reflexibile. Uită-te bine la mine, Farad'n. Eu nu mai sunt fiinţă umană.

— Aşa mi-a spus şi sora ta, zise Farad'n. Ezită, apoi întrebă: Eşti Monstruozitate?

— După definiţia pe care o dau Surorile, poate că da. Harum este un autocrat crud. Sunt părtaş la această cruzime. Dar ia aminte la ce-ţi spun: cruzimea mea este cea a fermierului, iar acest univers uman este ferma mea. Odinioară, fremenii ţineau pe lângă sietchurile lor vulturi domesticiţi; eu voi ţine un Farad'n îmblânzit.

Chipul lui Farad'n se întunecă.

— Fereşte-te de ghearele mele, vere. Nu mă-ndoiesc că sardaukani mei ar sfârşi prin a fi copleşiţi de fremenii tăi, dar nu înainte de a-ţi provoca râni grave, iar şacalii abia aşteaptă să se repeadă asupra celor slabi.

— Voi şti să te folosesc cum se cuvine, îţi făgăduiesc, spuse Leto. Se aplecă în faţă. Nu ţi-am spus că nu mai sunt fiinţă umană? Crede-mă, vere. Nici un copil nu se va naşte din sămânţa mea, căci nu mai am sămânţă, iar asta mă sileşte la o a doua perfidie.

Farad'n aşteptă în tăcere. Înţelegea, în sfârşit, sensul diatribei lui Leto!

— Voi purcede împotriva tuturor preceptelor fremene, zise Leto. Iar ei vor trebui să accepte fiindcă altceva nu pot face. Te-am atras aici şi te-am reţinut cu perspectiva unei logodne, dar nu va fi nici o logodnă între tine şi Ghanima. Sora mea se căsători cu mine!

— Dar ai...

— Se va *căsători,* am spus. Ghanima trebuie să ducă mai departe filiaţia Atreizilor. E vorba şi de programul genetic Bene Gesserit care, acum, este programul meu.

— Refuz, zise Farad'n.

— Refuzi să procreezi o dinastie Atreides?

— Ce dinastie? Tu vei rămâne pe tron mii de ani!

— Şi-ţi voi modela descendenţii după asemănarea mea. Va fi programul de formare cel mai intens, cel mai complet din întreaga istorie umană. Vom fi un ecosistem la scară redusă. Trebuie să-nţelegi că oricare-ar fi sistemul pe care animalele îl aleg pentru a supravieţui, el trebuie să fie fundamentat pe modelul comunităţilor solidare, al interdependenţei, al conlucrării în interesul comun care este sistemul. Iar acest sistem va produce conducătorii cei mai competenţi care au

existat vreodată.

— Prezinţi sub o formă seducătoare cea mai detestabilă...

— Cine va supravieţui Kralizecului? întrebă Leto. Pentru că, îţi promit, Kralizec va veni.

— Eşti nebun! Vei nimici Imperiul!

— De bună seamă... dar nu-s nebun, fiindcă nu sunt om. Voi crea însă o nouă conştiinţă în toţi oamenii. Îţi spun că sub deşertul Dunei, într-un loc tainic, se află cea mai mare comoară a tuturor timpurilor. Nu te mint. Când ultimul vierme va fi murit şi când ultima grămăjoară de mirodenie va fi fost recoltată de pe nisipurile noastre, aceste bogăţii din adâncuri se vor revărsa în universul nostru. Pe măsură ce monopolul mirodeniei îşi va pierde puterea şi rezervele ascunse îşi vor face veacul, alte puteri se vor ivi în împărăţia noastră. E timpul ca oamenii să înveţe să trăiască aşa cum le dictează instinctul.

Ghanima se desprinse de spătarul tronului, se apropie de Farad'n şi-i luă mâna.

— Aşa cum mama mea n-a fost soţie, nici tu nu vei fi soţ, spuse Leto. Dar poate că dragoste o să fie şi asta va fi de ajuns.

— Fiecare zi, fiecare clipă aduce o schimbare, zise Ghanima. Recunoscând aceste clipe, înveţi.

Farad'n simţi mâna mică şi caldă a Ghanimei ca pe o prezenţă insistentă. Percepuse mişcarea de maree a argumentelor lui Leto, dar, nici o clipă, acesta nu folosise Glasul. Era un apel adresat viscerelor, nu minţii.

— Asta e ceea ce oferi în schimbul sardaukarilor mei? întrebă el.

— Ofer mult mai mult, vere. Le ofer descendenţilor tăi un Imperiu. Vă ofer pacea.

— Care va fi rezultatul păcii tale?

— Contrariul ei, răspunse Leto pe un ton de calmă persiflare.

Farad'n clătină din cap.

— Găsesc preţul pentru sardaukarii mei extrem de ridicat. Va trebui să rămân Scribul tău şi, în acelaşi timp, tatăl secret al stirpei tale regale?

— Da.

— Vei încerca să-mi impui obişnuinţa cu pacea ta?

— Da.

— Îţi voi opune rezistenţă în fiecare zi a vieţii mele.

— Dar asta e funcţia pe care-o aştept de la tine, vere. Pentru

asta te-am ales. Îi voi conferi caracter oficial. O să-ţi dau un nume nou. De azi înainte, te vei numi Spărgătorul Obişnuinţei, adică, pe limba noastră, Harq al-Ada. Hai, vere, nu fi obtuz. Mama mea te-a educat bine. Dă-mi sardaukarii.

— Dă-i, veni ca un ecou vocea Ghanimei. Într-un fel sau în altul, tot îi va avea.

Farad'n percepu în glasul ei teama pentru persoana lui. Dragoste? Leto nu-i cerea o decizie raţională, ci una intuitivă.

— Fie, rosti el.

— Perfect, zise Leto.

Se ridică de pe tron cu o mişcare ciudat de fluidă, ca şi cum abia ar fi reuşit să-şi ţină în frâu înspăimântătoarele puteri. Apoi coborî lângă Ghanima, o întoarse uşurel cu spatele la el şi, întorcându-se la rândul lui, îşi lipi spatele de al ei.

— Înregistrează şi asta, vere Harq al-Ada, spuse el. Aşa vom fi noi doi totdeauna. Aşa vom sta şi când vom fi căsătoriţi. Spate în spate, privind, fiecare, în direcţie opusă pentru a apăra acel tot care am fost amândoi dintru început. (Se întoarse, îi aruncă o privire zeflemitoare lui Farad'n şi urmă, coborând glasul:) Să-ţi aminteşti asta, vere, când te vei afla faţă în faţă cu Ghanima. Să-ţi aminteşti asta când îi vei murmura şoapte de dragoste şi lucruri duioase, când vei fi cel mai mult ispitit de obişnuinţele păcii mele şi ale satisfacţiei mele. Spatele tău va rămâne expus.

Se întoarse, coborî treptele în mijlocul curtenilor, care-l urmară şi părăsiră sala în siajul său, ca nişte sateliţi.

Încă o dată, Ghanima îl prinse de mână pe Farad'n, dar privirea ei rămase aţintită vreme îndelungată spre celălalt capăt al sălii, la uşa prin care dispăruse Leto.

— Unul dintre noi trebuia să accepte durerea, rosti ea într-un târziu, iar el a fost întotdeauna cel mai puternic.

FRANK HERBERT

CHILDREN OF DUNE

CHILDR
OF DUN

FRANK HERB